DÜNYA BEST SELLER LİSTELERİNDE AYLARCA 1 NUMARADA KALMIŞ "İKTİDAR" KİTABI YAZARINDAN

BAŞTAN ÇIKARMA SANATI

ROBERT GREENE

JOOST ELFFERS

ALTIN KİTAPLAR

ALTIN
KİTAPLAR

KİTABIN ORİJİNAL ADI

THE ART OF SEDUCTION

YAYIN HAKLARI

© ROBERT GREENE &
JOOST ELFFERS
AKCALI TELİF HAKLARI AJANSI
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET AŞ

KAPAK

SELÇUK ÖZDOĞAN

BASKI

1. BASIM/OCAK 2006/İSTANBUL
2. BASIM/EYLÜL 2006/İSTANBUL
3. BASIM/AĞUSTOS 2008/İSTANBUL
4. BASIM/ŞUBAT 2010/İSTANBUL
5. BASIM/TEMMUZ 2011/İSTANBUL
6. BASIM/KASIM 2012/İSTANBUL
7. BASIM/MART 2014/İSTANBUL
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET AŞ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey - Bağcılar / İstanbul
Matbaa Sertifika No: 10766

BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI
FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET AŞ'YE AİTTİR.

ISBN 978 - 975 - 21 - 0668 - 0

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey - Bağcılar / İstanbul
Yayınevi Sertifika No: 10766

Tel: 0.212.446 38 88 pbx
Faks: 0.212.446 38 90

http://www.altinkitaplar.com.tr
info@altinkitaplar.com.tr

BAŞTAN ÇIKARMA SANATI

ROBERT GREENE

JOOST ELFFERS

TÜRKÇESİ
FÜSUN DORUKER

ALTIN KİTAPLAR

Yazarın Yayınevimizden Çıkan Kitabı:

İKTİDAR Güç Sahibi Olmanın 48 Yasası

Babamın anısına

İktidar, Güç Sahibi Olmanın 48 Yasası adlı kitabın yazarı Robert Greene'in klasik edebiyat dalında diploması var ve Los Angeles'ta yaşıyor. Web sitesini ziyaret edebilirsiniz: www.seductionbook.com

Viking Stüdyo Yayınevi'nin en çok satan *The Secret Language of Birthdays, The Secret Language of Relationships* ve *Play with Your Food* adlı kitapların yayıncısı olan Joost Elffers New York'ta yaşıyor.

Teşekkür

Öncelikle bu kitaba yaptığı araştırmalar, tartışmalar, metinle ilgili paha biçilmez yardımları ve birçok kez kurbanı olduğum baştan çıkarma sanatı konusundaki bilgisi ve katkılarından dolayı Anna Biller'a teşekkür etmek isterim.

Annem Laurette'e, bu proje süresince beni inançla desteklediği ve en büyük hayranım olduğu için teşekkür ederim.

Yıllar önce beni *Tehlikeli İlişkiler* adlı yapıtla Valmont'un dünyasıyla tanıştıran Catherine Léouzon'a teşekkür borçluyum.

Editörlüğü ve değerli önerileri için David Frankel'e; projeyi yönetimi ve biçimlendirmesine yardımı için Viking Penguin'den Molly Stern'e; her şeyi büyük bir sabırla organize eden, Radha Pancham'a; projenin aksamadan yolunda yürümesini sağlayan Brett Kelly'ye teşekkür ederim.

Yazı yazarken on üç yıl boyunca beni izleyen ve şimdi varlığını özlediğim kedim Boris'e saygılarımı iletmek isterim. Ardılı Brutus da değerli bir esin kaynağı oldu.

Son olarak babamı onurlandırmak istiyorum. Onu ne kadar özlediğimi ve çalışmalarıma ne kadar ilham kaynağı olduğunu anlatmaya sözcükler yeterli değil.

İçindekiler

Teşekkür
Önsöz

Kısım Bir
Baştan Çıkarıcı Karakter *sayfa 33*

Deniz Perisi *sayfa 37*

Bir erkek çoğu zaman üstlenmiş olduğu sorumluluk, denetimlilik ve mantıklı olmak rollerinden gizliden gizliye baskı altında kaldığını düşünür. Yaşamının kısıtlamalarından kurtulmasını sağladığından, Deniz Perisi erkeklerin hayalindeki dişi figürdür. Cinsellik içeren Deniz Perisi'nin yanında olduğunda erkek kendini saf bir zevk dünyasına taşınmış gibi hisseder. Kadınların genellikle böylesi bir imge yaratamayacak kadar çekingen oldukları bir dünyada, erkeğin libidosunu denetim altına almak için hayallerini cisimleştirmeyi öğrenin.

Çapkın *sayfa 56*

Bir kadın asla kendini yeterince takdir edilmiş ve arzulanmış gibi hissetmez. İlgi gösterilmesini ister ama genellikle erkek bunu yapamayacak kadar dalgın ve duyarsızdır. Bu nedenle Çapkın, kadınlar için harika bir hayal imgesidir. Ne kadar kısacık da olsa, bir an için kadını istediğinde, dünyayı ayaklarına serecektir. Belki sadakatsiz, yalancı ve ahlaksızdır ama bu yönleri de çekiciliğini arttırır. Çapkın'ın tehlike ve zevk karışımı yapısını uygulayarak bir kadının bastırılmış özlemlerini harekete geçirebilirsiniz.

İdeal Âşık *sayfa 74*

Çoğu insanın gençliğinde sahip olduğu düşler zamanla parçalanır ya da eskir. Gençlik düşlerine benzemeyen insanlar, olaylar ve gerçekler nedeniyle hayal kırıklığına uğradıkları-

nı hissederler. İdeal Âşıklar ise, insanların yaşam boyu süren hayalleri biçimini almış olan kırık düşleriyle beslenirler. Aşk mı arıyorsunuz? Macera mı? Doyurucu bir ruhsal beraberlik mi? İdeal Âşık sizin hayallerinizi yansıtır. Gereksinim duyduğunuz imgeleri yaratan bir ressam gibidir. Hoşnutsuzluğun ve alçaklığın yaygın olduğu bir dünyada, İdeal Âşık'ın yolunu izlemenin sınırsız bir baştan çıkarıcı gücü vardır.

Züppe *sayfa 92*

Çoğumuz dünyanın oynamamızı istediği rollerin arasına sıkıştığımızı hissederiz. Kendi kişiliklerini yaratan, bize oranla daha akıcı olan insanlara kapılırız. Sınıflandırılamadıkları ve kendimiz için arzuladığımız özgürlüğün ipuçlarını sergiledikleri için Züppeler bizleri heyecanlandırırlar. Kadınlıkla ve erkeklikle oyun oynarlar; her zaman şaşırtıcı olan kendi fiziksel imgelerini biçimlendirirler. Bastırılmış arzuları harekete geçirecek, çok yönlü, çekici bir varlık biçimine gelmek için Züppe'nin gücünü kullanın.

Doğal *sayfa 112*

Çocukluk dönemi hepimizin her zaman bilinçli ya da bilinçsizce yeniden yaratmaya çalıştığımız altın bir cennettir. Doğal olanlar, çocukluğun dürüstlük, sadelik, kendiliğinden oluverme gibi özlenen niteliklerini kapsarlar. Doğal kişilerin yanında kendimizi rahat hissederiz, neşeli yapılarına kapılırız, altın çağa geri döneriz. İnsanların kendini savunma davranışlarını yok etmek ve onlara canlılık, neşe katabilmek için Doğal kişilerin duruşlarını sergileyin.

Koket *sayfa 135*

Doyumu geciktirmek, baştan çıkarma sanatının en üst düzeyidir; beklerken kurban sürekli bir heyecana kapılır. Koketler bu oyunun ustalarıdır, umut ile hayal kırıklığı arasında gidip gelen bir davranışı çok iyi ayarlarlar. Fiziksel zevk, mutluluk, şöhretlere yakın olma, güç sahibi olma gibi, pek de kolay elde edilmeyecek bir ödülle yemlerler ve bu durum kurbanların onları daha yakından kovalamalarına neden olur. Koketlerin dönüşümlü sıcak ve soğuk davranışlarını taklit edince, baştan çıkardığınız kişi ayağınız dibinden ayrılmayacaktır.

Sihirbaz *sayfa 155*

Sihirbazlık, cinsellik içermeyen baştan çıkarmadır. Sihirbazlar insanları parmaklarında oynatırlar ve zevk ile rahatlık atmosferi yaratarak zekâlarını gizlerler. Yöntemleri çok basittir: İlgiyi kendi üzerlerinden kurbanlarına yansıtırlar. Sizin ruhunuzu anlarlar, acınızı

hissederler. Ruhsal durumunuza uyum sağlarlar. Bir sihirbazın yanında kendinizi çok daha iyi hissedersiniz. İnsanların en birincil zayıflığı olan güzellik ve özdeğerlerine düşkünlüğünü hedefleyerek büyülemeyi öğrenin.

Karizmatik *sayfa 176*

Karizma bizleri heyecanlandıran birinin varlığıdır. Çoğu insanın arzuladığı ama sahip olamadığı özgüven, cinsel enerji, amaçlılık ve memnuniyet duygularından kaynaklanır. Bu nitelikler dışa vurup, Karizmatik kişinin davranışlarına yansır ve onun olağandışı ve üstün görünmesini sağlar. Karizmatikler delici bakışlar, ateşli konuşmalar ve gizemli bir havayla bu durumu daha da fazlalaştırmasını bilirler. Karizmatik görünümü yaratmak için insanlardan uzak dururken duygusal yakınlık sergilemeyi öğrenin.

Yıldız *sayfa 215*

Günlük yaşam zorludur ve çoğumuz hayallerle, düşlerle ondan kaçmaya çabalarız. Yıldızlar bu zayıflıkla beslenir; başkalarından daha belirgin ve çekici tarzlarıyla kendilerini seyretmeye adeta bizi zorlarlar. Aynı zamanda belirsiz ve uçup kaybolacak gibidirler, araya mesafe koyarlar ve olduğundan daha fazlasını hayal etmemize yol açarlar. Düşsel nitelikleri bilinçaltımızı etkiler. Bir Yıldız'ın parlak ama belirsiz varlığını yansıtarak ilgi çeken biri olmayı öğrenin.

İticiler *sayfa 235*

Baştan çıkarıcılar size yönlendirdikleri odaklanmış, bireyselleştirilmiş ilgileriyle sizi kendilerine çekerler. İticiler ise tam tersidir: özgüvensiz, içine kapalı, başkalarının psikolojisini anlamayan, insanları kendinden uzaklaştıran kişilerdir. Özfarkındalıkları olmadığından, insanları usandırdıklarını, hükmetmeye çalıştıklarını, çok fazla konuştuklarını fark etmezler. Benliğinizdeki itici niteliklerden sıyrılın ve başkalarındaki benzer nitelikleri tanımayı öğrenin. İticilere ilgi göstermenin ne zevki ne de kazancı vardır.

Baştan Çıkarıcının Kurbanları - On Sekiz Çeşit *sayfa 259*

Kısım İki
Baştan Çıkarma Süreci *sayfa 277*

Birinci Aşama: Ayrılık - İlgi ve Arzu Uyandırma

1 Doğru Kurbanı Seçin *sayfa 282*

Her şey baştan çıkarmayı hedeflediğiniz kurbana bağlıdır. Avınızı dikkatle inceleyin ve yalnızca çekiciliğinize kapılacak olanları seçin. Doğru kurbanlar, yaşamlarında bir boşlu-

ğu doldurabileceğinizi ve egzotik bir yönünüz olduğunu görenlerdir. Çoğunlukla yalnız, mutsuz ya da kolayca mutsuzluğa sürüklenebilecek insanlardır çünkü yaşamından tümüyle mutlu birini baştan çıkarmak neredeyse olanaksızdır. En kusursuz kurban, sizin benliğinizde güçlü duyguları harekete geçirerek, baştan çıkarma manevralarınızın doğal ve dinamik görünmesini sağlayan kişidir. Kusursuz kurban, kusursuz bir kovalamacaya izin verendir.

2 Yapay Bir Güvenlik Duygusu Uyandırın - Dolaylı Yaklaşın *sayfa 295*

Eğer doğruca yaklaşmaya çok erken başlarsanız, asla hafifletilmeyecek bir direniş oluşturmasına yol açarsınız. Baştan çıkarma süreci belirli bir açıdan, dolaylı olarak başlamalı ve kurbanınız sizin varlığınızı zamanla fark etmelidir. Hedeflediğiniz kişinin yaşamının çevresinde dolaşın - üçüncü bir kişinin aracılığıyla yaklaşın ya da dosttan sevgiliye geçebilmek için göreceli bir tarafsız ilişki kurar gibi görünün. Kurbanınızda kendini güvende hissetme duygusu uyandırın ve ardından saldırıya geçin.

3 Karmaşık Sinyaller Gönderin *sayfa 308*

İnsanlar sizin varlığınızın farkına varınca ya da belli belirsiz ilgi duyunca, dikkatleri bir başkasının üzerinde yoğunlaşmadan kendinize çekin. Çoğumuzun içi dışı yeterinden fazla birdir; siz ise kolayca çözümlenmeyecek gibi görünün. Karmaşık sinyaller gönderin: hem sert hem sevecen, hem ruhsal hem dünyevi, hem masum hem kurnaz. Niteliklerin karmaşıklığı derinliğe işaret ettiğinden, insanların aklını karıştırdığı gibi, ilgisini de çeker. Kolay çözümlenmeyen, kolay ele geçmeyen bir hava, insanları sizi daha iyi tanımaya iteceğinden, size yaklaştıracaktır. Böyle bir güç yaratmak için benliğinizdeki çelişkili bir yönün ipuçlarını verin.

4 Arzulanan Bir Nesne Gibi Görünün - Üçgenler Yaratın *sayfa 324*

Başkalarının yüz vermediği insanlara diğerleri de pek yaklaşmaz; genelinde daha önceden ilgiyi çekmiş olanların çevresinde toplanırlar. Kurbanlarınızı yanınıza çekmek ve size sahip olma açlığına kapılmalarını sağlamak için, çok kişi tarafından arzulanan, istenilen bir insan havası yaratın. Böylece sizin ilginizi çekecek, sizi diğer hayranlarınızdan uzaklaştıracak bir olmak onların kendini beğenmişlik duygusunu kamçılayacaktır. Önünüzde giden bir yolcu yaratın: eğer çok kişi sizin çekiciliğinize kapıldıysa, bunun bir nedeni olmalı.

5 Bir Gereksinim Yaratın - Kaygı ve Hoşnutsuzluğu Harekete Geçirin *sayfa 356*

Hayatından memnun bir kişi baştan çıkarılamaz. Hedeflerinizin beyninde gerginlik ve huzursuzluk uyandırın. Kendilerinden ve koşullarından mutsuzluk ya da hoşnutsuzluk duy-

malarını sağlayın. Yarattığınız yetersizlik duygusu gizlice yaklaşabileceğiniz bir boşluk oluşturmanızı, sizi sorunlarınızın tek çözümü gibi görmelerini sağlayacaktır. Acı ve kaygı memnuniyetin en doğru öncüleridir. Karşılayabileceğiniz bir gereksinim yaratmayı öğrenin.

6 İma Etme Sanatını Öğrenin *sayfa 350*

Kurbanlarınızın hoşnutsuz olmalarını ve sizin ilginize gerek duymalarını sağlamak işin temelidir ama amacınızı çok belli ederseniz, içinizi okuyup kendini savunmaya geçebilirler. Ne var ki, üstü kapalı sözlere, belli belirsiz ipuçları ortaya atarak insanların beyinlerinde günler sonra kök salacak, hatta kendi fikirleriymiş gibi algılanacak fikir aşılama sanatına karşı bilinen bir savunma mekanizması yoktur. Farklı bir dil yaratın - cesur cümleleri geri çekilmeler, özür dilemeler, birden fazla anlamlı sözler, çekici bakışlarla el ele giden sıradan sohbetler birbirini izleyince, demek istedikleriniz kurbanınızın bilinçaltına yerleşir. Her sözünüze birden fazla anlam katmaya özen gösterin.

7 Ruhlarına Girin *sayfa 360*

İnsanların çoğu kendi dünyalarına kilitlenmiş olduğundan inatçı ve kolayca ikna edilemez durumdadır. Kabuklarını kırıp dışarı çıkartmak için, baştan çıkarıcılığınızı ruhlarına yönlendirin. Böylece derinlerdeki narsizm duygusunu harekete geçirip savunmalarını kırabilirsiniz. Hedefinizdeki kişilerin tüm ruhsal durumlarına ve kaprislerine boyun eğin ki, size karşı koyacakları ya da tepki gösterecekleri bir nokta kalmasın.

8 Kışkırtıcı Bir Hava Yaratın *sayfa 375*

Kurbanınızı kendinize çekmek için en uygun teşviği yaratın - ileride alacağı zevkleri gözucuyla görsün. Nasıl yılan yasak bilgiyi açıklamakla Havva'yı ikna ettiyse, siz de kurbanlarınızda denetleyemeyecekleri bir arzu uyandırmalısınız. En zayıf noktaları olan henüz gerçekleşmemiş düşlerini keşfedin ve onları düşlerine kavuşturabileceğinizi ima edin. İşin anahtarı belirsizce davranmaktır. Beraberindeki kuşkular ve kaygılardan daha güçlü bir merak duygusu uyandırınca sizi izleyeceklerdir.

İkinci Aşama: Zevk ve Akıl Karışıklığı Yaratarak Yoldan Çıkarın

9 Kuşku İçinde Bırakmak - Bundan Sonra Ne Olacak? *sayfa 392*

İnsanlar sizden ne bekleyeceklerini algıladıkları anda, yaptığınız büyü bozulacaktır. Ayrıca onlara güç kazandırmış olursunuz. Baştan çıkardığınız kişiyi yönlendirmek ve denetimi elde tutmak için kuşku ve önceden hesaplanmış sürpriz duygusu yaratmak gerekir. Sizden

hiç beklemedikleri bir şeyi yapmanız onlara çok keyifli bir duygu verecek ve bundan sonraki adımın ne olacağını kestiremeyeceklerdir. Siz daima bir adım önde ve denetimi elinde tutar durumda olmalısınız. Ani bir yön değişikliği ile kurbanınıza biraz heyecan verin.

10 Akıl Karışıklığı Yaratmak için Sözcüklerin Şeytanca Gücünü Kullanın *sayfa 404*

İnsanlar kendi düşünce ve isteklerine daldıkları ve size ayıracak pek fazla zamanları olmadığı için, dinlemelerini sağlamak oldukça zordur. Dinlemelerini sağlamanın yolu, duymak istediklerini, kulaklarına hoş gelenleri söylemektir. Baştan çıkarıcı konuşmanın temeli budur. Duygularını, derin anlamlı cümlelerle ateşleyin, onlara iltifat edin, güvensizlik duygularını rahatlatın, tatlı sözcükler ve vaatlerle sarıp sarmalayın; yalnızca sizi dinlemekle kalmayacaklar, size karşı koyma iradelerini de yitireceklerdir.

11 Ayrıntılara Özen Gösterin *sayfa 426*

Aşk yüklü sözler ve görkemli davranışlar kuşku yaratabilir: Mutlu etmek için neden bu kadar uğraşıyorsunuz? Baştan çıkarmanın ayrıntıları olan belirsiz davranışlar ve rasgele yapılmış gibi görünen hareketler çoğunlukla daha çekicidir. Onlar için en uygun iyi düşünülmüş minik armağanlar, memnun edecek giysiler ve süsler, onlara ayırdığınız zamanı ve ilgiyi belirten davranışlar gibi küçük keyiflerle kurbanlarınızın dikkatini dağıtın. Gördükleri karşısında büyüleneceklerinden, sizin gerçekte ne yapmaya çabaladığınızı fark etmeyeceklerdir.

12 Varlığınızı Şiirselleştirin *sayfa 444*

Kurbanlarınız yalnız kaldıklarında çok önemli şeyler oluşabilir: siz orada olmadığınız için duyulacak bir rahatlama duygusu her şeyin bittiğini gösterir. Fazla samimiyet ve kendinizi fazla sergilemek bu tepkiyi yaratabilir. Heyecan verici varlığınızın ardından soğuk bir mesafeyle, neşeli dakikaları izleyen içten pazarlıklı yok olmalarla kurbanlarınızın ilgisini sürdürün. Şiirsel imgeler ve nesnelerle birlikte hatırlanmanızı sağlayın ki, kurbanlarınız sizi bir idol olarak düşünsünler. Beyinlerinde ne kadar fazla yer kaplarsanız, sizi baştan çıkarıcı düşleriyle o kadar fazla saracaklardır.

13 Stratejik Zayıflık ve Kırılganlıkla Silahsızlandırın *sayfa 456*

Pek fazla manevra yapmak kuşku uyandırabilir. İzinizi belli etmemenin en iyi yolu, karşı tarafın kendini güçlü ve üstün hissetmesini sağlamaktır. Eğer zayıf, kırılgan, onun etkisinde kalmış, kendini denetleyemeyen biri gibi görünebilirseniz, davranışlarınız daha doğal, içten pazarlıksız olarak algılanacaktır. Gözyaşları, utangaçlık, soluk bir yüz gibi zayıflık

belirtileri bu etkiyi yaratmaya yararlı olacaktır. Kurban rolü oynayın ve ardından hedefinizdeki kişinin sempatisini aşka çevirin.

14 Arzu ile Gerçeği Birbirine Karıştırın - Kusursuz Yanılsama *sayfa 470*

Yaşamlarındaki güçlükleri telafi etmek için insanlar zamanlarının çoğunu düşlere dalarak, macera, başarı ve aşk dolu bir gelecek hayal ederek geçirirler. Eğer düşlerini sizin aracılığınızla gerçekleştirebilecekleri görüntüsünü yaratabilirseniz, avucunuza aldınız demektir. Bastırılmış ya da vazgeçilmiş gizli arzularını hedefleyip, denetlenemeyen duygularının uyanmasını ve mantıklı düşünme güçlerini gölgelemeyi sağlayın. Kurbanınızın aklını öylesine karıştırın ki, yanılsama ile gerçeğin arasındaki farkı göremeyecek noktaya kadar ilerlesin.

15 Kurbanınızı Yalnızlaştırın *sayfa 489*

Tek başına kalan bir insan zayıf düşmüştür. Kurbanlarınızı yavaş yavaş başkalarından uzaklaştırarak kendi gücünüzün etkisinde kalmalarını sağlayabilirsiniz. Boşlukta kaldıklarını, bir dünyayı arkalarında bırakıp bir başkasına adım atmakta olduklarını hissetmelerine neden olun. Bir kez tek başlarına kalınca, dışarıdan destek alamayacaklarından ve akılları da karıştığından, kolayca yoldan çıkarılabilirler. Kurbanınızı, ona göre her şeyin yabancı olduğu kendi sığınağınıza götürün.

Üçüncü Aşama: Uçurum - Aşırı Uç Davranışlarla Etkiyi Derinleştirmek

16 Kendinizi Kanıtlayın *sayfa 506*

İnsanların çoğu baştan çıkarılmak ister. Eğer çabalarınıza karşı koyarlarsa, bunun nedeni amaçlarınız, duygularınızın derinliği ve benzeri açılardan onların kuşkularını gidermemiş olmanızdır. Onları kazanmak için ne kadar ileriye gideceğinizi gösteren, zamanı çok iyi ayarlanmış bir hareket, tüm kuşkularını yok edecektir. Hata yapmaktan ya da gülünç duruma düşmekten çekinmeyin - özveri içeren herhangi bir davranış hedeflediğiniz kişilerin duygularını öylesine altüst edecektir ki, başka hiçbir şeyin farkında olmayacaklardır.

17 Geriye Gidiş Düzenleyin *sayfa 527*

Geçmişte herhangi bir zevk deneyimi yaşamış olanlar, bunu yinelemek ya da yeniden yaşamak isterler. En derine yerleşmiş ve en keyifli anılar genelinde çocukluk dönemine aittir ve çoğunlukla ana baba figürleriyle bağlantılıdır. Kendinizi ailesel üçgene yerleştirip, hede-

finizdeki kişiyi gereksinim duyan çocuk konumuna getirerek bu döneme kadar geri götürün. Gösterdikleri duygusal tepkinin nedenini fark bile etmeden, size âşık olacaklardır.

18 Günahları ve Tabuları Uyandırın *sayfa 551*

Bir insanın yapabileceklerinin her zaman için toplumsal sınırları vardır. En temel tabular yüzyıllar öncesine kadar giderken, diğerleri daha yüzeyseldir, kibar ve kabul edilebilir davranışları tanımlar. Kurbanlarınızın, her iki tip sınırı aşmaya yönlendirdiğinizi hissetmeleri inanılmaz derecede baştan çıkarıcıdır. İnsanlar karanlık yönlerini araştırmanın özlemi içindedirler. Günah işleme arzusu hedeflerinizi size yaklaştırınca, durmaları gitgide zorlaşacaktır. Onları hayal ettiklerinin ötesine götürün - paylaşılan suçluluk ve suç ortaklığı duygusu çok güçlü bir bağ yaratacaktır.

19 Ruhsal Yemler Kullanın *sayfa 567*

Herkesin bedenleri, özdeğerleri, cinsellikleri konusunda kuşkuları ve güvensizlikleri vardır. Eğer ayartıcılığınız yalnızca fiziksel açıdan etkili olursa, bu kuşkuları uyandıracak ve hedeflerinizin utangaçlığa kapılmalarına neden olacaktır. Bunun yerine, dinsel bir deneyim, görkemli bir sanat yapıtı, doğaüstü dünya gibi daha ruhsal daha yüce konulara odaklanmaya yönlendirerek güvensizliklerinden sıyrılmalarını sağlayabilirsiniz. Ruhsal bir sisin içinde kaybolunca hedefiniz kendini hafiflemiş ve çekingenliğinden sıyrılmış hissedecektir. Baştan çıkarıcılığınızı derinleştirmek için cinsel ilişkiyi iki ruhun birleşmesi olarak göstermeyi deneyin.

20 Zevkle Acıyı Birbirine Karıştırın *sayfa 581*

Baştan çıkarma sürecinde yapılacak en büyük hata çok fazla iyi olmaktır. Başlangıçta belki sizin nezaketiniz çekici gelebilir ama bir süre sonra monotonlaşır; memnun etmek amacıyla fazla gayret ettiğiniz için özgüvensiz gibi görünebilirsiniz. Hedeflerinizi nezaketle sarmalamak yerine biraz acı vermeyi deneyin. Kendilerini suçlu ve güvensiz hissetmelerini sağlayın. Ayrılıyormuş gibi davranın, tekrar barışın ve başlangıçtaki nezaketinize geri dönün. Kurbanlarınız iyiden iyiye zayıflayacaktır. Yarattığınız çöküşler ne kadar derin olursa, yükselişler de o kadar büyük olacaktır. Erotik hamlenizi yükseltmek için, korkudan kaynaklanan heyecan yaratın.

Dördüncü Aşama: Öldürücü Darbe Hazırlığı

21 Onlara Düşecekleri Bir Yer Verin - Avcı Av Oluyor *sayfa 601*

Kurbanlarınız ilk adımı atan kişi olarak size çok alışırsa, kendi enerjilerini azaltır ve gerginlik ortamı yumuşar. Onları uyandırmak, oyunun yönünü değiştirmek zorundasınız. Si-

zin büyünüze kapıldıkları zaman, bir adım geri atın ve size doğru gelmelerini izleyin. Sıkılmaya başladığınızı ima edin. Başka birine ilgi gösteriyormuş gibi görünün. Derhal size sahip olmak isteyecekler ve tüm kısıtlamalarından sıyrılacaklardır. Baştan çıkarıcının baştan çıkarılmakta olduğu yanılsamasını yaratın.

22 Fiziksel Yemler Kullanın *sayfa 616*

Beyinleri çok çalışan hedefler tehlikelidir: yaptığınız manevraları sezerlerse, birdenbire kuşkuya kapılabilirler. Beyinlerini yatıştırın ve cinsellik yüklü, savunmaya yönelik olmayan bir yaklaşım ile uyuyan duygularını uyandırın. Umursamaz, kendinden emin havanız, çekingenliklerini yok ederken, cinsellik ve arzu dolu bakışlarınız, sesiniz ve varlığınız onların benliğine işleyecek ve beden ısılarını yükseltecektir. Fiziksel yaklaşımı zorlamayın; hedeflerinizi ateşleyin ve şehvete kapılmalarını sağlayın. Ahlak, yargı ve gelecek kaygıları eriyip gidecektir.

23 Cesur Adım Atma Sanatında Uzmanlaşın *sayfa 636*

Zaman geldi: Kurbanınız açıkça sizi arzuluyor ama bırakın harekete geçmeyi bunu açıkça itiraf etmeye bile yanaşmıyor. Bu kez nezaketi, kibarlığı, cilve yapmayı bir yana bırakın ve cesur bir adımla baskı altına alın. Kurbanınıza sonuçları düşünme süresi tanımayın. Duraklamak ya da beceriksizleşmek, kurbanınızın cazibesine kapılmış olmanız yerine kendinizi düşünmekte olduğunuzu gösterir. Saldırıya geçmesi gereken tek kişi sizsiniz.

24 İkincil Tepkilerden Sakının *sayfa 649*

Başarılı bir baştan çıkarma olgusunun ardından tehlike gelir. Duygular zirveye ulaşınca, genelinde, bitkinlik, güvensizlik, hayal kırıklığı gibi tam aksi yöne döner. Eğer ayrılacaksanız, ani ve çabuk bir biçimde uzaklaşın. Eğer ilişkiyi sürdürecekseniz, düşleri yıkan enerji yoksunluğuna, birbirini çok iyi tanıma olgusuna karşı dikkatli olun. İkinci bir baştan çıkarma deneyimi gerekli olacaktır. Karşınızdaki kişinin sizi çantada keklik gibi görmesine asla izin vermeyin - kurbanınızı tetikte tutabilmek için uzaklaşma, acı verme, çekişme yaratma taktiklerini kullanın.

Ek A: Baştan Çıkarıcı Ortam / Baştan Çıkarıcı Zaman
Ek B: Yumuşak Baştan Çıkarma / Kitlelere Nasıl Satış Yapılır

ÖNSÖZ

Binlerce yıl önce ancak fiziksel şiddet kullanılarak sahip olunan güç, acımasız bir kuvvet gösterisiyle muhafaza edilebiliyordu. Kibarlığa hiç gerek yoktu; bir kral ya da bir imparator acımasız olmak zorundaydı. Ancak seçilmiş birkaç kişi bu güce sahipti ama bu koşullar altında en fazla ezilenler kadınlar oluyordu. Rekabet etme şansları olmadığı gibi, bir erkeğe istediklerini yaptırmalarını sağlayacak siyasi, toplumsal hatta evlerinin içinde bile bir silahları yoktu.

Elbette erkeklerin de cinsellik konusundaki doymak bilmeyen iştahları gibi zayıf bir yönleri vardı. Bir kadın her zaman için bu duyguyla oynayabilirdi ama bir kez cinselliğe boyun eğdi mi yine erkek denetimi ele geçiriyordu; eğer kadın sekse yanaşmazsa bu kez erkek ya başka birine yöneliyor ya da şiddet uyguluyordu. Böylesine geçici ve zayıf bir gücün ne yararı olabilirdi? Kadınların bu koşullara boyun eğmekten başka çareleri de bulunmuyordu. Ama güç sahibi olma açlıkları zirveye çıkan bazı kadınlar vardı ki, yaratıcılık ve kurnazlıkla yıllar boyu bu dinamikleri tersine çevirerek daha etkili ve daha uzun süreli gücün sahibi olmuşlardı.

Aralarında Eski Ahit'ten Seba Melikesi Belkıs, Truva'lı Helen, Çinli güzel Hsi Shi ve en ünlüleri olan Cleopatra'nın da bulunduğu bu kadınlar baştan çıkarma sanatını keşfetmişlerdi. Makyajlarını ve süslerini bir tanrıça görüntüsü elde edecek biçimde yapıp, güzellikleriyle bir erkeği yanlarına çekerlerdi. Bedenlerinin çok az bir kısmını gösterip, erkeğin hayal gücünü harekete geçirirler, yalnızca cinsel arzularını değil, düşsel bir ka-

dına sahip olma dürtülerini de canlandırırlardı. Kurbanlarının ilgisini çekince onu usulca erkeklere özgü siyaset ve savaş dünyasından uzaklaştırıp, zevk, heyecan ve lüksün bulunduğu dişilere özgü dünyaya taşırlardı. Tıpkı Cleopatra'nın Julius Caesar'ı Nil Nehri'nde gezintiye götürmesi gibi bazen tümüyle farklı bir yolculuğa çıkarırlardı. Erkekler bu zevklere kapılıp âşık olurlardı. Ve ardından kadınlar soğuk ve duyarsız davranıp kurbanlarının aklını karıştırırlardı. Erkekler daha fazlasını isteyince, kendilerine sunulan zevklerin uzaklaştırıldığını fark ederlerdi. Tatmış oldukları her şeyi tekrar elde etmek için peşlerinden koşmaya başlarlar ve bu süreçte zayıflayıp duygularına yenik düşerlerdi. Kral Davud, Truva'lı Paris, Julius Caesar, Marcus Antonius, Kral Fu Chai gibi her türlü fiziksel ve toplumsal güce sahip erkekler bir kadının kölesi olduklarını fark ederlerdi.

Yeni oluşan toplumlarda baskı ve aşağılama uzun süreler boyunca kadınların boyun eğmesi gereken koşullar oldu ve yüzyıllar süren deneyimlerden güç yerine yetenek kullanmasını öğreninceye dek bu durum değişmedi. Sonunda kadınlar zayıflıkları nedeniyle tek dayanaklarının baştan çıkarma olduğunu öğrendiler; güçleri nedeniyle erkeklere bağımlıysalar, erkeklerin de zevk nedeniyle kendilerine bağımlı olacağını fark ettiler. Erkeklere oranla daha mutsuz olduklarından bunu herhalde erkeklerden çok daha önce düşündüler; zevkin her zaman zevk düşüncesinin hemen altında yattığını ve hayal gücünün doğadan daha öteye uzandığını algıladılar. Bu temel gerçeklere ulaşınca merak uyandırmak için çekiciliklerini kullanmaları gerektiğini; evet demek istedikleri zaman bile hayır demek gibi zor bir sanatı öğrendiler ve böylelikle erkeklerin hayal güçlerini nasıl ateşleyeceklerini, harekete geçmesini diledikleri duygularını uyandırmasını da öğrendiler. Sonunda güzellik ve aşk ortaya çıktı ve kadınların çoğu sertliğini yitirdi. Gerçi kendilerini, zayıflıkları nedeniyle boyun eğmek zorunda kaldıkları baskı ortamından tümüyle kurtarmış sayılmazlardı ama erkeklerle aralarında

süregiden mücadele boyunca, keşfettikleri okşayışlarla çarpışmayı sürdürdüler ve çoğu zaman kendilerine yönelen güçlerden büyük bir beceriyle yararlanmasını da öğrendiler. Bazen de erkekler kadınların kullandıkları silahları tekrar onlara doğrulttular ve böylece kadınların köleliği daha da dayanılmaz bir biçim aldı.

-Choderlos de Laclos, ***On the Education of Women,***
Michael Feher (ed.)
The Libertine Reader **adlı yapıttan alıntı**

Şiddet ve acımasızlığın karşısında bu kadınlar baştan çıkarma olgusunu bir sanat biçimine, gücün ve ikna etmenin zirvesi haline getirdiler. Öncelikle beynin üzerinde çalışıp, fantezilerin oluşmasını tetiklediler, erkekleri daha fazlasını ister duruma getirdiler, baştan çıkarmanın temeli olan umut ve umarsızlık dalgalarını yarattılar. Güçleri fiziksel değil psikolojikti, şiddete değil kurnazlığa dayalıydı. Bu ünlü kadınlar tıpkı düşmanını ortadan kaldırmaya çabalayan generallere benziyorlardı ve gerçekten de ilk baştan çıkarma öyküleri bir savaşın kadınlara özgü çarpışmalarını andırıyordu. Cleopatra için baştan çıkarma olgusu, bir imparatorluğu sağlamlaştırmanın aracı olmuştu. Konu baştan çıkarma olunca artık kadınlar pasif bir cinsellik nesnesi değil, hareketli, canlı, güç sahibi figürlere dönüşmüşlerdi.

Latin şair Ovidius ve ortaçağ ozanları gibi birkaç istisna dışında, erkekler baştan çıkarma sanatı gibi önemsiz bir konuyla hiç ilgilenmediler. On yedinci yüzyılda ise büyük bir değişim yaşandı: erkekler genç kadınların cinselliğe karşı koymalarını yıkmak için baştan çıkarma konusuna ilgi göstermeye başladılar. Tarihin ilk ünlü çapkınlarından, Don Juan efsanesine esin kaynağı olan İspanyol Lauzun Dükleri, geleneksel olarak kadınların kullandıkları yöntemleri uygulamaya başladılar. Genelinde androjen yapılarının görünümüyle göz kamaştırmaya, hayal gücünü yönlendirmeye, koket rolü oynamaya başladılar. Oyuna erkeklere özgü birkaç unsur da kattılar: kadınların güzel sözlere düşkünlüğünü keşfedip baştan çı-

karıcı sözcükler kullanmaya başladılar. Kadınların görünümü ve erkeklerin sözcükleri kullanarak uyguladıkları baştan çıkarma yöntemleri sık sık cinsiyet sınırlarını aştı: Casanova giysileriyle bir kadını büyülerken Ninon de l'Enclos sözcükleriyle bir erkeği ayartabiliyordu.

Aşk yapmak için, orduları yönetmekten daha fazla dehaya gereksinim vardır.
-Ninon de l'Enclos

Erkekler kendilerine özgü baştan çıkarma sanatını geliştirirlerken, başkaları da bunu sosyal amaçlar uğruna kullanmaya başladılar. Avrupa'nın feodal hükümet sistemi tarihe karışırken, saraya dahil olmak isteyenler güç kullanmadan bunu başarmayı öğrendiler. Kendi üstlerini ve rakiplerini psikolojik oyunlar, tatlı sözler ve birazcık cilveyle baştan çıkarınca nasıl bir güç elde edeceklerini gördüler. Toplum demokratikleştikçe, aktörler, züppeler ve sanatçılar gerek izleyicilerini gerekse toplumu kazanmak için baştan çıkarma taktikleri uygulamaya başladılar. On dokuzuncu yüzyılda başka bir büyük değişim gözlemlendi: Napoleon gibi ünlü politikacılar kendilerini çok büyük çaplı baştan çıkarıcılar olarak görmeye başladılar. İnsanları yoldan çıkarmak için gerekli konuşmaları yapmayı öğrenirlerken bir yandan da bir zamanlar yalnızca kadınlara özgü kabul edilen, büyük olaylar sergilemek, tiyatral sahneler yaratmak, cinselliğe dayalı fiziksel bir görünüm sunmak gibi stratejileri de kullanmaya başladılar. Bunların tümü karizmanın temeliydi ve günümüzde de geçerlidir. Kitleleri baştan çıkararak, şiddet kullanmadan inanılmaz güçlere sahip olabiliyorlardı.

Menelaus, eğer onu gerçekten öldüreceksen,/ Hayır dualarım seninledir ama bunu hemen yapmalısın,/ Bakışları senin yüreğini eritmeden yapmalısın,/ Sonra bakışları beynine işler; çünkü gözleri ordular gibidir,/ Ve bakışları nereye düşerse, kentler yanar,/ Külleri onun iç çekişleriyle

uçup gider./ Ben onu tanırım Menelaus,/ Sen de tanırsın. Ve onu tanıyan herkes acı çeker.

-Euripides'in *Truvalı Kadınlar* adlı yapıtında Hecuba, Truvalı Helen için konuşuyor.

Günümüzde artık baştan çıkarma evriminin zirvesine ulaştık. Her tür güç ve şiddet her zamankinden daha fazla horgörülüyor. Toplumsal yaşamın tüm yönleri, insanların baskı altına alınmadan, hakaret edilmeden ikna edilmesi yeteneğini gerektiriyor. Kadın ve erkek stratejilerini karışık olarak kullanan baştan çıkarma yöntemleri her yerde gözlemlenebilir. Reklamlar ima ediyor, gizli reklamlar yaygınlaşıyor. Eğer insanların fikirlerini değiştireceksek -fikirleri değiştirtmek baştan çıkarmanın temelidir- gizli kapaklı, belli belirsiz yöntemler uygulamalıyız. Günümüzde hiçbir siyasi kampanya baştan çıkarma olmadan yararlı olmaz. John F. Kennedy döneminden bu yana tüm siyasilerin izleyicilerin dikkatini çekebilmeleri, yani savaşın en az yarısını kazanabilmeleri için karizma sahibi olmaları gerekmiştir. Sinema dünyası ve medya baştan çıkarıcı artistler ve imgelerle bir evren yaratmaktadır. Baştan çıkarma sanatının derecesi ve hacmi değişmiş olsa bile, temeli kesinlikle değişmemiştir: asla güç kullanma ve doğrudan doğruya harekete geçme; zevki yem olarak kullan, duygu sömürüsü yap, arzu ve akıl karışıklığı uyandır ve psikolojik olarak sana teslim olmalarını sağla. Günümüzde hâlâ Cleopatra'nın baştan çıkarma yöntemleri geçerlidir.

Hiçbir erkek bir kadının aldatıcılığıyla başa çıkacak güce sahip değildir.

-Navarre'li Marguerite

İnsanlar sürekli olarak bizi etkilemeye, ne yapacağımızı söylemeye çalışır ve biz de onların ikna etme çabalarına karşı dururuz. Ne var ki, hepimizin yaşamında farklı davrandığımız bir an vardır: âşık olmak. Âşık olunca adeta büyüye kapılırız. Genelinde kaygılarımızla dolu olan beyin-

lerimiz şimdi sevdiğimiz kişi hakkındaki düşüncelerle dolup taşar. Duygusallaşırız, doğru düşünme becerisini yitiririz ve başka koşullar altında yapmayacağımız kadar aptalca davranırız. Eğer bu durum uzun sürerse, içimizde bir nokta kırılır ve sevdiğimiz kişinin iradesine ve ona sahip olma arzumuza boyun eğeriz.

Erkeklerin gücünden kaçınmak ve kendilerini güçlü konuma getirmek konusunda kadınların ulaştıkları başarıya tarihçiler yeterince önem vermemiştir. Bir kadın kendisini kalabalıktan uzaklaştırıp, bitmiş bir ürün olarak sununca, güç kullanmak yerine yalnızca iltifat edilerek sahip olunacak keyifler sunar... böylece aşk tanrıçalarının dönemi başlamış olur. Uygarlık tarihinde bu gelişme aslında son derece önemlidir... Yalnızca aşk sanatının dolambaçlı yollarıyla bir kadın yeniden otoriteye sahip olabiliyor ve olağan koşullar altında bir erkeğin merhametinin kölesi olması gerektiği bir noktada kendi hakkını aramaya başlıyordu. Şehvetin gücünü, aşk sanatının sırlarını, yapay olarak uyandırılmış ve asla doyurulmamış tutkunun şeytanlık dolu etkisini keşfetmişti. Böylece zincirleri koparılmış olan güç, dünyanın en büyük güçleri arasında sayılıyor, hatta bazen yaşam ve ölüm üzerinde bile etkili oluyordu... -Erkeğin sağduyusunun bilinçli olarak büyülenmesi, benliği üzerinde sihirli bir etki yaratıyor ve sanki bir düşten kaynaklanan bir esinle hareket geçmiş gibi sonsuz bir duygu seline kapılıyordu.

-Alexander von Gleichen-Russwurm, ***The World's Lure***

Baştan çıkarıcılar, böylesine teslim olma durumlarındaki inanılmaz gücün farkında olan kişilerdir. İnsanlar âşık olunca neler olup bittiğini incelerler, bu sürecin hayal gücünü harekete geçiren, büyülenmişe döndüren psikolojik unsurlarını öğrenirler. İçgüdüleri ve denemelerle insanları âşık etme sanatında uzmanlaşırlar. Tarihteki ilk baştan çıkarıcı kadınlar da şehvet yerine aşk yaratmanın daha etkili olduğunu algılamışlardı. Âşık olan kişi daha duygusaldır, daha esnektir ve daha kolayca yoldan çıkarıla-

bilir. (İngilizce baştan çıkarma sözcüğünün kökeni Latincede "yoldan çıkarmak" anlamına gelir.) Yalnızca şehvete kapılan birini denetlemek daha zor olduğu gibi, bir kez tatmin olunca, sizi terk edip gidebilir. Baştan çıkarıcılar acele etmezler, büyülü bir aşk bağı yaratırlar ve ardından gelen cinselliğin, kurbanı köleliğe biraz daha yaklaştırmasını sağlarlar. Aşk ve büyülü ortam yaratma olgusu gerek cinsel, gerek toplumsal gerekse politik baştan çıkarmaların modeli haline gelmiştir. Âşık olan insan teslim olacaktır.

Böylesine bir güç karşısında itiraz etmenin, ilgi duymadığınızı söylemenizin ya da kötü ve çirkin olduğunu iddia etmenizin hiçbir anlamı yoktur. Baştan çıkarmanın fikir ya da güç biçemi olarak büyüsüne ne kadar fazla karşı koyarsanız, kendinizi o kadar fazla büyülenmiş bulursunuz. Bunun nedeni çok basittir: çoğumuz birinin bize âşık olmasının yarattığı gücü daha önceden tanırız. Hareket, davranış ve sözlerimizin bu kişi üzerinde olumlu etkileri olduğunu biliriz: belki neyi doğru yaptığımızı tam olarak algılayamayız ama sahip olduğumuz bu gücün sarhoş edici olduğunu fark ederiz. Özgüven kazandırdığı için bizi biraz daha baştan çıkarıcı hale getirir. Bu deneyimi herhangi bir toplulukta ya da çalışma ortamında da yaşamış olabiliriz. Bir gün kendimizi çok iyi hissederiz ve insanların bize daha iyi tepki verdiklerini, çekiciliğimize kapıldıklarını fark ederiz. Güç sahibi olduğumuz bu dakikalar gelip geçicidir ama belleklerde tüm şiddetiyle yankılanır. Bu dakikaları geri isteriz. Hiç kimse kendini beceriksiz, çekingen ya da insanlara ulaşamayan bir konumda görmek istemez. Baştan çıkarmanın çağrısına karşı durulmaz çünkü güç sahip olmaya da karşı durulamaz ve çağdaş dünyada baştan çıkarma becerisi kadar başka hiçbir şey güç sağlayamaz. Baştan çıkarma arzusunu bastırmak bir çeşit histerik tepkidir ve bu sürece çok derinden tutkun olduğunuzu gösterdiği gibi, arzularınızı da derinleştirir. Ve arzularınız günün birinde yüzeye çıkar.

Kafanıza sokmanız gereken ilk şey her bekâr kızın / Tavlanabileceğidir - ve onu tavlayabilirsiniz eğer / Doğru yolda çabalarsanız. / Kuşlar ilkbaharda biraz daha sersemleşir / Ağustosböcekleri yaz mevsiminde / Ya da bir av köpeği sırtını tavşana döner. / Ama bir sevgilinin sözleri asla boşa çıkmaz./ İsteksiz olduğunu bildiğiniz bir kadın bile bunu isteyecektir.

-Ovidius, ***Aşk Sanatı***

Böyle bir güce sahip olmak için karakterinizde ya da görünümünüzde fiziksel bir değişime gerek yoktur. Baştan çıkarma sanatı güzelliğe değil, psikolojiye dayalı bir oyundur ve herkes bu konuda uzman olabilir. Yapılması gereken tek şey, dünyaya daha farklı bir açıdan, bir baştan çıkarıcının bakış açısından bakmanızdır.

Bir baştan çıkarıcı elindeki gücü kapatıp açmaz, her türlü sosyal ve bireysel etkileşimi potansiyel bir baştan çıkarma olgusu olarak görür. Boşa harcanacak bir tek dakika bile yoktur. Bunun nedenleri çeşitlidir. Bir erkeği ya da kadını baştan çıkarma gücüne sahip olanlar sosyal çevrelerde bunu yapmayı yeğlerler çünkü cinsellik unsurunu tümüyle ortadan kaldırmadan, biraz hafifletmesini öğrenmişlerdir. Belki onların beyinlerini okuduğumuzu düşünürüz ama birlikte olmaktan keyif aldığımız için pek üzerinde durmayız. Yaşamınızı baştan çıkaracağınız ve çıkarmayacağınız dakikalara bölmek sizi yalnızca karışıklığa sürükleyecek ve kısıtlayacaktır. İnsanların tüm karşılaşmalarında erotik arzular ve aşk yüzeyin hemen altında yatar ve becerilerinizi yalnızca yatak odasında kullanmak yerine her zaman özgür bırakmak daha iyidir. (İşin doğrusu, baştan çıkarıcılar tüm dünyayı kendi yatak odaları olarak kabul ederler.) Bu yaklaşım büyük bir baştan çıkarma ortamı yaratır ve her seferinde deneyiminiz biraz daha artar. Giriştiğiniz sosyal ya da cinsel her baştan çıkarma deneyimi bir sonrakini kolaylaştırır, özgüveninizi arttırır ve sizi daha çekici duruma getirir. Bir baştan çıkarıcının aurası sizi sarıp sarmaladıkça, insanlar size daha kolay yaklaşır.

Büyülenmek ve teslim olmak unsurlarının karışımı sözünü ettiğimiz aşk biçimi için gereklidir... aşkta var olan nokta büyülenmekten kaynaklanan teslimiyettir.

-José Ortega Y Gasset, *On Love*

Baştan çıkarıcılar yaşama bir savaşçının gözüyle bakarlar. Karşılarındaki herkesi kuşatma altına almaları gereken yüksek duvarlı bir şato gibi görürler. Baştan çıkarma aslında derine dalma sürecidir: başlangıçta hedefinizin ilk savunma noktası olan beyninin derinliklerine kadar girmeniz gerekir. Hedefinizin beynine girip sizi düşlemeye zorlayınca, direnişini kırmak ve fiziksel teslimiyeti yaratmak kolaylaşacaktır. Baştan çıkarıcılar asla işi şansa bırakıp gerekli adımlara anında karar vermezler. İyi bir general gibi, kurbanın kendine özgü zayıf yönlerini hedefleyerek plan yaparlar.

Hangisi iyidir? İnsanda güç sahibi olma duygusunun yükselmesi, bu güce sahip olma arzusu ve benliğindeki güç. Hangisi kötüdür? Zayıflıktan gelen her şey. Mutluluk nedir? Gücün yükselmesi ve bir direnişi kırmış olma duygusu.

-Friedrich Nietzsche, *Deccal*

Baştan çıkarıcı olma yolundaki en büyük engel, aşkı ve romantizmi her şeyin kendiliğinden yerine oturduğu sihirli, kutsal bir dünya gibi görmemizdir. Bu görüş romantik ve hoş olabilir ama aslında tembelliğimizin bir bahanesidir. Bir insanı baştan çıkarmak için ona ne kadar değer verdiğimizi, ne kadar ilgilendiğimizi belirtmek amacıyla çaba göstermemiz gerekir. Her şeyi şansa bırakmak bir felaketin tarifidir ve bizim aşkla romantizmi pek ciddiye almadığımızı gösterir. Casanova işte bu çabayı geliştirdi ve her ilişkisine uyguladığı sanatçılıkla şeytansı bir biçimde baştan çıkarıcı biçimine geldi. Âşık olmak bir büyünün değil, psikolojinin sonucudur. Hedefinizin psikolojisini anlayıp buna uygun strateji geliştirirse-

niz, daha kolayca "büyü" yapabilirsiniz. Bir baştan çıkarıcı, aşkı kutsal bir olgu yerine her şeyin sakıncasız olduğu bir savaş gibi görür.

Baştan çıkarıcılar asla kendilerine dönük olmazlar. Bakışları içe değil her zaman dışa dönüktür. Biriyle karşılaştıklarından ilk adımları o kişinin içine girmek ve dünyayı onun gözleriyle görmek olur. Bunun çeşitli nedenleri vardır. İnsanın kendi içine kapalı olması, özgüvensizliğin bir belirtisidir ve hiç de baştan çıkarıcı değildir. Herkesin özgüvensizlikleri vardır ama baştan çıkarıcılar bunları görmezden gelir ve kendilerini dış dünyayla ilgilenmeye daha çok vererek benliklerine duydukları kuşkuları iyileştirir. Böylece kazandıkları canlılık bizleri onların çevresinde bulunmaya iter. İkincisi, kendini bir insanın yerine koyup, nasıl biri olacağını hayal etmek bir baştan çıkarıcının çok değerli bilgilere ulaşmasını, karşısındaki kişinin nelerden hoşlandığını algılamasını, nasıl bir dürtüyle sağduyulu düşünmekten uzaklaşıp tuzağa düşeceğini öğrenmesini sağlar. Bu bilgilere sahip olunca, karşısındakine tüm dikkatini verir. İnsanların çoğunun başkalarını ancak kendi önyargı perdelerinin ardından gördüğü bir dünyada bu dikkat odaklanmasına çok seyrek rastlanır. Derinliklere dalma savaşında hedefin benliğine girme en önemli taktiktir.

Psikanalizde karşılaşılan hoşnutsuzluk, nevroz, bunaltı ve hüsran hiç kuşkusuz sevmeyi ve sevilmeyi, zevk verip almayı başaramamaktan kaynaklanır ama insanın gözünün en radikal biçimde açılması baştan çıkarıcılığın başarısızlığından ortaya çıkar. Sevmek ve sevişmek olgularına tümüyle yakın olsalar da, kendilerini baştan çıkarmanın tam anlamıyla dışında tutanlar hastadır. Psikanaliz cinsellik ve arzu bozukluklarını tedavi ettiğini zanneder ama aslında baştan çıkarma olgusunun bozukluklarıyla uğraşmaktadır. En önemli yoksunluklar her zaman çekicilik ve hoşlanmayla bağlantılıdır, zevkle, yaşamsal ya da cinsel tatminle ilgili değildir.

-Jean Baudrillard, ***Seduction***

Baştan Çıkarma Sanatı

Baştan çıkarıcılar kendilerini zevk dağıtıcı olarak görürler; tıpkı bazı çiçeklerden polenleri alıp diğerlerine dağıtan arılar gibidirler. Çocukken yaşamımızın büyük bir bölümünü oyunlar ve keyifler kapsar. Yetişkinler ise sorumlulukların yüküyle bu cennetten uzaklaştırılmış olduklarını hissederler. Baştan çıkarıcılar, insanların kendi içlerinden, dostlarından, sevgililerinden yeterince bulamadıkları zevkleri beklediklerini bilirler. Macera ve romantizm sunarak yaşamlarına giren birine asla karşı koyamazlar. Zevk, başka bir insanın, bir deneyimin yarattığı, bizi sınırlarımızın dışına taşıyan sarıp sarmalayan bir duygudur. İnsanlar her zamanki inatçılıklarından vazgeçip, bu duyguya kapılmak için can atarlar. Bazen bize karşı direnmeleri, Lütfen beni baştan çıkar, demenin farklı bir yoludur. Baştan çıkarıcılar, insanların zevk olasılığını kovalayacağını, bir kez tadını alınca zayıflayıp her tür dokunuşa açık olacağını bilirler. Ayrıca kendilerini zevke karşı duyarlı olmak için eğitirler; bu duyguya sahip olunca çevrelerindekilere daha kolayca dağıtabilirler.

Aşkla yapılan her şey iyinin ve kötünün ötesindedir.
-Friedrich Nietzsche, *İyinin ve Kötünün Ötesinde*

Bir baştan çıkarıcı yaşamı bir tiyatro sahnesi, insanları ise bu sahnenin aktörleri olarak görür. Çoğu kişi yaşamlarının kendilerine tanıdığı rollerin kısıtlayıcı olduğu duygusuna sahiptir. Buna karşılık baştan çıkarıcılar herhangi bir rolü üstlenebilirler. (En tipik örnek, genç kızlara asla doymayan ve en büyük silahı kurbanının en fazla hoşuna gidecek kişi ya da hayvan kılığına girmek olan Tanrı Zeus'dur.) Baştan çıkarıcılar rol yapmaktan hoşlanırlar, kimliklerinin ya da belirli bir kişi olma gereksinimlerinin, doğal davranma zorunluluğunun yükünü taşımazlar. Bedenlerindeki ve ruhlarındaki bu akıcılık onları çekici yapar. İnsanların yaşamındaki en büyük eksiklik gerçeklik değil, fantezi, yanılsama ve oyundur. Baştan çıkarıcıların giysileri, sizi götürdükleri yerler, sözleri ve davranışları fazla tiyatral değildir ama sanki ikiniz bir romanın ya da filmin karakter-

leriymişsiniz gibi gerçekdışılığın tam sınırında yer alır. Baştan çıkarma, yanılmasa ile gerçeğin bir araya geldiği, gerçek yaşamdaki bir tiyatro gibidir.

Üstelik baştan çıkarıcıların yaşama yaklaşımları ahlak kuralları içermez. Yaşamı bir oyun ya da oyun alanı olarak görürler. Baştan çıkarıcıların kötülükleri hakkında söylev veren ahlakçıların, gizliden gizliye sahip oldukları güçleri kıskandıklarını bilirler ama başkalarının fikirlerine pek aldırış etmezler. Ahlaksal yargılara yüz vermezler, bundan daha itici bir şey olamaz. Tıpkı yaşamın kendisi gibi her şey uçucu, akıcı olmalıdır. Baştan çıkarma bir cins aldatmacadır ama insanlar yoldan çıkartılmak, ayartılmak isterler. Eğer istemeselerdi, baştan çıkarıcılar bunca hevesli kurbanı bulamazlardı. Ahlakçılığa yönelen fikirlerinizden sıyrılıp, baştan çıkarıcıların oyun içeren felsefelerini kabul edince, bu sürecin çok kolay ve doğal geliştiğini fark edeceksiniz.

Eğer burda, Roma'da aşk yapma sanatında inceliği olmayan biri varsa / Beni denesin - kitabımı okusun, sonuçlar garantilidir / Teknikler sırdır./ Arabacılar, denizciler, kürekçiler/ Herkesin gereksinimi vardır. Teknik denetleyebilir / Aşkın ta kendisini.

-Ovidius, ***Aşk Sanatı***

Baştan Çıkarma Sanatı çevrenizdekilerin neden ve niçin olduğunu anlamadan size karşı koyma dirençlerini yitirmelerini sağlayan çekicilik ve ikna silahları ile sizi donatacaktır. Baştan çıkarma, hassas zamanların savaş sanatıdır.

Her baştan çıkarma olgusunun çözümleyip anlamanız gereken iki unsuru vardır: birincisi kendiniz ve benliğinizin baştan çıkarıcı yönleridir. İkincisi ise kurbanınız ve onun savunmasını yıkıp teslim olmasını sağlayan hareketlerdir. Karakter yapınızın insanları çeken yönlerine dikkat etmeden strateji kurarsanız, karşısındakini parmağında oynatan, duyarsız, kötü bir baştan çıkarıcı gibi görünürsünüz. Kurbanınıza dikkat etmeden

yalnızca baştan çıkarıcı karakterinize güvenirseniz, çok kötü hatalar yapar ve potansiyelinizi kısıtlarsanız.

Bu nedenle *Baştan Çıkarma Sanatı* iki kısma ayrılmıştır. "Baştan Çıkarıcı Karakter" başlığını taşıyan birinci kısımda dokuz tip baştan çıkarıcı ve ayrıca itici tip tanımlanmıştır. Bu tipleri inceleyince, kendi karakter yapınızın doğal baştan çıkarıcı yönlerini, bu olgunun temel taşlarını algılayacaksınız. "Baştan Çıkarma Süreci" başlığı altındaki ikinci kısımda ise insanların dirençlerini kırmak, büyülemek, kurbanınızın teslim olmasını sağlamak için gerekli olan yirmi dört manevra ve strateji açıklanmaktadır. Bu iki kısım arasında bir köprü oluşturmak amacıyla on sekiz tip kurbanı tanımlayan bir bölüm vardır. Onların yaşamlarının eksik noktalarını, boşluklarını siz kolayca doldurabilirsiniz. Hangi tip kurbanla ilgilendiğinizi bilmek, her iki bölümdeki fikirleri uygulamaya koymanıza yardımcı olacaktır. Kitabın herhangi bir bölümünü atlarsanız, tam anlamıyla bir baştan çıkarıcı olmuş sayılmazsınız.

Bu kitaptaki fikirler ve stratejiler, tarihin en başarılı baştan çıkarıcılarının yazılarına ve öykülerine dayanmaktadır. Kaynakların arasında Casanova, Errol Flynn, Natalie Barney, Marylin Monroe gibi isimlerin kendi anıları, Cleopatra, Josephine Bonaparte, John F. Kennedy, Duke Ellington gibi kişilerin yaşamöyküleri, aralarında en ünlüsü Ovidius'un *Aşk Sanatı* adlı yapıtı olan bu konudaki rehber kitaplar ve Choderlos de Laclos'un *Tehlikeli İlişkiler*, Søren Kierkegaard'ın *The Seducer's Diary* ve Murasaki Shikibu'nun *The Tale of Genji* gibi romanları bulunmaktadır. Bu yapıtların kahramanları genelinde gerçek yaşamdaki baştan çıkarıcılar üzerine yapılandırılmıştır. Kullandıkları stratejiler, hayal ile baştan çıkarma olgusu arasındaki sıkı bağlantıyı, yanılsama yaratmayı ve bir insanı çekip götürmeyi açıklamaktadır. Bu kitabın derslerini uygulayınca, bu sanatın ustalarının yolunu izliyor olacaksınız.

Sizi kusursuz bir baştan çıkarıcı yapacak olan ruhsal durumunuz bu kitabı okurken sahip olduğunuz ruhsal durumdur. Fransız yazar Denis

Diderot şöyle yazmıştı: "Beynimin ortaya çıkıveren akılcı ya da saçma fikirleri kovalamasına izin verirken, tıpkı Foy Caddesi'nde bir yosmayı takip eden zavallı gençler gibi davranacağını biliyorum. Onlar bir yosmayı izler sonra bir başkasının peşine düşer, hepsini kovalar ama hiçbirine bağlanmazlar. Benim düşüncelerim de yosmadır." Diderot fikirlerin kendisini baştan çıkardığını, ilgisini çeken bir fikri daha iyisi ortaya çıkan dek izlediğini, düşüncelerinin bir çeşit cinsel heyecanla dolduğunu anlatmak istiyordu. Tıpkı Diderot'nun önerdiği gibi bu kitabı okurken öykülerin ve fikirlerin sizi çekip götürmesine izin verin, beyninizi açık ve düşüncelerinizi akıcı tutun. Yavaş yavaş bu zehrin cildinize, benliğinize geçtiğini hissedeceksiniz, düşünme biçiminiz ve dünyaya bakışınız da dahil olmak üzere her şeyi bir baştan çıkarma olarak gördüğünüzü fark edeceksiniz.

Erdemin çoğu, daha fazla baştan çıkarma için bir istemdir.

Natalie Barney

Kısım Bir
Baştan Çıkarıcı Karakter

Hepimizde insanları kendimize çekme ve etkimiz altında tutma yeteneği vardır. Ne var ki benliğimizdeki bu potansiyeli algılamayıp, bazı seçkinlerin neredeyse mistik diye adlandırdığımız bu çekicilik gücüyle dünyaya geldiklerini ve geri kalan bizlerin asla sahip olamayacağını düşünürüz. Potansiyelimizi keşfetmek için yapacağımız tek şey, bir insanın karakterinde başkalarını heyecanlandıran yönlerini anlamak ve içimizde uyuyan bu güçleri geliştirmektir.

Başarılı baştan çıkarma eylemleri genelinde açıkça belli olan bir manevra ya da strateji ile başlamaz. Bu durum elbette kuşku uyandırır. Başarılı baştan çıkarma işlemleri karakter yapınızla, insanları kendine çeken niteliklerinizi sergilemenizle ve duygularını denetleyemeyecekleri bir biçimde altüst etmenizle başlar. Baştan çıkarıcı karakterinizle hipnotize olan kurbanlarınız, bundan sonraki manipülasyonlarınızı fark etmeyeceklerdir. Daha sonra onları yoldan çıkarıp ayartmak ise çocuk oyuncağı gibi olacaktır.

Dünyada dokuz tip baştan çıkarıcı vardır. Her tipin benliğinden gelip çekici bir güç uyandıran farklı bir karakter özelliği vardır. *Deniz Perileri* fazlasıyla var olan cinsel enerjilerini nasıl kullanacaklarını çok iyi bilirler. *Çapkınlar* karşı cinsi doymak bilmez bir biçimde arzularlar ve bu arzuları bulaşıcıdır. *İdeal Âşıklar* romantizme estetik sağduyularını katarlar. *Zirveler* görünümleriyle oynayıp, göz alıcı, androjen bir cazibe yaratırlar.

Doğallar açık ve içten pazarlıksızdır. *Koketler* kendine yeterlidirler ve yapılarının çekirdeğinde büyüleyici bir soğukluk vardır. *Sihirbazlar* sosyal yaratıklardır ve nasıl ve ne zaman zevk verebileceklerini öğrenmek isterler. *Karizmatikler*'in özgüvenleri olağanüstüdür. *Yıldızlar* ise uçucudur ve kendilerini gizemli gösterirler.

Kitabın bu bölümleri sizi dokuz tipin içine götürecektir. En azından bir bölüm tanıdık gelecek ve kendi benliğinizin bir parçasını bulacaksınız. O bölüm kendi çekici gücünüzü geliştirmenizin anahtarı olacaktır. Sizin koketçe eğilimlerinizin olduğunu varsayalım. Koketler hakkındaki bölüm kendine yeterliliğinizi nasıl arttıracağınızı, kurbanlarınızı tuzağa düşürmek için sıcak ve soğuk duruşları nasıl geliştireceğinizi gösterecektir. Doğal niteliklerinizi geliştirip, uğruna savaştığımız görkemli bir Koket olmanızı sağlayacaktır. Baştan çıkarıcı niteliklerle çekingen davranmanın anlamı yoktur. Küstah bir Çapkın'ın cazibesine kapılırız ve aşırılıklarını görmezlikten geliriz ama gayret göstermeyen bir Çapkın'a saygı duymayız. Karakterinizin baskın yönünü geliştirip, doğanın size verdiklerine biraz da sanat katınca, kişiliğinize derinlik ve gizem kazandırmak için, ikinci ya da üçüncü bir yön daha ekleyebilirsiniz. Bu kısmın onuncu bölümünde sözü edilen *İticiler* ise benliğinizdeki çelişkili yönü, itici gücü fark etmenizi sağlayacaktır. Karakter yapınızda bulunabilecek tüm baştan çıkarma karşıtı eğilimlerden her ne pahasına olursa olsun, sıyrılmanız gerekir.

Sözü edilen dokuz tipi gölgeler ya da siluetler olarak düşünün. Bir tanesinin içine girmek ve onun kendi içinizde büyümesine izin vermekle, sınırsız bir güç kazandıracak olan baştan çıkarıcı karakteri geliştirmeye başlayabilirsiniz.

Deniz Perisi

Bir erkek çoğunlukla oynaması gereken sorumlu, kontrolü elinde tutan ve mantıklı olma rollerinden gizliden gizliye sıkıntı duyabilir. Yaşamının tüm kısıtlamalarından kurtulmasını sağladığından Deniz Perisi erkeklerin üst düzeydeki fantezisidir. Her zaman için cinsellik içeren Deniz Perisi'nin yanında erkek kendini saf zevkin bulunduğu bir dünyaya taşınmış gibi hisseder. Deniz Perisi tehlikelidir ve onu kovalarken erkek özlemini duyduğu biçimde kendi üzerindeki denetimi yitirebilir. Deniz Perisi bir seraptır; belirli bir görünüm ve yaklaşıma bürünerek erkekleri baştan çıkarır. Kadınların genelinde böyle bir imge sergilemeyecek kadar çekingen oldukları bu dünyada, erkeğin fantezilerini yaşama geçirerek libidolarını denetlemeyi öğrenin.

Görkemli Deniz Perisi

M.Ö. 48 yılında Mısır kralı XIV. Ptolemaios, kız kardeşi ve karısı olan Kraliçe Cleopatra'yı tahtından indirmeyi başardı. Ülke sınırlarını onun dönüşünü engelleyecek biçimde kapattı ve tek başına iktidara geçti. Aynı yılın sonlarına doğru Julius Caesar, içsel iktidar mücadelelerine karşın Mısır'ın Roma'ya olan bağlılığını sürdürmek için İskenderiye'ye geldi.

Bir gece Caesar, Mısır Sarayı'nda generalleriyle toplantı yapıp strateji geliştirirken, odaya giren nöbetçi Romalı hükümdara değerli ve büyük bir armağan getiren bir Yunanlı tüccarın kapıda beklediğini haber verdi. Biraz eğlenmek isteyen Caesar, tüccarın içeri girmesine izin verdi. Adam omzunda rulo halinde bir halı taşıyarak girdi. Ruloyu saran ipi açtı ve ellerinin bir hareketiyle halıyı yere serdi. Genç Cleopatra tıpkı dalgaların arasından çıkan Venüs gibi yarı çıplak, Caesar ile konuklarının karşısına dikildi.

Rüzgârı arkasına alan gemimiz kısa zamanda Deniz Perileri'nin adasına yaklaştı. Sonra rüzgâr durdu ve garip bir güç dalgaları sakinleştirdi ve soluk kesen bir dinginlik yayıldı. Yerlerinden kalkan adamlarım yelkenleri topladı ve tekrar oturup cilalı çamdan yapılma küreklerini sulara daldırdı. Bu arada ben küçük bir mum parçası alıp kılıcımla kestim ve parmaklarımın tüm gücüyle yoğurdum. Güneşin yardımıyla yoğurduğum mum bir süre sonra ısındı. Sırayla adamlarımın tümünün kulaklarını mumla tıkadım. Ardından onlar benim ellerimi, ayaklarımı

bağlayıp bir esir gibi yelken direğine bağladılar. Bunu yapınca da tekrar oturup küreklerini gri suya daldırdılar.

• *Hızla ilerledik ve sahile yaklaşırken Deniz Perileri bir geminin gelmekte olduğunu fark edip güzel şarkılarına başladılar.*

• *"Yaklaş," diye seslendiler. "Yunan kahramanlığının çiçeği, görkemli Odysseus ve gemini yakınlaştır ki, seslerimizi duyabilesin. Hiçbir denizci dudaklarımızdan dökülen tatlı sesleri duymadan kara gemisini burdan geçirip götüremedi..."*

• *Suyun öte yanından kulağıma gelen sesler öylesine tatlıydı ve yüreğimi öylesine bir özlemle dolduruyordu ki, beni serbest bırakmaları için adamlarıma işaret ettim.*

-Homeros, *The Odyssey*, Kitap XII

Adeta bir düşteymiş gibi birdenbire karşılarına çıkan bu güzel ve genç kraliçe, (o tarihte henüz yirmi bir yaşındaydı) herkesi şaşkına çevirdi. Kendini koruyacak yalnızca bir tek adamla geceleyin gizlice limana girerek çok şeyi tehlikeye atan genç kadının cesareti ve tiyatral davranışı hepsini büyülemişti. Olayın büyüsüne en fazla kapılan ise Caesar idi. Romalı yazar Dio Cassius'a göre, "Cleopatra yaşamının en güzel çağındaydı. Dinleyenleri adeta büyüleyen çok güzel bir sesi vardı. Kişiliği ve konuşmasıyla en soğuk ve en kararlı kadın düşmanını bile baştan çıkarabilirdi. Caesar, onu gördüğü ve sesini duyduğu anda büyülenmişti."

Aynı gece Cleopatra, Caesar'ın sevgilisi oldu.

Yaptığı savaşların sıkıntılarından uzaklaşmak için Caesar'ın daha önceleri de sayısız metresi olmuştu. Ama her seferinde ilgisini daha fazla çeken politik entrikalara, savaşlara ve Roma'ya tüm dikkatini verebilmek için hepsinden kısa sürede ayrılmıştı. Kendisini ellerinde tutabilmek için kadınların her şeyi yapabildiklerine tanık olmuştu. Ama hiçbir deneyim onu Cleopatra için hazırlamamıştı. Bir gece Caesar'a, Büyük İskender'in görkemini yeniden canlandırmak ve dünyayı tanrı gibi yönetebilmek için birlikte neler yapabileceklerini anlatıyor, ertesi gece sarayının ihtişamı

içinde tanrıça Isis gibi giyinip onu eğlendiriyordu. Kendini Mısır'ın egzotik yönlerinin yaşama geçmiş biçimi olarak tanıtıp Caesar'ı en çılgın eğlencelerle tanıştırıyordu. Cleopatra ile sürdüğü yaşam sürekli bir oyun gibiydi; bir savaş kadar meydan okuyucuydu; bir an kendini onun yanında güvencede hissederken genç kadın birdenbire soğuk ya da öfkeli davranıyor ve Caesar onun yakınlığını tekrar elde edebilmek için yeni yollar aramak zorunda kalıyordu.

Aradan haftalar geçti, Caesar, Cleopatra'nın tüm rakiplerini ortadan kaldırdı ve Mısır'da kalmak için bahaneler buldu. Bir gün Cleopatra, onu Nil Nehri'nde tarihi bir geziye çıkardı. İnanılmaz bir görkeme sahip, su yüzeyinden on altı metre kat kat yükselen, Tanrı Dionysus'a ait bir tapınak bulunan gemiden, Caesar, piramidleri görebilen birkaç Romalıdan biri oldu. Ama Roma'daki tahtından uzakta, Mısır'da uzun süre kalınca, Roma İmparatorluğu'nda çok çeşitli huzursuzluklar başgösterdi.

Caesar MÖ 44 yılında öldürülünce aralarından kendini Romalı bir Dionysus gibi gören eğlenceyi seven cesur bir asker olan Marcus Antonius'un da bulunduğu bir triumvirlik iktidara geçti. Birkaç yıl sonra Antonius Suriye'deyken Cleopatra onu Mısır kenti Tarsus'da görüşmeye davet etti. Konuğunu uzun süre bekletttikten sonra tıpkı Caesar'ın karşısına ilk kez çıktığı gibi şaşırtıcı bir kılıkta ortaya çıktı. Kydnos Irmağı'nda mor yelkenli, altın bir tekne belirdi. Kürekçiler göklerden gelen bir müziğin eşliğinde kürek çekiyorlardı; teknenin her tarafında su perileri ve mitolojik figürler gibi giyinmiş genç kızlar vardı. Cleopatra güvertede tanrıça Afrodit gibi oturuyor, çevresindeki aşk melekleri onu yelpazelerken, kıyıdaki kalabalık tanrıçanın adını haykırıyordu.

Cleopatra'nın kişiliğinin ve konuşmasının çekiciliğine karşı konulmazdı. Hem sözlerini hem davranışlarını kaplayan garip bir güç karşısındakileri bir anda etkisi altına alırdı. Onun sesini duymak bile başlı başına bir keyfti. Çok telli bir müzik aleti gibi kullandığı sesiyle bir dilden ötekine kolayca geçebilirdi.

-Plutarkhos, ***Makers of Rome***

Cleopatra'nın tüm kurbanları gibi Antonius da karmaşık duygulara kapıldı. Sunduğu egzotik zevklere karşı durmak çok zordu. Aynı zamanda onu ehlileştirmek istiyordu; böylesine gururlu ve güzel bir kadını yenmek Antonius'un büyüklüğünü kanıtlayacaktı. Tıpkı Caesar gibi o da Mısır'da kaldı ve genç kadının büyüsüne kapıldı. Cleopatra onun kumar, eğlenceli partiler, ince ayrıntılı ritüeller, görkemli gösteriler gibi tüm zaaflarını doyurdu. Tekrar Roma'ya gelmesini sağlamak için triuvirliğin diğer üyelerinden Octavius kentin en güzel kadınlarından biri olan kendi kız kardeşi Octavia'yı eş olarak önerdi. Erdemi ve iyiliği ile tanınan Octavia kesinlikle Antonius'u "Mısırlı fahişeden" uzak tutacaktı. Bu oyun bir süre işe yaradı ama Cleopatra'yı bir türlü aklından çıkaramayan Antonius üç yıl sonra ona geri döndü. Bu kez sonsuza dek kalacaktı: Temelinde Cleopatra'nın kölesi olmuştu; ona inanılmaz iktidar gücü sağladı, Mısır giyim tarzını ve geleneklerini benimsedi ve Roma yöntemlerini aşağıladı.

Bir şarkının, bir sesin ya da bir kokunun çekiciliği. Bir panterin güzel kokulu çekiciliği... Eskilere göre panter güzel koku yayan tek hayvandır. Bu kokuyla kurbanlarını yanına çeker ve avlar... Ama bir kokunun içinde baştan çıkaran ne vardır?... Deniz Perileri'nin bizi baştan çıkaran şarkılarında ya da bir yüzün güzelliğinde ne vardır?... Baştan çıkarma tüm işaretlerin anlamlarının ortadan kaldırılıp, saf görüntülerinin sergilenmesinde yatmaktadır. Baştan çıkaran gözlerin anlamlı bir bakışı yoktur, tıpkı makyaj yapılmış bir yüzün saf görünümde kalması gibi yalnızca bakmasını bilir... Panterin kokusu da anlamsız bir iletidir - bu mesajın ardında panterin görünmez oluşu gibi makyajın altındaki kadın da görünmezdir. Deniz Perileri de görünmezlerdi. Baştan çıkırıcılık gizlenenlerde bulunmaktadır.

-Jean Baudrillard, ***De la Séduction***

Resim olarak Cleopatra'dan geriye yalnızca bir tek metal paranın üzerindeki zar zor görülen profili kalmıştır ama yazılı tanımlamaların sa-

yısı oldukça yüksektir. Yüzü ince uzun, burnu sivriceydi ve ilk dikkati çeken iri harika gözleriydi. Baştan çıkarıcı gücü görünümünde değildi; İskenderiye'de ondan çok daha güzel sayısız kadın vardı. Öteki kadınlardan farkı ise bir erkeğin dikkatini çekmeyi bilmesiydi. Aslında Cleopatra fiziksel açıdan olağanüstü değildi, siyasi gücü yoktu ama her ikisi de cesur ve zeki erkekler olan Caesar ile Antonius bunu fark etmemişti. Gözlerinin önünde sürekli olarak kendisini değiştiren bir kadın görmüşlerdi yalnızca. Giysileri ve makyajı her gün değişiyor ve her seferinde ona görkemli bir tanrıça havası veriyordu. Tüm yazarların değindiği gibi sesi müzikal ve sarhoş ediciydi. Belki söyledikleri sıradandı ama konuşması öylesine tatlıydı ki, dinleyenler ne söylediğini değil, nasıl söylediğini anımsıyorlardı.

Cleopatra sürekli olarak törenler, savaş oyunları, geziler, kostümlü seks partileri düzenliyordu. Her şeyin tiyatral bir havası vardı ve büyük bir enerjiyle sergileniyordu. Başınızı onun yanında yastığa dayadığınız zaman, beyniniz imgeler ve düşlerle dönüyordu. Ve gerçek yaşamın ötesindeymiş gibi görünen bu kadına sahip olduğunuzu düşündüğünüz zaman ise, derhal size soğuk davranıyor, öfkeleniyor ve kendi kurallarının geçerli olduğunu açıkça belirtiyordu. Asla Cleopatra'ya sahip olamıyordunuz, yalnızca ona tapıyordunuz. Ülkesinden sürülmüş, erken yaşta ölüme gönderilmiş bir kadın her şeyi tersine çevirip Mısır'ı yirmi yıla yakın bir süre yönetmeyi başarmıştı.

Cleopatra, bizlere bir Deniz Perisi olmak için güzelliğe değil, bir erkeğin düşlerini hayata geçirecek tiyatral havaya sahip olmanın gerekli olduğunu öğretti. Ne kadar güzel olursa olsun, bir erkek bir kadından bıkabilir ve farklı zevklerin, farklı maceraların özlemine kapılabilir. Bir kadının ise çok çeşitli maceralar sunduğu izlenimini vererek bu bıkkınlığa son vermesini bilmesi gerekir. Erkekler görüntülere karşı zayıf olduklarından, görünümler onları kolayca aldatabilir. Bir Deniz Perisi, soylu ve tiyatral bir havaya sahip cinsel çekiciliğini sergileyince, bir erkek kolayca

kapana kısılır. Ne sizden bıkar ne de uzaklaşmak ister. Sürekli olarak dikkatini dağıtın ve gerçekte nasıl biri olduğunuzu görmesine asla izin vermeyin. Denizde boğuluncaya dek sizi izleyeccektir.

Kadınların yüzeydeki süsleri gözlerimizi kamaştırır/ Bunca altın ve mücevher: kızın kendisi olarak / Gördüklerimizin pek azıdır / Böylesine bolluğun içinde (diye sorabilirsiniz) / Tutkumuzun hedefi nerdedir?/ Gözler aldanır / Aşk'ın zeki kamuflajına.

Ovidius, *Cures for Love*

Seksi Deniz Perisi

Norma Jean Baker, (Soyadı kesin olarak bilinmiyor, Mortensen olarak da geçiyor ama Baker daha fazla bilinenidir) yani geleceğin Marilyn Monroe'sunun çocukluğunun bir kısmı Los Angeles yetimhanelerinde geçmişti. Günleri oyun yerine yapılacak işlerle doluydu. Okulda kendi içine kapanmıştı, pek seyrek gülümsüyordu ve bolca düş kuruyordu. On üç yaşında, bir sabah okula gitmek için giyinirken, yetimhanenin verdiği beyaz bluzun yırtıldığını fark etti ve daha küçük bir kızdan bir kazak ödünç almak zorunda kaldı. Kazak birkaç beden küçüktü. Yaşına göre fazla gelişmiş bir kızdı ve o gün nereye gitse çevresini erkek öğrenciler sarardı. "Sanki kazağım bir altın madeniymiş gibi baktılar," diye yazdı günlüğüne.

Basit ama şaşırtıcı bir şey keşfetmişti. Diğer öğrencilerin daha önceleri yüz vermediği ve hatta alay ettiği Norma Jean bir anda dikkatleri çekmiş ve belki de değişik bir güç sahibi oluvermişti. Daha fazla gülümsemeye, makyaj yapmaya ve farklı giyinmeye başladı. Şaşırtıcı bir şey daha keşfetti: hiçbir şey söylemesine ya da yapmasına gerek kalmadan oğlanlar ona âşık oluveriyorlardı. "Hayranlarım aynı şeyi farklı biçimlerde söylediler," diye yazdı. "Onların beni öpmek, bana sarılmak istemesinin suçu bendeymiş. Bazıları, onlara tutku dolu gözlerle baktığımı söyledi. Bazıları

ise sesimin kendilerini baştan çıkardığını söyledi. Bir kısmı ise onları iki seksen yere yatıran titreşimler yaydığımı iddia etti."

Ida Dağı'nın en yüksek Gargarus zirvesinde sürüsünü otlatırken, Hermes yanında Hera, Athene ve Afrodit ile gelip altın elmayı uzattı ve Zeus'un mesajını verdi: "Paris, sen çok yakışıklı ve aşk işlerinde bilgili olduğundan Zeus sana, bu tanrıçaların hangisinin en güzel olduğunu seçmeyi emretti."

• "Öyle olsun," diye içini çekti Paris. "Ama önce kaybedenlerin bana kızmaması için yalvarıyorum. Ben yalnızca bir insanoğlu olduğumdan çok aptalca hatalar yapabilirim."

• Tanrıçalar onun vereceği karara boyun eğeceklerini söylediler.

• "Onları oldukları gibi değerlendirmem yeterli mi yoksa çıplak olmaları mı gerekir?" diye sordu Paris, Hermes'e.

• "Yarışmanın kurallarını sen koyacaksın," dedi Hermes bilgiç bir gülümseyişle.

• "Öyleyse lütfen soyunabilirler mi?"

• Hermes, tanrıçalara soyunmalarını söyledi ve kibarca arkasını döndü.

• Afrodite hemen soyundu ama Athene giyen kişiyi gören herkesin âşık olmasına yol açarak haksız bir avantaj sağlayan ünlü sihirli kemerini çıkarması için ısrar etti. "Pekâlâ," dedi Afrodit hainlik dolu bir sesle. "Eğer sen miğferini çıkarırsan, ben de kemerimi çıkarırım. Miğferini çıkarınca çok çirkin görünüyorsun."

• "Şimdi, lütfen, sizleri teker teker değerlendireceğim," dedi Paris... "Yaklaş biraz kutsal Hera! Siz iki tanrıça bizi biraz yalnız bırakır mısınız?"

• "Beni dikkatle incele," dedi Hera ağır ağır dönüp kusursuz bedenini sergileyerek. "Şunu unutma, eğer beni birinci seçersen seni Asya'nın kralı ve dünyanın en zengin adamı yapacağım."

• "Beni rüşvetle kandıramazsınız hanfendi... Pekâlâ teşekkür ederim. Görmem gerekeni gördüm. Yaklaş kutsal Athene!"

• "İşte geldim," dedi Athene kararlı adımlarla yaklaşarak. "Dinle Paris, eğer ödülü bana verecek kadar sağduyulu isen, bütün savaşlarından galip çıkmanı sağlarım ve seni dünyanın en yakışıklı ve en bilge insanı yaparım."

• "Ben asker değil, zavallı bir çobanım," dedi Paris... "Ama altın elma için iddianı dikkatle düşüneceğim. Şimdi giysilerini giyip, miğferini takmak için serbestsin. Afrodit hazır mı?"

• Afrodit usulca yürüdü ve neredeyse birbirlerine dokunacak kadar yaklaşınca Paris utanarak kızardı.

• "Dikkatli bak ve hiçbir şeyi atlama... bu arada, seni görür görmez, "Frigya'nın en yakışıklı erkeği" demiştim. "Dağın tepesinde şu aptal hayvanlarla acaba niçin uğraşıyor? Şey, bunu niye yapıyorsun Paris? Niçin bir kente taşınıp daha uygar bir yaşam sürmüyorsun? En az benim kadar güzel ve tutkulu olan Sparta'lı Helen gibi bir kadınla evlenirsen, ne kaybedersin?... Şimdi rehberin olarak oğlum Eros ile birlikte Yunanistan'ı gezmeni öneriyorum. Sparta'ya vardığınız zaman Helen'in sana âşık olması için ben de oğlum da elimizden geleni yapacağız."

• "Buna yemin eder misin?" diye sordu Paris heyecanla.

• Afrodit ciddi olarak yemin edince, Paris bir an bile tereddüt etmeden altın elmayı ona uzattı.

-Robert Graves, ***The Greek Myths***

Birkaç yıl sonra Marilyn film dünyasına adım atmaya çabaladı. Yapımcıların hepsi aynı şeyi söylüyordu: Son derece çekici bir insandı ama yüzü filmler için yeterince güzel değildi. Figüran olarak yer aldığı filmlerde birkaç saniye görününce erkek seyirciler çılgına dönüyor, sinema salonları çığlıklarla doluyordu. Ama hiç kimse onun yıldız olma nitcliğini görmüyordu. 1949 yılında bir gün, daha henüz yirmi üç yaşında ve meslek yaşamı ilerlemiyor gibi gözükürken, bir kafede karşılaştığı biri, bir yapımcının yeni bir Groucho Marx filmi çekeceğini söyledi. *Love Happy* adlı filmde Groucho'nun yanından yürüyüp geçecek bir sarışın bomba aranıyordu. Bu yürü-

yüş Groucho'nun dediğine göre, "İhtiyar libidom ayaklanacak ve kulaklarımdan dumanlar çıkacak," biçiminde olacaktı. Marilyn seçmelere katıldı ve yürüdü. "Mae West, Theda Bara ve Bo Peep'in bir karışımı adeta," dedi Groucho yürümesini izlerken. "Yarın sabah bu sahneyi çekiyoruz." Böylece Marilyn hiç de doğal olmayan ama masumiyet ile cinselliğin garip bir karışımını sergileyen ünlü yürüyüşünü tanıtmış oldu.

Bundan sonraki birkaç yıl boyunca Marilyn, erkeklerin üzerindeki etkisini nasıl arttıracağını deneme yanılma yoluyla öğrendi. Küçük bir kız çocuğunu andıran sesi her zaman çekiciydi ama filme kaydedildiğinde bazı kısıtlamalar oluyordu. Sonunda biri ona ses tonunu, küçük kız ile vamp kadın seslerinin karışımına kadar alçaltmasını öğretti ve adeta markası biçimini alan baştan çıkarıcı boğuk, soluksuz konuşma tarzını edindi. Film setine ya da bir partiye gitmeden önce Marilyn saatlerce aynanın karşısında otururdu. Çoğu insan onun kendi görüntüsüne âşık olduğunu sanıyordu ama aslında bu görüntüyü yaratmak saatler alıyordu. Makyaj yapma sanatını öğrenmek için yıllar harcadı. Sesi, yürüyüşü, yüzü ve görünümü kendi çabasıyla yaratılmıştı. Şöhretinin doruğundayken makyaj yapmadan, göz alıcı giysilere bürünmeden New York kenti barlarına gidip kimsenin dikkatini çekmemekle eğlenirdi.

Sonunda başarıya ulaştı ama başarının üzücü bir yanı vardı: Yapımcılar ona yalnızca sarışın bomba rolleri veriyorlardı. Marilyn ciddi roller oynamak istiyordu ama yaratmak için çok çabaladığı Deniz Perisi niteliklerini bastırmak için ne kadar gayret ederse etsin, kimse onu ciddiye almıyordu. *The Cherry Orchard* filminden bir sahnenin provasını birlikte yaparlarken sahne eğitmeni Michael Chekhov sordu. "Bu sahneyi oynarken, seks mi düşünüyordun?" Marilyn hayır yanıtını verince Chekhov devam etti. "Sahne boyunca senden cinsel titreşimler aldım. Sanki şehvetin pençesine kapılmış gibiydin... Stüdyolarla yaşadığın sorunu şimdi anlıyorum Marilyn. Ne yaparsan, ne düşünürsen, sen cinsel titreşimler veren bir kadınsın. Tüm dünya bu titreşimlere yanıt verdi zaten. Sen beyazperdede görününce, seyirciler doyuma ulaştı."

Marilyn Monroe, bedeninin erkeklerin libidosu üzerinde yarattığı etkiden hoşlanıyordu. Fiziksel görünümünü bir alet gibi kullanarak sürekli cinsellik yaydı ve çekici, efsanevi özellikleri olan bir imge yarattı. Başka kadınlar da cinsel cazibelerini arttırmak için birçok hile biliyordu ama Marilyn'i onlardan ayıran bilinçaltı bir unsur vardı. Geçmişinde yaşadığı sevgi yoksunluğu çok önemli bir noktaydı. En derin gereksinimi sevilmek ve istenmek olduğundan her an korunma özlemi çeken kırılgan küçük bir kız gibi görünüyordu. Kameraların karşısında hiç çaba göstermeden sergilediği bu sevgi özlemi benliğinin derinliklerinden yükseliyordu. Arzu uyandırmak amacıyla yapmadığı bir hareket bile, kasıtsız olduğu, masumiyet içerdiği için erkekleri daha derinden heyecanlandırıyordu.

Seksi Deniz Perisi'nin ani ve derin etkisi Görkemli Deniz Perisi'nden daha fazladır. Cinsellik ve arzu kendiliğinden vücut bulduğundan, yabancı duygulara hitap etmek için çaba göstermesine ya da tiyatral bir görünüm edinmesine gerek yoktur. Zamanını asla çalışarak harcamıyor gibidir; sanki yalnızca zevk için yaratılmıştır ve her zaman müsaittir. Seksi Deniz Perisi'ni, saray fahişelerinden ya da hayat kadınlarından ayıran nokta, masumiyeti ve kırılganlığıdır. Bu karışım garip bir biçimde doyurucudur: erkeklere bir baba figürü gibi koruyucu olma yanılsamasını verir ama aslında ipleri elinde tutan Seksi Deniz Perisi'dir.

Seksi Deniz Perisi rolünü üstlenmek için, bir kadının Marilyn Monroe'nun özellikleriyle dünyaya gelmesi gerekmez. Fiziksel unsurların çoğu sonradan yapılandırılmıştır ve işin anahtarı bir öğrenci kız masumluğu havasıdır. Benliğinizin bir bölümü cinsellik çığlıkları atarken, geri kalanı sanki yarattığınız etkiyi algılamıyormuşsunuz gibi son derece utangaç ve saftır. Yürüyüşünüz, sesiniz, davranışlarınız her zaman birden fazla anlam taşır; hem deneyimli, arzulu bir kadınsınız hem de masum bir çocuksunuz.

Bundan sonra kendilerine yaklaşan tüm erkekleri büyüleyen Deniz Perilerini göreceksin... Şarkılarının müziğiyle yaklaşan-

ları büyüleyen Deniz Perileri, buruşuk derileri hâlâ üstlerine yapışık, çürümekte olan erkek iskeletleriyle dolu bir çayırda otururlar.

-Büyücü Circe, Odysseus'a söylüyor, *The Odyssey,* Kitap XII

Karakterin Anahtarları

Deniz Perisi, baştan çıkarıcıların en eskisidir. En bilinen örneği tanrıça Afrodit'dir -efsanevi bir niteliğe sahip olması doğasında vardır- ama sakın onu geçmişe, efsaneler ya da tarihe ait biri gibi düşünmeyin: erkeklerin, cinsel yönü çok gelişmiş, inanılmaz derecede özgüvenli, bitmek bilmeyen zevkler ve biraz da tehlike sunan kadın fantezilerinin en güçlüsüdür. Günümüzün dünyası eskiye oranla daha az risk ve macera içerdiği, her şeyi daha güvenli biçime getirdiği ve bu nedenle saldırgan dürtülerini kısıtladığı için bu fantezi artık erkek ruhuna daha fazla hitap etmektedir. Geçmişte erkeklerin bu dürtülerini yönlendirecekleri savaşlar, fırtınalı denizler, politik entrikalar gibi bazı çıkış noktaları vardı. Cinsellik konusunda ise saray fahişeleri ve metresler sosyal kurumlar gibiydi ve erkeklere özlem duydukları çeşitliliği ve kovalamacayı sunuyordu. Çıkış noktası olmayınca dürtüler içe dönüyor, erkeği kemiriyor ve baskı altında tutulduğundan daha şiddetli oluyor. Bazen çok güçlü bir erkek, bazı tehlikeleri ve heyecanları yaşamak için hiç beklenmedik bir anda çok mantıksız bir ilişkiye girebiliyor. Her zaman mantıklı davranmaları beklenen erkekler için mantıkdışı olgular inanılmaz derecede baştan çıkarıcı oluyor.

Böylesine şanslı, güzel bir kızı, mıknatıs taşıyla gemilerin kendisine çeken Deniz Perileri'yle değilse, kiminle kıyaslayabilirim ki? Sanırım Isolde de, kendini aşkın huzursuzluğundan uzakta varsayan düşünceleri ve yürekleri böyle çekmiştir. Gerçekten de çıpasız gemiler ve başıboş düşünceler iyi bir mukayese oluşturur. Her ikisi de çok seyrek düz yolda ilerler, genelinde güvenli olmayan limanlara savrulur, dalgalanır, iki

yana sallanır. Öyleyse amaçsız arzular ve rasgele aşk özlemleri de çıpasız gemiler gibi oradan oraya sürüklenir. Tıpkı mıknatıs taşının gemileri Deniz Perileri'nin şarkılarına çekmesi gibi şu genç, kibar, güzel prenses Isolde, düşünceleri onları yücelten yüreklerden çekip aldı. Açıkça ve gizlice kulaklara, gözlere söylediği şarkılarla yürekleri kıpırdattı. Burada ve başka yerlerde açıkça söylediği şarkı, kendi tatlı sesiydi ve yaylı çalgıların yumuşak sesi kulaklardan yüreklere kadar herkesin duyması için tüm krallıkta yankılandı. Ama onun gizli şarkısı inanılmaz güzelliği idi, gözlerin pencerelerinden görünmeyen büyüleyici müziğiyle sayısız soylu yüreğe giriyor, düşünceleri esir alıyor ve birdenbire hepsini arzuyla kıvrandırıyordu.

Gottfried von Strassburg, *Tristan*

Eğer baştan çıkarıcı güce sahip olmak istiyorsanız, en kuvvetlisi Deniz Perisi'dir. Bir erkeğin en temel duyguları üzerine oynar ve eğer rolünü iyi yaparsa, genelinde güçlü ve sorumlu olan erkeği çocuklaşmış bir köleye çevirebilir. Deniz Perileri ister asker ister halk kahramanı sert yapılı erkekler üzerinde etkilidir; tıpkı Cleopatra'nın Marcus Antonius'u ve Marilyn Monroe'nun Joe DiMaggio'yu etkisi altına alması gibi. Ama Deniz Perisi'nin yalnızca bu tipleri etkileyeceğini sanmayın. Bir yazar ve düşünür olan Julius Caesar, beyinsel yeteneklerini savaş ve siyaset arenasına çevirmişti; oyun yazarı Arthur Miller da tıpkı DiMaggio gibi Monroe'nun büyüsüne kapılmıştı. Gerçek yaşamında fiziksel zevklerin yoksunluğunu çeken entelektüeller Deniz Perileri'nin çağrısına en çok kapılanlardır. Deniz Perileri'nin doğru kurbanı aramalarına gerek yoktur. Yaptıkları büyü herkesi etkiler.

En önemli nokta, Deniz Perisi'nin kendini çevresindeki diğer kadınlardan farklı duruma getirmesidir. Çok seyrek rastlanan, efsanevi ve öteki erkeklerden uzaklaştırılması gereken değerli bir ödül gibi görülmelidir. Cleopatra tiyatral davranışlarıyla kendini farklı gösteriyordu; İmparatoriçe Josephine Bonaparte'ın hilesi aşırı bıkkınlığıydı; Marilyn Monroe ise

küçük kız çocuğu davranışlarına sahipti. Deniz Perileri'nin görüntü olarak göz alıcı olmaları gerektiğinden, fiziksel özellikler önemli fırsatlar yaratır. Her kadın böyle bir imgeyi taşıyacak kadar özgüvenli olmadığından son derece kadınsı ve cinselliği neredeyse karikatürize olacak kadar aşırıya taşıyan bir görünüm sizi derhal diğerleriden farklı kılacaktır.

Deniz Perisi kendini farklılaştırdıktan sonra iki önemli özelliğe de sahip olmalıdır: bir erkeğin kontrolünü yitirine dek kendisini kovalamasını sağlamak ve biraz da tehlikeli zevkler sunmak. Tehlike çok şaşırtıcı biçimde baştan çıkartıcıdır. Bir erkeğin sizi kovalamasını sağlamak oldukça kolaydır: cinsellik fışkıran bir imge bunu rahatlıkla sağlar. Ama asla erkeklerin kolayca vazgeçecekleri bir saray fahişesi ya da hayat kadını izlenimi vermemelisiniz. Tam tersine kolayca ele geçmeyen, uçucu bir fantezinin canlanmışı olarak görünmelisiniz. Rönesans döneminin Tullia d'Aragona gibi ünlü Deniz Perileri, günün fantezileri uyarınca Yunan tanrıçaları gibi görünür ve davranırlardı. Günümüzde ise bir film tanrıçası gibi sıradışı kişileri kendinize model almalısınız. Bu yetenekler bir erkeğin coşkuyla sizi kovalamasını ve kovaladıkça kendi içgüdüleriyle davrandığı düşünmesini sağlayacaktır. Onu nasıl parmağınızda oynattığınızı böylelikle çok kolayca gizleyebilirsiniz.

Tehlike, meydan okuma, bazen ölüm gibi kavramlar modası geçmiş gibi görünebilir ama baştan çıkarma olgusunda tehlike çok önemlidir. Günümüzün erkekleri mantıklı ve baskı altında bir yaşam sürdüklerinden, tehlikenin varlığı konuya biraz duygusal çeşni katar ve erkeklere çok çekici gelir. Deniz Perileri'nin orjinal öyküsünde de tehlike vardır. Homeros'un *Odyssey* adlı yapıtında kahraman Odysseus, garip dişi yaratıklar olan Deniz Perileri'nin şarkılar söyleyerek denizcileri ölüme çektikleri kayalıkların önünden geçmek zorundadır. Periler eski güzel günlerden, sorumlulukların olmadığı, saf zevkin bulunduğu çocukluğu anımsatan dünyadan söz eden şarkılar söylerler. Sesleri tıpkı su gibi akıcı ve davetkârdır. Onlara katılmak amacıyla suya atlayan denizciler ya boğulur ya da

gemide kalsalar bile büyülenip dikkatleri dağıldığından gemiyi kayalara doğru götürürler. Gemicilerini Deniz Perileri'nden korumak için Odysseus kulaklarına mum tıkamıştı ve kendisini de yelken direğine bağlatmıştı. Hem şarkıları dinleyebilecek hem de yaşadıklarını sonradan anlatabilecekti. Deniz Perileri'nin kışkırtıcılığı onları izlemeyi gerektirdiğinden, garip bir duyguya kapılmıştı.

Geçmişin denizcileri dikkatleri dağılmadan kürek çekmişlerse, günümüzün erkekleri de yaşamlarında düz bir yol izleyerek çalışmak zorundadırlar. Tehlikeli, duygu yüklü, bilinmeyen bir şeyin çağrısı özellikle yasak olduğundan çok daha güçlü gibi gelir. Tarihin en ünlü Deniz Perileri'nin kurbanlarını düşünün: Truva'lı Helen uğruna Paris bir savaşa neden olmuştu; Cleopatra uğruna Caesar imparatorluğunu tehlikeye atmış, Antonius ise gücünü ve yaşamını yitirmişti; Josephine uğruna Napoleon alay konusu olmuştu; DiMaggio asla Marilyn'i unutamadığı gibi Arthur Miller da yıllarca yazamamıştı. Çoğunlukla Deniz Perisi bir erkeği mahveder ama yine de erkek ondan uzaklaşamaz. (Güçlü erkeklerin çoğunda mazoşist bir yön vardır.)

Herhangi bir tehlike unsuru ima etmek kolaydır ve sizin diğer Deniz Perisi özelliklerinizi güçlendirir. Örneğin Marilyn'in biraz uçuk kaçık oluşu erkekleri çekiyordu. Çoğunlukla mantıkdışı gibi görünen Deniz Perileri, mantıklı olma baskısı altında yaşayan erkeklere çok çekici gelir. Korku unsuru da çok önemlidir: bir erkeği belirli bir mesafede tutmak hem sevgi yaratır, hem de içinizi okuyacak, zayıf yönlerinizi fark edecek kadar yaklaşmasını önler. Birdenbire ruhsal durumunuzda değişiklikler yaratarak, erkeğin dengesini bozarak ve ara sıra kaprisli davranışlarla ürküterek böyle bir korku unsuru ortaya çıkarabilirsiniz.

Deniz Perisi olmaya niyetlenenler için en önemli unsur fiziksel olandır. Değişik bir esans, makyaj ya da baştan çıkarıcı giyim tarzıyla arttırılmış dişilik fazla bir anlamı olmadığından erkekler üzerinde çok etkilidir. Aceleciliklerinden dolayı mantıklı süreçlere pek aldırış etmezler ve bir

muleta'nın kıpırtısının boğalar ya da bir mühtemin ondekler üzerindeki etkisine benzer bir etkiye kapılırlar. Deniz Perileri'nin görünümü çoğunlukla fiziksel güzellikle karıştırılır. Ama güzel bir yüz bir Deniz Perisi yaratmaz: tam tersine çok fazla mesafe ve soğukluk yaratır. (Tarihin yazdığı en ünlü iki Deniz Perisi olan Cleopatra ile Marilyn Monroe da yüz güzelliği ile tanınmıyorlardı.) Gerçi tatlı bir gülüş ve davetkâr bir bakış kesinlikle baştan çıkarıcıdır ama çok fazla belirgin ve dolaysız olduğundan görünümünüzün baskın unsuru olmamalıdır. Deniz Perileri genelleştirilmiş bir arzu havası oluşturmalıdır ve bunun en iyi yolu hem dikkati dağıtan hem de aklı çelen bir izlenim vermektir. Bu izlenim çeşitli unsurların karışımıdır:

Ses. Efsanelerin de belirttiği gibi son derece önemli bir niteliktir. Deniz Perileri'nin sesi inanılmaz bir kışkırtıcı güçle, adeta hayvansal bir varlık biçimindedir. Belki de daha çocukların ne dediğini anlamadığı halde anne sesiyle heyecanlandığı ya da sakinleştiği döneme bir geri dönüş sayılabilir. Deniz Perisinin erotik imalar taşıyan sesi açıkça değil ama bilinçaltıyla algılanan bir biçimde erkeğin beynine işlemelidir. Cleopatra ile tanışmış olan herkes insanı büyüleyen, tatlı sesinden söz etmiştir. On sekizinci yüzyılın ikinci yarısının en ünlü baştan çıkarıcılarından olan İmparatoriçe Josephine'in belki de Creole kökeninden kaynaklanan buğulu sesini erkekler çok egzotik buluyordu. Marilyn Monroe bir çocuğunki gibi soluk kadar hafif sesiyle dünyaya gelmişti ama gerçekten baştan çıkarıcı olması için ses tonunu alçatmayı öğrenmişti. Lauren Bacall'ın sesi doğuştan alçaktı ve baştan çıkarıcı gücü, ağır ve ayartıcı konuşmasındaydı. Bir Deniz Perisi asla hızlı, saldırganca ya da tiz sesle konuşmaz. Sesi daha henüz uyanmamış ya da yatağından hiç çıkmamış gibi sakin ve acelesizdir.

Beden ve süs. Eğer sesiniz karşınızdakini uyuşturacaksa, bedeninizin ve süslerinizin göz kamaştırması gerekir. Deniz Perileri'nin giysileriyle yaratmaya çabaladığı tanrıça etkisini Baudelaire "In Praise of Makeup"

(Makyaja Övgü) adlı denemesinde anlatmıştır: "Bir kadının büyülü ve doğaüstü görünmeye çalışması bir bakıma bir görevi yerine getirmek olduğundan, en doğal hakkını kullanıyor demektir. Şaşırtmalı ve büyülemelidir: Hayranlık duyulabilmesi için kendini altınla bezeyen bir idol olmalıdır. Yürekleri fethedip, ruhları uyandırmak için kendini doğanın üzerine çıkarmak amacıyla her türlü sanatı kullanmalıdır."

Napoleon Bonaparte'ın kız kardeşi Pauline, giyim ve süslenme konusunda dahi bir Deniz Perisi idi. Aşk tanrıçası Venüs gibi görünmek için saçını, makyajını bilinçli olarak yapar, giysilerini ona göre seçerdi. Tarihte hiç kimse onunkinden daha kapsamlı ve şık bir gardıroba sahip olmakla övünemezdi. 1798 yılında bir baloya girişi çok şaşırtıcı bir etki yaratmıştı. Evin sahibesi Madame Permon'dan giysilerini içeri girerken kimsenin görmemesi için onun evinde giyinmek için izin istemişti. Merdivenden aşağıya inerken herkes şaşkın bir suskunlukla bakakalmıştı. Bir Baküs rahibesi gibi taranmış saçlarının arasına Yunan stilinde altın üzüm salkımları yerleştirilmişti. Eteği altınla işlenmiş yine Yunan tarzı tüniği tanrıçayı andıran bedenini sergiliyordu. Göğüslerinin altındaki parlak altın kemer göz kamaştırıcı bir mücevherle tutturulmuştu. "Sözcükler onun güzelliğini tanımlamaya yetmez," diye yazmıştı d'Abrantès Düşesi. "İçeri girince oda aydınlandı. Üzerindekiler görünümüyle öylesine uyum içindeydi ki, diğer kadınlara aldırış etmeyenlerin hayranlık mırıltıları uzun süre devam etti."

İşin anahtarı: her şey göz kamaştırmalı ama aynı zamanda uyumlu olmalı ki, yalnızca bir tek mücevher dikkati çekmemeli. Görünümünüz, bir fantezinin canlanmışı gibi, gerçekten hayattan daha büyük olmalı. Süsler dikkati çekmek ve büyülemek amacıyla kullanılır. Deniz Perisi giysilerini bazen açıkça ama genelinde belirsizce cinsel çağrışımlar yapmak için de kullanır. Giysilerin cinsellik çığlıkları atması sizi içten pazarlıklı gibi gösterebilir. Bununla birlikte, bedeninizin karşınızdakilerin hayal gücünü harekete geçirecek, heyecanlandıracak bir bölümünün bilinçli ola-

rak seçilip sergilenmesi gerekir. On altıncı yüzyılın sonlarında ünlü Fransa Kraliçesi Catherine de Médicis'in kızı Marguerite de Valois, dünyadaki en güzel göğüslere sahip olduğundan gardırobuna dekolte giysiler katmıştı. Josephine Bonaparte ise çok beğendiği kollarını her zaman açıkta bırakırdı.

Hareket ve davranış. MÖ beşinci yüzyılda Kral Kou Chien, rakibi olan Wu Kralı Fu Chai'yi mahvetmek için ülkesindeki en baştan çıkarıcı kadın olarak Çinli Deniz Perisi Hsi Shih'i seçmiş ve amacına ulaşmak için genç kadına baştan çıkarma sanatının öğretilmesini istemişti. Bu derslerin en önemlisi zarif ve kışkırtıcı hareketlerdi. Hsi Shih soylu giysileri içinde adeta uçuyormuş izlenimini veren bir biçimde yürümesini öğrenmişti. Sonunda Fu Chai'ye gönderilince kral derhal büyüsüne kapılmıştı. Genç kadın şimdiye dek hiç görmediği bir biçimde yürüyor ve hareket ediyordu. Hsi Shih'in adeta titreyen bedeni, zarif davranışları, umursamaz havası kralı tutsak etmişti. Fu Chai genç kadına öylesine tutulmuştu ki, krallığının parçalanmasına aldırış etmedi ve sonunda Kou Chien hiçbir çatışma olmadan ülkeye girip fethetti.

Deniz Perileri zarif ve sakin hareketler yapar. Bir Deniz Perisi için en uygun davranışlar ve hareketler tıpkı ses gibidir: pek belirgin olmadan heyecan verici, arzu uyandırıcı imalarda bulunur. Hedefiniz sanki aşk ve zevk için çok fazla zamanınız varmış gibi çok gevşek ve ağır davranmak olmalıdır. El kol hareketleriniz çift anlamlı olmalı, hem masum hem de erotik bir şeyler çağrıştırmalıdır. Anında anlaşılmayan herhangi bir şey son derece kışkırtıcıdır ve özellikle davranışlarınız böyle algılanıyorsa daha da etkilidir.

Simge: *Su. Deniz Perisi'nin şarkısı akıcı ve büyüleyicidir. Kendisi de uçucu ve kolayca ele avuca gelmez gibidir. Tıpkı deniz gibi Deniz Perisi sonsuz macera ve zevk vaatleriyle sizi baştan çıkarır. Geçmişi ve geleceği unutan erkekler onu denizin ortasına kadar izler ve boğulurlar.*

Tehlikeleri

Ne kadar açık fikirli olursa olsun, bir kadın yalnızca zevke yönelme imgesini çok uzun süre rahatlıkla sürdüremez. Kendini bu imgeden ne kadar uzaklaştırmaya çalışırsa çalışsın, kolay kadın olma izlenimi her zaman Deniz Perisi'nin ardından gider. Cleopatra bir Mısır fahişesi olarak Roma'da nefret ediliyordu. Bu nefret sonunda mahvına neden oldu; Octavius ve Roma Ordusu, Roma erkekleri üzerine sürdüğü lekeyi yok etmek için üzerine yürüdü. Yine de konu bir Deniz Perisi'nin şöhreti olunca genelinde erkekler affetmeye hazırdılar. Ama esas tehlike başka kadınlarda yarattığı nefrette yatar; Roma'ya yayılan nefret öncelikle kentin sert yapılı kadınlarında ortaya çıkmıştı. Masumiyeti biraz daha ortaya çıkarıp, kendini erkeklerin arzusunun kurbanı gibi göstererek bir Deniz Perisi kadınların kıskançlığını biraz olsun azaltabilir. Ama genelinde yapacağı pek fazla şey yoktur. Gücünü erkekler üzerindeki etkisinden alır ve öteki kadınların kıskançlığını kabullenmeyi ya da göz ardı etmeyi öğrenmesi gerekir.

Bazen de Deniz Perisinin tüm dikkatleri üzerinde toplaması öfkeye yol açabilir. Ara sıra bundan kurtulmak ya da cinsellik bağlantılı olmadan dikkati çekmek isteyebilir. Ayrıca ne yazık ki fiziksel güzellik geçicidir; gerçi Deniz Perisi etkisi güzel bir yüzden çok yaratılan izlenime dayanır ama belirli bir yaştan sonra bu izlenimi vermek güçleşir. Bu iki unsur Marilyn Monroe'nun intiharına katkıda bulunmuştu. Ancak Kral XV. Louis'nin Deniz Perisi metresi Madame de Pompadour düzeyinde bir zekâya sahip bir kadın, fiziksel olmayan çekiciliğiyle baştan çıkarmayı sürdürecek yaşlı bir kadın olmayı başarabilir. Cleopatra da aynı zekâya sahipti ve yeterince yaşamış olsaydı, yıllar boyu başarılı bir baştan çıkarıcı olabilirdi. Deniz Perileri çok önceden fiziksel yerine psikolojik unsurlar içeren koketlik biçimlerini öğrenerek güzelliklerinin solacağı ileri yaşlara kendilerini hazırlayabilirler.

Çapkın

Bir kadın her zaman yeterince arzulanmadığını ve takdir edilmediğini düşünür. İlgi görmek ister ama erkek de genelinde meşgul ve tepkisizdir. Bir kadını arzuladığı zaman, kısa bir süre için olsa bile, onun uğruna adeta dünyayı yerinden oynatacak olan Çapkın, kadınların en önemli düşsel kahramanıdır. Belki sadakatsiz, yalancı ve ahlaksız olabilir ama bu yönleri çekiciliğini arttırır. Sıradan, temkinli erkeklerin aksine Çapkın'ın adeta hiç sınırı yoktur, kadınlara duyduğu aşkın esiri gibidir. Şöhretinin çekici bir yönü daha vardır: bunca kadın onun peşinden koştuğuna göre, bir nedeni olmalıdır. Sözcükler kadınların en zayıf tarafıdır ve Çapkın baştan çıkarıcı sözlerin ustasıdır. Bir Çapkın'ın sunduğu tehlike ve zevkleri uygulayarak kadınların bastırılmış özlemlerini canlandırabilirsiniz.

Ateşli Çapkın

Kral XIV. Louis son yıllarında dayanılmaz derecede dindar ve sevimsiz bir insan haline gelince, saray iyice karamsarlaşmıştı. Saray halkının canı sıkılıyor ve değişiklik istiyordu. 1710 yılında on beş yaşında çok yakışıklı ve çekici bir delikanlının gelişi özellikle kadınlar üzerinde güçlü bir etki yarattı. Fronsac adındaki delikanlı geleceğin Richelieu Dükü olacaktı (büyük amcası kötü ünlü Kardinal Richelieu idi). Küstah ve zekiydi. Kadınlar onunla bir oyuncak gibi oynarken karşılığında onları dudaklarından öpüyor, elleri deneyimsiz bir delikanlı için fazla ileriye bile gidiyordu. Elleri bu kadar hoşgörülü olmayan bir düşesin eteğinin altına girince, kral öfkelendi ve bir ders olsun diye delikanlıyı Bastille hapishanesine gönderdi. Ama onu eğlendirici bulan kadınlar yokluğuna fazla dayanamadılar. Sarayın soğuk erkekleriyle kıyaslanınca genç çocuk çok cesurdu, bakışları deliciydi ve ellerinin yanında güvende olmuyordunuz. Hiçbir şey onu durduramıyordu ve karşı konulmaz bir eğlence gibiydi. Saray kadınları yalvarıp yakarınca, Bastille'de kaldığı süre kısa kesildi.

(Deniz kazasının ardından Don Juan bir sahile ulaştı ve bir kadın onu buldu.) • Tisbea: Uyan artık erkeklerin en yakışıklısı ve kendine gel. • Don Juan: Eğer deniz beni öldürdüyse, sen bana hayat verdin. Ama galiba senin beni öldürübilmen için deniz beni korudu. Deniz beni bir acıdan diğerine atıyor. Sudan çıkar çıkmaz bir Deniz Perisi'yle yani seninle karşılaştım. Sen beni gözlerinle öldürebileceğine göre,

kulaklarıma mum tıkamamın anlamı var mı? Ben denizde ölüyordum ama bugünden sonra aşk için öleceğim. • Tisbea: Neredeyse boğulacak bir adam için nefesin çok kuvvetli. Çok acı çektin ama benim için hangi acıları hazırladığını kimbilir?... Seni ayaklarımın dibinde sırılsıklam buldum ve şimdi çok ateşlisin. Eğer ıslakken böylesine yanabiliyorsan, kuruduğun zaman acaba neler yapacaksın? Yakıcı bir alev vaat ediyorsun ve umarım yalan söylemiyorsun. • Don Juan: Hayatım, keşke sen beni kömüre çevirmeden, Tanrı boğulmamı sağlasaydı. Belki senin yakıcı dokunuşunu hissetmeden önce aşkın beni ıslatması doğruydu. Ama sen öylesine ateşlisin ki, suyun içinde bile ben yanıyorum. • Tisbea: Böylesine soğuksun ve yine yanıyor musun? • Don Juan: Senin içinde çok ateş var. • Tisbea: Ne kadar güzel konuşuyorsun! • Don Juan: Ne kadar güzel anlıyorsun! • Tisbea: Umarım yalan söylemiyorsun.

-Tirso de Molina, *The Playboy of Seville*

Birkaç yıl sonra genç Mademoiselle de Valois, bir an için bile yanından ayrılmayan koruyucusu yaşlı bir kadınla birlikte parkta dolaşıyordu. Babası Orléans Dükü en küçük kızını evlendirinceye kadar saray çapkınlarından uzak tutmaya kararlı olduğundan, bu erdemli ve sert yapılı kadını işe almıştı. Yine de parkta, de Valois bakışlarıyla yüreğini yakan genç bir adamla karşılaştı. Adam yanından gelip geçti ama duygu yüklü, anlamlı bakışı hemen fark ediliyordu. Genç adamın kim olduğunu koruyucu kadın açıkladı: kalp kırıcı, baştan çıkarıcı, küfürbaz olarak kötü bir üne sahip olan Richelieu Dükü'nden kesinlikle uzak durmak gerekiyordu.

Birkaç gün sonra başka bir parkta dolaşmaya çıktılar ve Richelieu ile tekrar karşılaştılar. Bu kez genç adam bir dilenci kılığındaydı ama bakışları unutulmazdı. Mademoiselle de Valois tatsız yaşamında küçük bir heyecan duymak için bakışlarına yanıt verdi. Babasının sert davranışları nedeniyle hiçbir erkek ona yaklaşmaya cesaret edemiyordu. Ama şimdi şu ünlü çapkın saraydaki öteki kadınlar yerine genç kızın peşinden koşuyordu - ne kadar heyecanlı! Kısa bir süre genç adam, onu ne denli arzuladı-

ğını anlatan kısa notları aktarmaya başladı. Genç kız çekinerek yanıtlıyor ama yalnızca gelecek notlar için yaşıyor gibiydi. Bir seferinde geceyi kendisiyle birlikte geçirmeyi kabul ettiği takdirde her şeyi ayarlayabileceğini söyledi; böyle bir işin olanaksızlığına inanarak, de Valois oyuna katıldı ve cesur önerisini kabul ettiğini bildirdi.

Mademoiselle de Valois'nın Angelique adlı oda hizmetçisi akşamları onu yatmaya hazırladıktan sonra hemen yandaki kendi odasına çekilirdi. Bir akşam koruyucusu örgü örerken genç kız okuduğu kitaptan başını kaldırınca Angelique'in geceliğini kendi odasına taşımakta olduğunu fark etti. Garip bir nedenle Angelique gülümseyerek ona baktı - tıpkı oda hizmetçisi gibi giyinmiş olan Richelieu duruyordu karşısında! De Valois korkudan neredeyse bağıracaktı ama kendini tuttu. İçinde bulunduğu tehlikeyi anlamıştı: herhangi bir şey söylediği takdirde ailesi not alışverişini ve genç kızın olaydaki rolünü öğrenecekti. Ne yapabilirdi? Odasına gidip genç dükle konuşup kalkıştığı böylesine tehlikeli oyundan vazgeçirmeye karar verdi. Koruyucusuna iyi geceler dileyip odasına gitti ama içeri girince söylemeyi tasarladıklarının işe yaramayacağını fark etti. Richelieu'yü mantıklı davranmaya ikna ederken genç adam o ünlü bakışıyla ona baktı ve kollarının arasına aldı. De Valois artık bağıramazdı ve ne yapacağını bilemiyordu. Genç adamın ateşli sözleri, okşamaları, içinde bulundukları tehlike başını döndürmüştü, kendini kaybetmiş gibiydi. Sarayın en ünlü çapkınıyla geçireceği bir geceyle kıyaslanınca, erdemin ve önceki sıkıcı yaşamının ne önemi vardı? Koruyucusu içeride örgü örerken genç dük onu çapkınlık yaşamının ilk adımlarıyla tanıştırdı.

Aylar sonra de Valois'nın babası Richelieu'nün savunma hatlarını aştığından kuşkulandı. Koruyucu kadın işten atıldı ve önlemler sıkılaştırıldı. Orléans Dükü'nün fark etmediği nokta ise Richelieu'nün bu önlemleri bir meydan okuma olarak kabul ettiği ve meydan okumaları aşmak için yaşadığıydı. Sahte bir isimle yandaki evi satın aldı ve dükün mutfak dolabının durduğu duvara bir tünel kazdı. Bu dolapta birkaç ay boyunca

-ya da heyecan geçinceye dek- de Valois ile Richelieu bitmek bilmeyen eğlenceler yaşadılar.

İlk başarımdan memnun olunca, bu mutlu barışmadan kazançlı çıkmak istedim. Onlara sevgili eşlerim, sadık dostlarım dedim, her ikisi de beni mutlu etmek için seçilmişti. Onların başlarını döndürmek, planlarıma aykırı düşen tüm düşünceleri uzaklaştıracağını bildiğim çok güçlü arzular uyandırmak istedim. Aşk ateşini en erdemli kadının duygularına aktarmayı bilen yetenekli bir erkek, kısa sürede onun kişiliğinin ve beyninin sahibi olur; beyniniz karışınca da doğru dürüst düşünemezsiniz. Üstelik ne kadar derine kazınmış olursa olsun, yüreğiniz yalnızca zevk özlemine kapılınca, bilgelik ilkeleri silinir. Zevk baskın çıkar ve emirlerine boyun eğilir. Elde etmek deneyimlerine sahip olan bir erkek neredeyse her zaman başarılı olur ama çekingen davranıp âşık olursa, başarısızlığa uğrar... • İki güzelimi istediğim teslimiyet düzeyine ulaştırınca, daha başka arzularımı açıkladım ve gözleri parladı. Okşamalarıma karşılık verdiler ve birkaç dakika sonra rol almalarını istediğim oyuna karşı durmalarının kolayca kırılacağını anladım. İkisine de sırayla yan odada görüp beğenmelerini istediğim dolaba kadar benimle gelmelerini önerdim. İkisinin de sesi çıkmadı. • "Çekiniyor musunuz?" dedim onlara.

"Hanginizin bana daha fazla bağlı olduğunu göreceğim. Beni kim daha fazla seviyorsa, sevgisini göstermek için önce o takip edecektir..." • Çok ahlaklı olanını iyi tanıyordum ve birkaç dakikalık içsel mücadeleden önra kendini o dakikanın zevkine teslim etti. Bu oyun da daha önce oynadıklarımız kadar zevkli göründü gözüne ve beni Madame Renaud ile paylaşmakta olduğunu unuttu... • (Kendi sırası gelince) Madame Renaud, mutluluğunu belirten bir davranışta bulundu. Sürekli olarak "Ne erkek! Ne erkek! Çok şaşırtıcı! Eğer biraz sadık olsaydı, onunla ne kadar mutlu olabilirdiniz!" diyerek oyuna katıldı.

-The Private Life of the Marshal Duke of Richelieu

Yaşadıklarını olabildiğince fazla kişiye duyurmaktan keyif aldığı için Paris'te yaşayan herkes Richelieu'nün kaçamaklarından haberdardı. Her hafta sarayda yeni bir öykü duyuluyordu. Dükün, karısının peşinde olduğundan kuşkulanan bir adam karısını üst kattaki bir odaya kilitlemişti ama dük gecenin karanlığından üst kat pencerelerinin arasına yerleştirdiği ince bir kalası aşarak kadına ulaşmıştı. Aynı evde yaşayan biri dul, diğeri evli ve dindar iki kadın dükün her ikisiyle de aynı zamanda ilişki kurduğunu dehşet içinde öğrenmişlerdi. Gece yarısı birinin yanından ayrılıp diğeriyle beraber oluyordu. Yüzleştikleri zaman çapkın dük ne özür diledi ne de geri adım attı. Tam tersine, ötekinin kendisine tercih edilmesine dayanamayan iki kadının da zedelenmiş gururunu okşayıp, üçlü bir ilişki başlatmak için ikna etti. İnanılmaz baştan çıkarma öyküleri yıllarca sürüp gitti. Kadının biri cesaretine ve küstahlığına hayran kalırken, bir başkası kocasının dikkatini farklı yöne çekmekteki başarısının etkisinde kalıyordu. Kadınlar, onun ilgisini çekebilmek için birbiriyle rekabet ediyorlardı: Eğer sizi baştan çıkarmak istemiyorsa, siz de bir terslik olması gerekiyordu. Onun ilgisinin odağı olmak en büyük düş biçimine gelmişti. Bir keresinde dük uğruna iki kadın tabancayla düello yaptı ve bir tanesi ağır yaralandı. Richelieu'nün en büyük düşmanı d'Orléans Düşesi şöyle yazmıştı: "Eğer büyücülüğe inansaydım, Dük'ün doğaüstü sırları olduğunu düşünebilirdim çünkü ona karşı koyan bir tek kadınla bile tanışmadım."

Baştan çıkarma olgusunda çoğu zaman ikilem vardır: baştan çıkarabilmek için plan yapmanız gerekir ama eğer kurbanınız sizin başka amaçlarınız olduğunu fark ederse, derhal savunmaya geçecektir. Ateşli Çapkın bu ikilemi son derece sanatsal bir biçimde çözer. Elbette plan ve hesap yapması gerekir - önünde kıskanç bir koca ya da benzeri bir engel varsa, nasıl aşacağını önceden bilmelidir. Son derece yorucu bir iştir bu. Ama Ateşli Çapkın'ın doğuştan gelen denetlenmeyen bir libidoya sahip olma avantajı vardır. Bir kadının peşine düşünce, arzudan öylesine ateşlenir ki,

kurbanı bunu sezer ve kendine rağmen bu ateşe tutulur. Bir kadın kendisine yaklaşabilmek için tüm güçlüklere ve engellere büyük bir cesaretle katlanan bu adamın kalpsiz bir çapkın olduğunu nasıl düşünebilir ki? Eğer adamın çapkın geçmişini, iyileştirilmez ahlaksızlığını biliyorsa bile, önemli değildir çünkü artık zayıf yönlerini de görebiliyordur. Aslında adam kendini kontrol edemiyordur; tüm kadınların kölesi olmuştur. Böylece de hiçbir korku uyandırmaz.

Ateşli Çapkın'ın bize verdiği basit bir ders vardır: bir Deniz Perisi'nin fiziksel varlığının bir erkek üzerindeki etkisi gibi, şiddetli arzunun da kadın üzerinde dikkatini dağıtan bir etkisi vardır. Bir kadın çoğunlukla savunmaya yöneliktir, dürüst olmayan ya da içten pazarlıklı bir davranışı kolayca sezebilir. Ama eğer ilginizle eridiğini hissediyorsa, onun uğruna her şeyi yapabileceğinizden eminse, sizin başka yönlerinize dikkat etmez ya da düşüncesiz davranışlarınızı bağışlamanın yolunu bulur. Bir baştan çıkarıcı için kusursuz bir gizleme yöntemidir. İşin anahtarı kararsız davranmamak, tüm kısıtlamalardan sıyrılmak, rahat davranmak ve temelinde zayıf olduğunuz ve kendinizi kontrol edemediğiniz izlenimini vermektir. Güvensizlik uyandıracağımız kuşkusuna kapılmayın; kadının çekiciliğinin esiri olmuş gibi davrandığınız sürece, işin sonrasını asla düşünmeyecektir.

Şeytan Çapkın

1880'li yıllarda Roma yüksek sosyetesinin üyeleri Gabriele D'Annunzio adlı genç bir gazetecinin adından söz etmeye başladılar. Bu durum çok garipti çünkü İtalyan soyluları kendi çevreleri dışındakilerden hiç hoşlanmazlardı ve bir gazetenin dedikodu habercisi neredeyse en aşağı düzeyde biri sayılırdı. Gerçekten de iyi ailelere mensup erkekler D'Annunzio'ya hiç aldırış etmediler. Orta sınıf bir aileden geldiğinden, parası yoktu ve tanıdıklarının sayısı azdı. Üstelik kısa boyu, tıknaz bedeni, koyu renkli, lekeli cildi

ve patlak gözleriyle son derece çirkin bir adamdı. Erkekler onu öylesine itici buluyorlardı ki, dedikodu avcısından uzak kalabilmek için eşlerinin ve kızlarının onun yanında güven içinde olacaklarını düşünüp aralarına girmesine izin veriyorlardı. Hayır, D'Annunzio'dan söz edenler erkekler değil eşleriydi.

Kocaları tarafından D'Annunzio ile tanıştırılan düşesler ve markizler bu garip görünümlü adamı sık sık konuk ettiklerini ve onunla yalnız kaldıklarında adamın birdenbire değiştiğini fark ettiler. Kadınların büyüye kapılması birkaç dakika sürüyordu ancak. Öncelikle duydukları en harika sese sahipti. Yumuşak, alçak sesiyle neredeyse müzikal sayılacak akıcı bir tempoyla her heceyi doğru telaffuz ederek konuşuyordu. Bir kadın onun konuşmasını uzaktan gelen kilise çanlarının sesine benzetti. Bazıları sesinin "hipnotize eden" bir etkisi olduğunu iddia etti. Söylediği sözler de ilginçti: aynı seslerin tekrarlandığı cümleler, çok çekici deyimler, şiirsel imgeler ve her kadının yüreğini eritecek övgüler. D'Annunzio iltifat sanatının ustasıydı. Her kadının zayıf yönünü bilir gibiydi: birine doğa tanrıçası diyor, bir başkasına kusursuz bir sanatçı adını veriyor, diğerini de bir romanın romantik kahramanına benzetiyordu. Kendisi üzerindeki etkisinden söz ettiğinden her kadının yüreği kıpırdıyordu. Her sözü derin anlamlıydı, seks ya da aşkı ima ediyordu. Kadınlar geceleyin söylediklerini düşününce somut bir şey anımsamıyor, yalnızca sözlerinin verdiği duyguyu düşünüyorlardı. Ertesi gün ise yalnızca kendileri için yazılmış bir şiir geliyordu ellerine. (Aslında adam birbirine çok benzeyen sayısız şiir yazıyor ve her kurbanı için biraz değişiklik yapıyordu.)

Bu ufak tefek, kel kafalı Punch'ı andıran burunlu, harika sesli adamın aşk konusundaki başarıları, ardında bir dizi zengin ve acı çeken kadın bırakarak ilerliyordu. D'Annunzio, Byron efsanesini başarıyla tekrarlamıştı; Boldoni'nin onları resmedeceği biçimdeki iri göğüsleri, inci kolyeleriyle yaşama bağlanan prenseslerin, aktristlerin, ünlü Rus

hanımefendilerinin ve hatta Bordo'lu orta sınıf ev hanımlarının önünden geçerken hepsi kendini ona sunmaya hazırdı.

-Philippe Jullian, *Prince of Aesthetes: Count Robert de Montesquiou*

Sosyete muhabiri olarak çalışmaya başladığından birkaç yıl sonra Gallese Dükü'yle Düşesi'nin kızıyla evlendi. Kısa bir süre sonra da soylu kadınların sarsılmaz desteğiyle romanlar ve şiir kitapları yayınlamaya başladı. Yüreklerini fethettiklerinin sayısı kadar niteliği de inanılmazdı. Ayaklarının dibine serilenler arasında yalnızca markizler değil saygın bir sanatçı ve edebiyatçı olmasına yardım eden Eleanor Duse gibi ünlü aktristler de vardı. Zaman içinde büyüsüne kapılmış olan ünlü dansçı Isadora Duncan, D'Annunzio'nun sihrini şöyle anlatacaktı: "Belki de günümüzün en kusursuz aşk adamı Gabriele D'Annunzio'dur. Üstelik ufak tefek yapılı, kel kafalı ve yüzü sevinçle aydınlanmadığı zamanlar çirkin görünmesine karşın büyüleyicidir. Ama hoşlandığı bir kadınla konuşurken yüzü değişir ve birdenbire Apollo oluverir... Kadınlar üzerindeki etkisi inanılmazdır. Konuştuğu kadın, ruhunun ve benliğinin yüceltildiğini hisseder."

Kısacası hiçbir şey güzel bir insanın direnişinin üzerine kazanılan zaferden daha tatlı değildir; bu konuda ben, sürekli olarak zaferden zafere koşan ve arzularına asla gem vurmasını bilmeyen fatihlerin hırsına sahibim. Arzularımın tez canlılığını hiçbir şey engelleyemez: tüm dünyaya açılan bir yüreğim var; tıpkı Büyük İskender gibi, Aşk Fetihlerimi genişletmek için, yeni dünyalar arzuluyorum.

-Molière, *Don John or The Libertine*

Birinci Dünya Savaşı patlayınca elli iki yaşındaki D'Annunzio orduya katıldı. Askerlik eğitimi olmamasına karşın, cesaretini kanıtlamak için büyük bir istek duyuyordu. Uçmasını öğrendi ve tehlikeli ama son derece etkili görevleri yönetti. Savaşın sonunda İtalya'nın en fazla madalya kazanmış kahramanıydı. Maceraları onu ülkenin sevilen bir ismi haline ge-

tirmişti ve İtalya'da nereye giderse gitsin otelinin önünde kalabalıklar toplanıyordu. Bir balkondan onlara seslenip siyaset tartışıyor, iktidardaki İtalyan Hükümeti hakkında atıp tutuyordu. Bu konuşmalardan birine tanık olan Amerikalı yazar Walter Starkie, Venedik'te bir balkonda ünlü D'Annunzio'yu ilk görüşünde hayal kırıklığına uğramıştı; kısacık boylu, garip görünümlü bir adamdı. "Ne var ki yavaş yavaş bilincime işleyen sesinin etkisinde kaldım... Bir tek aceleci el hareketi bile yapmadı... Bir keman virtüözunun bir Stradivarius'u kullanması gibi kalabalığın duyguları üzerinde oynuyordu. Sanki gücüyle hipnotize olmuş gibi binlerce insanın gözü ona dikilmişti." Bir kez daha sesinin rengi ve şiirsel konuşma biçimi kitleleri baştan çıkarıyordu. Çağdaş İtalya'nın, Roma İmparatorluğu'nun görkemini tekrar elde etmesi gerektiğini öne sürerek dinleyicilerin tekrarlaması için sloganlar yaratıyor ya da yanıtlamaları için duygu yüklü sorular yöneltiyordu. Kalabalığa iltifat edip, kendilerinin bir tiyatronun parçasıymış gibi hissetmelerini sağlıyordu. Söylediği her şey belirsiz ve kışkırtıcıydı.

O günün konusu komşu Yugoslavya'nın Fiume kentinin sahipliğiydi. Halkın çoğu savaşta müttefiklerin tarafında yer alan İtalya'nın ödülünün Fiume kenti olması gerektiğine inanıyordu. D'Annunzio bu dava için öne atılmıştı ve savaş kahramanı olduğundan ordu onun yanındaydı ama hükümet her türlü girişime karşı çıkıyordu. 1919 Eylülü'nde etrafında askerlerle Fiume kentine doğru ünlü yürüyüşü başlattı. Yolda bir İtalyan general onu durdurup vurmakla tehdit edince D'Annunzio paltosunu açıp madalyalarını gösterdi ve büyüleyici sesiyle konuştu: "Eğer beni öldürecekseniz, önce bunların üstüne ateş etmelisin!" General şaşkınlıkla kalakaldı ve gözyaşlarına boğuldu. D'Annunzio'nun yanında yer aldı.

Fiume'ye girince D'Annunzio bir kurtarıcı gibi karşılandı. Ertesi gün Özgür Fiume Devleti'nin lideri ilan edildi. Kısa bir süre sonra kentin ana meydanına bakan bir balkondan konuşmalar yapmaya başladı ve hopar-

lörlerin aracılığıyla on binlercc insan sesiyle büyülendi. Roma İmparatorluğu'nu çağrıştıran çeşitli kutlamalar ve törenler başlattı. Fiume halkı özellikle onun seks maceralarını taklit etmeye başlayınca kent dev boyutlarda bir geneleve dönüştü. Öylesine popülerlik kazanmıştı ki, İtalyan Hükümeti Roma'ya yürümesinden korkuyordu. O tarihte ordunun büyük bir bölümünün desteğini de aldığından bunu yapmaya karar verdi ve neredeyse başarılı oluyordu. Mussolini'yi yenip tarihin akışını değiştirebilirdi. (Faşist değildi ama bir tür estet sosyalist sayılırdı.) Ne var ki Fiume'de kalmaya karar verdi ve İtalyan Hükümeti sonunda onu bombalayarak kentten çıkarmadan on altı ay kenti yönetti.

Don Juan'ın kadınlar üzerindeki etkileme biçimlerini incelerken, karşı konulmaz kahraman motifini ayırmak gerekir çünkü bu durum sağduyumuz üzerinde garip bir değişim yaratır. Don Juan, Romantizm Çağı'na kadar kadınlar açısından karşı konulmaz biri olmamıştı ve bence kadınların hayal gücü onu bu duruma getirmişti. Kadın sesi duyulmaya ya da edebiyatta baskın olmaya başlayınca Don Juan evrim geçirip erkeklerden çok kadınların kahramanı oldu... ele geçmez, tutkulu, cesur bir erkek olarak Don Juan artık kadınların kusursuz âşık rüyasının kahramanıdır. Genelinde gerçek kocasının ona vermediği unutulmaz dakikalar sunan, kadınların nazik, erkeklerin kaba olduğunu düşünen biridir. Ölümcül Don Juan olmak belki birkaç erkeğin düşüdür ama onunla tanışmak çoğu kadının düşünü süsler.

-Oscar Mandel, "The Legend of Don Juan" *The Theatre of Don Juan*

Baştan çıkarma, her iki cinse özgü birkaç zayıflık dışında, cinsiyetleri aşan psikolojik bir süreçtir. Erkekler genel olarak görsel etkilere karşı zayıftır. En uygun fiziksel görünümü sağlayan bir Deniz Perisi çok sayıda erkeği baştan çıkarır. Kadınların en zayıf yönü ise, D'Annunzio'nun kurbanlarından Fransız aktrist Simone'un yazdığı gibi, sözcükler ve konuşma biçimidir: "Onun olağandışı hitabetin emrine verilmiş sıradışı konuşma

gücü ve sesinin müzikal niteliği dışında kadınları etkilemesi başka nasıl açıklanır? Benim cinsim sözcüklere karşı zayıftır, kolayca büyülenir ve sözcüklerin baskısı altında kalmanın özlemini çeker."

Çapkın, kadınlar konusunda olduğu gibi, sözcükler konusunda da umursamazdır. Önerme, derine işleme, hipnotize etme, yüceltme, etkileme niteliklerine dayanarak sözcükleri seçer. Çapkın'ın sözleri Deniz Perisi'nin süsleri gibidir: adeta uyuşturan güçlü bir duygusal çekicilik. Çapkın'ın kullandığı gibi şeytansıdır çünkü iletişim kurmak ya da bilgi aktarmak için değil, ikna etmek, iltifat etmek, tıpkı cennet bahçesinde Havva'yı teşvik etmek için yılanın söyledikleri gibi duygusal fırtınalar yaratmak içindir.

D'Annunzio örneği kadınları baştan çıkaran erotik Çapkın ile kitleleri etkileyen politik Çapkın arasındaki bağlantıyı göstermektedir. Her ikisi de sözcüklere güvenir. Çapkın karakterini uygularsanız, sözcükleri kullanmanın sonsuz uygulamalar için belli belirsiz bir zehir olduğunu görürsünüz. Unutmayın önemli olan içerik değil biçemdir. Kurbanlarınız söylediklerinizin üzerine ne kadar az, duyduklarının kendilerini nasıl hissettirdiği üzerine ne kadar fazla odaklanırsa, etkiniz o kadar fazla baştan çıkarıcı olacaktır. Sözcüklere edebi, ruhsal bir tat katmak, isteksiz kurbanlarınızı etkilemeye bile yeterli olacaktır.

> *Don Juan'ın baştan çıkarmak için kullandığı bu güç nedir? Arzudur, duygulara hitap eden arzunun enerjisidir. Bu dev boyutlardaki tutkuya gösterilen tepki arzulanan kişiyi güzelleştirir ve geliştirir. Baştan çıkarmanın ateşi ona yakınlaşmayanları bile aydınlattığından Don Juan her kızın benliğinin derinliklerinde değişim yaratır.*
>
> Søren Kierkegaard, *Ya/ya da*

Karakterin Anahtarları

Başlangıçta, açıkça yalancı, sadakatsiz, evliliğe ilgi duymayan bir erkeğin kadınlara çekici gelmesi garip görünebilir. Ama tarih boyunca, tüm kültürlerde bu tip erkeklerin önlenemeyen bir etkisi olmuştur. Çapkın'ın sundukları genelinde toplumun bir kadına izin vermedikleridir: yalnızca zevke dayalı bir ilişki, heyecan verici bir biçimde tehlikeye atılma. Her kadın çoğunlukla kendisinden oynaması istenilen rolün baskısı altındadır. Kadının toplumda yumuşak, uygarlaştırıcı güç olması ve yaşamboyu sürecek sadakate dayalı bir ilişki istemesi beklenir. Ne var ki çoğu zaman evlilikler ve ilişkiler kadına yeterince romantizm ve bağlılık sağlamak yerine tekdüze bir beraberlik ve her zaman için aklı başka yerlerde bir eş sağlar. Geçici bir süre için bile olsa, kendini tümüyle kadına verecek, yalnızca onun için yaşayacak bir erkek tüm kadınların fantezilerinde yer alır.

Kadın arzularının bu karanlık, bastırılmış yönü Don Juan efsanesinde kendini ifade eder. Başlangıçta bu efsane bir erkek fantezisiydi: istediği her kadını elde edebilen maceraperest bir şövalye. Ama on yedinci ve on sekizinci yüzyıllarda Don Juan maceracı erkekten, yalnızca kadınlar için yaşayan daha feminen bir tipe dönüştü. Bu evrimin kaynağı kadınların hüsrana uğramış arzularından dolayı öyküye yakından ilgi duymalarıydı. Onlar için evlilik bir çeşit resmi hizmetçilikti ama Don Juan hiçbir bağlantı olmaksızın arzu ve zevk sunuyordu. Sizinle karşılaştığı zaman, yalnızca sizi düşünüyordu. Size olan arzusu öylesine şiddetliydi ki, sizin sonuç hakkında düşünmenize ya da kaygılanmanıza fırsat vermiyordu. Gecenin karanlığında geliyor, size unutulmaz dakikalar yaşatıyor ve ortadan kayboluyordu. Belki sizden önce bin kadına sahip olmuştu ama bu durum onu daha ilgi çekici yapıyordu; böyle bir erkek tarafından terk edilmek arzulanmamaktan daha iyiydi.

Ünlü baştan çıkarıcılar toplumun göz yumduğu ufak tefek zevkleri sunmazlar. İnsanın bilinçaltına dokunur ve özgür kalmak için haykıran

bastırılmış arzuları uyandırırlar. Kadınların herkesin düşünmek istediği gibi kırılgan yaratıklar olduğuna sakın inanmayın. Tıpkı erkekler gibi onlara da yasaklar, tehlikeler ve hatta birazcık kötülükler cazip gelir. (Don Juan sonunda cehenneme gider. Çapkın sözcüğünün İngilizce karşılığı "rake" ise cehennemin kömürlerini süpürmekten türetilmişti. Yani şeytansı unsurlar fantezinin önemli bir parçasıdır.) Eğer Çapkın rolü oynayacaksanız, daima biraz risk ve karanlık duygusu vermeniz ve kurbanınızda ender rastlanan, heyecan verici bir olaya karışmakta olduğu, kendi çılgın fantezilerini hayata geçirme fırsatına sahip olduğu izlenimini uyandırmanız gerektiğini unutmayın.

Çapkın rolünü oynamak için en önemli gereksinim rahat olmanız ve bir kadını geçmişin ve geleceğin anlamını yitireceği biçimde saf bir zevk dakikasına çekebilmenizdir. Kendinizi de tümüyle bu dakikaya vermeniz gerekir. (Laclos'un on sekizinci yüzyılda Richelieu Dükü'nü model alarak yazdığı *Tehlikeli İlişkiler* adlı roman kahramanı Çapkın Valmont, seçtiği kurbanı etkilemek için içten pazarlıklı mektuplar yazınca Madame de Tourvel art niyetini görmüş ama mektupları tutkuyla alevlenince teslim olmuştu.) Bu niteliğin bir avantajı da sizi, kendinizi denetleyemeyecek kadar zayıf göstermesidir ve zayıflığın sergilenmesi her kadının hoşuna gider. Kendinizi tümüyle baştan çıkardığınız kişiye verince, yalnızca onun için var olduğunuzu düşünecektir ve bu fikir geçici de olsa bir gerçeği yansıtmaktadır. Hızlı çapkın Pablo Picasso'nun yıllar içinde ilişki kurduğu yüzlerce kadının çoğu yalnızca kendisini gerçekten sevdiğini düşünmüştü.

Çapkın asla bir kadının kendine direnmesi ya da kocası gibi yol üzerindeki herhangi bir fiziksel engele aldırış etmez. Direnmek arzusunu kamçılar ve biraz daha alevlendirir. Françoise Gilot'yu baştan çıkarmaya çabalarken Picasso, karşı koyması için yalvarmıştı; heyecanı arttırmak için direniş görmeye gereksinimi vardı. Her şart altında yolunuzdaki bir engel kendinizi kanıtlamanıza, aşk konusunda yaratıcı olmanıza yardım

eder. On birinci yüzyılda Japon sarayının kadınlarından Murasaki Shikibu'nun yazdığı *The Tale of Genji* adlı romanda Çapkın Prens Niou, sevdiği kadın olan Ukifune'nin aniden yok olmasını umursamaz. Kadın prense ilgi duyduğu halde başka bir adama âşık olduğundan kaçmış ama yokluğu prensin onu bulmak için aşırı uçlara kadar gitmesine neden olmuştur. Prensin ormanın derinliklerindeki evin önünde birdenbire belirmesi ve gösterdiği cesaret kadını altüst etmiştir. Unutmayın eğer yolunuzda hiçbir engel yoksa, sizin bazı engeller yaratmanız gerekebilir. Engel olmadıkça baştan çıkarma olgusu gelişemez.

Çapkın, aşırı uç bir karakterdir: küstah, alaycı, rahatsız edecek kadar hazırcevap, başkalarının ne düşündüğüne aldırış etmeyen bir insandır. Çelişki gibi geliyor ama bu yönleri onu biraz daha baştan çıkarıcı yapıyor. Hollywood stüdyoları döneminde aktörlerin çoğu uysal koyunlar gibi davranırken, ünlü Çapkın Errol Flynn küstahlığıyla derhal sivriliyordu. Stüdyo şeflerine karşı çıkması, tehlikeli davranışlarda bulunması Hollywood'un en ünlü baştan çıkarıcısı olarak ününe ün kattığından, popülerliği artmıştı. Çapkın'ın sunduğu bir soluk temiz havanın takdir edilmesi için, sersemlemiş bir saray, tekdüze bir evlilik, tutucu bir kültür gibi bir ortama gereksinimi vardır. İleriye gitmekten kaçınmayın: Çapkın'ın özü herkesden çok daha fazla ileriye gitmesine dayanır.

On yedinci yüzyıl İngiltere'sinin en kötü ünlü Çapkın'ı, şair Rochester Earl'ü, sarayın en gözde genç hanımlarından Elizabeth Malet'i kaçırınca gerektiği gibi cezalandırılmıştı. Ne var ki, birkaç yıl sonra ülkenin en tanınmış bekâr erkeklerinin peşinden koştuğu Malet, koca olarak Rochester'ı seçmişti. Küstah arzularını sergileyen adam, kalabalığın içinden sivrilmeyi başarmıştı.

Biraz tehlike duygusunun, tabuların ve hatta acımasızlık belirtilerinin Çapkın'ın aşırılıklarıyla bağlantısı vardır. Tarihin en ünlü Çapkın'larından şair Lord Byron'ın da çekici yönü buydu. Her türlü geleneğe karşı çıkan Byron, bu yönünü büyük bir mutlulukla sergilerdi. Kendisinden bir de çocuk

sahibi olan üvey kız kardeşiyle yaşadığı ilişkiyi tüm ülkeye duyurmak için çabalamıştı. Karısına davranışlarının kanıtladığı gibi istediği zaman olağanüstü acımasız olabiliyordu. Ama bu yönleri onu daha da fazla arzulanır bir erkek duruma getiriyordu. Tehlikeler ve tabular, toplumda uygarlaştırıcı, ahlak duygusunu geliştirici bir gücü temsil etmesi beklenen kadınların baskı altında tutulan yönlerine hitap eder. Nasıl bir erkek sorumluluk duygusundan sıyrılabilmek için bir Deniz Perisi'nin kurbanı olursa, bir kadın da erdem ve ahlak duygusu kısıtlamalarından sıyrılabilmek özlemiyle bir Çapkın'ın kurbanı olur. Aslında Çapkın'a âşık olanlar en fazla erdemli olanlardır.

Çapkın'ın en baştan çıkarıcı niteliği kadınlarda onu değiştirmek isteği uyandırmasıdır. Kimbilirkaç kadın Lord Byron'ı ehlileştireceğini ummuş; Picasso'nun kadınların kimbilirkaçı, yaşamının sonuna dek onunla birlikte olmayı düşlemişti. Bu eğilimi sonuna dek sömürmeniz gerekir. Ahlakdışı davranışlarınızda suçüstü yakalanırsanız, derhal zayıf yönünüzü ortaya çıkarın: değişmek istiyorsunuz ama bunu başaramıyorsunuz. Yardıma gereksinimizin var. Kadınlar böyle bir fırsatı asla kaçırmayacaktır; Çapkın son derece eğlenceli, göz alıcı bir tip olduğundan, her şeyi hoşgörüyle karşılayacaklardır. Onu değiştirme isteği, aslında ondan almak istedikleri gizli heyecan isteğinin bahanesidir. Başkan Bill Clinton bir Çapkın olarak yakalanınca, ona bahaneler bulanlar, savunanlar yine kadınlar olmuştu. Çapkın'ın kadınlara çok bağlı olması, garip bir biçimde sevilecek, baştan çıkartmasından keyif alınacak biri olmasını sağlar.

Son olarak da Çapkın'ın ününün en önemli unsur olduğunu söyleyebiliriz. Asla kötü ününüzü azaltmaya ya da bu nedenle özür dilemeye kalkışmayın. Tam tersine hoşlanın ve abartın. Bu yönünüz kadınları size çeker. Karşı konulmaz çekiciliğinizin bazı önemli noktaları herkesce bilinmelidir: zevke ve eğlenceye karşı denetlenemez sadakatiniz (bu durum sizi zayıf gibi gösterebilir ama aynı zamanda beraberliğinden heyecan duyulan bir kişi yapar), geleneklerden hoşlanmamanız, sizi tehlikeli gibi gösteren asi yönünüz.

Sonuncu unsur biraz gizlenebilir; yüzeyde kibar ve nazik olun ama aynı zamanda kapalı kapılar ardında uslanmaz biri olduğunuzu ima edin. Richelieu Dükü her baştan çıkarma olgusunun herkesin duymasını sağlarken, öteki kadınların da baştan çıkarılanlar klübüne katılmak için duydukları rekabet duygusunu arttırıyordu. Lord Byron da istekli kurbanlarını şöhreti sayesinde elde ediyordu. Bir kadın Başkan Clinton'ın şöhreti konusunda kararsız kalabilir ama bu kararsızlığın altında derin bir ilgi yatar. Şöhretinizin yayılmasını şansa ya da yalnızca dedikodulara bırakmayın; bu sizin yaşam sanatınızdır, onu şekillendirmeniz, sivriltmeniz ve bir sanatçı özeniyle sergilemeniz gerekir.

Simge: Ateş. Çapkın öyle bir ateşle yanar ki, baştan çıkardığı kadını da tutuşturur. Son derece aşırı, denetlenemez ve tehlikelidir. Belki sonunda cehenneme gider ama çevresini saran alevler kadınlar için çok çekicidir.

Tehlikeleri

Tıpkı Deniz Perisi gibi Çapkın'a karşı en büyük tehlikeleri de kendi cinsinin üyeleri oluşturur. Üstelik erkekler sürekli kadınları kovalayan bir erkeğe karşı daha az hoşgörülüdür. Geçmişte bir Çapkın genelinde soylu bir erkekti ve ne kadar çok sayıda insanı hakarete uğratsa ya da öldürse sonunda ceza görmezdi. Günümüzde yalnızca yıldızlar ve çok zenginler Çapkın rolünü dokunulmazlık koruması altında oynayabilirler; geri kalan bizlerin çok dikkatli olması gerekir.

Elvis Presley utangaç bir delikanlıydı. Erken yaşta yıldız olup bu durumunun kadınlar üzerindeki etkisini fark edince adeta çıldırdı ve bir gecede ünlü bir Çapkın oluverdi. Çapkınların çoğu gibi Elvis de başkalarıyla beraber olan kadınları yeğliyordu. Birçok kez öfkeli bir koca ya da sevgili tarafından köşeye sıkıştırılıp yara bere alarak sıyrıldı. Bu örnek özellikle Çapkınlık mesleğinin başındayken kocaların ve sevgililerin yakınında olunca dikkatli davranmanız gerektiğini gösterir gibidir ama Çapkın'ın

çekiciliği böyle tehlikeleri umursamamasından kaynaklanır. Temkinli ve ürkek davranırsanız Çapkın olamazsınız; ara sıra pataklanmak oyunun bir parçasıdır. Elvis ününün doruğuna ulaşınca hiçbir koca ona dokunmaya cesaret edemedi.

Çapkın için en büyük tehlikeyi, derinden yaralanmış bir koca değil Don Juan figüründen ürken özgüvensiz erkekler oluşturur. Gerçi itiraf etmezler ama Çapkın'ın zevk dolu yaşamını kıskanırlar ve tüm kıskanç insanlar gibi verdikleri cezaları ahlak örtüsü altına gizleyerek gizlice saldırırlar. Çapkın, mesleğinin bu gibi erkekler ve bazen de Çapkın tarafından istenmediği için kalbi kırılan özgüven yoksunu kadınlar tarafından tehdit edildiğini fark eder. Kıskançlık uyandırmamak için Çapkın'ın yapabileceği fazla bir şey yoktur; eğer baştan çıkarma konusunda herkes başarılı olsaydı toplum işlevini yitirirdi.

Yani kıskançlığı bir onur madalyası olarak kabul edin. Ama saflık etmeyin, uyanık olun. Ahlakçı davranan biri saldırınca, temel nedenin yalnızca kıskançlık olduğunu unutmayın. Daha az Çapkın'ca davranarak, özür dileyerek, değiştiğinizi iddia ederek saldırıyı önleyebilirsiniz ama böyle bir yaklaşım Çapkın olarak ününüzü sarsacaktır. Sonuçta saldırıları başınızı dik tutarak karşılamak ve baştan çıkarmayı sürdürmek daha yararlı olacaktır. Baştan çıkarmak sizin gücünüzün kaynağıdır ve her zaman kadınların sonsuz hoşgörüsüne güvenebilirsiniz.

İdeal Âşık

Çoğu insanın gençliğinde sahip olduğu düşler zamanla parçalanır ya da eskir. Gençlik düşlerine benzemeyen insanlar, olaylar ve gerçekler nedeniyle hayal kırıklığına uğradıklarını hissederler. İdeal âşıklar ise, insanların yaşamboyu süren hayalleri biçimini almış olan kırık düşleriyle beslenirler. Aşk mı arıyorsunuz? Macera mı? Doyurucu bir ruhsal beraberlik mi? İdeal âşık sizin hayallerinizi yansıtır. Gereksinim duyduğunuz imgeleri yaratan bir ressam gibidir. Hoşnutsuzluğun ve alçaklığın yaygın olduğu bir dünyada, İdeal Âşık'ın yolunu izlemenin sınırsız bir baştan çıkarıcı gücü vardır.

Romantik Âşık

1760 yıllarında Köln kentindeki operada genç ve güzel bir kadın locasında oturmuş seyircilere bakıyordu. Yanında oturan kocası, kentin belediye başkanı olan orta yaşlı, dost canlısı ama sıkıcı bir erkekti. Dürbünüyle bakan genç kadın göz alıcı giysiler içindeki genç bir erkeği fark etti. Anlaşılan onu incelediği belli olmuştu çünkü opera sona erince adam kendini tanıttı: adı Giovanni Giacomo Casanova idi.

Yabancı adam, genç kadının elini öptü. Kadın ertesi akşam bir baloya gideceğini söyleyip, gelmek isteyip istemediğini sordu. "Eğer yalnızca benimle dans edeceğinize söz verirseniz hanımefendi," diye yanıtladı adam.

Ertesi akşam balodan sonra kadının aklında yalnızca Casanova vardı. Sanki kadının düşüncelerini okur gibiydi; son derece nazik ve cüretkâr davranmıştı. Birkaç gün sonra kadının evinde akşam yemeğine davet edildi ve kocası yatmaya gidince kadın ona evi gezdirdi. Yatak odasına geçişli oturma odasının penceresinin hemen dışındaki küçük şapeli gösterdi. Sanki aklından geçenleri okumuş gibi Casanova ertesi gün ayine katıldı ve aynı akşam tiyatronun kapısında karşılaşınca, yatak odasına açıldığına emin olduğu bir kapıdan söz etti. Genç kadın şaşırmış gibi görünerek kahkahalarla güldü. Casanova en masum sesiyle ertesi gün şapelde saklanacağını söyledi ve kadın neredeyse hiç düşünmeden herkes yatmaya gidince onu ziyaret edeceğini fısıldadı.

Eğer bir kız ideal düşünü canlandıran kişi üzerinde derin bir izlenim bırakmazsa, demek ki gerçekte fazla arzulanmıyordur; ama eğer bırakırsa, karşısındaki kişi ne kadar deneyimli olursa olsun, yine de bu izlenimin etkisinde kalır.

-Søren Kierkegaard, ***The Seducer's Diary***

Casanova şapelin küçük günah çıkarma bölmesine saklanıp bütün gün boyunca bekledi. Etrafta fareler vardı, üzerine uzanabileceği bir şey yoktu ve gecenin geç bir saatinde belediye başkanının karısı gelince hiç şikâyet etmeden onu yatak odasına kadar izledi. Kaçamak buluşmaları birkaç gün sürdü. Gündüzleri genç kadın gecenin gelmesini sabırsızlıkla bekliyor ve sonunda heyecanlı bir macera yaşıyordu. Şapeldeki uzun bekleyiş süresini kolaylaştırmak için yiyecekler, kitaplar, mumlar bırakıyor ve bir ibadet yerini böyle bir amaçla kullanmanın yanlış olduğunu düşünüyordu ama bu durum yaşadıkları ilişkiyi daha da heyecanlı hale getiriyordu. Ne var ki, bir süre sonra kocasıyla birlikte yolculuğa çıkması gerekti. Geri döndüğünde Casanova'nın geldiği gibi sessizce ortadan kaybolduğunu fark etti.

İyi bir âşık gün doğumunda da diğer zamanlarda olduğu gibi kibar davranacaktır. Yüzünde üzgün bir ifadeyle yataktan isteksizce kalkar. Hanımefendi ısrar eder. "Hadi dostum, hava aydınlanıyor. Birinin seni burda bulmasını istemezsin." Erkek, gecenin yeterince uzun olmadığını, burdan gitmenin kendisini üzdüğünü anlatmak için içini çeker. Kalkınca da hemen pantolonunu giymez. Hanımın yanına yaklaşır, geceleyin söylenmemiş bir şeyler kalmışsa onları fısıldar. Giyininceye de acele etmez, kemerini bağlamakla epey zaman harcar. • Sonunda kafesli kapıyı açar ve iki âşık yan yana dururlarken, ondan ayrılmak zorunda kalacağı için başlayan günden ne kadar nefret ettiğini anlatır. Hanımefendi onun gidişini izlerken, ayrılış dakikası en hoş anılarından biri olarak kalacaktır. • Gerçekten de bir kadının bir erkeğe bağlanması ayrılışının

kibarlığına dayalıdır. Yataktan fırlayıp aceleyle odada dolanıp, derhal pantolonunu giyip, ceketinin kollarını kıvırır, eşyalarını üst cebine tıkıştırır ve kemerini takarsa, karşısındaki ondan nefret etmeye başlayabilir.

-The Pillow Book of Sei Shonagon

Birkaç yıl sonra Londra'nın bir yerel gazetesindeki bir ilan Bayan Pauline adlı genç bir kadının dikkatini çekti. Bir beyefendi evinin bir bölümünü kiralamak üzere bir kadın kiracı arıyordu. Portekiz aristokrasisine mensup olan Bayan Pauline sevgilisiyle birlikte Londra'ya kaçmıştı ama adam eve dönmek zorunda kalınca, ona kavuşmadan önce bir süre daha bu kentte kalması gerekmişti. Şimdi yalnızdı, parası azalmıştı, ne de olsa kibar bir hanım olarak yetiştirildiğinden içinde bulunduğu yoksulluk koşullarından hayal kırıklığına uğramıştı. İlana yanıt verdi.

İlanı veren beyefendi Casanova idi ve gerçekten bir beyefendi gibi davrandı. Sunduğu oda oldukça güzeldi ve kirası ucuzdu; ara sıra dostluk etmek istiyordu. Bayan Pauline derhal taşındı. Birlikte satranç oynadılar, at bindiler, edebiyattan söz ettiler. Casanova iyi yetişmiş, kibar, cömert bir insandı. Ciddi ve yüce gönüllü bir insan olan Pauline aralarındaki dostluğa güvenmeye başladı; bu adamla saatlerce sohbet edebilirdi. Bir gün Casanova, sinirli, heyecanlı, farklı göründü: genç kadına âşık olduğunu itiraf etti. Pauline kısa bir süre sonra sevgilisine kavuşmak için Portekiz'e dönecekti ve böyle şeyler duymak istemiyordu. Sakinleşmesi için at binmeye gitmesini önerdi.

Akşamüstü kötü haberi aldı: Casanova atından düşmüştü. Kazadan kendini sorumlu tutarak yanına koşunca onu yatakta buldu, kendini kollarına attı. O gece başlayan ilişkileri Bayan Pauline'in Londra'da kaldığı sürece devam etti. Gidiş zamanı gelince, Casanova onu durdurmaya çalışmadı, tam tersine yalnızlık dönemlerinde birbirlerine kusursuzca destek olduklarını, dostluklarının yaşam boyu süreceğini söyleyerek teselli etti.

Birkaç yıl sonra küçük bir İspanyol kentinde Ignazia adlı genç ve güzel bir kız günah çıkardığı kiliseden dışarı çıkınca, Casanova yanına yaklaştı. Birlikte evine doğru yürürken fandango dansı yapmak için can attığını söyleyip, ertesi akşam verilen baloya genç kızı davet etti. Karşısına çıkan adam can sıkıcı kasaba halkından çok farklı olduğundan genç kız baloya gitmek istiyordu. Annesiyle babası karşı koydu ama sonunda annesini birlikte gelmesi için ikna etmeyi başardı. Unutulmaz bir geceden sonra (üstelik adam bir yabancı için harika fandango yapıyordu) Casanova ona âşık olduğunu itiraf etti. Ignazia (büyük bir üzüntüyle) nişanlı olduğunu açıkladı. Casanova onu zorlamadı ve birkaç gün boyunca başka partilere, boğa güreşlerine götürdü. Bu toplantıların birinde genç kızı kendisiyle açıkça flört eden bir düşesle tanıştırdı. Ignazia kıskançlıktan çıldıracaktı. Artık delicesine Casanova'ya âşıktı ama sorumluluk duygusu ve dindarlığı böyle düşünceleri yasaklıyordu.

Günler boyu acı çektikten sonra Casanova'yı aradı. "Günah çıkarttığım papaz, bir daha asla sizinle yalnız kalmayacağıma söz vermemi istedi," diye açıkladı. "Söz veremeyince de günahlarımı bağışlamayacağını söyledi. Böyle bir şey ilk kez başıma geliyor. Kendimi Tanrı'nın ellerine bıraktım. Burda kaldığınız sürece her istediğinizi yapmaya karar verdim. Çok üzüleceğim ama siz İspanya'dan gidince, başka bir papaz bulurum. Ne de olsa size olan tutkum geçici bir çılgınlık."

Casanova belki de tarihin tanıdığı en başarılı baştan çıkarıcıydı; ona karşı koyacak kadın çok azdı. Yöntemi çok basitti: bir kadınla tanışınca, onu inceliyor, ruhsal durumuna uyum gösteriyor, yaşamında nelerin eksik olduğunu keşfedip ona sunuyordu. Kendini İdeal Âşık konumuna getirmişti. Belediye başkanının can sıkıntısı içindeki karısı macera ve romantizm arıyordu; zamanını ve rahatını kendisi için feda edecek birine gereksinimi vardı. Bayan Pauline ise dostluk, yüce fikirler ve ciddi sohbetlerin yoksunluğunu çekiyordu; kendisine hanımefendi gibi davranacak iyi yetişmiş bir beyefendi arıyordu. Ignazia ise acı çekmek istiyordu. Ya-

şamı fazla kolaydı; gerçekten yaşadığını hissetmek için, gerçekten günaha girmek ve bunu itiraf etmek istiyordu. Her ilişkide Casanova kendini karşısındaki kadının düşlerine göre ayarlayıp fantezilerini hayata geçirdi. Kadın onun büyüsüne kapılınca ufak bir hile ya da önceden hesaplanmış bir oyun aşkı alevlendiriyordu (farelerin arasında geçen bir gün, planlayarak attan düşme, Ignazia'yı kıskandırmak için başka bir kadınla karşılaştırma).

Bu rolü oynamak büyük çaba gerektirdiğinden çağdaş dünyada İdeal Âşıklar çok seyrek ortaya çıkar. Tümüyle karşınızdaki kişiye odaklanmalı, nelerden yoksun olduğunu, nasıl hayal kırıklıkları yaşadığını keşfetmelisiniz. İnsanlar bunları genelinde el hareketleri, ses tonu, gözlerindeki bir ifade gibi belli belirsiz yollarla açıklarlar. Eksikliğini hissettiklerinin yerini alabilecek gibi görünürseniz, düşlerine uyum sağlamış olursunuz.

1970'lerin başında Amerika'nın Vietnam'da yaşadığı fiyasko ve Richard Nixon'ın Watergate skandalı nedeniyle başkanlığı bırakması gibi olayların da bulunduğu çalkantılı bir siyaset ortamında bir "ben kuşağı" ortaya çıktı ve (Andy) Warhol bu kuşağa aynayı tutmak üzere ordaydı. 1960'ların toplumun hatalarını düzeltmeye çabalayan radikal protestocularından farklı olarak, kendilerine düşkün "ben" insanları bedenlerini geliştirmek, duygularıyla "iletişim kurmak" çabasına girdiler. Görünümleri, sağlıkları, yaşam biçimleri ve banka hesaplarına tutkuyla bağlandılar. Andy onların bencilliklerine bir portre ressamı olarak hizmetlerini sunup kibirlerini daha da arttırdı. On yılın sonunda dönemin en önde gelen portre ressamlarından biri olarak ün kazanmıştı... • Warhol müşterilerine karşı konulmaz bir ürün sunuyordu: kendisi de tescilli bir ünlü olarak bir ressam tarafından yapılacak kişiyi güzelleştiren bir portreydi. En tanınmış yüzlere bile bir uçucu bir yıldız ifadesi yerleştirip, modellerini görülmek ve hatırlanmak istedikleri biçimde tuvale aktarıyordu. Modellerinin güzel yönlerine filtreler yardımıyla canlılık katıp adeta efsane düzeyine yükselmelerini

sağlıyordu. Büyük bir servet ve güce sahip olmak belki günlük yaşam için yeterliydi ama Warhol tarafından portresinin yapılması modelin ölümünden sonra da ününün süreceğinin garantisiydi. Warhol'un portreleri çağdaş yüzlerin gerçekçi belgeleri olmaktan çok gelecekteki hayranlarını bekleyen tasarımcı ikonaları gibiydi.

-David Bourdon, *Warhol*

Bu etkiyi yaratmak sabırlı olmayı ve ayrıntılara özen göstermeyi gerektirir. İnsanların çoğu kendileriyle çok fazla meşgul olduklarından, sabırsız davrandıklarından, İdeal Âşık rolünü oynamaları olanaksızdır. Bu durumu sonsuz bir fırsat olarak görün. Kendine düşkünlerin yarattığı çölde bir vaha olun: kendi arzularıyla ilgilenen, düşlerini hayata geçiren birine karşı durabilecek kişilerin sayısı çok azdır. Ve tıpkı Casanova gibi, zevk verdiğinizi anlatan ününüz sizden önde giderse, baştan çıkarma olguları kolaylaşacaktır.

Duyguların zevkini geliştirmek benim yaşamımdaki en önemli hedefti. Karşı cinsi mutlu etmem gerektiğini bildiğimden, her zaman kendimi buna hazırladım.

-Casanova

Güzel Âşık

1730 yılında Jeanne Poisson henüz dokuz yaşındayken, bir falcı günün birinde Kral XV. Louis'nin metresi olacağını söyledi. Jeanne, orta sınıf bir aileye mensup olduğundan ve kralın metreslerinin soylular arasından seçilmesi yüzyıllar önceye giden bir gelenek olduğundan bu kehanet çok saçmaydı. Daha da kötüsü Jeanne'ın babası kötü ünlü bir çapkın, annesi ise sarayın fahişelerinden biriydi.

Annesinin zengin sevgililerinden biri ondan hoşlandığı ve eğitimi için gerekli parasal desteği sağladığı için Jeanne şanslıydı. Genç kız şarkı

söylemesini, klavsen çalmasını, büyük bir beceriyle at binmesini, sahnede rol yapmasını ve dans etmesini öğrendi. Sanki bir oğlan çocuğuymuş gibi edebiyat ve tarih dersleri de aldı. Oyun yazarı Crébillon onu sohbet etme sanatında geliştirdi. Üstüne üstlük Jeanne güzel bir kızdı ve cazibesiyle kibarlığı onu diğerlerinden ayırıyordu. 1741 yılında alt düzey bir soyluyla evlendi. Madame d'Etioles soyadını alınca en büyük düşünü gerçekleştirip bir edebiyat salonu açtı. Dönemin ünlü yazarları ve düşünürleri genelinde güzel ev sahibesinden hoşlandıkları için sık sık salonu ziyaret etmeye başladılar. Konukların arasında bulunan Voltaire ile genç kadının arkadaşlığı yaşam boyu sürecekti.

Tüm başarılarına karşın Jeanne falcının sözlerini unutmadı ve bir gün kralın kalbini çalacağına inandı. Kocasının taşradaki arazilerinden biri Kral Louis'nin en sevdiği av sahalarından birine komşuydu. Jeanne kralı çitin ardından gözlüyor ya da her seferinde son derece şık ve göz alıcı giysilerle yoluna çıkmak için fırsatlar yaratıyordu. Kısa süre sonra kral ona av armağanları göndermeye başladı. 1744 yılında resmi metresi ölünce, sarayın güzelleri onun yerini almak için birbiriyle yarışırken, kral güzelliğinin ve cazibesinin etkisinden kaldığı Madame d'Etioles ile daha fazla zaman geçirmeye başladı. Aynı yıl, orta sınıfa mensup güzel kadını resmi metresi ilan edip Markiz de Pompadour unvanını vererek sarayı şaşkına çevirdi.

Yüzyıllar boyunca kadınlar, erkekleri olduklarından iki kat daha büyük gösteren aynalar görevini üstlenip büyüleyici ve tatlı bir güce sahip oldular.

-Virginia Woolf, *Kendine Ait Bir Oda*

Kralın yenilik hevesi herkesce biliniyordu: bir metresi onu güzelliğiyle büyüler ama kısa sürede kral ondan vazgeçip bir başkasını bulurdu. Jeanne Poisson'u metres seçmesinin yarattığı şok geçince, saray halkı bu ilişkinin uzun sürmeyeceğini, kralın orta sınıftan bir metres seçme yenili-

ğinden çabuk sıkılacağına inandı. Jeanne'ın ilk kez kralı baştan çıkarmasının aklındaki en son baştan çıkarma olmadığını elbette bilmiyorlardı.

Zaman geçtikçe kral metresini daha sık ziyaret etmeye başladı. Versaille Sarayı'nda kendi dairesinden yukarı çıkan gizli merdiveni tırmanırken, karşılaşacağı zevklerin beklentisi adeta başını döndürüyordu. Öncelikle genç kadının odası daima sıcak ve güzel kokularla doluydu. Binbir çeşit görsel keyif vardı: Madame de Pompadour her seferinden birbirinden güzel ve şaşırtıcı giysilerle karşısına çıkıyordu. Zarif porselenler, Çin yelpazeleri, altın saksılar gibi güzel eşyaları çok seviyordu ve her ziyaretinde kral görülecek yeni şeylerle karşılaşıyordu. Genç kadın asla kendini savunur ya da herhangi bir şeye içerlemiş gibi durmuyor, her zaman neşeli görünüyordu. Her şey zevk içindi. Sonra sohbetler vardı: kral daha önceleri bir kadınla sohbet edip gülmemişti ama güzel markiz her konuda çok tatlı bir sesle konuşabiliyordu. Sohbet sıkıcı olmaya başlayınca da piyanoya geçip harika şarkılar söylüyordu.

Kralın üzgün ya da canı sıkkın olduğu zamanlarda, Madame de Pompadour örneğin yeni bir kır evi inşa etmek gibi değişik projeler sunuyordu. Kral evin tasarımıyla, bahçenin düzenlenmesiyle, dekorasyonuyla ilgili fikirler veriyordu. Versailles Sarayı'nda Madame de Pompadour kendini eğlence yöneticisi konumuna getirmiş, haftalık gösterilerin sunulduğu özel bir tiyatro inşa ettirmişti. Aktörler saray halkı arasından seçiliyordu ama her zaman başrolde Fransa'nın en iyi amatör aktristlerinden biri olarak kendisi bulunuyordu. Kral bu tiyatroya adeta tutkuyla bağlanmıştı, gösterileri sabırsızlıkla bekliyordu. Bu ilgi alanının yanı sıra sanata yatırımlar da arttığı gibi felsefe ve edebiyat konuları da ele alındı. Daha önceleri yalnızca av ve kumar seven kral artık erkek dostlarıyla daha az zaman geçirip, sanatla daha fazla ilgileniyordu. Kendisinden önceki Kral XIV. Louis'nin gösterişli stiline rakip olacak "On Beşinci Louis" adıyla tanınan bir estetik stili geliştirdi.

Aradan geçen yıllara karşın kral metresinden bıkmadı. Tam tersine ona düşes unvanı verdi ve kültürden siyasete kadar genişleyen bir güç ve

etki alanına sahip olmasını sağladı. 1764'da kırk üç yaşında beklenmedik ölümüne dek, yirmi yıl boyunca Madame de Pompadour hem sarayı hem de kralın kalbini yönetti.

XV. Louis'nin aşağılık kompleksi çok derindi. Fransa tarihinin en güçlü kralı olan XIV. Louis'nin ardından tahta çıkmadan önce ülkeyi yönetmek için eğitim ve öğrenim görmüştü ama selefinin yaptıklarını acaba kim izleyebilirdi? Sonunda denemekten vazgeçti, kendini fiziksel zevklere adayarak nasıl bir insan olduğunun görüntüsünü çizdi ve çevresindekiler karakterinin en alçak yönlerine hitap ederek onu yoldan çıkarabileceklerini öğrendiler.

Baştan çıkarma sanatının dâhisi olan Madame de Pompadour, XV. Louis'nin içinde ortaya çıkmak için çırpınan büyük bir adamın varlığını hissetti ve kralın genç, güzel kadınlara olan tutkusunun daha uzun süreli güzelliklere karşı bir açlık olduğunu anladı. Attığı ilk adım onu bitmek bilmeyen can sıkıntısından kurtarmak oldu. İstedikleri her şey derhal kendilerine sunulduğundan, ellerindekiyle yetinmesini öğrenemeyen kralların can sıkıntısına kapılmaları çok kolaydır. Madame de Pompadour çok çeşitli fantezileri hayata geçirerek, sürekli sürprizler yaratarak bu sorunla başa çıktı. Sayısız yeteneği ve becerisi vardı ve daha da önemlisi tüm yeteneklerini öylesine sanatsal bir biçimde ortaya çıkarıyordu ki, kral asla bunların sınırlarını keşfedemedi. XV. Louis'yi daha rafine zevklerle tanıştırdıktan sonra, benliğindeki bastırılmış ideallere hitap etti; yüzüne tuttuğu aynada kral büyük bir adam olma hayallerinin yansıdığını gördü ve bu arzusuyla Fransa'da liderliği kültürün bir parçası biçimine getirdi. Daha önceki metresleri yalnızca bedensel arzularını tatmin etmişlerdi. Madame de Pompadour ise içindeki görkemi görmesini sağlıyordu. Öteki metresleri kolayca değiştirilebilirdi ama asla başka bir Madame de Pompadour bulamazdı.

Çoğu insan içsel olarak, dışarıdan göründüğünden çok daha büyük olduğuna inanır. Gerçekleşmemiş idealleri çoktur: aslında ressam, düşü-

nür, lider, dinsel lider olabilirler ama dünya onları ezmiş, yeteneklerinin gelişmesine izin vermemiştir. Onları baştan çıkarmanın ve uzun süre elde tutmanın anahtarı budur. İdeal Âşık böyle bir büyü yapmasını çok iyi bilir. Amatör baştan çıkarıcıların çoğu gibi insanların yalnızca fiziksel yönüne hitap ederseniz, en temel içgüdüleri üzerinde oynadığınız için bir süre sonra sizden hoşlanmazlar. Ama daha yüce yönlerine hitap edip, daha yüksek güzellik standartları koyarsanız, baştan çıkarıldıklarını bile fark etmezler. Kendilerini yüceltilmiş, yükseğe çıkartılmış hissettikleri zaman onların üzerindeki gücünüz sınırsız olacaktır.

Aşk bir sevgilinin ender bulunan, olağanüstü yönleri gibi soylu ve gizli niteliklerini aydınlatacaktır: böylelikle normal karakteri kadar da aldatacı olacaktır.

-Friedrich Nietzsche

Karakterin Anahtarları

Her birimiz içimizde nasıl biri olmak istediğimiz ya da karşımızdaki kişinin bizim için nasıl biri olmasını istediğimiz konusunda belirli idealler taşırız. Bu idealler, yaşamımızda eksikliğini hissettiğimiz, başkalarının bize vermediği ve kendi kendimize elde edemediğimiz en erken yaşlarımıza kadar gider. Belki çok rahat bir yaşam sürmüşüzdür ve tehlike ile isyan peşinde koşuyoruzdur. Eğer tehlike istiyor ve bir yandan da ürküyorsak, belki tehlike içindekeyden rahat olan birini ararız. Ya da belki idealimiz daha yücedir: becerebildiğimizden daha yaratıcı, daha soylu ve daha nazik olmak isteyebiliriz. İdealimiz içimizde yoksunluğunu hissettiklerimizdir.

İdealimiz hayal kırıklığına gömülmüş ama ortaya çıkmak için bir kıvılcım bekliyor olabilir. Eğer başka biri bu ideal niteliğe sahip ise ya da içimizdeki ideali ortaya çıkarabilecekse, âşık oluruz. İdeal Âşıklar'a gösterilen tepki budur. İçinizde eksikliğini hissettiklerinizle uyum sağlaya-

rak, hayallerinizi canlandırıp idealleriniz yansıtırlar ve geri kalanını siz yapıp, en derin arzularınızı ve özlemlerinizi onlara açarsınız. Casanova ile Madame de Pompadour kurbanlarını yalnızca cinsel bir ilişki için baştan çıkarmazlar, kendilerine âşık ederlerdi.

İdeal Âşık'ın yolunu izlemenin anahtarı gözlem yapmaktan geçer. Kurbanınızın sözlerine ve bilinçli davranışlarına aldırış etmeyin: ses tonlarına, yanaklarının kızarmasına, anlamlı bakışlarına dikkat edin; bu belirtiler açıkça söylemediklerini itiraf edecektir. Çoğu zaman idealler çelişkilerle ifade edilir. Kral XV. Louis yalnızca geyikleri ve genç kızları kovalamaktan zevk alır gibi görünüyordu ama aslında daha soylu niteliklerinin takdir görmesini beklerken kendine karşı duyduğu hayal kırıklığını gizliyordu.

İdeal Âşık rolünü üstlenmek için en uygun zaman şimdidir. Bunun nedeni içinde yaşadığımız dünyada her şeyin daha yükseltilmiş ve iyi niyetli görünüyor gibi olmasıdır. Güç sahibi olmak en büyük tabudur: gerçi insanlarla sürdürdüğümüz günlük mücadelelerde bu gerçekle yaşarız ama güç sahibi olmanın soylu, özverili ya da ruhsal bir yönü yoktur. İdeal Âşıklar, kendinizi daha soylu, cinselliğinizi daha ruhsal, estetik duygunuzu daha gelişmiş yaşamanızı sağlarlar. Diğer tüm baştan çıkarıcılar gibi güçle oynarlar ama manipülasyonlarını bir ideal görüntüsü ardında gizlerler. Çok az insan bu örtünün gerisini görebildiğinden, baştan çıkarma olguları çok daha uzun süreli olur.

Bazı idealler Jung'un modellerini andırır, kültürümüzde çok eskilere kadar gider ve neredeyse bilinçaltından etkiler. Cesur şövalye düşü bunlardan biridir. Ortaçağın soylu aşk geleneklerinde bir gezgin ozan/şövalyenin evli bir kadına âşık olup kölesi gibi davrandığı görülmektedir. Kadının uğruna her şeye katlanır, çok tehlikeli yolculuklar yapar, aşkını kanıtlamak için inanılmaz işkencelere göğüs gerer. (Bu işkencelerin arasında bedensel olarak sakatlanmalar, tırnaklarının sökülmesi, bir kulağının kesilmesi bile vardır.) Ayrıca kadına şiirler yazar, şarkılar besteler, çünkü hiçbir gezgin

ozan, biraz estetik ya da ruhsal nitelik sergilemedikçe âşık olduğu kadını etkileyemez. Bu tipin anahtarı mutlak sadakattir. Âşık olduğu kadına kur yapma fantezilerinin savaş, zafer ya da para gibi konularla kesintiye uğramasına izin vermeyen bir erkek sınırsız bir güce sahiptir. Gezgin ozan rolü bir idealdir çünkü kendilerine ya da kendi çıkarlarına öncelik tanımayan kişilerin sayısı gerçekten çok azdır. Böyle bir erkeğin ilgisini çekmek ise her kadının gururu açısından çok çekicidir.

On sekizinci yüzyılda Osaka'da yaşayan Nisan adlı bir adam saray kadınlarından Dewa'yı gezmeye götürmeden önce yolun üzerindeki tüm yoncaları sabah çiyi yağmış görüntüsü vermek için ıslatmıştı. Böylesine güzel bir görüntü elbette Dewa'yı çok etkiledi. "Duyduğuma göre," dedi. "Birbirini seven geyikler bu yonca çalılarının ardında yatarmış. Bu manzarayı gerçek yaşamda görmeyi çok isterdim." Bu sözler Nisan için yeterliydi. Aynı gün genç kadının evinin bir bölümünü yıktırıp, bir zamanlar yatak odası olan yeri yoncalarla kaplattı ve köylülere geceleyin dağlardan yabanıl geyikleri kovalayıp Dewa'nın evine doğru sürmelerini emretti. Ertesi sabah Dewa uyanınca tarif ettiği manzarayı karşısında gördü. Çok duygulandığını belirttikten sonra Nisan yoncalarla geyikleri yerlerine götürtüp, evi yeniden yaptırdı.

Tarihin en cesur âşıklarından Sergei Saltykov, yine tarihin en zor ulaşılan kadını olan Rusya'nın müstakbel çariçesi Grandüşes Katerina'ya âşık olmuştu. Kendisini aldatmaya kalkıştığından kuşkulanan kocası Petro onun her hareketini izliyor, hizmetkârlara gözlerini ondan ayırmamalarını emrediyordu. Katerina kimsesiz, sevgisiz bir yaşam sürüyor ve bu konuda hiçbir şey yapamıyordu. Yakışıklı bir subay olan Saltykov, onun kurtarıcısı olmaya kararlıydı. 1752 yılında kocası Petro ve Katerina'yı gözlemekle görevlendirilen hizmetkâr çiftle dostluk kurdu. Böylece onu görmeyi ve ara sıra amacını belli edecek biçimde sohbet etmeyi başardı. Katerina ile yalnız kalabilmek için en tehlikeli manevralara kalkışıyordu. Saray halkının katıldığı bir av sırasında genç kadının atını ormana doğru

gitmeye zorlayıp baş başa görüşmeyi başarmıştı. Ona ne kadar acıdığını, yardımcı olmak için elinden geleni yapacağını anlatmıştı.

Katerina'ya kur yapmak ölüme mahkûm olmak demekti ve sonunda Petro karısıyla Saltykov arasında bir şeyler olduğundan kuşkulandı ama asla emin olamadı. Petro'nun düşmanca davranışları bile, gizli buluşmalar ayarlamak için inanılmaz bir enerji ve yaratıcılık sergileyen yakışıklı subayı yıldırmadı. İki yıl boyunca ilişkileri sürdü ve hiç kuşkusuz Saltykov, Katerina'nın daha sonra Rusya tahtına çıkacak olan oğlu Paul'ün babasıydı. Petro sonunda onu İsveç'e göndererek ülkeden uzaklaştırınca, cesaretinin öyküsü kendinden önce buraya ulaştı ve bir sonraki kurbanı olmak için kadınlar sıraya girdi. Bu kadar fazla riske girmenize belki gerek yoktur ama sadakat ya da özveri belirten davranışlarınız daima ödüllendirilecektir.

1920'li yılların İdeal Âşık tipi Rudolph Valentino ya da en azından beyazperdeye yansıttığı imgesi idi. Yaptığı her şey -armağanlar, çiçekler, dans edişi, bir kadının elini tutuşu- onu ne kadar düşündüğünü gösteren ayrıntılara verdiği dikkati belirtiyordu. Kur yapmayı uzun zamana yayarak estetik bir deneyim biçimine getiren bir erkek imgesiydi. Temsil ettiği sabır ve dikkati, kadınlar kendilerinden de beklediğinden erkekler Valentino'dan nefret ediyordu. Ne var ki sabırla özen gösterme kadar baştan çıkarıcı bir şey yoktur. İlişkileri daha yüce, daha estetik düzeye çıkarıp yalnızca cinsellikle bağlı değilmiş gibi gösterir. Özellikle günümüzde bir Valentino'nun sahip olduğu güç, benzerlerinin sayısının çok az oluşundan kaynaklanır. Kadınların ideallerine göre oynamak sanatı neredeyse yok olduğundan, daha fazla çekicilik kazanmıştır.

Kadınlar için cesur şövalye ideali varlığını koruyorsa, erkekler de genelinde Madonna/fahişe yani cinselliği masumiyet havası ile birleştiren bir kadının düşünü kurarlar. İtalyan Rönesansı döneminin Tullia d'Aragona gibi ünlü saray fahişelerini bir düşünün. Saray fahişelerinin tümü gibi Tullia da temelinde bir fahişeydi ama şair ve düşünür olarak

ün kazandığından toplum içindeki rolünü gizlemeyi başarmıştı. O dönemde "dürüst saray fahişesi" olarak anılanlardan biriydi. Dürüst fahişeler kilise ayinlerine giderlerdi ama kendilerine göre bir amaçları daha vardı: ayine katılmaları erkekleri heyecanlandırırdı. Zevk sarayına benzeyen evlerinin görselliğini sanat yapıtları ve rafları dolduran Petrarch ve Dante gibi yazarların kitapları sağlardı. Erkekler için cinselliği ön planda olduğu kadar bir annenin niteliklerine ve bir sanatçının zekâ ve ruhuna sahip bir kadınla yatmak heyecan vericiydi. Sıradan fahişeler arzunun yanı sıra tiksinti uyandırırlardı ama dürüst saray fahişeleri cinselliğe sanki Cennet Bahçesi'nde yaşanıyormuş gibi bir masumiyet katarlardı. Bu tip kadınların erkekler üzerindeki gücü inanılmazdı. Günümüzde bile bir düş olarak yerlerini korumalarının nedenlerinden biri çok geniş bir zevk yelpazesi sunmalarıdır. İşin anahtarı belirsizliktir - cinselliğin yarattığı zevki, masumiyet, ruhsallık ve şiirsel bir duyarlılık havası ile birleştirmektir. Alt ve üst düzeyin birleşmesi son derece baştan çıkarıcıdır.

İdeal Âşık dinamiklerinin olasılıkları sınırsızdır ve hepsi de erotik değildir. Napoleon'un ideali kendisinin olamadığı biçimde soylu ve kadınlarla iyi anlaşan bir politikacı ve bir dosta sahip olmaktı ve bu rolü Talleyrand üstlenmişti. 1798'de Fransa'nın dışişleri bakanlığını yürüten Talleyrand, ünlü generalin İtalya'daki zaferlerini kutlamak için bir parti düzenledi. Napoleon ölünceye kadar bu partiyi unutamadı. Son derece şatafatlı bir olaydı ve Talleyrand evin her tarafına Roma büstleri yerleştirerek, eski Roma imparatorluğunun görkemini bir kez daha yüceltmek konusunu Napoleon ile konuşarak belirli bir mesaj vermişti. Ünlü liderin gözleri parlamış ve birkaç yıl sonra kendine imparator unvanını verince, Talleyrand biraz daha güç sahibi olmuştu. Talleyrand'ın gücünün anahtarı Napoleon'un bir imparator, bir diktatör olmak konusundaki gizli idealini tahmin etmesinde yatıyordu. Napoleon'a yalnızca bir ayna tutup bu olasılığı görmesini sağlamıştı. İnsanlar gururlarını okşayan, zayıf noktalarına hitap eden bu gibi imalara karşı daima açıktır. Onlara hedeflenecek

bir nokta gösterin, henüz ortaya çıkarılmamış potansiyellerine inandığınızı söyleyin, avucunuza düşüverirler.

İdeal Âşıklar insanların çocuklukta eksikliğini hissetikleri bazı yönlerine hitap ederek baştan çıkarma ustası olurlarken, politikacılar bu yeteneği kitlelere karşı kullanıp seçmenlerinin tümünü etkileyebilirler. John F. Kennedy çevresinde bir "Camelot" havası yaratarak Amerikan halkına karşı bilinçli olarak böyle davranmıştı. Gerçi "Camelot" sözcüğü ölümünden sonra başkanlık dönemine yakıştırılmıştı ama gençliği ve yakışıklılığıyla sergilediği romantizm yaşadığı sürece çok işe yaramıştı. Amerika'nın kendi büyüklüğüne olan inancını ve yitirdiği ideallerini yansıtarak bu oyunu sürdürmüştü. Halkın büyük çoğunluğu 1950'lilerin sonundaki refah ve zenginlikle birlikte büyük kayıplara uğradıklarını, rahatlık ve uzlaşmanın ülkenin öncülük ruhunu gömdüğünü düşünüyordu. Kennedy uzay yarışının simgelediği Yeni Sınırlar imgesiyle yitirilmiş ideallere hitap etti. Çoğunluğu yalnızca simgesel olsa bile, Amerikan içgüdüleri bu alanda macera yaşama duygusunu tadabilirdi. Ayrıca Barış Gönüllüleri gibi kuruluşların oluşturulması da kamu hizmetlerinde yeni bir dönem başlatmıştı. Böyle çağrılarla Kennedy, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana ülkede yok olmaya yüz tutan göreve katılma duygusunun birleştiriciliğini yeniden ortaya çıkarmıştı. Başkanların genelinde aldığı tepkilerden çok farklı duygusal bir tepki almıştı. İnsanlar ona ve yarattığı imgeye âşık olmuşlardı.

Politikacılar ülkenin geçmişini araştırıp derinlere gömülmüş imgeleri ve idealleri yüzeye çıkararak büyük bir baştan çıkarıcı güç elde edebilirler. Yalnızca bir simgeye gereksinimleri vardır; simgenin ardındaki gerçekleri yeniden yaratmaları gerekmez. Karşılarındakilerde oluşturdukları iyi duygular, olumlu tepkilerin verileceğinin güvencesidir.

Simge: *Portre ressamı. Ressamın gözünde tüm fiziksel kusurlarınız yok olur. İçinizdeki soylu nitelikleri yüzeye çıkarır, sizi bir efsane çerçevesine yerleştirir, tanrısal bir biçime getirir, ölümsüzleştirir. Böyle düşleri yaratabildiği için, büyük bir güçle ödüllendirilmiştir.*

Tehlikeleri

İdeal Âşık rolünün ana tehlikesi, gerçeğin sızmasına izin verdiğiniz takdirde karşılaşacağınız sonuçlardır. Kendi karakterinizin yüceltildiği bir düş yaratıyorsunuz. Ne var ki, siz bir insansınız ve kusursuz olmadığınız için tehlikeli bir işe kalkışıyorsunuz. Eğer kusurlarınız yeterince çirkinse, oluşturduğunuz baloncuk patlayacak ve kurbanınız sizden tiksinecektir. Tullia d'Aragona ne zaman sıradan bir fahişe gibi davransa (örneğin yalnızca para uğruna bir ilişkiye girdiği anlaşılsa), o kentten ayrılıp başka bir yere yerleşmek zorunda kalmıştı. Yüceltilmiş imgesi zedelenmişti. Casanova da bu tehlikeyle karşı karşıya idi ama genelinde ilişki kurduğu kadın, onun varsaydığı gibi biri olmadığını anlayana kadar, bu beraberliği bozmak için zekice bir yol bulabiliyordu. Kentten ayrılmak için bir bahane buluyor ya da kentten ayrılmak üzere olan bir kadınla ilişkiye giriyordu.

Böylece beraberlikleri kısa süreli olacağından kadın onu gözünde daha fazla yüceltiyordu. Gerçekler ve çok uzun süreli samimi ilişkiler kişinin kusursuzluğunu zedeleyebilir. Yazar George Sand, on dokuzuncu yüzyıl şairi Alfred de Musset'yi baştan çıkardığında, kadın yazarın sıradışı karakteri şairin romantik yapısını etkilemişti. Ne var ki birlikte Venedik'e gittikleri zaman Sand dizanteriye yakalanmış ve artık yüceltilmiş bir kadın figürü olmaktan çıkıp hiç de çekici olmayan fiziksel bir sorunu olan bir kadına dönüşmüştü. Alfred de Musset de bu gezide kendi karakterinin bebeksi, sızlanan yönünü ortaya çıkarınca ayrılmışlardı. Ama araya mesafe girince birbirlerini yüceltmiş ve birkaç ay sonra tekrar beraber olmuşlardı. Gerçekler araya girince, uzaklaşmak çoğu zaman iyi bir sonuç verir.

Politikada da benzer tehlikeler vardır. Kennedy'nin ölümünden yıllar sonra bitmek bilmeyen evlilik dışı ilişkileri, aşırı derecede tehlikeli diplomasi stili gibi açıklamalar yarattığı efsaneyi yalanlamıştı. Yine de

imajı zedelenmemişti ve yapılan anketler hâlâ saygı duyulduğunu gösteriyordu. Belki de suikaste kurban gitmesi şehit gibi görülmesine neden olduğundan Kennedy özel bir insandı ve yarattığı idealleştirme süreci güçlenmişti. Tüm sevimsiz açıklamalara karşın çekiciliğini yitirmemiş olan tek İdeal Âşık, Kennedy değildir. Efsaneler ve idealler için öylesine büyük bir açlık vardır ki, insanlar çok çabuk bağışlanır. Yine de sağduyulu davranmak, karakterinizin ideal olmayan yönlerinin görülmesini engellemek akıllıca olur.

Züppe

Çoğumuz dünyanın oynamamızı istediği rollerin arasına sıkıştığımızı hissederiz. Kendi kişiliklerini yaratan, bize oranla daha akıcı olan insanlara kapılırız. Sınıflandırılmadıkları ve kendimiz için arzuladığımız özgürlüğün ipuçlarını sergilediklerinden Züppeler bizi heyecanlandırırlar. Kadınlıkla ve erkeklikle oyun oynarlar; her zaman şaşırtıcı olan kendi fiziksel imgelerini biçimlendirirler, gizemlidirler, ele avuca gelmezler. Ayrıca her iki cinsin narsistliğine hitap ederler: bir kadın için psikolojik açıdan kadın olurlarken, bir erkek için aynı açıdan erkek olurlar. Bastırılmış arzuları harekete geçirecek, çok-yönlü çekici bir varlık biçimine gelmek için Züppe'nin gücünü kullanın.

Kadınsı Züppe

Rodolpho Guglielmi, 1913 yılında, onsekiz yaşında İtalya'dan Amerika'ya göç ettiğinde yakışıklılığı ve dans yeteneği dışında başka bir beceriye sahip değildi. Bu yeteneklerinden yararlanmak için genç kızların yalnız başlarına ya da kız arkadaşlarıyla birlikte gidip, kısa süreli eğlenceler için dansçıları kiraladıkları Manhattan'daki dans salonlarında işe başladı. Küçük bir ücret karşılığında erkek dansçılar kızları pistte döndürüyor, flört ve sohbet ediyorlardı. Guglielmi son derece zarif, yakışıklı ve gösterişli bir dansçı olarak kısa zamanda ün kazandı.

Dansçı olarak çalışırken, kadınların çevresinde oldukça fazla zaman geçirdi. Nelerin onları memnun ettiğini, belirgin olmayan biçimlerde onları yansıtmayı, pek fazlaya kaçmadan onları rahatlatmayı öğrendi. Giysilerine özen gösterip kendine şık bir tarz yarattı: bedenini ince göstermek için korse giydi, o dönemde kadınsı gibi görünmesine karşı kol saati taktı ve bir marki olduğunu iddia etti. 1915'de lüks lokantalarda tango gösterilerine başlarken adını kulağa daha çekici gelen Rodolpho di Valentina biçimine değiştirdi. Bir yıl sonra Los Angeles'a taşındı: Hollywood'da şansını denemek istiyordu.

Rudolph Valentino adıyla düşük bütçeli birkaç filmde figüran olarak rol aldı. 1919'da çevrilen *Eyes of Youth* adlı filmde bir baştan çıkarıcıyı oynadı ve böyle bir erkeğin nasıl farklı olacağını sergilerken kadınların dikkatini çekti. Hareketleri son derece zarif ve kibardı, cildi pürüzsüzdü, yüzü öylesine güzeldi ki, kurbanının üzerine kapanıp itirazlarını bir öpü-

cükle bastırırken kötü yerine heyecan verici biri gibi görünüyordu. *Mahşerin Dört Atlısı* adlı filmde çapkın Julio karakteriyle başrol oynadı ve genç bir kadını dans pistinde tango yaparken baştan çıkararak bir gecede seks sembolü haline geliverdi. Bu sahne çekiciliğinin özünü yansıtıyordu; adımları düzgün ve akıcıydı, duruşu neredeyse kadınsıydı ama kontrolü elinde tuttuğu havası da vardı. Evli bir kadının elini dudaklarına götürdüğünde ya da sevgilisiyle birlikte bir gülü koklarken perdede görününce kadın izleyiciler kendiden geçiyordu. Kadınlara başka erkeklerden çok daha kibar davranıyor ama nezaketine, onları çılgına çeviren bir acımasızlık belirtisi de karışıyordu.

Mercury ile Tanrıça Venüs'ün oğlunu Ida Dağı'nın mağaralarında su perileri büyüttü. Oğlanın yüz hatlarından annesine ve babasına benzediği açıkça görülüyordu. Ona verilen Hermaphrodites adı her ikisini birden çağrıştırıyordu. On beş yaşına basınca Ida Dağı'ndan ayrıldı ve uzak yerleri gezmenin keyfine daldı. Taa Lycia kenti kadar uzaklara ve yakınındaki Karya bölgesine kadar gitti. Burada karşısına çıkan bir su birikintisi öylesine berraktı ki, dibi kolayca görülüyordu... Su kristali andırıyordu ve gölcüğün çevresi her zaman yeşil olan otlarla çevriliydi. Salmacis adlı bir su perisi orda yaşıyordu... Salmacis sık sık çiçek toplardı ve bir gün Hermaphrodites adlı delikanlıyı gördü.

Ve gördüğü anda ona sahip olmak arzusuna kapıldı... Onunla konuştu. "Güzel çocuk, sen aslında bir tanrı olmalısın. Eğer öyleysen, acaba adın Aşk Meleği mi?... Eğer bir nişanlın varsa, senin aşkını gizli yaşayabilirim. Ama eğer yoksa, senin karın olmak için yalvarırım." Su perisi daha fazla konuşmadı ama delikanlının yanakları kızardı çünkü aşkın ne olduğunu bilmiyordu. Yanaklarının kızarması bile ona yakışıyordu: güneşli bir bahçedeki ağaçlardan sarkan olgun elmaların, boyanmış fildişilerin ya da parlaklığı altından kızılımsı bir renk saçan dolunayın rengini sergiliyordu... Su perisi en azından kardeşçe öpüşmeleri için ısrar etti ve kollarını delikanlının fildişi boynuna

dolamak istedi. "Durur musun?" diye bağırdı delikanlı. "Yoksa hemen burdan ve senden kaçıp gideceğim!" Salmacis ürktü. "Burasını sana terk ediyorum yabancı, işine karışmayacağım," dedi ve uzaklaşır gibi davrandı. Yalnız kaldığını düşünen delikanlı otların üzerinde dolaşmaya, ayaklarını usulca suya sokmaya başladı. Suyun serinliğine kapılınca genç bedenini giysilerinden arındırdı. Bu görüntü karşısında Salmacis büyülendi. Çıplak bedeninin güzelliği karşısında ateşli bir tutkuya kapıldı ve gözleri aynaya yansıyan güneşin parlaklığına büründü...

Onu kollarına almak için dayanılmaz bir arzu duydu ve kendini güçlükle tuttu.

Avuçlarını çıplak bedenine vuran Hermaphrodites derenin suyuna daldı. Önce bir kolunu, sonra diğerini kaldırırken, berrak suyun içinde bedeni, fildişinden oyulmuş bir heykel ya da şeffaf bir camın üzerindeki nilüferler gibi parlıyordu. "Ben kazandım! O, benimdir!" diye bağırdı su perisi ve giysilerinden sıyrılıp suya daldı. Delikanlı onunla mücadele ederken, kaçamak öpücükler kondurdu, istekli olmayan göğüslerini okşadı, bir bu yanına, bir öteki yanına sımsıkı sarıldı. • Kollarından kurtulmak için delikanlının tüm çabalarına karşın su perisi, kuşların kralı tarafından havaya kaldırılan bir yılan gibi bedenine sarıldı. Kartalın gagasından sarkan yılan da ayaklarına sarılır ve kuyruğuyla çarpan kanatlarını engellemeye çabalar..."Çırpınabilirsin seni gidi çapkın, ama kaçamazsın. Tanrılar onu bana ihsan eylediler, beni ondan, onu benden ayıracak zaman asla gelmeyecek!" Su perisinin duaları tanrılar tarafından kabul oldu: sarmaş dolaş yatarlarken, bedenleri artık iki ayrı değil bir tek beden haline geldi. Nasıl bir bahçıvan bir ağaca bir dal aşılar ve büyürken ikisinin bir araya geldiğini, birlikte olgunlaştığını görürse, su perisiyle delikanlı da iki değil çift karakterli bir kişi olunca artık kadın ya da erkek değil aynı anda hem ikisi birden hem de hiçbiri değil gibi göründüler.

-Ovidius, *Değişişler*

Şeyh adlı en ünlü filminde Valentino bir Arap prensini oynuyordu (aslında bebekken çöle terk edilmiş bir İskoç lorduydu). Çölde gururlu bir İngiliz hanımefendisini kurtarıyor ve neredeyse tecavüzün sınırlarında ona sahip oluyordu. Kadın, "Niçin beni buraya getirdin?" diye sorunca, "Bunu bilecek kadar kadın değil misin?" diye yanıtlıyordu. Sonunda İngiliz hanımefendi, dünyadaki tüm kadın izleyiciler gibi kadınsı ve erkeksi yönlerinin garip karışımından heyecan duyarak ona âşık oluyordu. *Şeyh* filminin bir sahnesinde İngiliz hanımefendi tabancasını ona doğrultunca, Valentino'nun yanıtı zarif sigara ağızlığını ona uzatmak olmuştu. Hanımefendi pantolon giyerken Valentino uzun uçucu giysiler ve ağır makyajla dolaşıyordu. Daha sonra çevirdiği filmlerdeki giyinip soyunduğu sahnelerde adeta striptiz yaparcasına düzgün bedeni ara sıra görünüyordu. Neredeyse tüm filmlerinde bir İspanyol boğa güreşçisi, bir Hint racası, bir Arap şeyhi, bir Fransız soylusu gibi egzotik karakterleri canlandırmıştı ve gerek göz alıcı mücevherler takmaktan gerekse daracık üniformalar giymekten hoşlanırdı.

1920'li yıllarda kadınlar yepyeni bir cinsel özgürlükle tanışıyordu. Bir erkeğin kendilerine ilgi göstermesini beklemek yerine, ilişkiyi başlatmayı seçiyorlar ama sonunda yine erkeğin ayaklarını yerden kesmesini bekliyorlardı. Valentino bunu çok iyi anlamıştı. Özel yaşamı da beyaz perdedeki imgesiyle çakışıyordu: koluna bilezikler takıyor, çok şık giyiniyor ve duyumlara göre acımasız davrandığı karısını dövüyordu. (Hayran seyirci kitlesi iki başarısız evliliğini ve cinsel yaşamının olmayışını görmezlikten geliyordu.) 1926 Ağustosu'nda New York'ta, bir ülser ameliyatının ardından oluşan komplikasyonlar nedeniyle otuz bir yaşında beklenmedik bir biçimde ölünce, en az 100.000 kişi tabudunun yanından geçti, kadınların bir kısmı histeri krizine tutuldu ve ülke büyülenmiş gibiydi. Bir aktör için böyle bir şey daha önce hiç yaşanmamıştı.

Monsieur Beaucaire adlı filmde her zamankinden daha kadınsı ve tehlike unsurları bulunmayan bir rol üstlendi. Film başarısız oldu. Kadınlar eşcinsel Valentino'ya tepki vermediler. Kendi kadınsı yönlerini pay-

laştığı halde yine de erkek olan bir kişinin çok-yönlü karakteri onları heyecanlandırıyordu. Valentino kadın gibi giyinip fiziğiyle kadın gibi oynuyordu ama yine de bir erkek imajına sahipti. Karşısındaki kadına sanki bir erkekmiş gibi ağır ağır, özenli, ayrıntılara ilgi göstererek, sonuca varmak için acele etmeyen bir tempo tutturarak kur yapıyordu. Ama cesaret ve sahip olma zamanı gelince, zamanlaması kusursuzdu ve kurbanını bir anda yenip itiraz etme fırsatı tanımıyordu. Çevirdiği filmlerde yeniyetmelik çağında dans pistlerinde edindiği bir kadını yönetme ustalığını tıpkı bir jigolo gibi kullanıyor sürekli onunla konuşuyor, flört ediyor, memnun ediyor ama kontrolü asla yitirmiyordu.

Günümüzde Valentino hâlâ bilinmezliğini koruyor. Özel yaşamı ve karakteri sırlarla örülü; imgesi tıpkı yaşarken olduğu gibi kadınları baştan çıkarmayı sürdürüyor. Sessiz filmlerin yıldızına hayran olan Elvis Presley için model olduğu gibi, tehlike ve acımasızlık sınırlarında dolaştığı halde cinsiyetiyle oynayan çağdaş züppelere de model olmayı sürdürüyor.

Baştan çıkarma her zaman için kadınlara özgü bir güç ve savaş biçimi olmayı sürdürecektir. Başlangıçta tecavüz ve şiddete karşı bir tepkiydi. Bu biçim gücü bir kadın üzerinde kullanan bir erkek, temelinde oyunu tersine çevirir, kadınlara özgü silahları kadına karşı kullanır ve kendi erkek kimliğini yitirmeden ne kadar kadınsı olabilirse, baştan çıkarma olgusunda o kadar başarılı olur. Tam bir erkek gibi davranmanın en baştan çıkarıcı unsur olduğuna inanan kişilerden biri olmayın. Kadınsı Züppe'nin daha sinsi bir etkisi vardır. Kadını tam olarak istediği gibi tanıdık, memnun edici, zarif varlığıyla baştan çıkarır. Kadın psikolojisini yansıtarak görünümüne özen gösterir, ayrıntılarla ilgilidir, hatta biraz koket sayılabilir ama erkek acımasızlığının belirtileri de vardır. Kadınlar narsisttir, kendi cinslerinin cazibelerine âşıktırlar. Kadınsı bir cazibe sunarak bir erkek onları büyüleyebilir, silahlarından arındırabilir, cesur erkek davranışlarına karşı savunmasız bırakabilir.

Kadınsı Züppe geniş çaplı baştan çıkarma olguları gerçekleştirir. Hiçbir kadın tek başına ona sahip olamaz -çok uçucu, kaçıcıdır- ama hep-

si bunu düşler. İşin anahtarı belirsizliktir: cinselliğiniz kesinlikle heteroseksüeldir ama bedeniniz ve psikolojiniz iki kutup arasında zevkle gidip gelir.

Ben bir kadınım. Her sanatçı bir kadındır ve diğer kadınlara karşı zevk duymalıdır. Eşcinsel olan sanatçılar gerçek sanatçı olamazlar çünkü erkeklerden hoşlanırlar ve kendileri kadın olduğundan normale dönmektedirler.

-Pablo Picasso

Erkeksi Züppe

1870'lerde Rahip Henrik Gillot, St. Petersburg aydın sınıfının göz bebeğiydi. Gençti, yakışıklıydı, felsefe ve edebiyat bilgisi derindi ve aydınlanmış Hıristiyanlık vaazları veriyordu. Ona âşık olan ve yalnızca yüzünü görebilmek için ayinlerine katılan genç kızların sayısı çok yüksekti. 1878'de tanıştığı bir genç kız ise rahibin yaşımını değiştirdi. On yedi yaşındaki kızın adı Lou von Salomé idi (daha sonraları Lou Andreas-Salomé olarak bilinecekti) ve rahip kırk iki yaşındaydı.

Salomé parlak mavi gözlü, güzel bir kızdı, kendi yaşıtlarına göre çok okuyordu. En ciddi felsefe ve din konularına ilgi duyuyordu. Genç kızın içtenliği, zekâsı, fikirleri kavrayışı Gillot'yu adeta büyüledi. Onunla görüşmek için sık sık bürosuna girdiğinde sanki oda aydınlanıp canlanıyordu. Belki de gencecik bir kızın bilinçsizce davranışıyla onunla flört ediyordu ama Gillot, ona âşık olduğunu kendine itiraf edip, evlenme teklifi yapınca Salomé dehşete kapıldı. Aklı karışan rahip Lou von Salomé'yi hiç unutamadı ve genç kızın aşkıyla yaşamını dolduran upuzun bir dizi ünlü erkeğin birincisi oldu.

1882 yılında Alman düşünür Friedrich Nietzsche tek başına İtalya'da dolaşıyordu. Cenova'dayken hayran olduğu Prusyalı düşünür dostu Paul Rée'den, Lou von Salomé adlı bir Rus kızla Roma'da yaptığı görüşmeleri

anlatan bir mektup aldı. Salomé annesiyle birlikte kentteydi ve Rée, genç kızla annesi yanlarında olmadan kent sokaklarında dolaşıp uzun sohbetler yapmıştı. Tanrı ve Hıristiyanlık konusundaki fikirleri Nietzsche'yi çağrıştırıyordu ve Rée ona ünlü düşünürün arkadaşı olduğunu söyleyince, davet etmesi için ısrar etmişti. Ardından yazdığı mektuplarda Rée, genç kızın ne kadar gizemli bir çekiciliği olduğunu ve Nietzsche ile tanışmak için ne kadar sabırsızlandığını açıklıyordu. Ünlü düşünür kısa bir süre sonra Roma'ya gitti.

Pek derin düşünmelerin varsaydığının tersine, Züppelik yalnızca kişisel görünüm ve maddesel zarîflik konusundaki ilgi değildir. Gerçek bir züppe için bunlar yalnızca kişiliğinin aristokrat üstünlüğünün simgeleridir...

• Öyleyse bu tutkuyu adeta inanca çeviren kendi yetenekli despotlarını yaratan nedir? Son derece kibirli bir kast yaratan yazılı olmayan anayasa kuralları nedir? Her şeyden çok, geleneklerin bilinen sınırları içinde orjinal olmak için duyulan ateşli bir gereksinimdir. İnsanın bir çeşit kendi kültüdür ve genellikle yanılsama olarak adlandırılan biçimde yayılır. Karşısındaki şaşırtmaktan alınan zevktir ve asla şaşırmamaktan duyulan gururdur.

-Charles Baudelaire, ***The Dandy*****, Richard Davenport-Hines (ed.)**
Vice: Anı Anthology **adlı yapıttan alıntı**

Salomé ile tanışınca Nietzsche şaşkına döndü. Gördüğü en güzel gözlere sahipti ve ilk uzun sohbetlerinde bu gözler öylesine şiddetle aydınlanmıştı ki, genç kızın heyecanının ardında erotik bir nitelik olduğu duygusuna kapılmaktan kendini alamadı. Aynı zamanda aklı da karıştı: Salomé aralarındaki mesafeyi koruyor, Nietzsche'nin iltifatlarına yanıt vermiyordu. Şeytanı andıran bir kadın. Birkaç gün sonra Salomé kendi yazdığı bir şiiri okuyunca Nietzsche ağladı; yaşam konusundaki fikirleri kendi fikirlerine çok benziyordu. Bu fırsattan yararlanıp evlenme teklifi yaptı. (Rée'nin de aynı teklifi yapmış olduğunu bilmiyordu.) Salomé ka-

bul etmedi. Evlilik yerine, felsefe, yaşam ve macera daha çok ilgisini çekiyordu. Nietzsche yılmadan ona kur yapmayı sürdürdü. Rée, Salomé ve annesiyle birlikte Orta Gölü'ne yaptıkları bir gezide diğerleri arkada kalırken Salomé ile yalnız başına Sacro Dağı'na yürümeyi başardı. Anlaşılan manzara ve Nietzsche'nin sözleri en uygun duygusal etkiyi yaratmıştı; daha sonra genç kıza yazdığı mektupta bu yürüyüşü "yaşamının en güzel düşü" olarak tanımladı. Artık tutkuya kapılmıştı: tek düşündüğü Salomé ile evlenip tek başına ona sahip olmaktı.

Birkaç ay sonra Salomé, onu Almanya'da ziyaret etti. Uzun yürüyüşler yaptılar, gecenin geç saatlerine kadar felsefe tartıştılar. Genç kız, onun en derin düşüncelerini yansıtıyor, din konusundaki fikirlerini tahmin ediyordu. Bir kez daha evlenme teklifi yapınca, onu tutucu davranmakla suçladı: ne de olsa o, gündelik ahlak anlayışının üzerine çıkardığı süper erkek için felsefe açısından savunma getirmiş olan Nietzsche idi ama Salomé, ona oranla daha az tutucuydu. Genç kızın katı, uzlaşmaz tutumu kadar acımasızlık belirtisi de ünlü düşünür üzerindeki büyüsünü derinleştirdi. Kesinlikle onunla evlenmeyeceğini açıklayarak terk edince Nietzsche hüsrana uğradı. Acısını hafifletmek için yazdığı *Böyle Buyurdu Zerdüşt* adlı yapıtındaki belli belirsiz erotizme genç kızla yaptığı sohbetler esin kaynağı olmuştu. Bundan sonra Salomé, tüm Avrupa'da Nietzsche'nin kalbini kıran kadın olarak ün yaptı.

Devlet adamlığı, hitabet sanatı, zekâ ve yüceltilmiş hırs gösterisi arasında Alcibiades, müthiş bir lüks, sarhoşluk, uçarılık ve küstahlık dolu bir yaşam sürüyordu. Giyim biçimi kadınsıydı. Pazar yerinde uzun mor giysilerinin eteklerini sürüyerek yürür ve bol para harcardı. Daha rahat uyayabilmek için kadırgasının güvertelerini kestirmişti ve sert kalaslar üzerinde değil, halatlara bağlı bir cins hamakta yatıyordu. Özel olarak yaptırdığı altın kalkanının üzerinde eski atalarının simgeleri yerine elinde bir yıldırım tutan Eros resmi vardı. Atina'nın önde gelenleri tüm bunları horgörü ve tiksintiyle izliyor, bir despotun alışkanlıklarını

çağrıştıran yaşadışı ve iğrenç davranışlardan rahatsız oluyorlardı. İnsanların ona karşı olan duygularını Aristophanes'in sözcükleri çok iyi anlatır: "Onu arzularlar, ondan nefret ederler, onsuz yapamazlar..."

• Gönüllü olarak yaptığı bağışlar, desteklediği halk gösterileri, devlete karşı rakipsiz cömertliği, atalarının ünü, fiziksel gücü ve güzelliği... bir araya gelince, Atinalılar onun tüm kusurlarını bağışlıyor ve hataları için bahaneler buluyor, gençlik canlılığından onurlu hırsından kaynaklandığını varsayıyorlardı.

-Plutarkhos "The Life of Alcibiades", ***The Rise and Fall of Athens: Nine Greek Lives***

Salomé Berlin'e gitti ve kısa sürede kentin en ünlü aydınları onun bağımsızlığının ve özgür ruhunun büyüsüne kapılmaya başladılar. Gerhart Hauptmann ve Franz Wedekind adlı oyun yazarları ona tutkuyla bağlanırken, 1897'de ünlü Avusturyalı şair Rainer Maria Rilke ona âşık oldu. Bu arada Salomé romanları yayınlanmış bir yazar olmuştu. Bu durum Rilke'nin baştan çıkarılmasında etkili olmuştu ama ünlü şair şimdiye dek hiçbir kadında görmediği bir çeşit erkek enerjisi sergilemesinin de etkisi altında kalmıştı. O tarihte Rilke yirmi iki, Salomé ise otuz altı yaşındaydı. Genç kadına mektuplar ve şiirler yazdı, sürekli peşinden gitti ve uzun yıllar sürecek bir ilişkiye girdi. Salomé, onun şiirlerini düzeltti, fazla romantik dizelerine disiplin getirdi, yeni şiirler için fikirler verdi. Bir yandan da genç adamın kendisine karşı çocukca bağımlılığından, zayıflığından bıktı. Hiçbir çeşit zayıflığa tahammül edemediğinden onu terk etti. Anılarının etkisiyle Rilke yıllarca peşinden koştu. 1926 yılında ölüm döşeğinde yatarken doktorlarına, "Hastalığımın ne olduğunu Lou'ya sorun. Bunu bilen tek kişi odur," diye yalvardı.

Bir erkek Salomé konusunda şöyle yazmıştı: "Onun insanı kucaklamasının ürkütücü bir yanı vardı. Parlak mavi gözleriyle size bakarken, "Spermi kabul etmek benim için mutluluğun doruğudur," der gibidir. Ve bu konuda

doymak bilmez bir iştahı vardır. Tümüyle ahlakdışıdır... bir vampirdir." Daha sonraki kurbanlarından biri olan İsveçli psikoterapist Poul Bjerre, "Lou'nun kötülük dolu bir kadın olduğunu söyleyen Nietzsche bence haklıydı. Ama Goethe'yi çağrıştıran bir cins kötülük: iyilik üreten bir kötülük... Belki insanların yaşamlarını, evliliklerini mahvetti ama yanında olmak heyecan vericiydi," diye yazdı.

Lou Andreas-Salomé'nin yanında her erkeğin kapıldığı heyecan ve karmaşıklık duygusu herhangi başarılı bir baştan çıkarma olgusu için yeterlidir. Erkeklik ve kadınlığın ondaki garip karışımı insanları sarhoş ediyordu: çok güzel bir kadındı, parlak bir gülüşü, herkesle flört eden bir tavrı vardı ama bağımsızlığı ve inanılmaz derecedeki analitik karakter yapısı ilginç bir biçimde erkek gibi görünmesine de yol açıyordu. Bu belirsizlik hem kışkırtıcı hem araştırıcı olan bakışlarıyla da ifade ediliyordu. Başka bir kadına benzemediği için bu karmaşıklık erkeklerin merakını ve ilgisini uyandırıyordu. Daha fazlasını öğrenmek istiyorlardı. Heyecan ise Salomé'nin bastırılmış arzuları uyandırma becerisinden kaynaklanıyordu. Tümüyle toplumun dışında olan bir insandı ve onunla ilişkiye girmek tüm tabuları yıkmak anlamına geliyordu. Erkeksi yönü ilişkiye biraz eşcinsellik katıyor gibiydi; acımazsızlığı, baskın olma duruşu, tıpkı Nietzsche'de olduğu gibi bazı mazoşist özlemleri uyandırıyordu. Salomé yasaklanmış bir cinsellik yayıyordu. Erkekler üzerindeki güçlü etkisi, yaşamboyu süren tutkular, intiharlar (sayısı oldukça yüksekti), büyük yaratıcılık dönemleri, vampir ya da şeytan olarak tanımlanması, insan ruhunun bilinmeyen derinliklerine kadar uzanıp altüst etmesinin sonuçlarıydı.

Tarihin en parlak erkek-kadınlarından olan Choisy Başrahibi'nin günlüğünde etek giyen erkeklerin çekiciliği üzerine yepyeni bir ışık seli akıyor. Onun hakkında daha sonraları epey bilgileneceğiz. Paris'li bir din adamı olan Choisy Başrahibi, sürekli olarak kadın giysileri içinde dolaşırdı. XIV. Louis döneminde yaşamış ve kralın erkek kardeşiyle yakın

dostluk kurmuştu. Kadın giysilerine adeta bağımlılığı vardı. Mademoiselle Charlotte adlı genç bir kız onun dostluk çevresine katılmış, çılgınlar gibi âşık olmuş ve ilişkileri ilerleyince rahip ona nasıl bu duyguya kapıldığını sormuştu.. • "Bir erkek yanında kapılmam gereken temkinli olma duygusuna hiç gereksinim duymadım. Çok güzel bir kadından başka bir şey görmedim ve niçin seni sevmem yasaklanmış olsun? Kadın giysileri sana ne kadar büyük avantaj sağlıyor! Orda bir erkek yüreğinin olması bizleri etkiliyor ve bunun yanı sıra kadınsı cazibe de bizleri büyüleyip önlem almaktan alakoyuyor."

-C.J. Bulliet, ***Venus Castina***

Erkeksi Züppe, aşk ve baştan çıkarma konularında erkek üstünlüğü modelini tersine çevirerek başarıya ulaşıyor. Bir erkeğin bağımsızlığı, kendini geri çekme kapasitesi genelinde kadın-erkek ilişkilerinde ona avantaj sağlar. Tümüyle feminen bir kadın arzu uyandıracaktır ama her zaman için erkeğin ilgi azalması kaprisi karşısında kırılgan olacaktır. Buna karşılık tümüyle maskülen olan bir kadın kesinlikle ilgi uyandırmayacaktır. Ne var ki Erkeksi Züppe'nin yolunu izlerseniz, erkek gücünü yok edersiniz. Kendinizi asla tümüyle vermeyin, tutkulu davranırken bile bağımsızlığınızı ve vakarınızı koruyun. Bir sonraki erkek kurbanınıza doğru yürüyeceğiniz fikrine kapılmasını sağlayın. Buna karşılık sizin mesleğiniz gibi ilgilenmeniz gereken başka konularınız da olacaktır. Erkekler, kendi silahlarını onlara karşı kullananlarla karşılaşınca, nasıl savaşacaklarını bilmezler; meraka kapılırlar, heyecanlanırlar ve silahsızlanırlar. Erkeksi Züppe'nin sunduğu yasak zevklere karşı koyacak erkeklerin sayısı fazla değildir.

Belirsiz ya da çift karakterli bir insandan gelen baştan çıkarma olgusu çok güçlüdür.

-Colette

Karakterin Anahtarı

Bugün birçoğumuz cinsel özgürlüğün son yıllarda geliştiğini, her şeyin iyiye ya da kötüye doğru değiştiğini düşünürüz. Aslında bu bir yanılsamadır; tarihi okuyunca Roma İmparatorluğu, on yedinci yüzyıl sonlarının İngiltere'si, on sekizinci yüzyıl Japonya'sının "uçuşan dünyası" gibi dönemlerde, günümüzde yaşadığımız deneyimlerin çok daha aşırılarının yaşanmış olduğunu görürüz. İki cinsin oynadığı roller değişmektedir ama daha önce de değişmiştir. Toplum sürekli değişim içindedir ama değişmeyen bir şey vardır: insanların büyük çoğunluğu kendilerine normal gelen noktalara bağlı kalır. Kendilerine verilmiş rolü oynarlar. Toplum kurallarına uyma alışkanlığı değişmez çünkü insanlar birbirini taklit eden sosyal yaratıklardır. Tarihin belirli dönemlerinde farklı ve isyankâr olmak belki modaydı ama bu rolü üstlenen insanların sayısı çoksa, bu açıdan bir farklılık ya da başkaldırı olduğu düşünülmemelidir.

Çoğu insanın köleliğe varan uzlaşması hakkında şikâyetçi olmamalıyız çünkü biraz risk almak isteyenler için bu durum sonsuz güç ve baştan çıkarma olgusu olasılığı yaratır. Züppeler her dönemde ve her kültürde var olmuşlardır (Alcibiades eski Yunanda, Korechika onuncu yüzyılın sonlarında Japonya'da) ve daima başkalarının üstlendiği toplum kurallarına uyma rolünden yararlanmışlardır. Züppeler görünüm ve davranış olarak başka insanlardan çok büyük bir fark sergilerler. Çoğumuz özgürlük kısıtlaması açısından gizliden gizliye baskı altında olduğumuzu düşündüğümüz için, farklılıkları rahatça sergileyenlere yakınlık duyarız.

Züppeler cinsel açıdan olduğu kadar toplumsal açıdan baştan çıkarıcıdırlar; çevrelerinde gruplar oluşur, tarzları yaygınlıkla taklit edilir, çok sayıda insan onlara âşık olur. Kendi amaçlarınız için Züppe karakterini uyarlamak isterseniz, Züppeler'in yapısal olarak ender bulunan çok güzel birer çiçek olduklarını unutmayın. İlgi çekici ve estetik yollardan fark yaratın, asla kaba olmayın; son moda akımlar ve tarzlarla dalga geçin, farklı

bir yön izleyin, başkalarının yaptıklarına kesinlikle ilgi göstermeyin. Çoğu insan özgüvensizdir; sizin ne yapmakta olduğunuzu merak edecek ve ağır ağır hayranlık duyup taklit etmeye başlayacaktır, çünkü siz kendinizi büyük bir özgüvenle ifade etmektesiniz.

Beau Brummell gündelik temizlik konusunda adeta tutkuyla davrandığından, biraz dengesiz olarak kabul edilirdi. Törensel sabah temizliği neredeyse beş saat sürerdi, dapdaracık deri pantolonunu giymesi yaklaşık bir saat tutardı, bir saat de berberiyle harcadıktan sonra, kolalı kravatlarında gerek duyduğu "buruşukluğu" oluşturmak ve bağlamak için iki saat daha harcardı. Başlangıçta bedenini tepeden tırnağa süt, su ve kolonya ile yıkaması iki saatini alırdı... dediklerine göre püsküllü, uzun çizmelerini parlatmak için şampanyanın köpüğünü kullanırdı. 365 adet enfiye kutusu vardı ve yazın kullandıkları asla kış mevsimine uygun düşmezdi. Eldivenlerinin eline kusursuz oturması için biri başparmakları diğeri öteki parmakları olmak üzere iki firma tarafından kesilip biçimlendirilirdi. Ne var ki ara sıra zarif olmanın baskısı dayanılmaz bir hal alırdı. Bay Bootby adında biri intihar ederken bıraktığı notta düğmeleri iliklemek ve çözmek sıkıntısına daha fazla dayanamayacağını belirtmişti.

-The Game of Hearts: Harriette Wilson's Memoirs

Züppe tipi geleneksel olarak giyim tarzıyla belirlenmiştir ve gerçekten de Züppeler'in çoğu kendilerine özgü bir tarz yaratır. Züppeler'in en tanınmışı olan Beau Brummell saatlerce süslenir ve on dokuzuncu yüzyılın başlarında İngiltere'de ün kazanmış olan kravat düğümünü yaratmak için uzun zaman harcardı. Ama bir Züppe'nin tarzı asla fazla gösterişli olmaz çünkü Züppeler dikkati çekmek istemez zaten insanların ilgisi onların üzerine odaklanır. Göze çok çarpacak biçimde farklı giyinen birinin hayal gücünün ya da zevkinin çok kısıtlı olduğu bellidir. Züppeler geleneklere karşı olan horgörülerini sergilemek için, Théophile Gautier'in kırmızı yeleği, Oscar Wilde'in yeşil kadife takım elbisesi, Andy War-

hol'un gümüş rengi perukları gibi ufak tefek farklılıklar yaratırlar. Ünlü İngiltere başbakanı Benjamin Disraeli'nin biri sabah biri öğleden sonra kullanmak için çok harika iki bastonu vardı; nerede olursa olsun, öğle saatinde bastonunu değiştirirdi. Kadın Züppeler de aynı biçimde davranırlar. Erkek giyim tarzını benimsedikleri zaman bile, kendilerine özgü farklılıklar yaratırlar. Örneğin hiçbir erkek George Sand gibi giyinmezdi. Çok uzun bir şapka, Paris sokaklarında giyilen binici çizmeleri derhal dikkatleri üzerine çekiyordu.

Bir referans noktası olması gerektiğini unutmayın. Görünümünüz tümüyle çok yabancı kalırsa, insanlar sizin ilgi çekmek için elinizden geleni yaptığınızı ya da daha kötüsü çıldırdığınızı düşünebilirler. Bunun yerine yaygın olan giyim modasında biraz değişiklikler yaparak kendinizi hayran olunacak bir görüntü biçimine getirin. Eğer doğru yaparsanız, herkes sizi taklit edecektir. 1830'lu ve 1840'lı yılların Londra'sında en tanınmış Züppeler'den biri olan Orsay Kontu'nu modaya düşkün olan herkes büyük bir dikkatle izlerdi. Bir gün aniden yağmur bastırınca, Hollandalı bir gemicinin sırtındaki *paltrok* denilen kalın, kapüşonlu paltoyu satın almıştı. Derhal *paltrok* giyilmesi gereken palto oluverdi. İnsanların sizi taklit etmeleri, baştan çıkarma gücünüzün belirtisidir.

Züppe, gerçek soyluluğun doruğuna soylu bir biçimde yükselmeyi bu rolü doğuştan üstlenmiş gibi görünen kadınlardan öğrenmiştir. Bu yolu ve kadınların yöntemlerini kullanarak baskınlığını sürdürür. Ayrıca kadınlığı bu biçimde gasp ederek, kadınların bunu takdir etmesini bekler... Züppenin doğal olmayan ve çift cinsiyetli izlenimi veren görünümü sonsuz sayıda baştan çıkarma deneyimi yaşamasını sağlar.

-Jules Lemaître, ***Les Contemporains***

Züppeler'in topluma uymayı reddetmeleri giyim tarzının ötesine geçer. Onları farklı yapan, yaşama karşı yaklaşımlarıdır; bu yaklaşımı sergilerseniz çevrenizde sizi izleyenler olacaktır.

Ayrıca Züppeler son derece küstahtır. Başkalarının ne yaptığını umursamazlar ve asla memnun etmeye çalışmazlar. Kral XIV. Louis'nin sarayında yazar La Bruyère'in gözlemlediği gibi, memnun etmeye çabalayan saray kadınları her zaman için inişteydiler, baştan çıkarıcılık açısından bundan daha itici bir şey olamazdı. Barbey d'Aurevilly şöyle yazmıştı: "Züppeler kadınları hoşnutsuz edcrek memnun ederler."

Küstahlık Oscar Wilde'in çekiciliğinin temeliydi. Bir gece bir Londra tiyatrosunda Wilde'in bir oyununun ilk kez sergilenmesinin ardından izleyiciler yazarın sahneye çıkması için bağrışmaya başladılar. Wilde onları uzun süre bekletti ve en sonunda elinde sigarası yüzünde horgörü ifadesiyle sahneye çıktı. "Buraya sigarayla çıkmak kaba bir davranış olabilir ama sigara içerken beni rahatsız etmek daha da kötüdür," diye azarladı izleyicileri. Orsay Kontu da aynı derecede küstahtı. Bir gece bir Londra klübünde basitliğiylc ün yapmış olan bir Rothschild, yere bir altın lira düşürdü ve bulmak için derhal çömeldi. Kont hiç duraksamadan cebinden bir bin franklık banknot (altın liradan çok daha değerli) çıkarıp rulo yaptı ve aramasına yardımcı olmak istercesinc ucunu yakıp yanına çöktü. Böyle bir davranışı ancak bir Züppe yapabilir. Çapkın'ın küstahlığı bir kadını elde etme arzusundan kaynaklanır ve başka hiçbir şeyi gözü görmez. Buna karşılık Züppe'nin küstahlığı topluma ve geleneklerine karşı sergilenir. Yalnızca bir kadını değil, bütün bir grubu, sosyal toplumu elde etmeyi düşünmektedir. İnsanlar genelinde her zaman kibar ve özverili davranmak baskısı altında yaşadıklarından, bu gibi kavramları horgörüyle karşılayan birinin yanında bulunmaktan keyif alırlar.

Züppeler yaşama sanatı uzmanı olmuşlardır. Çalışmak için değil, keyif almak için yaşarlar; çevrelerini güzel eşyalarla doldururlar ve giyimlerine gösterdikleri özeni yeme içme konusuna da gösterirler. *Satyricon* adlı yapıtın yazarı Romalı Petronius bu yaklaşımla İmparator Neron'u baştan çıkarmıştı. Neron'un hocası, ünlü Stoacı düşünür, iç karatıcı Seneca'dan farklı olarak, Petronius herhangi bir ziyafetten basit bir sohbete kadar

her şeyin en küçük ayrıntısını görkemli bir estetik macera biçimine getirmesini bilirdi. Bu yaklaşımı çevrenizdekilere zorla kabul ettirmeye çalışmamalısınız -kendisini baş belası durumuna sokmayın- ama eğer toplumsal açıdan özgüvenli ve zevklerinizden emin görünürseniz, insanlar size kendiliğinden yaklaşacaklardır. İşin anahtarı her şeyi estetik bir seçenek biçimine getirmektir. Yaşamı bir sanat haline getirip can sıkıntısından uzaklaştırma beceriniz, dostluğunuzun herkes tarafından takdir edilmesini sağlayacaktır.

Karşı cins yani kadınlar bizim için tümüyle anlayamayacağımız yabancı bir ülkedir ve bu durum bizi heyecanlandırdığını gibi gerekli cinsel gerginliği de yaratır. Ama aynı zamanda tedirginlik ve hayal kırıklığı kaynağıdır. Erkekler kadınların nasıl düşündüklerini anlayamadıkları gibi kadınlar da erkeklerin nasıl düşündüklerini anlamazlar ve iki cins de karşısındaki kendi cinsine uygun biçimde davranmaya zorlar. Züppeler asla karşılarındakileri memnun etmeye çalışmazlar ama bu konuda son derece sevimli bir etkileri vardır: karşı cinsin psikolojik yönlerini kendilerine uyarlayarak, içimizde doğuştan var olan narsist duygulara hitap ederler. Kadınlar Rudolph Valentino'nun kur yaptığı zamanlar sergilediği zarafet ve ayrıntı düşkünlüğünü kendilerine yakın bulurlarken erkekler de Lou Andreas-Salomé'nin sadakate olan ilgisizliğini yakın bulmuşlardır. On birinci yüzyıl Japonya'sında Heian Hanedanlığı sarayında *Başucu Defteri* adlı yapıtın yazarı Sei Shonagon, erkekler ve özellikle edebiyatçılar açısından çok güçlü bir baştan çıkarıcıydı. Bağımsızlığına düşkün bir kadındı, en iyi şairlerle birlikte şiir yazıyordu ve belirgin bir duygusal mesafeyi koruyordu. Erkekler onunla yalnız dost olmakla yetinmeyip, erkek psikolojisinde gösterdiği empatinin çekiciliği nedeniyle ona âşık oluyorlardı. Karşı cinsin ruhuna girebilme, onların düşünme yöntemini uyarlama, zevklerini ve yaklaşımlarını yansıtma olgusu bir çeşit beyinsel kılık değiştirme özentisi olabilir ve baştan çıkarma konusunda önemli bir unsurdur. Kurbanınızı hipnotize etmenin bir yoludur.

Freud, insan libidosunun temelinde biseksüel olduğunu, çoğu insanın kendi cinsinden olanlara yakınlık duyduğunu ama (zaman dilimlerine ve kültürlere göre değişkenlik göstererek) bu dürtülere toplumsal kısıtlamalar getirildiğini öne sürmüştür. Züppe figürü ise bu kısıtlamalardan soyutlanmıştır. Shakespeare'in birçok oyununda genç bir kız (o dönemde tiyatrodaki kadın rolleri aktörler tarafından oynanırdı) kılık değiştirip bir oğlan gibi giyiniyor ve daha sonra oğlanın kız olduğunu öğrenen erkeklerden her türlü cinsel ilgiyi topluyordu. (Örneğin Shakespeare'in *Beğendiğiniz Gibi* (As You Like it) adlı oyunundaki Rosalind karakterini düşünün.) Josephine Baker, (Çikolata Züppe olarak bilinirdi) ve Marlene Dietrich gibi sanatçılar rollerini erkek giysileriyle oynayıp erkekler arasında inanılmaz ün kazanmışlardı. Bu arada güzel oğlan diye tanımlanabilecek, daha kadınsı görünüşlü olan gençler her zaman için kadınlar açısından baştan çıkarıcı olmuşlardır. Elvis Presley kadınsı hatlara sahipti (yüzü, kalçaları), farbelalı pembe gömlekler giyip göz makyajı yapıyordu ve daha ilk günden kadınların ilgisini çekmişti. Film yapımcısı Kenneth Anger, Mick Jagger için, "Biseksüel çekiciliği genç kızların ilgisini çekmesinin ve bilinçaltına hitap etmesinin önemli bir unsurudur," demişti. Yüzyıllardır Batı kültüründe kadın güzelliği erkek güzelliğinden çok fazla oranla tapınılacak bir fetiş gibi görülmüştür ve bu nedenle Montgomery Clift gibi kadınsı bir yüzün John Wayne'den daha fazla baştan çıkarıcı güce sahip olması kolayca anlaşılabilir.

Züppe figürünün siyaset yaşamında da yeri vardır. John F. Kennedy, Ruslara karşı katı tutumu, Beyaz Saray'ın bahçesindeki futbol maçları gibi konulardaki sertliğiyle erkekliğini ortaya koyarken, zarif ve şık görüntüsüyle kadınsı yanını yansıtan garip bir karışıma sahipti. Bu belirsizlik çekiciliğinin önemli bir unsuruydu. Disraeli giyim ve davranış açısından ıslah olmaz bir Züppe idi ve bazılarının kuşku duymasına neden olmuştu ama bir yandan da başkalarının düşüncelerini umursamama cesareti saygınlık kazandırmıştı. Elbette kadınlar ona hayrandı çünkü kadınlar her zaman Züppeler'den hoşlanırlar. Onun zarif tavırlarını, estetik duygusu-

nu, giysilerine düşkünlüğünü; başka bir deyişle kadınsı niteliklerini takdir ediyorlardı. Disraeli'nin gücünün başlıca dayanağı ise bir kadın hayranıydı: Kraliçe Victoria.

Züppe görünümünüzün yüzeyde uyandıracağı horgörüye sakın aldanmayın. Toplum belki çift cinsiyetlilik olgusuna güven duymadığını belirtir (Hıristiyanlıkta Şeytan çoğu zaman çift cinsiyetli olarak tanımlanır) ama bu yaklaşım aslında bastırılmış duygular daha baştan çıkarıcı olduğundan, duyulan hayranlığı gizlemek içindir. Biraz eğlenceli züppeliği öğrenirseniz, insanların karanlık, gerçekleşmemiş özlemlerinin mıknatısı biçimine gelebilirsiniz.

Bu gücün anahtarı belirsizliktir. Herkesin oynadığı rollerin açıkça belirlendiği bir toplumda, her türlü standarda uymayı reddetme derhal ilgi çekecektir. Aynı zamanda hem erkek hem kadın, hem küstah hem çekici, hem kurnaz hem çılgın olun. Bırakın toplum tarafından kabul edilme konusunda başkaları kaygılansın; böyle insanların sayısı çok yüksektir ve siz onların ancak hayal edebileceği bir güce sahip olmak istiyorsunuz.

Simge: *Orkide. Orkidenin biçimi ve rengi garip bir şekilde iki cinsi birden çağrıştırır. Kokusu tatlı ve ahlaksızdır, kötülüğün tropik çiçeğidir. Diğer çiçeklerden farklı olarak son derece zarif ve naziktir; ender bulunduğu için değerlidir.*

Tehlikeleri

Züppe'nin gücü ve aynı zamanda sorunu, cinsel rollerle bağlantılı birbirini çiğneyen duygularla oynamasıdır. Gerçi bu davranış son derece yoğun bir baştan çıkarıcılıktır ama aynı zamanda kaygı ve özgüvensizlik kaynaklarına dokunduğundan, tehlike de içerir. En büyük tehlikeler sizin kendi cinsinizden gelenlerdir. Valentino kadınlar için çok çekiciydi ama erkekler ondan nefret ediyordu. Sürekli olarak erkek olmamakla suçlanması ona büyük acı veriyordu. Salomé'den de kadınlar hiç hoşlanmıyordu; Nietzsche'nin belki de en yakın dostu olan kız kardeşi, Salomé'yi kö-

tü bir cadı olarak görüyordu ve ona karşı basında açtığı kampanya ünlü düşünürün ölümünden sonra bile sürmüştü. Böyle bir ölkenin karşısında yapacak fazla bir şey yoktur. Bazı Züppeler yarattıkları imajıyla savaşırlar ama bu da akıllıca bir davranış olmaz. Valentino erkekliğini kanıtlayabilmek için boks maçları yapmayı bile kabul etmişti. Ve sonunda umarsız görünmüştü. Toplumun ara sıra ortaya çıkan alaylarını zarafet ve umursamazlıkla karşılamak daha doğru olur. Ne de olsa Züppeler'in çekiciliği, başkalarının ne düşündüğünü umursamamalarında yatar. Andy Warhol bu oyunu işte böyle oynardı: insanlar onun maskaralıklarından bıkınca ya da bir skandal patlak verince, kendini savunmak yerine ahlaksız bohem, yüksek-sosyete portre ressamı, vs gibi yeni bir imaj yaratmakla uğraşırdı. Adeta sorunun kendisinde değil, başkalarının dikkatini vermesinde yattığını belirtmek isterdi.

Züppe için başka bir tehlike de küstahlığın bazı sınırları olmasıdır. Beau Brummell iki konuda kendisiyle övünürdü: bakımlı beden yapısı ve acımasız şakaları. Onun koruyucusu olan Galler Prensi ileri yaşlarda şişmanlamıştı. Bir akşam yemeğinde prens uşağını çağırmak için çan çalınca Brummell alaycı bir sesle, "Çal biraz Big Ben," demişti. Bu şakadan hoşlanmayan prens derhal Brummell'e kapıyı göstermiş ve bir daha asla onunla konuşmamıştı. Kraliyet ailesinden birinin himayesi olmayınca Brummell yoksulluğa düşmüş ve çıldırmıştı.

Yani bir Züppe'nin bile küstahlığını ölçülü tutması gerekir. Gerçek bir Züppe, güçlü kişilerle tiyatral bir havada dalga geçmekle, karşısındakini incitecek ya da hakaret sayılacak sözler arasındaki farkı iyi bilir. Sizi kötü duruma düşürebilecek kişilere hakaret etmekten özellikle kaçınmalısınız. Daha doğrusu bu rol, ressamlar, bohem insanlar gibi hakaret etmekle kayba uğramayacaklar için daha uygundur, iş dünyasında herhalde Züppe imajınızı biraz değiştirmek ve sadeleştirmek zorunda kalırsınız. Toplum geleneklerine karşı çıkan ve başkalarında özgüven eksikliği yaratan biri olmak yerine, eğlendirici, sevimli bir biçimde farklı bir insan olmaya özen gösterin.

Doğal

Çocukluk dönemi hepimizin her zaman bilinçli ya da bilinçsizce yeniden yaratmaya çalıştığı altın cennettir. Doğal olanlar, çocukluğun dürüstlük, sadelik, kendiliğinden oluverme gibi özlenen niteliklerini kapsarlar. Doğal kişilerin yanında kendimizi rahat hissederiz, neşeli yapılarına kapılırız, altın çağa geri döneriz. Ayrıca Doğal olanlar zayıflıkları erdeme çevirir, başlarından geçenler açısından sempatimizi kazanır, korıuma ve yardım etme isteğimizi uyandırırlar. Çocuklarda olduğu gibi, bunların çoğu doğaldır ama bir kısmı da baştan çıkarma sürecinin bilinçli bir manevrası olarak abartılmıştır. İnsanların kendini-savunma davranışlarını yok etmek ve onlara canlılık, neşe katabilmek için Doğal kişilerin duruşlarını sergileyin.

Doğal Kişilerin Psikolojik Özellikleri

Aslında çocuklar, hayal etmek istediğimiz kadar samimi değildirler. Umarsızlık duygusuna kapılırlar ve yetişkinlerin dünyasındaki zayıflıklarının üstesinden gelebilmek için gerekli olan doğal çekiciliklerinin gücünü çok erken yaşta algılarlar. Bu oyunu oynamasını öğrenirler. Eğer doğal masumiyetleri ile ana babalarını herhangi bir konuda bir arzularını yerine getirmeye ikna edebilirlerse, başka bir konuda da istediklerini elde etmek için zamanlamayı iyi kullanırlar. Eğer kırılganlıkları ve zayıflıkları çok çekici ise, bu etkili olmak için kullanılabilir.

Erkeklerin hayal dünyası üzerinde geçmişin çok büyük ve şaşırtıcı bir etkisi vardır. İçinde bulundukları ortamdan hoşnutsuz olduklarında, geçmişe dönerler ve altın çağın unutulmaz düşünün gerçekliğini bu kez kanıtlayabileceklerine inanırlar. Herhalde hâlâ tarafsız olmayan belleklerinin onlara kesintisiz bir mutluluk dönemi gibi sunduğu çocukluk yıllarının büyüsü altındadırlar.

-Sigmund Freud, ***The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud,*** **Cilt 23**

Çocukların doğallığı niçin bizi baştan çıkarır? Öncelikle doğal olan her şeyin üzerimizde gizemli bir etkisi vardır. Tarihin başlangıcından bu yana şimşekler, yıldırımlar, güneş tutulmaları gibi doğa olayları insan üzerinde korkuyla karışık bir hayranlık uyandırmıştır. Ne kadar uygarla-

şırsak, doğal olaylarının etkisi o kadar fazlalaşır. Çağdaş dünya bizleri üretilmiş, yapay bir ortamla sardığından ani ve açıklanamayan tüm olgular bizi büyüler. Çocuklarda da bu doğal güç vardır ama onlar ürkütücü olmadıklarından korku yerine hayranlık uyandırırlar. Çoğu insan karşısındakini memnun etmeye çabalar ama çocukların memnun etme davranışları çaba göstermeden ortaya çıkar ve mantık yürüterek açıklanamaz. Mantığın almadığı her şey ise genelinde tehlikeli bir biçimde baştan çıkarıcıdır.

Üstelik çocuklar bizlerin sonsuza dek uzaklaştırıldığımız bir dünyayı simgelerler. Yetişkinlerin yaşamı can sıkıntısı ve uzlaşmayla dolu olduğundan, genelinde acı ve karmaşa içermesine karşın, çocukluk döneminin bir altın çağ olduğu hayalini sürdürürüz. Ne var ki çocukluk döneminin bazı ayrıcalıkları olduğu ve çocukken yaşama karşı sevimli bir yaklaşım sürdürdüğümüzü de inkâr edemeyiz. Özellikle çok tatlı bir çocukla karşılaşınca, genelinde eski altın çağımıza, yitirdiğimiz ve tekrar sahip olmak istediğimiz niteliklerimize özlem duyarız. Bir çocuğun yanında kendi altın çağımızın bir kısmına yeniden kavuşuruz.

Hermes, Kyllene Dağı'nda dünyaya gelince annesi Maia onu bezlere sarıp bir değirmen taşına yatırmıştı ama minik bebek inanılmaz bir hızla büyüyüp küçük bir çocuk oluverdi ve annesi arkasını dönünce yerinden fırlayıp macera peşinde koşmaya gitti. Apollo'nin inek sürüsüne çobanlık yaptığı Pieria'ya ulaşınca, sürüyü çalmaya karar verdi. Ayak izlerinden kolayca takip edileceğinden korkarak kırılmış bir meşe ağacının kabuğundan ayakkabılar yapıp ördüğü otlarla ineklerin ayaklarına bağladı ve geceleyin sürüyü yola çıkardı. Apollo sürünün kaybolduğunu fark etti ama Hermes'in hilesine aldanıp arayışını batıda Pylus'a ve doğuda Onchestus'a kadar sürdürdü. Sonunda hırsızın yakalanması için bir ödül koydu. Ödülü elde etmek için Silenus ve şeytanları dörtbir yana dağıldılar ama uzun bir süre başarıya ulaşamadılar.

Bir grubu Arkadya'dan geçerken daha önce hiç duymadıkları bir müzikle tanıştı ve bir mağaranın girişinde duran su perisi Kyllene onlara en yetenekli çocuğun kısa bir süre önce orada dünyaya geldiğini ve kendisinin de ona dadılık yapmakta olduğunu söyledi. Bebek bir kaplumbağa kabuğu ve biraz inek bağırsağından yepyeni bir müzik aleti yapmış ve bunu çalarak annesini uyutmuştu. • "İnek bağırsaklarını nerden bulmuş?" diye sordu şeytanlar, mağaranın dışına serilmiş bir inek derisine bakarak. "Yoksa çocuğu hırsızlıkla mı suçluyorsunuz?" diye sordu Kyllene. Sert sözler söylendi. • Aynı anda uzun-kanatlı bir kuşun kuşkulu hareketlerini gözlemleyip hırsızın kimliğini saptayan Apollo çıkageldi. Mağaraya girip uyuyan Maia'yı uyandırdı ve sert bir sesle Hermes'in çaldığı inekleri iade etmesi gerektiğini söyledi. Maia hâlâ kundak bezine sarılı, uyuyormuş numarası yapan bebeği işaret etti. "Ne kadar saçma bir suçlama!" diye bağırdı. Ama Apollo inek derilerini tanımıştı. Hermes'i alıp Olimpos Dağı'na götürdü ve derileri kanıt olarak sunup hırsızlık suçlamasını resmileştirdi. Yeni doğan oğlunun hırsız olabileceğine inanmak istemeyen Zeus, suçlu olmadığını söylemesini istedi ama Apollo kararından vazgeçmedi ve sonunda Hermes her şeyi itiraf etti. • "Pekâlâ gel benimle," dedi. "Sürünü geri alabilirsin. Yalnızca iki tanesini kestim ve on iki tanrıya sunmak için on iki eşit parçaya böldüm."

• "On iki tanrı mı?" diye sordu Apollo. "On ikinci kim?" • "Bendeniz efendim," diye yanıtladı Hermes alçakgönüllülükle. "Çok aç olduğum halde kendi payımdan fazlasını yemedim ve geri kalanını gerektiği biçimde yaktım." • İki tanrı (Apollo ile Hermes) Kyllene Dağı'na döndüler ve Hermes, annesini selamlayıp bir kuzu postunun altına sakladığı aleti çıkardı. • "Orda ne var?" diye sordu Apollo. Hermes yeni keşfettiği kaplumbağa kabuğu liri gösterip, Apollo'nun soyluluğu, zekâsı ve cömertliği üzerine yazdığı şarkıyı çalmaya başlayınca derhal bağışlandı. Müziğe ara vermeden, sevinçli ve şaşkın Apollo'yu Pylus'a götürüp bir mağaraya sakladığı sürüyü geri verdi. • "Takas yapalım!"

dedi Apollo. "İnekler sende kalsın, ben liri alayım." • "Anlaştık," dedi Hermes ve el sıkıştılar. • ...Çocuğu Olimpus Dağı'na geri götüren Apollo, olup biteni Zeus'a anlattı. Zeus, oğlunu başkalarının mallarına saygı göstermesi, açıkça yalan söylememesi konusunda uyardı. "Sen açık yürekli, ikna edici, güzel konuşan bir tanrıcıksın," dedi Zeus. • "Öyleyse beni senin habercin yap baba," diye yanıtladı Hermes. "Böylece tüm kutsal mallardan sorumlu olurum, asla yalan söylemem ama her zaman doğrunun tümünü söyleyeceğime söz veremem." • "Bu da senden beklenmeyecek," dedi Zeus gülümseyerek... Zeus ona bir habercinin herkesin saygı göstermesi emredilen beyaz kurdelalı eşyalarını, yağmura karşı yuvarlak bir şapka ve onu gideceği yere rüzgâr hızıyla götüren kanatlı altın sandaletleri verdi.

-Robert Graves, *The Greek Myths*, Cilt I

Doğal baştan çıkarıcılar, yetişkin deneyimleriyle bazı çocukça özelliklerinin yok olmasına izin vermemiş kişilerdir. Bu özellikleri korumaları son derece harika ve gizemli olduğundan, bu gibi insanlar herhangi bir çocuk kadar güçlü bir baştan çıkarıcılığa sahiptirler. Elbette tipik bir çocuk gibi değildirler yoksa tiksindirici ya da acınacak durumda olurlardı. Bu çocukça davranışların onların denetimi dışında olduğunu sakın düşünmeyin. Doğal baştan çıkarıcılar belirli bir özelliği korumanın değerini çok erken yaşta öğrenirler; tıpkı bir çocuğun doğal çekiciliğiyle oynaması gibi korumayı başardıkları çocukça özellikleriyle oynarlar. İşin anahtarı budur. Hepimizin içinde ortaya çıkmak için can atan bir çocuk bulunduğundan, herkesin bunu yapacak gücü vardır. Başarıya ulaşmak için belirli bir düzeye kadar gitmeniz gerekir, kararsız davranmak kadar doğal olmayan bir durum yoktur. Bir zamanlar sahip olduğunuz ruhu anımsayın, utangaçlığa kapılmadan geri dönmesine izin verin. İnsanlar, çocuk yanlarını gönülsüzce ortaya çıkaranlardan çok, inanılmaz derecede saçma gibi görünen, işi sonuna kadar götürenleri daha kolay bağışlarlar. Böylesine kibar ve duygularına hakim bir duruma gelmeden önceki kişiliğinizi

anımsayın. Doğal'ın rolünü üstlenmek için herhangi bir ilişkide kendinizi çocuk yerine koymaya alıştırın.

Aşağıda yetişkin Doğal'ların ana tipleri bulunuyor. En büyük doğal baştan çıkarıcıların bu niteliklerin birden fazlasına sahip olduklarını unutmayın.

Masum. Masumiyetin ana nitelikleri zayıflık ve dünyayı yanlış anlamaktır. Acımasız, katı bir dünyada kaybolmak zorunda olduğundan masumiyet zayıftır ve bir çocuk masumiyetini koruyamaz ya da sürdüremez. Yanlış anlamalar çocuğun iyi ve kötüyü bilmemesinden, her şeyi yozlamamış gözleriyle görmesinden kaynaklanır. Çocukların zayıflığı sempati uyandırır, yanlış anlamaları ise bizi güldürür. Kahkaha ve sempatinin karışımından daha baştan çıkarıcı bir şey yoktur.

Yetişkin Doğal ise gerçekten masum değildir - bu dünyada büyüyüp mutlak masumluğu korumak olanaksızdır. Yine de Doğallar, masum görünüşlerini korumayı başardıkları için bir masumluk yanılsaması sergilerler. Gerekli sempatiyi uyandırmak için zayıflıklarını abartırlar. Hâlâ dünyayı masum gözleriyle görüyormuş gibi davranırlar ve yetkişkinler bu durumu eğlenceli bulur. Bunların çoğu bilinçli davranışlardır ama Doğallar bunu hiç çabasız sergiliyormuş gibi davranmak zorundadırlar - masum olmaya *çalışıyormuş* gibi göründükleri takdirde acınacak duruma düşerler. Zayıflıklarını bakışları ve görünümleri ya da başlarını derde sokmaları gibi dolaylı yollarla iletmeleri gerekir. Böyle bir masumiyet sergilenmesi tümüyle bir rol olduğundan kendi amaçlarınız için uyarlamanız çok kolaydır. Doğal zayıflıklarınızı ya da kusurlarınızı göz önüne çıkarmayı öğrenin.

Afacan. Afacan çocukların biz yetişkinlerin yitirdiği bir korkusuzluğu vardır. Bunun nedeni attıkları adımların sonucunu görememeleridir. İnsanların güceneceklerini ya da kendilerine fiziksel bir zarar vereceklerini bilemezler. Afacanlar umursamaz ve utanmazdır. Ruhlarının neşesi size

de bulaşır. Böyle çocuklar henüz kibar ve nazik olmaları için yeterince azarlanıp neşeli ruhlarını ve doğal enerjilerini yitirmemişlerdir. Gizliden gizliye onları kıskanırız; biz de yaramaz olmak isteriz.

Yetişkin afacanlar bizlerin geri kalanından çok farklı olduklarından baştan çıkarıcıdırlar. Temkinli yaşamların sürdürüldüğü dünyada bir nefes temiz hava gibi, sanki afacanlıklarını kontrol edemiyormuş gibi tam gaz giderler ve böylece doğal olurlar. Eğer bu rolü üstlenirseniz ara sıra insanları gücendireceğiniz için kaygılanmayın - çok sevimli olduğunuzdan sizi nasıl olsa bağışlayacaklardır. Özür dilemeyin ya da pişman görünmeyin, yaptığınız büyüyü bozarsınız. Ne yaparsanız ya da söylerseniz, hiçbir şeyi ciddiye almadığınızı göstermek için gözlerinizin sürekli ışıldamasına özen gösterin.

Harika. Harika çocuğun matematik, müzik, satranç, spor gibi konularda özel bir yeteneği vardır. Yetenekli oldukları alanlarda çalışırken, bu çocuklar sanki hiç çaba harcamıyormuş gibi görünürler. Resim ya da müzik dalında çalışıyorlarsa, tıpkı Mozart gibi pek üstünde durmadıkları halde ürünleri ortaya çıkıverir. Eğer fiziksel bir yetenekleri varsa, olağanüstü enerjiye, esnekliğe ve haraketliliğe sahiptirler. Her iki durumda da yaşlarına göre ileri derecede yetenekli olmaları bizleri hayran bırakır.

Eski harika çocukların gençlik ateşlerini, yaratma yeteneklerini korumuş olmaları yetişkinleri şaşırtır. Yaşamdaki her şey bizden bunu çalmaya yönelik olduğundan, dikkatli ve bilinçli davranmayı öğrenmek zorunda bırakıldığımızdan, gerçek kendiliğinden oluverme durumu çok ender görülür. Harika çocuk rolünü oynamak için doğal gibi görünen bir yeteneğe ve doğaçlama bir şeyler yapabilme becerisine gereksiniminiz vardır. Eğer yeteneğinizi geliştirmek zorundaysanız, bunu gizli tutun ve sonucun hiç çaba harcamadan ortaya çıkmış gibi görünmesine dikkat edin. Çabalarınızı ne kadar gizlerseniz, yaptıklarınız o kadar doğal ve baştan çıkarıcı görünecektir.

Savunmasız âşık. İnsanlar yaşlandıkça acı verecek deneyimlere karşı kendilerini kapatarak korumaya alırlar ve karşılığında fiziksel ve beyinsel açıdan katılaşma bedelini öderler. Ama çocuklar doğuştan korumasız ve deneyimlere açık olduklarından son derece çekici olurlar. Çocukların yanında bizler de katılığımızdan biraz olsun sıyrılırız, onların açıklığı bize de bulaşır. Bu nedenle onların yanında bulunmak isteriz.

Savunmasız âşıklar her nasılsa, kendini-koruma sürecine karşı durabilmiş, çocuklara özgü açık ve eğlenceli ruhlarını koruyabilmiş kişilerdir. Ruhlarının bu yanını fiziksel olarak da sergilerler, son derece zarif kişilerdir ve başkalarına oranla daha geç yaşlanırlar. Doğal'ın tüm karakter nitelikleri arasında en yararlısı işte budur. Savunma konumunda olmak baştan çıkarıcılıkta asla yararlı değildir; savunmaya yöneldiğiniz zaman, karşınızdakileri de kendilerini savunmaya itersiniz. Buna karşılık savunmasız âşık, baştan çıkarmanın önemli bir unsuru olarak hedefindeki kişinin çekincelerini azaltır. Kendinizi savunmuyormuş gibi görünmeyi öğrenmek çok önemlidir: direnmek yerine eğilin, başkalarının etkilerine açık olun ve böylece onları büyüleyin.

Doğal Baştan Çıkarıcı Örnekleri

1. Charlie Chaplin'in İngiltere'deki çocukluk yılları yoksulluk içinde geçmiş ve özellikle annesi bir akıl hastanesine yatırıldıktan sonra durumu daha da kötüleşmişti. Yeniyetmelik çağının başlangıcında para kazanmak için çalışmak zorunda kalınca, vodvil gösterilerinde iş bulmuş ve sonunda komedyen olarak başarı kazanmıştı. Ama inanılmaz derecede hırslı olan Chaplin 1910 yılında henüz on dokuz yaşındayken film piyasasına girmeyi umarak Amerika'ya göç etmişti. Hollywood'a varınca filmlerde ufak tefek roller bulmuştu ama başarı çok uzaklarda gibi görünüyordu. Rekabet şiddetliydi ve gerçi Chaplin vodvil gösterilerinde öğrendiği bir dizi komedi unsuruna sahipti ama filmler sessiz çekildiğinden fiziksel mizah yaratma becerisi yoktu. Buster Keaton gibi sporcu değildi.

1914 yılında *Making a Living* adlı kısa filmde başrol oynadı. Dolandırıcı karakterini canlandırırken, üzerine birkaç beden bol gelen bir pantolon, melon şapka, yanlış ayağına giydiği koskocaman çizmeler, bir baston ve yapıştırma bıyıkla yepyeni bir tip yarattı. Garip yürüyüşü, baston sallayışı yeni espriler ortaya çıkarıyordu. Stüdyo'nun sahibi Mack Sennett, bu filmi pek komik bulmadı ve Chaplin'in film dünyasında bir geleceği olacağını düşünmedi. Ama bazı eleştirmenler aynı fikirde değildi. Bir sinema dergisindeki eleştiride, "Bu filmdeki sinirli ve alçak dolandırıcıyı oynayan zeki aktör birinci sınıf bir komedyen ve sanki son derece doğalmış gibi davranıyor," diye yazıyordu.

Making a Living adlı filmde Chaplin'i sessiz film döneminin diğer komedyenlerinden ayıran nokta, canlandırdığı karaktere neredeyse acınacak bir saflık katmış olmasıydı. İyi bir özellik yakaladığını hissederek bu rolü bundan sonraki filmlerinde geliştirdi ve kendini gitgide daha saf göstermeye başladı. Karakteri canlandırmanın anahtarı dünyayı bir çocuğun gözlerinden görmesiydi. *The Bank* adlı filmde soyguncular bankayı soyarken, büyük kahramanlıklar yapma düşlerine dalmış banka kapıcısını oynadı. *The Pawnbroker* adlı filmde büyük bir duvar saatini mahveden bir tezgâhtar; *Şarlo Asker* adlı filmde ise Birinci Dünya Savaşı'nın kanlı siperlerinde, savaşın dehşetine masum bir çocuk gibi tepki veren, bir askeri canlandırdı. Chaplin diğer rollere kendisinden çok daha iriyarı aktörleri seçerek, onları yetişkin zorbalar, kendini ise umarsız bir çocuk gibi gösteriyordu. Yarattığı karaktere biraz daha derinlik kazandırınca garip bir şey oldu: filmdeki karakterle, gerçek adam birbirine kaynadı. Çok kötü geçmiş olan çocukluk dönemine adeta tutkuyla bağlıydı. (*Easy Street* adlı filmde çocukluk yıllarında Londra'da tanıdığı sokakları Hollywood'daki film setinde birebir canlandırdı.) Yetişkinlerin dünyasına kuşkuyla bakarak, gençler ya da ruhu genç kalanlarla dostluğu yeğliyordu: evlendikleri zaman dört karısından üçü henüz yeniyetmelik çağındaydı.

Bir erkek çirkinliği karşısında şok geçirdiği bir kadınla tanışabilir. Eğer kadın doğal ve samimi ise, yüz hatlarındaki kusuru erkeğin görmesini engeller. Erkek onu çekici bulmaya başlar, sevebileceğini düşünür ve bir hafta sonra umutla yaşamaya başlar. Ertesi hafta yeise kapılır ve ondan sonraki hafta ise çıldırır.

-Stendhal, *Love*

Chaplin, öteki komedyenlerden çok daha fazla kahkaha ve duygusallığa neden oluyordu. Kendisini bir kurban gibi görmenizi, kayıp bir köpeğe acır gibi acımanızı sağlıyordu. Hem gülüyor hem ağlıyordunuz. Üstelik seyirciler Chaplin'in oynadığı rollerin yüreğinden yükseldiğini, samimi olduğunu, aslında kendisini canlandırdığını da hissediyorlardı. *Making a Living* adlı filmden birkaç yıl sonra, Chaplin dünyanın en ünlü aktörü oldu. Chaplin bebekleri, çizgi romanları, oyuncakları piyasaya çıktı, onun hakkında öyküler, şarkılar yazıldı, evrensel bir ikon haline geldi. 1921 yılında Londra'ya ilk kez geri döndüğünde, büyük kalabalıklar sanki ünlü bir generali karşılıyormuş gibi onu selamladı.

"Coğrafi" kaçışlar havayollarının yaygınlaşmasıyla artık etkisini yitirdi. Geriye yalnızca "evrimsel" kaçış kaldı. Kişinin gelişme sürecinde geriye doğru gitmesine, "bebekliğe geri dönüş" olarak tanımlanacak biçimde "altın çocukluk" çağının fikir ve duygularına geri dönmesine bu dönemin fikirlerinden kendine bir dünya yaratmasına "evrimsel" kaçış adını veriyoruz. • Yaşamın açıkça belirlenmiş bir düzeni izlediği, katı kurallarla yönetilen bir toplumda, "sonsuza dek değiştirilmeyecek" olgular zincirinden kaçmak duygusu çok güçlü olmalı... • Ve komedyenlerin en mükemmeli bunu kusursuzca sergiliyor çünkü Chaplin bu ilkeye uyum gösteriyor... seyircilere izlenmesi gereken bir çocukluk modeli sunarak, psikolojik olarak onları çocuklukla etkiliyor ve çocukluğun "altın cennet" çağına geri götürüyor.

-Sergei Eisenstein "Charlie The Kid", *Notes on a Film Director*

İzleyici kitlelerini, ulusları, dünyayı etkileyen en büyük baştan çıkarıcılar, insanların bilinçaltının üzerinde oynayıp, anlayamadıkları ya da denetleyemedikleri biçimde tepki vermelerini sağlarlar. Chaplin de bir yetişkin bedeninde bir çocuk beyni taşıdığını ima edip, zayıflıklarını abartarak izleyiciler üzerinde etkili olduğunu keşfettiğinde hiç farkında olmadan bu gücü kullanıyordu. Yirminci yüzyılın başlarında dünya büyük bir hızla radikal bir değişim geçiriyordu. İnsanlar gitgide daha uzun saatlerde, yalnızca el becerisi gerektiren işlerde çalışıyorlardı; Birinci Dünya Savaşı dehşetinin açıkça gösterdiği gibi, yaşam gitgide acımasız, insanlık dışı bir hal alıyordu. Devrim değişikliklerinin tam ortasındaki insanlar, altın bir cennet olarak hayal ettikleri yitirilmiş çocukluklarına özlem duyuyorlardı.

Chaplin gibi bir yetişkin-çocuğun insanlar üzerinde bu baştan çıkarma gücü vardı. Bir zamanlar yaşamın daha basit ve kolay olduğu yanılsamasını sunuyor ve filmi izlediğiniz sürece bu yaşama tekrar geri kazanacağınızı düşünmeye yönlendiriyordu. Acımasız ahlaklara bu dünyada masumiyetin çekiciliği inanılmazdı. İşin anahtarı stand up komedyenlerinin yaptığı gibi, son derece ciddi bir havayla bu etki yaratılıyordu. Daha da önemlisi sempati duyulmasını sağlamaktı. Açıkça sergilenen güç ve kuvvet bizleri korkuttuğu ya da kıskandırdığı gibi pek baştan çıkarıcı sayılmaz. Bu açıdan başarıya giden yol, kırılganlığımızı ve muhtaçlığımızı abartmaktır. Ama bunu da çok açıkça yapamazsınız, sempati toplamak için yalvarıyor gibi davranmak muhtaç durumda olduğumuzu belirtir ve artık baştan çıkarıcı değildir. Hiçbir zaman kurban ya da günah keçisi olduğumuzu açıkça öne sürmeyin, davranışlarımızla belirtin. "Doğal" zayıflığımızı sergilemek derhal sizi sevimli hale getirecek, insanların savunma duvarlarını indirecek ve kendilerini sizden üstün görmelerini sağlayacaktır. Kendinizi zayıf, bir başkasının daha avantajlı olduğu durumlarda gösterin, onlar zorba siz ise masum kuzu olun. Hiçbir çaba harcamanıza gerek kalmadan insanlar size karşı sempati duymaya başlayacaklardır. Gözleri duygusal sisle örtülünce, onları nasıl parmağınızda oynattığınızı fark etmeyeceklerdir.

2. 1842 yılında Plymouth, İngiltere'de dünyaya gelen Emma Crouch, saygın bir orta sınıf aileye mensuptu. Müzik profesörü ve besteci olan babası operet dünyasında başarı kazanma düşleri kuruyordu. Çok sayıdaki çocuğu arasında Emma kızıl saçları, çilli yüzü, canlılığı ve sevimliliğiyle en sevdiği kızıydı. Babası onun üzerine düşüyor ve tiyatroda parlak bir gelecek vaat ediyordu. Ne yazık ki Bay Crouch'un bir de karanlık yanı vardı: maceraperestti, kumarbazdı, çapkındı ve 1849 yılında ailesini terk edip Amerika'ya gitti. Crouch ailesi çok zor durumda kaldı. Emma'ya babasının bir kazada öldüğü söylenip bir manastır okuluna gönderildi. Babasını yitirmek onu derinden etkiledi ve aradan geçen yıllara karşın, adeta geçmişte yaşıyor, babası hâlâ ona düşkünlüğünü gösteriyor gibi davranıyordu.

Prens Gortschakoff onun (Cora Pearl) lüks yaşamda son düzey olduğunu söylüyor ve onun kaprislerinden bir tanesini bile yerine getirebilmek için güneşi çalmaya hazır olduğunu ilan ediyordu.

-Gustave Claudin, Cora Pearl Çağdaşı

1856 yılında Emma bir gün kiliseden eve yürüyerek dönerken, iyi giyimli bir beyefendi onu pasta yemek için evine davet etti. Evine gidince de adam ona sahip oldu. Ertesi sabah bir elmas tüccarı olan adam ona bir ev açmaya, iyi davranmaya ve çok para vermeye söz verdi. Emma parayı aldı ve her zaman yapmak istediğini gerçekleştirmek için adamı terk etti. Bir daha asla ailesini görmemek, hiç kimseye bağımlı olmamak ve babasının vaat etmiş olduğu harika yaşamı sürmek istiyordu.

Elmas tüccarının verdiği parayla kendine güzel giysiler alıp ucuz bir ev kiraladı. Cora Pearl gibi gösterişli bir takma ad kullanarak beyefendilerle, fahişelerin yan yana oturduğu Londra'nın ünlü Argyll Rooms adlı klübüne sık sık gitmeye başladı. Yeni müşterisi klübün sahibi Bay Bignell'in dikkatini çekti, yaşına göre çok utanmaz bir kızdı. Kırk beş yaşında olmasına karşın genç kızın koruyucusu ve sevgilisi olmaya karar verip

onu paraya ve ilgiye boğdu. Ertesi yıl İkinci İmparatorluğun zirvesini yaşayan Paris'e gezmeye götürdü. Cora Paris'e hayran kaldı ve onu en çok Boulange Ormanı'nda dolaşan süslü arabalar etkiledi. Buraya imparatoriçe, prensesler ve en gösterişli arabalara sahip olan saray fahişeleri geliyordu. Cora'nın babasının tanımladığı yaşam biçimi işte böyle olmalıydı. Bignell, Londra'ya dönerken Cora tek başına bu kentte kalacağını bildirdi.

Mizah duygusuna sahip olmak, bir dizi tipik alışkanlık-sistemine sahip olmanın da işaretidir. Bunlardan birincisi duygusaldır: şakacılık alışkanlığı. İnsan niçin şakacı olmakla gurur duymalıdır? Bunun iki nedeni vardır. Öncelikle şakacılık çocukluğu ve gençliği çağrıştırır. Eğer insan şakacı olabilirse, gençlik yaşamının canlılığına ve neşesine sahip demektir... • Ama daha derin bir nokta da vardır. Şakacı olmak bir bakıma özgür olmak demektir. Bir insan şaka yaptığında, geçici olarak iş yaşamına, ahlak anlayışına, ev ve toplumsal yaşamına ait bağlardan kurtuluyor demektir... • Bizi rahatsız eden nokta, bağlı olma gereksiniminin dünyamızı istediğimiz gibi şekillendirmemize izin vermemesidir... En derin arzumuz ise kendimize bir dünya yaratmaktır. Bunu en küçük düzeyde bile başardığımız zaman mutlu oluruz. Oyun oynarken de kendi dünyamızı yaratırız...

-Profesör H.A. Overstreet, ***Influencing Human Behavior***

Doğru yerlerde görünen Cora, kısa sürede zengin Fransız beyefendilerin dikkatini çekti. Alev kızılı saçlarına, solgun yüzüne, çillerine çok yakışan parlak pembe giysileriyle sokaklarda dolaşırken görüyorlardı. Kamçısını sağa sola sallayarak Boulogne Ormanı'nda at binerken görüyorlardı. Kafelerde çevresine saran erkekleri, zekice hakaretlerle güldürdüğünü görüyorlardı. Ayrıca bedenini onlara göstermekten zevk aldığını da duymuşlardı. Paris sosyetesinin seçkinleri, özellikle soğuk ve içten pazarlıklı saray fahişelerinden bıkmıştı ve onun çocuk ruhuna hayran olan yaşlı

erkekler kur yapmaya başladılar. Hollanda tahtının varisi Mornay Dükü, imparatorun yeğeni Prens Napoleon gibi çeşitli âşıklardan yağan parayı Cora, krem rengi atların çektiği rengârenk bir kupa arabası, isminin harflerinin altınla yazıldığı gül rengi mermer banyo küveti gibi çılgınlıklara harcamaya başladı. Onu en fazla kimin şımartacağı konusunda beyefendiler birbiriyle yarışır gibiydi. İrlandalı bir adam tüm servetini yalnızca sekiz haftada Cora için harcadı. Ama para onun sadakatini satın almaya yetmiyordu; küçücük bir kapris uğruna Cora bir erkeği terk edebiliyordu.

Cora Pearl'in çılgınca davranışları ve görgü kurallarına karşı çıkışı, tüm Paris'i sinirlendirmişti, 1864 yılında Offenbach'ın *Orpheus Cehennemde* adlı operetinde Aşk Perisi rolünde sahneye çıkacaktı. Onun nasıl bir çılgınlık yapacağını merak eden sosyete yanıtını hemen aldı: üzerinde yalnızca birkaç tane çok pahalı elmas dışında, neredeyse çırılçıplaktı ve sahnede dolaşırken her biri bir servet değerindeki elmaslar yere düşünce eğilip almadı, sahne ışıklarının arasına yuvarlanmalarına izin verdi. Erkek seyirciler, ki aralarında bu elmasların bir kısmını ona armağan etmiş olanlar da vardı, onu çılgınca alkışladılar. Böyle davranışlar Cora'yı Paris'in gözbebeği yaptı ve 1870 yılında patlayan Fransa-Prusya savaşı İkinci İmparatorluğu sona erdirene dek, on yıl boyunca kentin en ünlü saray fahişesi olarak hükmünü sürdü.

Her şey tekrar sessizleşti. Genji kilidi açıp, kapıyı denedi. Sürgülenmemişti. Kapının iç tarafında yalnızca bir perde vardı ve loş ışıkta Çin yapımı komodinleri ve oraya buraya atılmış diğer eşyaları görebiliyordu. Usulca kadının yanına yaklaştı. Ufak tefek kadın tek başına yatıyordu. Genji örtüleri açıncaya dek gelenin kadın hizmetçisi Chujo olduğunu varsaydığından, biraz rahatsız olmuştu. • ...Genji'nin davranışı öylesine ikna ediciydi ki, şeytanlar ve iblisler onu inkâr edemezdi. • Kadın o kadar ufak tefekti ki. Kolayca kucağına aldı ve kapıdan geçip kendi odasına götürürken, daha önce çağrılmış olan Chujo ile karşılaştı. Şaşkınlıkla bağırdı. Chujo da şaşırdı ve karanlıkta görmek

için gözlerini kısıp baktı. Genji'nin giysilerinden yükselen parfüm kim olduğunu Chujo'ya anlatmaya yetti... Chujo ardından gitti ama yakarışları Genji'yi etkilemedi. • "Onu almak için sabahleyin gel," dedi kapıları kapatırken. • Hanımefendi, Chujo ve diğerlerinin ne düşüneceklerini aklından geçirirken terden sırılsıklam olmuştu. Genji, onun adına üzüldü. Yine de tatlı sözcükler söylendi ve bir kadının teslim olmasını sağlamak için gereken tüm oyunlar oynandı... • Genji'nin, onu rahatlatmak için çok çeşitli vaatlerde bulunduğu düşünülebilir...

-Murasaki Shikibu, ***The Tale of Genji***

İnsanlar, birinin arzulanır ve baştan çıkarıcı olması için fiziksel güzelliğe, zarafete ya da açıkça cinsellik sergilemesine sahip olması gerektiği konusunda hatalı bir fikre saplanmıştır. Ne var ki Cora Pearl, gerçek anlamda güzel değildi, bedeni oğlan çocuklarını andırıyordu ve stili son derece kaba ve zevksizdi. Yine de Avrupa'nın en yakışıklı erkekleri ona yakın olabilmek için birbiriyle yarışıyor ve bazen bu süreçte kendilerini mahvediyorlardı. Onları büyüleyen Cora'nın ruhu ve yaklaşımıydı. Babası tarafından şımartıldığından, şımartılmanın doğal olduğuna, tüm erkeklerin kendisini şımartması gerektiğine inanıyordu. Sonuçta da tıpkı bir çocuk gibi başkalarını memnun etmek gereksinimi duymuyordu. Cora'nın çok güçlü bağımsızlık duygusu karşısında erkekler ona sahip olmak, ehlileştirmek arzusuna kapılıyorlardı. Bir fahişeden başka bir şey olduğunu iddia etmediğinden, bir hanımefendide son derece kaba görülecek utanmazlık onda doğal ve eğlenceli gibi algılanıyordu. Ve tıpkı şımarık bir çocukla olduğu gibi bir erkeğin onunla kurduğu ilişki de yalnızca onun istekleri doğrultusundaydı. Erkek onu değiştirmeye çabaladığı anda Cora ilgisini yitiriyordu. İnanılmaz başarısının sırrı buydu.

Şımarık çocuklar hiç de hak etmedikleri kadar kötü bir üne sahiptirler. Maddi açıdan şımartılanlar genelinden dayanılmaz olurlar ama sevgi şımarığı olanlar, kendilerinin çok baştan çıkarıcı olduğunu bilirler. Büyüdükleri zaman bu bilgi büyük bir avantaj sağlar. Annesinin gözbebeği ol-

duğundan bireysel deneyimlerine dayanan Freud, şımartılan çocukların yaşamları boyunca süren özgüvenleri olduğunu söylemişti. Bu nitelik dışa vurur, başkalarını kendine doğru çeker ve dairesel bir biçimde insanların o kişiyi biraz daha şımartmasına yol açar. Disiplin kuralları koymaya çalışan bir ebeveyn tarafından doğal enerjileri ve ruhları ehlileştirilmediğinden, yetişkinlik döneminde maceraperest, cesur ve çoğu zaman muzip ya da utanmaz olurlar.

3. 1925 Ekimi'nde Paris sosyetesi Revue Nègre'in açılışı nedeniyle çok heyecanlıydı. Jazz ya da Amerika'nın siyahlarından gelen herhangi her şey son modaydı ve Revue Nègre'in tüm Broadway dansçıları ve diğer sanatçıları Afrikalı-Amerikalıydılar. Açılış gecesinde sanatçılar ve yüksek sosyete salonu doldurdu. Gösteri tahmin ettikleri gibi son derece görkemliydi ama çok güzel yüzlü, uzun bacaklı bir kadının sergilediği son numara için hiç de hazır değildiler. Yirmi yaşındaki dansçı Josephine Baker, Doğu St. Louis'liydi. Sahneye göğüsleri çıplak, yalnızca saten bikini altının üzerini örten tüylerden yapılma bir etek ve boynuyla ayak bileklerinde tüylerle çıktı. Gerçi "*Danse Sauvage*" adlı gösterisini yine tüylerle örtülmüş başka bir dansçıyla birlikte gerçekleştiriyordu ama tüm gözler onun üzerindeydi. Tüm bedeni seyircilerin daha önce görmedikleri bir biçimde canlanmıştı. Bacakları bir kedinin esnekliğiyle hareket ediyor, bir eleştirmenin sinekkuşunun hareketlerine benzettiği gibi, poposu dörtbir yana dönüyordu. Dans sürerken, seyircilerin verdiği tepkiyle beslenir gibi adeta kendinden geçmişti. Bir de yüz ifadesi vardı: ne kadar da eğleniyordu. Sergilediği neşe, yaptığı erotik dansa garip bir masumiyet hatta biraz da komiklik katıyordu.

Ertesi gün haber hızla yayıldı: bir yıldız doğmuştu. Josephine, Revue Nègre'in yıldızı oldu ve Paris ayaklarının dibine serildi. Bir yıl içinde yüzü tüm kenti kaplayan afişlerde göründü. Josephine Baker bebekleri, parfümleri, giysileri ortalığa yayıldı. Modayı izleyen Fransız kadınları saçları-

nı Bakerfix adı verilen bir ürünle tıpkı Baker gibi arkaya yatırmaya başladılar. Hatta cilt rengini koyulaştırmaya çalışanlar bile oldu.

Böylesine ani gelen şöhret büyük bir değişime işaret ediyordu, birkaç yıl öncesine kadar Josephine, Amerika'nın en kötü varoşlarından biri olan Doğu St. Louis'de büyüyen genecik bir kızdı. Daha sekiz yaşındayken, kendisini sık sık döven bir beyaz kadının evinde temizlik yaparak çalışma hayatına atılmıştı. Bazen farelerin cirit attığı, kış aylarında ısıtma sistemi olmayan bodrumlarda uyuyordu. (Isınabilmek için böyle çılgın bir biçimde dans etmeyi öğrenmişti.) 1919 yılında evden kaçmış ve yarı-zamanlı vodvil dansçısı olmuştu. İki yıl sonra New York'a gittiğinde ne parası ne de tanıdıkları vardı. Gözlerini şaşılatıp, yüzünü buruşturarak komik bir koro dansçısı olarak iş bulmuş ama kimsenin ilgisini çekmemişti. Sonra Paris'e davet edilmişti. Kendileri için Fransa'daki işlerin Amerika'dan daha beter olacağından çekinen bazı siyah dansçılar daveti reddetmiş ama Josephine bu fırsatı kaçırmamıştı.

Revue Nègre ile kazandığı başarıya karşın Josephine kendini kandırmadı: Paris halkı maymun iştahlı oluşuyla ünlüydü. İlişkileri tümüyle tersine çevirmeye karar verdi. İlk olarak, herhangi bir klüple anlaşma imzalamaya yanaşmayarak her an işten ayrılabileceğini açıkça belirtti. Çocukluğundan bu yana başkalarına bağımlı olmaktan korkardı ve şimdi de kimsenin kendisini çantada keklik gibi görmesini istemiyordu. Bu yaklaşım, eğlence yeri müdürlerinin peşinden koşmasına ve halkın daha fazla takdir etmesine yol açtı. İkinci olarak siyah ırk kültürünün moda olduğunu ve Fransızların bir çeşit kültür karikatürüne âşık olduklarını fark etti. Eğer başarılı olmak için böyle davranmak gerekiyorsa bunu yapacaktı ama bu karikatürü ciddiye almadığını açıkça belirtti. Tam tersine çevirip son modayı izleyen bir Fransız kadını havasına bürünüp siyahlığın değil beyazlığın karikatürü oldu. Komedyenlik, ilkel dansçılık, son moda Paris'li kadın gibi her şey aslında oynanması gereken bir roldü. Ve Josephine her yaptığını öylesine içten, öylesine doğal yaptı ki, bıkkın Fransızları

yıllarca baştan çıkardı. 1975'de ölünce cenazesi yüksek bir kültür olgusu olarak ulusal televizyonlardan yayınlandı. Yalnızca devlet başkanları için sergilenen gösterişli bir törenle gömüldü.

Josephine Baker dünyayı denetimi altında tutumama duygusuna çok küçük yaşta dayanamamaya başlamıştı. Hiç de parlak olmayan yaşam koşulları karşısında ne yapabilirdi? Bazı genç kızlar tüm umutlarını evlenecekleri erkeğe bağlıyorlardı ama Josephine'in babası kızının doğumundan kısa bir süre sonra ailesini terk ettiğinden, evliliğin kendisini daha mutsuz edeceğine inanıyordu. Çocukların çoğunun sığındığı çözüm yolunu seçti: umutsuz bir ortamda yaşarken, kendini çevresindeki çirkinlikleri görmeyecek biçimde, kendi yarattığı bir dünyaya kapattı. Bu dünya dansla, palyaçolukla, güzel düşlerle doluydu. Bırakın başkaları ağlasın ve sızlansın; Josephine her zaman gülümseyen, özgüvenli ve kendine yeterli bir insan olabilirdi. Erken yaşlarından ölümüne dek onunla tanışan herkes bu niteliğin ne kadar baştan çıkarıcı olduğunu söyledi. Uzlaşmayı reddetmesi, olması beklenen kişi olmayışı, yaptığı her şeyin otantik ve doğal görünmesini sağlıyordu.

Her çocuk oyun oynamasını, kendine yeterli bir dünya yaratmasını sever. Hayal dünyasına daldıkları zaman çocuklar karşı konulmaz biçimde çekici olurlar. Hayallerine büyük bir ciddiyet ve duygusallık katarlar. Yetişkin Doğallar da, özellikle sanatla ilgileniyorlarsa, benzer bir davranış sergilerler: kendi hayal dünyalarını yaratıp adeta gerçekmiş gibi içinde yaşarlar. Hayaller gerçeklerden çok daha sevimlidir ve çoğu insanın böyle bir dünya yaratmaya yetecek gücü ya da cesareti olmadığından, yaratabilenlerin çevresinde olmayı yeğlerler. İmajınızla oynamayı öğrenin ama asla fazla ciddiye almayın. İşin anahtarı oyunlarınıza bir çocuğun duygusallığını ve inandırıcılığını katarak doğal gibi göstermektir. Neşeyle dolu dünyanıza ne kadar fazla dalmış gibi görünürseniz, o kadar fazla baştan çıkarıcı olursunuz. İşi yarım bırakmayın; içinde yaşadığınız hayal

dünyasını olabildiğinde radikal ve egzotik biçime getirin ve tıpkı bir mıknatıs gibi ilgiyi çekin.

4. Onuncu yüzyılın sonlarında Japonya'nın Heian Sarayı'nda Kiraz Çiçeği festivali yapılmaktaydı. Saray halkının bir kısmı sarhoş, geri kalanı derin uykudaydı; yalnızca imparatorun baldızı genç prenses Oborozukiyo uyanıktı ve şiir okuyordu. "İlkbaharın sisli mehtabıyla neyi kıyaslayabilirsiniz ki?" Sesi düzgün ve tatlıydı. Dairesinin kapısına yaklaşıp mehtaba bakarken burnuna tatlı bir koku doldu ve bir el giysisinin kolundan çekti. "Kimsiniz?" dedi prenses korkuyla. "Korkacak bir şey yok," diye yanıtladı bir erkek sesi ve kendi şiiriyle devam etti. "Gecenin geç saatlerinde sisli mehtaptan keyif alırız. Aramızdaki ilişkinin ise sisli bir yanı yok." Başka bir şey söylemeden adam prensesi kendine çekip kucağına aldı ve odanın dışındaki koridora çıkarıp kapıyı örttü. Prenses dehşete kapılıp yardım çağırmak istedi ve karanlıkta erkeğin sesini duydu. "Hiç yararı olmaz. Ben her zaman istediğimi elde ederim. Lütfen sessiz ol."

Şimdi prenses sesi ve kokuyu tanımıştı. Ölen imparatorun cariyesinden olan genç oğlu Genji'nin giysileri daima belirgin bir parfüm kokusu yayardı. Erkek tanıdığı biri olduğu için genç prenses biraz sakinleşti ama bir yandan da Genji'nin yaygın şöhretini düşünüyordu: Sarayın asla uslanmaz bir baştan çıkarıcısı olan Genji'yi hiçbir şey durduramazdı. Genç adam sarhoştu, şafak neredeyse sökecek ve nöbetçiler dolaşmaya başlayacaklardı; prenses, Genji ile birlikte görünmek istemiyordu. Aynı anda genç adamın son derece güzel yüz hatları, kötülüğün izi bile bulunmayan içten bakışlarını fark etti. Ardından Genji o tatlı sesiyle başka şiirler okudu. Yarattığı imgeler genç prensesin beynini öylesine doldurdu ki, artık karşı koyamadı.

Gün aydınlanırken Genji ayağa kalktı. Birkaç tatlı sözcük söyledi, yelpazelerini değiş tokuş ettiler ve çıkıp gitti. Hizmetçiler artık imparatorun dairesine yaklaşıyorlardı ve parfüm kokularını ardından bırakarak, hızlı adımlarla uzaklaşan Genji'yi görünce her zamanki oyunlarından bi-

mine kalkıştığını tahmin edip gülümsediler. Ama imparatorun baldızına yaklaşmaya cesaret edeceği asla akıllarına gelmedi.

Bu olayın ardından geçen günlerde Oborozukiyo, Genji'den başka bir şey düşünemez olmuştu. Başka metresleri de olduğunu biliyordu ve onu aklından çıkarmaya çalıştığı zaman genç adamdan bir mektup geliyor ve prenses yine ilk başladığı noktaya dönüyordu. Daha doğrusu gece yarısı ziyaretini bir türlü unutamadığından mektuplaşmayı önce kendisi başlatmıştı. Onu tekrar görmeliydi. Yakalanma riskine ve kız kardeşi yani imparatorun karısı Kokiden'in genç adamdan nefret etmesine karşın, dairesine gizlice gelebilmesi için planlar yaptı. Ama bir gece kıskanç bir saray görevlisi onları baş başa yakaladı. Haber Kokiden'e ulaşınca doğal olarak öfkeye kapıldı. Genji'nin saraydan uzaklaştırılmasını istedi ve imparatorun da bu isteğe boyun eğmekten başka seçeneği olmadı.

Genji uzaklara gidince olaylar yatıştı. Ardından imparator öldü ve oğlu tahta çıktı. Sarayda garip bir boşluk vardı; Genji'nin baştan çıkarmış olduğu düzinelerle kadın yokluğuna dayanamıyor ve onu adeta mektup yağmuruna tutuyordu. Hatta onunla hiç tanışmamış olanlar bile ardında bıraktığı bir eşyasını, örneğin hâlâ kokusunu taşıyan bir giysisini, görünce ağlamaya başlıyorlardı. Genç imparator onun neşeli varlığını özlüyordu. Prensesler ise koto denilen aletle çaldığı müziği özlemişlerdi. Oborozukiyo ise gece yarısı ziyaretlerini özlemle bekliyordu. Sonunda Kokiden bile ona karşı duramayacağını fark edip ağladı. Ve Genji saraya geri çağırıldı. Üstelik yalnızca bağışlanmakla kalmamış bir kahraman gibi karşılanmıştı. Genç imparator, çapkın arkadaşını gözleri yaşlı kucakladı.

Genji'nin öyküsü Heian sarayında yaşayan kadınlardan biri olan Murasaki Shikibu'nun on birinci yüzyılda yazdığı *The Tale of Genji* adlı romanda anlatılır. Roman kahramanını yaratırken yazar büyük bir olasılıkla Fujiwara no Korechika adlı gerçek bir insandan esinlenmiştir. Aynı dönemde yazılmış olan *The Pillow Book* adlı romanın kadın yazarı Sei

Shonagon da Korechika ile karşılaşmasını aktarırken inanılmaz çekiciliğinden ve kadınları adeta hipnotize ettiğinden söz eder. Genji kendini savunmayan Doğal bir âşıktı, yaşamı boyunca tutkuyla kadınlara bağlandı ve kadınlara karşı duyduğu sevgi ve saygı onu karşı konulmaz yaptı. Romanda Oborozukiyo'ya söylediği gibi, "Her zaman istediğimi elde etmeme izin verilir." Kendine olan inancı Genji'nin çekiciliğinin yarısını oluşturuyordu. Karşı konulmak onu savunmaya itmiyordu, biraz şiir okuyarak zarafetle geri çekiliyordu ve giderken giysilerinin parfüm kokusunu ardında bıraktığından kurbanı niçin bu kadar çekindiğini merak ediyor, onu terslemekle neler yitirdiğini düşünüyor ve bir dahaki sefere durumun farklı olacağını belirtmenin bir yolunu buluyordu. On birinci yüzyılda kırk yaşına gelen erkeklerin çoğu yaşlı ve bitkin görünürken, hiçbir şeyi ciddi ya da kişisel olarak almayan Genji, o yaşta genç bir delikanlı gibi görünüyordu. Baştan çıkarma gücü onu terk etmemişti.

İnsanlar kolaylıkla etki altında kalırlar, ruh halleri kolayca çevrelerindekilere yayılır. Aslında baştan çıkarma olgusu karşıdaki kişinin sergilediği duygu ya da ruhsal durumun bir bakıma taklit edilmesine dayanır. Ama kararsızlık ve beceriksizlik de bulaşıcı olduğundan baştan çıkarma olgusu için adeta yok edicidir. Eğer önemli bir dakikada kararsız ya da çekingen davranırsanız, karşınızdaki kişi onun çekiciliğinin etkisinde kalmak yerine kendinizi düşündüğünüzü hisseder. Ve büyü bozulur. Buna karşılık kendini savunmaya kalkışmayan bir sevgili olarak tam tersi bir etki yaratırsınız. Belki kurbanınız kararsız ya da kaygılıdır ama son derece özgüvenli ve doğal biriyle karşılaştığı için derhal bu havaya girecektir. Dans pistinde çaba göstermeden yönettiğiniz biriyle dans etmek gibi, bu beceriyi de öğrenebilirsiniz. Yıllar boyunca içinizde birikmiş olan korku ve beceriksizlik duygularından sıyrılmak, yaklaşımlarınızda zarafet katmak, karşınızdaki direnirse kendinizi savunmamak becerilerini geliştirmeniz gerekir. Karşınızdakilerin direnmesi bir bakıma sizi sınamaktır ve eğer beceriksizlik ya da kararsızlık sergilerseniz, sınavı geçemediğiniz gibi, kuşkularınızı onlara bulaştırmak riskini de taşımış olursunuz.

Simge: Kuzu. Öylesine yumuşak ve cana yakın ki. İki günlük bir kuzu zarafetle atlayıp sıçrayabilir, bir hafta içinde "lideri izleyin" oyununu oynayabilir. Zayıflığı çekiciliğinin bir parçasıdır. Kuzu öylesine masumdur ki, ona sahip olmak hatta yiyip yutmak isteriz.

Tehlikeleri

Çocukça bir nitelik çekici olduğu kadar sinirlendirici de olabilir; masum çocukların hiçbir dünya deneyimi yoktur ve tatlılıkları bazen usandırabilir. Milan Kundera'nın *Gülüşün ve Unutuşun Kitabı* adlı yapıtında, roman kahramanı bir grup çocukla ıssız adaya düştüğünü hayal eder. Ne var ki kısa sürede çocukların harika nitelikleri inanılmaz derecede sinirlenmesine ve birkaç gün sonra onlarla artık iletişim bile kuramadığını düşünmesine yol açar. Düş bir karabasana döner ve kahraman, yetişkinlerin arasına dönmeyi, gerçek şeyler yapmayı ve konuşmayı özler. Tümüyle çocukça davranışlar kısa sürede bıkkınlık vereceğinden, Doğal baştan çıkarıcıların çoğu tıpkı Josephine Baker gibi yetişkin deneyimi ve bilgeliğini çocukça davranışlarla bir araya getirirler. Bu niteliklerin karışımı ise çok çekicidir.

Toplum çok sayıda Doğal kişiye tahammül edemez. Cora Pearl ya da Charlie Chaplin'lerin sayısı çok olunca, çekicilikleri kısa sürede yok olur. Aslında yalnızca sanatçılar ya da boş zamanı fazla olanlar bu yöntemi sonuna kadar kullanabilirler. Belirli durumlarda hedefinizdeki kişinin savunmasını indirmek için biraz masumiyet ya da muziplik işe yarayacağı zamanlar Doğal karakter tipini kullanmak en iyisidir. Bir dolandırıcı başkalarının güvenini kazanmak ve kendilerini daha üstün hissetmelerini sağlamak için aptal rolü oynar. Karşınızdakinden daha akıllı olduğunuzu göstermek bazen tehlike yaratacağından, böylesi yapay doğallık günlük yaşamda çok sık uygulanır; zekânızı gizlemenin en kusursuz yolu Doğal karakter rolü sergilemektir. Ama çocukça davranmaktan kendinizi asla

alakoyamıyorsanız, acınacak bir durumda görünme riskini taşırsınız ve sempati yerine acıma ve tiksinti uyandırırsınız.

Ayrıca Doğal karakterin baştan çıkarıcı özellikleri, gerçekten doğalmış gibi görünecek kadar genç olan kişilerde daha yararlıdır. Yaşlı bir insanın bu rolü oynaması çok zordur. Cora Pearl ellili yaşlarında göz alıcı pembe giysilerini giyerken pek de çekici görünmüyordu. 1620'li yıllarda İngiltere sarayında aralarından eşcinsel Kral I. James'in bulunduğu hemen herkesi baştan çıkaran Buckingham Dükü'nün görünüşü ve davranışları inanılmaz bir biçimde çocukcaydı ama yaşlandıkça bu yaklaşımı iğrenç ve itici görünmeye başladı. Ve sonunda o kadar çok düşman edindi ki, cinayete kurban gitti. Siz de yaşlandıkça, doğal nitelikleriniz bir çocuğun özgür ruhunu yansıtmalıdır, artık kimseyi kandırmayacak olan masum görüntüsüne gerek yoktur.

Koket

Doyumu geciktirmek, baştan çıkarma sanatının en üst düzeyidir - beklerken kurban sürekli bir heyecana kapılır. Koketler bu oyunun ustalarıdır, umut ile hayal kırıklığı arasında gidip gelen bir davranışı çok iyi ayarlarlar. Fiziksel zevk, mutluluk, şöhretlere yakın olmak, güç sahibi olmak gibi pek de kolay elde edilmeyecek bir ödülle yemlerler ve bu durum kurbanlarının onları daha yakından kovalamalarına neden olur. Tümüyle kendilerine yeterli gibi görünürler, size gereksinimleri yoktur ve narsist yaklaşımları şeytansı bir çekicilik oluşturur. Onları fethetmek istersiniz ama kozlar onların elindedir. Koketlerin stratejisi doyumun tümünü sunmamaktır. Koketlerin dönüşümlü sıcak ve soğuk davranışlarını taklit edince, baştan çıkardığınız kişi ayağınızın dibinden ayrılmayacaktır.

Sıcak ve Soğuk Koket

1795 sonbaharında Paris garip bir şaşkınlığa kapıldı. Fransız Devrimi'ni izleyen Terör Dönemi sona ermiş, giyotinin sesi kesilmişti. Kent rahatlayarak soluk aldı ve çılgın partiler, bitmek bilmeyen festivaller başladı.

O tarihte yirmi altı yaşında olan genç Napoleon Bonaparte böyle eğlencelere ilgi duymuyordu. Taşradaki isyanı bastırarak başarılı, cesur bir general olarak ün yapmıştı ama hırsı sınır tanımadığından yeni başarılar için yanıp tutuşuyordu. O yılın ekim ayında kötü ünlü otuz üç yaşındaki dul Josephine de Beauharnais onu ziyarete gelince, aklının karışmasına engel olamadı. Josephine son derece egzotik, tembel görünümlü, cinsellik kokan bir kadındı. Martinique Adası'ndan gelme olduğundan yabancı oluşunu sürekli vurguluyordu. Buna karşılık serbest bir kadın olarak ün yapmıştı ve utangaç Napeloen evliliğe inanıyordu. Yine de Josephine her hafta düzenlediği akşam toplantılarından birine davet edince, kabul etti.

Davette Napoleon kendini yabancı hissetti. Kentin salonu dolduran ünlü yazarları, mizah ustalarına giyontinden kurtulmayı başarmış birkaç soylu da katılmıştı. Josephine de aslında viskontes idi ve giyotine gitmekten kıl payı kurtulmuştu. Kadınların tümü göz kamaştırıcıydı, bir kısmı belki ev sahibesinden bile daha güzeldi ama tüm erkekler Josephine'in zarif duruşunun, soylu edasının çekiciliğine kapılmıştı. Birkaç kez diğer erkek konukları ardında bırakıp Napoleon'un yanına gitti. Böylesine bir ilgiden başka hiçbir şey genç generalin özgüvensiz egosunu tatmin edemezdi.

Gerçekten de teslim olanlar yerine karşı koyan kadınlara daha fazla bağlanan erkekler vardır. Aşkın bulutsuz mavi göğü yerine, sürekli değişen bir an harika bir an sonra kararıp şimşeklerin çaktığı gökyüzünü yeğleyenler vardır. Josephine'in bir fatihle ilgilendiğini ve aşkın savaşa benzediğini unutmayalım. Teslim olmadı, fethedilmesine izin verdi. Eğer daha yumuşak, daha ilgili, daha sevgi dolu olsaydı, belki Napoleon onu daha az severdi.

-Imbert de Saint-Amand, Philip W. Sergeant'ın *The Empress Josephine: Napoleon's Enchantress* adlı yapıtından alıntı

Genç kadını ziyaret etmeye başladı. Bazen Josephine, ona yüz vermeyince öfke krizine kapılarak yanından ayrılıyordu ama ertesi gün tutku dolu bir mektup geliyor ve derhal yanına koşuyordu. Kısa bir süre sonra neredeyse tüm zamanını onunla geçirmeye başladı. Josephine'in ara sıra sergilediği üzüntüsü, öfkesi ya da gözyaşları ona olan bağlılığını arttırıyordu. 1796 Martı'nda Napoleon, Josephine ile evlendi.

Koketler sevmesini değil memnun etmesini bilirler, bu nedenle erkekler onları daha çok sever.

-Pierre Marivaux

Düğünden iki gün sonra Napoleon, Avusturya'ya karşı savaşmak üzere Kuzey İtalya'ya doğru yola çıktı. "Yalnızca seni düşünüyorum," diye yazdı karısına. "Senin neler yaptığını düşünmek hayal gücümü yoruyor." Generalleri onun dalgın olduğunu fark ediyorlardı: toplantılardan erken ayrılıyor, saatlerce mektup yazıyor ya da bir zincirle boynuna astığı Josephine'in minyatürüne bakıyordu. Aralarındaki dayanılmaz uzaklık ve karısının pek sık mektup yazmaması, mektuplarının tutkulu olmaması ve birlikte İtalya'ya gelmemesi onu bu hale getirmişti. Bir an önce yanına dönebilmek için bu savaşı hızla bitirmesi gerekiyordu. "Josephine için yaşamak!" diye yazdı karısına. "Senin yanına gelebilmek için çalışıyorum,

sana ulaşmak için kendimi öldürüyorum." Gitgide daha tutkulu ve erotik olmaya başlayan mektupları okuyan Josephine'in bir arkadaşı şöyle yazdı: "El yazısı kolayca okunmuyordu, imla hataları vardı, yazı stili garip ve karmaşıktı... Bir kadın için ne kadar garip bir durum - koskoca bir ordunun zafer yürüyüşünün ardındaki motivasyon olmak."

Bir an yok olmak, bir akşam yemeği davetini kabul etmemek, farkına varmadan sert davranmak, dünyadaki tüm kozmetiklerden ve güzel giysilerden daha fazla işe yarar.

-Marcel Proust

Aylar boyunca Napoleon İtalya'ya gelmesi için Josephine'e yalvardı ama o, bitmek bilmeyen bahaneler ileri sürdü. Sonunda gelmeyi kabul etti ve karargâhın bulunduğu Brescia'ya gitmek üzere Paris'ten ayrıldı. Yolda düşmanla karşılaşınca yolu uzatıp Milano üzerinden dolaşmak zorunda kaldı. Napoleon da Brescia'dan uzakta ateş hattındaydı. Geri dönüp karısını bulamayınca, düşmanı General Würmser'i suçladı ve intikam almaya yemin etti. İki ay boyunca iki ayrı hedefi aynı enerjiyle kovaladı: Würmser ve Josephine. Karısı olması gereken hiçbir yerde bulunmuyordu: "Milano'ya geldim, seni kucaklamak için her şeyi bir yana bırakıp evine koştum. Ama sen yoktun!" Napoleon öfke ve kıskançlığa kapıldı ama sonunda Josephine'e ulaşınca, gördüğü en ufacık yakınlık karşısında yüreği yumuşadı. Toplantılara katılmadığı, emirler ve stratejiler gelişigüzel yapıldığı için generalleri öfkelenirken, Napoleon karısıyla karartılmış bir arabada uzun geziler yapıyordu. "Hiçbir kadın bir başkasının yüreğine hiç böylesine sahip olamaz," diye yazacaktı ona daha sonraları. Ne var ki birlikte geçirdikleri zaman çok kısaydı. Neredeyse bir yıl süren savaşta Napoleon karısıyla ancak on beş gece beraber olabildi.

Geceleri bir tehlike vardır, / acemiler için - aşk ya da evlilik gibi değildir, / ama küçümsenmemesi de gerekir / Kötülemeye çalışmadım,

çalışmıyorum / Lekelenmişlerin bile erdem sergilemesini - / Duruşlarına bir zarafet bile katar - / Ama çift karakterli olan yosmaları suçluyorum, / Couleur de rose ne beyazdır ne de kırmızı. / Sizin yaşlı koket de böyledir işte / Ne "hayır" diyebilir / Ne de "evet" der ve sizi iki arada tutar. / Korunaklı bir sahilde rüzgâr esmeye başlayana dek - / Sonra yüreğinizin içsel bir alayla kırıldığını görür. / Duygusal acılar dünyası ortaya çıkar / Ve her yıl yeni Werterleri mezara götürür; / Ama aslında yalnızca masum bir flörttür / İhanet sayılmaz ama masumluğun yok edilişidir.

-Lord Byron, *The Cold Coquette*

Kendisi İtalya'dayken, Josephine'in bir âşığı olduğu dedikoduları Napoleon'un kulağına geldi. Karısına olan duyguları azaldı ve bir dizi metres edindi. Ne var ki Josephine, kocası üzerindeki etkisine bu durumu bir tehdit olarak görmedi. Birkaç damla gözyaşı, biraz tiyatral davranış, biraz soğukluk ve Napoleon onun kölesi olmayı sürdürdü. 1804 yılında Josephine'e imparatoriçe olarak taç giydirdi ve bir oğlu olduğundan sonuna kadar imparatoriçe olarak kaldı. Ölüm döşeğindeki Napoleon'un son sözü, "Josephine," oldu.

Kişinin amacını belirtmesinin bir yolu vardır. Bunu yaparken izleyicilere soğuk ve tepeden bakar gibi davranmak gerekir. Böylece o kişinin kendilerini memnun etmeye çalışmadığını fark ederler. Ana ilke, bize verecek bir şeyleri olmayan ama buna karşılık bizden alacak çok şeyleri olanlara asla ayrıcalık tanımamaktır. Bunu yapmaları çok uzun sürse bile, onlar diz çöküp yalvarıncaya kadar bekleyebiliriz.

-Sigmund Freud'un bir öğrencisine yazdığı mektuptan. Paul Roazen'in *Freud and His Followers* **adlı yapıtından alıntı**

Fransız Devrimi sırasında Josephine giyotine gitmekten kıl payı kurtulmuştu. Bu deneyim tüm hayallerini yıktığı gibi iki ana amaç bırakmıştı: zevkli bir yaşam sürmek ve bunu en iyi sağlayacak erkeği bulmak. Gözü-

nü çok önceden Napoleon'a dikmişti. Hem gençti hem de geleceği parlaktı. Sakin görünümünün altında son derece duygusal ve saldırgan olduğunu seziyordu ama bu durum adamın özgüvensizliğini ve zayıflığını belirttiğinden, Josephine ürkmemişti. Kolayca köle durumuna getirilebilirdi. Önceleri Josephine onun ruh haline uyum gösterdi, kadınlık zarafetiyle büyüledi, bakışları ve davranışlarıyla kendine çekti. Napoleon, ona sahip olmak istedi. Genç adamda bu duyguyu uyandırınca, ondan uzaklaşıp, hayal kırıklığına uğratarak tatmini geciktirme gücünü kullandı. Daha doğrusu kovalamacanın ıstırabı Napoleon'a bir cins mazoşist zevk verdi. Sanki savaş meydanındaki düşmanıymış gibi kadının bağımsız ruhunu bastırmak özlemine kapıldı.

İnsanlar doğuştan gariptir. Kolay bir fetihin değeri zor olandan daha düşüktür; sahip olabileceklerimize oranla bize yasaklananlardan daha fazla zevk alırız. Baştan çıkarma olgusunda en büyük gücünüz, arkanızı dönüp başkalarının sizin peşinizden gelmelerini sağlama, tatmin olmalarını geciktirme yeteneğinizdir. Çoğu insan yanlış hesap yapar ve karşısındakinin ilgisini yitireceğinden korkarak çok çabuk teslim olur ya da karşısındakine istediğini vermenin, verene bir çeşit güç sağlayacağına inanır. İşin gerçeği ise tam tersidir: birini tatmin ettiğiniz zaman, artık inisiyatif sizde değildir ve karşınızdaki kişinin en küçük kapriste ilgisini yitirme olasılığına açık duruma gelmişsiniz demektir. Unutmayın ki, aşkta kibir önemlidir. Kurbanlarınızın, kendinizi geri çekmenizden, gerçekten ilgi duymadığınızdan, kendilerini artık çok iyi tanıdığınız için heyecan vermedikleri fikrinden korkmalarını sağlayarak, özgüvensizlik duygusunu uyandırın. Özgüvensizlik duygusu yıkıcıdır. Onları hem siz hem de kendileri hakkında belirsizlik içinde bırakınca, tekrar umutlandırın, arzulanır olduklarını hissetmelerini sağlayın. Sıcak ve soğuk, sıcak ve soğuk - böylesi koketlik sapıkçasına zevkli olduğu gibi ilgiyi arttırır ve inisiyatifin sizde kalmasını sağlar. Kurbanınızın öfkesinden çekinmeyin; köle olduğunun kesin belirtisidir.

Gücünü çok uzun süre kullanmak isteyen kadın, sevgilisine karşı kötü davranmalıdır.

-Ovidius

Soğuk Koket

Yazar Truman Capote 1952 yılında sosyal çevrelerde ve edebiyatta büyük bir başarı kazanınca, Andy Warhol adlı genç bir adamdan neredeyse her gün hayranlık dolu mektuplar almaya başladı. Ayakkabı tasarımcıları, moda dergileri ve benzerleri için grafiker olarak çalışan Warhol, tasarımlarından bazılarını ünlü yazarın bir kitabında kullanmasını umarak ona gönderiyordu. Capote yanıt vermedi ve bir gün eve gelince Warhol'u annesiyle sohbet ederken buldu. Ardından Warhol neredeyse her gün telefon etmeye başladı. Sonunda Capote her şeye son verdi. "Hiçbir başarıya ulaşamayacakmış gibi görünen umarsız insanlardan biriydi. Doğuştan kaybetmeye mahkûm çaresiz bir adam," diyecekti daha sonraları.

On yıl sonra Andy Warhol, ün kazanmaya başlayan bir ressam olarak Manhattan'daki Stable Gallery'de ilk bireysel sergisini açtı. Duvarlarda Campbell çorba kutuları ve Coca-cola bardaklarının ipek baskı resimleri asılıydı. Açılışta ve ardından düzenlenen partide Warhol bir kenarda durmuş, pek az konuşarak dalgın gözlerle etrafa bakıyordu. Bir önceki kuşağın, birçoğu çok içen, çok konuşan, kadın peşinde koşan, övünmeyi seven, on beş yıldır sanat dünyasına damgasını vuran, saldırgan yapılı soyut dışavurumcu ressamlarıyla arasında ne kadar büyük bir fark vardı. Ayrıca Capote'u, galericileri, resim alanları taciz eden Warhol'dan da ne kadar farklıydı. Warhol'un çalışmalarının soğukluğu karşısında eleştirmenler de şaşkına dönmüş ve meraklanmışlardı: sanatçının yarattıkları hakkında neler hissettiğini bir türlü çözemiyorlardı. Duruşu neydi? Ne anlatmak istiyordu? Sordukları zaman yalnızca, "Hoşuma gittiği için yapıyorum," ya da "Ben çorba severim," gibi yanıtlar veriyordu. Eleştirmenle-

rin yorumları çılgınlığın ötesine geçti: "Warhol'un sanat anlayışı kendi döneminin mitleri üzerinde gerekli bir parazittir," diye yazdı biri. "Karar vermeme kararının yarattığı paradoks, hiçbir şey ifade etmeyen ama yarattıklarına boyut katan fikre eşittir," diye yazdı bir başkası. Gösteri büyük bir başarı kazandı ve Warhol pop art adı verilen yeni sanat hareketinin önde gelen bir ismi oluverdi.

Zamanı gelince en güzel peri, daha beşiğinde yatarken gören herkesin âşık olacağı kadar güzel bir çocuk dünyaya getirdi ve ona Narcissus adını verdi... Cephisus'un oğlu on altı yaşına basınca, aynı anda hem çocuk hem yetişkin gibi göründü. Birçok kız ve erkek ona âşık oldu ama yumuşak genç bedenindeki gurur öylesine yüksekti ki, hiçbiri ona dokunmaya cesaret edemedi. Bir gün elinde bir ağla ürkek geyikleri avlarken, başka biri konuştuğu zaman susmasını bilmeyen ama söze başlamayı da henüz öğrenmemiş olan konuşkan peri onu gördü. Perinin adı Echo idi ve her konuşanı yanıtlardı... • Narcissus'u ıssız kırlarda dolaşırken görünce, Echo, ona âşık oldu ve gizlice adım adım izlemeye başladı. Yaklaştıkça bedenini saran ateş de artıyordu; tıpkı meşalelerin ucuna sürülen kükürtün bir kıvılcım görünce ateş alması gibi, yanıyordu. Ona iltifatlar etmek, tatlı yakarışlarda bulunmak istiyordu! Şans eseri genç oğlan arkadaşlarının yanından uzaklaşmıştı ve seslendi: "Kimse yok mu burda?" Echo yanıtladı: "Burda!" Narcissus şaşkınlıkla kalakaldı ve çevresine bakındı... arkasına da bakıp kimseyi göremeyince tekrar seslendi: "Niçin benden kaçıyorsunuz?" Ama kulağına yalnızca kendi sözcükleri geldi. Başka birinin sesi olduğunu varsayarak ısrar etti. "Buraya gelin, tanışalım!" Echo yanıtladı: "Tanışalım!" Şimdiye dek hiçbir sese bu kadar istekli yanıt vermemişti. Söylediklerini yerine getirmek için ormandan çıktı ve kollarını âşık olduğu boynuna sarmak istedi ama genç oğlan bağırarak ondan kaçtı: "Sarılmaya kalkışma! Bana dokunmana izin vermektense ölmeyi yeğlerim!"... Böyle aşağılanınca peri ormana gizlendi ve utanç içindeki yüzünü yaprakların arasına sakladı ve o günden bu yana ıssız mağaralarda yaşıyor. Ne var ki

sevgisi yüreğinden sıyrılmadı ve reddedilmenin acısıyla biraz daha arttı... • Narcissus daha önce karışlaştığı su ve orman perileriyle erkek hayranlarına davrandığı gibi davranarak onun duygularıyla oynamıştı. Reddettiklerinden biri ellerini cennete doğru açıp dua etti: "Tıpkı bizim ona âşık olduğumuz gibi o da birine âşık olsun! Ve sevdiğine asla kavuşamasın!" Nemesis bunu duydu ve duası kabul oldu... • Sıcak günde av peşinde koşmaktan yorulan Narcissus berrak bir suyun kenarına uzandı. İlkyazın ve bulunduğu yerin güzelliğine kapılmıştı. Susuzluğunu gidermek isteyince, içinde başka bir susuzluk daha belirdi. Su içerken gördüğü güzel yansımayla büyülendi. Yalnızca bir gölgeyi gerçek bir beden sanarak, gerçek olmayan bir umuda kapılıp âşık oldu. Paria mermerinden yapılmış bir heykel gibi bakışlarını kendi görüntüsünden alamayarak kıpırdamadan durdu... Hiç farkında olmadan kendini arzuladı, kendi takdirinin nesnesi oldu, bedenini yalayıp yutacak ateşi kendi aradı ve buldu. Tehlikeli suları kaç kez öpmeye, gördüğü kişiye kaç kez sarılmaya kalkıştı. Ama tabi ki görüntüsüne sarılamadı. Neye baktığını bilmiyor ama gözünü bağlayan görüntüyle heyecanlanıyordu. Zavallı aptal çocuk, niçin kaçıp gidecek bir yansımayı boş yere tutmaya çabalıyorsun? Aradıkların aslında varolmadı; başını yana çevirirsen sevdiğini yitireceksin. Gördüğün yalnızca senin gölgen ve kendi başına bir işlevi yok. Seninle birlikte gelir, sen ordayken vardır, sen giderken seninle gider, eğer tabi gidebilirsen... • Yorgun başını yeşil otlara yasladı ve ölüm, kendi güzelliğine hayran olan gözlerini kapadı. Ölüler ülkesine giderken bile Styx Nehri'nin sularında kendi görüntüsüne bakmayı sürdürdü. İlkyaz perileri olan kız kardeşleri onun yasını tutmak için saçlarını kestiler. Orman perileri de yasını tuttular ve Echo da onların ağıtlarının nakaratlarını tekrarladı. • Cenaze töreni için tabut, meşaleler, odun yığını hazırlandı ama bedeni bir türlü bulunamadı. Onun cesedi yerine ortası sarı, çevresi beyaz yapraklı bir çiçek buldular.

-Ovidius, ***Değişişler***

1963 yılında Warhol, Manhattan'da Factory adını verdiği büyük bir çatı katı kiraladı ve kısa sürede aktörlerin, gelecceğin sanatçılarının, benzer ortamlarda dolaşmayı sevenlerin merkezi biçimine geldi. Özellikle geceleri Warhol ya kalabalığın arasında geziniyor ya da bir köşeye dayanıp duruyordu. İnsanlar çevresine toplanıp ilgisini çekmeye çalışıp sorular sorunca her zamanki umursamaz tavrıyla yanıtlıyordu. Ama hiç kimsenin beyinsel ya da fiziksel olarak yakınlaşmasına izin vermiyordu. Aynı zamanda eğer yanınızdan geçerken, "Ooo, merhaba," demezse, hüsrana uğruyordunuz. Sizi fark etmediğine göre, modanız geçmiş sayılırdı.

Sinemacılığa gitgide fazla ilgi duyuyor ve çektiği filmlerde dostlarına rol veriyordu. Bir bakıma "on beş dakikalık şöhret" (bu söz Warhol'a aittir) olmalarına fırsat veriyordu. Bir süre sonra insanlar rol kapmak için rekabete giriştiler. Edie Sedgwick, Viva, Nico gibi bazı kadınları yıldız olma yolunda hazırlıyordu. Onun yakın çevresinde bulunmak bile ün kazanmak demekti. Factory herkesin görülmek istediği bir mekân haline geldi ve Judy Garland, Tennessee Williams gibi şöhretler, Warhol'un dostluk kurduğu Sedgwick, Viva ve bohem alt tabakaya mensup insanlarla birlikte bulunmaya başladılar. İnsanlar verdikleri partilere katılması için limuzinlerini gönderiyorlardı. Neredeyse tüm geceyi sessizlik içinde geçirmesine ve erkenden ayrılmasına karşın, Warhol'un varlığı sıradan bir partiyi büyük bir etkinliğe çeviriyordu.

1967'de çeşitli üniversitelerden konuşma yapmak üzere davet aldı. Konuşmaktan özellikle kendi sanatından söz etmekten nefret ediyordu. "İnsan ne kadar az söz ederse, yaptıkları o kadar kusursuzdur," diyordu. Ama ödenen para yüksekti ve hayır demekte zorlanıyordu. Basit bir çözüm yolu buldu: Allen Midgette adında bir aktörden kendi taklidini yapmasını istedi. Siyah saçlı, yanık tenli yarı Cherokee Kızılderilisi olan Midgette kesinlikle Warhol'a benzemiyordu. Ama Warhol ile dostları onun yüzüne pudra sürüyor, kahverengi saçını gümüşe boyuyor, koyu renk gözlük taktırıyor ve Warhol'un giysilerini giydiriyorlardı. Taklitler işe yaradı.

Stüdyoda sanat konusunda bilgili olmadığından öğrencilerin sorularını tıpkı Warhol gibi kısa ve bilmecemsi cümlelerle yanıtlıyordu. Belki Warhol bir ikondu ama kimse onu iyi tanımıyordu, sık sık kara gözlükler taktığından yüz hatları ayrıntılı olarak bilinmiyordu. Konuşmaları dinlemeye gelenler onun varlığından dolayı heyecanlı olduklarından ve epey uzakta durduklarından kimse bu aldatmacayı fark etmedi. Warhol bilinmezliğini korudu.

Daha genç yaşlarda Andy Warhol çelişkili duyguların arasında kalmıştı: umarsızca şöhret olmak istemişti ama doğuştan pasif ve utangaçtı. "Her zaman çelişkilerim oldu," diyecekti sonradan. "Çünkü ben utangacım ama yine de geniş bir bireysel mekân kaplamak isterim. Annem her zaman, 'Sakın atak olma ama orda bulunduğunu herkese belli et,' derdi." Başlangıçta Warhol herkesi memnun etmeye çabaladı ama işe yaramadı. Boşa geçen on yılın ardından bu çabasından vazgeçti, kendi pasifliğini öne çıkardı ve içine kapanmanın yarattığı gücü keşfetti.

Warhol bu süreci, 1960'ların ilk yıllarında büyük bir değişim gösteren sanat yapıtlarında da başlattı. Yeni yaptığı resimlerdeki çorba kutuları, yeşil pullar ve diğer yaygınlıkla bilinen nesneler sizi anlamlarıyla boğmaya çalışmıyordu: daha doğrusu anlamları öylesine uçucuydu ki, sizi büyülüyordu. Resimler soğuklukları, görsel güçleri ve hemen o anı yakalamış olmalarıyla sizi çekiyordu. Sanatını tümüyle değiştiren Warhol kendini de değiştirdi ve tıpkı resimleri gibi adeta yalın bir düzey oldu. Kendini konuşmamak, geride durmak için eğitti.

Dünya her şeyi deneyen, çabalayan, saldırganca etkilemeye çalışan insanlarla doludur. Geçici zaferler kazanabilirler ama aynı ortamda uzun süre bulunduklarında insanlar onların aklını karıştırmak isteyecektir. Çevrelerinde boş bir mekân bırakmazlar ama mekân olmayınca da baştan çıkarma olmaz. Soğuk koketler arka planda kalıp, başkalarının kendilerini kovalamasına izin vererek çevrelerinde mekân yaratırlar. Serinkan-

lı duruşları rahat bir özgüven belirttiğinden, yanlarında bulunmanın heyecan verici olduğunu düşünürüz. Sessizlikleri bizi konuşmaya iter. Kendilerine yeterli olmaları, başkalarına gereksinim duymuyor gibi davranmaları, bizlere onlar için bir şeyler yapma duygusu, bizi tanımaları için bir fırsat yaratma açlığı verir. Asla hayır demeyen ama asla bağlanmayan, yakınlaşmaya izin vermeyen Soğuk Koketlerle uğraşmak bazen insanı çıldırtır ama genelinde sergiledikleri soğukluğa adeta bağımlılık duyarak onların yanında olmaya çabalarız. Unutmayın ki, baştan çıkarma insanları kendinize çekme, sizi kovalama, sahip olmak duygusu uyandırma sürecedir. Mesafeli durduğunuz zaman, insanlar sizin gözünüze girmek için yapmadıklarını bırakmayacaklardır. Tıpkı doğa gibi insanlar da boşluklardan hoşlanmadığından, duygusal uzaklık ve sessizlik onları boşluğu sözcükler ve kendi ateşleriyle doldurmaya iter. Aynen Warhol gibi geriye çekilin ve sizin uğrunuza kavga etmelerini izleyin.

> *Erkekleri en fazla büyüleyenler narsist kadınlardır... Bir çocuğun çekiciliği de kendine yeterliliğinde, narsizminde ve ulaşılmazlığında yatar. Tıpkı kediler gibi bizi umursamayan bazı hayvanlarda olduğu gibi... Sanki bizler çok önceden terk etmiş olduğumuz tecavüz edilmez libido duruşumuzu, onlar beyinlerini sakin tutabildikleri için kıskanır gibiyiz.*
>
> -Sigmund Freud

Karakterin Anahtarları

Yaygın görüşe göre, Koketler tahrik edici görünümleri ya da davranışlarıyla arzu uyandırma konusunda tam anlamıyla ustadırlar. Ama koketliğin temeli insanları duygusal olarak kapana kıstırmak ve arzunun ilk heyecanı geçtikten sonra bile uzun süre kurbanını pençesinden bırakmamaktır. Bu yetenek onların en etkili baştan çıkarıcılar listesine sokar. Temelinde soğuk ve mesafeli insanlar olduklarından, başarıya ulaşmaları

gariipsenebilir ve içlerinden birini yakından tanırsanız benliğinin derinliklerindeki kendini sevme ve uzak durma çekirdeğini hissedebilirsiniz. Bu inceliğin farkına varınca Koket'in manipülasyonlarını görüp ilginizi yitirmeniz mantıklı gibi gelebilir ama genelinde tam aksi davranışa tanık olursunuz. Yıllarca Josephine'ın koketlik oyunlarına tanık olan Napoleon, onun insanları nasıl parmağında oynattığını çok iyi biliyordu ama krallıkları tehdeden bu kuşkucu ve alaycı adam ondan bir türlü ayrılamıyordu.

Bencillik, sevgiye esin veren niteliklerden biridir.
-Nathaniel Hawthorne

Koket'in garip gücünü anlayabilmek için, öncelikle aşk ve arzunun önemli bir unsurunu anlamanız gerekir: bir insanı ne kadar açıkça kovalarsanız, o kadar uzağa kaçmasına neden olursunuz. Çok fazla ilgi belki bir süre iyi gelebilir ama sonraları rahatsız eder ve ardından ürkütücü, klostrofobik bir hava yaratır. Baştan çıkarmanın tam tersi olan zayıflık ve muhtaçlık belirtisidir. Ne var ki inatçı davranışımızın güven vereceğini düşünerek sık sık bu hatayı yaparız. Ama koketler bu garip dinamiği daha doğuştan bilirler. İstedikleri anda geri çekilme ustası olarak soğukluk belirtileriyle, ara sıra ortadan kaybolarak, kurbanlarının dengesini bozarlar, şaşırtırlar, merak uyandırırlar. Geri çekilmeleri onları gizemli yaptığı gibi hayal gücümüzde onları büyütmemize de yol açar. (Yakından tanışıklık ise tam tersine yarattıklarımızı küçültür.) Aradaki biraz mesafe duyguları güçlendirir ve bizi öfkelendirmek yerine özgüvensiz yapar. Belki bizden hoşlanmıyordur, belki ilgisini yitirmiştir. Gururumuz tehlikeye girince, hâlâ arzulanır olduğumuzu kanıtlamak için Koket'in peşine düşeriz. Unutmayalım ki, Koket'liğin temeli yalnızca tahrik ve ilgi göstermede değil, ardından gelen geri adım atmada, duygusal olarak geri çekilmede yatar. Arzuları köleleştirmenin anahtarı budur.

Socrates'in yakışıklı gençlere âşık olma eğilimini, hep onların yanında bulunmak isteğini, onlarla heyecanlandığını fark etmiş olmalısınız... ama bir kez yüzeyin altını görünce üzerine bir beyefendilik inşa edemeyeceğiniz bir özdenetim derecesi keşfedersiniz...

Tüm yaşamını rol yaparak, insanlarla oynuyor gibi görünerek geçiriyor ve ciddileşip içinde sakladıklarını açıkladığında dinleyenlerin bu hazineleri algıladığından kuşkuluyum. • Benim cazibeme hayranlığında ciddi olduğuna inanarak, harika bir şans yakaladığımı sandım; göstereceğim yakınlık karşısında Socrates'in bildiği her şeyi öğrenebilecektim çünkü biliyorsunuz yakışıklılığımdan dolayı duyduğum gururun sınırı yoktur. Bu sonucu görünce, Socrates'le her karşılaşmamda yanımda bulundurduğum yardımcımı gönderdim ve onunla yalnız kaldım. Size tüm gerçeği anlatacağım, dikkatle dinleyin ve siz Socrates, eğer yanlış bir şey söylersem, beni düzeltin. Dediğim gibi onunla yalnız kaldım beyler, ve her insanın sevdiğiyle baş başa kalınca yaptığı gibi sohbet edeceğimizi varsaydım ve mutlu oldum. Böyle bir şey olmadı; bütün gün benimle her zamanki gibi konuştu ve sonra yanımdan ayrılıp gitti. Sonra onu beni eğitmesi için spor salonuna davet ettim ve bu kez başarıya ulaşacağıma inanarak gittim. Biraz spor yaptı ve kimse olmadığı zamanlar biraz benimle güreşti ama hedefime yaklaşamadığımı bile söyleyebilirim. Bu yöntemin de sonuç vermeyeceğini algılayınca, başladığım işi bitirmeye kesin kararlı olarak ona doğrudan saldırmaya karar verdim; konunun özüne inmek zorunda olduğumu hissediyordum. Sevdiği kişi üzerine bazı planlar yapan herhangi bir âşık gibi onu akşam yemeğine davet ettim. Bu daveti kabul etme konusunda acele etmedi ama sonunda geldi. İlk gelişinde yemekten hemen sonra gitmek üzere ayağa kalkınca, çok utandım ve gitmesine izin verdim. Ama saldırıyı sürdürdüm ve bu kez yemekte başladığımız sohbeti uzatarak gecenin geç saatlerine kadar kalmasını sağladım. Gitmek istediğini söyleyince, çok geç olduğunu ileri sürdüm. • Yemekte uzandığı divanda yatmayı kabul etti. Benim divanım da onunkinin yanındaydı ve odada bizden başka

kimse yoktu. • ...Cennetteki tüm tanrılar adına yemin ederim ki, Socrates'le yatıp kalkınca aramızda hiçbir şey olmadı ve sanki babamla ya da ağabeyimle uyumuşum gibi hissettim. • Bu durumda neler hissettiğimi düşünebiliyor musunuz? Bir bakıma reddedildiğimi hissediyordum ama öte yandan da Socrates'in karakterine, özdenetimine, cesaretine hayranlık duyuyordum... Sonuçta ne ona öfkelenip yanından uzaklaşabiliyordum ne de isteklerime boyun eğmesini sağlayacak bir yol bulabiliyordum... Tümüyle altüst olmuştum ve daha önce benzerine hiç rastlamadığım bir erkeğin kölesi durumunda dolaşıyordum.

-Alcibiades, Platon'un *Şölen* adlı yapıtından alıntı

Koket gücünü uyarlamak için narsiszmi anlamanız gerekir. Sigmund Freud, genelinde görünümüyle ilgilenen "narsist kadını" erkeklerin üzerinde en fazla etkisi bulunan kadın olarak tanımlamıştır. Açıkladığına göre çocukken son derece sevimli olan bir narsist dönemden geçeriz. Mutluluk içinde kendimize yeterli oluruz, kendimizi oyalayabiliriz ve başkalarının ruhsal yardımına gerek duymayız. Ardından yavaş yavaş sosyalleşiriz, başkalarına ilgi göstermeyi öğreniriz ama gizliden gizliye şu mutlu erken dönemi özleriz. Narsist kadın erkeklere bu dönemi anımsatır ve kıskançlığa kapılmasına neden olur. Belki de onunla iletişim kurmak kendisiyle-ilgilenme duygusunu yeniden geliştirecektir.

Ayrıca dişi Koket'in bağımsızlığını bir erkek meydan okuma olarak algılar ve onu bağımlı yapmak, içinde yaşadığı baloncuğu patlatmak ister. Ne var ki, erkeğin köle durumuna düşmesi, kadının sevgisini kazanmak için çabalaması ve başarısız olması olasılığı daha yüksektir. Çünkü narsist kadın kendine yeterlidir ve duygusal açıdan muhtaç değildir. Ve bu durum şaşırtıcı biçimde baştan çıkarıcıdır. Baştan çıkarma olgusunda özdeğer çok önemlidir. (Kendinize olan yaklaşımınızı karşınızdaki kişi belirsiz ve bilinçaltı yollarla algılar.) Düşük özdeğer iticidir, özgeven ve kendine-yeterlilik çekicidir. Başkalarına ne kadar az gereksinim duyuyor gibi görünürseniz, onlar size o kadar yaklaşmak isteyecektir. Tüm ilişkilerde

bunun önemini kavrayınca, muhtaçlığınızı bastırmanın daha kolay olduğunu göreceksiniz. Ama baştan çıkarıcı narsizm ile tümüyle kendine dönük olmayı birbirine karıştırmayın. Bitmek bilmez bir biçimde kendinizden söz etmek kesinlikle baştan çıkarıcı değildir ve kendine-yeterlilik yerine güvensizliği ortaya çıkarır.

Geleneksel olarak Koketler dişi olarak düşünülür ve gerçekten de yüzyıllar boyunca kadınlar bu stratejiyi erkeklerin arzularını köleleştirmek için kullanmışlardır. Koket'in en başarılı oyunlarından biri cinselliğini geri çekmesidir ve bu hilenin de tarih boyunca kullanıldığını görürüz. Fransa'nın en önde gelen erkeklerinin peşinden koştuğu, on yedinci yüzyılın en tanınmış saray fahişelerinden Ninon de l'Enclos gerçek gücünü ancak görevinin bir parçası olarak erkeklerle yatağa girmeyeceğini açıklayınca kazandı. Hayranları bu açıklama üzerine hüsrana kapılırken, Ninon en iyi bildiği biçimde bir erkeğe geçici olarak yüz verip bir süreliğine bedenine yaklaştırıyor ve ardından onu tatminsizlerin arasına gönderiyordu. İngiltere Kralıçesi I. Elizabeth koketliği aşırı uca kadar taşıyarak saray mensuplarının arzularını bilinçli olarak uyandırdı ama hiçbiriyle yatağa girmedi.

Çok uzun bir süre kadınlar tarafından sosyal bir silah olarak kullanılan koketlik sonunda kadınların bu gücünü kıskanan on yedinci ve on sekizinci yüzyılın ünlü baştan çıkarıcı erkekleri tarafından uygulandı. On yedinci yüzyılın tanınmış isimlerinden Dük de Lauzun kadınları heyecanlandırıp, ardından soğuk davranmanın ustasıydı. Kadınlar onun için çıldırıyorlardı. Günümüzde ise koketliğin cinsiyeti yoktur. Doğrudan yüzleşmeyi pek teşvik etmeyen dünyamızda, soğukluk, kışkırtıcılık ve seçici geri çekilmeler içindeki saldırganlığı başarılı bir biçimde gizleyen dolaylı bir güç olarak görülmektedir.

Koket öncelikle hedefindeki kadın ya da erkeği heyecanlandırmayı başarmalıdır. Bu çekicilik cinsellik, şöhretin cazibesi ya da başka herhangi bir şey olabilir. Aynı zamanda farklı tepkiler yaratmak için koket çeliş-

kili işaretler de göndererek kurbanını karmaşaya sokar. Marivaux'nun on yedinci yüzyıl Fransa'sında yazdığı romana adını veren kahramanı *Marianne* tam anlamıyla bir Koket idi. Kiliseye giderken son derece zevkli giyiniyor ama saçlarını biraz dağınık bırakıyordu. Ayinin ortasında bunu fark ediyor ve düzeltmeye çalışırken çıplak kolları ortaya çıkıyordu. On sekizinci yüzyılda kiliselerde böyle bir manzara asla görülmediğinden tüm erkeklerin gözü ona dikiliyordu. Yarattığı gerginlik kilise dışında olmasından ya da bir fahişe gibi giyinmesinden çok daha fazlaydı. Unutmayın ki, açıkça flörtçü davranmak amacınızı gereğinden fazla ortaya çıkaracaktır. Bir yandan tahrik ederken bir yandan hüsran yaratarak belirsiz hatta çelişkili davranmak daha iyi sonuç verecektir.

Ünlü dinsel lider Jiddu Krishnamurti farkında olmayan bir koketti. Teosofistler tarafından "Dünya Hocası" olarak tanımlanan Krishnamurti aynı zamanda bir züppeydi. Şık giysilerden hoşlanan son derece yakışıklı bir erkekti. Aynı zamanda cinsel perhiz uyguluyordu ve kendisine dokunulmasından fobi derecesinde korkuyordu. 1929 yılında kendisinin bir tanrı hatta bir guru bile olmadığını, müritler istemediğini açıklayarak dünyanın dörtbir köşesindeki teosofistleri şaşkınlığa uğrattı. Bu açıklama çekiciliğini biraz daha arttırdı: ona âşık olan kadınların sayısı hızla arttı ve danışmanları ona biraz daha bağlandı. Fiziksel ve psikolojik açıdan Krishnamurti çelişkili sinyaller gönderiyordu. Genel olarak aşk ve kabullenme üzerine vaaz verirken, bireysel yaşamında insanları itiyordu. Yakışıklı oluşu ve görünümüne özen göstermesi ilgiyi çekerdi ama kadınların âşık olmasını sağlamazdı; cinsel perhiz uygulaması ve ruhsal ahlakı müritler yaratabilirdi ama fiziksel aşka yol açmazdı. Ne var ki bu özelliklerin karışımı insanları hem cezbediyor hem de hüsrana uğratıyordu. Sonuçta bu gibi konulardan uzak durmaya çalışan bir erkek için duygusal ve fiziksel yakınlaşmaya yol açan koketçe bir dinamik oluşturuyordu. Kendini dünyadan uzaklaştırması müritlerinin sadakatini arttırıyordu.

Koketlik başkalarının dengesini bozmaya yarayan bir model geliştirmeye dayanır. Bu strateji son derece etkilidir. Bir kez zevki tadınca, yine-

leme özlemine kapılırız: koket de bize önce zevk verir ve ardından geri çeker. Soğuk ve sıcak yaklaşımın dönüşümü en yaygın modeldir ve bir dizi çeşitlemesi vardır. Sekizci yüzyılın Çinli Koketi Yang Kuei-Fei, tatlı ve acı veren davranışlarıyla İmparator Ming Huang'ı kendisine bağlamıştı. Önce yakınlığıyla kendine çekiyor ardından en ufak bir hatada öfkeye kapılıp onu suçluyordu. Kendisine verdiği zevk olmadan yaşayamayan imparator, öfkesi geçene dek onu memnun etmek için sarayın altını üstüne getiriyordu. Gözyaşlarının etkisi de aynıydı: onu üzmek için ne yapmıştı, niçin bu kadar üzüntülüydü? Kadını mutlu etmeye çabalarken sonunda kendini ve imparatorluğunu mahvetti. Gözyaşı, öfke, suçluluk duygusu yaratma, Koket'in araçlarıdır. Aynı dinamik âşıkların kavgasında da görülür: bir çift kavga eder, barışır ve barışmanın sevinci aralarındaki bağı güçlendirir. Özellikle kökleri derine inen, hatta ruhsal bir üzüntü insanı muhtaç ya da acınacak durumda göstermek yerine baştan çıkarır ve insanların size koşmasına neden olur.

Koketler asla kıskanmazlar; kıskanmak kendine-yeterlilik imajını azaltır. Ama kıskançlık yaratma ustasıdırlar; üçüncü kişilere ilgi gösterir, bir arzu üçgeni oluşturur ve kurbanların belki de sandıkları kadar fazla ilgilenmedikleri sinyalini verirler. Üçgen yaratma sosyal ortamlarda olduğu kadar erotik ortamlarda da son derece baştan çıkarıcıdır. Freud da narsist idi ve soğuk davranışları taraftarlarını çılgına çeviriyordu. (Hatta bu davranışına "tanrı kompleksi" adını bile vermişlerdi.) Ufak tefek duygularla uğraşmayacak bir mesih gibi davranarak, Freud öğrencileriyle arasına bir mesafe koyardı, neredeyse akşam yemeğine bile davet etmezdi, özel yaşımını gizemli tutardı. Yine de ara sıra dertleşmek için Carl Jung, Otto Rank, Lou Andreas-Salomé gibi bir yakınını seçerdi. Sonuçta da öğrencileri seçilen kişi olmak için adeta deliye dönerlerdi. İçlerinden birine yüz verince, kapıldıkları kıskançlık, onların üzerindeki gücünü arttırırdı. İnsanların doğal özgüvensizlikleri grup ortamlarında yükseldiğinden, Koketler mesafeli davranarak aralarında rekabet oluşmasını sağlar-

Lir Kurbanı kıskandırmak için üçüncü kişileri kullanma yeteneği eğer çok önemli bir baştan çıkarma unsuru ise, Sigmund Freud görkemli bir Koket idi.

Halkı kendilerine âşık edebilmek için siyasi liderler Koketlerin tüm taktiklerini kullanırlar. Kitleleri heyecana sürüklerken, kendilerini geride tutarak denetimi sağlarlar. Siyaset bilimci Roberto Michels, böyle davranan politikacılar için Soğuk Koket tanımını kullanmıştır. Napoleon da Fransızlara karşı Koket taktikleri kullanmıştı: İtalya savaşındaki büyük zaferler nedeniyle çok sevilen bir kahraman düzeyine yükselince, Mısır'ı fethetmek için ülkeden ayrılmıştı. Yokluğunda hükümetin çözüleceğini ve dönüşünü halkın özlemle bekleyeceğini ve ona olan sevgilerine dayanarak gücünü arttıracağını biliyordu. Mao Zedong kitleleri harekete geçiren ateşli bir konuşmanın ardından uzun bir süre ortadan kaybolur ve kendini bir kült tapınmasının odağı biçimine getirirdi. Hiç kimse Yugoslavya lideri Josef Tito kadar Koket olamazdı doğrusu; halkıyla duygusal bütünleşme ve uzaklaşma dönüşümlerini sık sık yinelerdi. Bu siyasi liderlerin tümünün narsistliği teyid edilmişti. Sıkıntılı dönemlerde, insanlar kendilerini güvensiz hissedince, bu tip siyasi koketliğin etkisi çok daha yüksek olur. Kıskançlık, aşk ve sadakat duygularına yol açan koketliğin gruplar üzerindeki etkisini aklımızdan çıkarmayın. Eğer bir grubun üzerinde koket rolü oynarsanız, aranıza duygusal ve fiziksel mesafe koymaya özen gösterin. Böylece istediğiniz anda gülerek, istediğiniz anda ağlayarak, kendinize-yeterliliğinizi sunarak, insanların duyguları üzerinde piyano çalar gibi oynayabilirsiniz.

Simge: *Gölge. Elle tutulamaz. Gölgenizi kovalarsanız, sizden kaçar. Arkanızı dönerseniz, sizi takip eder. Aynı zamanda kişinin karanlık yönüdür, onu gizemli yapan unsurdur. Nasıl bulutlar güneşi özlememize yol açarsa, bize zevk verdikten sonra geri çekilmelerinin gölgesi, tekrar dönmelerine özlem duymamıza neden olur.*

Tehlikeleri

Koketler çok çabuk alev alacak duygularla oynadıklarından, büyük tehlikelerle karşı karşıya kalırlar. Sarkacın her salınımında aşk nefrete döner. Yani her şeyi büyük bir özenle ayarlamaları gerekir. Ortalıktan kaybolmaları uzun sürmemeli, öfke krizlerinin hemen ardından gülüşler gelmelidir. Koketler kurbanlarını uzun sürelerle elde tutabilirler ama aylar ya da yıllar geçince, oyunun dinamikleri yorucu olmaya başlar. Daha sonları Madame Mao olarak tanınacak olan Jiang Qing, Mao Zedung'un kalbini fethetmek için koketlik becerilerini kullanmıştı ama on yıl boyunca süren kavgalar, gözyaşları ve soğuk davranışlar rahatsız edici olmaya başlayınca Mao kendini uzaklaştırmayı başardı. Daha başarılı bir Koket olan Josephine, bütün bir yıl boyunca kapris yapmayarak ya da uzaklaşmayarak Napoleon'u elinde tutmayı başardı. Zamanlama çok önemlidir. Buna karşılık koketler çok şiddetli duygular uyandırdığından, çoğu zaman ayrılıklar kısa sürelidir. Koketler bir bakıma bağımlılıktır: Mao'nun Büyük İleri Adım adını verdiği sosyal plan başarısız olunca, Madame Mao, hüsrana uğrayan kocasının üzerinde gücünü bir kez daha kurmayı başardı.

Soğuk koketler çok derin nefret duyguları uyandırabilir. Valerie Solanas, Andy Warhol'un büyüsüne kapılan genç bir kadındı. Warhol'un hoşuna giden bir oyun yazmıştı ve Warhol belki de filme çekebileceğini ima etmişti. Solanas ünlü olmayı düşledi ve aynı zamanda feminist harekete katıldı ve 1968 Haziranı'nda Warhol'un kendisiyle oyun oynadığını fark edince, erkeklere karşı duyduğu nefreti doğruca ona yöneltti ve üç el ateş edip neredeyse öldürecekti. Soğuk koketler daha az erotizm ve tutku içeren ama daha fazla büyüleyici duygular uyandırmalıdırlar. Harekete geçirdikleri nefret duygusu, derin bir aşkla dengelenmediği zaman çok daha sinsi ve tehlikeli olabilir. Oyunun sınırlarını fark etmeli ve daha güçsüz insanların üzerinde ne kadar tedirgin edici etkiler yarattıklarını bilmelidirler.

Sihirbaz

Sihirbazlık cinsellik içermeyen baştan çıkarmadır. Sihirbazlar insanları parmaklarında oynatırlar ve zekâlarını bir zevk ve rahatlık atmosferi yaratarak gizlerler. Yöntemleri çok basittir. İlgiyi kendi üzerlerinden kurbanlarına yansıtırlar. Sizin ruhunuzu anlarlar, acınızı hissederler. Ruhsal durumunuza uyum sağlarlar. Bir Sihirbaz'ın yanında kendinizi çok daha iyi hissedersiniz. Sihirbazlar münakaşa ya da kavga etmezler, sızlanmazlar, taciz etmezler - bundan daha baştan çıkarıcı ne olabilir? Hoşgörüleriyle sizi çekip, bağımlı hale getirirler ve böylece güçlerini büyütürler. İnsanların en birincil zayıflığı olan güzelliğe ve özdeğerlere düşkünlüğünü hedefleyerek büyülemeyi öğrenin.

Büyüleme Sanatı

Cinsellik son derece tedirgin edicidir. Uyandırdığı güvensizlikler ve duygular, daha derin ve uzun süreli olabilecek bir ilişkiyi çoğu zaman yarıda kesebilir. Sihirbazın bulduğu çözüm yolu, cinselliğin adeta bağımlılık yaratan odaklanmış ilgi, yükseltilmiş özdeğer, zevkli kur yapmalar, anlayış (gerçek ya da hayal ürünü) gibi yönlerini tatmin etmek ama cinselliğin kendisini uzak tutmaktır. Aslında Sihirbaz cinselliği bastırmaz ya da vazgeçirmez çünkü her büyüleme girişiminin altında cinsel bir yakınlık, bir olasılık yatar. Cinsel gerginlik olmadan sihir olmaz. Ne var ki, cinsellik arka planda tutulmadıkça da sihirbazlık yürümez.

Kuşlar kendi seslerini taklit eden ıslıklarla ve erkekler de kendi fikrilerine en yakın söylemlerle avlanır.

-Samuel Butler

"Sihir" sözcüğünün İngilizcesi Latince *carmen* sözcüğünden gelir. Hem şarkı hem de büyü yaparken söylenen sözcükler anlamındadır. Sihirbaz bu tarihi geçmişi fark etmiştir ve insanlara ilgilerini çeken bir büyü yapmaktadır. İnsanların dikkatini çekmenin, mantıklı düşünme gücünü azaltmanın sırrı ise, egoları, güzellikleri, özdeğerleri gibi en az denetleyebildikleri unsurlara vurmaktır. Benjamin Disraeli'nin dediği gibi, "Bir insana kendisinden söz ederseniz, sizi saatlerce dinler." Bu strateji asla belirgin olmamalıdır; kurnazlık Sihirbaz'ın en büyük yeteneğidir. Eğer kur-

bunu. Sihirbaz'ın çabalarının arka perdesini görmesi, kuşkuya kapılması, dur çekmekten sıkılması istenmiyorsa, hafif bir dokunuş önemlidir. Sihirbaz doğrudan doğruya hedefi aydınlatmayan ama keyifli bir biçimde sarmalayan bir ışık kaynağı gibidir.

Bir bireye olduğu gibi bir topluluğa da aynı büyü yapılabilir: bir lider halkı büyüleyebilir. İşin özü aynıdır. Tarihin en başarılı Sihirbazlar'ının öykülerinden derlenmiş olan sihir kuralları aşağıda açıklanmaktadır.

Ağaç dalıyla birlikte gidin, bükebilirsiniz; / Kaba kuvvet kullanın, dal kırılır./ Akıntıyla birlikte gidin, nehirleri ancak böyle aşarsınız - / Akıntıya karşı savaşmanın yararı olmaz. / Eğer ehlileştirecekseniz, aslanlara, kaplanlara yumuşak davranın;/ Bir boğa saban çekmeye ağır ağır alıştırılır.../ Yani eğer kadın direnirse, boyun eğin: / Böylece sonunda siz kazanırsınız. Doğru oynadığınızdan emin olun / Kadının size verdiği rolü. Onun istemediklerini siz de istemeyin, / İstediklerini onaylayın, her sözünün yankısı olun, / Doğru ya da yanlış ve ne zaman gülerse siz de gülün; unutmayın, / Eğer o ağlarsa, siz de ağlamalısınız, ipucunu / Onun yüz ifadelerinde arayın. / Diyelim bir oyun oynuyorsunuz / Zarları umursamadan atın / Taşlarınızı yanlış oynatın../ Aynasını tutmak gibi bir görevden kaçmayın / Kölelik olsa da olmasa da böyle davranışlar memnun eder...

Ovidius, *Aşk Sanatı*

Kurbanınızı ilgi odağı biçimine getirin. Sihirbazlar geri plana çekilir ve hedeflerindeki kişi ilgilerinin odağı olur. Bir Sihirbaz olabilmek için dinlemeyi ve gözlemlemeyi öğrenmelisiniz. Kurbanlarınızın konuşmasına ve kendilerini anlatmasına izin verin. Onların güçlü ve daha da önemlisi zayıf noktalarını öğrenin, ilginizi bireyselleştirin, onların özel arzu ve gereksinimlerine hitap edin, iltifatlarınızı güvensizliklerine yönlendirin. Ruhlarına hitap edip, üzüntüleriyle empati kurarak, kendilerini daha büyük, daha iyi hissetmelerine neden olup özdeğerlerini arttırın. Onları gösteri-

nin yıldızı yapınca size bağımlı olacaklardır. Kitlesel düzeyde ise, onların acısını paylaştığınızı, çıkarları için çalıştığınızı göstermek için özveride (yapay olması önemli değil) bulunur gibi davranın; çıkarlara düşkünlük bencilliğin kitlesel biçimidir.

Yemek davetine Disraeli üzerinde yeşil kadife pantolon, kanarya sarısı yelek, tokalı papuçlar ve dantelli manşetlerle gelmişti. İlk başta görünümü herkesi tedirgin etmişti ama masadan kalkarken davetliler partinin en zeki konuşmacısının sarı yelekli beyefendi olduğunu birbirlerine söylüyorlardı. Murray'nin akşam yemeği davetleri döneminden bu yana sosyal sohbet konusunda Disraeli büyük ilerlemeler göstermişti. Yöntemine sadık kalarak aşamaları not etmişti: "Başlangıçta fazla konuşmayın; hiç konuşmamaya gayret edin. Ama konuştuğunuz zaman da, vakarla konuşun. Alçak sesle konuşun ve sürekli olarak hitap ettiğiniz kişiye bakın. Etkili olabilecek genel sohbetlere girişmeden önce insanın önemsiz ama eğlendirici konuları öğrenmesi gerekir. Dinleyerek ve gözlemleyerek kısa sürede yeterli konu edinirsiniz.

Asla tartışmayın. Toplumda hiçbir şey tartışılmamalıdır; yalnızca sonuçları bildirin. Eğer biri sizden farklı düşünüyorsa, kabullenin ve konuyu değiştirin. Toplumda asla düşünmeyin; her an tetikte olun yoksa bir çok fırsatı kaçırırsınız ve kabul edilmeyecek şeyler söyleyebilirsiniz. Kadınlarla konuşun, elinizden geldiğince kadınlarla konuşun. En iyi öğrenim yolu budur. Böylece akıcılık kazanırsınız çünkü söylediklerinize dikkat etmeniz ve akılcı olmanız gerekmez. Onlar da sizinle şakalaşacaklardır ve kadın oldukları için alınmayacaklardır. Yaşama adım atan genç bir erkek için kadınlar tarafından eleştirilmek kadar önemli ve yararlı başka bir şey yoktur."

-André Maurois, ***Disraeli***

Eğlence kaynağı olun. Hiç kimse sizin sorunlarınızı, sıkıntılarınızı dinlemek istemez. Hedefinizindekilerin şikâyetlerini dinleyin ve daha da önemlisi onları eğlendirerek sıkıntılarından uzaklaştırın. (Bunu sık sık

yapınca sizin etkiniz altına gireceklerdir.) Ciddi ve eleştirel olmak yerine neşeli ve eğlenceli olmak daha çekicidir. Aynı şekilde enerjik bir varlık sergilemek, büyük bir sosyal tabu olan can sıkıntısını ima eden bıkkın bir görünümden daha çekicidir. Zarafet ve kibarlık da kabalığa karşı zafer kazanacaktır çünkü insanlar daha yüksek, daha kültürlü olduğuna inandıkları şeylere yakın olmak isterler. Politikada gerçeklik yerine yanılsamalar ve efsaneler sunun. Daha büyük iyilikler için insanların özveride bulunmasını istemek yerine, önemli ahlak konularından söz edin. İnsanların kendilerini iyi hissetmelerine doğru yapılan bir çağrı, kazanılacak oylara ve güce dönüşecektir.

Uyuma karşıtlık getirmek. Saray kırgınlık ve kıskançlık kazanıdır ve Cassius'un tek başına düşündükleri bile hızla bir komploya dönüşebilir. Sihirbaz çatışmaları halletmeyi bilir. Asla çekiciliğinize bağışıklık gösterecek karşıtlıklar oluşturmayın; saldırgan davrananların yanından uzaklaşın, bırakın küçük zaferler onların olsun. Vazgeçmek ve hoşgörü göstermek tüm potansiyel düşmanların savaşma arzusunu yok edecektir. Asla kimseyi açıkça eleştirmeyin, bu davranış onların özgüvenlerini yitirmelerine ve değişmeye karşı direnmelerine neden olur. Fikirler üretin, öneriler getirin. Diplomatik becerilerinizin çekiciliğine kapılanlar, gücünüzün gitgide arttığını fark etmeyeceklerdir.

Kurbanlarınızı refaha ve rahatlığa alıştırın. Sihirbazlık bir hipnotizmacının sallanan bir saatle yaptığı hileye benzer: hedefinizdeki kişi ne kadar gevşerse, isteğiniz doğrultusunda hareket etmesini o kadar kolay sağlarsınız. Kurbanlarınızı rahatlatmanın anahtarı, onları yansıtmak, ruhsal durumlarına uyum sağlamaktır. İnsanlar narsisttir - kendilerine en fazla benzeyenlere yakın olmak isterler. Onların değerlerini, zevklerini paylaşır gibi görünün, ruhlarını anlayın ve derhal büyünüze kapılacaklarından emin olun. Özellikle siz dışarıdan gelen biriyseniz bu iş daha kolay yürür; ikinci vatan edindiğiniz ülkenin dilini öğrendiğinizi, geleneklerini kabul

ettiğinizi göstermek inanılmaz derecede çekicidir çünkü buraya yerleşmek sizin için zorunluluk değil kendi seçiminiz olmuştur. Asla ısrarcı olmayın ve usandırmayın - bu nitelikler büyülemek istediklerinizin gevşemesine engel olacaktır.

Düşmanlık karşısında sükûnet ve kendine hakimiyet sergileyin. Aslında düşmanlık ve engeller, çekicilik sergilemek için kusursuz ortamlar oluşturur. Sevimsiz bir durumda sükûnet göstermek çevrenizdekileri yatıştırır. Sanki kaderin başka bir koz vermesini bekliyor ya da kaderin kendisini büyüleyeceğinizden emin gibi görünmelisiniz. Asla öfkenizi, sinirinizi, intikam duygunuzu göstermeyin; bu yıkıcı duygular insanları savunma durumuna iter. Daha büyük grupların politikasında, düşmanlığı, kendi büyüklüğünüzün ve hakimiyetinizin çekiciliğini sergilemek için bir fırsat olarak görün. Bırakın başkaları sinirlensin, öfkelensin, aranızdaki farklı görünüm sizin yararınıza olacaktır. Asla sızlanmayın, şikâyet etmeyin, kendinizi haklı göstermeye çabalamayın.

Sihirbazlığın ne olduğunu biliyorsunuz: açıkça bir soru sormadan, evet yanıtını almanın bir yoludur.

-Albert Camus

İşe yarayan biri olun. Eğer belli etmeden yapılırsa, başkalarının yaşamını geliştirmek, inanılmaz derecede çekici olur. Bu noktada sosyal becerileriniz önemli olacaktır: çok geniş bir dost çevresi edinmekle, insanların birbiriyle bağlantı kurmalarını sağlayacak gücü elde edersiniz; böylece insanlar sizi tanıdıkları zaman kendi yaşamlarının kolaylaşacağını fark ederler. Hiç kimse buna karşı duramaz. Ama işin anahtarı konuyu takip etmektir. Çok insan karşısındakine iyi bir iş, yeni bir anlaşma, büyük bir iyilik gibi vaatlerde bulunur ama eğer konuyu takip etmezse, dost yerine düşman kazanır. Herkes vaat edebilir; sizin farkınız ve çekiciliğiniz ise vaatlerinizi yerine getirmek, verdiğiniz sözleri sonuna kadar takip etmektir.

Buna karşılık eğer biri size bir iyilik yaparsa, duyduğunuz minneti somut olarak gösterin. Blöf ve palavra dünyasında, gerçek hareketler ve gerçek yardımlar belki de çekiciliğin en üst noktasıdır.

Dinleyicileri alıp götüren, alkışlanan bir konuşma, genelinde kışkırtıcı değildir çünkü ikna etmeye yönelik olduğu açıkça bellidir. Birlikte konuşanların birbirini etkilemesi kullandıkları sözcüklerden çok, ses tonlarına, birbirine bakışlarına bağlıdır. Rahat sohbet eden bir kişiye kelimenin büyücü anlamını çağrıştırarak sihirbaz demeye her türlü hakkımız vardır.

-Gustave Tarde, *L'Opinion et la Foule,* Serge Moscovici'nin *the Age of the Crowd* adlı yapıtından alıntı

Sihirbaz Örnekleri

1. 1870'lerin başlarında İngiltere Kraliçesi Victoria, yaşamında inişe geçtiğini hissediyordu. Sevgili kocası Prens Albert 1861'de ölüp onu derin bir üzüntüyle baş başa bırakmıştı. Verdiği tüm kararlarda kocasının önerilerine gereksinimi vardı; başka türlü davranamayacak kadar eğitimsiz ve deneyimsizdi ya da herkes kendini böyle hissetmesine yol açıyordu. Daha doğrusu Albert'in ölümünden sonra siyasi tartışmalar ve politika konuları derhal gözyaşlarına gömülmesine neden oluyordu. Artık Victoria yavaş yavaş halkın gözü önünden çekiliyordu. Sonuçta da monarşinin popülerliği azaldığından, gücünü yitirmekteydi.

1874'de Muhafazakâr Parti iktidara gelince, yetmiş yaşındaki lideri Benjamin Disraeli, başbakan oldu. Bu makama gelişinin protokolü uyarınca, saraya gidip o tarihte elli beş yaşındaki olan kraliçe ile baş başa görüşmesi gerekiyordu. Birbirinden bu kadar farklı iki insan düşünülemezdi: Doğuştan Yahudi olan Disraeli'nin İngiliz standartlarına göre çok koyu renk cildi ve egzotik yüz hatları vardı; gençliğinde giyim tarzı çok gösterişli olan bir züppeydi ve romantik, hatta Gotik stilde sayılacak popüler

romanlar yazmıştı. Buna karşılık kraliçe asık yüzlü, inatçı, resmi davranışlı, son derece yalın zevklere sahip bir kadındı. Kraliçeyi memnun etmesi için Disraeli'ye aşırı zarafet düşkünlüğünü sınırlamasını önerdiler ama kimseye kulak asmadan karşısına adeta cesur bir prens gibi çıkıp diz çöktü ve elini öperken, "Hanımefendilerin en kibarına sadakatimi ilan ediyorum," dedi. Bundan sonra tüm çabasının Victoria'nın düşlerini gerçekleştirmek olacağını belirtti. Niteliklerini öylesine övdü ki, kraliçenin yanakları kızardı ve işin garip tarafı onu komik ya da saldırgan bulacağı yerde, görüşmeden gülümseyerek ayrıldı. Belki de bu garip adama bir şans vermeliyim diye düşünüyor, bundan sonra ne yapacağını merak ediyordu.

Yapısal olarak sert ve gevrek olan balmumu biraz ısıtılırsa yumuşar ve istediğiniz şekle girer. Aynı şekilde kibar ve dostça davranarak, haşin ve kötü niyetli insanları bile esnek ve nazik hale getirebilirsiniz. Yani balmumu için ısı neyse, insanlar için de kibarlık odur.

-Arthur Schopenhauer, *Counsels and Maxims*

Victoria'nın kısa bir süre sonra Disraeli'den almaya başladığı parlamento görüşmeleri, politik konular ve benzeri raporlar şimdiye dek hiçbir bakanın yazdıklarına benzemiyordu. Ona "Peri Kraliçesi" diye hitap ediyor, monarşinin düşmanlarına çeşit çeşit kötü kod adları veriyor, raporları dedikodularla süslüyordu. Örneğin yeni bir kabine üyesi hakkında şöyle yazmıştı: "Adamın boyu bir doksandan fazla; Roma'daki St. Peter's Kilisesi'ne benziyor, ilk bakışta kimse boyutlarını fark edemiyor. Ama bir filin boyutlarının yanı sıra zekâsına da sahip." Başbakanın neşeli, eğlenceli ruhu neredeyse saygısızlık sınırına varıyordu ama kraliçenin hoşuna gitmişti. Raporları büyük bir merakla okuyordu ve farkına bile varmadan politikaya duyduğu ilgi yeniden canlanmıştı.

Asla açıklama yapmayın, asla şikâyet etmeyin.

-Benjamin Disraeli

Başlangıçta Disraeli kraliçeye armağan olarak yazdığı kitapları gönderince Victoria da *Journal of Our Life in the Highlands* adlı yazdığı tek kitabı karşılık olarak vermişti. Bundan sonra Disraeli, ona yazdığı mektuplarda, yaptıkları sohbetlerde sık sık "Biz yazarlar" tanımını kullanmaya başlamıştı. Kraliçenin gözleri gururla parlıyordu. Fikirlerinin, sağduyusunun, kadınsı içgüdülerinin onu Kraliçe I. Elizabeth ile eş duruma getirdiğini başkalarına anlattığını da duyuyordu. Fikirbirliğine varmamaları çok seyrekti. Başka bakanlarla yapılan toplantılarda birden dönüp kraliçenin önerilerini soruyordu. 1875 yılında borca gömülmüş Mısır hıdivinden Süveyş Kanalı'nı bir hile yaparak satın alınca, başarısını kraliçeye adeta İngiliz İmparatorluğu'nu genişletme konusunda onun fikirlerinden birini gerçekleştirmiş gibi sunmuştu. Victoria nedenini bilmiyordu ama özgüveni büyük sıçramalarla artıyordu.

Victoria bir keresinde ona çiçek gönderdi ve Disraeli bu jestine çuha çiçekleri göndererek yanıtladı. Çuha çiçeği öylesine sıradandı ki, alan kişi kendini hakarete uğramış hissedebilirdi ama iliştirilen notta, "Tüm çiçeklerin arasında güzelliğini en uzun süre koruyan tatlı çuha çiçeğidir," diye yazıyordu. Disraeli, onu öylesine bir fantezi atmosferiyle sarıp sarmalıyordu ki, her şey adeta mecazi bir anlama bürünüyordu. Çiçeklerin sıradanlığı kraliçeyi olduğu kadar iki liderin arasındaki ilişkiyi de simgeliyordu.Victoria bu yemi yuttu ve çuha çiçeği en sevdiği çiçek oluverdi. Daha doğrusu Disraeli'nin yaptığı her şeyi takdir ediyordu. Daha önce kimseye tanınmayan bir ayrıcalık olarak görüşürlerken oturmasına bile izin veriyordu. Her şubat ayında sevgililer gününde birbirlerine kart göndermeye başladılar. Kraliçe, Disraeli'nin herhangi bir partide nelerden söz ettiğini başkalarına soruyor ve örneğin Almanya İmparatoriçesi Augusta'ya biraz fazla ilgi gösterdiğini öğrenince kıskanıyordu. Saray halkı eskiden beri tanıdıkları inatçı, resmi davranışlı kadına ne olduğunu merak ediyordu - kraliçe âşık olmuş genç bir kız gibi davranıyordu.

1876 yılında Disraeli, Kraliçe Victoria'ya "Kraliçe-İmparatoriçe" unvanını veren bir yasayı parlamentodan geçirdi. Kraliçe sevinçten kendin-

den geçti. Minnet ve sevgiyle bu Yahudi züppe romancıya Beaconsfield Earl'ü unvanını vererek yaşam boyu kurduğu bir düşü gerçekleştirdi.

Disraeli, dış görünüşün ne kadar aldatıcı olduğunu biliyordu: insanlar onun yüzüne ve giysilerine bakarak yargılıyorlardı ama o, bunu yapmaması gerektiğini öğrenmişti. Böylece Kraliçe Victoria'nın asık, ciddi görünümüne aldanmamıştı. Bu görünümün altında, kadınlığına hitap edecek bir erkek özlemi çeken, sevgi dolu, sıcak hatta cinsel yönü güçlü bir kadın olduğunu hissetmişti. Victoria'nın bu yönünün ne kadar bastırılmış olduğu, çekingenliğini bir kez yenmeyi başarınca duygularının şiddetiyle ortaya çıktı.

Disraeli, Victoria'nın karakterinin başkalarının ezip bastırdığı özgüven ve cinsellik yönlerine hitap etmişti. Karşısındaki insanın egosunu yükseltme konusunda ustaydı. Bir İngiliz prensesi şöyle demişti: "Bay Gladstone'un yanında oturduğum yemekten kalkınca, onun ülkenin en zeki insanı olduğunu düşündüm. Bay Disraeli'nin yanında oturunca da İngiltere'nin en zeki kadının ben olduğunu düşündüm." Disraeli büyüleme gücünü belli belirsiz kullanır, özellikle politika konularında eğlenceli, rahatlatıcı bir atmosfer yaratırdı. Bir gün kraliçenin savunma duvarının iyice indiği sırada Disraeli havayı biraz daha sıcak, daha kışkırtıcı, cinsellik kokan bir duruma getirdi ama elbette açıkça flört etmedi. Victoria'nın kendini başarılı bir hükümdar ve arzulanan bir kadın olarak görmesini sağladı. Kraliçe nasıl karşı durabilirdi? Disraeli'nin istediği herhangi bir şeyi nasıl yerine getirmezdi?

Çoğunlukla kişiliğimiz bize karşı yapılan muameleyle şekillenir: eğer ana babamız ya da eşimiz savunmaya yönelik ya da tartışmacı bir tavır sergiliyorsa, biz de aynı biçimde yanıtlama eğilimi gösteririz. İnsanların dışavuran karakter özelliklerini gerçek olarak algılamayın. Belki sergiledikleri özellikler sürekli temas kurdukları insanların davranışlarının yansımasıdır ya da tam tersini gizliyordur. Haşin bir görünüş belki sıcaklık arayan birini gizliyordur; baskıcı, ciddi bir görünüş belki denetleyemediği

duyguları gizlemeye çabalıyordur. İşin anahtarı karşınızdakini büyülemektir - ona sunulmayan ya da bastırılanlar yönlerini beslemektir.

Disraeli kendini bir neşe kaynağı olarak göstererek kraliçeyi teslim olmaya yönlendirirken, katı, huysuz bir kadını yumuşatmayı başarmıştı. Sizin fikirlerinize ve zevklerinize uyum gösteren birine karşı öfkeli ya da savunmacı davranmak zor olacağından, hoşgörü baştan çıkarmanın çok güçlü bir silahı biçimine gelir. Sihirbazlar kurbanlarından daha zayıf gibi görünürler ama sonunda kurbanın direnme yeteneğini çaldıklarından, çok daha güçlü olurlar.

2. 1971 yılında Amerikalı finansör ve Demokrat Parti'nin güç-oyuncusu Averell Harriman yaşamının sonuna yaklaştığını fark etti. Yetmiş dokuz yaşındaydı, karısı Marie kısa bir süre önce ölmüştü ve Demokratların iktidarda olmaması siyasi kariyerinin bittiğini gösteriyordu. Kendini yaşlı ve depresif hissederek son yıllarını torunlarıyla birlikte dingin bir emeklilik dönemi içinde geçirmeye hazırlandı.

Marie'nin ölümünden birkaç ay sonra Washington'daki bir partiye katılması için Harriman'ı ikna ettiler. Partide, İkinci Dünya Savaşı yıllarında Başkan Franklin D. Roosevelt'in özel elçisi olarak gönderildiği Londra'da tanışmış olduğu eski dostu Pamela, Churchill ile karşılaştı. O dönemde yirmi bir yaşında olan Pamela, Winston Churchill'in oğlu Randolph ile evliydi. Gerçi kentte çok daha güzel kadınlar vardı ama hiçbirinin yanında olmak Pamela kadar keyif vermiyordu. Genç kadın onunla ilgileniyor, sorunlarını dinliyor, yaşıtı olan kızıyla dostluk kuruyor ve görüştükleri zaman onu sakinleştiriyordu. Marie, Amerika'da kalmıştı, Randolph ordudaydı ve Londra'ya bombalar yağarken Averell ile Pamela arasında bir ilişki başladı. Savaştan sonra uzun yıllar teması kesmediler: Averell, onun boşandığını ve Avrupa'nın en zengin playboylarıyla bir dizi ilişkiye girdiğini biliyordu. Ama Amerika'ya ve karısına döndükten sonra yüz yüze görüşmemişlerdi. Yaşamının bu noktasında karşılaşmak ise ne kadar garip bir rastlantıydı.

Pamela partide Harriman'ın şakalarına gülüp, savaş sırasında Londra'daki güzel günlerden söz etmesini sağlayarak kabuğundan çıkmasına yardımcı oldu. Eski gücünün geri döndüğünü, kendisinin *kadını* büyülediğini düşünmeye başladı. Birkaç gün sonra Pamela onun hafta sonu tatili için kullandığı evlerinden birine uğradı. Gerçi Harriman dünyanın sayılı zenginlerinden biriydi ama karısı Marie ile birlikte çok yalın bir yaşam sürmüşlerdi. Pamela yorum yapmadı ama kendi evine davet edince Harriman her taraftaki çiçeklerin, yataktaki güzel çarşafların, harika yemeklerin (erkeğin sevdiği tüm yemekleri bilir gibiydi) kadının yaşamında yarattığı canlılığı fark etti. Onun zengin erkeklerle beraber olduğunu, kendi servetinin çekiciliğini biliyor ve onun yanında olduğunda canlandığını hissediyordu. Partiden sekiz hafta sonra evlendiler.

Pamela bununla da yetinmedi. Kocasını Marie ile birlikte toplamış oldukları sanat yapıtlarını National Gallery'ye bağışlaması için ikna etti. Parasından birazını ayırıp kendi oğlu Winston için bir vakıf oluşturmasını sağladı. Yeni evler aldırdı, sürekli dekorasyon değişiklikleri yaptı. Son derece sabırlı ve açıkça belli olmayan bir yaklaşımı vardı; her nasılsa karısının isteklerini yerine getirdikçe Harriman'ın kendini iyi hissetmesini sağlıyordu. Birkaç yıl içinde yaşamlarında Marie'den bir tek iz bile kalmadı. Harriman, çocukları ve torunlarıyla gitgide daha az zaman geçirir oldu. İkinci gençliğini yaşar gibiydi.

Washington'da siyasetçiler ve eşleri Pamela'yı kuşkuyla karşılıyorlardı. Çekiciliğine karşı bağışıklıkları olduğundan, içini okuyabiliyorlardı ya da böyle varsayıyorlardı. Yine de tüm güç sahibi insanların orda bulunacağını bildiklerinden Pamela'nın sık sık verdiği partilere katılıyorlardı. Bu partilerde her şey rahat, samimi bir ortam yaratmak üzere düzenleniyordu. Hiç kimse ihmal edildiği duygusuna kapılmıyordu; en önemsiz kişiler bile kendilerini Pamela ile konuşur buluyorlar, kadının ilgilendiğini gösteren ifadesi karşısında içlerinden geçeni anlattıklarını fark ediyorlardı. Pamela onların kendilerini güçlü ve saygın hissetmelerini sağlıyordu.

Partinin ardından onlara birer armağan ya da genelinde konuştukları konulara değinen kişisel birer not gönderiyordu. Ona sürtük demiş ya da daha kötüsünü söylemiş olan eşleri de yavaş yavaş fikir değiştiriyordu. Erkekler Pamela'yı yalnızca çekici değil aynı zamanda yararlı buluyorlardı - dünyaya yayılmış tanıdıkları çok değerliydi. Sormalarına bile gerek kalmadan görüşmeleri gereken en doğru kişiyle iletişim kurmalarını sağlıyordu. Harriman'ın partileri bir süre sonra Demokrat Parti için bağışlarla fon oluşturan etkinlikler biçimini aldı. Pamela'nın yarattığı aristokratik atmosferde, kendilerini yüceltilmiş hissedenler, kendilerine gösterilen önemin de etkisiyle neredeyse hiç fark etmeden cüzdanlarını boşaltmaya başlamışlardı. İşte yaşamı boyunca Pamela'nın tanıdığı tüm erkekler de böyle davranmıştı.

1986'da Averell Harriman öldü. Artık Pamela bir erkeğe gereksinim duymayacak kadar güçlü ve zengindi. 1993 yılında Amerika'nın Fransa elçisi olarak atandı ve bireysel ve sosyal çekiciliğini kolaylıkla siyasi diplomasi dünyasına taşıdı. 1997 yılında öldüğünde hâlâ çalışıyordu.

Sihirbazlar'ın genelinde ne kadar zeki olduklarını sezinleriz. (Harriman 1971 yılında Pamela Churchill ile karşılaşmasının bir rastlantı olmadığını herhalde fark etmişti.) Yine de onların büyüsünün etkisinde kalırız. Bunun nedeni basittir: Sihirbazlar'ın sunduğu duyguya öylesine ender rastlanır ki, ödediğimiz bedele değer.

Dünya yalnızca kendisiyle uğraşan insanlarla doludur. Onların yanında bulununca kuracağımız ilişkide her şeyin onların özgüvensizliklerine, muhtaçlıklarına, ilgi çekme açlıklarına hitap etmesi gerektiğini biliriz. Bu durum kendi bencillik eğilimlerimizi güçlendirdiğinden, koruma amacıyla kendimizi denetim altına alırız. Bu sendrom Sihirbazlar'ın yanında kendimizi daha da umarsız hissetmemize neden olur. Öncelikle kendilerinden pek az söz ettikleri için gizemlilikleri artar ve sınırları gizli kalır. İkincisi bizimle ilgilenir gibi görünürler ve gösterdikleri ilgi öylesine

odaklanmıştır ki, rahatlarız ve kendimizi onlara açarız. Sihirbazlar'ın yanında bulunmak keyiflidir. Çoğu insanın sahip olduğu sızlanma, şikâyet etme, kendini kanıtlama gibi çirkin nitelikleri yok gibidir. Neyin keyif verdiğini bilirler. Cinsellik içermeyen beraberliğin çevreye yayılan bir sıcaklığı vardır. (Bir geyşanın çekici olduğu kadar seksi olduğunu da düşünebilirsiniz ama onun gücü sunduğu cinsellikte değil, kendini hiçe sayarak gösterdiği ilgide yatar.) Hiç kaçınılmaz bir biçimde Sihirbazlar'a bağımlı oluruz. Ve bağımlılık onların gücünün kaynağıdır.

Fiziksel açıdan güzel olan ve cinsellik içeren bir varlık göstermek amacıyla güzelliklerini öne plana çıkaranlar sonunda güçsüz kalırlar: gençliğin tazeliği biter, daima daha genç, daha güzel biri ortaya çıkar ve insanlar sosyal zarafet içermeyen güzellikten bıkarlar. Buna karşılık özdeğerlerinin onaylandığı duygusundan asla bıkmazlar. Karşınızdaki kişinin kendini yıldız gibi hissetmesini sağlayarak elde edeceğiniz gücü kullanın. İşin anahtarı cinsel yönünüzü hafifletmektir: genel bir flört yaklaşımıyla daha belirsiz daha kışkırtıcı bir heyecan duygusu yaratın. Sosyalleştirilmiş cinsellik somuttur, bağımlılığa neden olur ve asla tümüyle doyuma ulaşmaz.

3. 1936 aralığında Çin milliyetçilerinin lideri Çan Kay-şek yürüttüğü politikaya öfkelenen bir grup kendi askeri tarafından yakalandı. Çin'i istila eden Japonlarla savaşmak yerine sürekli olarak Mao Zedong'un komünist ordularına karşı hiç durmadan sürdürdüğü iç savaş askerleri kızdırmıştı. Mao'nun bir tehdit oluşturmadığını - Çan Kay-şek'in ordusunun komünistleri yok ettiğini düşünüyorlardı. Daha doğrusu Mao'nun ordusuyla güçbirliği yapıp ortak düşmana karşı savaşmanın atılacak tek milliyetçi adım olduğuna inanıyorlardı. Onu yakaladıkları takdirde Çan Kay-şek'in fikrini değiştireceğini varsayıyorlardı. Ama o, inatçı bir adamdı. Japonlara karşı sürdürülmesi gereken savaşta tek engel gibi gördükleri liderlerini idam etmeyi ya da komünistlere teslim etmeyi bile düşündüler.

Hapse atılan Çan Kay-şek en kötüsünü hayal ediyordu. Birkaç gün sonra artık önemli bir komünist lider olan eski dostu Zhou Enlai ziyaretine geldi. Kibar ve saygılı bir tavırla Japonlara karşı komünistlerin ve milliyetçilerin ortak bir cephe oluşturması gerektiğini açıkladı. Çan bu gibi konuşmaları dinlemeye hazır değildi; komünistlerden şiddetle nefret ediyordu ve duygularının seline kapıldı. Bu koşullar altında komünistlerle bir anlaşma imzalamak insanı alçaltır ve ordumun içinde onurumu kırar diye haykırdı. Böyle bir şey asla olamaz. Zorunluysan öldür beni.

Zhou gülümseyerek dinledi ve fazla konuşmadı. Çan'ın öfke haykırışları dinince, milliyetçi lidere onur kaygısını anladığını ama şu anda yapacakları en onurlu işin güçlerini birleştirip istilacılara karşı savaşmak olduğunu anlattı. Çan, iki orduya da komutanlık yapabilirdi. Son olarak da Çan Kay-şek kadar büyük bir insanı ne komünistlerin ne de başka birinin öldürmesine izin vermeyeceğini ekledi. Milliyetçi lider şaşırmış ve duygulanmıştı.

Ertesi gün Çan hapisten komünist muhafızlar eşliğinde çıkartıldı, kendi ordusunun bir uçağına bindirildi ve kendi karargâhına geri gönderildi. Anlaşılan Zhou bu politikayı yalnız başına yürütmüş olmalıydı çünkü bu haber öteki komünist liderlerin kulağına gidince, öfkeye kapıldılar: Zhou, aslında Çan'ı Japonlarla savaşmaya mecbur tutmalı ya da idamını emretmeliydi; hiçbir uzlaşma yapmadan serbest bırakmak alçaklığın doruğuydu ve Zhou bunun bedelini ödeyecekti. Zhou yanıt vermeden bekledi. Birkaç ay sonra Çan iç savaşı bitirip Japonlara karşı güçbirliği yapmak için gerekli anlaşmayı imzaladı. Bu karara kendiliğinden varmış gibi göründüğünden ordusu ona saygı duydu, amacından kuşkuya kapılmadı.

Birlikte çalışan Milliyetçiler ile Komünistler Japonları ülkeden attılar. Ne var ki daha önceleri Çan'ın neredeyse yok etmiş olduğu Komünistler işbirliği süresinden yararlanarak tekrar güç kazandılar. Japonlar gidince, tekrar Milliyetçilerin üzerine yürüdüler ve 1949 yılında Milliyetçiler anakaradaki Çin'den ayrılıp Formosa ya da şimdiki adıyla Tayvan'a gitmeye zorlandılar.

Mao, Sovyetler Birliği'ni ziyaret etti. Çin çok kötü durumdaydı, yardıma gereksinimi vardı ama Çinlilere güvenmeyen Stalin, Mao'ya şimdiye dek yaptığı hataları anımsattı. Mao itiraz edince Stalin genç adama bir ders vermeye karar verdi. Çin'e yardım etmeyecekti. Sinirler gerildi. Mao'nun acceleyle çağırdığı Zhou Enlai ertesi gün geldi ve derhal çalışmaya başladı.

Uzun pazarlık görüşmelerinde de Zhou ev sahiplerinin votkasından keyif alırmış gibi göründü. Hiç tartışmadı, daha doğrusu Çinlilerin büyük hatalar yaptığını, deneyimli Sovyetler'den çok şey öğrenmeleri gerektiğini söyledi. "Yoldaş Stalin, *sizin* rehberliğiniz altında sosyalist kampa katılacak ilk büyük Asya devletiyiz," dedi. Rusların bu gibi şeylerden hoşlandığını bildiğinden Zhou özenle çizilmiş grafikler ve şemalarla gelmişti. Stalin ondan hoşlandı. Pazarlıklar ilerledi ve Zhou'nun gelişinden birkaç gün sonra iki taraf ortak yardım anlaşmasını imzaladı. Anlaşma Sovyetler'den çok Çinlilerin işine yarayacaktı.

1959 yılında Çin yine büyük sıkıntılara düştü. Mao'nun Büyük Atılım Hareketi adlı, ülkede bir gecede sanayi devrimi oluşturma girişimi korkunç bir başarısızlığa uğramıştı. Halk öfkeliydi; kendileri açlıktan kırılırken, Pekin bürokratları iyi bir yaşam sürüyorlardı. Aralarında Zhou'nun da bulunduğu Pekin görevlilerinin çoğu düzeni sağlamak için doğdukları kentlere döndü. Birçoğu çeşitli vaatlerin oluşturduğu rüşvetlerle işi başardı ama Zhou çok farklı davrandı. Atalarının yüzyıllardır gömülü olduğu mezarlığı dolaştı ve mezar taşlarını kaldırıp, tabutların daha derine gömülmesini emretti. Artık toprak tarıma açılabilirdi. Konfüçyüs öğretilerine göre kutsal inançlara karşı günah işliyordu ama herkes bunun anlamını algıladı: Zhou bireysel olarak acı çekmeye hazırdı. Herkes hatta liderler bile özveride bulunmak zorundaydı. Davranışı inanılmaz bir simgesel etki yarattı.

Zhou 1976'da ölünce, halkın hiçbir resmi bağlantısı olmayan üzüntüsünün aniden ortaya çıkışı hükümeti şaşkına çevirdi. Daima geri planda kalan, kitlelerin hayranlığını kazanmaya çabalamayan bir insanın böylesine büyük bir sevgiyi nasıl kazandığını anlayamadılar.

Çan Kay-şek'in yakalanması iç savaşta bir dönüm noktasıydı. Onu idam etmek felakete yol açabilirdi. Milliyetçi orduyu bir arada tutan Çan olmayınca ordu fraksiyonlara ayrılabilir ve Japonların ülkeye sahip olmasına yol açabilirdi. Anlaşma imzalamaya zorlamanın da yararı olmazdı: ordusunun önünde onuru zedelenir, anlaşmaya riayet etmez ve aşağılanmasının intikamını almak için elinden geleni yapabilirdi. Zhou düşmanını idam etmenin ya da zorlamanın yalnızca güçlenmesine yarayacağını ve denetlenmeyecek tepkilere yol açacağını biliyordu. Buna karşılık manipülasyonunu gizlemeyi başaran bir silah olan etkileme gücü ise intikam duyguları uyandırmadan zafer kazanmasını sağlardı.

Çan üzerinde kusursuzca oynayan Zhou, ona saygı göstermiş, daha alt düzeyde biri gibi görünmüş, idam edilme korkusundan, hiç beklenmedik serbest kalma rahatlığına geçmesini sağlamıştı. Generalin vakarla hapisten çıkmasına izin verilmişti. Zhou bu davranışların onu yumuşatacağını, belki de komünistlerin pek kötü olmadıkları fikrinin tohumunu atacağını, özellikle hapishaneden çıkıp bağımsızca karar verirse, zayıf biri gibi görünmeden onlar hakkındaki düşüncelerini değiştireceğini biliyordu. Zhou alt düzeyde, tehdit unsuru içermeyen, alçakgönüllü olmak felsefesini her duruma uygulardı. Sonunda, iç savaşın yaralarını sarma olanağını elde etme, bir anlaşma imzalatma, kitlelerin sevgisini kazanma gibi istekleriniz gerçekleşecekse, oynadığınız rolün önemi olur mu?

Zaman elinizdeki en büyük silahtır. Uzun vadeli bir amacı aklınızdan çıkarmazsanız, hiçbir kişi ya da hiçbir ordu size karşı duramaz. Her türlü durumda seçeneklerinizi genişletmenizi sağladığından, zaman kazanmanın en iyi yolu karşınızdakini büyülemektir. Böyle bir yaklaşımla düşmanınızı geri çekilmeye, etkili bir karşı-strateji uygulamak için psikolojik olarak meydanı size bırakmaya ikna edebilirsiniz. Karşınızdakiler kendini minnettar, mutlu, duygulanmış, kibirli hissedebilirler, bu duyguları sürdükçe, hangisi olduğu önemli değildir. Duygularına kapılan bir insan dalgınlaşır. Onlara istediklerini verin, öz-çıkarlarına hitap edin, kendilerini sizden üstün görmelerini sağlayın. Bebeğiniz eline keskin bir bı-

çak alırsa, elinden kapmaya çalışmayın; sakin durun, ona bir şeker sunun ve bebeğiniz daha cazip olan şekeri almak için bıçağı bırakacaktır.

4. 1761 yılında Rus İmparatoriçesi Elizabeth ölünce yeğeni Çar III. Petro tahta çıktı. Petro yüreğinde her zaman için çocuk kalmıştı; uygun yaşı çoktan aştığı halde oyuncak askerleriyle oynamayı sürdürmüştü ve şimdi de çar olarak dünyanın canı cehenneme diyerek istediği gibi davranabilirdi. Büyük Frederick ile imzaladığı anlaşma kendisinden çok öteki hükümdar için yararlı olmuştu (Petro hep Frederick'e, özellikle Prusyalı askerlerinin disiplinli yürüyüş biçimine hayran olmuştu). Yaptığı anlaşma kötü bir yenilgi sayılırdı ama Petro duygu ve görgü kuralları açısından daha da umursamazdı: teyzesi imparatoriçenin ardından yas tutmayıp, ölümünden birkaç gün sonra savaş oyunlarına ve partilerine yeniden başlamıştı. Karısı Katerina ise ne kadar farklıydı. Cenazede çok saygılı davranan Katerina aylar sonra bile siyah giyiyordu ve onu hiç beklenmedik saatlerde Elizabeth'in mezarı başında ağlar ya da dua ederken görmek olasıydı. Aslında Rus bile değildi; 1745'de Petro ile evlenmek üzere bu ülkeye gelirken, dilini bile bilmeyen bir Alman prensesiydi. Ne var ki en düşük düzeydeki köylüler bile artık onun mezhep değiştirip Rus Ortodoks Kilisesi'ne bağlandığını ve inanılmaz bir hızla Rusça öğrendiğini biliyordu. Saraydaki sersemlerden çok daha fazla Rus olduğunu düşünüyorlardı.

Petro'nun neredeyse ülkedeki herkesi kırdığı bu zor aylarda Katerina muhafız alayında bir teğmen olan Gregory Orlov ile gizli bir ilişki sürdürmekteydi. Onun dindarlığı, vatanseverliği, kurallara saygısı konusundaki bilgiler ve Petro yerine onun gibi birine hizmet vermenin daha iyi olacağı söylentileri Orlov tarafından yayılmaktaydı. Gecenin geç saatlerine kadar konuşurlarken Orlov, ordunun onu desteklediğini anlatıp, kocasını bir darbeyle tahttan indirmesi için teşvik ediyordu. Katerina dikkatle dinliyor ama her seferinde böyle bir iş için zamanın uygun olmadığını söylüyordu. Orlov belki de çariçenin böyle büyük bir adım atamayacak kadar yumuşak ve pasif olduğunu düşünmeye başlamıştı.

Petro'nun sürdürdüğü rejim baskıcıydı ve tutuklanmalarla, idamların sayısı sürekli artıyordu. Ayrıca karısına karşı da kötü davranmaya başlamıştı, ondan boşanıp metresiyle evlenmekle tehdit ediyordu. Sarhoş olduğu bir gece Katerina'yı bir türlü kışkırtamadığı ve sessizliğini bozduramadığı için öfkeye kapılıp tutuklanmasını emretti. Haber çok çabuk yayıldı ve Orlov hızlı hareket etmediği takdirde hapse atılacağını ya da idam edileceğini bildirdi. Bu kez Katerina itiraz etmedi, en sade yas giysisini üzerine geçirip, saçlarını bile düzeltmeden bekleyen arabaya atlayıp Orlov ile ordu karargâhına gitti. Onun hakkında çok şey duymuş ama yüzünü hiç görmemiş olan askerler adeta bir Meryem Ana heykeli canlı olarak karşılarında duruyormuş gibi yere yatıp eteğini öpmeye başladılar. Ona bir üniforma giydirdiler, erkek giysileri içindeki güzel görünüşüne hayran kaldılar ve Orlov'un komutasında Kış Sarayı'na doğru yola çıktılar. St. Petersburg sokaklarından geçerken yürüyüşe katılanların sayısı arttı. Herkes Petro'nun tahttan indirilmesi gerektiğine inanıyor ve Katerina'yı alkışlıyordu. Biraz sonra rahiplerin Katerina'yı kutsamak için gelişi, herkesi daha da heyecanlandırdı. Olup bitenlerin tam ortasındaki Katerina ise sanki her şey kaderin elindeymiş gibi sessiz ve mağrur duruyordu.

Bu barışçıl isyanın haberi kulağına gelince Petro histeriye kapıldı ve o gece tahttan feragat etmeyi kabul etti. Böylece Katerina hiçbir çatışma olmadan, bir tek kurşun bile atılmadan imparatoriçe oldu.

Katerina zeki ve hareketli bir çocuktu. Annesi daha kolay koca bulacağını düşündüğünden göz kamaştırıcı değil, uysal biri olmasını istediği için sürekli eleştirmiş ve küçük kız da bir savunma mekanizması oluşturmuştu. İnsanların saldırganlıklarını yatıştırmak için olayları ertelemesini öğrenmişti. Eğer sabırlı davranır ve olayın üzerine gitmezse, insanlar ona saldırmak yerine çekiciliğinin etkisinde kalabilirlerdi.

On altı yaşında, bir tek arkadaşı ya da tanıdığı olmadan Rusya'ya geldiğinden, geçimsiz annesiyle başa çıkabilmek için öğrendiği yeteneklerini uygulamaya başlamıştı. Sarayın tüm canavarları -baskıcı İmparatori-

çe Elizabeth, çocuk tavırlı kocası, komplo kurucular, hainler- karşısında reverans yapıyor, boyun eğiyor, bekliyor ve büyülüyordu. İmparatoriçe olmayı istiyordu ama kocasının umutsuz bir vaka olduğunu da biliyordu. Ama şiddet kullanarak iktidarı elde etmenin, kesinlikli yaşadışı gibi görünecek bir iddiada bulunmanın ve ardından kendisini ne zaman tahttan indireceklerini düşünerek kaygılanmanın yararı var mıydı? Hayır, zamanın doğru olması ve insanların onu kendi istekleriyle tahta çıkarması gerekirdi. Devrimin kadınsı biçimi de denebilirdi: pasif ve sabırlı davranarak Katerina iktidarda gözü olmadığı izlenimini uyandırmış ve bunun etkisi hem yatıştırıcı hem de büyüleyici olmuştu.

Kronik özgüvensizler, umarsız inatçılar, histerik şikâyetçiler gibi başa çıkmamız gereken zor insanlar hep var olacaktır. Bu insanları silahsızlandırabilmeniz çok değerli bir yeteneğinizin ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Ama çok dikktali olmanız gerekir: eğer çok pasif kalırsanız, sizi ezip geçerler; saldırgan davranırsanız, canavarca nitelikleri daha da kötüleşir. Baştan çıkarma ve büyüleme en etkili savunma silahlarıdır. Çok nazik görünün. Ruhsal durumlarına uyum gösterin. Ruhlarına girin. İçinizden hesaplayın ve bekleyin: sizin teslim olmanız bir yaşam biçimi değil bir stratejidir. Hiç kaçınılmaz bir biçimde zamanı gelince, durum tersine dönecektir. Saldırganlıkları onları zor durumda bırakacak ve sizi onları kurtaracak bir konuma getirip üstünlük kazanmanızı sağlayacaktır. (Yeterince çektiğinize karar verip, onları tümüyle silebilirsiz de.) Çekiciliğiniz, onların bunu fark etmelerini ya da kuşkulanmalarını önleyecektir. Olgunlaşıp daldan düşecek elmayı beklemek, tek bir şiddet hareketine gerek kalmadan bir devrim yapılmasını sağlar.

Simge : *Ayna. Sizin ruhunuz başkalarına bir ayna tutar. Sizi görünce, kendi değerlerini, kendi zevklerini hatta kendi kusurlarını görmüş olurlar. Kendi imgelerine olan yaşam boyu sürecek aşkları son derece rahatlatıcı ve hipnotize edicidir; yani bu aşkı besleyin. Hiç kimse aynanın arkasında neyin bulunduğunu görmez.*

Tehlikeleri

Sihirbazlar'a bağışıklığı olan alaycılar ve kimsenin onayına gerek duymayan özgüvenliler gibi bazı insanlar vardır. Bu kişiler Sihirbazları kaypak ve aldatıcı olarak gördüklerinden sorun yaratabilirler. Bunun çözümü Sihirbazlar'ın doğallıkla yaptıklarını yapmaktır: olabildiğince fazla sayıda insanı büyüleyin ve dost olun. Gücünüzü sayılarla arttırın ve baştan çıkaramadığınız birkaç kişi için kaygılanmayın. Büyük Katherina, karşılaştığı herkese nazik davranarak daha sonra yararlanacağı inanılmaz boyutta bir iyi niyet ortamı yaratmıştı. Ayrıca bir stratejik kusuru açıklamakta da yarar vardır. Hoşlanmadığınız biri mi var? Bunu açıkça itiraf edin, böyle bir düşmanı baştan çıkarmaya çabalamayın ki, herkes sizin daha insancıl, daha az kaypak olduğunuzu düşünsün. Disraeli'nin günah keçisi düşmanı William Goldstone idi.

Siyasi Sihirbazlığın tehlikeleriyle başa çıkmak daha zordur: sizin yatıştırıcı, değişken, esnek yaklaşımınız belirli bir davaya katı bir tutumla inananların düşmanlık beslemesine yol açacaktır. Bill Clinton ve Henry Kissinger gibi sosyal baştan çıkarıcılar kişisel çekicilikleriyle en katı düşmanlarını bile kazanabiliyorlardı ama aynı anda her yerde birden bulunamıyorlardı. İngiliz Parlementosu'nun üyelerinin çoğu Disraeli'nin kurnaz bir komplocu olduğunu düşünüyordu. Birey olarak dostça tavırları böyle duyguların yok olmasını sağlıyordu ama tüm parlamento ile birebir görüşmesi olanaksızdı. İnsanların katı ve istikrarlı bir şeyler özlediği zor dönemlerde siyasi Sihirbazlar tehlike altında olabilirler.

Büyük Katerina'nın kanıtladığı gibi, zamanlama her şeydir. Sihirbazlar ne zaman kış uykusuna yatacaklarını, ne zaman ikna yeteneklerini ortaya çıkaracaklarını bilmek zorundadırlar. Esneklikleri ile tanındıkları için bazen katı davranacak kadar da esnek olmalıdırlar. Tam anlamıyla bir bukalemun olan Zhou Enlai işine geldiği zaman kaskatı bir komünist olabiliyordu. Kendi baştan çıkarma gücünüzün asla esiri olmayın: istediğiniz zaman açacağınız, istediğiniz zaman kapatacağınız bir güç olarak denetiminiz altında tutun.

Karizmatik

Karizma, bizleri heyecanlandıran birinin varlığıdır. Çoğu insanın arzuladığı ama sahip olamadığı özgüven, cinsel enerji, amaçlılık ve memnuniyet duygularından kaynaklanır. Bu nitelikler dışavurup, Karizmatik kişinin davranışlarına yansır ve onun olağandışı ve üstün görünmesini sağlar. Bizler onları gördüklerimizin dışında adeta bir tanrı, bir aziz ya da bir yıldız olarak düşünürüz. Karizmatikler delici bakışlar, ateşli konuşmalar ve gizemli bir havayla bu durumu daha da fazlalaştırmasını bilirler. Baştan çıkarma olgularının boyutları çok büyük olur. Karizmatik görünümü yaratmak için, insanlardan uzak dururken duygusal yakınlık sergilemeyi öğrenin.

Karizma ve Baştan Çıkarma

Karizma kitlesel boyutta baştan çıkarmadır. Karizmatikler kalabalıkları kendilerine âşık eder ve yönlendirirler. Âşık etme süreci son derece basittir ve birebir baştan çıkarma yolunun benzerini izler. Karizmatik kişilerin sahip olduğu bazı nitelikler çok güçlüdür ve derhal dikkati çekmelerini sağlar. Bu nitelikler arasında kendine inanma, cesaret ve dinginlik bulunabilir ve bu niteliklerinin kaynağını gizli tutarlar. Özgüven ya da memnuniyet duygusunun nereden geldiğini açıklamazlar ama hiç çaba göstermeden çevreye yaydıkları için herkes bunu hisseder. Karizmatik kişinin yüz ifadesi canlıdır, enerji, arzu, farkındalık doludur, adeta cinselliğini öne çıkaran bir sevgilinin yüzüne benzer. Yönetilmeyi sevdiğimiz için, özellikle bize macera ya da zenginlik vaat eden Karizmatikleri kolayca izleriz. Onlar uğruna kendimizden geçeriz, duygusal olarak bağlanırız, onlara inanınca kendimizi daha canlı hissederiz, âşık oluruz. Karizma, bastırılmış cinsellik üzerinde oynayıp erotik bir yükseliş sağlar. Yine de bu sözcüğün kökeni cinsellik değil dinde yatmaktadır ve din, çağdaş karizmanın derinliklerine sıkı sıkıya gömülmüştür.

"Karizma" bir insanın sahip olduğu olağanüstü niteliğe verilen addır ve bu nitelik gerçek, varsayım ya da söylenti olabilir. Bu nedenle "karizmatik otorite" insanlar üzerindeki yönetimi tanımlayacaktır. İster içsel, ister dışsal olsun yönetilenler bu belirli kişinin olağanüstü niteliğine inandıkları için kendilerini teslim ederler.

Max Weber, *Max Weber: Essays in Sociology*

Binlerce yıl önce insanlar tanrılara ve ruhlara inanıyorlardı ama ancak birkaç tanesi bir mucizeye, kutsal gücün fiziksel bir gösterisine tanık olduğunu söyleyebilirdi. Buna karşılık kutsal bir ruh bedenine giren bir insan -farklı dillerde konuşan, kendinden geçen, bazı görüntüleri tanımlayan- tanrıların seçtiği bir kişi olarak göze çarpardı. Ve bu kişi ister rahip ister peygamber olsun, ötekilerin üzerinde çok büyük bir güce sahip olurdu. Yahudilerin Musa'ya inanıp onun peşinden Mısır'dan çıkmalarını, çölde amaçsızca dolaşmalarına karşın ona sadık kalmaları başka nasıl açıklanabilir? Gözündeki bakış, esin kaynağı olan sözleri, Sina Dağı'ndan indiği zaman yüzündeki ifade, ona Tanrı ile doğrudan doğruya görüşmüş birinin görünümünü vermişti ve bunlar sahip olduğu otoretinin kaynağıydı. İşte Yunancadan gelen ve peygamberler ile Hz. İsa'yı anlatan "karizma" sözcüğü budur. Hıristiyanlığın ilk dönemlerinde karizma Tanrı'nın kendi varlığını göstermesiyle ortaya çıkan bir armağan ya da bir yetenek olarak kabul edilirdi. Büyük dinler, Tanrı'nın kutsadığı kişi olduğunu fiziksel olarak gösteren Karizmatik insanlar tarafından kurulmuştur.

Yıllar geçtikçe bu sözcük daha mantıklı bir biçim aldı. Sonunda insanlar kutsal haklar yerine yeteneklerini kanıtladıkları ya da oy topladıkları için güç sahibi oldular. Yirminci yüzyılın başlarında Alman sosyolog Max Weber, ilerlediğimiz varsayılmasına karşın her zamandan çok daha fazla sayıda Karizmatik kişinin bulunduğunu gözlemledi. Weber'e göre çağdaş Karizmatikler, karakter yapısında Tanrı'nın lütfu benzeri olağanüstü bir yön bulunan kişilerdir. Robespierre ya da Lenin'in gücü başka türlü açıklanabilir mi? Bu kişilerin öne çıkmalarını sağlayan kişiliklerinin mıknatıs gibi çeken yönü aynı zamanda sahip oldukları gücün kaynağıydı. Onlar Tanrı'dan değil, büyük davalardan, gelecekteki toplumun imgesinden söz ettiler. Duygulara hitap ettiler, sanki kutsal bir gücün etkisi altındaydılar. Onları dinleyenler de tıpkı daha önceleri peygamberleri dinleyenler gibi tepki gösterdiler. Lenin 1924'de öldüğünde anılarını saran bir inanç çevresi komünist lideri bir ilah konumuna yükseltti.

Günümüzde bir odaya girince derhal dikkatleri üzerine çeken bir kadın ya da bir erkeğin karizmatik olduğu söylenmektedir. Yine de bu tip insanlar, sözcüğün orijinal anlamındaki niteliklerin varlığını taşıdıkları düşünülmektedir. Karizmaları asla açıkça gösterilmez, gizemli ve izah edilemeyen bir yönü vardır. Özgüvenleri inanılmaz derecede yüksektir. Genelinde çok düzgün konuşma gibi, sahip oldukları bir nitelik, kalabalığın içinde göze çarpmalarına neden olur. Vizyonlarını ifade ederler. Belki farkına bile varmayız ama bu insanların yanında dinsel bir deneyim yaşarız: hiçbir mantıklı kanıta sahip olmadan onlara inanırız. Bir karizma etkisi oluşturmak istediğiniz zaman, gücünün dinsel kaynağını aklınızdan çıkarmayın. Benliğinizde bulunan, ruhsal bir yönü olan bir niteliğinizi yansıtmanız gerekir. Gözleriniz bir peygamberin ateşiyle parlamalıdır. Karizmanız denetiminiz dışında gizemli bir güçten geliyormuş, tanrıların bir armağanıymış gibi doğal görünmelidir. Mantıklı, büyülerden uzak dünyamızda insanlar özellikle grup düzeyinde dinsel deneyimler yaşamak için can atarlar. Herhangi bir karizma belirtisi bir şeylere inanma arzusu üzerinde oynar. İnsanlara inanacakları, peşinden gidecekleri bir şey vermek kadar baştan çıkarıcı başka bir olgu yoktur.

Ve Tanrı Musa'ya dedi ki, "Bu sözleri yaz; bu sözlerle, seninle ve Israil'le bir anlaşma yaptım." Ve orada kırk gün, kırk gece Tanrı ile birlikte kaldı, ne ekmek yedi ne su içti. Anlaşmanın sözlerini yazıp on emri oluşturdu. Musa, Sina Dağı'ndan elinde on emirle inerken, Tanrı ile konuşmuş olduğu için yüzünün derisinin parladığının farkında değildi. Aaron ve İsrail halkı onu görünce, yüzünün öylesine parladığı fark edip, yaklaşmaya çekindiler. Ama Musa onlara seslendi. Aaron ve diğer cemaat liderleri ona yaklaştı ve Musa onlarla konuştu. Daha sonra İsrail halkı ona yaklaştı ve Musa on emri ve Sina Dağı'nda Tanrı ile bütün konuştuklarını onlara aktardı. Konuşması bitince Musa yüzüne bir peçe taktı ama Tanrı ile konuşmaya her gidişinde peçesini çıkardı. Konuşma bitip halkın karşısına çıkınca peçe takmamasının, halkın yüzünün

parladığını görmesinin emredildiğini söyledi. Musa sonra tekrar peçeyi taktı ve Tanrı ile konuşmaya gidene kadar çıkarmadı.

-Exodus 34: 27, Eski Ahit

Karizma, mistik gibi görünmelidir ama sahip olduğunuz karizmayı geliştirecek ya da karizmatik gibi görünmenizi sağlayacak bazı hileleri de kolayca öğrenebilirsiniz. Bir karizma hayali yaratmak için gerekli olan temel nitelikler aşağıda sıralınmıştır:

Amaç: İnsanlar sizin bir planınız olduğuna, nereye gittiğinizi bildiğinize inanırlarsa, içgüdüsel olarak sizi takip ederler. Yön önemli değildir: bir dava, bir ideal, bir vizyon seçin ve hedefinizden şaşmayacağınızı gösterin. İnsanlar özgüveninizin bir gerçeklikten kaynaklandığını düşüneceklerdir; tıpkı eski İbranilerin belirtileri sergilediği için Musa'nın Tanrı ile iletişim kurduğuna inandıkları gibi.

Bir amaca sahip olmak özellikle zor dönemlerde daha fazla karizmatiktir. Çoğu insan çok gerekli olduğu zaman bile büyük bir adım atmaya çekindiğinden, tek-noktaya-odaklı kendine güven sergilemek ilginin tümünü sizin üstünüze çekecektir. Franklin Delano Roosevelt, Büyük Çöküş döneminin tam ortasında iktidara gelince, halkın büyük çoğunluğu işleri yoluna koyabileceğine inanmamıştı. Ama bulunduğu makamda birkaç ay içinde ülkenin çeşitli sorunlarıyla başa çıkma açısından öylesine büyük bir özgüven sergiledi ki, halk onu karizma sahibi bir kurtarıcı olarak görmeye başladı.

Şu şeytan adam beni öylesine büyülüyor ki, kendime bile açıklayamıyorum. Ne Tanrı'dan ne de Şeytan'dan korkarım ama onun yanındayken, bir çocuk gibi titriyorum. Beni bir iğne deliğinden geçmeye ya da kendimi ateşe atmaya zorlayabilir.

-General Vandamme, Napoleon Bonaparte hakkında

Gizem: Karizmanın kalbinde gizem yatar ama çelişkilerle ifade edilen belirli bir gizemdir bu. Karizmatik kişi hem proleter hem aristokrat (Mao Zedong), hem acımasız hem nazik (Büyük Petro), hem kolayca heyecanlanan hem buz gibi soğuk (Charles de Gaulle), hem samimi hem uzak (Sigmund Freud) olabilir. Çoğu insanın kişiliği kolayca tahmin edilebildiğinden bu çelişkilerin etkisi inanılmaz derecede karizmatiktir. Sizi çözümlenmesi zor biri biçimine getirir, karakterinizi zenginleştirir, insanların hakkınızda konuşmalarına neden olur. Çelişkilerinizi açıkça belli olmayacak biçimde, yavaş yavaş göstermek daha iyidir, eğer hepsini bir arada sergilerseniz, kararsız bir kişiliğiniz olduğu düşünülür. Gizemli yönünüzü zaman içinde gösterirseniz, söylentiler iyice yayılır. Ayrıca karakterinizi kolayca çözümlememeleri için insanları kendinizden biraz uzakta tutmanız gerekir.

Gizemliliğin başka bir unsuru da biraz tekin olmamaktır. Kâhinlik gibi armağanlar sizin auranızı geliştirecektir. Tahminlerinizi inandırıcı bir biçimde sunarsanız, genelinde herkes söylediklerinizin gerçekleştiğine inanır.

Kitleler asla gerçeğin peşinden koşmamıştır. Yanılmasalar isterler ve yanılsamasız yapamazlar. Gerçek olmayanları gerçeklerin üstünde tutarlar; gerçeklerden çok gerçek olmayanların etkisinde kalırlar. Bu ikisi arasında ayırım yapmama eğilimi oldukça yüksektir.

-Sigmund Freud, ***The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud,*** **Cilt 18**

Ermişlik. Çoğumuz yaşamımızı sürdürmek için özveride bulunuruz ama ermişler bunu yapmaz. Onlar sonuçlarını düşünmeden ideallerinin peşinden koşarlar. Ermişlik etkisi karizmayı oluşturur.

Ermişlik dinin ötesine geçer: George Washington ve Lenin gibi birbirinden çok farklı siyasetçiler, sahip oldukları güce karşın yalın bir yaşam sürerek politik değerlerini bireysel yaşamlarına taşıyarak adeta er-

miş unvanına kavuştular. Her ikisi de ölümünden sonra ilahlaştırıldı. Albert Einstein da bir ermiş aurasına sahipti - çocuksuydu, uzlaşmaya yanaşmazdı, kendi dünyasında kaybolmuş gibiydi. İşin anahtarı daha önceden çok derin değerlere sahip olmaktır; bu unsur asla taklit edilemez. Aksi takdirde şarlatanlık suçlamaları uzun vadede karizmayı yok eder. Bundan sonraki adım inandığınız biçimde yaşadığınızı en basit biçimde sergilemenizdir. Alçakgönüllü ve uysal davranmak, eğer çok rahat ediyormuş gibi görünürseniz, zamanla karizmaya dönüşür. Harry Truman, hatta Abraham Lincoln'un karizmasının kaynağı herhangi sıradan biri gibi davranmaktı.

Belagat: Karizmatik kişi sözlerin gücüne dayanır. Bunun nedeni çok basittir: konuşmak duygusal bir huzursuzluk yaratmanın en hızlı yoludur. Sözcükler hiçbir gerçeğe dayanmadan bile yüceltebilir, yükseltebilir, öfke uyandırabilir. İspanya İç Savaşı sırasında La Pasionaria adıyla tanınan Dolores Gómez Ibarruri'nin yaptığı komünizm yanlısı konuşmalar duygusal açıdan öylesine güçlüydü ki, savaşın bazı çok önemli anlarında etkili oldu. Böyle bir belagatı sağlamak için konuşanın en az dinleyenler kadar duygularına kendini kaptırması gerekir. Yine de bu yetenek öğrenilebilir: La Pasionaria'nın kullandığı gibi akılda kalacak sözcükler, sloganlar, ritmik tekrarlar, dinleyenlerin yineleyeceği tümceler kolayca edinilebilir. Sakin ve soylu bir karaktere sahip olan Roosevelt ağır ve hipnotize edici konuşma biçimi kadar imgeleri, cümle içinde ses tekrarlarını, İncil'den alıntıları büyük bir beceriyle kullanarak dinamik bir konuşmacı olmuştu. Konuşma yaptığı mitinglerde halk çoğunlukla ağlamaklı oluyordu. Ağır, otoriter bir konuşma stili, daha etkileyici ve daha az yorucu olduğundan, uzun vadede ateşli bir konuşma stilinden daha yararlı olur.

Tiyatrallik: Karizmatik kişi adeta olağandan daha büyüktür. Aktörler bu sunumu yüzyıllardır öğrenmektedirler ve kalabalık bir sahnenin ortasında durup dikkati çekmesini bilirler. Çok şaşırtıcı ama en fazla bağıran ya da

elini kolunu çılgınlar gibi sallayan değil, sakin durup özgüven sergileyen bir aktör bu büyüyü yapar. Çok fazla gayret etmek etkiyi berbat edebilir. Başkalarının sizi gördüğü biçimde kendinizi görebilmek çok önemlidir. De Gaulle kendini-fark etmenin karizmanın anahtarı olduğunu algılamıştı ve Nazilerin Fransa'yı işgali, İkinci Dünya Savaşı sonrasında ülkenin yeniden yapılanması, Cezayir'deki ordu ayaklanması gibi en zor zamanlarda bile sakin duruşunu hiç bozmadan meslektaşlarının histerik davranışları karşısında karizmasını sürdürmüştü. Konuştuğu zaman kimse gözlerini ondan alamazdı. Bu biçimde dikkat çekmeyi nasıl başaracağınızı öğrenince, sizi soylu ya da tanrısal gibi göstercecek heyecanlı imgelerle dolu törensel etkinliklere sık sık katılarak etkinizi arttırın. Gösterişin karizmayla hiçbir bağlantısı yoktur ve yanlış bir biçimdeki dikkati çeker.

Çekinmezlik: Çoğu insan baskı altında olduğundan bilinçaltıyla çok az bağlantısı vardır ve bu sorun, başkalarının gizli düşlerini ve özlemlerini yansıttığı perdeler biçimini alan Karizmatikler için fırsat yaratır. Önce dinleyicilerinizden daha az çekingen olduğunuzu göstermelisiniz. Örneğin tehlikeli bir cinsellik sunmak, ölümden korkmamak, anında karar verip bir şeyler yapmak gibi nitelikleri ima etmek bile insanların sizi olduğunuzdan daha güçlü gibi görmelerini sağlayacaktır. 1850'li yıllarda Amerikalı bohem aktrist Adah Isaacs Menken, sınır tanımayan cinsel enerjisi ve korkusuzluğu ile dünyada fırtınalar estirmişti. Sahneye yarı çıplak çıkıyor, ölüme meydan okuyan bir performans sergiliyordu. Victoria döneminde çok az kadın bunları yapmaya cesaret edebildiğinden, orta karar yetenekli bir aktrist olmasına karşın, büyük bir hayran kitlesi edinmişti.

Çekingen olmamanızın uzantısı işinize, karakterinize yansıyan düşsel bir niteliktir ve bilinçaltınıza açık olduğunuzu belirtir. Bu nitelik, Wagner ve Picasso gibi sanatçıların karizmatik idoller biçimine gelmesini sağlamıştır. Bedenin ve ruhun akıcılığının yakın bir akrabasıdır ve baskı altında olanlar katılaşırken, Karizmatikler deneyimlere açık olduklarını gösteren bir rahatlık ve uyuma sahiptirler.

Ateşlilik. Bir şeylere inanmanız gerekir ve tüm gücünüzle inanmanız gözlerinizin parlamasına, hareketlerinizin canlanmasına neden olur. Bu durumu taklit edemezsiniz. Politikacılar kaçınılmaz bir biçimde halka yalan söylerler; Karizmatikleri onlardan ayıran ise, kendi yalanlarına içtenlikle inanmaları ve böylece daha inanılır olmalarıdır. Ateşli bir inancın öncesinde heyecan uyandıracak büyük bir dava gerekir. İnsanların hoşnutsuzluğunun odak noktası olun ve sıradan insanları kaplayan kuşkuların hiçbirini paylaşmadığınızı gösterin. 1490 yılında Floransalı Girolamo Savonarola, papanın ve Katolik Kilisesi'nin ahlaksızlığına kendince savaş açmıştı. Gökten vahiy indiğini iddia ederek verdiği vaazlar öylesine ateşli oluyordu ki, dinleyenleri bir histeri kaplıyordu. Savonarola öylesine büyük bir takipçi kitlesi edindi ki, bir süreliğine kente sahip oldu ama sonunda papa onu yakalattı ve kazığa bağlatıp yakarak öldürttü. Kendi fikirlerine büyük bir şiddetle inandığından, insanlar ona inanıyordu. Savonarola örneği günümüzde daha fazla geçerlidir çünkü insanlar gitgide yalnızlaşmakta olduklarından toplumsal deneyimlerin özlemini çekmektedirler. Herhangi bir konuda şiddetle inandığınız bir noktanın bulaşıcı olmasını sağlayarak insanlara inanacakları bir şey sunun.

Kırılganlık. Karizmatikler sevgi ve ilgi gereksinimi sergilerler. Seyircilerine açıktırlar, daha doğrusu onların enerjisiyle beslenirler; buna karşılık seyirciler karizmatik kişiden elektrik alırlar ve aralarındaki akım gidip gelir. Karizmanın kırılgan yönü, fanatik ve ürkütücü gibi görünebilecek olan özgüvenli yönü biraz yumuşatır.

Karizma sevgiye yakın duygular içerdiğinden, sizi izleyenlere sevginizi göstermelisiniz. Marilyn Monroe'nun kameraya yansıttığı karizmanın ana unsuru sevgiydi. "Halka ait olduğumu biliyorum," diye yazdı günlüğüne. "Üstelik dünyaya da aitim ve bunun nedeni çok güzel ya da yetenekli olmam değil, başka hiç kimseye ya da hiçbir şeye ait olmamam. Halk benim tek ailem, tek Beyaz Atlı Prensim ve düşlediğim tek yuvam." Kameranın karşısına geçince Monroe birdenbire canlanıyor, flört etmeye başlı-

yor ve görmediği halkı heyecana sürüklüyordu. Eğer seyirci sizde bu niteliği hissedemezse, derhal sırtını döner. Buna karşılık asla onlara muhtaç ya da parmağınızda oynatır gibi görünmemelisiniz. Seyircileri baştan çıkarmaya çalıştığınız tek bir kişi olarak düşünün - arzulandıklarını hissetmek kadar baştan çıkarıcı başka hiçbir şey yoktur.

Maceraperestlik. Karizmatikler geleneklere uymazlar. Can sıkılanları çeken bir macera ve risk havası taşırlar. Davranışlarınızda cesur ve gözüpek olun; başkalarının iyiliği için riskleri göze alındığınızı herkes fark etmeli. Napoleon savaş meydanlarında topun başında durduğunu askerlerinin gördüğünden emin olmayı seçerdi. Aldığı tüm ölüm tehditlerine karşın Lenin sokakta hiç çekinmeden yürürdü. Karizmatikler zorlu ortamları severler; bir kriz durumu cesaretlerini sergilemelerine izin verdiğinden, auraları güçlenir. John F. Kennedy, Küba füze kriziyle başa çıkarken, Charles de Gaulle ise Cezayir'deki isyanı bastırırken ün kazandı. Karizmatik görünebilmek için bu sorunlara gereksinimleri vardı ve hatta bazen macera severliklerini ortaya çıkardığından bu sorunları yaratmakla suçlandılar. (Örneğin Kennedy diplomaside büyük riskleri göze alacak davranışlarla suçlanmıştı.) Yaşamınız boyunca sürecek karizmaya sahip olmak için biraz kahramanlık gösterisi yapın. Buna karşılık en ufak bir korkaklık ya da çekingenlik belirtisi sahip olduğunuz karizmayı yok eder.

Savaşın yarısının küçük bir alanda göğüs göğüse sürdüğü bu koşullar altında, liderin ruhu ve yarattığı örnek çok değer taşır. Bunu anımsayınca, Fransız askerleri üzerinde Jeanne'ın varlığının şaşırtıcı etkisini anlamak kolaylaşır. Bir lider olarak onun konumu çok özgündü. Profesyonel bir asker değildi; hatta asker değildi ve üstelik erkek bile değildi. Savaş konusunda cahildi. Farklı giyenen bir kızdı yalnızca. Ama inanıyordu ve ötekileri de Tanrı'nın sözlerini aktardığına inanmaya yönlendirmişti. • 29 Nisan 1429 Cuma günü, Domrémy'li Bakire'nin (Jeanne D'Arc) önderliğindeki birliğin kenti kurtarmaya gelmekte olduğu

haberi Orléans'a yayıldı ve tarih kayıtçısının belirttiği gibi herkesi çok rahatlattı.

-Vita Sackville-West, *Saint Joan of Arc*

Çekim gücü. Baştan çıkarma olgusunda en önemli fiziksel unsur gözlerdir. Bir tek kelime söylenmeden, gözler heyecanı, gerginliği, uzaklaşmayı belirtir. Baştan çıkarma olgusunda olduğu gibi karizmada da dolaylı iletişim çok önemlidir. Karizmatiklerin duruşu belki sakin ve dengelidir ama gözlerinin garip bir çekim gücü vardır. Sözcüklere, hareketlere gerek kalmadan sergilediği güçle kurbanın duygularını altüst eden bakışları vardır. Fidel Castro'nun saldırgan bakışları muhaliflerini sessizliğe gömer. Kendisine karşı çıkıldığı zaman Benito Mussolini gözlerini öylesine devirirdi ki, akları ortaya çıkıp herkesi korkuturdu. Endonezya Başkanı Kusnasosro Sukarno'nun bakışları adeta karşısındakilerin aklından geçenleri okur gibiydi. Roosevelt kendi iradesiyle gözbebeklerini büyütüp bakışlarını hipnotize eden ve ürküten bir biçime getirebilirdi. Karizmatiklerin gözleri asla korku ve sinir ifadesi taşımaz.

Bu yeteneklerin tümü öğrenilebilir. Napoleon saatlerce ayna karşısında çağdaşı olan ünlü aktör Talma'nın bakışlarını taklit etmeye çabalardı. İşin anahtarı özdenetimdir. Bakışınızın saldırgan olması gerekmez; memnuniyetinizi de belirtebilir. Unutmayın ki gözleriniz karizmanızı yayabildiği gibi sizin bir sahtekâr olduğunuzu da ele verebilir. Bu kadar önemli bir niteliği şansa bırakmayın. Sahip olmayı arzuladığınız etkinin provasını yapın.

> *Gerçek karizmanın anlamı aşırı derecede heyecanı içinde yaratmak ve dışa yansıtmak yeteneğidir. Bu yetenek kişiyi büyük bir ilginin ve başkaları tarafından yansıtılmayan taklidin odağı biçimine getirir.*
>
> -Liah Greenfield

Karizmatik Tipler - Tarihten Örnekler

Mucize kâhin. 1425 yılında Fransa'nın Domrémy köyünden gelme bir köylü kızı olan Jeanne d'Arc ilk imgesini gördü. "Tanrı bana rehberlik yapacak sesi gönderdiği zaman on üç yaşındaydım." Ses St. Michael'e aitti ve Tanrı'nın mesajını aktarıyordu: Jeanne, ülkenin büyük bir kısmını işgal etmiş olan İngilizlerden Fransa'yı kurtarmak, olagelen kaos ile savaşı durdurmak için seçilmişti. Ayrıca Fransa tacını tahtın gerçek vârisi olan VII. Charles'a takacaktı. St. Catherine ile St. Margaret de Jeanne ile konuştular. Gördüğü imgeler olağandışı canlıydı: St. Michael'i görmüş, dokunmuş, koklamıştı.

Başlangıçta Jeanne gördüklerini kimseye anlatmadı; herkesin bildiği gibi sessiz bir köylü kızıydı. Ama imgeler şiddetlenince 1429'da Tanrı'nın kendisini geçtiği görevi yerine getirmek üzere Domrémy'den ayrıldı. Charles ile sürgünde sarayını kurduğu Chinon kasabasında konuşacaktı. Engeller çok fazlaydı: Chinon çok uzaktı, yolculuk çok tehlikeliydi ve ona ulaşsa bile Charles, İngilizlere karşı savaşa kalkışmayacak kadar tembel ve korkak bir gençti. Jeanne cesaretle köyden köye ilerledi ve görevini askerlere anlatıp Chinon'a kadar kendisine eşlik etmelerini istedi. O dönemde dinsel imgeler gören genç kızların sayısı çok kabarıktı ve Jeanne'ın görünümü ikna edici gibi değildi; ne var ki Jean de Metz adlı bir asker onunla ilgilendi. Genç adamın ilgisini çeken imgelerin ayrıntılarıydı: genç kız kuşatma altındaki Orléans kentini kurtaracak, kralın Reims'deki katedralde taç giymesini sağlayacak, orduyu Paris'e götürecekti. Kendisinin nerede ve ne zaman yaralanacağını bile biliyordu. St. Michael'e ait olduğunu söylediği sözler, hiç de bir köylü kızının konuşmasına benzemiyordu. Üstelik özgüveni yüksekti ve yüzü inançla parlıyordu. De Metz onun büyüsüne kapıldı. Sadakat yemini etti ve onunla birlikte Chinon'a doğru yola çıktı. Kısa süre sonra başkaları da onlara katıldı ve kendisiyle görüşmeye gelen garip bir kızın öyküsü Charles'ın kulağına gitti.

Chinon'a giden 500 kilometrelik yol boyunca birbiriyle savaş halindeki grupların arasından yanında bir avuç askerle geçerken Jeanne ne korkuyor ne de tereddüt ediyordu. Yolculuk birkaç ay sürdü. Sonunda kente varınca Veliaht Prens, danışmanlarının sözlerine karşın, kendisini tahta çıkarmayı öneren kızla görüşmeyi kabul etti. Canı çok sıkıldığından kıza bir oyun oynamayı da planladı. Saray halkının doldurduğu bir salonda kızla karşılaşacaktı ve kehanet gücünü ölçebilmek için adamlarından birinin kılığına girip, bir adamını da veliaht prens havasına soktu. Jeanne saraya ulaşınca herkesi şaşırtan bir biçimde doğruca Charles'ın karşısına geldi ve reverans yaptı. "Cennetin Kralı size bir mesajla beni gönderdi. Siz Fransa Kralı olarak Cennetin Kralı'nın yardımcısı olacaksınız." Bundan sonraki konuşmada başaracağı çok zorlu işleri anlatırken, Jeanne, Charles'ın en gizli düşüncelerini yansıtır gibiydi. Birkaç gün sonra bu kararsız ürkek genç adam, ikna olduğunu belirtip genç kıza İngilizlere karşı Fransız Ordusu'nu yönetme izni verdi.

Ortaçağ'da toplumun dış kenarında yaşayan halkın sıradan birini ya da bir rahibi, bir keşişi lider olarak kabul etme eğilimi vardı. Bu kişiler de kendilerini yalnızca kutsal bir din adamı değil bir peygamber hatta yaşayan bir tanrı gibi tanıtırlardı. Kehanetlerinin kutsal güçlerden geldiğini iddia eden bu liderler, kendilerini izleyenlere dünyayı sarsacak kadar önemli, çok büyük boyutlu görevler verirlerdi. Böyle bir görevi yüklenme, yüce güç tarafından tehlikeli bir işi üstlenmek için seçilme inancı hüsrana uğramış ne yapacağını bilmeyen insanlara yeni umutlar ve yönler sağlardı. Onlara dünya yüzünde yalnızca yeni değil, son derece özgün ve harika bir yer vermiş olurdu. Böylesi bir kardeşlik duygusu onları sıradan ölümlülerden ayırıp yükseklere taşır ve mucize güçlerinin paylaşılmasını da sağlardı.

-Norman Cohn, ***The Pursuit of the Millennium***

Muziceler ve azizelik dışında Jeanne d'Arc'ın temel nitelikleri bile onu olağandışı biri yapmaya yetiyordu. Gördüğü imgeler öylesine canlıydı ki, öylesine ince ayrıntılarına inerek anlatıyordu ki, gerçek olmaları gerekirdi. Ayrıntıların böyle bir etkisi vardır: en mantığa aykırı sözlere bile bir gerçeklik hissi katar. Üstelik yaşanan büyük karmaşa ortamında Jeanne sanki gücü dış dünyalardan geliyormuş gibi belirli noktalara odaklanmıştı. Otoriter bir duruşla konuşuyor, insanların arzularını tahmin ediyordu: İngilizler yenilgiye uğratılacak, refah geri dönecekti. Ayrıca bir köylü kızının ayakları yere basan sağduyusuna da sahipti. Chinon yolundayken muhakkak Charles'ın nasıl biri olduğunu duymuştu ve saraya varınca, kendisine oyun oynadığını hissedip, veliaht prensin yaşadığı bolluk ve refahı yansıtan yüzünü kalabalığın içinde seçmişti. Ertesi yıl gördüğü imgelerle birlikte özgüveni kayboldu, birçok hata yaparak İngilizlerin eline düştü. Gerçekten de sıradan bir insandı.

Belki artık mucizelere inanmıyoruz ama garip, dünya dışı ve hatta doğaüstü güçlerden söz eden her şey karizma yaratıyor. Psikoloji aynı: geleceğe ait vizyonlarınız var ve elde edeceğiniz harika başarılardan söz ediyorsunuz. Bunları ince ayrıntılarla, otoriter bir duruşla anlatın, birdenbire herkesin ilgisini çekersiniz. Dileyim ki refaha kavuşmak konusunda bir kehanette bulundunuz ve insanlar da bunu duymak istiyor; derhal etkiniz altında kalırlar ve sonradan kehanetlerinizin doğru olduğunu kanıtlayan olayları yaşarlar. İnanılmaz bir özgüven sergilerseniz, insanlar bu yönünüzün gerçek bilgiden kaynaklandığını düşünür. Böylece kendinizi-tatmin eden bir kehanet yaratırsınız: insanların size inanması vizyonlarınızı gerçekleştirmeye yönelik atılımlara dönüşecektir. En ufak bir başarı belirtisi, onların mucizeler, olağanüstü güçler, karizma ışıltısı görmesine yardımcı olacaktır.

"Rasputin'in gözleri ne kadar tuhaf," diye itiraf ediyor, etkisine karşı koymaya çabalamış olan bir kadın. Onunla her karşılaştığında bakışlarının gücüne şaşırdığını, uzun süre gözlerinin içine bakmanın

olanaksız olduğunu anlatıyordu. Nazik ve yumuşak ama aynı zamanda kurnaz ve zeki bakışlarda baskı yaratan bir yön vardı. Onun tüm benliğinde hissettiği gücün gözlerinden yansıması karşısında insanlar kendilerini umarsız hissediyorlardı. Bu tip çekicilikten ne kadar bıkmış olsanız, ne kadar uzak kalmak isteseniz de, yine kapıldığınızı ve etkilendiğinizi hissedersiniz. • Genç bir kız yabancı, yeni bir azizin kendi bölgesinden başkente geldiğini duyunca, ruhsal eğitim almak için ziyaretine gitmişti. Daha önce onun ne yüzünü ne de bir resmini görmüştü ve ilk kez adamın evinde karşılaşmışlardı. Kıza yaklaşıp hitap edince, adamın taşrada sık sık gördüğü köylü vaizlere benzediğini düşünmüştü. Nazik, münzevi bakışları, yalın ifadeli yüzünü çerçeveleyen ortadan ayrılmış kahverengi saçları başlangıçta kıza güven vermişti. Ama biraz daha yaklaşınca, iyilik ve nezaketle parlayan gözlerin ardında gizemli, içten pazarlıklı, tümüyle farklı bir insanın varlığını hissetmişti. • Adam karşısına oturup ona iyice yaklaşmış, açık mavi gözlerinin rengi koyulaşmıştı. Göz ucundan delici bir bakış genç kıza ulaşmış, benliğine girmiş ve büyülemişti. Arzuyla buruşmuş yüzü ona yaklaşırken genç kız tüm bedenine büyük bir ağırlığın çöktüğünü hissetmişti. Adamın sıcak soluğunu yanaklarında hissetmiş, yuvalarının derinliklerinde yanan gözlerinin umarsız bedeninde nasıl dolaştığını fark etmiş ve sonunda adam erotik bir ifadeyle gözkapaklarını indirmişti. Adamın sesi tutkulu bir fısıltıya dönüşmüş ve kulağına garip, şehvetli sözcükler fısıldamıştı. • Tam kendini baştan çıkarıcısına teslim edeceği anda belleğinde bir kıpırtı olmuş ve çok uzaklardan gelir gibi bir anı canlanınca, onunla Tanrı hakkında konuşmaya geldiğini anımsamıştı.

-René Fülöp-Miller, *Rasputin: The Holy Devil*

Otantik hayvan. 1905 yılında bir gün, Kontes Ignatiev'in St. Petersburg'daki salonu olağanüstü doluydu. Politikacılar, sosyetik hanımlar, saray mensupları, hem şifa dağıtıcısı hem belki de bir aziz olarak ünü Rusya'ya yayılan onur konuğu Grigori Efimovich Rasputin adlı kırk yaşında-

ki Sibiryalı keşişi görebilmek için erkenden gelmişlerdi. Rasputin gelince uğradıkları hayal kırıklığını ancak birkaçı gizleyebildi. Çok çirkindi, saçları yağlıydı, uzun boylu ve kabadayı duruşluydu. Konuklar niçin geldiklerini sorgulamaya başladılar. Sonra Rasputin teker teker yanlarına geldi, iri elleriyle ellerini tuttu, gözlerinin içine baktı. Başlangıçta bakışları rahatsız ediciydi, baştan ayağa süzerken, içlerini okuyor ve yargılıyor gibiydi. Ama birdenbire ifadesi değişiyor, yüzünden nezaket, neşe ve anlayış fışkırıyordu. Hanımların birçoğunu coşkuyla kucakladı. Bu şaşırtıcı tezatın etkisi derin oldu.

Salonun havası hayal kırıklığından heyecana dönüştü. Rasputin'in sesi sakin ve boğuktu; dili kabaydı ama fikirleri sevimli gelecek kadar yalındı ve büyük ruhsal gerçekleri aktarıyormuş gibi bir ses tonu vardı. Tam konuklar kirli görünümlü köylünün yanında gevşemeye başlarken adamın havası öfkeye dönüştü: "Sizi tanıyorum, ruhlarınızı okuyorum. Hepiniz çok şımartılmışsınız... şu güzel giysileriniz ve hünerleriniz yararsız ve tehlikeli. İnsanlar alçakgönüllü olmayı öğrenmek zorundadırlar. Daha yalın, çok daha yalın olmalısınız. Ancak bundan sonra Tanrı size yaklaşır." Keşişin yüzü canlandı, gözbebekleri büyüdü, görünüşü tümden değişti. İsa'nın tefecileri tapınaktan aşağıya atışını çağrıştıran öfkeli görünüşü ne kadar etkileyiciydi. Ardından Rasputin sakinleşti, nazik görünümüne büründü ama konuklar onu garip ve şaşırtıcı biri olarak tanımışlardı. Kısa bir süre sonra kentteki bütün salonlarda tekrarlayacağı bir gösteriye başladı. Konuklara bir halk şarkısı söylemeye başlattı ve kendisi de garip bir dansa başladı. Ortada dolanırken en güzel kadınlara yaklaşıp gözleriyle onları dansa davet etti. Eşlik eden kadınlar büyüsüne kapılmaya başladıkça, kulaklarına tahrik edici sözcükler fısıldadı ve dans erotik bir havaya büründü. Ama hiç kimse incinmiş gibi görünmedi.

Bundan sonraki birkaç ay boyunca tüm sosyal katmanlardan kadınlar Rasputin'i evinde ziyarete başladılar. Onlarla dinsel konulardan konuşurken birdenbire hiçbir uyarıda bulunmadan cinselliğe dönüyor ve tahrik edici sözler mırıldanıyordu. Kendini dinsel bir dogma ile haklı gös-

teriyordu: eğer günah işlemediyseniz, nasıl günah çıkartabilirsiniz? Günahtan arınma ancak yoldan çıkmışlar içindir. Rasputin'in cinsel davetine karşı koymuş kadınlardan birine bir arkadaşı, "Bir azizin isteklerine nasıl karşı koyabilirsin?" diye sorunca, "Bir azizin günah dolu bir aşka gereksinimi olur mu?" yanıtını almış ve kendi durumunu açıklamıştı. "Kendisine yaklaşan her şeyi kutsallaştırıyor. Ben zaten ona aitim. Bunu yaptığım için de mutlu ve gururluyum." "Ama sen evlisin! Kocan ne diyor?" "Büyük bir onur olduğunu düşünüyor. Rasputin bir kadını arzuladığı zaman hem bizler hem de kocalarımız bunun bir lütuf, bir ayrıcalık olduğunu düşünüyoruz."

Rasputin, oğullarını ölümcül bir yaralanma sonrasında tedavi edince, Çar Nicholas ve özellikle karısı Çariçe Alexandra'yı da derinden etkiledi. Birkaç yıl içinde Rusya'nın en güçlü adamı olarak kraliyet ailesini tümüyle avucuna aldı.

İnsanlar toplum içinde taktıkları maskelerden daha karmaşıktırlar. Son derece soylu ve nazik görünen bir adam genelinde karanlık bir yönünü gizliyordur ve bu yönü garip biçimlerde ortaya çıkacaktır; eğer soyluluğu ve nezaketi bir cila ise, ergeç gerçek anlaşılacak ve ikiyüzlülüğü çevresindekileri hayal kırıklığına uğratıp uzaklaşmalarına yol açacaktır. Buna karşılık daha insansı görünenlere, çelişkilerini saklamaya gerek duymayanlara daha fazla yakınlaşırız. Rasputin'in karizmasının kaynağı da buydu. Olduğu gibi davranan, kesinlikle utangaçlığa ya da ikiyüzlülüğe kapılmayan bir erkek olarak inanılmaz derecede çekiciydi. Kötülüğü ve azizliği öylesine aşırıydı ki, kişi olarak olağandan daha büyük boyutlara sahipmiş gibi görünüyordu. Sonuçta gözlerinden ve ellerinin dokunuşundan ortaya çıkan karizmatik auranın açıklanmasına bile gerek kalmıyordu.

Çoğumuz iyiliğin ve kötülüğün, soylunun ve bayağının karışımıyız ve yaşamamız boyunca karanlık yönümüzü bastırmaya çabalarız. Çok azımız Rasputin gibi her iki yönümüzü de özgür bırakabiliriz ama utangaçlığımızdan ve karmaşık karakter yapımız hakkındaki tedirginliğimizden sıyrı-

larak biraz olsun karizma yaratabiliriz. Nasıl biri olduğunuzu değiştirmek elinizde değildir, bu nedenle gerçekçi olun. Ayrıca bu durum kendilerinden kuşku duymayan, güzel ve acımasız olan hayvanların bize çekici gelmesine de yol açar. Aynı nedenle bu nitelik insanlarda iki kat daha büyüleyicidir. Dışarıdan bakınca insanlar sizin karanlık yönünüzü lanetleyebilir ama karizmayı yaratan yalnızca erdem değildir; olağandışı sayılacak her şey olabilir. Özür dilemeyin ya da ancak yolun yarısına kadar gitmeyin. Ne kadar özgür görünürseniz, etkiniz o kadar çekici olacaktır.

Yapısından dolayı karizmatik otorite özellikle istikrarsızdır. Karizmasından vazgeçen biri kendini, tıpkı Hz. İsa'nın çarmıha gerildiği zaman hissettiği gibi, "Tanrı'nın vazgeçtiği kişi" gibi hissedebilir ve kendini izleyenlere "erdemini yitirdiğini" kanıtlayabilir. Bundan sonra görevi sona erer ve umut yeni bir karizma taşıyıcısı arayışına girer.

-Max Weber, ***Max Weber: Essays in Sociology***

İblis gösterici. Çocukluk yıllarında tanıyanlar, içine kapanık olduğundan Elvis Presley'in garip biri olduğunu düşünürlerdi. Memphis Tennessee'de gittiği lisede kabarık saçları, uzun favorileri ve pembeli siyahlı giysileriyle ilgi çekmişti ama onunla konuşanlar inanılmaz derecede sıkıcı ya da utangaç olduğunu düşünüyorlardı. Lise mezuniyet balosunda dans etmeyen tek öğrenciydi. Her yere taşıdığı gitarına âşık, kendi dünyasında kaybolmuş bir gençti. İlahilerin söylendiği ya da güreş karşılaşmalarının yapıldığı Ellis Auditorum'da sahne müdürü gösteri sonrasında Elvis'i boş salona gösteri sunar ya da hayali alkışlara selam verirken bulurdu. Gitmesi söylenince de sesini çıkarmadan çekip giderdi. Son derece terbiyeli bir gençti.

1953 yılında liseden yeni mezun olduğunda yerel bir stüdyoda ilk plağını doldurdu. Aslında kendi sesini dinlemesi için bir deneme kaydı yapılmıştı. Bir yıl sonra stüdyonun sahibi Sam Phillips bir grup profesyonel müzisyenle birlikte iki blues şarkısını plağa okuması için Elvis'i çağır-

dı. Saatlerce çalıştılar ama olmadı; Elvis sinirli ve utangaçtı. Akşama doğru, yorgunluktan başı dönerken birdenbire kendini özgür bıraktı ve bir çocuk gibi hoplayıp zıplamaya başladı. Öteki müzisyenler de ona katıldı ve şarkı gitgide çılgınlaştı. Phillips'in gözleri parladı, elinde bir yetenek vardı.

Bir ay sonra Elvis bir Memphis parkında ilk halk gösterisine çıktı. Kayıt stüdyosunda olduğu gibi sinirliydi, konuşurken kekeliyordu ama şarkıya girince, sözcükler yağmaya başladı. Seyirciler heyecanla dinledi ve bazı anlarda heyecanın doruğuna ulaştı. Elvis bunun nedenini çözemedi. "Şarkıdan sonra müdüre gittim ve insanları neyin çıldırttığını sordum," diyecekti daha sonraları. "Bana, 'Pek emin değilim ama galiba sen sol bacağını her oynattığında çığlık atmaya başladılar. Her ne yapıyorsan sakın vazgeçme,' dedi."

Elvis'in 1954'de doldurduğu plak bir anda parladı. Herkes onu istemeye başladı. Sahneye çıkmak onu öylesine duygulandırıp kaygılandırıyordu ki adeta başka biri oluveriyordu. "Bazı şarkıcılarla konuştum, onlar da biraz heyecanlanıyorlarmış ama dediklerine göre sahneye çıktıktan sonra sinirleri yatışıyormuş. Benim heyecanım geçmiyor. Bir cins enerji bu... belki de seks gibi." Birkaç ay boyunca özellikle genç kızları çılgına çeviren başka dans hareketleri geliştirip, daha titrek bir sesle şarkı söylemeyi keşfetti. Bir yıl içinde Amerika'nın en ünlü şarkıcısı oluverdi. Konserleri kitlesel histeri deneyimlerine benziyordu.

Elvis Presley'in karanlık bir yönü, gizli bir yaşamı vardı. (Bazıları bunu, doğumunda ikiz erkek kardeşinin ölmesine bağlıyor.) Gençlik yıllarında büyük bir baskı altında tuttuğu karanlık yönündeki fantezileri ancak tek başına kaldığı zamanlar yaşabiliyordu ve belki de geleneklerin dışına çıkan giyim tarzı da bunun bir belirtisiydi. Ama sahneye çıkınca, tüm şeytanları özgür bırakıyordu. Tehlikeli bir cinsel güç sergiliyordu. Titremeleri, sıyrıldığı çekingenliği ve çift cinsiyetli görünümüyle halkın önün-

de garip cinsel fantezilerini canlandırır gibiydi. Seyirciler de bunu hissediyor ve heyecanlanıyordu. Elvis'e karizmasını sağlayan göz alıcı giysileri ve görünümü değil, benliğindeki karmaşanın sergilenmesiydi.

O, onların tanrısıdır. Onları kolayca yönetir/ Doğadan başka bir ilah onu yaratmıştır / Daha iyi şekillendirdiğinden, herkes onu izler / Daha az özgüveni olmayan bizlere karşın / Yaz kelebeklerini kovalayan oğlanlar gibi / Ya da sinekleri öldüren kasaplar gibi...

-William Shakespeare, *Coriolanus*

Herhangi bir grubun ya da kalabalığın özgün bir enerjisi vardır. Yüzeyin tam altında, toplumsal olarak kabul görmediğinden baskılanması gereken sürekli bir cinsel heyecan yatar. Eğer bu arzuları uyandırma beceriniz varsa kalabalıklar sizi karizmatik olarak görecektir. İşin anahtarı tıpkı Elvis'in içinden geldiğince hareket ettiği zamanlar yaptığı gibi, bilinçaltınızla iletişim kurmayı öğrenmektir. Benliğinizin gizemli derinliklerinden fışkıran bir heyecanla dolu gibi görünürsünüz. Çekinginliğinizden sıyrılmanız başkalarının da içlerini açmasına yardımcı olup bir zincirleme tepkinin doğmasını sağlar: onların heyecanı sizi biraz daha canlandıracaktır. Yüzeye çıkardığınız fantezilerin cinsellikle bağlantılı olması gerekmez - herhangi bir tabu, çıkış yolu arayan bastırılmış herhangi bir nokta yeterli olacaktır. Bunun plaklarınızda, tablolarınızda, romanlarınızda hissedilmesini sağlayın. Sosyal baskı, insanları öylesine denetler ki, sizinle tanışmadan bile önce karizmanızın çekiciliğine kapılırlar.

Presley sahneye çıkınca çatı yükseldi. Yirmi beş dakika boyunca şarkı söylerken, seyirciler Vezüv yanardağı gibi patladılar. "Daha önceleri ya da sonraları hiç bu kadar fazla heyecan ve çığlığa tanık olmamıştım," dedi film yönetmeni Hal Kanter. Bir gözlemci olarak "halkın kitlesel histeri sergilemesi" karşısında şaşkına döndüğünü söyledi... "9000 kişiden yükselen bir deprem dalgası, sahneyi çevreleyen polisleri, sahne

ışıklarını aşıp, sahnedeki sanatçıya ve ötesine kadar yükseldi ve onu, gösterdiği çılgınca tepkinin doruğuna çıkardı."

-Elvis Presley'in 17 Aralık 1956 tarihinde Shreveport, Louisiana'daki Hayride Theater'da verdiği konserin tanımı.

Peter Whitmer, ***The Inner Elvis: A Psychological Biography of Elvis Aaron Presley***

Kurtarıcı. 1917 Martı'nda Rusya parlamentosu ülkenin hükümdarı Çar Nicholas'ı tahtan inmeye zorladı ve geçici bir hükümet kurdu. Rusya mahvolmuştu. Birinci Dünya Savaşı'na katılmak felaket getirmişti; açlıktan ölümler yaygınlaşıyordu; uçsuz bucaksız kırsal alanlarda yağmacılık ve linç yasaları alıp başını gitmişti. Askerler kitleler halinde ordudan firar ediyordu. Siyasi açıdan da ülke bölünmüştü; sağ kanat, sosyal demokratlar ve sol kanat devrimciler ana grupları oluşturuyorlardı ve hepsi kendi aralarında da çekişmeler yaşıyordu.

Bu karmaşanın ortasına kırk yedi yaşındaki Vladimir Ilyich Lenin geldi. Bolşevik Komünist Partisi'nin lideri olan Marxist devrimci Lenin, Avrupa'da on iki yıl sürgünde yaşadıktan sonra, Rusya'yı saran kaosun bunca zamandır beklediği fırsatı yarattığını görüp aceleyle ülkesine dönmüştü. Şimdi halka savaştan çekilme ve bir sosyalist devrim yaratma çağrısı yapıyordu. Ülkeye dönüşünü izleyen birkaç hafta içinde bu sözlerinden daha saçma bir şey düşünülemezdi. Bir insan olarak kısa boylu, yüz hatları akılda kalmayan Lenin'in görünüşü etkileyici değildi. Üstelik uzun yıllarını Avrupa'da okuyarak ve entelektüel tartışmalara katılarak geçirirken kendi halkından kopmuştu. Daha da önemlisi liderliğini yaptığı parti küçüktü ve gevşek durumdaki sol koalisyonunun içinde yalnızca bir parçacıktı. Çok az kişi onu ulusal bir lider olarak görüyordu.

Lenin yılmadan çalışmaya başladı. Gittiği her yerde, savaşı bitirin, proleterya yönetimini kurun, özel mülk sahipliğini yok edin, servetleri paylaştırın görüşlerinden oluşan kısa, yalın mesajını veriyordu. Ülkenin bitmek bilmeyen siyasi çekişmelerinden ve sorunlarının karmaşıklığından bıkmış olan insanlar ona kulak vermeye başladı. Lenin çok kararlı ve çok

özgüvenliydi. Serinkanlılığını asla yitirmiyordu. Ateşli bir tartışmanın ortasında karşısındakilerin görüşlerini mantıklı ve yalın bir biçimde çürütüyordu. İşçiler ve askerler onun kararlılığından etkilenmişti. Bir isyanın ortasında kalınca, arabasının basamağına çıkıp, büyük bir tehlikeyi göze alarak kalabalığın arasında yol açarak söförünü şaşkınlığa uğratmıştı. Fikirlerinin gerçeklerle bağdaşmadığı söylenince, "Gerçeklerden daha kötü olamaz," diye yanıtlıyordu.

Son derece sıradan gibi görünen, biraz da kaba saba, çekici bir yönü yok gibi duran bu adamdan başka hiç kimse planlarıyla karşısındakileri böylesine alevlendiremez, hiç kimse iradesini böylesine öne çıkarıp kişiliğinin gücüyle onları etkileyemezdi... Lenin'den yükselen gizli ışığa, hipnotize edici güce, hatta baskı altına alan güce de diyebilirim, ne Plekhanov ne de Martov sahipti. Plekhanov'a saygı gösteriliyor, Markov seviliyordu ama tartışmasız bir lider olarak Lenin hiç tereddütsüz takip ediliyordu. Çünkü Lenin özellikle Rusya'da çok seyrek rastlanan demir gibi iradeye, davaya fanatikçe inanmaya, bitmeyen enerjiye ve kendine inanca sahipti.

-Dankwart A. Rustow'un (ed.) ***Philosophers and Kings: Studies in Leadership*** **adlı yapıtında A.N. Potresov'dan alıntı**

Lenin'in davaya olan kendini kurtarıcı gibi görünen inancının yanı sıra organize etme yeteneği de vardı. Avrupa'da sürgündeyken, partisi dağılmış ve küçülmüştü; bir arada tutmak için inanılmaz beceriler geliştirmişti. Büyük kalabalıklar karşısında çok güçlü bir hatipti. Tüm Rusya Sovyetleri Kongresi'nde yaptığı konuşma heyecan yarattı; ya devrim ya da burjuva hükümeti diye haykırdı, bu kadar uzlaşma yeterdi, bunların dışında bir şey olamazdı. Öteki politikacıların ulusal krize uyum göstermeye çalışıp zayıfladıkları bir süreçte Lenin kaya gibi sağlamdı. Prestjiyle birlikte Bolşevik Parti üyelerinin sayısı da yükseldi.

Lenin'in işçiler, askerler ve köylüler üzerindeki etkisi çok şaşırtıcıydı. Onları nerede bulursa derhal hitap ederdi. Sokakta bir iskemlenin üs-

tüne çıkıp, başparmaklarının yakasının altına sokup, ideolojiler, köylü atasözleri, devrim sloganlarıyla konuşurdu. Herkes can kulağıyla dinlerdi. 1917 Ekim devrimini tek başına başlatıp kendisini ve Bolşevikleri iktidara taşıdıktan yedi yıl sonra 1924'de ölünce, aynı sıradan Ruslar yasa büründü. Bedeninin göründüğü mezarının başında dua ettiler; hakkında öyküler anlatıp bir Lenin folkloru yarattılar; yeni doğan binlerce kız bebeğe Lenin'in adının tersten yazılışı olan 'Ninel' adı verildi. Lenin çevresinde oluşturulan bu kült, dinsel boyut kazandı.

Partimizin dağ kartalını, büyük adamı hem politik hem fiziksel olarak görmeyi umut ediyordum. Lenin'i etkileyici bir dev olarak hayal etmiştim. Ortalama boyun altında, sıradan görünümlü, diğer ölümlülerden hiç farkı olmayan birini görünce, ne kadar büyük bir düş kırıklığına uğradım.

-Joseph Stalin, 1905 yılında ilk kez Lenin ile karşılaşmasında. Ronald W. Clark'ın *Lenin: The Man Behind the Mask* adlı yapıtından alıntı

Karizma konusundaki yanlış anlayışlar garip bir biçimde gizemine katkıda bulunur. Karizmanın, kısa süreli ilgi uyandıran, heyecan verici fiziksel görünüm ya da renkli bir kişilikle pek az bağlantısı vardır. Özellikle sıkıntılı zamanlar insanlar eğlence değil güvenlik, daha yüksek yaşam kalitesi, toplumsal birlik arayışı içindedirler. İster inanın ister inanmayın, açık bir vizyonu olan, sağduyulu, pratik yetenekli ama son derece sıradan bir kadın ya da bir erkek biraz da başarılı olduğu takdirde inanılmaz bir biçimde karizmatik olur. Bir insanın aurasının güçlenmesinde başarının gücünü asla küçümsemeyin. Kararsızlıklarının biraz daha düzensizlik yarattığı, uzlaşmacılar ve yalancılarla dolu bir dünyada kafası çalışan biri derhal ilgi odağı konumuna geleceğinden karizma sahibi olacaktır.

Birebir karşılaşınca ya da devrim öncesinde bir Zürih kafesinde Lenin'in belki çok az karizması vardı, belki de hiç yoktu. (Özgüveni çekiciy-

di ama birçokları onun ısrarcı yaklaşımını sinir bozucu buluyordu.) Ancak ülkesini kurtaracak adam olarak görüldükten sonra karizma kazandı. Karizma, sizin denetiminiz altında olmayan gizemli bir nitelik değil, kendi eksikliklerini sizde görenlerin kapıldığı yanılsamadır. Özellikle sıkıntılı zamanlarda sükûnetle, kararlılıkla, sağduyulu beceriyle davranarak bu imgeyi güçlendirebilirsiniz. Kışkırtıcı, yalın bir mesaj iletmenin de yararı olur. Buna Kurtarıcı Sendromu da diyebilirsiniz: tıpkı kendisini kurtaran kişinin kollarına yığılan biri gibi, onları kaostan kurtaracağına inandıkları zaman insanlar size âşık olacaklardır. Vladimir Lenin kadar sıradan ve heyecan vermeyen bir insana sıradan Rusların duyduğu aşk başka nasıl açıklanabilir?

Öncelikle gizemli olmayınca prestij de olmaz çünkü fazla samimiyet saygısızlığa yol açar... Bir liderin duruşu ve davranışı, başkalarının tümüyle çözemedikleri "bir şeyler" içermeli, onları şaşırtmalı, canlandırmalı ve dikkatlerini çekmelidir... Her an işin içine karışabilecek, sürpriz yaratabilecek bir bilgiyi gizli tutmak etkileyici olacaktır. Bir kez bir lider herhangi bir duruma kendi karakterinin ağırlığını katacak biri gibi algılandıktan sonra, oluşan umut ve güven duygusu ona duyulan inancı güçlendirecektir.

-David Schoenbrun'un *The Three Lives of Charles de Gaulle* adlı yapıtından *The Edge of the Sword*'dan alıntı

Guru. Teosofi Derneği'nin inançlarına göre yaklaşık iki bin yılda bir, Dünya Öğretmeni Lord Maitreya'nın ruhu bir insanın bedenine girer. İlk olarak milattan iki bin yıl önce doğmuş olan Sri Krishna'nın, ardından Hz. İsa'nın bedenine girmişti ve yirminci yüzyılın başında yeni bir doğuş bekleniyordu. 1909 yılında teosofist Charles Leadbeater, Hindistan'da bir sahilde oturan bir çocukla karşılaşınca bir hayal gördü. Jiddu Krishnamurti adlı, on dört yaşındaki çocuk Dünya Öğretmeni'nin bundan sonraki aracı olacaktı. Bencilliğin en küçük kırıntısını taşımayan çocuğun sade-

liği Leadbeater'i şaşkına çevirdi. Teosofi Derneği üyeleri onun değerlendirmesini kabul etti ve okulda aptallığından dolayı sürekli dayak yiyen, sıska, iyi beslenemeyen çocuğu evlat edindi. Onu yedirdiler, giydirdiler ve ruhsal eğitimine başladılar. Bakımsız sokak çocuğu inanılmaz derecede yakışıklı bir genç oldu.

1911'de teosofistler Dünya Öğretmeni'nin ortaya çıkışını hazırlamak için Doğu'daki Yıldız Mezhebi'ni kurdular ve başına Krishnamurti'yi getirdiler. Genç çocuk eğitiminin sürdürülmesi için İngiltere'ye götürüldü ve gittiği her yerde saygıyla karşılandı. Yalın ve mutlu duruşu herkesi etkiliyordu.

Kısa bir süre sonra Krishnamurti vizyonlar görmeye başladı. 1922 yılında, "Ben, Neşe ve sonsuz Güzellik çeşmesinden su içtim. Ben Tanrı sarhoşuyum," diye açıklama yaptı. Bundan sonraki birkaç yıl boyunca yaşadığı ruhsal deneyimleri teosofistler Dünya Öğretmeni'nin ziyaretleri olarak kabul ettiler. Ama Krishnamurti'nin başka bir açıklaması vardı: evrenin gerçeği kişinin içinden geliyordu. Ne bir tanrı, ne bir guru, ne bir dogma, insanı bunu fark etmeye yönlendiremezdi. O bir tanrı ya da bir mesih değil, yalnızca bir insandı. Kendisine gösterilen saygıdan nefret ediyordu. 1929 yılında kendisini izleyenleri şaşkınlığa uğratarak Yıldız Mezhebi'ni dağıttı ve Teosofi Derneği'nden istifa etti.

Böylece Krishnamurti, eski deneyimlerin ve dilin oluşturduğu örtüyü kaldırarak yalın olmak biçiminde keşfettiği gerçeği yaymaya kararlı bir filozof oldu. Herkes bu yöntemle Krisnamurti'den saçılır gibi görünen mutluluğu yakalayabilirdi. Teosofistler ondan uzaklaştı ama taraftarlarının sayısı çoğaldı. Zamanının çoğunu geçirdiği California'da, ona duyulan ilgi bir kült hayranlığına dönüştü. Şair Robinson Jeffers, Krishnamurti ne zaman bir odaya girse, mekânı bir parlaklığın doldurduğunu söyledi. Onunla Los Angeles'da tanışan yazar Aldous Huxley etkisi altında kaldı. Konuşmasını dinleyince, "Buda'nın öğretilerini dinlemeye benziyordu, doğuştan gelen bir otorite, büyük bir güç," diye yazdı. Krishnamurti ay-

dınlanma saçıyordu. Aktör John Barrymore, bir filmde Buda rolünü oynamasını önerdi. (Krishnamurti kibarca reddetti.) Hindistan'ı ziyaret ettiğinden ona dokunmak için eller arabanın penceresinden içeri doldu. Karşısına çıkanlar secdeye kapandılar.

Bunca hayranlık gösterisinden tiksinen Krishnamurti gitgide insanlardan uzaklaştı. Hatta kendiden üçüncü şahıs gibi söz etmeye başladı. Felsefesinin bir parçası olan kişinin geçmişinden sıyrılıp dünyaya yeni bir gözle bakması becerisi, beklentilerinin tam tersi bir etki yarattı ve insanların ona duyduğu sevgi ve saygı gitgide büyüdü. Taraftarları belirli bir yakınlık işareti görebilmek için kıskançlıkla kavgaya tutuştular. Yaşamı boyunca cinsel perhiz uyguladığı halde kadınlar ona âşık oldular.

Krishnamurti bir guru ya da bir Karizmatik olma arzusu taşımıyordu ama insan psikolojisinin kendisini tedirgin eden bir yasasını keşfetmişti. İnsanlar sahip olduğunuz gücün yıllar süren çaba ya da disiplinden kaynaklandığını öğrenmek istemiyordu. Doğuştan sahip olduğunuz karakter ya da kişilikten geldiğini öğrenmeyi tercih ediyorlardı. Ayrıca guru ya da Karizmatik kişiye yakın olunca, bu gücün kendilerine de geçeceğini umuyorlardı. Krishnamurti'nin kitaplarını okumak ya da öğretilerini yıllarca uygulamak yerine onun yanında olmak, aurasını özümsemek, konuşmasını dinlemek, odaya girdiği zaman çevreyi aydınlatan ışığını hissetmek istiyorlardı. Krishnamurti yalınlığı gerçeğe ulaşmanın bir yolu olarak açıklamıştı ama kendi yalınlığı insanların onda görmek istediklerini görmelerine neden oluyor ve yalnızca yadsımayıp, alay ettiği güçleri bile ona yüklemelerini sağlıyordu.

Guru etkisini yaratmak aslında çok basittir. Elde etmeniz gereken aura çoğu Karizmatik kişinin sahip olduğu ateşli yansıma değil, parlak ve aydınlatıcı bir auradır. Aydınlanmış bir insan, herhangi bir şeyin kendisini mutlu ettiğini algılar ve bu mutluluk dışa yansır. Sahip olmanız gereken görünüm budur: hiç kimseye ya da hiçbir şeye gereksiniminiz yoktur, tatmin olmuşsunuz. İnsanlar belki bunu biz de kazanabiliriz umuduyla

hiç düşünmeden mutluluk saçan kişilere yaklaşırlar. Ne kadar az kendinizi belli ederseniz, o kadar iyi olacaktır. Mutlu olduğunuzu sizden duymak yerine bırakın bu sonuca kendileri ulaşsınlar. Mutluluğunuzu aceleci olmayan tavırlarınızdan, yumuşak gülüşünüzden, rahat duruşunuzdan anlasınlar. Sözcükleriniz belirgin olmasın, insanlar istediklerini hayal edebilsinler. Unutmayın ki, insanlardan uzak durmak etkiyi biraz daha arttıracaktır. İlginizin en ufak belirtisi için insanlar kavgaya tutuşacaktır. Bir guru mutlu ve uzaktır - Karizmanın öldürücü bir karışımına sahiptir.

Evita'nın ölümünden bir ay kadar sonra gazete satıcıları sendikası, adının azizler arasına alınması için öneride bulundular ama bu girişim yaygınlaşmadığından Vatikan tarafından ciddiye alınmadı. Yine de Evita'nın kutsal olduğu fikri çoğu insana yayıldı ve hükümetin kentlere, okullara, metro istasyonlarına adını vererek, madalyalar ve pullar bastırarak, büstlerini dikerek parasal destek verdiği olgularla güç kazandı. Akşam haber bültenlerinin saati 20.30'dan Evita'nın "sonsuzluğa geçtiği" 20.25'e alındı ve her ayın öldüğü tarih olan yirmi altısında fener alayları düzenlendi. Ölümünün birinci yıldönümünde **La Prensa** *gazetesi bir okurunun Evita'nın yüzünü ayın yüzeyinde görmesinin öyküsünü yayınladı ve ardından benzer öyküler tüm gazetelere yayıldı. Resmi yayınlar onu azize ilan etmenin sınırında durmuştu ama bu kısıtlama pek de ikna edici değildi. Buenos Aires gazete dağıtıcılarının 1953 yılı için bastırdıkları takvimde, diğer bazı gayriresmi imgelerde olduğu gibi, Evita, Meryem Ana'nın geleneksel mavi giysileri içinde, elleri göğsünde bitiştirilmiş, üzgün başı bir yana yatırılmış ve bir haleyle çevrilmiş olarak görülüyordu.*

-Nicholas Fraser ve Marysa Navarro, *Evita*

Tiyatro azizesi. Her şey radyoda başladı. 1930'ların sonlarında ve 1940'ların başında Arjantinli kadınlar, o dönemde çok popüler olan radyo tiyatrolarında Eva Duarte'nin hüzünlü sesini dinliyorlardı. Sizi asla

güldürmez ama ihanete uğramış bir sevgilinin sızlanmaları ya da Marie Antoinette'in son sözleriyle sık sık ağlatırdı. Onun sesini düşünmek bile duygulanıp ürpermeniz için yeterliydi. Sık sık dedikodu dergilerinin kapaklarını süsleyen ciddi yüzü ve uçuşan sarı saçlarıyla çok da güzeldi.

1943 yılında dergiler çok heyecanlı bir öyküye başladılar. Eva, yeni askeri hükümetin en yakışıklı erkeklerinden biri olan Albay Juan Perón ile ilişki kurmuştu. Artık Arjantinliler onu hükümet propagandası yaparken, geleceği parlak "Yeni Arjantin" fikrini överken duyabiliyorlardı. Ve bu peri masalı kusursuz sona ulaştı: 1945 yılında Juan ile Eva evlendiler ve ertesi yıl bazı mahkemelerin, yargılamaların (hatta hapse düşünce sadık karısının çabalarıyla serbest kalmıştı), sonrasında yakışıklı albay, başkan seçildi. Tıpkı karısı gibi o da *descamisados* (gömleksizler) diye tanımladığı yoksulların ve işçilerin yanında yer aldı. O tarihte yirmi altı yaşında olan Eva da yoksulluk içinde büyümüştü.

Bana gelince, ben insanları heyecanlandırırım.
-Napoleon Bonaparte, Pietr Gyl'in *Napoleon: For and Against* adlı yapıtından

---

Eva cumhuriyetin "first lady"si olunca değişmeye başladı. Zayıfladı, giysileri sadeleşti, o güzelim uçuşan saçlarını sımsıkı bir topuz biçiminde taramaya başladı. Genç yıldızın büyümüş olması çok yazıktı doğrusu. Yine de Arjantinliler yeni Evita'yı daha çok görüyor ve görünümünden etkileniyorlardı. Kocasının, kendisiyle halkı arasındaki "Aşk Köprüsü" olarak tanımladığı genç kadın artık ciddi bir duruş kazanmıştı. Radyoda sık sık yaptığı konuşmalar yine dinleyenleri duygulandırdığı gibi halkın karşısında da harika konuşmalar yapıyordu. Dinleyenlere dokunmak istercesine parmağını uzatıp, ağır ağır konuşurken sözleri içinize kadar işliyordu. "Başkalarının düşlerini koruyabilmek için kendi düşlerimi bir kenara attım... Şimdi ruhumu halkımın ruhunun yanına koyuyorum. Bedenimin

mutluluğa giden bir köprü olabilmesi için tüm enerjimi onlara veriyorum. Yeni anavatanın üstün kaderine doğru... bedenime basıp geçin."

Ben kutsal bir insanmışım gibi davranmıyorum ama kutsal rehberliğe, kutsal güce, kutsal kehanetlere inanıyorum. Ben eğitimli değilim ve herhangi bir alanda uzman değilim ama dürüstüm ve dürüstlüğüm benim kimliğimdir.

-Malcolm X, Eugene Victor Wolfenstein'ın *The Victims of Democracy: Malcolm X and the Black Revolution* adlı yapıtından alıntı

Artık Evita yalnızca radyo ya da dergiler aracılığıyla kendini hissettirmiyordu. Neredeyse herkes herhangi bir biçimde onunla bireysel ilişki kuruyordu. Herkesin onunla tanışmış olan, bürosunda ziyaret etmiş olan bir tanıdığı vardı ve kapısının önündeki ricacıların kuyruğu koridorlar boyunca uzayıp gidiyordu. Çalışma masasının ardında Evita son derece sakin ve sevgi dolu oturuyordu. Birilerine iyilik yaparken sürekli kameralar yanındaydı: her şeyini yitiren bir kadına Evita ev veriyor, hasta bir çocuğun tedavisini en iyi hastanede bedava yaptırıyor. O kadar çok çalışıyordu ki, hastalandığı söylentileri kimseyi şaşırtmadı. Üstelik gecekondu semtlerine, yoksul hastanelerine yaptığı ziyaretleri ve yanındakilerin uyarılarına karşın cüzzam, frengi gibi hastalıklara yakalanmışların bile yaralarını öptüğünü herkes biliyordu. Bir gün bir asistan doktor bu manzara karşısında korkuya kapılıp Evita'nın dudaklarını sterilize etmek için alkol sürmeye kalkışmıştı. Azize kadın şişeyi kaptığı gibi duvara çalmıştı.

Evet, Evita bir azize, yaşayan Meryem Ana idi. Onu görmek bile hastaların iyileşmesini sağlıyordu. 1952 yılında kanserden ölünce, Arjantin dışında yaşayan hiç kimse ardında bıraktığı kayıp duygusunu anlayamadı. Bazılarına göre, Arjantin bir daha kendini toplayamadı.

Çoğumuz yarı uykuda gezer bir durumda yaşarız: günlük işlerimizi yaparız ve günler uçup gider. Bu durumun iki istisnası çocukluk dönemi

ve aşık olduğumuz zamanlardır. Her ikisinde de duygularımız daha açık, daha canlı, daha ilgilidir. Ve duygusallığımızı kendimizi daha canlı hissetmekle eşit görürüz. İnsanların duygularını harekete geçiren, kendilerini uzgun, neşeli ya da umutlu hissetmelerini sağlayan halka mal olmuş bir kişi de aynı etkiye sahiptir. Duygulara hitap etmek her zaman için mantığa hitap etmekten daha güçlüdür.

Bir radyo sanatçısı olarak Eva Perón bu gücü çok önceden fark etmişti. Kendilerini ağlatan titreyen sesi nedeniyle insanlar onun karizmasını hissediyorlardı. Evita bunu asla unutmadı. Halkın karşısındaki gösterileri daima dramatik ve dinsel motiflerle çerçevelendi. Drama duyguların yoğunlaştırılmış biçimidir ve Katolik dini de çocukluğunuza dek uzanan bir güç olup, karşı koyamayacağınız bir noktadan sizi vurur. Evita'nın havaya kalkan kolları, yardımseverlik gösterileri, sıradan insanlar için yaptığı özveriler doğrudan insanların yüreğine işliyordu. Gerçi iyi insan olmak yeterince çekicidir ama karizmasını oluşturan unsur yalnızca iyiliği değil, iyiliğini dramatize etme becerisiydi.

Duyguları harekete geçiren iki önemli nokta olan drama ve dini öğrenmeniz gerekir. Drama yaşamın gereksizliğini ve sıradanlığını yok edip acıma ve korku duyguları üzerinde dururken, din yaşam ve ölümle bağlantılı konularla ilgilenir. Yardımseverlik davranışlarınızı dramatik bir biçime getirin, her şeyi çocukluk dönemine kadar giden ritüeller ve mitlerle bezeyin. Harekete geçirdiğiniz duygulara kapılanlar, başınızın üzerinde bir karizma halesi göreceklerdir.

Kurtarıcı. 1950'lerin başında Harlem'de İslam Ümmeti adlı hareketi bulup ya da tapınağına adım atmış Afrikalı-Amerikalıların sayısı çok azdı. Bu hareket, beyazların şeytanın soyundan geldiklerini ve günün birinde Allah'ın siyahları özgürleştireceğini ilan ediyordu. Ruhsal rahatlama için kiliselere ve günlük sorunları için yerel politikacılarına giden Harlemliler için bu doktrinin anlamı yoktu. Ama 1954 yılında İslam Ümmeti'nin yeni bir vaizi Harlem'e geldi.

Yeni vaizin adı Malcolm X idi; iyi eğitimli, rahat konuşan biriydi ama sözleri ve hareketleri öfke doluydu. Derhal bir söylenti yayıldı: beyazlar Malcolm'un babasını linç etmişlerdi. Yetiştirme yurdunda büyümüş, soygundan tutuklanıp altı yılını hapishanede geçirmeden önce, ufak tefek hırsızlıklarla geçinmişti. Kısacık yaşamında (o tarihte henüz yirmi dokuz yaşındaydı) sürekli olarak yasalarla başı derde girmişti ama şimdi özgüvenli ve eğitimli biri olmuştu. Hiç kimse ona yardım etmemiş, her şeyi kendi başına becermişti. Harlemliler, her köşede el ilanları dağıtan, gençlere hitap eden Malcolm X ile sık sık karşılaşır olmuşlardı. Kiliselerin kapısında duruyor ve cemaat dağılırken vaizi işaret edip, "Bu adam beyazların tanrısını temsil ediyor; ben ise siyahların tanrısını temsil ediyorum," diyordu. Meraklılar onun İslam Ümmeti tapınağındaki vaazlarını dinlemeye geldiler. İnsanlara, yaşamlarının gerçek koşullarına bakmalarını öneriyordu. "Yaşadığınız yeri inceledikten sonra... Central Park'ı yürüyüp geçin ve beyaz adamların apartmanlarına bir göz atın. Beyazların Wall Street'ine bakın!" Bir vaizden gelen bu sözler çok güçlüydü.

1957 yılında Harlem'de genç bir Müslüman, sarhoş bir siyahın polisler tarafından dövülmesine tanık oldu. Genç Müslüman itiraz edince polisler onu da bayıltıncaya dek dövdüler ve hapse tıktılar. Her an isyan çıkaracak öfkeli bir kalabalık karakolun önünde toplanınca, ancak Malcolm X'in insanları sakinleştirebileceği söylendi ve polis müdürü onu çağırıp kalabalığı dağıtmasını istedi. Malcolm reddetti. Daha ılımlı konuşan müdür bir kez daha düşünmesi için yalvardı. Malcolm işbirliğinin koşullarını sükûnetle sıraladı: dayak yiyen Müslüman gencin tedavisi sağlanacak ve polis memurları gerektiği biçimde cezalandırılacaktı. Müdür isteksizce koşulları kabul etti. Karakolun dışında Malcolm anlaşmayı açıkladı ve kalabalık dağıldı. Bir gecede gerek Harlem'de gerekse ülkede kahraman oluvermişti, sonunda biri harekete geçmişti. Vaaz verdiği tapınağın üye sayısı yükseldi.

Malcolm ülkeyi dolaşarak konuşmalar yaptı. Hiçbir zaman yazılı metinden okumuyor, doğruca seyircilere bakıyor, göz teması kuruyor, par-

mağıyla işaret ediyordu. Öfkesi denetim altında tuttuğu sesinden değil, enseşinden fırlayan damarlarından ve ateşli enerjisinden belli oluyordu. Daha önceki siyah liderlerin çoğu temkinli konuşmuşlar, taraftarlarına ne kadar haksızça olursa olsun, toplum içinde sabırlı ve kibar davranmalarını söylemişlerdi. Malcolm ne kadar farklıydı. Irkçılarla, liberallerle, başkanla alay ederken hiçbir beyaz öfkeli sözlerinin dışında kalmıyordu. Eğer beyazlar şiddete yöneliyorsa, tek anladıkları dil bu olduğundan onlara şiddet diliyle hitap etmek gerekir diyordu. "Düşmanlık iyidir!" diye haykırıyordu. "Çok uzun zamandır bastırılmıştı." Şiddet yanlısı olmayan lider Martin Luther King Jr.'un gitgide artan popülerliği karşısında Malcolm, "Herkes oturabilir. İhtiyar bir kadın oturabilir. Bir korkak oturabilir. Ayağa kalkmak için erkek olmak gerekir," diyordu.

Aynı öfkeye kapılan ama göstermekten ürkenler üzerinde Malcolm X güç verici bir etki yaratıyordu. 1965'de suikaste kurban gidince cenazesinde konuşanlardan aktör Ossie Davis, duygularına kapılmış büyük bir kalabalığa, "Malcolm bizim kendi siyah parlayan prensimiz idi," demişti.

Malcolm X, karizmatik bir Musa gibiydi: bir kurtarıcıydı. Bu tip karizmanın gücü, baskı altında geçen yıllar boyunca biriken karanlık duyguların açıklanmasına dayanır. Kurtarıcı, başkalarının benliklerinde biriken ve zoraki kibarlık ve gülümsemelerle maskelenen düşmanlığın ortaya çıkarılması için bir fırsat yaratır. Kurtarıcıların aynı ıstırabı çeken toplumun içinden çıkması ve bireysel acıların daha fazla olması gerekir. Malcolm'un bireysel öyküsü karizmanın vazgeçilmez bir parçasıydı. Siyahların kendilerine yardım etmeleri, düştükleri zaman beyazların ellerinden tutup kaldırmalarını beklememeleri konusunda verdiği ders çok önemliydi çünkü hapiste geçirdiği yıllar boyunca kendi doktrinini izleyip kendini eğitmiş ve bulunduğu noktadan yükseğe çıkmayı başarmıştı. Kurtarıcının bireysel kurtuluşun canlı örneğini sergilemesi kesinlikle gereklidir.

Karizmanın temeli, sizin hareketlerinizde, ses tonunuzda, söylenmeyen daha güçlü fikirlerin bulunduğunun işaretlerinde kendini belli

eden bir duygunun varlığına dayanır. Başkalarından çok daha güçlü bir duyguya sahip olmalısınız ve karizmatik bir tepki yaratmak için nefretten daha güçlüsü yoktur. Özellikle baskı altında yaşamanın derinliklerinden kaynaklanan nefret tüm duygulardan daha güçlüdür. Başkalarının ifade etmeye korktuklarını açıkça söyleyince, sahip olduğunuz gücü derhal fark edeceklerdir. Onların söylemek isteyip söyleyemediklerini söyleyin. Çok ileri gitmekten asla çekinmeyin. Eğer baskıdan kurtulmanın bir simgesi olursanız, daha da ileri gitmek için izin almış olursunuz. Hz. Musa şiddetten söz etmişti, düşmanlarının tümünü yok etmekten söz etmişti. Böylesine bir ifade baskı altında yaşayanları bir araya getirir ve canlandıklarını hissetmelerini sağlar. Ama bu durum sizin denetleyemeyeceğiniz bir şey olmamalıdır. Malcolm X, çok erken yaşta öfkeyi tanımış ama ancak hapishanedeyken duygularını yönlendirmesini ve güzel konuşma sanatını öğrenebilmişti. Olağanüstü duygularla başa çıkmaya çabalama hissini yaratmak, bu duyguları açıkça anlatmaktan çok daha karizmatiktir.

Tanrısal aktör. 24 Ocak 1960'da, o tarihte Fransa'nın bir kolonisi olan Cezayir'de bir ayaklanma başladı. Başkan Charles de Gaulle'ün Cezayir'e kendini yönetme hakkını verme önerisinin gerçekleştirilmesini önlemek için, sağ-kanat Fransız askerlerin önderliğinde başlamıştı ve eğer gerekli olursa isyancılar Fransa adına ülkenin tümüne el koyacaklardı.

Çok gergin geçen birkaç gün boyunca yetmiş yaşındaki de Gaulle garip sessizliğini korudu. Sonunda 29 Ocak'ta saat akşamın sekizinde Fransız ulusal televizyonunda göründü. Bir tek kelime etmeden bile seyirciler şaşkına dönmüştü. İkinci Dünya Savaşı'ndan kalma eski üniformasını herkes tanıdığından çok güçlü bir duygusal tepki oluşuverdi. De Gaulle bir kez daha direnişin kahramanı, ülkeyi en karanlık dakikada kurtaran kişi olmuştu. Ama bu üniforma çok uzun zamandır ortalıkta görülmemişti. Sonra de Gaulle kendine özgü sakin ve özgüvenli duruşuyla halkına Fransa'yı Almanlardan kurtarmak için hep birlikte neler yapmış olduklarını anımsattı. Ağır ağır duygu yüklü vatanseverlik öykülerinden Ceza-

yir'deki isyana ve kurtuluş ruhuna ne denli bir büyük hakaret oluşturduğuna geçti. 18 Haziran 1940'da söylemiş olduğu ünlü sözlerini yineleyerek konuşmasını noktaladı. "Bir kez daha nerede olurlursa olsunlar, kim olurlarsa olsunlar tüm Fransızları, Fransa ile birleşmeye çağırıyorum. *Vive la République! Vive la France!*"(*)

Bu konuşmanın iki amacı vardı. De Gaulle'un isyancılara kesinlikle taviz vermeyeceğini gösteriyordu ve tüm vatansever Fransızların ve özellikle ordu mensuplarının yüreğine işledi. İsyan çok geçmeden sona erdi ve hiç kimse başarısızlığa uğraması ile de Gaulle'un televizyondaki performası arasındaki bağlantıdan kuşku duymadı.

Ertesi yıl Fransızlar Cezayir'in kendini yönetme hakkını alması yönünde oy verdiler. De Gaulle 11 Nisan 1961'de yaptığı konuşmada, Cezayir'in tam bağımsızlığının çok yakında tanınacağını açıkça belirtti. On bir gün sonra Cezayir'deki Fransız generaller resmi bir bildiri yayınlayarak ülkeye el koyduklarını ve kuşatma durumunda bulunduğunu açıkladılar. En tehlikeli dakika gelip çatmıştı: çok yakında Cezayir bağımsızlığına kavuşunca, sağ-kanat generaller sonuna kadar gideceklerdi. Bir iç savaş çıkacak ve de Gaulle hükümeti düşecekti.

Ertesi akşam de Gaulle yine eski üniformasıyla televizyona çıktı. Generalleri Güney Amerika cuntalarına benzeterek alay etti. Sakin ama sert bir tavırla konuştu. Konuşmanın sonunda izleyicilere seslenirken sesi yükseldi ve hatta titredi. "*Françaises, Français, aidez-moi!*" ("Fransız kadınlar, Fransız erkekler, bana yardım edin!") Televizyonda yaptığı konuşmaların en duygulandırıcısıydı. Transistörlü radyolardan Cezayir'de konuşmayı dinleyen Fransız askerleri duygulandılar ve ertesi gün, de Gaulle taraftarı olarak çok kalabalık bir gösteri düzenlediler. İki gün sonra generaller teslim oldu. 1 Temmuz 1962'de de Gaulle, Cezayir'in bağımsızlığını ilan etti.

1940 yılında Almanlar Fransa'yı işgal edince de Gaulle ülkesini kurtaracak bir ordu toplayabilmek için İngiltere'ye kaçmıştı. Başlangıçta tek

(*) Yaşasın Cumhuriyet! Yaşasın Fransa!

başınaydı ve durumu umutsuz gibi görünüyordu. Winston Churchill'in yardımı ve desteğiyle Fransa'da yayınlanmak üzere BBC'den bir dizi radyo konuşması yaptı. Hipnotize eden, ilginç sesi akşamları Fransızların salonlarına doluyordu. Dinleyenlerin çok azı onun yüzünü tanıyordu ama özgüvenli, duygulandırıcı sesi, sessizce inananlardan bir ordu yarattı. Kişi olarak de Gaulle garip, düşünceli görünümlü bir insandı ve özgüvenli duruşu karşısındakileri kazandığı gibi bazen de sinirlendirirdi. Ama radyodan duyulan sesinde inanılmaz bir karizma vardı. Dramatik yeteneklerini kolayca televizyona aktaran de Gaulle, çağdaş medyanın ilk büyük üstadı oldu. Soğukluğu, serinkanlılığı, özgüveni izleyicileri hem rahatlatıyor hem de esinlendiriyordu.

Dünya artık daha çok parçalara ayrıldı. Bir ulus artık sokaklarda ya da meydanlarda bir araya gelmiyor; ülkenin dörtbir köşesindeki salonlarında televizyon izleyenler yalnız bırakılabilir ya da bir araya getirilebilirler. Karizmanın artık hava dalgalarıyla aktarılması gerekir yoksa hiçbir gücü kalmaz. Yine de ekrandan karizma sergilemek daha kolaydır çünkü televizyon birebir göz teması sağlar (Karizmatik kişi *size* hitap ediyormuş gibi görünür) ve kameranın karşısında geçireceğiniz kısıtlı süre içinde karizma sahibi olma taklidi yapmak kolaydır. De Gaulle'ün çok iyi algıladığı gibi ekrana çıkınca sakin ve kontrollü davranmak ve dramatik etkileri çok az kullanmak en iyi yöntemdir. De Gaulle'ün soğuk havası, sesini yükselttiği kısacık dakikalarda ya da güzel bir espri yaptığı anlarda iki kat daha etkili olmasını sağlıyordu. Sakin görünerek seyircileri hipnotize ediyordu. (Eğer sesiniz tiz çıkmazsa, yüz ifadeniz daha çok şey anlatabilir.) Giydiği üniforma, bulunduğu konum, kurtuluş Jeanne d'Arc gibi duygu yüklü sözcükleri seçmesi duyguları görsel olarak iletmesini sağlıyordu. Etki yaratmak için ne denli az çabalarsa, o denli dürüst görünüyordu.

Bunların tümünün çok iyi ayarlanması gerekir. Sükûnetinizi sürprizlerle vurgulayın, doruğa doğru yükselin, olayı kısa ve özlü tutun. Taklit edemeyeceğiniz tek unsur, Hz. Musa'dan bu yana karizmanın temeli olan

özgüvendir. Eğer kameranın ışığı güvensizliğinizi ortaya çıkarırsa, dünya yüzündeki hilelerin hiçbiri karizmanızı tekrar kazanmanızı sağlayamaz.

Simge. *Lamba. Camın içinde gözün görmediği bir telden geçen bir akım ortalığı aydınlatan bir ısı oluşturur. Biz yalnızca parlaklığını görürüz. Çevreyi saran karanlıkta, lamba yolumuzu aydınlatır.*

Tehlikeleri

1794 Mayısı'nın güzel bir gününde Paris halkı, Üstün Varlık Festivali'ni kutlamak için bir parkta toplandı. Herkesin dikkati festivali ortaya çıkaran ve Kamu Güvenliği Komitesi başkanı olan Maximilien de Robespierre'in üzerindeydi. Fikir çok basitti: ateizmle savaşmak için, "Bir 'Üstün Varlığın' varlığını ve evrenin rehber gücü olarak Ruhun Ölümsüzlüğü'nü kabul etmek gerekiyordu."

Robespierre'in zafere ulaştığı gündü. Kalabalıkların karşısında gök mavisi giysisi ve beyaz çoraplarıyla durup festivali başlattı. Halk onu seviyordu; ne de olsa Fransız Devrimi'nin amaçlarını, ardından gelen politik oyunlar arasında korumayı başarmıştı. Bir yıl önce Terör Dönemi'ni başlatıp devrim düşmanlarının tümünü giyotine göndermişti. Ayrıca Avusturya ve Prusya'ya karşı yapılan savaşta ülkeye önderlik etmişti. Halkın, özellikle kadınların onu sevmesinin nedeni erdemli yaşantısı (çok alçakgönüllü bir yaşam sürüyordu), uzlaşmaya asla yanaşmaması, yaptığı her şeyde görülen devrim tutkusu, herkese esin kaynağı olan konuşmalarının romantik diliydi. Adeta bir tanrıydı. Harika bir gündü ve devrim için büyük bir geleceğin başlangıcıydı.

İki ay sonra, 26 Temmuz'da Robespierre, tarihte yerini almasını sağlayacağına inandığı bir konuşma yaptı. Terör Dönemi'nin sona erdiğini ve Fransa için yeni bir çağın başladığını ima etti. Söylentilere göre devrimi tehdit eden son bir avuç insanın da giyotine gönderilmesi için çağrı yapacaktı. Ülkeyi yöneten Konvansiyon'un karşısında yapacağı konuşma

için festival günü giydiği giysileri seçmişti. Neredeyse üç saat süren konuşma korunmasına yardımcı olduğu değerleri ve erdemleri uzun uzun tanımlıyordu. Ayrıca komplolara, ihanetlere ve adı verilmeyen düşmanlara da değiniyordu.

Aldığı yanıt her zamankinden daha az coşkuluydu. Uzun konuşma Konvansiyon üyelerinin çoğunu yormuştu. Yalnızca Bourdon adında bir adamın sesi duyuldu ve Robespierre'in konuşmasının basılmasına karşı olduğunu bildirdi. Örtülü bir hoşnutsuzluk belirtisiydi. Bir anda başkaları da ayağa fırladı ve çok belirsiz konuşmakla onu suçladı: komplolardan ve tehditlerden söz etmiş ama suçluların adını açıklamamıştı. Ayrıntılara girmesi istenince reddetti ve isimleri daha sonra açıklayacağını bildirdi. Ertesi gün Robespierre yaptığı konuşmayı savunmak istedi ama Yasama Meclisi üyeleri onu susturdu. Birkaç saat sonra giyotine gönderildi. 28 Temmuz'da Üstün Varlık Festivali'nde olduğundan daha neşeli gibi görünen bir kalabalık Robespierre'in kafasının sepete yuvarlanmasını şen haykırışlar arasında izledi. Terör Dönemi sona ermişti.

Robespierre'e hayranmış gibi görünenlerin çoğu, öylesine erdemli, öylesine üstün olduğundan baskı altında kaldıklarını düşünerek gitgide artan bir hoşnutsuzluk besliyordu. İçlerinden bazıları ona karşı bir plan kurmuştu ve zayıf bir anını yakalamak için bekliyordu, son konuşmasını yaptığı gün bekledikleri an geldi. Düşmanlarının adlarını açıklamaması ya kan dökülmesini önlemeye yönelikti ya da onları öldürmeden önce kendisine saldırmalarından korkuyordu. Komplocuların desteğiyle bir tek kıvılcım büyük bir yangına dönüştü. İki gün içinde, önce yasama meclisi sonra ulus, iki ay önce saygı duyduğu bir Karizmatik'e sırt çevirdi.

Karizma, uyandırdığı duygular kadar uçucudur. Genelinde aşk duygusu uyandırır ama bu tip duyguları korumak zordur. Psikologlar sevişme sonrasındaki yorgunluk ve pişmanlık dakikalarından "erotik yorgunluk" olarak söz ederler. Gerçekler işin içine girer, aşk nefrete dönüşür. Erotik yorgunluk tüm karizmatikler için tehdit unsurudur. Karizmatikler çoğun-

lukla kurtarıcı gibi davranarak, insanları zor koşullardan kurtararak kazançlı çıkarlar ama insanlar kendini güvende hissedince, Karizma'nın baştan çıkarıcılığı azalır. Karizmatikler'in tehlikelere ve risklere gereksinimi vardır. Onlar yerinde sayan bürokrat değildirler; bazıları de Gaulle ve Kennedy'nin yapabileceği ya da Robespierre'in Terör Dönemi'nde yapmış olduğu gibi tehlikenin sürmesini bilinçli olarak sağlarlar. Ama insanlar bundan yorulur ve ilk zayıflık belirtinizde size sırt çevirirler. Daha önce gösterdikleri sevginin yerinde artık nefret vardır.

Tek savunma yolu karizmanızı yönetmektir. Tutkularınız, öfkeniz, özgüveniniz sizi karizmatik yapar ama uzun süre çok fazla karizma sergilenmesi yorgunluk yaratıp düzen ve dinginlik isteği uyandırır. En iyi karizma bilinçli olarak yaratılan ve denetim altında tutulandır. İstediğiniz zaman özgüven ve ateşle parlayıp kitlelere esin kaynağı olabilirsiniz. Ama macera sona erince, bir rutine girip, ateşi söndürmeden kısmalısınız. (Rebespierre belki bu adımı planlamıştı ama bir gün geç kalmıştı.) İnsanlar sizin uyumunuza ve özdenetiminize hayran kalacaktır. Size duydukları aşk uzun süreli evlilikteki karı koca arasındaki alışkanlıktan süren sevgiye dönüşecektir. Hatta biraz sıkıcı, biraz yalın görünebilirsiniz ve bu rolü doğru oynarsanız yine karizma kazanırsınız. Unutmayın ki, karizma başarıya dayalıdır ve ilk karizmatik adımdan sonra başarıyı sürdürmenin en iyi yolu uyumlu ve hatta temkinli olmaktır. Mao Zedong çoğu insan için hayranlık uyandıracak derecede karizmatik, herkesten uzak duran, kolay çözümlenmeyen biriydi. Daha az zeki birinin sonunu çoktan getirmiş olacak bir dizi engelle karşılaşmış ve her seferinde biraz geri çekilip, en azından bir süre için hoşgörülü, esnek bir insan olmuştu. Bu davranış onu bir tepki hareketinin tehlikelerinden korumuştu.

Bir seçenek daha vardır: silahlı peygamber rolü üstlenmek. Machiavelli'ye göre bir peygamber karizmatik kişiliği nedeniyle güç kazanabilir ama bunu destekleyecek kuvveti yoksa uzun süre dayanamaz. Kitleler ondan sıkılacağından, zorlanmaya gerek gösterirler. Silahlı bir peygam-

ber olmak kavramı gerçekten silahlanmak değil, karakterinizin güçlü yönünü hareketlerinizle desteklemektir. Ne yazık ki, bunun anlamı gücünü koruduğunuz sürece tüm düşmanlarınıza karşı acımasız davranmanız demektir. Ve bir karizmatikten başka hiç kimse bu kadar çok düşman edinemez.

Son olarak bir Karizmatik'in başarısından daha tehlikeli bir şey olmadığını söyleyebiliriz. Bu sayfalarda anlatılanlar alışılagelmiş değildir ve kişilerin karakterlerinin çılgın yönüyle ortaya çıkmıştır. Genelinde arkalarında bir kaos bırakırlar. Bir Karizmatik'i izleyen biri kendini bir karmaşanın ortasında bulur ama başkaları bunu fark etmez. Başlangıçtaki esin kaynağına özlem duyarlar ve ardılını suçlarlar. Her şart altında bu durumdan uzak kalmaya dikkat edin. Eğer kaçınılmaz gibiyse, Karizmatik'in başlattığını sürdürmeyin, yeni bir yön bulun. Pratik zekâlı, güvenilir ve anlaşılır biçimde konuşan biri olarak ortaya çıkan tezatta farklı bir karizma yaratabilirsiniz. Harry Truman bu biçimde davranarak hem Roosevelt'in mirasının altında ezilmemeyi başarmış hem de kendine özgü karizmasını oluşturmuştu.

Yıldız

Günlük yaşam zorludur ve çoğumuz hayallerle, düşlerle ondan kaçmaya çabalarız. Yıldızlar bu zayıflıklarla beslenir, başkalarından daha belirgin ve çekici tarzlarıyla kendilerini seyretmeye adeta bizi zorlarlar. Aynı zamanda belirsiz ve uçup kaybolacak gibidirler, araya mesafe koyarlar ve olduğundan fazlasını hayal etmemize yol açarlar. Düşsel nitelikleri bilinçaltımızı etkiler; onları ne kadar taklit ettiğimizi bile fark etmeyiz. Bir Yıldız'ın parlak ama belirsiz varlığını yansıtarak ilgi çeken biri olmayı öğrenin.

Fetişistik Yıldız

1922 yılında, Berlin'de *Tragedy of Love* adlı filmdeki seksi görünümlü genç kız rolünü üstlenecek birinin arandığı ilan edildi. Bu mesleğe adım atmaya çabalayan yüzlerce genç aktrist çağrıya yanıt verdi ve içlerinden birçoğu yönetmenin dikkatini çekmek için soyunmaya bile hazırdı. Sarıda bekleyen kızlardan biri ise çok sade giyimliydi ve diğerlerinin umarsız çabalarını taklit etmiyordu. Yine de dikkati çekiyordu.

Elinde tuttuğu tasmanın ucundaki yavru köpeğin boynuna zarif bir kolye takmıştı. Yönetmen, köpeğini kucağına almış, dinginlikle bekleyen, kimselere aldırış etmeyen kızı derhal fark etti. Sigara içerken davranışları ağır ve kışkırtıcıydı. Kızın bacakları, yüzü, kıvrak hareketleri, gözlerindeki soğuk ifade ilgisini çekti. Sıra ona geldiğinde zaten işe alınmıştı. Genç kızın adı Marlene Dietrich idi.

Hiçbir şey istemeyen, yalnızca var olan, bekleyen güzel, parlak yüzün ifadesiz olduğunu düşündü; herhangi bir ifade rüzgârıyla bu yüz değişebilirdi. Herkes bu yüz üzerine düş kurabilirdi. Adeta halıları ve tabloları bekleyen güzel, boş bir ev gibiydi, her türlü olasılığı vardı - bir saray ya da bir randevuevi biçimine gelebilirdi. İçini kimin doldurduğuna bağlıydı. Daha önceden doldurulmuş ve etiketlenmiş olanlar kıyaslanınca ne kadar kısıtlı kalıyordu.

-Erich Maria Remarque, Marlene Dietrich hakkında, Arch of Triumph

1929 yılında Avusturyalı-Amerikalı yönetmen Josef von Sternberg, *Mavi Melek* adlı filmi çekmek üzere Berlin'e geldiğinde yirmi yedi yaşındaki Dietrich kentin film ve tiyatro dünyasının tanınmış bir adı olmuştu. *Mavi Melek*, Lola-Lola adında erkekleri sadistçe mahveden bir kadın üzerine kurulmuştu ve Berlin'in tüm iyi aktristleri bu rolün peşinde koşuyordu. Yalnızca Dietrich bu rolün kadınları alçalttığını ve von Sternberg'in kendisinden başka herhangi bir aktrisi seçebileceğini açıkça söylüyordu. Berlin'e geldikten kısa bir süre sonra von Sternberg aynı film için düşündüğü bir aktörü izlemek için sahneye çıktığı müzikali seyretti. Müzikalin yıldızı Dietrich idi ve genç kadın sahneye adım attığı andan itibaren von Sternberg gözlerini ondan ayıramadı. Dietrich küstah bir ifadeyle tıpkı bir erkek gibi yönetmene bakıyordu; sonra şu upuzun bacakları ve kışkırtıcı bir biçimde duvara yaslanışı vardı. Von Sternberg izlemeye geldiği aktörü unutuverdi. Lola-Lola karakterini oynayacak kişiyi bulmuştu.

Marlene Dietrich, Sarah Bernhardt gibi bir aktrist değil; Phryne (Ünlü Yunanlı fahişe MÖ 4.yy Çev.) gibi bir efsanedir.
-André Malraux, Edgar Morin'in *The Stars* adlı yapıtından alıntı

Von Sternberg, bu rolü oynaması için Dietrich'i ikna etti ve onu düşündeki Lola-Lola karakterine biçimledi. Saç biçimini değiştirdi, daha ince görünmesi için burnunun ortasına gümüş bir çizgi çekti, sahnede görmüş olduğu küstah bakışları kameraya taşımasını öğretti. Çekim başladığında yalnız onun için kullanılan bir ışık sistemi yaratmıştı; duman ve tülle güçlendirilen ışık Dietrich'in her adımını izliyordu. Von Sternberg, "yarattığı" kişiliğe tutkuyla bağlanarak onu her yerde takip etti. Kimsenin yanına yaklaşmasına izin vermedi.

Pygmalion bu kadınların sürdürdüğü kötülük dolu yaşamlarını görünce doğanın dişilere verdiği kusurlardan tiksindi ve çok uzun bir süre evini paylaşacak bir eşi olmadan bir bekâr olarak yaşadı. Bu arada harika bir

ustalıkla fildişinden kar beyazı bir heykel oydu. Dünyaya gelmiş tüm kadınlardan çok daha güzel olarak yarattığı bu heykele âşık oldu. Heykel gerçek bir kıza öylesine benziyor, öylesine canlı görünüyordu ki, utangaçlığı izin verse, hareket bile edebilirdi. Pygmalion hayranlıkla heykeli seyrederken, insan biçiminin bu görüntüsüne karşı yüreğinde tutkulu bir aşk belirdi. Sık sık ellerini heykelin üzerinde gezdiriyor ve et mi fildişi mi olduğunu merak ediyor ama yalnızca fildişi olduğunu kendine itiraf etmiyordu. Heykeli öperken dudaklarının yanıt verdiğini düşledi, heykelle konuştu, dokunduğu kollarına parmaklarının battığını hissetti ve etini sıktığı yerde bir morluk göreceğinden korktu. Bazen ona övgüler yağdırdı, bazen genç kızların hoşlanacağı armağanlar sundu... heykele kadın giysileri giydirdi, parmaklarına yüzükler, boynuna uzun kolyeler taktı... Bütün bu süsler heykele çok yakıştı ama süsleri olmayınca da çok güzeldi. Sonra Pgymalion heykeli, koyu mor örtülü bir kanepeye oturtup, sanki keyfini çıkarabilirmiş gibi başını yumuşacık kuştüyü yastıklara yasladı ve ona yatak arkadaşım adını verdi. • Kıbrıs'ta büyük bir şenlikle kutlanan Venüs Festivali tüm hızıyla sürüyordu ve çarpık boynuzları şenlik için yaldızla süslenen düvelerin başları, balta bembeyaz boyunlarına indikçe sunağa düşüyordu. Kendi kurbanını sunduktan sonra Pygmalion sunağın kıyısında durup usulca dua etti: "Eğer tanrılar istenen her şeyi verebiliyorlarsa, karım olarak isterim ki..." doğrusu "fildişi kızı" demeye cesareti yoktu, o nedenle "fildişi kıza benzeyeni," diye bitirdi. Ne var ki festivalde hazır bulunan altın Venüs bu duanın anlamını çözdü ve tanrıların isteğini yerine getireceğini belirtmek için alevler üç kez yandı ve bir ateş dili göğe doğru uzandı. Pygmalion eve dönünce doğruca âşık olduğu heykelin yanına gitti ve onu öptü. Ilık gibiydi sanki; dudaklarını dudaklarına bir kez daha değdirdi, eliyle göğsüne dokundu ve o anda fildişi sertliğini yitirip yumuşadı.

- Ovidius, ***Değişişler***

Mavi Melek Almanya'da büyük başarı kazandı. Seyirciler Dietrich'e hayran kalmıştı: bir taburenin üzerinde bacaklarını açıp, iç çamaşırını

sergilerken yüzündeki soğuk, acımasız ifade hiçbir çaba göstermeden tüm dikkatleri perdeye çekiyordu. Von Sternberg'den başkaları da ona tutkuyla bağlandı. Kanserden ölmekte olan Kont Sascha Kolowrat'ın son arzusu Marlene'in bacaklarını yakından görmekti. Dietrich bu arzuyu yerine getirdi ve hastanede adamı ziyaret edip eteğini sıyırdı. Kolowrat içini çekti. "Teşekkür ederim. Artık mutlu ölebilirim." Kısa bir süre sonra Paramount Stüdyoları Dietrich'i Hollywood'a getirdi ve herkes onun hakkında konuşmaya başladı. Her partide odaya girdiği anda tüm gözler ona çevriliyordu. Hollywood'un en yakışıklı erkekleri ona eşlik ederken, altın lame bol pantolon, başında kasketiyle bir denizci kılığı gibi hem çok güzel hem de olağandışı giysileriyle göz kamaştırıyordu. Ertesi gün kentin tüm kadınları aynı giysilere bürünüyor ve ardından bu görüntü dergilere yayılıyor ve yepyeni bir moda akımı başlıyordu.

En fazla dikkati çeken nokta ise hiç tartışmasız Dietrich'in yüzüydü. Ufak bir ışık oyunuyla istediği biçime getirebilmesi von Sternberg'i büyülemişti. Sonunda Dietrich onunla çalışmaktan vazgeçti ama öğrettiklerini asla unutmadı. 1951 yılında bir gece *Rancho Notorious* filmini yönetecek olan Fritz Lang bürosunun önünden geçerken, pencerede bir ışığın çaktığını fark etti. Hırsız girdiğini düşünerek arabasından indi, yukarı tırmandı ve kapının çatlağından içeri baktı: Dietrich aynanın karşısına geçmiş yüzünü her açıdan inceleyerek resim çekiyordu.

Marlene Dietrich kendisiyle arasına da mesafe koyabiliyordu: yüzünü, bacaklarını, bedenini sanki başka birine aitmiş gibi inceliyordu. Böylece görüntüsünü biçimlendirip, istediği etkiyi yaratabiliyordu. Bir erkeği en fazla heyecanlandıracak bir poz verirken, yüzünün boş ifadesi erkeğin onu kendi fantezileri uyarınca sadist, erotik ya da tehlikeli bir kadın gibi görmesine izin veriyordu. Onunla karşılaşan ya da beyaz perdede izleyen her erkek bitmek bilmeyen düşler kuruyordu. Aynı etki kadınlar üzerinde de işe yarıyordu: bir yazara göre, "cinsiyeti olmayan cinsellik" sunuyordu. Ne var ki kendi benliği ile arasına koyduğu mesafe gerek filmde gerekse

günlük yaşamında belirgin bir soğukluk katıyordu. Hayranlıkla seyrettiğimiz bir sanat yapıtı gibi bakacağımız güzel bir nesneydi.

Fetiş, duygusal bir tepki verilmesini emreden ve bizim hayata geçirdiğimiz bir nesnedir. Bir nesne olduğu için de istediğimiz her biçimde onu hayal edebiliriz. Çoğu insan onları fetiş nesneler olarak görmemize izin vermeyecek kadar karamsar, karmaşık ve tepki doludur. Fetişistik Yıldız'ın gücü ise bir nesne olabilme yeteneğinden gelir. Ancak herhangi bir nesne değil, çeşitli düşleri uyandıran belirli bir nesnedir. Fetişistik Yıldızlar tıpkı bir Yunan tanrı ya da tanrıçasının heykeli gibi kusursuzdur. Yarattıkları etki şaşırtıcı ve baştan çıkarıcıdır. En birincil gereklilik araya mesafe koymaktır. Eğer siz kendinizi bir nesne gibi görebiliyorsanız, başkaları da aynı biçimde görecektir. Uçucu, düşsel bir hava bu etkiyi güçlendirecektir.

Siz boş bir perdesiniz. Hiç umursamadan yaşamınızı sürdürün, insanlar sizi kapmak, yutmak isteyecektir. Bu fetişist ilgiyi çeken en önemli uzvunuz yüzünüzdür; bu nedenle yüzünüzü bir alet gibi kullanmasını, etki yaratacak, büyüleyici bir belirsizlik sunmasını öğrenin. Gökyüzündeki diğer yıldızlardan farklı olabilmek için dikkati çekecek bir stil edinin. Dietrich bu sanatın uzmanıydı; giyim stili göz kamaştıracak kadar şık ve büyüleyecek kadar farklıydı. İmajınızı ve sergilediğiniz varlığınızı denetleyebileceğinizi unutmayın. Böyle bir oyuna girişmiş olmanız insanların sizi üstün ve taklit edilmeye değer bulmalarını sağlayacaktır.

> *Öylesine doğal bir görünümü vardı ki... elini kolunu öylesine az hareket ettirirdi ki, bir Modigliani tablosu gibi sizi çekerdi. En temel yıldız niteliğine sahipti: hiçbir şey yapmadan muhteşem görünürdü.*
>
> -Berlin'li aktrist Lili Darvas, Marlene Dietrich hakkında

Efsane Yıldız

2 Temmuz 1960'da, o yılın Ulusal Demokrat Kongresi'nden birkaç hafta önce, eski Başkan Harry Truman, partisinin başkan adayı olmak

için gerekli delege oyu almış olan John F. Kennedy'nin bu görev için çok genç ve deneyimsiz olduğunu söylemişti. Kennedy'nin yanıtı şaşırtıcıydı: 4 Temmuz'da ulusal televizyonlardan canlı yayınlanacak bir basın toplantısı düzenledi. Toplantı tarihine kadar tatile çıkıp ortalıkta hiç gözükmemesi, olayın dramatik etkisini biraz daha arttırmıştı. Sonra belirlenen saatte Kennedy tıpkı Dodge City'ye giren bir şerif gibi toplantı salonuna girdi. Konuşmasına, büyük zaman ve para harcayarak eyalet seçimlerinin tümüne katıldığını ve rakiplerini adil bir biçimde yenilgiye uğrattığını söyleyerek başladı. Demokratik süreci değiştirmek isteyen Truman da kim oluyordu? "Burası genç bir ülke," dedi Kennedy sesini biraz yükselterek. "Genç adamların kurduğu bir ülke... ve hâlâ yüreği genç... Dünya değişiyor, eski yöntemler geçerli değil. Yeni sorunlar ve yeni fırsatlarla başa çıkmak için yeni nesil bir lider gerekiyor." Kennedy'nin düşmanları bile konuşmasının insanları heyecanlandırdığını itiraf ettiler. Truman'ın sözlerini tam tersine çevirdi: konu kendisinin deneyimsizliği değil, yaşlı kuşağın iktidar üzerinde kurduğu tekeldi. Sözleri kadar o dönemin filmlerini anımsatan konuşma tarzı da akıcıydı: *Shane* filminde Alan Ladd, yaşlı kokuşmuş kovboylarla yüzleşiyor ya da *Asi Gençlik* filminde James Dean sahneye çıkıyordu. Kennedy'nin özellikle soğuk, mesafeli havasıyla James Dean'ı andırdığı da söylenebilirdi.

(John F.) Kennedy televizyon haber bültenlerine ve foto muhabirliğine, film dünyasının en yaygın unsurlarını getirdi: Yıldız nitelikleri ve efsane öyküler. Fotojenik yüzü, kahramanlık fantezileri, kendini öne çıkarma becerileri ve yaratıcı zekâsıyla Kennedy, önemli bir ekran kişiliğini yansıtmaya hazırdı. Kitle kültürünün, özellikle Hollywood'un diyaloglarını kendine uyarladı ve haber bültenlerine aktardı. Böylece haber bültenlerini düşler ve filmlere benzetti. Düşlerin ve filmlerin dünyasında imgeler seyircilerin en derin özlemlerini uyandıran senaryoları canlandırır... Hiçbir filmde rol almadığı halde, televizyonu kendi ekranı biçimine getirip yirminci yüzyılın en ünlü film yıldızı oldu.

-John Hellmann, ***The Kennedy Obsession: The American Myth of JFK***

Birkaç ay sonra Demokratların başkan adayı olarak onaylandı ve Cumhuriyetçi rakibi Richard Nixon'ı ilk ulusal televizyon münazarasında yendi. Kurnaz Nixon soruların yanıtlarını biliyor ve büyük bir gösterişle konuşuyor, başkan yardımcısı görevini sürdürmüş olduğu Eisenhower hükümetinin başarıları hakkında istatistikleri sıralıyordu. Ama siyah-beyaz televizyon ekranında, kameraların parlak ışığında pudrayla örtülmeye çalışılmış, hafifçe uzamış tıraşı, alnında ve yanaklarındaki ter damlacıkları, yorgunluktan sarkmış yüzü, fır dönen, kırpıştırılan gözleri ve kaskatı kesilmiş bedeniyle berbat görünüyordu. Niçin bu kadar kaygılıydı? Kennedy'nin yarattığı tezat şaşırtıcıydı. Nixon gözlerini rakibinden ayırmazken, Kennedy kameraya bakıyor, hiçbir politikacının daha önce yapmadığı biçimde, evlerinde oturmuş izleyenlere göz teması kuruyordu. Nixon verilerden, titizlikle hazırlanmış sayılardan söz ederken, Kennedy özgürlükten, yeni bir toplum yaratmaktan, Amerika'nın öncü ruhunu yakalamaktan söz ediyordu. Tavırları dürüst ve etkileyiciydi. Gerçi sözleri pek kesin değildi ama seyircilerin harika bir gelecek düşlemelerini sağlıyordu.

Münazaranın ertesi günü Kennedy'nin oy rakkamları inanılmaz biçimde yükseldi ve nereye gitse çığlıklar atan, zıplayan genç kızları karşısında buldu. Yanında güzel karısı Jackie ile demokratik bir prens gibi dolaşıyordu. Artık televizyon konuşmaları önemli etkinliklere dönmüştü. Başkan seçilince yine televizyondan yayınlanan ilk konuşması duygulandırıcıydı. Soğuk bir kış günüydü. Arka planda Eisenhower paltosu ve kaşkoluna sarılmış yaşlı ve yenik bir tavırla oturuyordu. Ama halkın karşısına çıkan Kennedy palto ve şapka kullanmıyordu. "Hiçbirimizin başkalarıyla ya da başka bir kuşağın insanlarıyla yer değiştirmek isteyeceğimizi sanmıyorum. Bizim taşıdığımız enerji, inanç, sadakat ülkemizi ve ona hizmet edenleri aydınlatacak ve bu ateşin parlaklığı tüm dünyayı ışıldatacaktır."

Bundan sonraki aylar boyunca Kennedy, daha önceki başkanların cesaret edemediği biçimde, televizyon kameraları önünde, canlı yayınlanan sayısız basın toplantısı düzenledi. Kameraların ve soruların oluşturduğu idam mangalarının karşısına geçince korkusuz davranıyor, sakin ve

biraz da ironik konuşuyordu. O bakışların, o gülüşün ardında neler yatıyordu? İnsanlar onu daha iyi tanımak istiyordu. Dergiler okurlarına sürekli olarak Kennedy'nin özel yaşamından kesitler sunuyordu: karısı ve çocuklarıyla birlikte ya da Beyaz Saray bahçesinde futbol oynarken çekilen resimleri, yapılan röportajlar sadık bir aile reisi olduğu kadar güzel sinema yıldızlarıyla birlikte görülen bir insanı tanıtıyordu. İmgeler birbirine karışıyordu; uzay yarışı, Barış Gönüllüleri, tıpkı Truman'ın karşısında olduğu gibi Küba füze krizi sırasında Sovyetlerle yüzleşen Kennedy.

Kennedy'nin suikaste kurban gitmesinin ardından yapılan bir röportajda Jackie, kocasının yatmadan önce Broadway müzikallerini dinlediğini söyledi. En sevdiği müzikal olan Camelot'nun sözleri şöyleydi: "Unutulmasına izin vermeyin sakın / Bir zamanlar bir yer olduğunun / Kısa parlak bir dakika için / Camelot olarak bilindiğinin." (Kral Arthur'un efsane sarayı Çev.) Bundan sonra da büyük başkanlar gelecek ama asla "başka bir Camelot" olmayacak dedi Jackie. "Camelot" sözcüğü akıllara yerleşti ve Kennedy'nin görev başında geçen bin gününü bir efsane olarak anlatmak için kullanılmaya başlandı.

Yıldızların tarihinin kendi boyutları içinde, tanrıların tarihini yinelediğini gördük ve bir fenomen olarak değerlendirdik. Tanrılardan önce (yıldızlardan önce) efsane evren (beyazperde) büyülü hayaletlerle doluydu. • Bu varlıkların birçoğu zaman içinde bedenler edindi, biçimlendi, büyüdü ve tanrılara, tanrıçalara dönüştü. • Tarih öncesinin panteonlarının önemli tanrıları bile kendilerini metamorfozdan geçirip kurtuluşun kahraman-tanrılarına dönüşürken, yıldız-tanrıçalar kendilerini insanlaştırdı ve insanın dünya yüzündeki günlük yaşamıyla düşlerin fantastik dünyası arasında yeni aracılar oldular... • Film kahramanları... daha zayıf bir biçimde neredeyse kutsallaşmış mit kahramanları oldular. Yıldızlar aslında film kahramanlarının kutsallaşmış ve efsaneleşmişliğini özümseyen aktörler ve aktristlerdir ve onlar da bu olguyu kendi katkılarıyla zenginleştirirler. Yıldızların

efsanesinden söz ederken, öncelikle bir aktörün kutsallaşma sürecinden geçip toplumların idolü biçimine gelmesini anlatırız.
-Edgar Morin, *The Stars*

Kennedy'nin Amerikan halkını baştan çıkarması bilinçli ve önceden hesaplanarak yapılmış bir olguydu. Üstelik Washington'dan çok Hollywood'a yakışır olması da şaşırtıcı değildi, çünkü babası Joseph Kennedy bir zamanlar film yapımcısıydı ve Kennedy'nin kendisi de Hollywood'da yaşarken aktörlerin arasında dolaşmış ve onları yıldızlaştıran unsurları araştırmıştı. Özellikle Gary Cooper, Montgomery Clift ve Cary Grant'ın etkisinde kaldığı gibi, sık sık öğütlerini almak için Cary Grant'ı aramıştı.

Hollywood tüm ülkeyi belirli temalar ya da efsaneler, özellikle büyük Amerikan efsanesi olan Batı öykülerinin çevresinde toplamak için yöntemler bulmuştu. Ünlü Yıldızlar efsanelerdeki tipleri hayata geçirmişlerdi: John Wayne, saygın atalarımız, Monty Clift Prometheusvari asiler, Jimmy Stewart saygın kahramanlar, Marilyn Monroe deniz perileri. Bunlar yalnızca ölümlüler değil, düşleri kurulacak tanrılar ve tanrıçalardı. Kennedy'nin tüm hareketleri Hollywood gelenekleriyle çerçevelenmişti. Karısıyla, çocuklarıyla ya da tek başına görsel olarak büyüleyici pozlar veriyordu. Bir James Dean ya da bir Gary Cooper'ın yüz ifadelerini, varlıklarını taklit ediyordu. Siyasi ayrıntıları tartışmak yerine bölünmüş bir ülkeyi bir araya getirebilecek büyük efsanelerden söz ediyordu. Bütün bunlar televizyon için hazırlanıyordu çünkü Kennedy genelinde ekranlara yansıyan bir imgeydi. Suikast sonucu öldürülmeden önce, öncü ruhun canlandırılması için yaptığı çağrılarla Amerika'nın yitirilmiş masumiyetinin fantezilerini ortaya çıkarıyordu.

Tüm karakter tiplerinin arasında belki de en güçlüsü Efsane Yıldız'dır. İnsanlar, ırk, cinsiyet, sınıf, din ve politika olarak bilinçli bir biçimde tanınabilecek kategorilere ayrılmışlardır. Bu nedenle bilinçli farkındalık üzerinden giderek çok büyük boyutta güç kazanmak ya da bir seçimi kazanmak neredeyse olanaksızdır; herhangi bir gruba yaklaşmak bir

başkasını dışlamak olacaktır. Hepimiz ölümlüyüz; hepimiz korkuyu tanırız; hepimizin üzerinde ebeveyn figürlerinin damgası vardır ve efsaneler kadar paylaşılan bu deneyimi ortaya çıkaran başka bir şey yoktur. Bir taraftan birbiriyle çelişen umarsızlık duygularından, öte tarafta ölümsüzlük arzusundan doğan efsane modelleri hepimizin benliğine gömülmüştür.

Yaş: 22, Cinsiyet: kadın, Milliyet: İngiliz, Meslek: tıp öğrencisi "(Deanna Durbin) benim ilk ve tek beyazperde idolüm oldu. Giysilerimde ve davranışlarımda olabildiğince ona benzemek istedim. Yeni bir elbise alacağım zamanlar, Deanna resimlerinden birini koleksiyorumdan seçip onun üzerindekine benzeyen bir giysi isterdim. Elimden geldiğince saçımı onun gibi tarardım. Kendimi sıkıcı ya da rahatsız edici bir durumda bulunca... Deanna'nın nasıl bir tepki vereceğini düşünür ve kendi tepkimi ona göre değiştirirdim..." • Yaş: 26, Cinsiyet: kadın, Milliyet: İngiliz. "Bir zamanlar Conrad Veidt adındaki aktöre âşıktım. Onun çekiciliği ve kişiliği beni çok etkiledi. Ondan nefret ediyordum, korkuyordum ve seviyordum. Öldüğü zaman hayal gücümün önemli bir parçasının da öldüğünü ve düşler dünyamın boşaldığını hissettim."
-J.P. Mayer, ***British Cinemas and Their Audiences***

Efsane Yıldızlar, mitolojik figürlerin hayata geçirilmişleridir. Onların gücünü değerlendirebilmek için öncelikle fiziksel varlıklarını, belirli bir stili nasıl uyarladıklarını, kendinden emin ve görsel olarak çekici olduklarını incelemeniz gerekir. Ardından bilge ata, asi, maceraperest gibi bir figürün pozuna bürünmelisiniz (Bu pozlarından birini veren bir Yıldızın resmi yararlı olacaktır.) Bu bağlantıların belirsiz olmasına dikkat edin; bilinçli beynin bu bağlantıyı algılamaması gerekir. Sözleriniz ve davranışlarınız yüzeysel görünümlerinin ötesinde yorumlanabilmelidir; günlük yaşamın belirli, ayrıntılı konularıyla değil, ölüm ve yaşam, aşk ve nefret, otorite ve kaos gibi konularla ilgileniyor gibi görünmelisiniz. Karşınızdaki kişi de ideolojik nedenlerle bir düşman ya da bir rakip gibi değil, kötü kahraman ya da düşman gibi betimlenmelidir. İnsanlar efsanelere

çabuk kandığından, kendinizi büyük bir olgunun kahramanı gibi gösterin. Ve mesafenizi koruyun - insanlar size dokunamadan size benzemeye çalışsınlar. Yalnızca seyretsinler ve düş kursunlar.

İlkel insanlar ahşap ve taştan yapılan putlara taparlarken, uygar insanlar et ve kandan oluşan idollere taparlar.

-George Bernard Shaw

Jack'ın yaşamı politik kuramlar ya da siyaset bilimi yerine daha çok mitler, büyüler, efsaneler, öyküler ve masallarla bağlantılıydı.

-Jacquelinc Kennedy, John Kennedy'nin ölümünden bir hafta sonra

Karakterin Anahtarları

Baştan çıkarma, insan bilincini atlayıp, bilinçaltını harekete geçiren bir ikna etme biçimidir. Bunun nedeni çok basittir: dikkatimizi çekmeye çabalayan dürtüler, açık mesajların bombardımanı, açıkça politik ya da manipülatif davranan insanlar çevremizi sarmıştır ama bunlar bize çok seyrek cazip gelir ya da bizi aldatır. Alaycılığımız gitgide artmıştır. Karşınızdakinin bilincine hitap ederek, isteklerinizi açıkça belirterek, elinizdeki kartların tümünü göstererek ne elde etmeyi umut edebilirsiniz? İlgilenilmemesi gereken tedirgin edici bir başka dürtü olursunuz ancak.

Gözün ışınları temiz, iyi cilalanmış bir nesne -ister bakır ya da cam, ister su, parlak bir tay ve parlaklığı, ışıltısı olan bir madde- ile karşılaşınca, geriye yansır ve bakan kişi kendi yansımasını görür... Bir aynaya bakınca da aynısı yaşanır; bu durumda sanki kendinize başka birinin gözüyle bakar gibi olursunuz.

-Ibn Hazm, ***Güvercin Gerdanlığı: Arap Aşklarının Sanatı ve Uygulaması Üzerine Bir İnceleme***

Bu kaderden kaçınmak için ima etmek, bilinçaltına ulaşmak sanatını öğrenmeniz gerekir. Bilinçaltının en duyarlı ifadesi ise, efsanelerle bağlantılı olan düşlerdir; bir düşten uyanınca genelinde imgelerinin ve çözümlenemeyen mesajlarının etkisi altında kalırız. Gerçekle gerçekdışını birbirine karıştırdığından düşler adeta beynimizi kemirir. Gerçek kişiliklerle doludurlar, çoğu zaman gerçek olaylarla bağlantıları vardır ama yine de gerçekdışıdırlar ve gerçekleri hezeyanların sınırına taşırlar. Eğer düşlerdeki her şey gerçek olsaydı, üzerimizde etkisi olmazdı; eğer her şey gerçekdışı olsaydı, verdiği zevklere ve korkulara bu kadar fazla kapılmazdık. Her ikisinin karışımı olması bizi daha çok etkiler. Aynı anda hem tanıdık hem yabancı bir şey olduğundan, Freud buna "tekinsiz" adını vermişti.

"Tekinsiz" olguların deneyimini uyanık olduğumuz zamanlarda da yaşarız: "daha önce de görmüştüm" duygusu, mucize bir rastlantı, çocukluk dönemini anımsatan garip olaylar. İnsanlar da aynı etkiyi yaratabilir. Örneğin Kennedy ya da Andy Warhol gibi kişilerin varlıkları, hareketleri, sözleri hem gerçek hem gerçekdışılık duygularını uyandırır: belki farkına varmayız (zaten nasıl fark edebiliriz ki) ama bunları düşlerimizdeki figürler gibi görürüz. Onları gerçeğe sımsıkı bağlayan dürüstlük, oyunseverlik, duyarlılık gibi nitelikleri vardır ve aynı zamanda uzak duruşları, üstünlükleri, gerçeküstü gibi görünüşleri adeta bir filmden fırlamış izlenimini yaratır.

Modern çağda tek önemli kolektif baştan çıkarma olgusunu film yıldızları ya da sinema idolleri yaratmıştır... Mitoloji ya da sanat figürlerinin baştan çıkarmalarıyla kıyaslanabilecek büyük efsanelerin yaratılmadığı bu dönemde onlar bizim tek efsanemizdi. • Sinemanın gücü kendi mitlerinde yatar. Öyküleri, psikolojik portreleri, hayalleri ya da gerçekleri, verdiği anlamlı izlenimler yalnızca ikincil unsurlardır. Yalnızca mitler güçlüdür ve sinema mitlerinin kalbinde baştan çıkarma yatar. Tanınmış bir kadın ya da erkeğin (genelinde kadın) baştan

çıkarıcı gücü sinematografik imajın kışkırtıcı ama aldatıcı gücüne bağlıdır... • Bir yıldız hiçbir açıdan ideal ya da yüce bir varlık değildir; yapaydır... Onun varlığı, tüm sağduyu ve ifadeyi boşluğa duyulan ritüel bir hayranlığın, bakışlarının etkisinin, gülüşünün anlamsızlığının altına gömmeye neden olur. Böylelikle mitolojik bir konum kazanır ve özverili hayranlığın kolektif ritlerinin konusu olur. • Sinema idollerinin yükselişi, kitlelerin hayranlığını kazanması, modern zamanların en merkezindeki öyküdür... Bunu, gizemine kapılmış kitlelerin düşleri olarak tanımlayıp küçümsemek anlamsızdır.

Bu bir baştan çıkarıcı olgudur...

• Kitleler döneminde baştan çıkarma artık **Tehlikeli İlişkiler** *ya da* **The Seducer's Diary** *yapıtlarındakine benzemediği gibi en görkemli baştan çıkarma olgularını anlatan mitolojik öykülere de benzemez. Eski öykülerin ateşine karşın çağdaş idoller, imaj ve kitle gibi iki soğuk aracının kesiştiği noktada kaldığından, soğuktur. • Ünlü yıldızlar ya da baştan çıkarıcılar yetenek veya zekâları yerine ortalıkta görünmeyerek insanlarda hayranlık uyandırırlar. Soğukluk ve boşlukları büyüleyicidir... Bu ünlü baştan çıkarıcı görüntüler bizim maskelerimiz, bizim Paskalya Adası heykellerimizdir.*

-Jean Baudrillard, **Seduction**

Bu tiplerin insanlar üzerinde tedirgin edici, unutulmayan etkileri vardır. İster özel olarak, isterse kalabalık içinde, bizi baştan çıkarırlar, kendilerine fiziksel ve psikolojik olarak sahip olma duygularımızı harekete geçirirler. Ama düş ürünü birine, bir film yıldızına, bir siyaset yıldızına hatta yollarımızın keşisebileceği Warhol gibi gerçek-yaşam büyücülerinden birine nasıl sahip olabiliriz ki? Onlara sahip olamayınca, tutkuyla bağlanırız; düşüncelerimizden, düşlerimizinden, fantezilerimizden hiç çıkmamaya başlarlar. Farkında olmadan onları taklit ederiz. Psikolog Sandor Ferenczi buna "içe yansıma" adını veriyor: başka bir insan egomuzun bir parçası oluyor ve onun karakterinizi içselleştiriyoruz. Bir Yıldızın

en sinsi baştan çıkarma gücü budur. Kendinizi gerçek ile gerçekdışının karışımı biçimine getirirseniz bu güce sahip olabilirsiniz. İnsanların çoğu umarsızca gerçekçidir. Sizin yapmanız gereken ise kendinizi uçup kaybolabilecek duruma getirmektir. Sözleriniz ve davranışlarınız bilinçaltınızdan yükselir gibi görünmeli, belirli bir gevşekliği olmalıdır. Kendinizi geride tutmalı, insanların sizi gerçekten tanıyıp tanımadıklarını merak etmeleri için ara sıra bir özelliğinizi sergilemelisiniz.

Yıldızları çağdaş sinema yaratmıştır. Bu durum hiç de şaşırtıcı değildir çünkü filmler düş dünyasını yaratır. Filmleri karanlıkta, yarı-uyur bir durumda izleriz. İmgeler yeterince gerçektir, belirli bir dereceye kadar gerçek durumları yansıtır ama göz kırpan ışıklardan ibaret olduklarından gerçek olmadıklarını da biliriz. Sanki başka birinin düşlerini izler gibi hissederiz. Bu nedenle Yıldızları yaratan tiyatro değil sinemadır.

Tiyatro sahnesindeki aktörler çok uzaktadır, kalabalığın arasına karışmıştır, varlıkları çok fazla gerçektir. Filmlerin Yıldızı yaratmasına yardımcı olan ise aktörleri çevrelerinden bir anda ayırabilen, imgeleriyle beyninizi dolduran yakın plan çekimlerdir. Yakın plan çekimler oynadıkları karakterden çok, kendileri hakkında bir şeyler açıklar gibidir. Yüzüne bu kadar yakından bakınca Greta Garbo'nun kendisini görürüz. Kendinizi bir Yıldız'a benzetirken bu noktayı unutmayın. Öncelikle hedefinizdeki kişinin beyazperdedeki yakın plan çekim kadar beynini bir anda doldurabilecek büyüklükte bir yapı oluşturmalısınız. Sizi herkesten farklı gösteren bir stiliniz olmalı. Biraz belirsiz ve düşsel görünün ama çok uzaklarda da olmayın; insanların sizi unutmalarını ya da üzerinize zorlukla yoğunlaşmalarını istemezsiniz. Siz karşılarında olmadığınız zaman bile belleklerinde sizi görebilmeliler.

İkinci olarak boş, gizemli, tam ortasında Yıldız parlaklığı olan bir yüz ifadesi edinin. Böylece insanlar ifadenizden istediklerini okuyabilecekler ve sizin karakterinizi, hatta ruhunuzu bile görebildiklerini iddia edeceklerdir. Bir Yıldız duyguları, ruhsal durumları belirtmek, duygulu

davranmak yerine yorumları gösterir. Garbo'nun, Dietrich'in hatta yüz ifadelerini James Dean'e benzeten Kennedy'nin akıllardan çıkmayan yüzünün gücü budur.

Canlı bir varlık dinamik ve değişkendir ve buna karşılık bir nesne ya da imge pasiftir ama pasifliği bizim fantezilerimizi harekete geçirir. Bir insan bir cins nesne biçimine gelerek bu gücü elde edebilir. On sekizinci yüzyılın ünlü şarlatanı Kont Saint-Germain, birçok açıdan Yıldız'ın öncüsüydü. Kimse nereden geldiğini bilemeden birdenbire kentte ortaya çıkıverirdi; birçok yabancı dil konuşurdu ama aksanı hiçbir ülkeye ait değildi. Ayrıca kaç yaşında olduğu da bilinmezdi - genç sayılmazdı ama yüzünde sağlıklı bir ışıltı vardı. Yalnızca geceleri sokağa çıkardı. Her zaman siyahlar giyip göz kamaştırıcı mücevherler takardı. Kral XV. Louis'nin sarayına gelişi derhal ortalığı sarsardı; zengin olduğu belliydi ama kimse servetinin kaynağını bilmezdi. Kralı ve Madame de Pompadour'u sihirli güçleri olduğuna inandırmıştı. Madenleri altına çevirme (simyacılık armağanı olarak) becerisi olduğuna bile inanılırdı ama hiçbir zaman kendi adına iddialarda bulunmaz, yalnızca ima ederdi. Asla evet ya da hayır demez, belki derdi. Yemeğe oturur ama hiçbir şey yediği görülmezdi.

Madame de Pompadour'a nasıl tuttuğuna göre rengi ve görünüşü değişen bir kutu içinde şekerleme armağan etmişti. Madame bu büyüleyici nesnenin ona kontu anımsattığını söylemişti. Kont Saint-Germain insanların gördüğü en garip tabloları yapardı - renkler öylesine canlıydı ki, mücevher çizdiği zaman bakanlar gerçek olduğunu düşünürdü. Ressamlar sırlarını öğrenmeye can atardı ama asla açıklamazdı. Birdenbire, sessizce, geldiği gibi kenti terk ediverirdi. En büyük hayranı onunla tanışıp asla unutamayan Casanova idi. Öldüğü zaman kimse inanmamıştı; yıllar, on yıllar hatta yüz yıl sonra bile insanlar onun bir yerde gizlendiğini düşünüyordu. Böyle güçlere sahip olan biri asla ölmez.

Kont, Yıldız niteliklerinin tümüne sahipti. Hakkındaki her şey belirsiz ve yoruma açıktı. Canlı ve renkli bir insan olarak kalabalığın içinde

göze çarpıyordu. Nasıl bir Yıldız yaşlanmaz ya da yok olmazsa, insanlar onun da ölümsüz olduğuna inanıyorlardı. Sözleri de tıpkı varlığı gibi büyüleyici, karmaşık, garip, anlamı belirsizdi. Kendinizi parlak bir nesne biçimine getirerek böyle bir güce sahip olabilirsiniz.

Andy Warhol hakkında her şeyi öğrenmek istiyorsanız, yalnızca resimlerime, filmlerime ve yüzüme bakın, işte ben ordayım. Ardında hiçbir şey yok.

-Andy Warhol, Stephen Koch'un *Stargazer: The Life, World&Films of Andy Warhol* adlı yapıtından alıntı

Andy Warhol da kendisini tanıyanların aklından bir daha asla çıkmazdı. Belirgin bir stili vardı -hani şu gümüş peruklar- ve yüz ifadesi boş ve gizemliydi. İnsanlar ne düşündüğünü asla çözemezdi: tıpkı resimleri gibi yalnızca yüzeyseldi. Varlıklarının niteliğiyle Warhol ile Saint-Germain, on yedinci yüzyılın görkemli göz aldatıcı (tromp l'oeil) tablolarını ya da M.C. Escher'in gerçekçilikle olanaksızlığı birleştirip görenleri gerçek mi hayal mi diye düşündüren resimlerini anımsatıyorlardı.

Bir Yıldız'ın göze çarpması için, Dietrich'in partilerdeki duruşu gibi belirli bir dramatik yetenek gerekir. Bazen düşsel bir görünüm, sigara içme stiliniz, ses tonunuz, yürüyüş biçiminiz gibi belli belirsiz ayrıntılarla sağlanabilir. Çoğunlukla bunun gibi küçük ayrıntılar insanları etkiler ve sizi taklit etmelerini sağlar: Veronica Lake'in sağ gözüne düşen buklesi, Cary Grant'ın sesi, Kennedy'nin ironik gülüşü. Bu ayrıntılar bilinçli beyne pek fazla takılmaz ama göze çarpıcı biçimi ya da farklı rengi olan bir nesne kadar çekici olabilir. Büyüleyici görüntülerin ötesinde anlamı olmayan nesneler garip bir biçimde, bilinçaltından bizi çeker.

Yıldızlar kendileri hakkında daha fazla bilgilenmemizi isterler. Özel yaşamınızın bir noktasına göz atmalarına izin vererek, kişiliğinizin bir unsurunu açıklar gibi yaparsanız, insanların merak duygusunu uyandırırsınız. Bırakın düşlere dalsınlar, hayal kursunlar. Bu tepkiyi uyandıran bir

nokta ruhsal konulara eğilme imasıdır ve tıpkı James Dean'in Doğu felsefesine ve büyülere olan ilgisi gibi son derece baştan çıkarıcıdır. Yıldızlar, Olimpus Dağı'ndaki aşk ve eğlence için yaşayan tanrılar gibidirler. İnsanlar, hayvanlar, hobileriniz gibi sevdikleriniz başkalarının bir Yıldız'da görmek istediği güzelliklerdir. İnsanlara özel yaşamınızın kırıntılarını, uğruna savaştığınız davaları (o an için) âşık olduğunuz kişiyi göstererek bu arzuyu sömürebilirsiniz.

Yıldızların bizi baştan çıkarmalarının başka bir yöntemi de kendileriyle özdeşleşmemizi sağlayıp, ikincil heyecanlara kapılmamıza yol açmaktır. Truman konusundaki basın toplantısında Kennedy bunu yapmıştı: kendini, yaşlı bir adam tarafından horgörülen mağdur konumuna sokarak, evrensel kuşak çelişkisini uyandırmış ve gençlerin kendisiyle özdeşleşmelerini sağlamıştı. (Hollywood filmlerinin horgörülen, haksızlık edilen genç kahramanlarının popülerliği ona yardımcı olmuştu.) İşin anahtarı tıpkı James Stewart'ın her yerde karşımıza çıkan orta-sınıf Amerikalıyı ya da Cary Grant'ın sakin aristokratı temsil etmesi gibi, belirli bir tipi temsil etmektir. Sizin tipinizdekiler sizc yaklaşacak, sizinle özdeşleşecek, neşenizi ya da acınızı paylaşacaktır. Bu çekicilik bilinçsiz olmalıdır; sözlerinden değil, duruşunuzdan, tavırlarınızdan aktarılmalıdır. Günümüzde insanlar her zamankinden daha özgüvensizdir ve kişilikleri belirsizdir. Onlara yaşamda oynayacakları rolü saptamak konusunda yardımcı olun, akın akın sizinle özdeşleşmeye geleceklerdir. Tipinizi dramatik, göze batan ve kolayca taklit edilebilir olarak yaratın. İnsanların kendi kişiliklerini bulma duygusu üzerindeki gücünüz böylelikle derin ve gizli olacaktır.

Unutmayın ki, herkes bir gösteri sanatçısıdır. İnsanlar sizin ne düşündüğünüzü, ne hissettiğinizi tam olarak anlamayacaklar ve sizi görünüşünüze bakarak değerlendireceklerdir. Siz bir aktörsünüz. En etkili aktörlerin içedönük bir mesafesi vardır: tıpkı Dietrich gibi dışarıdan algıladıklarına dayanarak fiziksel varlıklarını biçimlendirirler. Bu içsel mesafe

bizi büyüler. Yıldızlar kendileri açısından oynamayı severler, sürekli imajlarını değiştirirler, zamana uyarlarlar. On yıl önce moda olup, şimdi geçerliliğini yitirmiş bir imaj kadar alay konusu olan başka bir şey yoktur. Yıldızlar, en kötü kader olan unutulmak olasılığına karşılık cilalarını ya da yüzlerini sürekli yenilemek zorundadırlar.

Simge. *İdol. Bir tanrı biçiminde oyulmuş ve belki de altın ve değerli mücevherlerle bezenmiş bir taş. Size tapanların gerçek bir güce sahip olduğuna inanmaları taşa can verir. Taşın biçimi görmek istediklerini görmelerini sağlar -bir tanrı- ama aslında yalnızca bir taş parçasıdır. Tanrı onların hayal dünyalarında yaşar.*

Tehlikeleri

Yıldızlar seyretmesi keyifli yanılsamalar yaratırlar. İşin tehlikesi, insanların aynı yanılsamaya uzun süre bakmaktan sıkılıp başka bir Yıldız'a dönmesidir. Eğer bunun olmasına izin verirseniz, takımyıldızlar arasında yerinizi tekrar almanın çok zor olduğunu görürsünüz. Ne pahasına olursa olsun, tüm gözleri sürekli olarak kendi üzerinizde tutmanız gerekir.

Kötü şöhretten ya da imajınızın lekelenmesinden korkmayın; biz Yıldızlarımızı çok kolay affederiz. Başkan Kennedy'nin ölümünden sonra bitmek bilmeyen ilişkileri, risk ve tehlike tutkusu gibi çok çeşitli sevimsiz gerçekler ortaya çıktı ama bunların hiçbiri onun çekiciliğini azaltmadığı gibi hâlâ Amerika'nın en büyük başkanlarından biri olarak görülüyor. Errol Flynn aralarında bir tecavüzün de bulunduğu çok sayıda skandalla yüz yüze kalmıştı ve bunlar yalnızca onun çapkın imajını güçlendirdi. İnsanlar bir kez bir Yıldız'ı kabul etti mi, en kötü reklam bile bu tutkuyu körükler. Elbette bazen çok ileri gitmiş olabilirsiniz; insanlar bir Yıldız'ın üstün bir güzelliğe sahip olmasını beklediğinden, çok fazla insansı zayıflık göstermek hayal kırıklığı yaratır. Yine de çok uzun süre gözden kaybolmak ya da çok fazla uzaklaşmakla kıyaslanınca, kötü reklam daha az teh-

like oluşturur. Eğer sizi hiç görmezlerse, insanların düşlerine giremezsiniz. Aynı zamanda halkın sizi çok yakından tanımasına da izin vermemelisiniz, yoksa imajınız tahmin edilir bir biçime dönüşür. Canları sıkılmaya başladığı anda insanlar size sırt çevirir çünkü can sıkıntısı toplumsal kötülüklerin doruğudur.

Belki de bir Yıldız için en büyük tehlike bitmek bilmeyen bir biçimde dikkat çekmektir. Sürekli ilgi odağı olmak kişiyi en azından şaşkına çevirir. Marilyn Monroe'nun öyküsünün de gösterdiği gibi sürekli kendisine bakılmanın yakıcı bir etki yarattığını her güzel kadın itiraf edecektir. Çözüm yolu ise Dietrich'in yaptığı biçimde kendinizle aranıza bir mesafe koymak, ilgi ve hayranlığı biraz kuşkuyla karşılamak, insanlardan uzak kalmaya özen göstermektir. İmajınıza eğlenceli bir açıdan yaklaşın. Daha da önemlisi insanların size gösterdiği ilginin tutkulu niteliğine asla kapılmayın.

İticiler

Baştan çıkarıcılar size yönlendirdikleri odaklanmış, bireyselleştirilmiş ilgileriyle sizi kendilerine çekerler. İticiler ise tam tersidir: özgüvensiz, içine kapalı, başkalarının psikolojisini anlamayan, insanları kendinden uzaklaştıran kişilerdir. Öz-farkındalıkları olmadığından, insanları usandırdıklarını, hükmetmeye çalıştıklarını, çok fazla konuştuklarını fark etmezler. Baştan çıkarıcılığın zevk vaatlerini oluşturma inceliğinden yoksundurlar. Benliğinizdeki itici niteliklerden sıyrılın ve başkalarındaki benzer nitelikleri tanımayı öğrenin - iticilere ilgi göstermenin ne zevki ne de kazancı vardır.

İticilerin Örneklemesi

İticiler çok çeşitli şekil ve cinslerde bulunur ama neredeyse tümünün ortak özelliği olan özgüvensizlik itici olmalarına yol açar. Hepimizde güven eksikliği vardır ve bunun acısını çekeriz. Yine de bu duyguyu yenmesini başarabiliriz; herhangi bir baştan çıkarma olgusu bizleri her zamanki içine kapanırlığımızdan sıyırır ve ister baştan çıkaralım, isterse baştan çıkarılalım, kendimizi canlanmış ve güven kazanmış hissederiz. Ne var ki, İticiler öylesine özgüvensizdir ki, baştan çıkarma sürecine dahil olamazlar. Gereksinimleri, kaygıları, utangaçlıkları onları başkalarına karşı kapalı tutar. Sizin davranışlarınızdaki en ufak belirsizliği egolarına karşı bir hakaret sayarlar, kendinizi biraz geri çekmenizi ihanet gibi görürler ve bu konuda şiddetle sızlanırlar.

Kolay gibi görünür aslında: İticiler insanı iter, öyleyse itilin, onlardan uzak durun. Ne yazık ki İticiler'in çoğunu ilk bakışta tanımak kolay değildir. Kendilerini pek belli etmezler ve çok dikkatli davranmadığınız takdirde, son derece mutsuz edici bir ilişki içine çekebilirler. Özgüvensizliklerinin ve kendilerine düşkünlüklerinin bazı ipuçlarını arayabilirsiniz: belki cimrilik ediyorlardı, belki olağandışı bir inatla münakaşaları sürdürüyorlardır ya da aşırı derecede önyargılıdırlar. Belki hakkınızda hiçbir şey bilmeden önce size hak etmediğiniz övgüleri yağdırıp aşklarını ilan ediyorlardır. Daha da önemlisi ayrıntılara hiç dikkat etmiyorlardır. Sizi farklı kılan getiren ayrıntıları göremedikleri için, özel bir ilgiyle sizi şaşırtamazlar.

Kont Lodovico gülümseyerek konuştu: "Söz veriyorum, şu bizim sağduyulu adamımız bir kadının ilgisini çekmek için bir daha asla böylesine aptalca davranmayacaktır." • Cesare Gonzaga yanıtladı: "Herhalde tanınmış olduğundan dolayı erkeklerin utanmasını engellemek için adını vermek istemediğim o beyefendi kadar aptalca davranmaz." • "En azından ne yaptığını anlatın bize," dedi Düşes. • Sonra Cesare devam etti. "Çok ünlü bir kadın tarafından seviliyordu ve kadının isteği doğrultusunda gizlice onun bulunduğu kente geldi. Kadını gördükten ve izin verdiği kadar birlikte olduktan sonra içini çekip acıyla ağladı, ondan ayrılmanın verdiği ıstırabı göstermeye çalıştı ve kendisini asla unutmaması için yalvardı. Ardından bu yolculuğu onun isteği üzerine yapmış olduğu için kaldığı hanın parasını onun ödemesinin daha doğru olacağına, kendisinin masraf etmesinin gerekli olmadığına inandığını açıkladı." • Bunu duyan hanımlar gülmeye başladılar ve adı geçen adama beyefendi denemeyeceğini söylediler. Erkeklerin çoğu öylesine derin bir utanca kapıldı ki, eğer adamın biraz sağduyusu olsaydı bu davranışın ne kadar alçaltıcı olduğunu fark ederdi.

-Baldassare Castiglione, ***The Book of the Courtier***

İtici nitelikleri yalnızca başkalarında değil kendi içimizde de tanımamız çok önemlidir. Neredeyse hepimizin benliğinde, İtici'nin bir, iki niteliği yatar ve bunları bilinçli olarak ayıklarsak, daha baştan çıkarıcı oluruz. Örneğin cimrilik bir insanın tek kusuru ise İtici olduğunu kanıtlamaz ama cimri bir insan gerçekten baştan çıkarıcı sayılmaz. Baştan çıkarma, aldatma amacıyla bile olsa kendinizi açmak demektir ve eğer para harcamaya kıyamıyorsanız, kendinizi de başkalarına vermeye kıyamazsınız. Güç kazanmayı engellediği gibi baştan çıkarma açısından da büyük bir günah sayılır.

En iyisi daha başlangıçta İticiler'den uzaklaşmak olduğundan, muhtaç pençeleriyle sizi kavramadan önce işaretleri okumayı öğrenin. Şimdi temel tipleri açıklıyoruz.

Kaba saba. Eğer baştan çıkarma bir tören ya da bir ritüel ise, bekleyiş heyecanı arttırdığından, verdiği zevkin bir kısmı süresine bağlıdır. Kaba insanların böyle şeylere sabrı yoktur; yalnızca kendi zevkleriyle ilgilenirler, sizin alacağınız zevke ilgi duymazlar. Sabırlı olmak, karşınızdaki kişiyi düşündüğünüzü gösterir ve her zaman iyi bir etki bırakır. Sabırsızlığın etkisi ise tam tersidir: sizin kendilerine çok ilgi duyduğunuzu, beklemek için bir nedeniniz olmadığını varsaydıkları için Kaba sabalar, bencilliklerivle sizi incitirler. Bencilliklerinin altında ise içlerini kemiren bir aşağılık duygusu yatar. Eğer onları bekletirseniz ya da reddederseniz, aşırı tepki gösterirler. Eğer bir Kaba saba ile ilgilendiğinizden kuşkulanıyorsanız, bir deney yapın - o kişiyi bekletin. Vereceği tepki bilmeniz gereken her şeyi açıklayacaktır.

Boğucu. Daha siz onların var olduğunu bile fark etmeden Boğucular size âşık olurlar. Bu huyları aldatıcıdır - sizi karşı konulmaz bulduklarını düşünürsünüz ama aslında benliklerinde asla dolduramadıkları bir boşluk, derin bir kuyu vardır. Asla Boğucularla bir ilişkiye girmeyin; travma geçirmeden ellerinden kurtulmanız neredeyse olanaksızdır. Geriye çekilmek zorunda olduğunuzu hissedinceye dek size sımsıkı sarılırlar ve geri çekildiğiniz zaman da suçluluk duygusuna iterler. Sevdiğimiz kişiyi yüceltiriz ama aşkın gelişmesi için zamana gereksinimi vardır. Size ne kadar çabuk hayran kaldıklarını görerek Boğucuları tanımayı öğrenin. Hayran olunmak egonuzu yükseltecektir ama size sundukları şiddetli duyguların sizin yaptığınız herhangi bir şeyle bağlantılı olmadığını sezeceksiniz. Bu içgüdülerinize güvenin.

Boğucuların bir alt tipi ise Paspas'lardır. Bir köle gibi sizi taklit ederler. Kendilerine özgü bir fikir üretme becerileri olup olmadığına bakarak bu tipleri çarçabuk saptayabilirsiniz. Sizinle aynı fikri paylaşmama konusunda zorlanmaları kötü bir işarettir.

Şimdi bakalım aşk nasıl azalmış. Kişinin sevdiğiyle uzun uzun konuşabilmesi, kolayca teselliye ulaşabilmesi, sevgilinin uygunsuz giyimi ve davranışları ve birdenbire yoksulluğa düşmesi gibi nedenlerle azalabilir... • Azalmanın başka bir nedeni de sevgilinin kötü şöhretinin, cimriliğinin, kötü karakterinin, genel olarak kötü yanlarının, hatta başka bir kadınla sevgiye dayalı olmasa bile süren ilişkisinin öğrenilmesidir. Eğer bir kadın sevgilisinin aptalca ve düşüncesiz davranışlarını, mahremiyetine aldırış etmediğini fark ederse yine aşk azalır. Sadık bir âşık, istekleriyle eşini utandırmak yerine sevginin en acı tarafını seçebilmelidir. Eğer erkek yalnızca kendi zevkini düşünürse ya da kadının çekingenliğine aldırış etmezse, onun iyiliğini göz ardı ederse, ona artık sevgili değil, hain denir. • Kadın sevgilisinin savaştan korktuğunu, hiç de sabırlı olmadığını ya da kibirli olduğunu öğrenince aşk yine azalabilir. Herhangi bir sevgilinin karakterine en uygun şey, alçakgönüllülüktür ve tümüyle kibirden uzak kalmaktır. • Ayrıca bir aptalın ya da delinin bitmek bilmeyen konuşmaları da aşk azaltır. Kadınların yanında çılgınca sözlerini uzattıkça uzatmak isteyenler vardır; hoşgörüyle karşılanmayan bir dille yapılan boş konuşmaların keyif vereceğini zannederler ama yanılırlar. Gerçekte aptalca davranışlarının bilge bir kadına zevk vereceğini düşünen bir erkek, en büyük sağduyu yoksunluğuna düşmüş demektir.

-Andreas Capellanus, "*How Love is Diminished*"

Ahlakçı. Baştan çıkarma bir oyundur ve eğlenceli olması gerekir. Aşkta ve baştan çıkarmada her şey mübahtır; ahlakçılık bu tabloya asla katılmamalıdır. Ne var ki Ahlakçı'nın karakteri çok katıdır. Sabit fikirlerinde ısrar eden, sizi kendi standartlarına uydurmaya çabalayan insanlar vardır. Sizi değiştirmek, daha iyi bir insan yapmak isterler, sürekli eleştirir ve yargılarlar - hayattan aldıkları tek zevk budur. Aslında ahlak fikirleri kendi mutsuzluklarından kaynaklanır ve kendi çevrelerindekilere hükmetme arzularını maskeler. Uyum sağlamak ve keyif almak becerilerinin

olmayışı kolayca fark edilebilir; katı düşünce biçimlerine bazen fiziksel katılıkları da eşlik eder. Eleştirilerini kişisel olarak almamak zor olduğundan, onların yanında bulunmamak, zehirli yorumlarından kaçınmak daha doğrudur.

Eli sıkı. Ucuzluk parayla yaşanan sorundan daha fazlasına işaret eder. Kişinin karakterindeki kısıtlayıcı bir yönü gösterir. Kendilerini eğlenceye vermekten ya da risk almaktan çekinirler. En itici huylardan biridir ve asla böyle davranmak için kendinize izin vermeyin. Eli sıkıların çoğu bir sorunları olduğunu fark etmez; birine birkaç kırıntı verince, çok cömert davrandıklarını sanırlar. Kendinizi dikkatle inceleyin - belki sandığınızdan daha ucuzcusunuz. Seçici cömertliğin baştan çıkarıcı potansiyelini görebilmek için paranızı ve kendinizi daha rahatça harcamaya alıştırın. Elbette harcamalarınızı denetlemelisiniz. Çok fazla vermek sanki birini satın almak istiyormuşsunuz gibi, umarsızlığın işareti sayılır.

Beceriksiz. Beceriksizler utangaçtır ve utangaçlıkları sizin benzer duygularınızı da arttırır. Başlangıçta sizi çok fazla düşündükleri için böylesine beceriksizleştiklerini düşünebilirsiniz ama aslında onlar yalnızca kendilerini düşünüyorlardır. Görünümleri hakkında kaygılanıyorlar ya da sizi baştan çıkarmanın sonuçlarını merak ediyorlardır. Kaygıları çoğunlukla bulaşıcı olduğundan, kısa süre sonra siz de kendi hakkınızda kaygılanmaya başlarsınız. Beceriksizler çok ender olarak baştan çıkarma olgusunun son aşamasına kadar gelirler. Bu aşamaya ulaşabilirlerse, genelinde bunu da yüzlerine gözlerine bulaştırırlar. Baştan çıkarma olgusunda işin anahtarı cesur davranmak ve hedefteki kişinin durup düşünmesine zaman vermemektir. Beceriksizlerin ise zamanlama duygusu yoktur. Onları eğitmenin eğlenceli olacağını varsayabilirsiniz ama eğer belirli yaşı geçmişlerse, durumları umutsuzdur. Kendi benliklerinin dışına çıkmayı beceremezler.

Geveze. En etkili baştan çıkarmalar görünümle, dolaylı davranışlarla, fiziksel çekicilikle yürütülür. Sözlerin de bir yeri vardır ama çok fazla ko-

nuşmak genelinde büyüyü bozar, yüzeysel farklılıkları yükseltir ve konuyu ağırlaştırır. Çok konuşanlar çoğunlukla kendilerinden söz ederler. Acaba sizi sıkıyor muyum? diyen iç sesleri gelişmemiştir. Geveze olmanın kökleri çok derinlerdeki bencillikte yatar. Bu tip insanların sözlerini kesmeyin ya da tartışmayın - böyle davranarak yalnızca gevezeliklerini arttırırsınız. Ne pahasına olursa olsun, kendi dilinizi tutmayı öğrenin.

Gerçek erkekler / Güzelleşmeye uğraşmamalıdır.../ Kendilerini temiz tutmalı, egzersiz yapmalı, açık havada çalışmalı / Güneşten yanın; toganızın üstünüze oturduğundan emin olun / Lekelerinizi göstermeyin; ayakkabılarınızı çok sıkı bağlamayın / Ya da paslanmış tokaları ihmal etmeyin / Çok bol giysilerle dolaşmayın. Becereksiz bir berberin / Görünümünüzü bozmasına izin vermeyin: saçınız ve sakalınız / Uzman ilgisi ister. Tırnaklarınızı törpüleyin ve temiz tutun;/ Burun kıllarının uzamasına izin vermeyin / Nefesinizin güzel koktuğundan emin olun, / Burunlarını kıvırtan ağır erkek kokusundan kaçının../ Ben sizleri (kadınları) keçi gibi kokan koltukaltları için uyaracaktım / Ve bacaklarınızdaki kıllar için, / Ama Kafkaslar'dan gelen dağlı kızları / Ya da Misya'lı köylü kızlarını eğitmiyorum; yani gerek yok / İhmal edip dişlerinizin sararmasına izin vermemeyi ya da her sabah ellerinizi yıkamayı anımsatmama. / Cildinizi nasıl güzelleştireceğinizi biliyorsunuz / Pudrayla birlikte solgun yüze biraz allık sürün, / Kaşlarınızın çizgisini beceriyle düzeltin,/ Bir yanağınıza kusursuz bir ben oturtun. / Gözlerinizi rimelle koyultmaktan kaçınmayın / Ya da biraz Kilikya safranı kullanmaktan... / Ama tuvalet masanızda duran kavanozları / Sevgilinizin görmesine izin vermeyin / Makyaj belli belirsiz olmalı. / Terli ensenizden akacak kadar kalın bir tabaka sürülmesi / Elbette itici olacaktır. Ya da şu yıkanmamış koyun yününün yağı - / Atina işi olabilir ama ya o koku! / Yüz kremi yapılır ama bundan kaçının. / Konuğunuz geldiği zaman sivilcelerinize ilaç sürmeyin / Dişlerinizi fırçalamaya başlamayın:/ Sonuç belki güzel olacaktır ama işlem mide bulandırıcıdır...

-Ovidius, ***Aşk Sanatı***

Tepkici. Tepkiciler size değil ama kendi egolarına karşı çok fazla duyarlıdırlar. Her sözünüzü süzgeçten geçirip kendilerine karşı en ufak bir aşağılama olup olmadığını araştırırlar. Baştan çıkarma olgularının çoğunda uygulandığı gibi stratejik olarak geri çekilirseniz, derin düşüncelere dalarlar ve size saldırırlar. Baştan çıkarma karşıtı olan sızlanma ve şikâyet etme gibi iki kötü huya sahiptirler. Birazcık onları alaya alan bir espri yaparak ya da öykü anlatarak bir denevden geçirin; hepimiz kendimizle biraz olsun alay edebilmeliyiz ama Tepkiciler bunu asla yapamaz. Hırslandıklarını gözlerinden okuyabilirsiniz. Kendi karakterinizdeki tepkiye yönelik nitelikleri yok edin - bu nitelikler farkında olmadan insanları iter.

Zevksiz. Zevksizler baştan çıkarma olgusu için çok önemli olan ayrıntılara hiç dikkat etmezler. Kişisel görünüşlerinden ve davranışlarından bunu anlayabilirsiniz -her açıdan giyimleri zevkten yoksundur; bazen kendini tutmanın, dürtülere boyun eğmemenin daha iyi olduğunu bile bilmezler. Zevksizler kalabalığın içinde ağızlarından çıkanı duymadan her şeyi konuşurlar. Zamanlama duyguları olmadığı gibi, sizin zevklerinizle de uyum sağlayamazlar. Düşüncesizlik Zevksizler'in en belirgin işaretidir (örneğin sizin ilişkilerinizden başkalarına söz etmeleri); böyle bir davranış yalnızca düşünmeden yapılmış bir hata gibi görünebilir ama temelinde onların radikal bencilliği, kendilerini başkalarının gördüğü gibi görememeleri yatar. Zevksizler'den kaçınmanın ara sıra kendinizi de tam tersi bir yöne hazırlamalısınız - düşünceli olmak, stil ve ayrıntıları özen göstermek bir baştan çıkarıcının en temel kurallarıdır.

İticilerin Örnekleri

1. Ünlü Roma imparatoru Agustus'un üvey torunu Claudius, gençliğinde geri zekâlı olarak kabul edilmiş ve ailesi tarafından kötü muamele edilmişti. MS 37 yılında imparator olan yeğeni Caligula, ona işkence etmekten adeta keyif alır, aptallığının cezası olarak son hızla sarayın çevre-

sinde koşturur, akşam yemeğinde çamurlu sandaletlerini ellerine bağlardı. Cladius büyüdükçe daha da aptallaşıyor gibi göründüğünden, tüm akrabaları öldürülme korkusu altında yaşarken kimse ona dokunmuyordu. MS 41 yılında bir grup entrikacı asker Caligula'yı öldürüp onu imparator ilan edince en fazla şaşıran Claudius oldu. Ülkeyi yönetme hırsına sahip olmadığından görevlerinin çoğunu özgür bırakılmış kölelerden oluşan sadık dostlarına dağıttı ve yemek, içmek, kumar ve fahişe peşinden koşmak gibi en sevdiği işlere yöneldi.

Claudius'un karısı Valeria Messalina, Roma'nın en güzel kadınlarından biriydi. Gerçi karısından hoşlanır gibiydi ama fazla ilgi göstermediği için Valeria bazı ilişkiler kurmaya başladı. Başlangıçta ilişkilerini gizli tutuyordu ama zaman içinde kocasının kendisini ihmal etmesine öfkelenerek gitgide daha fazla sefahata daldı. Sarayda erkekleri eğlendirdiği özel bir oda yaptırdı ve kapısına Roma'nın en ünlü fahişesinin adını yazıp elinden geldiğince onu taklit etti. Valeria'nın gösterdiği ilgiye karşı koyan erkekler idam ediliyordu. Neredeyse tüm Roma halkı bu oyunları biliyordu ama Claudius hiçbir şeyin farkında değilmiş gibi hiç laf etmiyordu.

Messalina'nın en sevdiği âşığı Gaius Silius'a olan tutkusu öylesine güçlüydü ki, her ikisi de evli olduğu halde, onunla evlenmeye karar verdi. Claudius'un sarayda olmadığı bir gün hileyle imzalatılmış olan bir evlilik kontratını kullanarak bir nikâh töreni düzenledi. Törenden sonra Gaius saraya taşındı. Kenti saran şok ve tiksintinin sonunda Claudius harekete geçmek zorunda kaldı ve Gaius ile birlikte karısının diğer sevgililerinin de idam edilmesi emrini verdi ama Messalina'ya dokunmadı. Yine de yaşanan skandala öfkelenen bir grup asker kadını buldu ve bıçaklayarak öldürdü. Bu haber kendisine iletilince, imparator yalnızca biraz daha şarap isteyip yemek yemeği sürdürdü. Birkaç gün sonra imparatoriçenin niçin akşam yemeklerine katılmadığını sorarak kölelerini şaşkınlığa uğrattı.

İlgi gösterilmemek kadar insanı öfkelendiren başka bir şey yoktur. Baştan çıkarma sürecinde kurbanınızı kuşkuya düşürmek için ara sıra ge-

ri çekilebilirsiniz ama uzun süreli ilgisizlik baştan çıkarmanın büyüsünü bozacağı gibi, nefret de uyandırır. Claudius bu davranışın aşırı uç örneğiydi. Duyarsızlığı gerçeksinimden doğmuştu: geri zekâlı gibi görünerek sahip olduğu hırsı gizlemiş ve tehlikeli rakiplerinden kendini korumuştu. Ama sonunda duyarsızlık doğasına işlemişti. Claudius gitgide şapşallaştı ve çevresinde olup bitenleri fark etmemeye başladı. Duyarsızlığı, karısını çok derinden etkiledi: fiziksel açıdan Claudius kadar göze hoş görünmeyen bir erkek nasıl olur da bana ilgi göstermez ya da başka erkeklerle kurduğum ilişkilerle ilgilenmez, diye düşünmeye başladı. Ama yaptığı hiçbir şeyin Claudius için önemi yoktu.

Belki Claudius aşırı ucu temsil ediyor ama duyarsızlık yelpazesi çok geniştir. Ayrıntılara, karşısındaki kişinin verdiği işaretlere pek dikkat etmeyenlerin sayısı oldukça yüksektir. Duyguları çalışmaktan, yaşadıkları zorluklardan, kendi içlerine kapanmaktan dolayı körelmiştir. Bu duruma genellikle çok uzun süreler birlikte olan çiftlerde tanık oluruz. Biraz daha ileri götürülürse öfkeli, acı dolu duygular uyandırır. Genelinde eşi tarafından aldatılan kişi duyarsızlık modelinin dinamiklerini başlatır.

Eğer bir sevgili tıpkı şöminenin önünde oturan kış kedisi gibi, kendisine kapı gösterildiği halde gitmemek için direniyorsa, gitmeye dayanamıyorsa, konuyu anlaması için çeşitli önlemlerin alınması gerekir ve bu önlemler sonunda onu acıtacak dereceye çıkana dek gitgide sertleşmelidir. • Kadın, onu yatağına almayı reddetmeli, onunla alay etmeli, öfkelendirmeli, annesini ona düşman etmeli, ona kesinlikle samimiyet göstermemeli, onun yaşayacağı yıkım konusunda uzun düşüncelere dalmalı, gitmesinin beklendiği açıkça belirtilmeli, onun zevklerine ve arzularına aldırış etmemeli, yoksulluğu yüzüne vurulmalıdır. Başka bir erkeğe ilgi duyduğunu açıkça göstermeli, her fırsatta sert kelimelerle onu suçlamalı, onun hakkında kendi çevresindeki asalaklara yalanlar söylemeli, konuşurken sürekli sözünü kesmeli ve sık sık dışarıda yapılması gereken işleri ona yüklemelidir. Kavga çıkarmak

için fırsat aramalı ve binlerce sadakatsizliğin kurbanı durumuna getirmeli, onu taciz etmek için bahaneler bulmalı, onun yanında başka bir erkekle bakışarak oynaşmalı, onun yüzüne karşı kendini ahlaksızlıklara atmalı, olabildiğince sık evden dışarı çıkmalı ve aslında sokağa çıkması için bir neden olmadığını da belirmelidir. Bunların hepsi bir erkeğe kapıyı göstermek için yararlıdır.

-Eastern Love, **Cilt II;** *The Harlot's Breviary of Kshemendra*

2. 1639 yılında Fransız Ordusu, Turin adlı İtalyan kentini kuşattı ve ele geçirdi. Şövalye (daha sonraları kont) de Grammont ile Matta adlı iki Fransız subayı, kentin güzel kadınlarıyla ilgilenmeye karar verdiler. Turin'in en tanınmış erkeklerinin eşleri en kolayca elde edilebilecek olanlardı çünkü kocaları daima meşguldü ve hepsinin sayısız metresi vardı. Ünlü eşlerin tek isteği kibar âşıkların kurallarıyla oynayacak erkekler olmalarıydı.

İki arkadaş bu konuda hiç zorlanmadılar ve şövalye, kısa bir süre sonra nişanlanacak olan güzel Mademoiselle de Saint-Germain'i seçerken, Matta yaşça daha büyük ve daha deneyimli olan Madame de Senantes'e yaklaştı. Hanımların en sevdiği renkleri öğrenince şövalye yeşil, Matta ise mavi giymeye başladı. Flört döneminin ikinci gününde kentin dışındaki bir sarayı gezmeye gittiler. Şövalyenin tüm çekiciliği üzerindeydi ve zeki esprileriyle Mademoiselle de Saint-Germain'i kahkahaya boğarken, Matta bu kadar başarılı olamadı. Kibar âşık davranışlarına pek sabrı yoktu ve Madame de Senantes ile dolaşmaya çıkınca uzanıp elini tuttu ve büyük bir cüretle kendisinden ne kadar hoşlandığını açıkladı. Tabi ki hanımefendi sinirlendi ve Turin'e döndükleri zaman yüzüne bile bakmadan çekip gitti. Ona hakaret ettiğini fark etmeyen Matta, kadının duygularına kapıldığını varsayıp kendisiyle gurur duydu. Ama Şövalye de Grammont, Madame de Senantes'yi ziyaret edip neler olup bittiğini sorunca kadın ona gerçeği anlattı - Matta tüm kuralları hiçe saymıştı ve onunla derhal yatağa girmeyi hazırdı. Şövalye gül-

meye başladı ve güzel hanıma kur yapanın kendisi olsaydı durumu nasıl idare edeceğini düşündü.

Bundan sonraki birkaç gün boyunca Matta tüm işaretleri yanlış okudu. Geleneklere karşı çıkarak Madame de Senantes'nin kocasını ziyaret etmedi. Birlikte at binerlerken daha eğlenceli bir av bulup tavşanların peşinden koştu ve enfiye çekerken ona ikram etmedi. Bu arada fazla ileri gittiği halde önerilerini sürdürdü. Sonunda Madame iyice sıkıldı ve yüzüne karşı şikâyet etti. Matta hatalarını fark etmediğini söyleyerek özür diledi. Özür dilemesi karşısında duygulanan kadın flörtü sürdürmeye karar verdi ama birkaç kur denemesinden sonra Matta yine onun yatağa atılmaya hazır olduğunu düşünmeye başladı. Daha önce olduğu gibi kadın reddederek onu hüsrana uğrattı. "İnsan ufak tefek ayrıntıları bir yana bırakıp, işin özüne geldiğinde, bence kadınlar kolayca aşağılandıklarını düşünmezler," dedi Matta şövalyeye. Ama Madame de Sanantes onunla ilişkisini sürdürmeye niyetli değildi ve Şövalye de Grammont kaçırmaması gereken fırsatı fark etti. Kadının hoşnutsuzluğundan yararlanıp gizlice kur yaptı ve sonunda Matta'nın zorla elde etmek istediklerine sahip oldu.

Birinin sizi kendisine aitmiş gibi görmesi, kesinlikle itiraz etmeyeceğinizi düşünmesi kadar itici bir şey daha olamaz. Böyle kibirli bir düşüncenin en ufak belirtisi bile baştan çıkarmanın sonunu getirir; kurbanınızın kalbini kazanmak için zamanınızı iyi kullanmalı ve kendinizi kanıtlamalısınız. Belki ağır ağır giderseniz onun ilgisini yitireceğinizden ya da kendisinden hoşlanmadığınızı düşüneceğinden ürkersiniz ama bu ürkeklik aslında sizin güvensizliğinizi yansıtır ve güvensizlik her zaman için iticidir. Ne kadar ağır giderseniz, ilginizin derinliğini ne kadar gösterirseniz, yaratacağınız etki o kadar fazla olacaktır.

Çok az sayıda formalite ve törenin kaldığı günümüzde, baştan çıkarma olgusu geçmişten gelen, çok eskilerin modellerini koruyan bir ritüeldir ve tüm kurallarına uyulması gerekir. Acelecilik duygularınızın derinliğini değil, kendinize olan düşkünlüğünüzü gösterir. Bazen birini sizi sev-

mesi için acele ettirebilirsiniz ama bu çeşit sevginin içermediği zevklerden yoksun kalırsınız. Eğer doğuştan tez canlıysanız, bunu gizlemek için elinizden geleni yapın. Belki çok garip gelecek ama, kendinizi geri çekmek için harcayacağınız çabayı kurbanınız son derece baştan çıkarıcı olarak algılayacaktır.

Silahını eline alınca cesur ve atak olan erkekleri sevdikleri gibi bazı kadınlar aşkta da aynı biçimde davranmalarını isterler; onlara karşı çok fazla saygılı olan erkekler asla samimiyetlerini kazanamazlar. Tabi büyük bir küstahlık, cüret ve kibirle tutup kendilerini yere atacak kadar kendinden emin olmalarını istemezler ama belirgin bir küstahça alçakgönüllülük ya da alçakgönüllü bir küstahlık beklerler. Temelinde onlar ahlaksız değildirler, erkekleri kışkırtmazlar, teklifte bulunmazlar ama yine de iştah ve tutkuyu nasıl uyandıracaklarını bilirler, karşı çıkışlarıyla erkeklerin aklını başından öylesine alırlar ki, bu fırsatı yakalamasını becerememeyenler korkak, ruhsuz ve aptal sayılıp sonsuza dek şanslarını yitirmiş olurlar. • İki onurlu beyefendi arkadaşın hiç de aşağı sınıftan olmayan iki onurlu hanımefendiyle bir gün Paris'te bir bahçede dolaşmaya gitmek üzere sözleştiklerini duymuştum. Hanımlar birbirinden ayrılıp kendi kavalyeleriyle birlikte, bahçenin birbirine geçen dalların ve yaprakların gün ışığını kestiği, serinlettiği daracık yollarında dolaşmaya başladılar. Erkeklerden biri atak bir adamdı ve bu buluşmanın açık havada dolaşmaktan öte bir şeyler içerdiğini sezmişti. Yanındaki hanımın alev alev yanan yüzü ve açık saçık, çılgınca konuşmaları, çiçeklerin kokusunu almanın dışında arzuları olduğunu gösteriyordu ve o da böyle bir fırsatı kaçırmamaya kararlıydı. Hiçbir girizgâha gerek duymadan hanımı toprak ve çimenden oluşan kanepeye yatırıp büyük bir zevkle işe koyulunca, yalnızca, "Aman Tanrım! Ne yapıyorsunuz beyefendi! Siz tanıdığım en çılgın ya da garip adam olmalısınız. Ya burdan bir geçen olursa, ne düşünür? Hadi gidin!" itirazı geldi kulağına. Ama beyefendi hiç aldırış etmeden başladığını bitirdi ve

hanımefendi de öylesine zevk aldı ki, daracık yolda üç, dört kez gidip geldikten sonra aynı yerde yine beraber oldular. Bahçenin açıklık bir noktasına gelince öteki çifti tıpkı bıraktıkları gibi yürürken gördüler. Yaptıklarından zevk almış olan hanımefendi aynı durumdaki beyefendiye, "İnanıyorum ki filanca bey aptalca erdemlik taslayarak yanındaki hanıma yalnızca güzel konuşmalar ve yürüyüşlerle keyif vermeye çalıştı," dedi. • Daha sonra bir araya geldiklerinde iki hanım birbirine işlerin nasıl gittiğini sordu. Zevkin doruğuna ulaşmış olan hanım gerçekten de her şeyin iyi gittiğini, hatta daha iyisinin olamayacağını söyledi. Öteki hanım ise gördüğü en aptal ve en korkak adamla birlikte dolaşmış olduğunu anlattı. İki beyefendi ise aralarında, "Ah şu aptal adam! Korkak ve alçak adam!" çığlıkları atarak konuşup gülüşen iki hanımı izliyordu. Sonunda başarıya ulaşmış olan beyefendi arkadaşına, "Şu hanımlara kulak ver, seninle alay ediyorlar, dalga geçiyorlar. Erdemli olmayı fazla abarttığını ve bu fırsattan yararlanamadığını göreceksin," dedi. Ne var ki, karşısına çıkan fırsattan yararlanmasını beceremeyişti ve bu hatasını düzeltecek zamanı olmayacaktı.

-Seigneur de Brantôme, *Lives of Fair&Gallant Ladies*

---

3. 1730'larda Paris'te yaşayan Meilcour adlı genç, ilk aşk ilişkisini kuracak yaşa gelmişti. Annesinin arkadaşı kırk yaşlarındaki dul Madame de Lursay çok güzel ve çekiciydi ama kimsenin dokunamadığı bir kadın olarak ün yapmıştı. Meilcour daha çocukluğunda ona sevdalanmıştı ama aşkının yanıtlanacağını hiç beklemiyordu. Artık belirli bir yaşa gelince de Madame de Lursay'ın sevgi dolu bakışlarının annelik sevgisinden öte bir şeyler taşıdığını seziyordu.

İki ay boyunca Meilcour, Madame de Lursay'ın yanında titredi. Ondan çekiniyor ve ne yapacağını bilemiyordu. Bir akşam gördükleri bir oyunu tartışıyorlardı. Kahramanlardan biri bir kadına aşkını ne kadar güzel açıklamıştı. Meilcour'un belirgin tedirginliğini hisseden Madame,

"Eğer yanılmıyorsam, böyle bir açıklama utandırıcı gibi gelebilir çünkü senin de yapacağın bir açıklama var," dedi. Gerçi Madame de Lursay, delikanlının beceriksizce davranışlarının kendisinden kaynaklandığını biliyordu ama erkeklerle dalga geçmeyi de severdi. Hadi bakalım söyle bana, kime âşıksın dedi ve sonunda Meilcour ona âşık olduğunu itiraf etti. Annesinin arkadaşı olarak kendisine karşı böyle duygular beslememesi gerektiğini söylerken bir yandan da içini çekip, uzun uzun yüzüne baktı. Sözleri bir şey anlatırken bakışları başka şeyler söylüyordu belki de Madame delikanlının sandığı kadar dokunulmaz değildi.

Bundan sonraki birkaç gün boyunca Meilcour sürekli olarak aşkına yanıt vermesi için de Lursay'ye ısrar etti ama Madame reddetti, sonunda delikanlı umarsız bir durumda kaldığını kabul edip vazgeçti. Ne var ki birkaç gün sonra, evindeki bir akşam toplantısında Madame'ın giysisi her zamankinden daha gözalıcıydı ve bakışları delikanlının kanını kaynatıyordu. Meilcour bakışlarını yanıtladı, adım adım onu izledi ama Madame, başkalarının fark etmesini önlemek için aralarındaki mesafeyi korumaya özen gösterdi. Yine de öteki konuklar gittikten sonra Meilcour'un kuşku uyandırmadan kalması için gerekeni yaptı.

Yalnız kaldıklarında delikanlıyı kanepeye, yanına oturmaya davet etti. Meilcour'un sesi çıkmıyordu; odadaki sessizlik rahatsız ediciydi. Onu konuşturabilmek için de Lursay her zamanki konuyu açtı: delikanlının gençlik tutkusu gelip geçici bir hevesti. Melicour yadsımak yerine hüsrana uğramış göründü, kibar uzaklığını korudu ve sonunda kadın açık bir ironiyle söze başladı. "Burada bulunmana benim izin verdiğim öğrenilirse, kendi isteğimle seninle baş başa kaldığım duyulursa... insanlar ne düşünür? Ama sen bu kadar saygılı davrandığın için, ne kadar da hatalı düşünmüş olurlar." Harekete geçme işaretini alan Meilcour aniden elini tuttu ve gözlerinin içine baktı. Madame yanakları kızararak ona gitmesini söyledi ama kanepeye bedenini yerleştirme biçimi ve bakışları tam aksini belirtiyordu. Meilcour kararsız kaldı; ona gitmesini söylemişti ve eğer sö-

zünü dinlemezse belki kadın bir olay çıkarır ve onu asla bağışlamazdı. Böylece Meilcour kendini aptal durumuna düşürür ve annesi de dahil olmak üzere herkes bunu duyardı. Ayağa kalkıp cüretkâr davranışı için özür diledi. Kadının şaşkın ve biraz da soğuk bakışı gerçekten de delikanlının fazla ileri gittiğini gösteriyordu ya da Meilcour öyle yorumladı ve veda edip dışarı çıktı.

Meilcour ile Madame de Lursay, Crébillon'un (oğul), kendi döneminde Fransa'da tanık olduğu ahlaksızlıkları anlattığı 1738 tarihli *Ruh ve Gönül Serkeşliği* adlı romanında yer almaktadır. Crébillon için baştan çıkarma tümüyle işaretlere, bu işaretleri verme ve alma beceresine dayanmaktadır. Bunun nedeni cinselliğin bastırılmış olması nedeniyle konuşmaların belirli şifrelerle yapılması değildir. Daha çok, sözsüz iletişimin (giysiler, el hareketleri, davranışlar) konuşmalardan daha zevkli, daha heyecan verici ve baştan çıkarıcı olmasıdır.

Crébillon'un romanında Madame de Lursay, delikanlıları baştan çıkarmayı seven, bu konunun ustası bir kadın olarak tanımlanmıştır. Ne var ki, kendi düşüncelerine çok fazla dalmış olduğundan işaretleri doğru okuyamayan Meilcour'un gençlik aptallığını o bile yenememiştir. Romanın ilerleyen bölümlerinde gerçi genç çocuğu eğitmeyi başarır ama gerçek yaşamda eğitilemeyen çok insan vardır. Bunlar baştan çıkarıcı güce sahip olan ayrıntılara karşı duyarsız kişilerdir. Yaşamı kendi egolarının perdesinin ardından izledikleri ve olayları olduğu gibi göremedikleri için sürekli yanlış yorumlar yaptıklarından insanı öfkelendirmekte ara sıra itici olarak da kabul edilirler. Meilcour kendi benliğine öylesine dalmıştı ki, Madame'ın teslim olmak için ondan cesur bir adım atmasını beklediğini fark edememişti. Kararsızlığı Madame'dan çok kendisini düşündüğünü gösteriyordu. Nasıl göründüğünden kaygılandığına göre, kadının çekiciliğine kapılmamış demekti. Hiçbir şey bundan daha fazla itici olamaz. Bu tipleri tanımayı öğrenin ve eğer mazaret olarak öne sürülecek gençlik dönemini aşmışlarsa, kesinlikle beceriksizliklerine takılıp kalmayın - kuşkuları size de bulaşır.

4. Onuncu yüzyılın sonlarında Japonya'nın Heian sarayında, kendini ünlü baştan çıkarıcı Genji'nin oğlu gibi tanıtan genç soylu Kaoru, aşk konusunda son derece talihsizdi. Babası parasal zorluğa düştüğünden taşrada yıkık dökük bir evde yaşayan Oigimi adlı genç bir prensese âşık olmuştu. Bir gün Oigimi'nin kız kardeşi Nakanokimi ile karşılaşınca, aslında ona âşık olduğunu düşündü. Aklı karmakarışık saraya döndü ve uzun bir süre kız kardeşleri ziyaret etmedi. Babalarının ölümünün ardından Oigimi'nin kendisi de öldü.

Şimdi Kaoru yaptığı hatayı anlıyordu: baştan beri Oigimi'yi sevmişti ve genç kız onun kendisine ilgi göstermediğini düşünerek üzüntüsünden ölmüştü. Bir daha onun gibi biriyle tanışamayacaktı ve Oigimi hiç aklından çıkmıyordu. Babası ve kız kardeşini yitiren Nakanokimi sarayda yaşamaya başlayınca, Kaoru, Oigimi ile ailesinin yaşamış olduğu evi bir tapınağa dönüştürdü.

Kaoru'nun kapıldığı kara sevdayı fark eden Nakanokimi, âşık olduğu Oigimi'ye çok benzeyen ve taşrada gizli bir yerde yaşayan üçüncü kız kardeşi Ukifune'den söz etti. Kaoru adeta hayata yeniden döndü ve geçmişi değiştirip kendini affettirme fırsatını yakaladığına inandı. Ama bu kızla nasıl tanışabilirdi? Bir gün Oigimi'ye saygılarını sunmak üzere tapınağa gidince, gizemli Ukifune'nin de orda bulunduğunu duydu. Heyecan ve hevesle kapının bir çatlağına gözünü uydurup içeri baktı. Kızın görüntüsü soluğunu kesti; esasında basit bir taşra kızı gibi görünen Ukifune'yi, Kaoru'nun gözleri Oigimi'nin vücut bulmuş hali olarak algıladı. Sesi ise ayrıca âşık olduğunu düşündüğü Nakanokimi'yi andırıyordu. Kaoru'nun gözleri yaşlarla doldu.

Birkaç gün sonra Ukifune'nin dağlardaki evini buldu. Ziyaretine gidince genç kız onu hayal kırıklığına uğratmadı. "Sizi bir kez kapıdaki çatlağın arasından görmüştüm," dedi ona. "O günden beri aklımdan çıkaramadım." Sonra onu kucakladı ve bekleyen arabaya götürdü. Birlikte tapınağa giderlerken Oigimi'nin görüntüsü hayalinde canlandı ve tekrar göz-

leri yaşardı. Ukifune'ye bakarken onu kız kardeşiyle kıyasladı - giysileri o kadar şık değildi ama saçları güzeldi.

Oigimi hayattayken birlikte koto denilen çalgıyı çalmışlardı ve tapınağa varınca Kaoru, koto'ları ortaya çıkardı. Ukifune kardeşi kadar iyi çalamıyordu ve davranışları onun kadar kibar değildi. Kaoru kaygılanmadı - onu eğitebilir, bir hanımefendi yapabilirdi. Ardından tıpkı Oigimi'ye davrandığı gibi saraya dönüp Ukifune'yi tapınakta üzüntü içinde bıraktı. Tekrar ziyaretine gitmeden önce epey zaman geçti ve bu kez onun biraz değiştiğini, güzelleştiğini fark etti ama yine de Oigimi'yi düşünmekten kendini alamadı. Bir kez daha onu terk ederken saraya götüreceğine söz verdi ama aradan haftalar geçti ve Ukifune'nin kaybolduğu, son olarak nehre doğru giderken görüldüğü haberini aldı. Herhalde intihar etmişti.

Ukifune'nin cenaze töreninde Kaoru suçluluk duygusuyla kıvranıyordu: niçin zamanında gidip onu almamıştı? Ukifune çok daha iyi bir yaşamı hak etmişti.

Kaoru ve diğerleri, soylu kadın yazar Murasaki Shikibu'nun *The Tale of Genji* adlı on birinci yüzyıl Japon romanında yer almaktadır. Karakterler yazarın tanıdığı kişilere dayanmaktadır ama Kaoru tipi, en ideal eşini arayan kadın ya da erkek olarak her dönemde, her toplumda karşımıza çıkar. Buldukları eş en doğrusu değildir, biriyle karşılaşınca ilk bakışta heyecanlanırlar ama kısa süre sonra kusurlarını görürler ve karşılarına daha iyi görünen yeni biri çıkınca, eskisini unutuverirler. Bu tipler kendilerini heyecanlandıran kusurlu ölümlü üzerinde çalışmak, kültür ve ahlak açısından onları geliştirmek isterler. Ama bu süreç her iki taraf için tatmin edici olmaz.

Gerçekte bu tipler ideal birini aramıyorlardır ve kendi benliklerinden mutsuzdurlar. Onların doyumsuzluğunu mükemmeliyetçi birinin yüksek standartları olarak algılayıp hata yapabilirsiniz ama hiçbir şey onları tatmin etmez çünkü mutsuzluklarının kökleri çok derindedir. Onları, kısa süreli, fırtınalı aşklarla dolu geçmişlerini öğrenerek tanıyabilirsiniz.

Ayrıca sizi başkalarıyla kıyaslarlar ve yeniden yaratmaya çabalarlar. Başlangıçta belki nasıl bir insana kapıldığını fark edemezsiniz ama zaman içinde sizin özgün niteliklerinizi algılamadığı için inanılmaz derecede itici olduğunu görürsünüz. Daha başlamadan bu aşkı bitirin. Bu tipler gizli sadistlerdir ve ulaşılmaz hedefleriyle size işkence edeceklerdir.

5. 1762 yılında İtalya'nın Turin kentinde Giovanni Giacomo Casanova, kendisinden hoşlanmış gibi görünen Milano'lu bir beyefendi olan Kont A.B. ile tanışmıştı. Kont parasal açıdan zor bir dönem geçiriyordu ve Casanova ona borç vermişti. Minnettar kalan kont onu, karısı ve kendisiyle birlikte Milano'da kalmaya davet etti. Barcelona'lı olan karısının güzelliğiyle ün kazandığını da ekledi. Okuttuğu mektuplarda kadının ilgi çekici zekâsını fark eden Casanova baştan çıkarmaya değecek bir ödül olduğuna karar verip Milano'ya gitti.

Kont A.B.'nin evine ulaşınca İspanyol hanımefendinin gerçekten güzel ama aynı zamanda çok ciddi ve sessiz biri olduğunu gördü. Kadının onu rahatsız eden bir niteliği vardı. Casanova bavulunu açarken kontes eşyalarının arasında samur kürkle süslenmiş gözalıcı kırmızı bir elbise bulunduğunu gördü. Casanova bunun kalbini kazanacak bir Milano'lu hanım için armağan olduğunu açıkladı.

Ertesi akşam yemekte kontes daha dostça davrandı, Casanova'yla şakalaştı. Elbisenin bir rüşvet olduğunu, bir kadını kendisine teslim olmaya ikna etmek için kullanacağını iddia etti. Tam tersine, dedi Casanova, armağanları ancak takdir belirtisi olarak sonradan verirdi. Aynı akşam arabayla operadan dönerlerken zengin bir arkadaşının bu elbiseyi satın alıp alamayacağını sordu ve hayır yanıtını alınca çok sinirlendi. Oynadığı oyunu fark eden Casanova, kendisine iyi davrandığı takdirde samur süslü elbiseyi ona vermeyi önerdi. Bu sözler kontesi biraz daha öfkelendirdi.

Sonunda Casanova kontesin davranışlarından sıkıldı ve elbiseyi zengin arkadaşına 15.000 franka sattı. Tabi kadının başından beri planladığı gibi arkadaşı elbiseyi ona armağan etti. Parayla ilgilenmediğini göster-

mek için Casanova hiçbir koşula bağlı olmadan 15.000 frangı kendisine verebileceğini söyledi. "Siz aslında çok kötü bir adamsınız," dedi kontes. "Ama burda kalabilirsiniz çünkü beni eğlendiriyorsunuz." Tekrar koketçe davranmaya başladı ama artık Casanova aldanmıyordu. "Çekiciliğinizin beni etkilememesi benim hatam değil hanfendi," dedi ona. "Sizi teselli edecek 15.000 frank işte burda." Parayı masaya bırakıp giderken kontes öfkeden köpürüyor, intikam yeminleri ediyordu.

İspanyol hanımla ilk karşılaştığında iki yönü Casanova'ya itici gelmişti. Öncelikle çok kibirliydi: baştan çıkarma olgusunun alıp-verme oyununa girmek yerine erkeğin boyun eğmesi için ısrar etmişti. Kibir bir yerde özgüveni yansıtır ve sizin başkalarının yanında kendinizi alçatmayacağınızı gösterir. Ama aynı zamanda aşağılık kompleksinden kaynaklanıp, başkalarının kendilerini alçatmalarını istediğinizi de gösterebilir. Baştan çıkarma olgusu karşınızdaki kişiye açık davranmanızı, uyum göstermeye istekli olmanızı gerektirir. Varlığını haklı gösterecek bir neden olmadıkça aşırı kibir, son derece iticidir.

Casanova'yı kaygılandıran ikinci nitelik ise kontesin aç gözlülüğüydü. Aşka ilgi duymuyor yalnızca elbiseye sahip olmak için minik oyunlar oynuyordu. Casanova için baştan çıkarmanın anlamı insanların karşılıklı eğlencesi için oynadıkları neşeli bir oyundu. Bu oyun içinde kadının armağan ve para beklemesine karşı değildi; bu isteği anlayışla karşılardı ve çok cömert bir erkekti. Ama kadının bu arzusunu gizlemesi, aslında zevkin peşinde koşuyormuş gibi görünmesi gerektiğini de düşünüyordu. Yalnızca para ya da başka maddi ödüller peşinde olan biri tümüyle iticidir. Eğer amacınız buysa, zevkin dışında para ya da güç arayorsanız, asla bunu belli etmeyin. Gizli bir amacın bulunması son derece iticidir. Yarattığınız yanılsamayı hiçir şeyin bozmasına izin vermeyin.

6. 1868'de İngiltere Kraliçesi Victoria, ülkenin yeni başbakanı William Goldstone ile ilk özel taplantısını yaptı. Daha önce onunla karşılaş-

mış ve koyu bir ahlakçı olduğunu öğrenmişti ama bu toplantı aslında iyi niyetlerin aktarıldığı bir tören olacaktı. Ne var ki Gladstone'un böyle şeylere karşı sabrı yoktu. İlk toplantıda kraliyet ailesi hakkındaki kuramlarını açıkladı: kraliçenin İngiltere'de örnek olacak bir rol üstlenmesi gerekiyordu ama son zamanlarda çok fazla içine kapandığından bunu başaramamıştı.

Bu söylev gelecekteki ilişkileri için kötü bir başlangıç oldu ve kraliçe bir süre sonra Gladstone'dan aynı konuyu daha da derinlemesine irdeleyen mektuplar almaya başlayınca, işler kötüye gitti. Kraliçe Victoria gelen mektupların yarısını bile okumadı, hükümetinin başındaki adamla temas kurmamak için elinden geleni yaptı, görüşmek zorunda kalınca da toplantıları olabildiğince kısa kesti. Hatta bu kadar yaşlı bir adamın çabucak yorulup gideceğini düşünürek, huzurunda oturmasına bile izin vermedi. Bir keresinde Gladstone kendisi için çok önemli olan bir konudan söz ederken ne kraliçenin yüzündeki ilgisizlik ifadesine ne de esnemekten gözlerinden akan yaşlara dikkat etti. En basit konuda gönderdiği notların maiyetinde çalışanlardan biri tarafından gündelik İngilizceye çevrilmesi gerekiyordu. En kötüsü de onunla tartışmaya başlaması ve tartışırken kraliçenin kendini aptal gibi hissetmesine yol açmasıydı. Victoria, başbakanın ulaşmak istediği herhangi soyut bir konuda ne dediğini dinlemeden başını sallamayı, aynı fikirdeymiş gibi görünmeyi öğrendi. Sekreterine yazdığı bir mektuptan kendinden üçüncü şahıs olarak söz ederek dertleşti: "O, daima Gladstone'un tavırlarını dayanılmaz bir inatçılık ve küstahlık olarak kabul etti.... daha önce hiç kimsenin karşısında bu duygulara kapılmamıştı ve bundan hiç hoşlanmıyor." Yıllar geçerken bu duyguları bitmek bilmeyen bir nefrete dönüştü.

Liberal Parti'nin lideri olarak Gladstone'un en zorlu düşmanı Muhafazakâr Parti lideri Benjamin Disraeli idi ve Disraeli'nin ahlaksız, şeytan gibi bir Yahudi olduğunu düşünüyordu. Bir parlamento oturumunda Gladstone rakibine saldırdı ve onun politik görüşlerinin ülkeyi nereye gö-

türeceğini açıklarken puan üstüne puan topladı. Disraeli'den her söz edişinde olduğu gibi öfkesi gitgide arttı ve kürsüye öylesine şiddetli bir yumruk attı ki kâğıtlar, kalemler uçuştu. Bunlar yaşanırken Disraeli uyuklar gibiydi. Gladstone konuşmasını bitirince, gözlerini açtı, ayağa kalktı, sükûnetle kürsüye yaklaştı. "Şerefli beyefendi, büyük bir tutku, büyük bir hitabet ve büyük bir -öhhö- şiddetle konuştu," dedi ve uzun bir aradan sonra devam etti. "Ama verdiği zarar telafi edilebilir." Eğilip yere dökülenleri topladı ve kürsüye yerleştirdi. Ardından yaptığı sakin ve ironik konuşmadaki ustalığıyla Gladstone'un tam zıddı olduğunu gösterdi. Tüm parlamento üyeleri sözlerinin büyüsüne kapıldı ve günü Disraeli'nin kazandığını düşündüler.

Eğer Disraeli tam anlamıyla bir sosyal baştan çıkarıcı ve büyüleyici ise, Gladstone da aynı değerde bir İtici'ydi. Elbette onun da taraftarları vardı ve tümü toplumun daha muhafazakâr kesiminden geliyordu ve iki kez genel seçimlerde Disraeli'yi yenilgiye uğratmıştı. Ama kendisine inananların dışında çevresini genişletmekte zorlanıyordu. Özellikle kadınlar onu çekilmez buluyordu. Gerçi o zamanlar kadınların oy hakkı olmadığından politik açıdan önemli sayılmazlardı ama Gladstone kesinlikle kadınlara özgü görüşlere sabır gösteremiyordu. Her kadının her şeyi bir erkek gibi görmesi gerektiğine inanıyor ve mantıkdışı davrandığına, Tanrı'dan uzaklaştığına inandığı kişileri eğitmeyi yaşamının en önemli görevi sayıyordu.

Gladstone'un insanların sabrını taşırması uzun sürmedi. Bazı gerçeklere inanan ama farklı bakış açıları olmayanlara sabır göstermeyen ve başkalarının psikolojisiyle ilgilenmeyenlerin karakteri böyledir. Bu tipler zorbadır ve kısa süre için özellikle daha az saldırgan yaratılışlı olanların arasında, istediklerini elde ederler. Ama büyük bir horgörü ve dillendirilmeyen antipati yarattıklarından, kendi sonlarını da hazırlarlar. İnsanlar her şeye kendi erdemli ahlaksal açılarından bakarlar ama çoğunlukla bu da bir güç oyununun maskesidir çünkü ahlakçılık da bir cins güç sahibi

olmaktır. Bir baştan çıkarıcı asla doğrudan ikna yoluna gitmez, kendi ahlaksal görüşlerini ortaya dökmez, söylev vermez ya da zorlamaz. Yaptığı her şeyin üstü örtülüdür, psikolojiye dayanır ve dolaylıdır.

Simge: *Yengeç. Zorlu bir dünyada bir Yengeç katı kabuğu, kıskaçlarının tehdidi ve kuma gömülme yeteneğiyle yaşamını sürdürür. Kimse ona yaklaşmaya cesaret edemez. Ama Yengeç düşmanını şaşırtamaz ve hareket yeteneği çok sınırlıdır. Kendi kısıtlılığı aynı zamanda savunma gücüdür.*

İticiliğin Yararları

İticilerle ilişkiye girmekten kaçınmanın en iyi yolu derhal onları ayırt etmek ve uzaklaşmaktır ama çoğu zaman bizi aldatırlar. Bu tiplerle ilişki kurmak acı verir, sıyrılması güçtür çünkü ne kadar fazla duygusal tepki verirseniz, onlara o kadar yakınlaşmış gibi görünürsünüz. Asla öfkelenmeyin - öfkelenmek onları cesaretlendirir ve itici eğilimlerini arttırır. Tam tersine uzak ve ilgisiz davranın, dikkatinizi onlara vermeyin, sizin için ne kadar önemsiz olduklarını hissettirin. Bir iticiye karşı en iyi ilaç, genclinde itici gibi davranmaktır.

Cleopatra'nın yollarının kesiştiği her erkeğin üzerinde mahvedici bir etkisi vardı. Cleopatra'nın sevgilisi Marcus Antonius'u yenip yok eden ve daha sonraları İmparator Augustus adıyla tahta geçecek olan Octavius bu gücün farkındaydı ve kendini korudu. Ona her zaman dostça davrandı, aşırı derecede kibarlık gösterdi ama hoşlanıp hoşlanmadığını bile belli etmedi. Başka bir deyişle sanki herhangi bir kadınmış gibi davrandı. Sonuçta Cleopatra, ona kanca atamadı. Octavius itici davranışı, tarihin en karşı konulmaz kadınına karşı kendini savunmak için kullandı. Unutmayın ki, baştan çıkarma bir ilgi gösterme oyunudur, karşınızdaki kişinin beynini ağır ağır kendi varlığınızla doldurmaktır. Uzaklık ve ilgisizlik tam tersi bir etki yaratır ve gereksinim ortaya çıkınca bir taktik olarak kullanılabilir.

Eğer gerçekten "iticilik" yapmak istiyorsanız, bu bölümün başındaki nitelikleri taşıyormuş gibi görünün. Başının etini yiyin, çok konuşun, özellikle kendinizden söz edin, karşı tarafın zevkine aykırı olarak giyinin; ayrıntılara özen göstermeyin; onu boğulacak duruma getirin vs. Bir uyarı: tartışmayı seven Geveze tiplerle pek fazla konuşmayın. Söyleyecekleriniz onların ateşini körükler. Kraliçe Victoria'nın yaklaşımını uygulayın: başınızı sallayın, onaylar gibi görünün ve konuşmayı kısa kesmek için bir mazeret bulun. Tek savunma biçimi budur.

Baştan Çıkarıcı'nın Kurbanları On Sekiz Çeşit

Çevrenizdeki insanların tümü baştan çıkarmanın potansiyel kurbanlarıdır ama öncelikle hangi kurbanla ilgilenmekte olduğunuzu bilmeniz gerekir. Kurbanlar yaşamlarında yoksunluğunu çektikleri macera, ilgi, romantizm, yaramazlık dolu bir deney, zihinsel ya da fiziksel dürtü gibi duygulara göre sınıflandırılırlar. Bir kurbanın hangi sınıfa dahil olduğunu anlayınca, baştan çıkarma olgusu için gerekli unsurlara sahip olursunuz: kendilerinde eksik bulunan ve kendi başlarına elde edemeyeceklerini onlara vereceksiniz. Potansiyel kurbanları incelerken, görünümlerinin ardındaki gerçekleri görmeyi öğrenin. Çekingen bir insan yıldız rolü oynamak, aşırı erdemli görünen biri ise günah içeren bir heyecan yaşamak isteyebilir. Asla kendi tipinizdekileri baştan çıkarmaya çalışmayın.

Kurban Kuramı

Bu dünyada hiç kimse bir bütün olduğunu düşünmez. Hepimiz karakterimizde eksik bir yön olduğunu, istediğimiz halde kendi başımıza edinemediğimiz bir şey bulunduğunu hissederiz. Genelinde bu boşluğu dolduracak gibi görünen bir insana âşık oluruz. Bu süreç bilinçli değildir ve biraz da şansa bağlıdır: doğru insanın yolumuza çıkmasını bekleriz ve ona âşık olunca, aşkımıza yanıt vermesini umut ederiz. Ama bir baştan çıkarıcı bu işleri asla şansa bırakmaz.

Çevrenizdekilere bir bakın. Sosyal dış görünümlerini, belirgin karakter unsurlarını unutun; bunların ardına bakın, boşlukların, ruhlarındaki eksik parçaların üzerine yoğunlaşın. Herhangi bir baştan çıkarma olgusunun hammaddesi budur. Giysilerine, el hareketlerine, düşünmeden söylenmiş sözlerine, evlerindeki eşyalara, gözlerindeki bazı bakışlara dikkat edin; geçmişlerinden, özellikle eski aşk ilişkilerinden söz etmeye yönlendirin. Eksik parçalar ağır ağır ortaya çıkmaya başlayacaktır. Unutmayın ki, insanlar sürekli olarak sahip olmadıklarının işaretlerini verirler. İster gerçek, ister yanılsama olsun, bütünleşmek isterler ve eğer bunu bir başkasının aracılığıyla sağlarlarsa, üzerlerinde o kişinin gücü çok yüksek olur. Belki onlara baştan çıkarma olgusunun kurbanları diyoruz ama onlar neredeyse isteyerek kurban olanlardır.

Bu bölümde her birinin farklı ve önemli bir eksik yönü bulunan onsekiz çeşit kurban anlatılmaktadır. Belki sizin hedefinizdeki kişi birden fazla tipin niteliklerini sergileyecektir ama bunları birbirine bağlayan or-

tak bir gereksinim vardır. Belki karşınızdakini hem Yeni Erdemli hem de Yıkılmış Yıldız olarak görüyorsunuz ama ikisinin ortak noktası baskı altında bulunma duygusu ve bu nedenle biraz yaramazlık yapma isteğidir ve ara sıra yeterince cesaretli olamama korkusu da vardır. Hem bilinçli, hem bilinçsiz olarak zayıflık ve eksikliklerimizi gizlemek için özel olarak tasarlanmış bir sosyal dış yüzey geliştiririz. Örneğin sert ve alaycı biriyle ilgilendiğinizi düşündüğünüz zaman belki bu örtünün altında yumuşak duygusal bir çekirdek olduğunu fark etmezsiniz. Böyle bir insan gizliden gizliye aşk özlemi çekebilir. Eğer o kişinin tipini ve sert görünümünün ardındaki duyguları saptayamazsanız, onu gerçekten baştan çıkarma şansını yitirirsiniz. Daha da önemlisi karşınızdaki kişinin sizinle aynı eksikliklerden yakındığı fikrinden vazgeçmenizdir. Belki siz refah ve güvenlik arzuluyorsunuz ama aynı arzuyu taşıdığını varsayarak bir başkasına bunları verirken, onu boğulacak duruma getirip uzaklaşmasına yol açabilirsiniz.

Kendi tipinizden olan birini asla baştan çıkarmaya kalkışmayın. Aynı eksik parçaları arayan iki yapboz bulmaca gibi olursunuz.

On Sekiz Tip

Islah Olmuş Çapkın ya da Deniz Perisi. Bu tipler bir zamanlar karşı cinsi kolayca elde edebilen kaygısız insanlardır. Ama bir gün bundan vazgeçmek zorunda kalmışlardır - biri onları bir ilişkiye sürüklemiştir, çok fazla toplumsal düşmanlıkla karşılaşmışlardır, yaşlandıkları için belirli bir düzene geçmeye karar vermişlerdir. Nedeni ne olursa olsun, sanki bir uzuvlarını yitirmiş gibi bir yoksunluk duygusuna sahiptirler.[1] Hepimiz her zaman geçmişte yaşadığımız zevkli deneyimleri yeniden canlandırmak isteriz ama Islah Olmuş Çapkınlar ya da Deniz Perileri için bu arzu çok daha derindir çünkü baştan çıkarma olgularında çok derin zevkler yaşamışlardır. Bu tipleri elde etmek kolaydır: yollarına çıkın ve eski çapkınlık yöntemlerini yeniden canlandırma fırsatını verin. Bir anda kanları kaynayacak ve gençliğin çağrısı onları altüst edecektir.

Ama bu tiplere baştan çıkaranın kendileri olduğu fikrini vermek çok önemlidir. Islah Olmuş Çapkın'ın ilgisini dolaylı olarak alevlendirin ve arzuyla yanıp tutuşmasına izin verin. Islah Olmuş Deniz Perisi'ne ise, bir erkeği kendine çekme ve parmağında oynatma gücünün hâlâ karşı konulmaz olduğunu hissettirin. Unutmayın ki bu tiplere yeni bir ilişki, yeni bir kısıtlama değil, kapandıkları hücreden kaçıp biraz eğlenme fırsatı sunuyorsunuz. Halen bir ilişki sürdürüyor olmasını asla bir engel olarak görmeyin: var olan bir ilişki genellikle en kusursuz maskedir. Eğer sizin arzunuz onu bir ilişkiye çekmek ise, bunu iyice gizleyin ve belki de gerçekleşmeyeceğini önceden bilin. Çapkın ya da Deniz Perisi yaratılış olarak sadık değildir; eski duygularını uyandırmak size güç kazandırır ama onların umursamaz yönlerinin sonuçlarına katlanmak zorunda kalacağınızı unutmayın.

Kırılmış Hayalperest. Bu tipler çocukluklarında çok uzun süreleri yalnız geçirmişler ve kendilerini eğlendirmek için kitaplar, filmler gibi popüler kültürün çeşitli unsurlarıyla beslenen çok güçlü bir fantezi yaşamı kurmuşlardır. Yaşları ilerledikçe, fantezi yaşamlarını gerçeklerle örtüştürmeleri zorlaşır ve bu nedenle sahip oldukları onları hayal kırıklığına uğratır. Bu durum özellikle ilişkilerde görülür. Romantik kahramanların, tehlikenin, heyecanın düşünü kurmuşlardır ama ellerine geçen ise insanlara özgü kırılganlıkları olan sevgililer ve gündelik yaşamın önemsiz zayıflıklarıdır. Aksi takdirde yalnız kalacaklarını bildikleri için yıllar geçtikçe kendilerini uzlaşmaya zorlarlar ama yüzeysel görünümlerinin altında acı doludurlar ve hâlâ görkemli romantik olguların açlığını çekerler.

Bu tipleri okudukları kitaplar, izledikleri filmler, bazı insanların gerçek-yaşam maceralarını anlattığınız zaman dikilen kulaklarıyla tanıyabilirsiniz. Giysilerinde ve evlerinin dekorasyonunda romantizm ve drama zevki coşkusu göze çarpar. Genelinde sıkıcı ilişkiler sürdürürler ve laf arasında söyledikleri bazı sözler hayal kırıklıklarını ve içlerindeki gerginliği anlatmaya yeter.

Bu tipler harika ve doyurucu kurbanlar olurlar. Öncelikle içlerinde birikmiş olan tutku ve enerjiyi siz boşaltabilir ve kendinize yönlendirebilirsiniz. Ayrıca hayal dünyaları çok geniş olduğundan, en ufak gizem ya da romantizm içeren herhangi bir şey sunduğunuz zaman derhal tepki vereceklerdir. Yapacağınız tek şey, pek yüce olmayan niteliklerinizi gizleyip onlara düşlerini sunmaktır. Arzuladıkları maceraları yaşamak ya da nazik, cömert biri tarafından kur yapılmak fırsatını yakalamış olurlar. Eğer onlara düşlediklerinin yalnızca bir kısmını bile verseniz, geri kalanını kolayca hayallerinde canlandırabilirler. Ne olursa olsun, gerçeklerin yarattığınız yanılsamayı bozmasına izin vermeyin. Bir an için bile sizin küçük hesaplar peşinde koştuğunuzu fark ederlerse, eskisinden daha büyük bir hayal kırıklığına kapılarak çekip giderler.

Şımartılmış Asilzade. Bu tipler klasik şımarık çocuklardır. Bir, iki gün için mutlu etmeye yönelik eğlenceler, sayısız oyuncaklar gibi her türlü istek ve kaprisleri onlara hayranlık besleyen ebeveynleri tarafından hiç eksiksiz karşılanmıştır. Çocukların çoğu oyunlar icat cderek, arkadaşlar edinerek kendilerini eğlendirmeyi öğrenirken, Şımartılmış Asilzadeler başkalarının kendilerini eğlendireccğini öğrenmişlerdir. Şımarıklıklarından dolayı tembelleşirler ve yıllar geçince, onları pohpohlayacak ebeveynleri yanlarında olmayınca kendilerini huzursuz ve can sıkıntılı hissederler. Buldukları çözüm yolu değişiklikten zevk almaktır. Can sıkıntısına kapılmadan önce insandan insana, işten işe, kentten kente dolaşırlar. Böyle durumlarda alışkanlıklar ve rutinler oluşamadığından uzun süreli ilişkilere giremezler. Ama bitmek bilmeyen bir şekilde değişiklik peşinde koşmak yorucudur ve ödenmesi gereken bedel ağırdır: iş yaşamı sorunları, tatmin etmeyen ilişkiler, dünyanın dörtbir köşesine dağılmış dostlar. Huzursuzluklarını ve sadakatsizliklerini gerçek olarak algılamayın, Şımartılmış Prens ya da Prenses aslında arzuladığı pohpohlanmayı kendilerine verecek olan tek bir ebeveyn figürü aramaktadır.

Bu tipleri baştan çıkarmak için farklı eğlenceler, gezilecek yeni yerler, yepyeni deneyimler sunmaya hazır olun. Gizemli bir hava yaratmak, sürekli olarak karakterinizin yeni bir yönüyle onları şaşırtmak zorundasınız. İşin anahtarı çeşitliliktir. Şımartılmış Asilzadeler bir kez size tutulunca, işler kolaylaşacaktır çünkü derhal size bağımlı olacaklarından daha az çaba harcamanız yeterli olacaktır. Çocukluklarındaki şımartılma nedeniyle çok zor ya da çok tembel insanlara dönüşmemişlerse, bu tipler harika kurbanlar oluştururlar ve bir zamanlar annelerine, babalarına olduğu gibi size de sadakatle bağlanırlar. Ama sizin epey çabalamanız gerekir. Eğer uzun süreli bir ilişki peşindeyseniz, bunu gizli tutun. Bir Şımartılmış Asilzade'ye uzun süreli güvence sunarsanız, paniğe kapılıp kaçmasına neden olursunuz. Geçmişlerindeki iş değişiklikleri, kısa-süreli ilişkiler gibi fırtınalı dönemlerine, sosyal sınıfları ne olursa olsun, bir zamanlar kraliyet ailesiymiş gibi muamele görmekten kaynaklanan aristokrat görünüşlerine bakarak onları tanıyabilirsiniz.

Yeni Erdemli. Cinsellik konusunda erdemlilik eskisi kadar olmasa bile, yine de vardır. Ancak erdemlilik yalnızca cinsellikle bağlantılı değildir; aşırı erdemli olan kişi, kendi görünümüyle, toplumun uygun bulduğu davranışlarla yakından ilgilidir. Her şeyden çok toplumun yargılarından çekindikleri için erdemliler, doğruluk sınırlarının içinde kalmaya özen gösterirler. Bu açıdan bakınca erdemlilik her zamanki kadar yaygındır.

Yeni Erdemli ise iyi insan olma, adil davranma, siyasal duyarlılık, zevklilik gibi konuların standartlarına da aşırı ölçüde düşkündür. Tıpkı eskileri olduğu gibi Yeni Erdemlileri de belirleyen nokta, benliklerinin derinliklerinde suçluluğa ve günah içeren zevklere ilgi duymalarıdır. Bu duygularından ürktükleri için tam tersi yolda ilerlerler ve en düzgün insan olmaya çalışırlar. Giysileri için iç karartıcı renkler seçerler ve moda konusunda hiçbir riske girmek istemezler. Kendileri kadar düzgün olmayan, risk almayı sevenleri sürekli eleştirirler ve yargılarlar. İçlerindeki fırtınayı bastırmalarına yardım ettiğinden rutinlere bağımlıdırlar.

Yeni Erdemliler doğru insan olmanın baskısı altında kaldıklarından gizliden gizliye günaha girme özlemi çekerler. Cinsel açıdan erdemliler nasıl Çapkınlar ve Deniz Perileri için ana hedef olurlarsa, Yeni Erdemliler de tehlikeli ya da yaramaz yönü bulunanların kolayca kurbanı olurlar. Eğer bir Yeni Erdemli'yi elde etmek isterseniz, eleştirilerine ya da hakkınızdaki yargılarına aldırış etmeyin. Bu davranış onu ne kadar etkilediğinizi, aklından hiç çıkmadığınızı gösterir. Daha doğrusu sizi eleştirmesine ve hatta değiştirmeye kalkışmasına izin vererek bir Yeni Erdemli'yi baştan çıkarma olgusunun içine çekebilirsiniz. Elbette söylediklerine yürekten inanmamalısınız ama artık onunla zaman geçirmek için kusursuz bir mazeretiniz var demektir; sizinle temasını sürdürdüğü sürece bir Yeni Erdemli'yi kolayca baştan çıkarabilirsiniz. Bu tipler son derece harika, adeta ödül sayılacak kurbanlar olurlar. Onları bir kez açıp, düzgün olma tutkularından vazgeçirince, duygu ve enerji dolu olduklarını görürsünüz. Hatta sizi bunaltabilirler. Belki en az kendileri kadar iç sıkıcı biriyle bir ilişki sürdürüyorlardır ama bu durum sizi vazgeçmeye yöneltmesin. Aslında uykularından uyandırılmak için bekliyorlardır.

Yıkılmış Yıldız. Hepimiz ilgi isteriz, hepimiz parlamak isteriz ama çoğumuzun bu tip arzuları geçicidir ve kolayca sindirilebilir. Yıkılmış Yıldızlar'ın sorunu ise yaşamlarının bir döneminde belki çok güzel, çekici, canlı oldukları, belki iyi sporcu oldukları ya da belki başka yetenekleri bulunduğu için ilgi odağı olmalarıdır ama bu dönem çoktan geride kalmıştır. Bunu kabullenmiş gibi görünürler ama bir zamanlar parlamış olmanın anılarını unutmak kolay değildir. Genel olarak ilgi çekmek, parlamaya çalışmak görünümü toplumda ya da işyerinde pek kibarca karşılanmaz. Uyum sağlayabilmek için Yıkılmış Yıldızlar arzularını bastırmayı öğrenirler ama hak ettiklerine inandıkları ilgiyi göremedikleri için bir yandan da kırgınlığa kapılırlar. Yıkılmış Yıldızları kendilerini korumaya almadıkları anlarda fark edersiniz; örneğin sosyal bir ortamda biraz dik-

kat çekince parlamaya başlarlar, eski harika günlerinden söz ederler, gözlerinin içi güler, damarlarına biraz da şarap akınca, canlanıverirler.

Bu tipleri baştan çıkarmak kolaydır: yalnızca ilgi odağı durumuna getirmek yeterlidir. Onların yanındayken, sanki onlar yaldızmış ve siz de parlaklıklarından yararlanıyormuşsunuz gibi davranın. Özellikle kendileri hakkında konuşmaya yönlendirin. Sosyal ortamlarda kendi renklerinizi bastırın ve kıyaslanınca onların daha eğlenceli ve parlak görünmelerine izin verin. Genel olarak Sihirbaz rolünü üstlenin diyebiliriz. Bir Yıkılmış Yıldızı baştan çıkarmanın ödülü çok güçlü duyguları uyandırmak olacaktır. Parlamasına izin verdiğiniz için size minnettar kalacaktır. Kendilerini ne kadar fazla yıkılmış ve birikim dolu hissetseler de çektikleri acıdan kurtulmaları tümüyle size yönelen tutku ve duygularını serbest bırakacaktır. Size delicesine âşık olacaklardır. Eğer sizin yıldız ya da züppe eğiliminiz varsa, bu tip kurbanlardan uzak durmalısınız. Er ya da geç bu eğiliminiz ortaya çıkacak ve aranızdaki rekabet çok çirkin olacaktır.

Toy. Toyları, sıradan masum gençlerden ayıran nokta ölümcül derecede meraklı olmalarıdır. Yaşam deneyimleri çok azdır ya da hiç yoktur ama filmler, gazeteler, kitaplar aracılığıyla ikinci elden deneyim sahibi olmuşlardır. Masumluklarını ağır bir yük gibi görürler ve bir an önce dünyaya açılmak isterler. Herkes onları tatlı ve masum olarak algılar ama böyle olmadıklarını, insanların düşündüğü kadar melek olmadıklarını kendileri gayet iyi bilirler.

Toyları baştan çıkarmak kolaydır. Ama bu işi iyi yapabilmek biraz ustalık gerektirir. Toylar deneyimli ve özellikle biraz kötülük ve kokuşmuşluk içeren kişilere ilgi duyarlar. Ama bu yönünüz çok güçlü olursa ürküp kaçarlar. Bir Toy ile ilgilenirken en iyisi bazı niteliklerin karışımına sahip olmaktır. Siz de eğlenceli ruha sahip çocuksu biri olmalısınız. Aynı zamanda da gizli derinlikleriniz, hatta biraz kötü yönleriniz de olmalı. (Lord Byron'ın sayısız masum genç kadınla başarıya ulaşmasının sırrı buydu.) Toylara yalnızca cinselliği değil, yeni yerleri, yeni fikirleri, yeni

dünyaları öğretmelisiniz. Baştan çıkarma olgunuz çirkin ya da bayağı olmamalı, yaşamınızın karanlık ve kötü yönü bile romantizm içermelidir. Gençlerin kendi idealleri vardır ve en iyisi onlara biraz estetik dokunuş getirmektir. Ayrıntılara özen göstermek kadar baştan çıkarıcı konuşmalar da Toylar üzerinde etkilidir. Görkemli, renkli etkinlikler duyarlı yönlerine hitap eder. Perdenin ardını görme deneyimleri olmadığından, bu taktikler kolayca onları yanlış yola sürükleyebilir.

Bazen Toylar'ın yaşı daha büyüktür ve biraz olsun dünyayı tanımaktadırlar. Yine de daha yaşlıların üzerinde etkili olduğunu gördükleri için, masumiyet sergilemekten geri durmazlar. Bunlar, oynadıkları oyunu bilen kurnaz Toylar'dır ama yine de Toy sayılırlar. Saf Toylara oranla belki daha zor yönlendirilirler ama onları baştan çıkarmanın yöntemi aynıdır: masumiyet ile kötülüğün karışımı onları büyüleyecektir.

Fatih. Bu tiplerin zorlukla denetim altında tuttukları olağanüstü derecede enerjileri vardır. Sürekli olarak aşılacak engeller, fethedilecek insanlar peşinde koşarlar. Fatihleri her zaman dış görünüşleriyle tanıyamazsınız çünkü sosyal ortamlarda biraz çekingen davranırlar ve içlerine kapanırlar. Sözlerine ve görünümlerine değil, işyerindeki ve ilişkilerindeki davranışlarına dikkat edin. Güç sahibi olmayı severler ve hileyle bile olsa elde ederler.

Fatihler duygusaldır ama duyguları ancak dürtüklenince, dışavurur. Aşk konusunda yapacağınız en kötü şey, kendinizi kolay av durumuna getirmektir; zayıflığınızdan yararlanırlar ve çarçabuk sizden vazgeçip bir kenara atarlar. Sizi elde ettiklerini düşünmeden önce onlara saldırganlıklarını sergileme, herhangi bir engeli ya da direnişi aşma fırsatı vermelisiniz. İyi bir kovalamacaya izin vermeniz doğru olur. Biraz zor ya da karamsar gibi davranmak, koketliğe başvurmak genelinde yeterli olur. Saldırganlık ve enerjilerinin sizi ürkütmesine izin vermeyin; bunu kendi lehinize kolayca çevirebilirsiniz. Onları ehlileştirmek için tıpkı bir boğa gibi

ileri geri saldırmalarına olanak verin. Tıpkı Napoleon'un Josephine'in kölesi haline gelmesi gibi, sonunda yorulacak ve bağımlı olacaklardır.

Genel olarak Fatihler erkektir ama birçok kadın Fatih de vardır. Lou Andreas-Salomé ve Natalie Barney en ünlü kadın Fatihlerdi. Kadın Fatihler de tıpkı erkekler gibi koketliğe boyun eğerler.

Egzotik Fetişist. Egzotik olan her şey çoğumuzu heyecanlandırır ve meraklandırır. Egzotik Fetişistleri bizden ayıran ise, tüm yaşamsal seçimlerini etkileyen ilginin derecesidir. Gerçekte, içlerinde bir boşluk hissederler ve kendilerinden nefret ederler. Kendilerini sevmedikleri için içinden geldikleri sosyal sınıfı (genellikle orta ya da üst sınıf) ve kültürü beğenmezler.

Bu tipleri tanımak kolaydır. Seyahat etmeyi severler; evleri uzak diyarlardan aldıkları *objelerle* doludur; herhangi bir yabancı kültürün müzik ve sanatına adeta taparlar. Çoğu zaman isyankâr bir yönleri vardır. Onları baştan çıkarmanın en kolay yolu kendinizi egzotik biri olarak sunmaktır - farklı bir kültür ya da ırktan gelmiyorsanız, yabancı bir havanız yoksa, bu işe kalkışmayın. Ama yine de onları eğlendirmek için kendinizi farklı göstermeyi deneyebilirsiniz. Giysileriniz, konuştuğunuz konular, onları götürdüğünüz yerler sizin farklılığınıza işaret etmelidir. Biraz abartırsanız geri kalanını onlar hayal ederler çünkü bu tipler kendilerini kandırmaya eğilimlidirler. Ne var ki Egzotik Fetişistler çok iyi kurban olmazlar. Sunduğunuz egzotiklik bir süre sonra sıradan gelmeye başlayacak ve başka bir şeyin peşine düşeceklerdir. İlgilerini uzun süre çekmek epey çaba gerektirir. Ayrıca özgüvensizlikleri de sizi daima tetikte tutacaktır.

Bu tiplerin bir çeşidi ise, boğucu bir ilişkiye, sıradan bir işe, geleceği olmayan bir kente sıkışıp kalmış olanlardır. Egzotiklik tutkusu bu kez bireysel çıkmazlar yerine koşulların yarattığı çıkmazların sonucudur ve bu tip Egzotik Fetişistler kendilerinden nefret edenlere oranla daha iyi kurban olurlar çünkü onlara boğucu gelen koşullarından geçici olarak bile olsa uzaklaşma fırsatı tanıyabilirsiniz. Gerçek Egzotik Fetişistlere kendilerinden kaçma fırsatını ise hiçbir şey sağlayamaz.

Drama Kraliçesi. Bu insanlar yaşamlarında sürekli trajediler olmadan yaşayamazlar; onlara göre can sıkıntısını uzak tutmanın yolu budur. Drama kraliçelerini baştan çıkarmak isterseniz, yapacağınız en büyük hata, onlara istikrar ve güvenlik sunmaktır. Arkalarına bakmadan dağlara doğru kaçarlar. Çoğunlukla Drama Kraliçeleri (bu sınıfa giren birçok erkek de vardır) kurban rolü oynamaktan zevk alırlar. Şikâyet edecek bir şeyler olsun isterler, acı çekmek isterler. Onlar için acı çekmek zevk kaynağıdır. Bu tiplere arzuladıkları gibi sert bir beyinsel muamele yapmaya hazırlıklı olmalısınız. Ancak böyle baştan çıkarabilirsiniz. İyi davrandığınız anda, münakaşa etmek için bir neden bulacaklar ya da sizden kurtulmaya bakacaklardır.

Drama Kraliçeleri'ni onlara acı vermiş olan insanların sayısına, yaşadıkları trajedilere ve başlarından geçen travmalara bakarak tanıyabilirsiniz. Aşırı uçtakiler umarsızca bencil ve itici olabilirler ama çoğu zararsızdır ve eğer gürültülü patırtılı bir yaşam sürmek istiyorsanız, çok iyi kurbanlar olduklarını görürsünüz. Herhangi bir nedenle uzun bir ilişkiye yönelirseniz, sık sık ilişkinizc drama katmak zorunda kalırsınız. Bazı insanlar için böyle bir beraberlik heyecan verici ve aralarındaki ilişkiyi canlandırmanın bir yolu olabilir. Genellikle bir Drama Kraliçesi'yle kuracağınız ilişkiyi geçici ve yaşamınıza biraz renk katıcı olarak düşünmeniz daha doğrudur.

Profesör. Bu tipler yollarına çıkan her şeyi incelemek ve eleştirmek tuzağına düşmekten kendilerini kurtaramazlar. Beyinleri fazla gelişmiş ve fazla uyarılmıştır. Aşk ya da cinsellik konusunda konuşurken bile, çok düşünceli ve inceleyici davranırlar. Bedenlerini zayıf bırakmak pahasına beyinlerini geliştirdikleri için çoğu kendini fiziksel açıdan aşağı görür ve bunu karşılayabilmek amacıyla herkese zihinsel üstünlük sağlamaya çalışır. Sohbetleri genelinde iğneleyici ya da ironiktir, ne söylediklerini anlamazsınız ama size tepeden baktıklarını hissedersiniz. Gömüldükleri beyinsel hapishaneden kaçmak, tümüyle fiziksel olabilmek, hiçbir inceleme

yapmamak isterler ama bunu kendi başlarına beceremezler. Profesör tipleri çoğu zaman kendilerine benzeyen diğer Profesörlerle ya da kolayca aşağı görebilecekleri kişlerle ilişkiye girerler. Ama benliklerinin derinliklerinde, örneğin bir Çapkın ya da bir Deniz Perisi gibi fiziksel varlığı güçlü olan birisi tarafından alt edilme özlemini çekerler.

Entelektüel güçlerinin altında benliklerini kemiren özgüvensizlikleri yattığından Profesörler harika kurbanlar olurlar. Kendilerini Don Juan ya da Deniz Perisi gibi görmelerini sağladığınız anda sizin köleniz olurlar. Uyuyan duyularını uyandırdığınız zaman ortaya çıkan mazoşist yönleri de vardır. Beyinlerinden kaçmalarını onlara sunuyorsanız, bunu eksiksiz yapmanız gerekir: eğer sizin de entelektüelliğe eğilimiz varsa, iyice gizleyin. Bu yönünüz kurbanınızın rekabet duygusunu harekete geçirecek ve beynini çalışmaya yönlendirecektir. Bırakın Profesörünüz zihinsel üstünlüğünü korusun, sizi yargılasın. Neyi gizlemeye çalıştığını biliyorsunuz: denetimi elinde tutan sizsiniz çünkü siz ona kimsenin veremediği fiziksel uyarıyı veriyorsunuz.

Güzel. Yaşamının ilk günlerinden başlayarak herkes Güzel'e bakar. İnsanların ona bakmak istemesi Güzel'in gücünün kaynağıdır ama aynı zamanda mutsuzluk yaratır: sürekli olarak gücünün azalıp azalmadığı, artık ilgi çekip çekmediği konusunda kaygılanır. Eğer kendine dürüst davranırsa, yalnızca dış görünüş için insanların kendine tapmasının tekdüze, tatmin etmeyici ve yalnızlığa neden olduğunu hisseder. Çoğu erkek onun güzelliğinden ürker ve uzaktan tapınmayı yeğler; bazıları ona yaklaşır ama amaçları sohbet etmek değildir. Güzel, yalnız kalmanın acısını çeker.

Birçok eksiği olduğundan Güzel'i baştan çıkarmak kolaydır ve eğer doğru davranırsanız yalnızca herkesin düşlediği bir ödüle, sizin sunduklarınıza bağımlı olan birine sahip olursunuz. Önemli olan Güzel'in başkalarının takdir etmediği zekâsı (genelinde herkesin varsaydığından daha yüksektir), yetenekleri, karakteri gibi yönlerini öne çıkarmaktır. Elbette onun bedenine de tapmanız gerekir. Gücünün kaynağı olduğunu bildiği

bir noktada özgüvensizlik yaratmazsınız ama ayrı zamanda beynine de ruhuna da tapmanız gerekir. Zihinsel uyarılar Güzel'i kuşku ve güvensizliklerinden uzaklaştıracağından, onun kişiliğine değer verdiğinizi göstereceğinden çok yararlı olacaktır.

İnsanlar sürekli ona baktığından Güzeller daha pasif olurlar. Ama bu pasifliğin altında genelde hüsran yatar: Güzel de daha aktif olmak ve birilerinin peşinden koşmak ister. Birazcık koketçe davranış çok işe yarar: soğuk davranmak onu ardınızdan gelmeye davet edecektir. Daha aktif olması için eğitirseniz, harika bir kurbana sahip olursunuz. İşin kötü yanı ise özgüvensizliklerinin sürekli olarak ilgi beklemesidir.

Yaşlanan Bebek. Bazı insanlar büyümeyi reddeder. Ölmekten ya da ihtiyarlamaktan korktukları için çocukluklarında sürdürdükleri yaşama sıkı sıkıya bağlanırlar. Sorumluluktan hoşlanmadıkları için her şeyi oyuna, eğlenceye çevirirler. Yirmili yaşlarında çekici, otuzlarında ilginç olabilirler ama kırklarına varınca insanları sıkmaya başlarlar.

Varsaydığınızın aksine bir Yaşlanan Bebek, oyun ve eğlence olasılıklarını arttırmasına karşın başka bir Yaşlanan Bebek'le ilişkiye girmek istemez. Yaşlanan Bebek bir rakip değil, bir yetişkin figürü arar. Eğer böyle bir tipi baştan çıkarmak istiyorsanız, sorumlu, sağlam bir insan olmaya hazır bulunmalısınız. Belki garip bir baştan çıkırma yöntemi gibi gelecek ama bu durumda işe yarar. Yaşlanan Bebek'in genç ruhundan hoşlanır gibi görünmelisiniz (gerçekten hoşlanmanız daha iyi sonuç verir) ama hoşgörülü yetişkin gibi davranmayı sürdürmelisiniz. Sorumlu davranarak Bebek'i oyun oynamak için özgür bırakırsınız. Sevgi dolu bir yetişkin gibi davranarak, asla davranışlarını eleştirip yargılamayarak çok sağlam bir ilişki kurabilirsiniz. Yaşlanan Bebekler bir süre çok eğlendirici olurlar ama tüm çocuklar gibi onlar da narsisttirler. Bu durum onlardan alacağınız zevki sınırlandırır. Yaşlanan Bebekleri kısa süreli eğlenceler ya da hüsrana uğramış ebeveynlik duygularınızın geçici boşalmaları olarak görmelisiniz.

Kurtarıcı. Üzüntüleri ya da depresyonları çekici geldiğinden çoğu zaman kırılgan ya da zayıf insanlara yöneliriz. Ne var ki bazıları bunu daha da ileri götürüp yalnızca sorunları olan kişilerle ilişki kurarlar. Soylu bir davranış gibi görünebilir ama Kurtarıcılar'ın genelde daha karmaşık amaçları vardır: karakter yapıları daha duyarlı olduğundan gerçekten yardım etmek isterler. Aynı zamanda insanların sorunlarını çözmek, kendilerini kontrolü elinde tutan üstün kişi gibi görmelerini sağlandığında çok hoşlandıkları bir güç kazandırır. Kendi sorunlarından uzak kalmanın bir yolu da budur. Bu insanları gösterdikleri empatiyle tanıyabilirsiniz - iyi dinleyicidirler ve sizi açılıp konuşmaya yönlendirirler. Ayrıca geçmişlerinde hep bağımlı ve sorunlu kişilerle ilişki kurmuş olmaları da dikkatinizi çeker.

Eğer bir cbeveyn ilgisi göstermek size keyif veriyorsa Kurtarıcılar harika kurbanlar olur. Bir kadın olarak başı dertten kurtulmuyor gibi görüncrek bir erkeğe özlemini çektiği şövalye rolünü oynama fırsatı yaratabilirsiniz. Bir erkek olarak da şu haşin dünyayla başa çıkamıyormuş gibi görünerek bir kadın Kurtarıcı'nın sizi annelik duygularıyla sarıp sarmalamasını sağlayabilirsiniz. Böylece Kurtarıcı kadın kendini bir erkekten daha güçlü hissederek tatmin olacaktır. Üzüntülü bir hava her iki cinsi de yakınlaşmaya çağırır. Zayıflıklarınızı abartın ama bunu sözleriniz ve davranışlarınızla yapmayın - bırakın karşınızdaki kişi sizin sevgiyi çok az tanıdığınızı, bir dizi kötü ilişki yaşamış olduğunuzu, hayatın size zorluklar yarattığını *hissetsin.* Kurtarıcınızı yardım etme duygularını harekete geçirerek kendinize çektikten sonra sürekli olarak gereksinimler ve kırılganlıklar yaratarak ilişkinizi canlı tutabilirsiniz. Ayrıca ahlaksal açıdan yardım da istiyor olabilirsiniz: siz kötü bir insansınız. Bazı kötülükler yapmışsınız. Disiplinli ama sevecen bir elc gereksiniminiz var. Bu durumda Kurtarıcı hem ahlak açısından kendini üstün görecek hem de kötü biriyle bir ilişki yaşamanın tehlikeli heyecanını tadacaktır.

Düzenbaz. Bu tipler iyi bir yaşam sürüp çok keyifli deneyimler geçirmişlerdir. Zevke ve eğlenceye dönük yaşamlarını desteklemek için gerek-

li paraya sahiptirler ya da bir zamanlar sahip olmuşlardır. Dışarıdan bakınca alaycı ve bıkkın gibi görünürler ama feleğin çemberinden geçmiş görünümleri bir yandan da bastırmaya çabaladıkları duygusallıklarını gizler. Düzenbazlar tam anlamıyla baştan çıkarıcıdırlar ama genç ve masum tipler onları kolayca baştan çıkarabilirler. Yaşlandıkça yitirdikleri gençliklerini özlerler, çoktan kaybolmuş masumiyetlerini başkalarında bulmaya çalışırlar.

Eğer böyle bir tipi baştan çıkarmak istiyorsanız, yaşınız genç olmalı ve en azından masum görünmeyi başaracak bir kişi olmalısınız. Bu rolü oynamak kolaydır - yaşam deneyiminizin ne kadar az olduğunu, her şeyi hâlâ çocuk gözleriyle gördüğünüzü sergileyin. Ayrıca onların yaklaşma çabalarını reddetmek de yararlıdır: Düzenbazlar sizi kovalamanın heyecan verici olduğunu düşünürler. Onlardan hoşlanmıyormuş ya da güven duymuyormuş gibi davranmanız da yine onları harekete geçirecektir. Karşı koyan kişi olarak ilişkinin dinamiklerini siz elinizde tutacaksınız. Üstelik onların özlemini çektiği gençliğe sahip olduğunuzdan, güç sizde olacak ve onları kendinize âşık edeceksiniz. Çok uzun bir süredir kendi romantik eğilimlerini bastırdıkları için, bu yönleri bir anda ortaya çıkınca, kontrollerini yitireceklerinden, derin bir aşka düşeceklerdir. Ama asla çok çabuk teslim olmayın ve savunma silahlarınızdan vazgeçmeyin - bu tipler tehlikeli olabilirler.

İdole Tapanlar. Herkes benliğinde bir yoksunluk hissedebilir ama İdole Tapanlar'ın sahip olduğu boşluk herkesten daha büyüktür. Kendi benliklerinden tatmin olmadıkları için, içlerindeki boşluğu doldurmak amacıyla tapacak bir şeyin peşinde koşarlar. Çoğu zaman ruhsal konular, değerli buldukları herhangi bir dava ya da yüceliğine inandıkları bir konu üzerinde yoğunlaşıp, kendi boşluklarından, benliklerinin sevmedikleri yönlerinden uzaklaşırlar. İdole Tapanları tanımak kolaydır: enerjilerini din ya da bir dava için harcarlar. Yıllar boyunca bir kültten diğerine geçerek dolaşırlar.

Bu tipleri baştan çıkarmanın yolu, kendilerini adadıkları dava ya da dinin yerini almaktır. Başlangıçta onların ilgi alanını paylaşır gibi görünmeli ya da belki yeni bir davayı gündeme getirmeli ve sonra tüm bunların yerini almalısınız. Bu tiplerin yanında kusurlarınızı gizlemeli ya da en azından kusurlarınıza kutsal bir cila yapmalısınız. Sıradan olursanız İdole Tapanlar size yüz vermez. Ulaşmak istedikleri amaçları yansıtırsanız, duydukları hayranlığı er geç size çevireceklerdir. Aşk ve dinin birbirine karışmasına izin verin ve her şeyi üst düzeyde tutun.

Bu tipleri baştan çıkarmak için iki noktayı unutmayın. Öncelikle beyinleri aşırı aktif olduğundan son derece kuşkucudurlar. Genelde fiziksel uyarılar almadıkları için, bir tekne gezisi, dağlarda yürüyüş ya da cinsel ilişki gibi bir uyarı onların dikkatini dağıtmaya yetecektir. Ama beyinleri sürekli çalıştığından bunu başarmak epey zordur. İkincisi ise özdeğerlerinin çok düşük olduğudur. Özdeğerlerini yükseltmeye kalkışmayın, ne yapmaya çalıştığınızı algılarlar ve onları övmek için gösterdiğiniz tüm çabalar kendi öz-imgeleriyle çatışır. Sizin onlara değil, onların size tapmaları gerekir. İdole Tapanlar kısa süre için yeterli kurbanlar olurlar ama sürekli arayış içinde olmaları eninde sonunda hayranlık duyacakları yeni şeyler peşinde koşmalarına yol açacaktır.

Aşırı Duyarlı. Bu tipleri başkalarından ayıran, zevk düşkünlükleri değil, fazla aktif duyularıdır. Bazen bu niteliklerini modaya, renkleri, stillere ilgi duyarak görünümlerinde belli ederler. Bazen de daha az belirgin davranırlar: çok duyarlı olduklarından genelde utangaçtırlar ve göz alıcı olmaktan, kalabalığın içinde göze çarpmaktan hoşlanmazlar. Çevrelerine verdikleri tepkilerden, güneş ışığı olmayan bir odada bulunamamalarından, bazı renklerin karamsarlık bazı kokuların heyecan yaratmasından onları tanıyabilirsiniz. Belki de görme duyusu dışındaki duyumsal deneyimleri küçümseyen bir kültürün içinde yaşar gibidirler. Aşırı Duyarlılar'ın yoksunluğunu çektiği şey ise takdir edecek, keyif alacak kadar yeterli duyumsal deneyim yaşayamamaktır.

Onları baştan çıkarmak için duyularına hitap edin, güzel yerlere götürün, ayrıntılara özen gösterin, güzel manzaralarla sarıp sarmalayın ve fiziksel yemler kullanın. Tıpkı hayvanlar gibi Aşırı Duyarlılar için de renk ve kokular yem olarak kullanılabilir. Olabildiğince fazla duyularına hitap ederek hedefinizdeki kişilerin dikkatini dağıtıp, zayıf düşürün. Aşırı Duyarlılar'ın baştan çıkarılması kolay ve çabuktur ve aynı taktikleri defalarca kullanabilirsiniz ama ara sıra yemlerin niteliği değilse bile çeşitlerini değiştirmeniz yararlı olur. Cleopatra da, müzmin bir Aşırı Duyarlı olan Marcus Antonius üzerinde böyle çalışmıştı. İstediklerini verdiğiniz sürece uysal davrandıkları için bu tipler harika kurbanlar olurlar.

Yalnız Lider. Güç sahibi kişiler diğer insanlardan farklı değildirler ama onlara başka türlü davranılması karakterleri üzerinde değişik bir etki yaratır. Çevrelerindeki herkes onlara dalkavukluk eder, kendi çıkarı peşinde koşar ya da onlardan bir şeyler koparmaya çalışır gibi görünür. Bu durum onları kuşkucu ve kimseye güvenmeyen insanlar haline getirir ama görünümlerine aldanmayın: Yalnız Liderler baştan çıkarılmayı, yalnızlıklarının giderilmesini, birilerinin onları sarıp sarmalamasını isterler. Ne var ki çoğu insan kullanacakları cazibe, övgü gibi taktikleri onların kolayca algılayıp horgörüyle bakacağını varsayarak, bunu denemeye bile kalkışmaz. Bu tipleri baştan çıkarmak için, en az onlarla eşitmiş ve hatta hiç karşılaşmadıkları bir davranış olarak onlardan üstünmüş gibi görünmek gerekir. Açık sözlü davranırsanız, dürüstmüş gibi görünürsünüz ve sizin bazı riskleri bile göze alarak dürüst davrandığınızı düşünerek duygularına kapılırlar. (Güç sahibi kişilere sözünü sakınmaz davranmak tehlikeli olabilir.) Yalnız Liderler önce biraz acı verip ardından şefkat göstererek duygulandırılabilirler.

Bu tipleri baştan çıkarmanın çok zor olmasının nedeni kuşkuculukları değil, beyinlerinin sürekli olarak sorumluluklarla dolu olmasıdır. Beyinlerinde baştan çıkarılmaya ayıracak fazla yer yoktur. Son derece sabır-

lı ve zeki davranmalı, ağır ağır beyinlerini sizinle ilgili düşüncelerle doldurmalısınız. Başarılı olursanız, güç size geçer çünkü yalnızlıkları içinde size bağımlı olurlar.

Gezgin Cinsiyetli. Hepimizin karakter yapısında dişi ve erkek unsurların karışımı bulunur ama çoğumuz toplumun kabul ettiği yönümüzü ortaya çıkarıp diğerini bastırmayı öğreniriz. Gezgin Cinsiyetli tipler cinselliği böylesine belirgin biçimde ayırmayı bir yük olarak görürler. Bazen onların gizli eşcinsel oldukları düşünülür ama bu bir yanılgıdır çünkü heteroseksüel oldukları halde dişi ve erkek yönleri sürekli değişim içinde olduğu halde bunu göstermenin başkalarını tedirgin edeceğinden, belki de bir aşırı uca gidip, diğerini bastırıyorlardır. Aslında cinsiyetleriyle oynayıp her iki yönü de ifade etmek isterler. Çoğu insan belirgin olmayan biçimlerde bu sınıfa girer: erkeksi enerjiye sahip olan kadınlar ve estetik yönü genelde erkekler. Bu tipin açıkça belli olacak işaretlerini aramayın çünkü genelde iyice gizlenip saklanırlar ve böylelikle güçlü baştan çıkarmaların kurbanı olurlar.

Gezgin Cinsiyetli tipler temelinde cinsiyeti belirgin olmayan, kendilerini tamamlayacak karşı cinsten insanları ararlar. Kendi benliğinizdeki bu durumu onlara gösterirseniz, rahatlayıp karakterlerinin bastırılan yönünü açığa çıkarırlar. Eğer sizin de böyle eğilimleriniz varsa, karşı cinsten aynı tip bir insanı baştan çıkarmanız en doğrusu olacaktır. Her iki taraf da karşısındakinin bastırılan arzularını uyandıracak ve yargılanma korkusuna kapılmadan her türlü cinsiyet karışımını araştırma fırsatını bulacaktır. Eğer siz Gezgin Cinsiyetli sınıfa dahil değilseniz, bu tiplerden uzak durun. Onları daha fazla tedirgin eder ve çekingenliklerini arttırırsınız.

Kısım İki
Baştan Çıkarma Süreci

Belirli davranışlarımızın baştan çıkarmak istediğimiz kişi üzerinde keyifli ve çekici bir etki yaratacağını çoğumuz anlıyoruz. Bu konudaki sorun ise kendimizle fazla meşgul olmamızdır: başkalarının bizden ne istedikleri yerine bizim onlardan ne istediğimizi daha fazla düşünürüz. Ara sıra baştan çıkarıcı bir davranışta bulunuruz ve ardından bencil ya da saldırgan bir davranış sergileriz (istediğimizi elde etmek için acelemiz vardır) ya da farkında olmadan karşımızdaki kişinin hakkımızdaki kurduğu hayalleri yok edecek kadar sıradan olan bu yönümüzü öne çıkartırız. Bu nedenle baştan çıkarma girişimlerimiz etki yaratacak kadar uzun süreli olmaz.

Hoşa giden karakterinize ya da ara sıra soylu ya da çekici bir davranışta bulunmanıza dayanarak kimseyi baştan çıkaramazsınız. Baştan çıkarma uzun süreye yayılan, ne kadar ağır giderseniz, kurbanınızın beynine o kadar derinden işleyen bir süreçtir. Sabır, odaklanma ve stratejik düşünceyi gerektiren bir sanattır. Her zaman kandırarak, büyülcyerek ve dengesini bozarak, kurbanınızdan bir adım önde olmanız gerekir.

Bu kısımdaki yirmi dört bölüm kendi benliğinizden uzaklaşıp kurbanınızın beynine yerleşip bir müzik aletiymiş gibi çalmanıza yardımcı olarak bir dizi taktik içermektedir. İlk temastan başlayıp başarılı sonuca kadar bölümler kesin olmayan biçimde sıralanmıştır ve bu sıralama insan psikolojisinin zaman sınırı tanımayan yasalarına dayanmaktadır. İnsanların düşünceleri genelde gündelik kaygıları ve güvensizlikleri çevresinde dolandığından, kaygılarından kurtulup, dalgın beyinlerini sizinle ilgili düşüncelerle doldurmadıkça baştan çıkarma sürecinin ilerleyemezsiniz. İlk bölümler bunu başarmanıza yardımcı olacaktır. İlişkilerde insanların birbirini çok yakından tanıyıp can sıkıntısı ve durgunluğun ortaya çıkması

eğilimi vardır. Baştan çıkarmanın yaşamsal unsuru gizem olduğundan, başarıya ulaşmak için kurbanlarınızı sürekli sürprizlerle karşılaştırmalı, uyarılarda bulunmalı ve hatta şaşırtmalısınız. Bir baştan çıkarma olgusu asla rahat bir rutine dönüşmemelidir. Daha sonraki bölümler, kurbanınız zayıflayıp teslim olana dek umutla yeisi, zevkle acıyı dönüşümlü olarak sunma sanatını size öğretecektir. Her adımda bir taktik bir sonrakini hazırlayacak ve sizin daha cesur, daha saldırgan bir biçimde ilerlemenizi sağlayacaktır. Bir baştan çıkarıcı ürkek ya da merhametli olamaz.

İlerlemenize yardımcı olmak amacıyla bölümler dört aşamada toplanmıştır ve her aşamanın belirli bir hedefi vardır: kurbanınızı sizi düşünmeye yönlendirmek; zevk ve karmaşa dolu dakikalar yaratarak duygularına ulaşmak; bilinçaltına hitap ederek bastırılmış arzularını uyadırmak ve sonunda fiziksel teslimiyeti sağlamak. (Her aşama kısa bir giriş bölümüyle açıklanmıştır.) Bu aşamaları izleyerek kurbanınızın beynini daha kolay etkileyecek, bir ritüelin ağır ve hipnotize edici hızını oluşturabileceksiniz. Daha doğrusu baştan çıkarma süreci bir başlangıç töreni gibi düşünülebilir. Bu törende insanları alışkanlıklarından uzaklaştırıyor, yepyeni deneyimler tanıtıyor, sınavlardan geçiriyor ve ardından yeni bir yaşamla tanıştırıyorsunuz.

En doğrusu bölümlerin tümünü okumak ve olabildiğince fazla bilgi edinmektir. Bu taktikleri uygulama zamanı gelince, belirlediğiniz kurban için en uygun olanlarını seçebilirsiniz. Karşılaştığınız direniş ve kurbanınızın sorunlarına dayalı olarak bazen yalnızca birkaç taktik yeterli olacaktır. Dördüncü aşamadaki cinsellik unsuru dışında bu taktikler sosyal ve politik baştan çıkarmalara aynı biçimde uygulanabilir.

Hiçbir şart altında, baştan çıkarma sürecinin doruğuna ulaşmak için acele etmeyin ve doğaçlama yapmayın. Bu davranış baştan çıkarıcı değil bencilce olur. Günlük yaşamda her şey aceleye getirildiğinden, tümüyle farklı bir şey sunmanız gerekir. Zamanı iyi kullanarak ve baştan çıkarma sürecine saygı duyarak, yalnızca kurbanlarınızın direnişini kırmış olmayacak, onları kendinize âşık edeceksiniz.

Birinci Aşama
Ayrılık - İlgi ve Arzu Uyandırma

Kurbanlarınız, beyinleri kaygılar ve gündelik sorunlarla dolu olarak kendi dünyalarında yaşarlar. Başlangıç aşamasında hedefiniz onları kendi kapalı dünyalarından ayırmak ve beyinlerini sizin hakkınızdaki düşüncelerle doldurmak olacaktır. Kimi baştan çıkaracağınıza karar verince (1: Doğru kurbanı seçin), ilk göreviniz kurbanın dikkatini çekmek, size karşı ilgisini uyandırmak olacaktır. Daha zor yapıya sahip ya da daha fazla direnenler için, daha ağır ve belirsiz bir yaklaşım izleyip öncelikle dostluklarını kazanmanız gerekir. (2: Yapay bir güvenlik hissi uyandırın - dolaylı yaklaşın); can sıkıntısına kapılan ya da ulaşılması daha zor olanlara karşı, gizemli bir duruşla onları büyülemek (3: Karışık sinyaller gönderin) ya da çok insanın uğruna kavga ettiği biri gibi görünerek (4: Azılanan bir nesne gibi görünün) daha dramatik bir yaklaşım yararlı olacaktır.

Kurbanınız sizinle ilgilenince, ilgisini daha güçlü bir yöne, yani arzulamaya çevirmelisiniz. Arzunun öncesinde boşluk, tatmin edilmesi gereken bir yoklük duygusu uyanır. Kurbanınıza yaşamında eksikliğini çektiği macera ve aşkı anımsatarak bilinçli olarak bu duyguları uyandırmalısınız (5: Bir gereksinim yaratın: kaygı ve hoşnutsuzluğu harekete geçirin.) Eğer sizi benliğindeki boşluğu dolduracak kişi olarak görürse, ilgisi arzuya dönecektir. Beyinlerine fikirler yerleştirerek, onları bekleyen zevklerin ipuçlarını vererek (6: İma etme sanatını öğrenin), bu arzuyu körükleyin. Kurbanlarınızın değerlerini, isteklerini ve ruhsal durumlarını yansıtmak onları sevindirecektir (7: Ruhlarına girin). Nasıl olduğunu fark etmeden düşünceleri gitgide daha fazla sizin çevrenizde dönmeye başlayacaktır. Artık daha güçlü bir adım için zaman gelmiştir. Onları karşı konulmaz bir zevk ya da macera fikriyle yemleyince (8: Kışkırtıcı bir hava yaratın) sizi izleyeceklerdir.

1

Doğru Kurbanı Seçin

Her şey baştan çıkarmayı hedeflediğiniz kişiye göre değişir. Kurbanlarınızı dikkatle inceleyin ve ancak sizin çekiciliğinize kapılacak olanları seçin. Kendi içlerindeki boşluğu doldurabileceğiniz, sizi egzotik biri gibi görenler, en doğru kurbanlardır. Genelde onlar yalnız kalmış, belki son zamanlarda başlarından geçen kötü olaylardan dolayı mutsuz kişilerdir ya da kolayca mutsuzluğa itilebilenlerdir - tam anlamıyla mutlu olan birini baştan çıkarmak neredeyse olanaksızdır. Kusursuz kurbanın size çekici gelen doğal bir niteliği vardır. Bu niteliğin yarattığı güçlü duygular, sizin baştan çıkarma manevralarınızı daha doğal ve dinamik gibi gösterecektir. Kusursuz kurban kusursuz kovalamacaya izin verendir.

Av İçin Hazırlanmak

1770'lerin Paris'inde genç Vikont de Valmont kötü ünlü bir çapkın olarak birçok genç kızın mahvına neden olduğu gibi, tanınmış soyluların eşlerini de baştan çıkarmıştı. Bir süre sonra, başarılarının çok kolay oluşu ve sürekli yinelenmesi genç adama sıkıcı gelmeye başlamıştı. Ağustos ayının boğucu sıcağında Paris'ten uzaklaşıp taşradaki şatosunda yaşayan teyzesini ziyaret etmeye karar verdi. Burda yaşam alıştıklarından farklıydı; kırlarda yürüyüşler, yörenin rahibiyle sohbetler, kâğıt oyunları. Kentteki arkadaşları ve özellikle çapkın dostları ve sırdaşı Markiz de Merteuil bir an önce geri dönmesi için sabırsızlanıyorlardı.

Başkan kocası uzak bir yerde çalışmakta olan yirmi iki yaşındaki Madame de Tourvel de şatodaki konukların arasındaydı. Kocasının dönüşünü bekleyerek günlerini geçiren genç kadınla daha önceden tanışmış olan Valmont, onun güzel olduğu kadar, kocasına sadık, son derece erdemli biri olduğunu biliyordu. Saraya mensup bir kadın değildi; giyim zevki korkunçtu: sürekli olarak boynunu iğrenç farbelalarla süslüyordu ve sohbetlerinde zekâ izi yoktu. Yine de Paris'ten uzak kalan Valmont, onu farklı bir ışık altında görmeye başladı. Her sabah dua etmek için gittiği şapele kadar onu izliyor, akşam yemeğinde ya da kâğıt oynarken onu uzaktan görüyordu. Paris'li hanımefendilerden farklı olarak genç kadının kendi çekiciliğinin farkında olmaması Valmont'u heyecanlandırıyordu. Havanın sıcaklığından dolayı genç kadın bedenini ortaya çıkaran sade bir keten elbise giymişti. Göğüslerini örten ince kumaş hayale fazla yer bı-

rakmıyordu. Pek de moda olmayan dağınık saçları yatak odasını çağrıştırıyordu. Yüz ifadesinin ne kadar anlamlı olduğunu daha önce fark etmemişti. Bir dilenciye sadaka verirken yüzü gülüyor, en ufak bir övgüde yanakları kızarıyordu. Son derece doğal ve çekingenlikten uzak davranıyordu. Kocasından ya da dinden söz ederken, Valmont, genç kadının duygularının derinliğini hissedebiliyordu. Böylesine tutkulu duygular bir aşk ilişkisine dönebilse...

Dokuzuncu. • Kör mü oldum ben? Ruhun iç gözü gücünü mü yitirdi? O kadını gördüm ama sanki kutsal bir imge görmüştüm - imgesi benim için tekrar tümüyle yok oldu. Bu imgeyi yeniden canlandırmak için ruhumun tüm güçlerini boş yere çağırıyorum. Onu bir kez daha görürsem, yüz kişinin arasında bile duruyor olsa, hemen tanırım. Şimdi artık o kaçtı ve ruhumun gözü özlemle onu yakalamak için boş yere uğraşıyor. Langelinie'nin yanında kayıtsızca yürüyordum, çevreme dikkat bile etmiyordum ama araştırmacı bakışlarım her şeyi yakalıyordu ve birden gözüm ona takıldı. Artık gözlerim efendilerine itaat etmiyordu; bakışlarımı çevirmem, görmek istediğim nesneye bakmam neredeyse olanaksızdı - bakmadım, gözlerim dikilip kaldı. Bir eskrimcinin adımını atarken donup kalması gibi, gözlerim ilk baktıkları noktaya takılıp kaldı. Yere doğru bakmak, bakışlarımı başka yöne çevirmek olanaksızdı çünkü çok fazlasını görmüştüm. Hatırladığım tek şey üzerinde yeşil bir pelerin olduğuydu; hepsi bu... belki buna Juno yerine bulutu sarıyordu bile denebilir; benden uzaklaştı... yalnızca pelerininin anısı kaldı geriye... o kız üzerimde büyük bir etki bıraktı. • On altıncı. • ...Sabırsızlığa kapılmıyorum çünkü bu kentte oturuyor olmalı ve şimdilik bu kadarı da bana yetiyor. İmgesinin tekrar ortaya çıkma olasılığı var ve her şey ağır ağır zevk verecek... • On dokuzuncu. • Demek adı Cordelia! Cordelia! Çok güzel bir isim ve bu da çok önemli çünkü en güzel sıfatları çirkin isimle birlikte söylemek kişiyi rahatsız eder.

-Søren Kierkegaard, ***The Seducer's Diary***

Valmont'nun ziyaretini uzatması, nedenini bilmediği halde teyzesini mutlu etmişti. Sonra Markiz de Merteuil'e mektup yazıp Madame de Tourvel'i baştan çıkarmak amacında olduğunu anlattı. Markiz inanamadı. Bu bağnaz kadını mı baştan çıkarmak istiyordu? Başarsa bile kadın ona ne zevk verebilirdi ama başarısız olması da büyük bir utançtı! Ünlü çapkın, kocası uzakta olan bir kadını baştan çıkarmayı becerememiş! Markiz'in yazdığı alaycı mektup Valmont'u biraz daha alevlendirdi. Erdemli olarak tanınan bu kadını elde etmek genç adamın en büyük başarısı olacak, böylece ünü biraz daha artacaktı.

Yine bir engel vardı ve neredeyse başarısını olanaksız hale getiriyordu: Başkanın karısı da dahil olmak üzere herkes Valmont'nun şöhretinin farkındaydı. Genç kadın, onunla yalnız kalmanın ne kadar tehlikeli olduğunu, onunla kuracağı en küçük temasta herkesin neler söyleyeceğini biliyordu. Valmont şöhretini yalanlamak için elinden geleni yaptı; hatta sürekli kiliseye gidip günahlarından arınıyormuş gibi göründü. Başkanın karısı bu davranışını izledi ama aralarındaki mesafeyi korudu. Valmont'a gösterdiği meydan okuma karşı konulmaz gibiydi ama acaba genç adam bunu aşabilecek miydi?

Valmont ufak tefek denemeler yapmaya karar verdi. Bir gün teyzesi ve başkanın karısıyla kısa bir yürüyüşe çıktı. Daha öncekileri hiç geçmedikleri bir patika seçmişti ve belirli bir noktada bir hanımefendinin kendi başına aşamayacağı bir hendeğe ulaştılar. Valmont yolun bundan sonrasının çok daha güzel olduğunu söyleyerek büyük bir nezaketle teyzesini kucağına alıp hendeğin öte yanına taşırken başkanın karısı kahkahalarla güldü. Ama ardından sıra ona geldi ve bu kez Valmont beceriksiz bir hareketle onu kucaklayınca, kadın kollarına sarılmak zorunda kaldı. Genç adam, onu kucağında taşırken kadının kalbinin daha hızlı attığını ve yanaklarının kızardığını fark etti. Teyzesi de fark edip seslendi. "Genç hanım korkuyor!" Ama Valmont başka türlü düşünüyordu. Artık engeli aşabilir ve başkanın karısını elde edebilirdi. Baştan çıkarma süreci başlayabilirdi.

Yorum. Valmont, Tourvel başkanının karısı ve Markiz de Merteuil, Choderlos de Laclos'un *Tehlikeli İlişkiler* adlı on sekizinci yüzyıl Fransız romanının kahramanlarıdır. (Valmont karakterine o dönemin birçok tanınmış çapkını, özellikle Dük de Richelieu esin kaynağı olmuştu.) Romanda Valmont baştan çıkarma olgularının gitgide mekanikleştiğinden, bir adım attığı zaman karşısındaki her kadının aynı biçimde yanıt verdiğinden kaygılanmaktadır. Ama baştan çıkarma olguları birbirinden farklı olmalıdır; farklı hedefler işin dinamiğini tümüyle değiştirmelidir. Valmont'nun sorunu ise her seferinde aynı tip kadınları daha doğrusu *yanlış* kadınları baştan çıkarmasıdır. Madame de Tourvel ile karşılaşınca bunu fark eder.

Don Juan'ın anlayışına göre aşk, avlanma zevkine benzer. Sürekli olarak kişinin yeteneklerine meydan okuyan, birbirinden çok farklı dürtüler sağlayan bir etkinlik için duyulan arzudur.

-Stendhal, ***Love***

Madame de Tourvel'i baştan çıkarmaya karar vermesinin nedeni kocasının kont olması, çok şık giyinmesi ya da başka erkekler tarafından arzulanması gibi olağan nedenler değildi. Valmont'nun Madame de Tourvel'i seçmesi, kadının farkında olmadan daha önceden onu baştan çıkarmış olmasıydı. Çıplak bir kol, içten bir kahkaha, eğlenceli bir davranış gibi önceden hesaplanmamış olanlar genç adamın dikkatini çekmişti. Kadının etkisi altına girince de, kendi arzusunun gücü, adeta kendini kontrol etmeyi başaramaması, bundan sonraki adımlarını daha doğal gibi göstermeye yetmişti. Ve zamanla güçlü arzuları kadına da bulaşmıştı.

Bize zevk veren, arzulanan nesnenin nitelikli oluşu değil, iştahımızın enerjisidir.

-Charles Baudelaire, ***The End of Don Juan***

Başkanın karısının Valmont'nun üzerindeki etkisinin ötesinde onu kusursuz kurban biçimine getiren başka yönleri de vardı. Can sıkıntısı kadını maceraya doğru sürüklüyordu. Saf yaradılışlı olduğundan genç adamın davranışlarının ardını göremiyordu. Ayrıca baştan çıkarılmaya karşı bağışıklığı olduğunu düşünmesi ise en zayıf noktasıydı. Hepimiz başkalarının çekiciliğinin etkisi altında kalırız ve istenmeyen davranışlarımız için önlem alırız. Madame de Tourvel ise hiç önlem almıyordu. Valmont, onu hendeği atlatırken deneyden geçirip fiziksel açıdan kırılgan olduğunu fark edince, eninde sonunda avucuna düşeceğini anlamıştı.

İhtirasın kızı, sırayla aşağıdaki âşıklara sahip olmalıdır; babasının otoritesinden ve öğütlerinden çok erken uzaklaşmış bir genç, fazla akıllı olmayan bir prensin yanında çalışan bir yazar, öteki âşıklarla rekabet etmeyi seven bir tüccar oğlu, dünya nimetlerinden elini eteğini çekmiş, gizlice aşkın kölesi olan bir sofu, bir kralın eğlenceyi seven çapkın oğlu, köylümsü bir Brahman rahibinin oğlu, evli bir kadının sevgilisi, büyük paralar kazanmış olan bir şarkıcı, seferden dönmüş bir kervan sahibi... Şu kısacık öğütler, koşullara göre sonsuz biçimlerde yorumlanabilir sevgili çocuğum ve her beraberlikten en iyi şekilde yararlanmak için zekâ, anlayış ve düşünme gücü gereklidir.

-Eastern Love,* Cilt II: *The Harlot's Breviary of Kshemendra

Yaşam, yanlış insanların peşinden koşup, baştan çıkarmaya uğraşmakla harcanmayacak kadar kısadır. Hedef seçimi çok önemlidir; baştan çıkarmanın temelidir ve bundan sonra olacakları saptayacaktır. Kusursuz kurbanın belirli yüz hatlarına ya da müzikte aynı zevklere ya da yaşamda benzer hedeflere sahip olması gerekmez. Sıradan bir baştan çıkarıcı hedefleri böyle seçer. Kusursuz kurban sizi kelimelerle anlatılmayacak biçimde heyecanlandıran, üzerindeki etkisinin yüzeysel konularla bağlantısı olmayan kişidir. Sizin sahip olmadığınız ya da gizliden gizliye kıskandığınız bir niteliği vardır. Örneğin Başkanın karısı, Valmont'nun herhalde

çok uzun süre önce yitirdiği ya da belki hiç sahip olmadığı bir masumiyet sergiliyordu. Aranızda biraz gerginlik de olmalı - kurban sizden ürkmeli ve hatta hoşlanmamalıdır. Böyle bir gerginlik erotik potansiyel yüklüdür ve baştan çıkarmayı çok daha zevkli duruma getirecektir. Avınızı seçerken yaratıcı olursanız, daha fazla heyecan verici bir baştan çıkarma olgusuyla ödüllendirilirsiniz. Eğer potansiyel kurbanınız sizin etkinize açık değilse, bunun anlamı kalmaz. Hedeflediğiniz kişiyi önce sınayın. Etkiniz altında kalacağından emin olduktan sonra avlanmaya başlayın.

Baştan çıkarmaya değecek birini bulmak büyük bir şanstır... Çoğu insan aceleyle ilerler, nişanlanır ya da başka aptallıklar yapar ve her şey sona erince ne kazandığını ya da ne yitirdiğini bile bilmez.

-Søren Kierkegaard

Baştan Çıkarmanın Anahtarları

Yaşamımız boyunca insanları ikna etmek, baştan çıkarmak zorunda kaldığımızı görürüz. Bazıları daha kolayca etkilenebilirken, bir kısmı çekiciliğimize kapılmıyor gibi görünür. Belki bunu denetimimiz dışında bir gizem gibi görürüz ama yaşamla başa çıkmanın en etkili yolu bu değildir. Cinsel ya da sosyal açıdan baştan çıkarıcılar olasılıklar üzerinde dururlar. Olabildiğince kendilerine yakın gibi görünenlere gidip etkileyemeyeceklerinden uzak dururlar. Ulaşamayacağınız kişileri rahat bırakmak akıllıca bir yoldur; herkesi baştan çıkaramazsınız. Öte yandan doğru tepkiler veren avların peşinde koşmanız gerekir. Böylece baştan çıkarma olgularınız daha keyifli ve doyurucu olacaktır.

Kolaylıkla elde edilebilecek kadınlar vardır... size yan gözle bakan kadınlar... kocasından nefret eden ya da kocasının nefret ettiği kadınlar...

çocuğu olmayan kadınlar... sosyal yaşamı çok seven kadınlar... kocasına karşı çok sevecen gibi görünen kadınlar; aktörlerin eşleri; dullar... eğlenceyi seven kadınlar... güzelliğine düşkün kadınlar; düzey ya da yetenek olarak kocası kendisinden daha aşağı durumda olan kadınlar; sanat yeteneklerinden gurur duyan kadınlar... hiçbir neden olmaksızın kocası tarafından horgörülen kadınlar; kocası yolculuğu çok seven kadınlar; kuyumcuların eşleri; kıskanç kadınlar, açgözlü kadınlar.

-The Hindu Art of Love

Kurbanlarınızı nasıl tanıyabilirsiniz? Size karşı davranışlarından tanırsınız. Bilinçli yanıtlarını fazla önemsemeyin - açıkça sizi memnun etmek ya da hoşunuza gitmek için çabalayan biri ya sizden bir şey istiyordur ya da kişiliğinize oynuyordur. Bilinçli denetiminin dışında olan tepkilerine yani yanaklarının kızarmasına, sizin herhangi bir el hareketinizi farkında olmadan yansıtmasına, olağandışı utangaçlığına, hatta biraz öfke ve kırgınlık göstermesine daha fazla dikkat edin. Bu tepkilerin hepsi, o kişinin sizin etkinize açık olduğunu belirtir.

Tıpkı Valmont gibi, sizin üzerinizdeki etkilerini ölçerek doğru hedefleri seçebilirsiniz. Belki sizi tedirgin ediyordur, belki çok derinlerdeki bir çocukluk idealinizi canlandırıyordur, sizi heyecanlandıran bireysel bir tabunuzu temsil ediyordur ya da karşı cinsten olsaydınız olabileceğinizi düşlediğiniz kişiyi çağrıştırıyordur. Karşınızdaki kişinin sizin üzerinizdeki etkisinin bu kadar güçlü olması, bundan sonraki manevralarınızı değiştirecektir. Yüz ifadeniz ve el hareketleriniz canlılık kazanacaktır. Daha enerjik olacaksınız; iyi bir kurbanın yapacağı gibi size karşı koyduğu sürece daha yaratıcı ve gösterdiği direnişi kırmak için daha kararlı olacaksınız. Baştan çıkarma süreci güzel bir oyun gibi ilerleyecektir. Güçlü arzunuz kurbanınıza bulaşacak ve sizi etkileme konusundaki tehlikeli duyguya kapılmasını sağlayacaktır. Kurbanınızı ileri geri oynatarak, en doğru dakikalarda duygusallaştırdığınız için elbette sonunda denetim sizde ola-

caktır. Başarılı baştan çıkarıcılar kendilerine esin kaynağı olan kurbanları seçerler ama ne zaman ve nasıl kendilerine hakim olacaklarını da bilirler.

Keyif aşkın dürtüsüdür, keyif aşk acısı çekeni kollar / Keyif bu tatlı kötülüğün nedeni ve besinidir./ Keyfi yok ederseniz, Cupid'in yayı kırılır / Meşalesi ışıksız, sönük kalır. / Çınar ağacı şarapla, / Kavak ağacı suyla beslenirse / Bataklık sazları suyu severse / Venüs de keyfi sever... / Niçin Aegisthus ihanet etti sanıyorsunuz? Yanıtı kolay: çünkü boşluktan sıkılmıştı. / Herkes Truva'da upuzun bir savaştaydı / Tüm Yunanistan nüfusu / Karşı kıyıya taşınmıştı. / Acaba savaşa katılmak istemiş miydi? / Argos'un sunacağı hiçbir savaş yoktu. Acaba davaya katılmak mı istemişti? Argos'da mahkeme yoktu. Aşk, hiçbir şey yapmamaktan daha güzeldi. / İşte böyle Cupid işin içine girer; işte böyle orda kalır.

-Ovidius, *Cures for Love*

Asla sizden hoşlanıyor gibi görünen ilk kişinin kollarına atılmayın. Bu davranış baştan çıkarma değil, özgüvensizliktir. Sizi çeken gereksinim clüşük-düzcyde bir ilişkiye yol açacak ve her iki tarafın ilgisi gevşeyecektir. Daha önce düşünmediğiniz tipleri arayın - böylece meydan okumalar ve maceralarla karşılaşırsınız. Deneyimli avcılar, avlarını ne kadar kolaylıkla ele geçtiğine bakarak seçmezler; kovalamacanın heyecanını, ölümkalım mücadelesini isterler ve ne kadar şiddetli olursa, o kadar hoşlarına gider.

Gerçi bir kurbanın kusursuz oluşu size bağlıdır ama bazı kurbanlar daha doyurucu baştan çıkarma süreçleri sağlarlar. Casanova mutsuz ya da yakın zamanda bir talihsizlik yaşamış olan genç kadınlardan hoşlanırdı. Bu tip kadınlar kurtarıcıyı oynama arzusuna hitap ediyorlardı ama aynı zamanda bir gereksinimi karşılıyorlardı: mutlu insanları baştan çıkarmak daha zordur. Mutlulukları onları dokunulmaz yapar. Bulanık sularda avlanmak daima daha kolaydır. Ayrıca üzüntü havası da oldukça kışkırtıcıdır - *The Tale of Genji* adlı Japon romanının kahramanı olan Genji,

melankolik havalı kadınlara asla dayanamıyordu. Kierkegaard'ın *The Seducer's Diary* adlı kitabında anlatıcı rolünü üstlenen Johannes'in kurbanından bir temel isteği vardır: hayal dünyasının geniş olması. Bu nedenle düşler ülkesinde yaşayan, her hareketini şiirselleştirecek, var olanın ötesini hayalinde canlandırabilecek kadınları seçer. Nasıl mutlu bir insanı baştan çıkarmak zor ise, hayal gücü olmayan birini baştan çıkarmak da çok zordur.

Çinlilerin bir atasözü vardır: "Yang yükselişe geçince, Yin doğar." Bizim dilimizde bunun anlamı, bir erkeğin yaşamının büyük bir kısmını sıradan gündelik yaşantıya adaması durumunda, benliğinin romantik yönü olan Yin, yüzeye çıkar ve haklarını aramaya başlar biçimindedir. Böyle bir dönem gelince, daha önce önemli olan her şey önemini yitirir. Yanıltıcı imgeler adamı oraya, buraya sürükler, yaşamının eski yolundan uzaklara, yabancı ve karmaşık sapaklara götürür. T'ang hanedanlığının "Parlak İmparatoru" Ming Huang, bu kuramın en derin gerçek kanıtıydı. Li Dağları'ndaki sarayının yakınındaki gölde Yang Kuei-fei'yi yıkanırken görünce, alın yazısı onu kadının ayaklarının dibinde oturmaya ve Çinlilerin Yin diye tanımladığı duygusal gizemleri öğrenmeye sürükledi.

-Eloise Talcott Hibbert, ***Embroidered Gauze: Portraits of Famous Chinese Ladies***

Kadınlar için en kusursuz kurbanlar, erkek niteliklerine sahip erkeklerdir. Marcus Antonius bu tipe mensuptu: keyif almayı severdi, oldukça duygusaldı ve konu kadınlar olunca düzgün düşünmeyi beceremezdi. Cleopatra'nın kolayca parmağında oynatacağı bir insandı. Cleopatra onun duygu dünyasını etkilemeyi başarınca, ipleri bir daha elinden bırakmadı. Fazla saldırgan gibi görünen bir erkek asla bir kadını vazgeçirmemelidir. Genelde en kusursuz kurban olacaktır. Birkaç koketçe davranışla saldırganlığını öte yana çevirip köleniz biçimine getirmeniz kolaydır. Bu tip erkekler bir kadını kovalamak zorunda kalmaktan zevk alırlar.

Dış görünümler konusunda dikkatli olun. Bir yanardağ gibi tutkulu görünen biri genelde özgüvensizliğini ve kendine düşkünlüğünü gizliyordu. On dokuzuncu yüzyıl saray fahişesi Lola Montez'in bu durumunu çoğu erkek algılayamamıştı. Montez çok dramatik, çok heyecan verici gibi görünüyordu. Aslında kendi benliğine düşkün, sorunlu bir kadındı ama erkekler bunu anladığında çok geç oluyordu, aylar sürecek trajediler ve işkenceler yaşanmadan ondan uzaklaşamıyorlardı. Belirgin bir biçimde utangaç ya da mesafeli olan insanlar genellikle dışa dönüklerden daha iyi kurban olurlar. Bu tipler içlerini boşaltmak için çırpınıyorlardır ve unutmayın ki durgun sular derin akar.

Çok fazla boş zamanı olan insanlar da kolayca baştan çıkarılabilir. Doldurabileceğiniz beyin boşlukları oldukça geniştir. On altıncı yüzyılın kötü ünlü İtalyan saray fahişesi Tullia d'Aragona, kurban olarak genç erkekleri seçerdi. Fiziksel nedenlerin ara sıra iş ve meslek sahibi olanlara kıyasla, gençlerin daha tembel olmaları ve dolayısıyla başarılı bir baştan çıkarıcı karşısında savunmasız kalmaları da tercih nedeniydi. Buna karşılık baştan çıkarma ilgi göstermeyi gerektirdiğinden ve meşgul kişilerin beyinlerinde kaplayacağınız yer daha az olduğundan, işlerine düşkün insanlardan uzak durmanız yerinde olacaktır.

Freud'a göre baştan çıkarma olgusu yaşamın ilk döneminde ana babamızla olan ilişkilerimizde başlar. Onlar bizi kucaklayıp bedensel temasla fiziksel olarak baştan çıkardıkları gibi, açlık ve benzeri duygularımızı da tatmin ederler ve biz de onları baştan çıkarıp bize ilgi göstermelerini sağlarız. Hepimiz yaşamımız boyunca baştan çıkarılmaya yakın canlılar oluruz. Baştan çıkarılmak isteriz; kendi benliğimizden, rutinlerimizden uzaklaştırılmayı, aşk dünyasına çekilmeyi arzularız. Bizi en fazla çeken ise, istediğimiz halde sahip olamadığımız bir niteliğe sahip olanlara karşı hissettiklerimizdir. Kusursuz kurbanlarınız, sahip olmadıkları bir niteliğin sizde bulunduğuna inanan ve kendilerine sunulmasını isteyenlerdir. Bu tip kurbanların doğal yapıları sizden çok farklıdır ve bu farklılık heyecanlı bir gerginlik yaratacaktır.

Daha sonraları Madame Mao olarak tanınacak olan Jiang Qing, 1937 yılında Çin'in batısındaki dağlardaki sığınağında Mao Zedong ile tanıştığında, erkeğin yaşamına biraz renk ve değişiklik katmak için çırpındığını algılamıştı. Kamptaki kadınların tümü her tür kadınsı inceliklerden arınmış olarak tıpkı erkek gibi giyiniyorlardı. Şanghay'da artistlik yapmış olan Jiang ise asla süslerden uzak değildi. Mao'nun eksiklerini tamamladığı gibi, kendisine komünizmi öğretmesini isteyerek, hükmetmek, denetlemek ve birini yeniden yaratmak anlamını taşıyan Pygmalion kompleksini de tatmin ederek heyecanlandırmıştı. Gerçekte ise müstakbel kocasının denetimini elinde tutan Jiang Qing idi.

Baştan çıkarma olgusu en büyük eksik olan heyecan ve macerayı sunar. 1964'de kadın taklitçisi olarak ün kazanan Çinli aktör Shi Pei Pu, Fransız Elçiliği'ne atanmış olan Bernard Bouriuscout adlı genç diplomatla tanıştı. Macera arayarak Çin'e gelmiş olan Bouriscout Çinlilerle pek az iletişim kurabildiği için hayal kırıklığına uğramıştı. Ailesinde çok sayıda kız çocuk bulunduğu varsayılan Shi Pei Pu, kendini kadın gibi hissettiği halde erkek çocuk gibi davranmaya zorlanmıştı. Genç Fransız diplomatın can sıkıntısından yararlanarak parmağında oynatmaya başladı. Yaşamak zorunda kaldığı aldatmacalarla ilgili bir öykü uydurup Bouriscout'yu usul usul uzun yıllar sürecek bir ilişkiye çekti. (Bouriscout daha önce de eşcinsel ilişkilere girmişti ama kendini heteroseksüel olarak düşünüyordu.) Sonunda Çin adına casusluk bile yapmaya başladı. Bu süre içinde, kapıldığı macera arzusundan öylesine zayıflamıştı ki, Shi Pei Pu'nun kadın olduğuna inanıyordu. Kendini baskı altında tutanlar, çok derin baştan çıkarmalar için kusursuz kurbanlar olurlar.

Zevk alma iştahlarını baskıya alanlar özellikle ileri yaşlarda tam kıvamında kurban olurlar. Sekizinci yüzyılın Çin İmparatoru Ming Huang kendini sadelik ve erdemin bir örneği biçimine getirmiş ve sarayın çok pahalı bir bağımlılık olan lüks düşkünlüğünü yok etmek için çabalamıştı. Ama genç odalık Yang Kuei-fei'yi sarayın gölünde yıkanırken görünce,

her şey değişivermişti. Ülkenin en çekici kadını aslında imparatorun oğlunun metresiydi. Ming Huang gücünü kullanarak genç kadını elde etmiş ve kölesi oluvermişti.

Politikada da doğru kurban seçimi çok önemlidir. Napoleon ya da John F. Kennedy gibi kitleleri baştan çıkaranlar, halkın eksikliğini hissettiklerini sunarlar. Napoleon iktidara geldiğinde Fransız Devrimi'nin kanlı sonuçlarının ardından halkının gurur duygusu yok olmuş gibiydi. Napoleon halkına görkemli fetihler vaat etti. Kennedy, Amerikan halkının Eisenhower dönemindeki boğucu refahtan sıkıldığını fark ederek, macera ve risk vaat etti. Çağrısını, en fazla etki altında kalıp yanıt verecek olan genç kuşağa yapması da çok önemli bir unsurdu. Başarılı politikacılar herkesin çekiciliklerine kapılmayacağını bilirler ama eğer gereksinimlerinin karşılanmasını isteyen bir grup bulabilirlerse, her koşul altında onların tarafında bulunacak destekçilere sahip olurlar.

Simge. *Büyük Avlar. Aslanlar tehlikelidir ve onları avlamak risk heyecanını tanımaktır. Kurnaz ve hızlı olan leoparlar zorlu bir kovalamacanın heyecanını sunarlar. Asla avlanmaya aceleyle başlamayın. Avınızı tanıyın ve dikkatle seçin. Kapanlara kısılan tavşanlar ve vizonlar gibi küçük avlarla zaman yitirmeyin. Meydan okuyan engeller zevk verir.*

Tersine Çevirmek

Tersine çevirmek olasılığı yoktur. Sizse kapalı olan birini ya da istediğiniz zevk ve kovalamacayı sunamayacak birini baştan çıkarmaya çalışmanın hiçbir kazancı yoktur.

2

Yapay Bir Güvenlik Duygusu Uyandırın - Dolaylı Yaklaşın

Eğer başlangıçta doğrudan doğruya hamle yaparsanız, bir daha asla alçaltılmayacak bir savunma duvarı oluşturursunuz. Başlangıçta sizin davranışlarınızda baştan çıkarıcı bir yön bulunmamalıdır. Baştan çıkarma süreci belirli bir açıdan, dolaylı olarak başlamalı ve hedefiniz yavaş yavaş sizin varlığınızı algılamalıdır. Hedefinizdeki kişinin yaşamının çevresinden dolanın - üçüncü bir kişi aracılığıyla yaklaşın ya da ağır ağır dosttan sevgiliye doğru giden görece tarafsız bir ilişki geliştirin. Adeta siz ve hedefinizin tanışması kaderin bir oyunuymuş gibi ara sıra 'şans eseri' karşılaşmalar ayarlayın. Kader duygusu kadar baştan çıkarıcı bir şey yoktur. Kurbanınızı kendini güvende hissetmeye yönlendirin ve ardından hamle yapın.

Arkadaştan Sevgiliye

On yedinci yüzyıl Fransa'sında *La Grande Mademoiselle* adıyla tanınan Montpensier Düşesi Anne Marie Louis d'Orléans, yaşamında aşkı hiç tanımamıştı. Daha küçükken annesi ölmüş ve babası tekrar evlenip kızını ihmal etmişti. Avrupa'nın en ünlü ailelerinden birine mensuptu: büyükbabası Kral IV. Henry idi ve müstakbel Kral XIV. Louis isc yeğeniydi. Genç kızlığında aralarında Kutsal Roma İmparatoru'nun oğlu, İspanya'nın dul kralı ve hatta yeğeni Louis de bulunan birçok erkekle evlendirilmek istenmişti. Bu çöpçatanlıkların amacı ya siyasaldı ya da ailesinin büyük servetinden kaynaklanıyordu. Hiç kimse onunla flört etmedi, hatta bazen damat adaylarıyla bile tanışmadı. İşin kötüsü Grand Mademoiselle, şövalyeliğin en eski değerlcri olan cesaret, dürüstlük ve erdemliliğe inanan bir idealistti. Kendisine gizli amaçları uğruna kur yapan içten pazarlıklılardan nefret ediyordu. Kime güvenebilirdi ki? Çeşitli nedenler bularak damat adaylarından kurtuldu. Evde kalmışlık herhalde alın yazısıydı.

Çoğu kadın ele geçmeyenleri sever, / Üstüne düşülmesinden nefret eder / Yani zor insanı oynayın / Can sıkıntısına izin vermeyin. / Sakın ricalarınız sahip olma güvenini içermesin,/ Cinselliği ima edin / Dostluk kamuflajı altında. / İnanılmaz inatçı yaratıklar gördüm / Bu oyunla aldanıp dosttan âşığa dönen.

-Ovidius, *Aşk Sanatı*

1669 Nisanı'nda kırk iki yaşındaki Grande Mademoiselle, sarayın en garip erkeği olan Marki Antonin Péguilin (sonraları Dük de Lauzun olarak tanınacaktı) ile tanıştı. XIV. Louis'in sevdiği insanlardan biri olan otuz altı yaşındaki Marki alaycı zekâya sahip cesur bir askerdi. Gerçi kısa boyluydu, yakışıklı sayılmazdı ama küstah davranışları ve savaş kahramanlıkları kadınlar açısından karşı konulmaz biri durumuna getirmişti. Grande Mademoiselle de birkaç yıl önce onu fark etmiş ve zarafetiyle cesaretine hayran kalmıştı. Ama ilk kez 1669 yılında onunla kısa da sohbet etmişti ve çapkınlık öykülerini bilmesine karşın, çekici bulmuştu. Birkaç gün sonra tekrar karşılaştılar ve bu kez daha uzun konuştular. Lauzun varsaydığından daha zekiydi ve oyun yazarı Corneille'den (en sevdiği), kahramanlıktan ve benzer konulardan söz ettiler. Artık sık sık karşılaşıyorlardı. Dost olmuşlardı. Anne Marie, günün en önemli olayı olarak Lauzun ile yaptığı sohbetleri hatıra defterine yazıyor, genç adamın sarayda olmadığı zamanlar ise yokluğunu hissediyordu. Karşılaşmaları artık rastlantı olamayacak kadar sıklaşmıştı ama Lauzun her seferinde şaşırmış gibi görünüyordu. Anne Marie ise tedirginlik duyduğunu, nedenini bilmediği duygulara kapılmakta olduğunu yazıyordu.

Sokakta onu durdurmam; selamlaşırım ama asla yanına yaklaşmam, mesafeyi korurum. Sürekli olarak karşılaşmamızı fark ettiğini sanıyorum ve ufkunda yeni bir gezegenin göründüğüne, yörüngesinin garip ama tedirgin etmeyen bir biçimde kendisine doğru yaklaştığına dikkat ettiğini sanıyorum. Ama bu hareketliliğin ardında yatan yasaları hiç bilmiyor... İlk hamleyi yapmadan önce onu ve ruhsal durumunu tümüyle tanımam gerekiyor.

-Søren Kierkegaard, *The Seducer's Diary*

Aradan zaman geçti ve Grande Mademoiselle'in bir iki haftalığına Paris'ten ayrılması gerekti. Lauzun birden ona yaklaştı ve sırdaşı olmak için ricada bulundu, yokluğunda yapılması gereken işleri üstlenmek iste-

diğini bildirdi. Son derece şiirsel ve kibar davranıyordu ama bunun anlamı neydi? Anne Marie günlüğüne, ilk konuşmalarından bu yana benliğinde uyanan duyguları not etti. "Bunların belirsiz kıpırtılar olmadığını, bu duyguların bir nedeni olması gerektiğini söyledim kendime. Duygularımın kime yöneldiğini bilmiyordum... Sonunda birkaç gün düşününce, sevdiğim kişinin Bay Lauzun olduğunu, her nasılsa kalbime girip yerleştiğini fark ettim."

Duygularının kaynağını fark edince Grande Mademoiselle daha açık davranmaya karar verdi. Eğer Lauzun sırdaşı olacaksa, ona evlilikten, hâlâ sürdürülen çöpçatanlık çabalarından söz edebilirdi. Bu konu belki duygularını açmasına yararlı olurdu; belki kıskanabilirdi. Ne yazık ki Lauzun imaları anlamamış gibi göründü. Grande Mademoiselle'e mutlu göründüğüne göre niçin evlenmeyi düşündüğünü sordu. Ayrıca kim ona layık olabilirdi ki? Bu konuşmalar haftalar sürdü. Adam hiçbir kişisel yönünü açıklamıyordu. Bir bakıma Grande Mademoiselle anlıyordu - aralarında seviye (erkekten üstündü) ve yaş (erkekten altı yaş büyüktü) farkı vardı. Birkaç ay sonra kralın kardeşinin karısı ölünce Kral Louis, Grand Mademoiselle'e kardeşiyle evlenmesini önerdi. Anne Marie tiksintiye kapıldı; kralın kardeşinin serveti peşinde olduğu açıkça belliydi. Lauzun'a fikrini sordu. Kralın sadık bir adamı olarak Lauzun, tahttan gelen isteğin yerine getirilmesi gerektiğini söyledi. Lauzun'un yanıtı hiç hoşuna gitmediği gibi sanki artık dostlukları uygun değilmiş gibi adam onu ziyaret etmekten de vazgeçip işleri daha da kötüye götürmüştü. Bardağı taşıran son damlaydı. Grande Mademoiselle krala kardeşiyle evlenmeyeceğini bildirdi.

Anne Marie tekrar Lauzun ile görüşünce evlenmek istediği erkeğin adını bir kâğıda yazacağını, Lauzun'un kâğıdı yastığının altına koyup ertesi sabah okumasını istediğini söyledi. Lauzun ertesi sabah kâğıdın üzerinde "*C'est vous*" (Sizinle) yazdığını gördü. Ertesi akşam görüştüklerinde Lauzun kadına herhalde şaka yaptığını, kendisini sarayın alay konusu durumuna getireceğini söyledi. Şaşkına dönmüş gibiydi ama birkaç hafta

sonra oldukça düşük düzeydeki bu çapkın adamla Fransa'nın erdemli ve bu yönünü her zaman savunan iki numaralı hanımefendisinin nişanı açıklandığında esas şaşıran saray halkı oldu.

Onun konuşması bittiği anda, Jove'un yönlendirdiği gibi boğalar dağlardaki otlaklardan aşağıya, büyük kralın kızı, Europa'nın arkadaşları olan Tyre'lı kızlarla oynadığı kumsala doğru inmeye başladılar. • ...Bir eliyle üç çatallı yıldırımları alevlendiren, başını sallamasıyla evreni sarsan, tanrıların babası ve hakimi, krallık asasının tüm vakarını bir yana bırakıp, bir boğa kılığına girdi ve ötekilerin arasına karışıp otların arasında dolaşırken görülecek bir manzara oluşturdu. Derisi henüz yağmur taşıyan güney rüzgârlarıyla erimemiş, üzerine ayak basmamış kar kadar beyazdı. Ensesinde güçlü kasları göze çarpıyor, derin deri kıvrımları böğründen sarkıyordu. Gerçi boynuzları biraz ufaktı ama öylesine güzeldi ki sanki bir sanatçının elinden çıkmaydı ve herhangi bir mücevherden çok daha parlaktı. Son derece sakin görünen yüzünde ve gözlerinde hiçbir tehdit unsuru yoktu.

• Agenor'un kızı Europa, böylesine yakışıklı ve dost görünen birine hayranlık duydu. Ama ne kadar uysal gibi görünse de önceleri ona dokunmaya korktu; sonra biraz yaklaştı ve elindeki çiçekleri parlak dudaklarına uzattı. Âşık adam çok keyiflendi ve umduğu zevke ulaşana dek kızın ellerini öptü.

Daha fazlasını sabırsızlıkla bekliyordu ve kendine ancak büyük bir çabayla hakim olabiliyordu. • Yemyeşil otların arasında oynuyor, ardından gidip bembeyazlığıyla sarı kumların arasına uzanıyordu. Prenses zamanla korkusunu yendi ve okşaması için açtığı göğsüne dokundu, boynuzlarına taze çiçek demetleri astı. Hatta kimin üzerine bindiğini bilmeden boğanın sırtına bile bindi. Sonra tanrı yavaş yavaş sahilden uzaklaştı. Önce değiştirdiği kılığının bir parçası olan ayaklarını suyun kenarındaki dalgalara soktu ve ardından ganimetini okyanusun ortasına taşıyana dek denize açıldı.

Ovidius, *Değişişler*

Yorum. Dük de Lauzun tarihin en ünlü baştan çıkarıcılarından biriydi ve Grande Mademoiselle'i ağır ağır ilerleyen kesintisiz bir süreçte baştan çıkarması bu konuda baş yapıtı sayılabilirdi. Yöntemi çok basitti: dolaylı yaklaşım. İlk konuşmalarında kadının kendisine ilgi gösterdiğini sezmiş ve dostluk kurarak aklını çelmeye karar vermişti. En sadık dostu olacaktı. Başlangıçta bu davranış çok çekiciydi: Bir erkek onun en sevdiği konular olan şiir, tarih, savaş kahramanlıkları üzerine konuşmak için zaman ayırıyordu. Grand Mademoiselle zamanla ona açılmaya başladı ve birdenbire farkına bile varmadan duyguları değişti: sürekli kadın peşinde koşan bu erkek yalnızca kendisiyle bir arkadaş olarak mı ilgileniyordu? Bir kadın olarak onu çekici bulmuyor muydu? Bu gibi düşünceler Lauzun'a âşık olduğunu fark etmesine yardım etti. Kralın kardeşiyle evlenmesi için yapılan öneriyi reddetmesinin bir nedeni de buydu. Lauzun onu ziyaret etmekten vazgeçerek, kurnazlıkla ve dolaylı olarak bu kararını etkilemişti. Üstelik bu yönde bir girişimde bulunmadığına göre herhalde onun parası, mevki ya da cinselliği peşinde olamazdı? Lauzun'un baştan çıkarma olgusunun parlaklığı, Grande Mademoiselle'in tüm girişimler kendisinden kaynaklanıyormuş gibi düşünmesine izin vermesine bağlıydı.

Doğru kurbanı seçince, onun dikkatini çekmeli ve arzusunu uyandırmalısınız. Böylece dostluktan sevgili olmaya doğru atılan adım, bir manevra olduğunu belli etmeden başarıya ulaşır. Kurbanlarınızla yapacağınız dostça sohbetler onların karakterleri, zevkleri, zayıflıkları, yetişkinlik davranışlarını yöneten çocukluk dönemi özlemleri hakkında bilgi sahibi olmanızı sağlayacaktır. (Örneğin Lauzun, yakından inceledikten sonra Anne Marie'nin zevklerine kolayca uyum sağlamıştı.) Ayrıca kurbanlarınızla zaman geçirmek sizin yanınızda kendilerini rahat hissetmelerine yardımcı olacaktır. Yalnızca fikirlerine ve dostluklarına ilgi gösterdiğinize inanmak, direnişlerini azaltacak ve iki cins arasındaki her zamanki gerginliği yok edecektir. Gösterdiğiniz dostluk bedenlerine giden altın kapıyı yani beyni açtığına göre artık etkiniz altında kalabilirler. Bu nokta-

da gelişigüzel bir söz, ufacık bir fiziksel temas, bambaşka düşünceler ortaya çıkaracak ve onları savunmasız yakalayacaktır: belki de aranızda bir şeyler olabilir. Bu duygu uyanınca, sizin niçin bir adım atmadığınızı merak edecekler, denetimin kendi ellerinde olduğu yanılsamasından keyif alarak ilk adımları atacaklardır. Baştan çıkarılanın, bu olguyu kendisinin gerçekleştirmekte olduğunu düşünmesi kadar etkili başka bir yöntem yoktur.

Ben o kadına yaklaşmam, yalnızca varlığının çevresinde dolanırım... Öncelikle onun bu ağın içine çekilmesi gerekir.

Søren Kierkegaard

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

Baştan çıkarıcı olarak, insanları istediğiniz yönde ilerletmek becerisine sahip olmanız gerekir. Ama bu oyun tehlikelidir; sizin etkiniz altında hareket ettiklerinden kuşkulandıkları anda, kırgınlığa kapılırlar. Bizler, bir başkasının isteklerine boyun eğmekte olduğumuzu hissetmek istemeyiz. Kurbanlarınız bunu sezince er ya da geç size karşı duracaklardır. Sizin isteklerinizi hiç fark etmeden yerine getirmelerini sağlarsanız ne olur? Denetimin kendi ellerinde olduğunu düşünürlerse? Dolaylı davranmanın gücü işte burdadır ve hiçbir baştan çıkarıcı bu yöntemin dışında karşısındakini büyüleyemez.

Bu düşünceler bizi şöyle bir anlayışa götürmüştür. Baştan çıkarma girişiminde öncelikle erkeğin ilk adımı atması beklendiğinden baştan çıkarıcının bu mesafeyi kısaltmaktan başka yapacağı bir şey yoktur. İki cins arasındaki farklılıklar söz konusu olunca, bunu başarmak için, erkeğin kendini biraz dişileştirmesi ya da en azından hedefindeki kişiyle özdeşleştirmesi gerekir... Alain Roger'nin yazdığı gibi, "Eğer bir baştan çıkarma olgusu yaşanacaksa, baştan çıkarıcı öncelikle yoldan çıkmalı,

bir bakıma kendi cinsiyetinden uzaklaşmalıdır... Baştan çıkarma hiç kuşkusuz cinselliği hedefler ama o noktaya ulaşmak için bir Gomorra taklidi yaratması gerekir.
Baştan çıkarıcı bir lezbiyenden başka biri değildir."
-Frédéric Monneyron, ***Séduire: L'Imaginaire de la Séduction de Don Giovanni À Mick Jagger***

Aşılması gereken ilk adım basittir: doğru insanı seçtikten sonra, size yaklaşmasını sağlamalısınız. Eğer açılış sahnesinde hedeflerinizin ilk yaklaşımı kendilerinin yaptığını düşünmelerini sağlarsanız, oyunu kazanmış olursunuz. Bu durumda ne kırgınlık, ne ters bir tepki, ne de paranoya yaşanacaktır.

Onların size yaklaşmasını sağlamak için onlara mekân tanımalısınız. Bunu başarmanın birçok yolu vardır. Varlıklarının çevresinde dolanıp sizi farklı ortamlarda fark etmelerini sağlarken, asla onlara doğrudan yaklaşmazsınız. Böylece dikkatlerini çekersiniz ve eğer aradaki mesafeyi kısaltmak istiyorlarsa, size yaklaşırlar. Lauzun'un Grande Mademoiselle'e yaptığı gibi onlarla dost olabilir ve karşı cinsten iki dost için gerekli mesafeyi korurken bir yandan da yaklaşabilirsiniz. Onlarla kedi-fare oyunu oynayabilirsiniz; önce ilgileniyor gibi görünür sonra geri çekilirsiniz ve ördüğünüz ağa kapılmaları için onları yemlemiş olursunuz. Ne yaparsanız yapın, hangi baştan çıkarma yöntemini izlerseniz izleyin, asla hedefinizdeki kişilerin üzerine düşme eğilimine kapılmayın. Baskı yapmadıkça ilgilerinin azalacağı ya da üzerlerine düşülmesinden hoşlandıkları fikrine kapılma gibi hatalara düşmeyin. Başlangıçta fazla ilgi göstermek özgüvensizliği çağrıştırır ve amacınız hakkında kuşku uyandırır. En kötüsü olarak da kurbanınıza hayal kurma olanağı bırakmaz. Bir adım geri gidin ve uyandırdığınız düşüncelerin kendilerine ait olduğunu varsaymalarına izin verin. Özellikle üzerinizde derin bir etkisi olan biriyle ilgilenirken bu nokta çok daha önemlidir.

Jüpiter aceleyle ordan oraya koşuşturuken, Arcadia'lı bir genç kızı görünce olduğu yerde durakladı. Tutkunun ateşi kemiklerini alevlendirdi. Bu kız, zamanını yumuşacık yünleri eğirerek ya da saçlarını farklı biçimlerde tarayarak geçirenlerden değildi. Diana'nın savaşçılarından biriydi; tüniğini bir broşla tutturmuş, uzun saçlarını dikkatsizce ensesinde beyaz bir kurdelayla bağlamıştı, elinde hafif bir mızrak ya da yay taşıyordu... • Genç kız balta girmemiş ağaçların altına girdiğinde güneş tepe noktasından inmeye başlamıştı. Omzundan ok sadağını indirdi, esnek yayının ipini boşalttı ve otların üzerine uzanıp başını boyalı sadağına yasladı. Jüpiter, onu böyle yorgun ve savunmasız görünce, "İşte bu sırdan karımın asla haberi olmayacak. Ya da eğer olursa, azarlamalarına değecek!" dedi. • Hiç zaman yitirmeden Diana'nın kılığına büründü ve kızla konuşmaya başladı. "Arkadaşlarımın en sevgilisi, nerelerde avlanıyordur? Hangi dağların yamaçlarında?" Kız otların üzerinde doğruldu: "Selam kutsal hanımım," diye bağırdı. "Jüpiter'in kendisinden daha görkemli bir görüntü - beni duymasına aldırış etmiyorum!" Jüpiter bunu duyunca güldü. Kendisine karşı yeğlenmesinden keyif alarak onu öptü - öpücükleri bir kadının öpüşlerine benzemiyordu. Genç kız ormandaki av öykülerini anlatırken, kollarına alıp susturdu ve utanç verici bir hareketle gerçek kimliğini gösterdi. Boyun eğmek yerine genç kız olabildiğince karşı koydu... ama genç bir kız bir erkeğe baskın çıkabilir mi ve acaba kim Jüpiter'i yenebilir? Jüpiter istediğini elde etti ve tekrar yukarıya yükseldi.

-Ovidius, *Değişişler*

Karşı cinsi asla gerçekten anlayamayız. Her zaman karşı cins bizim için bir gizem olmuştur ve bu gizem baştan çıkarma olgusunun keyifli gerginliğini oluşturur ama aynı zamanda da tedirginlik kaynağıdır. Freud'un kadınların ne istediği konusunda düşündüğü biliniyor; psikolojik düşünürlerin en anlayışlısı için bile karşı cins tümüyle yabancı sayılırdı. Hem kadınların hem erkeklerin öteki cinsle kurulacak ilişkilerde kökleri

derine inen korku ve kaygılar vardır. Öyleyse baştan çıkarmanın ilk aşamalarında karşınızdaki kişinin kapılabileceği güvenmeme duygusunu dindirmenin yollarını bulmanız gerekir. (Korku ve tehlike duygusu daha sonraki aşamalarda yararlı olacaktır ama ilk aşamalarda bu duyguları uyandırırsanız, hedefinizi elinizden kaçırırsınız.) Tarafsız bir mesafe koymak, zararsız gözükmek size hareket edebileceğiniz alanı sağlar. Casanova giysilere, tiyatroya, evle bağlantılı konulara ilgi göstererek karakterinde hafif bir kadınsılık geliştirmişti ve genç kızlar bu yönünü rahatlatıcı buluyordu. Rönesans döneminin ünlü saray fahişesi Tullia d'Aragona, tanınmış düşünürler ve şairlerle dostluk kurup edebiyat ve felsefeden söz ederken, yatak odasını ve temel amacı olan parayı hiç gündeme getirmezdi. Søren Kierkegaard'ın *The Seducer's Diary* adlı yapıtının anlatıcısı Johannes, hedefindeki Cordelia'yı uzaktan takip eder ve yolları kesince kibar ve utangaç davranır. Cordelia, onu daha iyi tanıdıkça ürkmez. Daha doğrusu o kadar zararsız görünür ki, Cordelia biraz ürkütücü olmasını istemeye bile başlar.

Ünlü caz sanatçısı Duke Ellington başlangıçta yakışıklılığı, şık giysileri ve karizmasıyla kadınların gözlerini kamaştırırdı. Ama bir kadınla yalnız kalınca bir adım geri atıp aşırı derecede kibar davranır, havadan sudan söz ederdi. Sıradan sohbetler kurbanı hipnotize ettiğinden çok parlak bir taktiktir. Yarattığınız imgenin sıkıcılığı arasında bir tek kışkırtıcı sözün ya da bakışın etkisi çok daha fazla olacaktır. Aşkı asla ağzınıza almazsanız, yokluğu ciltler dolusu öykü anlatmış olur ve kurbanlarınız sizin niçin duygularınızdan hiç söz etmediğinizi merak ederler ve beyinlerine böyle düşünceler yerleştikçe, daha da ileri gidip, aklınızdan neler geçtiğini düşünmeye başlarlar. Sonunda aşk ya da sevgi konusunu onlar gündeme getirir. Bilinçli sıkıcılığın çeşitli uygulamaları vardır. Psikoterapide doktor, hastalarını konuşmaya davet etmek, rahatlatmak ve açılmalarını sağlamak için tek heceli yanıtlar vermeye özen gösterir. Uluslararası pazarlıklarda Henry Kissinger tüm diplomatları sıkıcı ayrıntılarla dalgınlığa

sürükleyip ardından cesur istemlerde bulunurdu. Baştan çıkarmanın ilk aşamalarında renksiz sözler çok renklilerden daha etkilidir. Hedefteki kişi sözleri kendince yorumlar, yüzünüze bakar, hayaller kurmaya, düşler görmeye başlar ve büyünüze kapılır.

Hedeflediğiniz kişiyi başkalarının aracılığıyla tanımak da son derece etkilidir; onların çevresine girince artık siz de yabancı sayılmazsınız. On yedinci yüzyılın tanınmış baştan çıkarıcısı Kont de Grammont, harekete geçmeden önce kurbanının oda hizmetçisi, uşağı, bir arkadaşı ve hatta sevgilisiyle dostluk kurardı. Böylece onun hakkında bilgi edinir ve ürkütmeyecek bir yaklaşma yöntemi saptardı. Ortak dostun hanımefendiye aktaracağından emin olduğu fikirleri, sözleri söylerken, bir tanıdıktan geldiğinden bu sözlerin ilgi çekeceğini bilirdi.

Köpeğimin bir kargaya havladığını duymayı, bir erkeğin beni sevdiğine yemin etmesi yerine yeğlerim.
-William Shakespeare'in *Kuru Gürültü* adlı oyununda Beatrice'in sözleri

On yedinci yüzyılın tanınmış saray fahişesi ve baştan çıkarma stratejisti Ninon de l'Enclos, insanın amacını gizlemesinin bir gereksinim olmaktan öte, oyunun keyfini de arttırdığına inanırdı. Erkeğin duygularını çok erken açıklamasının doğru olmadığını düşünürdü. Bu davranışın sinir bozduğuna ve güvensizlik uyandırdığına inanırdı. "Bir kadın kendisine söylenenlerden çok kendi tahminleriyle sevildiğine daha kolay ikna olur," demişti bir keresinde. Çoğunlukla kişinin duygularını açıklamakta acele etmesi karşı tarafa bir övgü olacağını düşünmesinden ileri gelir ama memnun etmeyi amaçlayan bu davranış sinirlendirip öfkelendirebilir. Çocuklar, kediler ve koketler deniyormuş gibi görünmedikleri, hatta biraz ilgisiz davrandıkları için bizi kendilerine çekerler. Duygularınızı gizlemesini ve karşınızdakilerin kendi çabalarıyla anlamalarına izin vermeyi öğrenin.

Tanıdığım bir adamın ona çok dostça davranan, yanında çok rahat olan bir sevgilisi vardı ama eğer adam âşık olduğunu en ufak bir hareketiyle göstermiş olsaydı, kadın herhalde yıldızları göğün en üstünden parlayan Ülker takım yıldızı kadar uzaklara kaçardı. Bu gibi durumlarda işte böyle cömertlik gerekir; adam sevgilisinin dostluğundan sonuna kadar zevk alıyordu ama en derin hislerinden en küçük bir imada bulunduğu anda sevgilisinin şimdi verdiklerinin pek azına sahip olacak ve ayrıca aşkın her türlü kibir ve kaprisine tahammül etmek zorunda kalacaktı.

-Ibn Hazm, ***Güvercin Gerdanlığı: Arap Aşklarının Sanatı ve Uygulaması Üzerine Bir İnceleme***

Yaşamınızın hiçbir alanında herhangi bir şeyin peşinde olduğunu belli etmemeniz gerekir; aksi takdirde oluşacak direnişi asla kıramazsınız. İnsanlara dolaylı yaklaşmayı öğrenin. Renklerinizi silikleştirin, ortama uyun, tehdit edici görünmeyin ve böylece daha sonraları manevra yapabileceğiniz daha geniş alana sahip olun. Politikada da aynısı geçerlidir; açıkça belli olan hırs genelinde insanları ürkütür. Vladimir Ilyich Lenin ilk bakışta sıradan bir Rusa benziyor, bir işçi gibi giyiniyor, köylü aksanıyla konuşuyor ve önemli biri gibi görünmüyordu. Bu durum onun yanında halkın rahat etmesini ve kendisiyle özdeşleşmesini sağlamıştı. Ama bu sıkıcı görünümünün altında gayet iyi manevra yapan, son derece zeki bir adam vardı. İnsanlar bunu fark ettiğinde ise çok geç olmuştu.

Simge. *Örümcek Ağı. Örümcek ağını örebilmek için çarpmayan bir köşe bulur. Ağın örülmesi ne kadar uzun sürerse, örgüsü o kadar harika olur ama ipeksi iplikler neredeyse görünmeyecek kadar ince olduğundan, çok az insan bunu fark eder. Örümceğin yiyecek bulmak için av peşinde koşmaya, hatta kımıldamaya bile gereksinimi yoktur. Köşesinde sessizce oturur ve kurbanlarının kendi iradeleriyle gelip ağın ipliklerine takılmalarını bekler.*

Tersine Çevirmek

Savaşırken askerlerinizi yerleştirmek, hareket edebilmek için belirli bir alana gereksiniminiz vardır. Bu alan ne kadar büyük olursa, stratejiniz o kadar karmaşık olabilir. Ama bazen düşmana bir anda saldırmak ve düşünmesine, tepki göstermesine zaman tanımamak daha iyi sonuç verir. Gerçi Casanova stratejilerini söz konusu olan kadına göre uyarlıyordu ama bazen de ilk karşılaşmada arzusunu uyandırıp güçlü bir izlenim bırakmayı yeğliyordu. Belki tehlikeli durumdaki kadını kurtarıp büyük bir cesaret örneği sergiliyor; belki de kalabalıkta göze çarpacak biçimde giyiniyordu. Her iki koşulda da kadının dikkatini çekince, yıldırım hızıyla harekete geçiyordu. Cleopatra gibi bir Deniz Perisi kurbanlarına geri çekilecek yer ve zaman bırakmadan ani bir fiziksel etki yaratmayı deniyordu. Sürpriz unsurundan yararlanıyordu. Herhangi biriyle ilk temasınızın yarattığı arzu düzeyi bir daha asla yinelenemez, ancak cesaret işleri yürütebilir.

Ama bunlar kısa süreli baştan çıkarmalardır. Deniz Perileri ile Casanova'lar fetihten fetihe koşarken kurbanlarının sayısından keyif alırlar ama bu iş oldukça yorucudur. Casanova kendi kendini yok etti; Deniz Perileri ise asla tatmin olamadı. Dikkatle inşa edilmiş, dolaylı baştan çıkarma olgusu belki kurbanlarınızın sayısını azaltır ama niteliğiyle bunu telafi eder.

3

Karmaşık Sinyaller Gönderin

İnsanlar sizin varlığınızı fark edince ve belki de merak duyguları uyanınca, dikkatleri bir başkasına yönelmeden önce ilgilerini çekmek zorundasınız. Açık ve çarpıcı olan bir şey bir anda ilgiyi çekebilir ama bu süre çok kısadır; uzun vadede belirsizlik çok daha önemlidir. Çoğumuz gereğinden fazla açık davranırız; tam tersine çözümlenmesi zor biri olun. Karışık sinyaller gönderin: hem sert hem sevecen, hem ruhsal hem dünyevi, hem masum hem kurnaz. Niteliklerin karışıklığı derinliğe işaret eder ve kişinin aklını karıştırırken bir yandan da büyüler. Kolay çözümlenmeyen, uçup gidecek gibi görünen bir aura, insanları daha fazla öğrenmeye itip, sizin çevrenize yaklaştırır. İçinizdeki bir çelişkinin ipucunu vererek böyle bir güç yaratın.

İyi ve Kötü

1806'da Prusya ile Fransa savaşırken, Büyük Frederick'in kuzeni olan yirmi dört yaşındaki yakışıklı Prusya Prensi Auguste, Napoleon'a esir düşmüştü. Napoleon, onu hapse tıkmak yerine peşine casuslar takıp Fransız topraklarında dolaşmasına izin verdi. Zevke düşkün olan prens genç kızları baştan çıkararak kentten kente dolaşıyordu. 1807 yılında ünlü Fransız yazar Madame de Staël'in yaşadığı İsviçre'deki Coppet Şatosu'nu ziyarete karar verdi.

Ev sahibesi, Auguste'u olabildiğince büyük bir törenle karşıladı. Diğer konuklarına tanıtıp baş başa bir salona çekildiklerinde Napoleon'un İspanya'daki savaşından, Paris'in giyim modasından söz ettiler. Birdenbire kapı açıldı ve bir konuk içeri girdi. Genç kadın her nasılsa prensin gelişindeki tantana sırasında odasında kalmıştı. Otuz yaşındaki Madame Récamier, ev sahibesinin en yakın arkadaşıydı. Kendini prense tanıttı ve tekrar yatak odasına çekildi.

Auguste daha öncedcn onun şatoda olduğunu duymuştu. Daha doğrusu, Fransız Devrimi'nden sonra ülkenin en güzel kadını kabul edilen Madame Récamier hakkında birçok öykü dinlemişti. Erkekler onun için çıldırıyorlardı; özellikle balolarda pelerinini çıkarıp ün kazandırdığı saydam beyaz giysileriyle dans edişine bayılıyorlardı. Gérard ve David gibi ressamlar onun yüzünü, giysilerini ve hatta dünyanın en güzeli olarak kabul edilen ayaklarını ölümsüzleştirmişlerdi. İmparator Napoleon'un er-

kek kardeşi Lucien Bonaparte'ın kalbini kırdığı bile söyleniyordu. Auguste ise daha genç yaşlardaki kızları yeğliyordu ve şatoya dinlenmek için gelmişti. Ama birdenbire odaya girişiyle genç adamı şaşkına çevirmişti. Herkesin dediği kadar güzeldi ve güzelliğinden çok gözlerindeki tatlı, biraz üzgün ifade ilgisini çekmişti. Öteki konuklar sohbetlerini sürdürürken, Auguste yalnızca Madame Récamier'yi düşünebiliyordu.

Reichardt, Juliette'in başka bir baloda cilveli bir şekilde dans etmek istemediğini söyleyişini ve ardından ağır gece mantosunu çıkarıp incecik giysisiyle ortaya çıkışını anımsıyordu. Her tarafta genç kadının koketliği ve naza çekmesi mırıltıları dolanmıştı. Her zamanki gibi beyaz saten giysisinin sırtı çok açıktı ve harika omuzları görünüyordu. Erkekler dans etmesi için yalvarmışlardı... Güzel müziğin eşliğinde saydam Yunan giysisiyle ortaya çıkmıştı. Başında tül bir üçgen şal sarılıydı. Seyircilere usulca selam vermiş, hafifçe dönerken parmakuçlarıyla saydam eşarbını çözüp bir tül, bir bulut biçimine getirmişti. Tüm bunlar ilginç bir dikkat ve gevşeklik karışımıyla yapılmıştı. Gözlerini büyüleyici bir biçimde kullanıyor, adeta "gözleriyle dans ediyordu". Kadınlar, bedeninin bir yılan gibi kıvrılmasını, başını ritme uyarak sallamasını duygu yüklü bulurken, erkekler adeta dış dünyalara gitmişlerdi. Juliette bir **ölüm meleği** *idi ve bir meleğe benzediği için çok daha tehlikeliydi! Müziğin sesi hafifledi. Ani bir hareketle Juliette'in kumral saçları çözülüp dalgalar halinde yayıldı. Biraz soluk soluğa kalarak, loş odasında gözden kayboldu. Seyirciler onu takip etti, üzerinde bir sabahlıkla, tıpkı Gérard'ın* **Psyche** *adlı tablosu gibi solgun bir yüzle kanepeye uzandığını ve hizmetçilerinin alnına kolonya sürerek sakinleştirmeye çalıştıklarını gördüler.*

-Margaret Trouncer, *Madame Récamier*

O gece yemek boyunca Auguste, onu izledi. Madame Récamier fazla konuşmadı, gözlerini eğik tuttu ama bir, iki kez başını kaldırıp doğruca

prense baktı. Yemekten sonra konuklar salonda toplanınca bir arp getirildi. Madame Récamier'nin bir aşk şarkısını çalıp söylemesi prensin çok hoşuna gitti. Ve kadın birdenbire değişmişti: ona bakarken gözlerinde çapkın bir ifade vardı. Melekleri andıran sesi, bakışları, yüzünün enerjisi genç adamın aklını başından aldı. Aklı karmakarışık olmuştu. Aynı olay ertesi akşam da yinelenince, prens şatoda kalış süresini uzatmaya karar verdi.

Prens ile Madame Récamier uzun yürüyüşlere çıktılar, gölde kürek çektiler ve akşamları dans ederken genç adamın kolları onu sımsıkı sardı. Gecenin geç saatlerine kadar konuştular ama prens için hiçbir şey açıklığa kavuşmadı. Madame Récamier öylesine soylu, öylesine duygusal görünüyor ardından usulca eline dokunuyor, ilginç bir laf ediyordu. Şatoda geçen iki haftanın sonunda Avrupa'nın en gözde bekâr erkeği çapkınlık alışkanlıklarını unutup Madame Récamier'ye evlenme teklifi yaptı. Prens din değiştirip Katolik olacak ve kadın da yaşlı kocasından boşanacaktı. (Kocasıyla gerdeğe girmediğini daha önce anlattığından Katolik kilisesi bu evliliği iptal edebilirdi.) Sonra gelip prensle birlikte Prusya'da yaşayacaktı. Madame isteklerini yerine getireceğine söz verdi. Prens ailesinin onayını almak için Prusya'ya giderken Madame Récamier evliliğini iptal ettirmek için Paris'e gitti. Auguste, ona aşk mektupları yollamaya ve beklemeye başladı. Zaman geçtikçe çıldıracağını düşünüyordu. Uzun bir süre sonra gelen mektup kadının fikrini değiştirdiğini bildiriyordu.

Birkaç ay sonra Madame Récamier, ona bir armağan gönderdi: ressam Gérard'ın imzasını taşıyan ve onu kanepeye uzanmış gösteren ünlü tablo. Prens saatlerce tablonun karşısında durup bakışlarının ardındaki gizemi çözmeye çabaladı. Madame Récamier'nin kalbini çaldığı erkeklerin arasına karışmıştı. Yazar Benjamin Constant onun hakkında, "O, benim son aşkımdı. Yaşamımın geri kalanını yıldırım çarpmış bir ağaç gibi geçirdim," diyordu.

Mona Lisa'nın gülüşünde çok belirgin iki farklı unsurun bir araya gelmiş olduğu, birçok eleştirmenin fikriydi. Güzel Floransalı kadının

ifadesinde, kadınların erotik yaşamında baskın çıkan tezatların en kusursuz biçimde sergilendiğini düşünüyorlardı. Soğukluk ile baştan çıkarma ve en sadık şefkat ile erkekleri adeta dış dünyalardan gelen yaratıklarmış gibi yiyen acımasız cinselliğin arasındaki tezat okunabiliyordu.

-Sigmund Freud, *Leonardo da Vinci and a Memory of His Childhood*

Yorum. Madame Récamier yaşlandıkça: aralarında Prens Metternich, Wellington Dükü ve Constant ile Chateaubriand gibi yazarların da bulunduğu kalbini fethettiği erkeklerin sayısı gitgide arttı. Bu erkeklerin tümü için o bir tutkuydu ve ondan uzak kaldıkları zaman şiddeti artıyordu. Kadının gücünün iki kaynağı vardı. Meleği andıran yüzü erkekleri kendine çekiyordu. Masum ifadesiyle erkeklerde babalık içgüdülerini uyandırıyordu. Ama arada fark edilen ikinci bir nitelik daha vardı: çapkın bakışlar, çılgın danslar, ani neşe gösterileri erkekleri savunmasız yakalıyordu. Benliğinde onların varsaydığından daha ilginç bir karmaşıklık olduğu belliydi. Yalnız kaldıkları zaman adeta damarlarında bir zehir akıyormuş gibi bu çelişkileri düşündüklerini fark ediyorlardı. Madame Récamier bir bulmaca, çözümlenmesi gereken bir sorun idi. Siz nasıl istiyorsanız - dişi bir şeytan ya da ulaşılmaz bir tanrıça gibi görünebiliyordu. Erkekleri belirli bir mesafede tutarak, benliğini çözmelerini engelleyerek bu yanılsamayı güçlendiriyordu. Ayrıca birkaç saniye için bile olsa onu ilgi odağı yapan, Coppet Şatosu'nda beklenmedik anda odaya girişi gibi çok ince hesaplanmış etkilerin kraliçesiydi.

Bu baştan çıkarma süreci birinin beynini sizin imgenizle doldurmaya dayanır. Masumiyetiniz, güzelliğiniz, flörtçülüğünüz onların ilgisini çeker ama tutku biçimine gelmez; bir sonraki çarpıcı imgeye yönelirler. İlgilerini derinleştirmek için bir, iki haftada çözümlenmeyecek bir karmaşanın ipuçlarını vermelisiniz. Siz uçucu bir gizem, karşı konulmaz bir çekicilik, sahip olunduğu takdirde çok büyük zevkler vaat eden bir kişisiniz. Sizin

hakkınızda fanteziler kurmaya başlayınca, baştan çıkarmanın kaygan yollarına adım atacaklar ve aşağıya kaymalarını önleyemeyeceklerdir.

Oscar Wilde'ın elleri şişman ve etliydi; tokalaşması sert değildi ve ilk karşılaşmada insan gevşek tutuşundan adeta irkiliyordu ama konuşmaya başlayınca içten kibarlığı ve memnun etme arzusu fiziksel görünümündeki ve dokunuşundaki sevimsiz noktaları unutturuyor, davranışlarına çekicilik, konuşmasına zarafet katıyordu. Onu ilk kez görenler çeşitli biçimlerde etkileniyorlardı. Bazıları kahkahalarına zorlukla engel oluyor, diğerleri düşmanlık duygusuna kapılıyor, bir kısmı ise "tüylerinin diken diken olduğunu" fark ediyordu. Çoğu kişi tedirgin oluyordu ama ilk kapıldıkları hoşlanmama duygusundan kurtulamayıp yoluna çıkmamaya özen gösteren küçük azınlık dışında kalan her iki cinse mensup insanlar onu karşı konulmaz buluyordu. W.B. Yeats, döneminin gençleri için Wilde'ın başka bir çağdan gelme küstah ve muzaffer biri gibi göründüğünü söylüyor.

-Hesketh Pearson, ***Oscar Wilde: His Life and Wit***

Yapay ve Doğal

1881'de Gilbert ve Sullivan'ın Broadway'de ün kazanan *Patience* adlı opereti Londra'da çok moda olan estetlerin(*) ve züppelerin bohem dünyasıyla alay eden bir taşlamaydı. Bu modadan yararlanmak isteyenler, İngiltere'nin en tanınmış estetlerinden biri olan Oscar Wilde'ı bir konuşma turnesi için Amerika'ya davet ettiler. O tarihte henüz yirmi yedi yaşında olan Wilde yapıtlarından çok gösterişli tavırlarıyla ün kazanmıştı. Amerikalı reklamcılar sürekli elinde bir çiçekle dolaştığını varsaydıkları bu adamdan izleyicilerin hoşlanacağını ama ilginin uzun sürmeyeceğini düşündüler. Birkaç konuşma yapınca yarattığı ilgi azalacak ve onu evine

(*) Güzeli en güzel gören.

göndereceklerdi. Önerilen para oldukça yüksekti ve Wilde kabul etti. New York'a ayak basınca bir gümrük memuru, gümrüğe tabi herhangi bir eşyası olup olmadığını sorunca Wilde, "Dehamdan başka deklare edecek hiçbir şeyim yok," yanıtını verdi.

Davetiyeler dağıtıldı ve New York sosyetesi bu garip adamla tanışmak için sabırsızlandı. Kadınlar Wilde'ı büyüleyici buluyordu ama gazeteler bu kadar nazik değildi. *The New York Times* gazetesi ona "estet taklidi" adını taktı. Ülkeye gelişinden bir hafta sonra ilk konuşmasını yaptı. Salon doluydu; en azından neye benzediğini görmek için yaklaşık bin kişi gelmişti. Wilde'ın elinde çiçek yoktu, tahmin ettiklerinden daha uzun boyluydu ama upuzun saçları vardı; yeşil bir ceket giyip kravat taktığı gibi, dizlerine kadar inen bir pantolon ve ipek çoraplar giymişti. Koltuklarından ona bakarken iri bedeni ve şirin giysilerini itici buldular. Bazıları açıkça gülerken, bir kısmı kapıldıkları tedirginliği gizleyemedi. Adamdan nefret etmeye hazırdılar. Sonra Wilde konuşmaya başladı.

Konu "İngiliz Rönesansı", on dokuzuncu yüzyılın sonlarında İngiltere'yi saran "sanat için sanat" akımıydı. Wilde'ın sesi hipnotize ediciydi; son derece ölçülü, yapay bir biçimde konuşuyordu, çok az kişi ne söylediğini anlamıştı ama sözcükleri zeki ve akıcıydı. Görünümü gerçekten de garipti ama hiçbir New York'lu şimdiye dek böylesine ilgi çekici biriyle karşılaşmadığından, konuşma büyük bir başarı kazandı. Gazeteler bile konuya sıcak baktı. Birkaç hafta sonra Boston'da altmış kadar Harvard öğrencisi bir pusu kurdu; kısa pantolonlar giyip, çiçekler taşıyarak, sahneye çıktığı anda gereğinden fazla alkışlayarak şu efemine şairle dalga geçeceklerdi. Wilde hiç bocalamadı. İzleyiciler doğaçlama yorumlarına çılgın kahkahalar attılar ve gençler sözünü kestiğinden duruşunu değiştirmedi, öfkesini göstermedi. Bir kez daha görünümüyle davranışları arasındaki tezat onu olağandışı göstermeye yetti. Çoğu izleyici derinden etkilendi ve Wilde bir sansasyon olma yolunda ilerledi.

Bir zamanlar bir mıknatıs varmış ve yakın çevresinde bazı çelik parçacıkları yaşarmış. Bir gün, iki üç parçacık mıknatısı ziyaret etme arzusuna kapılmış ve bunun ne kadar zevkli olacağından söz etmiş. Bu konuşmayı işiten yakındaki diğer çelik parçacıkları da aynı arzuya kapılmışlar. Başkaları da onlara katılınca, parçacıkların tümü bu konuyu daha fazla tartışmaya başlamış ve arzuları dayanılmaz bir hal almış. "Niçin bugün gitmiyoruz?" demiş içlerinden biri ama diğerleri ertesi güne kadar beklemenin daha doğru olacağını düşünmüş. Bu arada hiç farkında olmadan, onlara hiç ilgi göstermeden sessizce duran mıknatısa doğru yaklaşıyorlarmış. Tartışmayı sürdürerek komşularına doğru yaklaşırlarken, konuşma uzadıkça gitme duygusu da güçlenmiş ve daha sabırsız olanlar diğerleri ne düşünürse düşünsün, bugün gideceklerini açıklamışlar. Hatta bazılarının mıknatısı ziyaret etmenin onların bir görevi olduğunu ve bunu çoktan yapmış olmaları gerektiğini söylediği bile duyulmuş. Ve konuşurlarken hareket ettiklerini bile fark etmeden sürekli olarak mıknatısa yaklaşmışlar. Sonunda sabırsızların sayısı artmış ve karşı konulmaz bir dürtüyle hepsi birden, "Beklemenin anlamı yok. Bugün gideceğiz. Hemen gideceğiz. Derhal gidiyoruz," diye bağırmış. Tek bir kitle gibi hareket etmişler ve bir dakika sonra her taraftan mıknatısa yapışmışlar. Ardından mıktanıs gülümsemiş çünkü çelik parçacıkları bu ziyareti kendi iradeleriyle yaptıklarından hiç kuşku duymuyorlarmış.

-Hesketh Pearson'ın, ***Oscar Wilde: His Life and Wit*** **adlı yapıtında Richard Le Gallienne'den alıntı**

Kısa konuşma gezisi tüm ülkeyi kapsayan bir olaya dönüştü ve San Francisco'da sanat ve estetik konuşmacısı herkesin masanın altına düşürecek kadar içebildiğini ve poker oynadığını kanıtlayıp büyük ün kazandı. Batı Sahili'nden geri dönerken Colorado'da konuşma yapması planlanmıştı ve Leadville adlı maden kasabasına uğramaya cüret ettiği takdirde şirin-şair-çocuğun en yüksek ağaca asılacağı uyarısı geldi. Wilde böyle bir

daveti asla reddedemezdi. Leadville'e gelince kötü bakışlara, yuhalamalara aldırış etmeden madenleri dolaştı, içki içti, kâğıt oynadı ve ardından barlarda Botticelli ile Cellini üzerine konuşmalar yaptı. Herkes gibi madenciler de onun büyüsüne kapıldılar ve hatta bir madene adını verdiler. Bir kovboyun, "Şu adam sanatçı filan ama hepimizi masanın altına yatırana kadar içebilir ve sonra ikişer ikişer evimize taşıyabilir," dediği bile duyuldu.

Yorum. Bir akşam yemeğinde Oscar Wilde, bir öyküden doğaçlama yaparak yakındaki mıknatısı ziyaret etme isteğine kapılan çelik parçacıklarından söz etti. Ziyaret etmeyi konuşurlarken parçacıklar nedenini bilmeden, farkında olmadan mıknatısa yaklaşmışlardı. "Ardından mıknatıs gülümsemiş çünkü çelik parçacıkları bu ziyareti kendi iradeleriyle yaptıklarından hiç kuşku duymuyorlarmış." İşte Wilde'ın da çevresindekilerin üzerinde böyle bir etkisi vardı.

Wilde'ın çekiciliği karakterinin bir yan ürünü değil, ince hesaplara dayanan bir olguydu. Paradokslara hayranlık duyan bir kişi olarak, kendi garipliğini ve belirsizliğini abartıyor, yapmacık görünümüyle, zekice performansı arasındaki tezatı güçlendiriyordu. Yapısal olarak sıcak ve içten bir insan olduğu halde doğasına aykırı bir imge oluşturuyordu. İnsanlar önce meraklanıyor, akılları karışıyor, onu itici buluyor ve sonunda çözümlenmesi olanaksız gibi görünen bu adama yaklaşıyorlardı.

At üstündeki mızrak dövüşü sona erince şövalyeler kendi düşüncelerine dalarak dörtbir yana dağılırken şans eseri güzel Blancheflor'un orda oturduğunu gören Rivalin, ona yaklaştı. Gözlerinin içine bakıp kibarca selamladı. • "Tanrı sizi korusun güzel kadın!" • "Teşekkür ederim," dedi genç kız ve utanarak devam etti. "Tüm yürekleri sevindiren Tanrı sizin yüreğinizi ve beyninizi de sevindirsin! Size çok teşekkür ederim ama sizinle paylaşacak bir kozum olduğunu da unutmuyorum. • "Ah güzel kadın, ne yaptım ben?" dedi nazik Rivalin. • "En iyi dostumun

aracılığıyla beni kızdırdınız." • "Aman Tanrım," diye düşündü adam, "ne yaptım ki acaba? Onun canını sıkacak ne yapmış olabilirim? Ne yaptığımı söyleyecek acaba?" dedi kendi kendine ve belki de şövalyelere özgü spor oyunları sırasında bir akrabasını yaralayarak onu üzmüş olabileceğini aklından geçirdi. Ama genç kızın sözünü ettiği dostu yüreğiydi ve genç adam kalbini kırarak onu üzmüştü. Ne var ki Rivalin bunu bilmiyordu. • "Güzel kadın," dedi her zamanki çekiciliğiyle. "Bana öfkelenmenizi ya da hakkımda kötü düşünmenizi istemiyorum. Eğer gerçekten bana kızdınızsa, cezamı siz verin: emrettiğiniz her şeyi yaparım." • "Olanlar yüzünden sizden nefret etmiyorum," oldu tatlı kızın yanıtı. "Ama aynı nedenle de sevmiyorum. Bana karşı işlediğiniz hatayı onarmak için gerekenleri başka bir zaman sizi sınayarak öğreneceğim." • Rivalin gitmek üzere başını eğip selamlarken genç kız derinden gelen bir iç çekişle karşılık verdi. • "Ah sevgili dostum, Tanrı sizi kutsasın!" Bu andan sonra her ikisinin de düşünceleri birbiri hakkında oldu. • Rivalin aklında binbir sorunla uzaklaştı. Blancheflor'un niçin kızdığını, öfkesinin altında neyin yattığını merak ediyordu. Verdiği selamı, söylediklerini, içini çekişini, veda edişini, tüm davranışlarını inceliyordu bir yandan... Ama genç kızın sevgiyle mi nefretle mi davrandığını bilmediğinden, amacını çözemiyor ve şaşkınlığı gitgide artıyordu. Çeşitli düşünceler beyninden dolaşıp duruyordu. Bir an bu yana, bir an sonra öte yana gidip geliyordu. Kendi arzularına öylesine kapılmıştı ki, kaçacak gücü bulamayacak hale gelmişti... • Aklının karışıklığı onu kuşkuya düşürmüştü: kızın onun iyiliğini mi yoksa kötülüğünü mü istediğini bilmiyordu. Onu seviyor muydu yoksa nefret mi ediyordu, bir türlü çözememişti. Umut ve yeis ileri ya da geri gitmesine engel olur gibiydi. Umut ve yeis sonuçlanmayan bir kavgaya sürükler gibiydi. Umut aşktan, yeis ise nefretten söz ediyordu. Bu uyumsuzluktan dolayı ne nefrete, ne de sevgiye yönelebiliyordu. Böylece duyguları onu belirsizliğe sürükledi. Her iki yönde de sabit bir nokta yoktu. Yeis gelip Blancheflor'un düşman olduğunu söyleyince şaşırıyor ve kaçmak istiyordu ama ardından gelen umut ona genç kızın aşkını taşıyordu. Böylesine uyumsuzluk içinde

nereye döneceğini şaşırmıştı; ileriye doğru gidebileceği hiçbir yer yoktu.
Kaçmak için ne kadar çabalarsa,
kalması için aşk o kadar geri çekiyordu.
-Gottfried von Strassburg, *Tristan*

Anlamlarla oynadığından paradokslar baştan çıkarıcıdır. Gizliden gizliye her şeyin bir anlamı olması gerektiğini ileri süren yaşamımızdaki mantığın baskısı altında eziliriz ve buna karşılık baştan çıkarma belirsizlik, karışık sinyaller ve yorumlanamayanlar üzerinde dolaşır. Çoğu insan yeterinden fazla açıktır. Eğer karakter yapıları gösterişe yatkınsa, bir an için onlara kapılırız ama bizi çekecek bir derinlik ya da çelişkiler olmadığından çekicilikleri yok olur. İlgiyi çekmenin ve uzun süre muhafaza etmenin anahtarı gizemlilik yaymaktır. Hiç kimse de uzun süreli olarak doğuştan gizemli olmadığından, baştan çıkarma sürecinin başlangıcında kullanacağınız bu konuda kendinizi eğitmeniz gerekir. Karakterinizin bir yönü görünsün ve herkesin dikkatini çeksin. (Wilde örneğinde giysileri ve pozlarıyla sergilenen yapmacık tavırları öncelikle dikkati çekiyordu.) Ama aynı zamanda, göründüğünüz gibi olmadığınızı belirten karışık bir sinyal gönderin. İkincil niteliğin tehlike, acımasızlık ya da ahlaksızlık gibi olumsuz bir yönü olmasına aldırış etmeyin; insanlar her koşul altında bulmacaya koşacaktır ve saf iyilik pek de baştan çıkarıcı değildir.

Onun paradoksu, ilgiyi çekmek için baş aşağı duran gerçeklerdi.
-Richard Le Gallienne, arkadaşı Oscar Wilde hakkında

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

Kurbanınızın ilgisini çekip uzun süre üzerinizde tutamazsanız, fiziksel varlığınız onun beynini sürekli meşgul etmezse, baştan çıkarma süreci ilerleyemez. Aslında göze çarpıcı bir giysi, kışkırtıcı bir bakış, duruşunuz-

daki bir aşırılık ilk anda ilgiyi çekmek için yeterli olacaktır ama sonra ne olur? Beyinlerimiz yalnızca medyadan değil, gündelik yaşamın karmaşasından dolayı çeşitli imgelerle doludur. Ve bu imgelerin birçoğu ilgi çekicidir. Dikkati çekmek için bağıran imgelerden biri durumuna geldiniz ama yokluğunuzda insanların sizi düşünmelerini sağlayacak bir etki yaratmazsanız, çekiciliğiniz yitip gidecektir. Bunun anlamı hayal güçlerini kullanmaya zorlamak, sizin gördüklerinden daha fazlasına sahip olduğunuzu düşünmelerine yol açmaktır. Bir kez sizin imgenizi fantezileriyle birleştirmeye başladıkları anda, yemi yuttular demektir.

Ne var ki bunun çok erken yani kurbanlarınız sizin hakkınızda çok şey öğrenmeden, izlenimleriniz kalıcılık kazanmadan önce yapılması gerekir. İlk karşılaşmada karışık sinyaller göndererek küçük bir sürpriz, biraz gerginlik yaratabilirsiniz: siz hem masum, atılgan, entelektüel ya da zeki olurken aynı zamanda yaramaz, utangaç, atak ya da üzgün olabilirsiniz. Her şeyi dengede tutun: ikincil nitelik çok güçlü olursa, şizofrenik gibi algılanabilirsiniz. Atılgan entelektüel zekânızın altında niçin utangaç ya da üzgün olduğunuzu merak etmelerini sağlayabilirseniz, ilgilerini çekersiniz. Görmek istediklerini sağlayacak bir belirsizlik verin, karanlık ruhunuza bir göz atmalarına olanak vererek hayal dünyalarını ele geçirin.

Yunan düşünürü Sokrates tarihin en büyük baştan çıkarıcılarından biriydi; öğrencileri olarak onu izleyen genç erkekler yalnızca fikirlerinin büyüsüne kapılmaz aynı zamanda ona âşık olurlardı. Bu gençlerden biri MÖ beşinci yüzyılın sonlarında güçlü bir siyaset adamı olan, tanınmış çapkın Alkibiades idi. Platon'un *Şölen* adlı yapıtında Alkibiades, Sokrates'i tanımlarken o dönemde yapılan küçük Silenus figürleriyle kıyaslar. Yunan mitolojisinde Silenus oldukça çirkin ama aynı zamanda bilge bir kâhindi. Üstelik Silenus heykelciklerinin içi boştu ve içlerini açtığınız zaman çirkin bir dış yüzeyin altında gerçeği ve güzelliği simgeleyen tanrı figürlerini bulurdunuz. Yarattığı etki karmaşık ve çekiciydi. Tarihin diğer ünlü baştan çıkarıcısı Cleopatra da karışık sinyaller gönderirdi. Sesi, yü-

zü, bedeni ve davranışlarıyla çok çekiciydi ve aynı zamanda beyninin iyi çalışması nedeniyle o dönemin birçok yazarı onun ruhsal açıdan adeta bir erkek gibi görünmesine yol açmıştı. Bu çelişkili niteliklerin ona kazandırdığı karmaşıklık ise güç sahibi olmasını sağlamıştı.

İlgiyi çekip muhafaza etmek için, fiziksel görünümüze aykırı düşerek derinlik ve gizem yaratan yönlerinizi göstermeniz gerekir. Tatlı bir yüzünüz ve masum havanız varsa, karakterinizde karanlık, hatta acımasız bir yönün ipuçlarını verin. Bunun reklamını sözlerinizle değil, davranışlarınızla yapın. Aktör Errol Flynn'ın küçük bir oğlanı andıran melek gibi yüzü ve hafifçe üzgün bir havası vardı. Ne var ki bu görünümün altındaki acımasızlığı, suça yatkınlığı, heyecan verici tehlikeyi kadınlar sezebiliyordu. Birbirine zıt niteliklerin oyunu ilginin sürekli olmasını sağlıyordu. Bu tipin dişi örneği ise Marilyn Monroe idi; küçük bir kızın yüzüne ve sesine sahipti ama cinsellik ve yaramazlık nitelikleri de sergiliyordu. Madame Récamier her şeyi gözleriyle yapıyordu - bir melek bakışı bir anda cinsel ve flörtçü oluveriyordu.

Cinsiyet rolleriyle oynamak baştan çıkarma tarihinin çok eskilerine giden ilginç bir paradoksdur. En ünlü Don Juanların biraz kadınsı şirinliği ve dişiliği varken, en çekici saray fahişelerinin erkeksi bir yönü vardır. Bu strateji ancak ikincil nitelik ima edildiği takdirde güç kazanır; eğer niteliklerin karışımı çok açıkça belirtilirse ya da göze çarparsa, garip hatta tehdit edici gibi görünür. On yedinci yüzyılın ünlü Fransız saray fahişesi Ninon de l'Enclos görünüm olarak tümüyle dişiydi ama onu tanıyan herkes yapısında birazcık saldırganlık ve bağımsızlık olduğunu hissediyordu. On dokuzuncu yüzyıl İtalyan yazarı Gabriele d'Annunzio yaklaşımlarında kesinlikle erkekti ama yapısına biraz incelik, anlayış ve kadın zarafetine düşkünlük karışmıştı. Bu karışımlar her yöne çekilebilir: Oscar Wilde görünüm ve davranış olarak kadınsıydı ama ikincil niteliği kesinlikle erkek olduğunu belirttiğinden hem kadınları hem erkekleri kendine çekiyordu.

Bu noktanın güçlü bir çeşitlemesi fiziksel sıcaklık ile duygusal soğukluğu karıştırmaktır. Beau Brummel ve Andy Warhol gibi züppeler göz alıcı fiziksel görünümlerine davranış soğukluğu, herkesden uzak kalma gibi bir nitelik katıyorlardı. Hem ilgi çekici hem de ele geçmez olduklarından insanlar yaşamları boyunca bu gibi erkeklerin peşinden koşuyor, ele geçmezliklerini yıkmaya çabalıyorlardı. (Ele geçirilemez gibi görünmek şeytanca baştan çıkarıcıdır; onların bu niteliğini yok etmek isteriz.) Ayrıca bu tipler benliklerini belirsizlik ve gizemle sararlar ya çok az konuşurlar ya da yüzeysel konulardan söz ederler ve böylece asla ulaşamayacağınız karakter derinliklerini ima ederler. Marlene Dietrich bir odaya girince ya da bir partiye katılınca tüm gözler ona çevrilirdi. Çarpıcı giysileri özellikle başları döndürmek için seçilmişti. Ayrıca hiçbir şeyi umursamaz bir havası vardı. Karşılaştıkları akşamın anıları silikleştiği zaman bile hem kadınlar hem erkekler onu düşünmeyi sürdürürlerdi. İlk izlenimin, ilk girişin çok önemli olduğunu unutmayın. Dikkat çekmek arzusunu çok fazla belirtmek özgüvensizliğe işaret eder ve genelde insanları uzaklaştırır; çok soğuk ve ilgisiz davranmak ise hiç kimsenin yaklaşma çabası göstermemesine neden olur. İşin hilesi her iki tutumu birbirine bağlamaktır. Koketliğin temeli budur.

Belki belirli bir niteliğiniz ile tanınıyorsunuz ve insanlar sizi gördüğü anda akıllarına bu niteliğiniz geliyor. Bu yönünüzün ardında başka niteliklerinizin olduğunu ima ederek ilgilerini daha uzun süre çekebilirsiniz. Hiç kimsenin Lord Byron'dan daha karanlık, daha günah dolu bir ünü yoktu. Soğuk ve kendini beğenmiş görünümünün ardında romantik ve duygusal olduğunu hisseden kadınlar ise onun için çıldırıyordu. Lord Byron bu yönünü, melankolik havası ve ara sıra yaptığı iyi davranışlarıyla daha da arttırıyordu. Şaşkına dönen, büyülenen kadınlar onu iyi insan olmaya götürecek, sadık bir sevgili konumuna getirecek kişinin kendileri olacağına inanıyorlardı. Bir kadın bu gibi düşüncelere kapılınca, tümüyle etkisi altına girmiş oluyordu. Böylesine baştan çıkarıcı bir etki yaratmak

zor değildir. Eğer son derece mantıklı bir insan olarak tanınıyorsanız örneğin mantıkdışı bir şeyler ima edebilirsiniz. Kierkegaard'ın *The Seducer's Diary* adlı kitabının anlatıcısı Johannes, başlangıçta Cordelia'ya ününe dayanarak genç kızın beklediği gibi son derece kibar davranır. Ama kısa bir süre sonra genç kız onun karakterindeki çılgın şiirsel yönünden söz ettiğini duyar ve heyecana kapılınca ilgisi artar.

Bu ilkeler cinsel baştan çıkarmanın çok ötesinde de uygulanabilir. Geniş bir kitlenin ilgisini elinizde tutabilmek, sizi düşünmelerine yönlendirmek için karışık sinyaller göndermelisiniz. Bir tek niteliği -bilgi ya da yeterlilik gibi soylu bir nitelik olsa bile- çok fazla vurgularsanız, karşınızdakiler sizin insanlık yönünden yoksun olduğunuzu düşünürler. Hepimiz çelişkili dürtülerle dolu, belirsiz ve karmaşık insanlarız; iyi yönünüz bile olsa yalnızca bir tek yönünüzü sergilerseniz, insanların sinirlerini yıpratırsınız. İki yüzlü olduğunuzdan kuşku duymaya başlarlar. Bir aziz gibi görünen Mahatma Gandhi, açıkça öfke ve intikam duygularından söz ederdi. Çağımızın en baştan çıkarıcı Amerikan figürü olan John F. Kennedy, paradoksların canlı örneğiydi: Doğu Kıyısı aristokratı olmasına karşın sıradan insanları seviyordu, savaş kahramanı olarak sapına kadar erkekti ama kırılganlığını hissedebiliyordunuz, popüler kültürden zevk alan bir entelektüel idi. Wilde'ın öyküsündeki çelik parçacıkları gibi insanlar Kennedy'ye doğru çekiliyorlardı. Parlak bir yüzeyin süsleyici bir cazibesi vardır ama bir tabloya gözünüzü çeken derinliği, tanımlanamaz belirsizliği ve gerçeküstü karmaşıklığıdır.

Simge. *Tiyatro perdesi. Sahnede perdenin ağır koyu kırmızı kıvrımları hipnotize edici yüzey ile bakışınızı çeker. Ama sizi esas büyüleyen ve çeken perdenin arkasında olup bittiğini düşündüklerinizdir - aradan sızan ışık bir sırrı işaret ettiğinden, bir şeylerin olacağına inanırsınız. Bir gösteri izlemeye hazırlanan bir röntgencinin heyecanını hissedersiniz.*

Tersine Çevirmek

Karşınızdakilere işaret ettiğiniz karışıklık eğer bir gizemden hoşlanma kapasiteleri varsa onları etkileyecektir. Bazıları her şeyin yalın olmasını ister, akıllarını karıştıran birinin peşinden gitme sabırları yoktur. Gözlerinin kamaşmasını, altüst olmayı yeğlerler. Belle Epoque döneminin ünlü kadınlarından La Belle Otero, sanatçılar ve politikacılar üzerinde karmaşık bir büyü yaratırdı ama daha yalın erkekleri güzelliği ve gösterişiyle büyülerdi. Bir kadınla ilk kez tanışacağı zaman Casanova onun gözünü kamaştıracak şık giysiler, mücevherler ve parlak renkler kullanır ve kurbanının tepkilerine bakarak daha karmaşık bir baştan çıkarma olgusu isteyip istemeyeceğini ölçerdi. Bazı kurbanları, özellikle genç kızlar için parlak, büyüleyici görünümünden fazlasına gerek olmazdı, yalnızca bunu istediklerinden baştan çıkarma olgusu bu düzeyde kalırdı.

Her şey kurbanınıza bağlıdır: duyarsız ya da bu konudan tedirgin olanlar için derinlik yaratmakla uğraşmayın. Böyle tipleri yaşamdan aldıkları basit zevkler ve karmaşık öykülere karşı sabırsızlıklarıyla tanıyabilirsiniz. Onlarla ilgilenirken, her şeyi basit tutun.

4

Arzulanan Bir Nesne Gibi Görünün - Üçgenler Yaratın

Başkalarının kaçındığı ya da yüz vermediği kişiye yaklaşacak olanların sayısı oldukça azdır; insanlar daha önceden ilgiyi çekmiş olanların çevresinde toplanır. Hepimiz başkalarının istediklerini isteriz. Kurbanlarınızı yanınıza çekmek, size sahip olma iştahlarının kabarmasını sağlamak için herkesin istediği, çok kişinin kur yaptığı, arzulanan bir insan aurası yaratın. Sizin ilgi odağınız olmak, sizi hayran kalabalığından uzaklaştırmak onlara çekici gelecektir. Çevrenize karşı cinsten arkadaşlar, eski sevgililer, yeni sevgili adayları gibi insanları toplayarak popülerlik imajı yaratın. Rekabeti harekete geçiren, değerinizi arttıran üçgenler oluşturun. Sizden önde giden bir şöhret yaratın: eğer çok kişi sizin cazibenize kapıldıysa, bunun bir nedeni olmalı.

Üçgenler Oluşturmak

1882 yılında bir akşam o dönemde Roma'da yaşayan otuz iki yaşındaki Prusyalı düşünür Paul Rée, yazarlar ve ressamlar için bir salon işleten yaşlıca bir kadının evini ziyaret etti. Konukların arasında yeni bir yüz dikkatini çekti. Lou von Salomé adlı yirmi bir yaşındaki Rus kızı annesiyle birlikte Roma'ya tatile gelmişti. Rée kendini tanıttı ve gecenin geç saatlerine dek süren bir sohbete başladılar. Genç kızın Tanrı ve ahlak konusundaki fikirleri Rée'nin fikirlerine benziyordu, büyük bir inançla konuşuyordu ve aynı zamanda gözleriyle onunla flört eder gibiydi. Birkaç gün boyunca Rée ile Salomé kentte uzun yürüyüşler yaptılar. Genç kızın beyni ilgisini çektiği gibi, uyandırdığı duygular da aklını karıştırdığından, onunla daha fazla zaman geçirmek istiyordu. Bir gün Salomé bir öneriyle Rée'yi şaşırttı: Rée'nin şu aralarda İtalya'da bulunan düşünür Friedrich Nietzsche'nin yakın arkadaşı olduğunu biliyordu ve üçü birlikte seyahat edebilirlerdi. Aslında seyahatten fazlasını yapıp bir tür düşünürler üçlüsü gibi birlikte yaşayabilirlerdi. Hıristiyan ahlak anlayışına şiddetle karşı çıkan Rée, bu fikri çok çekici buldu. Arkadaşına mektup yazıp Salomé'nin kendisiyle tanışmak için sabırsızlandığından söz etti. Birkaç mektup alışverişinden sonra Nietzsche aceleyle Roma'ya doğru yola çıktı.

Rée bu daveti Salomé'yi memnun etmek, etkilemek ve aynı zamanda genç kızın fikirlerine duyduğu heyecanı Nietzsche'nin paylaşıp paylaşmadığını görmek için yapmıştı. Ama Nietzsche gelince sevimsiz bir olay yaşandı: her zaman için yalnız yaşamayı yeğleyen ünlü düşünür bir anda Salomé'ye tutulmuştu. Üçü birlikte entelektüel sohbetler yapacakları yer-

de Nietzsche sürekli olarak genç kızla yalnız kalmak için planlar kuruyor gibiydi. Rée onları baş başa konuşurken görünce, kıskançlığa kapılmaya başladı. Düşünürler üçlüsü gibi ortak yaşam sürmeyi unutun: Salomé onundu, ilk gören oydu ve en iyi dostuyla bile paylaşmaya hazır değildi. Her nasılsa onu yalnız başına yakalamak zorundaydı ancak o zaman kur yapıp kazanabilirdi.

Size bir zamanlar tanıdığım, göze hoş görünen, alçakgönüllü, aynı zamanda yetenekli bir savaşçı olan bir beyefendiden söz etmek istiyorum. Kendisiyle eşit ya da daha iyi durumda olanlarda bile kolayca bulunmayan bu niteliklere karşın pek göze çarpan biri değildi ama belirli bir hanımefendi ona âşık oldu. Hanımefendi, onun da aynı duyguları taşıdığını hissediyor, sevgisi her gün biraz daha büyüyordu ama birbirleriyle konuşma olanağı bulunmadığından, kendisine bu konuda yardımcı olacağına inandığı başka bir hanıma bu konuyu açtı. Birinci hanımefendiden mevki ve güzellik açısından hiç da aşağı kalmayan ikinci hanımefendi, daha önce hiç görmediği bu gençten böylesine kelimelerle anlatılmayacak bir sevgiyle söz edildiğini duyunca ve söz edenin son derece zeki ve düşünceli olduğunu da bildiğinden söz konusu erkeğin dünyanın en yakışıklı, en zeki kısacası kendi sevgisine layık kişisi olduğuna karar verdi.

Yani bir kez bile görmediği erkeğe âşık olup onu arkadaşı adına değil, kendi adına kazanmaya karar verdi. Kur yapmaktan çok kendisine kur yapılmasından hoşlandığından istediğini elde etmesi zor olmadı. Şimdi de öykünün harika kısmını dinleyin: kısa bir süre sonra sevgilisine yazdığı bir mektup mevki, güzellik ve cazibe açısından eşit durumdaki bir hanımın eline geçti. Kadınların çoğu gibi sırları öğrenmeye meraklı olan üçüncü hanım mektubu açıp okudu. En sevgi yüklü, en sıcak sözcüklerle yazılmış mektubun kimden kime gittiğini bildiği için önce duygulandı ve sözcükleri bir kez daha düşününce böylesine büyük bir aşk uyandıracak erkeği merak ederek kendisi de ona âşık oldu. Genç adam kendisine

yazmış olsaydı, mektup bu kadar etkileyici olamazdı. Hani bazen bir prens için hazırlanan zehir, yemeklerini tadan kişiyi öldürür ya, bu zavallı kadın da açgözlülüğe kapılıp bir başkası için hazırlanmış olan aşk iksirini içmiş oldu. Söylenecek başka ne var? İlişki pek de gizli kalmadığından, daha birçok kadın biraz diğerlerini kıskandırmak, biraz onların örneğini izlemek için bu erkeğin sevgisini kazanmak uğruna kirazlar için kavga eden oğlan çocukları gibi birbirleriyle çekişmeye başladılar.

-Baldassare Castiglione, *The Book of the Courtier*

Bayan Salomé kızını Rusya'ya geri götürmeyi planlamıştı ama Salomé Avrupa'da kalmak istiyordu. Rée onları Almanya'ya götürüp kendi annesiyle tanıştırmayı önerdi ve annesinin genç kıza bir koruyucu gibi davranacağına söz verdi. (Rée, annesinin oldukça umursamaz bir koruyucu olacağını biliyordu.) Bayan Salomé bu öneriyi kabul etti ama Rée'nin Prusya'daki evine kadar onlarla birlikte gitmeye karar veren Nietzsche'den kurtulmak o kadar kolay olmadı. Yolculuğun bir noktasında Nietzsche ile Salomé baş başa yürüyüşe çıktılar ve döndüklerinde Rée aralarında fiziksel bir şeylerin geçtiği duygusuna kapıldı. Kanı kaynıyordu; Salomé parmaklarının arasından kayıp gitmekteydi.

Sonunda anne Rusya'ya dönüp, Nietzsche Tautenburg'daki yazlık evine gidince grup birbirinden ayrıldı ve Salomé, Rée'nin evinde kaldı. Ne var ki Nietzsche'nin yanında koruyucusu olmadan Tautenburg'da kendisini ziyaret etmesi önerisini kabul eden Salomé burda fazla uzun kalmadı. Genç kızın yokluğunda Rée kuşku ve öfkeye kapıldı. Onu her zamankinden daha fazla istiyordu ve elde etmek için çabalarını arttıracaktı. Salomé geri dönünce Rée çektiği acıların etkisiyle Nietzsche aleyhinde konuştu, felsefesini kınadı, genç kıza karşı amaçlarını sorguladı. Ama Salomé, Nietzsche'nin tarafını tuttu. Rée umarsızlığa kapılmıştı; onu sonsuza dek yitirdiğini düşünüyordu. Ama birkaç gün sonra Salomé genç adamı bir kez daha şaşırttı: yalnızca onunla birlikte yaşamak istiyordu.

En sonunda Rée istediğini elde etmişti ya da öyle düşünüyordu. Genç çift bir ev kiralayıp Berlin'e yerleşti ama eski olaylar yinelenmeye başladı. Birlikte yaşıyorlardı ama genç erkekler Salomé'nin peşindeydi. Berlin aydınlarının gözdesinin çevresi her an bağımsız ruhuna, uzlaşmaya yanaşmayan karakterine hayranlık duyan, ona "Majesteleri" diye hitap eden erkeklerle dolmuştu. Bir kez daha Rée kendini başkalarıyla rekabet ederken buldu. Yeise kapılarak birkaç yıl sonra onu terk etti ve bir süre sonra intihar etti.

1911 yılında artık Lou Andreas-Salomé diye tanınan kadınla Sigmund Freud Almanya'da bir konferansta tanıştı. Salomé psikanalitik harekete katılmak istediğini bildirdi ve Freud ondan çok hoşlandı ama herkes gibi Nietzsche ile yaşadığı macerayı o da biliyordu (Bkz. sayfa 93, "Züppe".) Gerçi Salomé'nin psikanaliz ya da herhangi bir terapi konusunda geçmişi yoktu ama Freud onu özel konuşmalarını izleyen yakın çevresi arasına kattı. Bu ortama katılmasından kısa bir süre sonra Freud'un geleceği en parlak öğrencilerinden Dr. Victor Tausk kendisinden on altı yaş büyük olan Salomé'ye âşık oldu. Salomé'nin Freud ile ilişkisi platonikti ama adam ondan hoşlanıyordu. Herhangi bir konuşmaya katılmadığı zaman üzülüyor, kadına notlar, çiçekler gönderiyordu. Tausk ile bir aşk macerasına karışması Freud'u kıskançlığa sürükledi ve ilgisini çekebilmek için rekabete girişti. Tausk, onun oğlu gibiydi ama oğul şimdi babasını platonik sevgilisini çalmakla tehdit ediyordu. Ne var ki Salomé kısa bir süre sonra Tausk'u terk etti. Freud ile dostluğu daha da güçlendi ve Salomé 1937 yılında ölene dek dostlukları sürdü.

Yorum. Erkekler yalnızca Lou Andreas-Salomé'ye âşık olmadılar, onu öteki erkeklerden uzaklaştırmak, bedeninin ve ruhunun gururlu sahibi olmak için yanıp tutuştular. Onu tek başına görmeleri pek olası değildi, sürekli olarak çevresinde başka erkekler vardı. Rée'nin kendisine ilgi gösterdiğini anlayınca, Nietzsche ile tanışmak istediğini bildirmişti. Bu

istek Rée'yi ateşlemiş, onunla evlenmek ve kendisine saklamak istemişti ama Salomé arkadaşıyla tanışmak için ısrar etmişti. Rée'nin Nietzsche'ye yazdığı mektuplar genç kadına duyduğu arzuyu itiraf ettiğinden daha onunla tanışmadan önce Nietzsche de arzu duymaya başlamıştı. İçlerinden biri Salomé ile yalnız kalınca öteki arka plana itiliyordu. Daha sonraları onunla tanışan erkeklerin çoğu Nietzsche macerasını biliyordu ve bu bilgi ona sahip olma, Nietzsche'nin anılarıyla rekabet etme duygularını kamçılıyordu. Freud'un ona duyduğu sevgi de, ilgisini çekmek için Tausk ile rekabete girişince, arzuya dönmüştü. Salomé yeterince zeki ve çekiciydi ve uyguladığı sürekli olarak üçgenler yaratma stratejisi peşindeki erkeklerin arzularını kamçılıyordu. Ve erkekler onun uğruna birbiriyle savaşırken, hepsi tarafından arzulanıp, hiçbirinin sahip olamadığı bir kadın olarak Salomé gücü elinde tutuyordu.

Bazen bir şeyi ötekine yeğleriz çünkü dostlarımız böyle davranmıştır ya da o nesnenin belirgin bir sosyal önemi vardır. Karnı acıkan yetişkinler, tıpkı çocuklar gibi başkalarının yediği yemekleri isterler. Aşk ilişkilerinde de başkalarının çekici bulduklarının peşinden koşar ve başkalarına cazip gelmeyenlerle ilgilenmezler. Bir kadının ya da erkeğin arzulanır olduğunu söylediğimiz zaman aslında başkalarının da onu arzuladığını belirtiyoruz. Belirli bir kişiyi arzulamamız onun bazı niteliklere sahip olması değil, o anda arzulanmasının moda olmasından kaynaklanır.

-Serge Moscovici, *The Age of the Crowd: A Historical Treatise on Mass Psychology*

Birine duyduğunuz arzunun kapsamında sosyal kaygılar vardır: başkalarına çekici gelen insanlara doğru çekiliriz. Onlara sahip olmak, başkalarının elinden almak isteriz. Arzu konusundaki tüm duygusal saçmalığa inanabilirsiniz ama arzunun temelinde açgözlülük ve hırs yatmaktadır. İnsanların bencilliği konusunda sızlanmayın ve ahlaksal görüşler ileri sürmeyin, kendi avantajınız için kullanın. Başkalarına çekici gelmeniz yanılsaması kurbanlarınız için güzel yüzünüz ya da bedeninize oranla sizi daha

fazla arzulanır duruma getirecektir. Bu yanılsamayı yaratmanın en etkili yolu ise bir üçgen yaratmaktır: kurbanınızla aranıza başka birini koyun ve bu kişinin sizi ne kadar arzuladığını kurbanınıza hissettirin. Üçgenin üçüncü köşesinde bir tek kişi olmak zorunda değildir: hayranlarınızı çevrenize toplayın, daha önceden elde ettiğiniz kişileri açıklayın ve kendinizi bir arzulanma aurasıyla sarın. Kurbanlarınızın geçmişiniz ve bugününüz ile rekabet etmelerine neden olun. Ellerinden kaçmayı sürdürdüğünüz sürece kurbanlarınız size sahip olmak için yanıp tutuşarak büyük bir güç kazandıracaklardır. Eğer başlangıçta kendinizi arzulanan bir nesne olarak sunmazsanız, sevgililerinizin kaprislerine köle olursunuz ve ilgileri bittiği anda sizi terk ederler.

Bir insan, hayranlık duyduğu bir kişinin de arzuladığına inandığı herhangi bir nesneyi arzular.

-René Girard

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

Bizler sosyal canlılarız ve başkalarının zevkleri ve arzularından etkileniriz. Kalabalık bir sosyal etkinlik düşünün. Yalnız başına bir erkek görüyorsunuz; kimse onunla uzun süre konuşmuyor; yanında sohbet edecek biri olmadan dolaşıp duruyor; bu adamın yalnızlığında bir cins öztatmin yok mu? Niçin yalnız kalmış, niçin ihmal ediliyor? Bir nedeni olması gerekir. Biri ona acıyıp sohbet etmeye başlayana dek bu adam arzulanmayan, arzulanamayacak gibi görünecek. Ama öteki köşede çevresi insanlarla sarılı bir kadın var. Hepsi kadının sözlerine gülüyor ve kahkahaların neşesi başkalarının da gruba katılmasını sağlıyor. Kadın hareket edince, insanlar onu takip ediyor. Çektiği ilgiden yüzü parlıyor. Bir nedeni olması gerekir.

Elde ettiğiniz hanıma, size âşık olan diğer kadınları, size yaklaşmak için yaptıklarını anlatarak eğlendirmeniz sizin lehinizedir. Hem sizin hanımlar arasında gözde olduğunuzu, gerçekten onurlu bir erkek olduğunuzu kanıtlar hem de bu hanımın bu listeye dahil olmakla gurur duymasını, öteki kadın arkadaşlarınızın yanında övgüye layık görülmesini sağlar. Böyle bir durum onu çok sevindireceğinden, karakterinize duyduğu hayranlığı dile getirmek için o anda kollarını boynunuza dolaması sizi şaşırtmamalıdır.

-Lola Montez, ***The Arts and Secrets of Beauty with Hints to Gentlemen on the Art of Fascinating***

Her iki durumda da aslında bir neden olması gerekmez. Eğer onunla konuşursanız, ihmal edilen erkeğin çok çekici nitelikleri olduğunu görebilirsiniz ama konuşmama olasılığınız daha yüksektir. Arzulanmak bir sosyal yanılsamadır. Kaynağı ise sizin söylediklerinizi, yaptıklarınız, kendinizle övünmeniz ya da reklamınızı yapmanız değil, başkalarının sizi arzulamasıdır. Kurbanlarınızın size duyduğu ilgiyi derin bir arzuya çevirmek için, başkalarının da arzuladığı bir kişi olarak görmelerini sağlamanız gerekir. Arzulama duygusu hem taklit edicidir (başkalarının hoşlandıklarından biz de hoşlanırız), hem de rekabetçidir (başkalarının elindeki almak isteriz). Çocukken annemizin ya da babamızın ilgisini öteki kardeşlerimizden kendimize çekmek için uğraşırız. Böyle bir rekabet duygusu insanoğlunun yaşamı boyunca taşıdığı arzularını kapsar. İnsanların sizin ilginizi çekmek için rekabet etmelerini, herkesin sizi arzuladığını düşünmelerini sağlayın. Böylece bir arzulanma aurası sizi çevreleyecektir.

René Girard'ın taklitçi arzusu, bir insan herhangi bir nesneyi rakip olarak gördüğü, bir başkası arzuladığı için arzuladığı anda ortaya çıkar ve arzulama başkasının istekleri ya da davranışları üzerine örneklenmiş olur. Philippe Lacoue-Labarthe, "Girard'ın ünlü analizinin dayandığı temel hipotez her arzunun bir başkasının arzusuyla ortaya çıktığını (aslında nesnenin arzulanmadığını), arzulamanın yapısının daima

üçgen olduğunu (aracı ya da örnek olan üçüncü kişinin arzusunun taklit edildiğini) ve bu nedenle her arzunun nefret ve rekabet sonucu ortaya çıktığını, kısacası arzunun kaynağı taklitçilik olduğundan hiçbir arzunun işi başlatan örneğin ortadan yok olmasını istemeden şekillenemeyeceğini," söylüyor.

-James Mandrell, ***Don Juan and the Point of Honor***

Çevrenizde hayranlarınız, arkadaşlarınız ya da size kur yapanlar olabilir. Hatta buna harem etkisi bile diyebilirsiniz. Napoleon'un kız kardeşi Pauline Bonaparte, tüm balolarda ve partilerde çevresini adeta ona tapan erkekler sardığı için tüm erkeklerin gözünde değerini yükseltmişti. Yürüyüşlere bile bir tek değil, en az iki, üç erkekle birlikte çıkardı. Belki bu erkekler yalnızca dostuydu ya da konu mankeniydi ama onların yarattığı görüntü Pauline'in değer verilen, arzulanan, uğrunda savaşılması gereken bir kadın olduğuna işaret ederdi. Andy Warhol daima çevresine bulabildiği en gösterişli, en ilginç insanları toplardı. Onun yakın çevresinde bulunmak, sizin de arzulanan biri olduğunuzu gösterirdi. Kendini tam ortaya yerleştirip ama herkese aynı mesafede durunca, çevresindekilerin ilgisini çekmek için rekabete girişmelerine neden olurdu. Kendini geriye çekerek insanların onu elde etme arzusunu uyandırırdı.

Bu uygulamalar yalnızca rekabet isteği uyandırmakla kalmaz aynı zamanda insanların birincil zayıflığı olan kendine düşkünlüğü ve özdeğeri de hedef alır. Başka birinin bizden daha zengin ya da yetenekli olmasına dayanabiliriz ama rakibimizin daha arzulanır olmasına asla dayanamayız. On sekizinci yüzyılın başlarında ünlü çapkın Richelieu Dükü, kendisi oldukça dindar ama ahmak kocası sık sık evinden uzak olan genç bir kadını baştan çıkarmıştı. Ardından kadının üst kat komşusu olan genç dulu da baştan çıkardı. Erkeğin aynı gece her ikisini birden ziyaret ettiğini öğrenen iki kadın onunla yüzleşti. Daha korkak bir erkek kaçıp gidebilirdi ama kibir ve arzunun dinamiklerini iyi bilen dük kaçmadı. Kadınların iki-

si de ötekinin tercih edilmiş olmasını hissetmek istemiyordu. Sonunda dük gözde olabilmek için çekişeceklerini bildiğinden küçük bir üçlü ilişki oluşturmayı becerdi. İnsanların gururu tehlikede olunca, istediğinizi yaptırabilirsiniz. Stendhal'e göre eğer bir kadın size ilgi gösteriyorsa, kız kardeşine kur yapmanız gerekir. Böylece bir arzu üçgeni yaratırsınız.

Baştan çıkarıcı olarak gösterişli bir geçmişin getirdiği şöhret de arzulanma aurası yaratmanın etkili bir yoludur. Kadınların, Errol Flynn'ın ayaklarına kapanmasının nedeni yakışıklı yüzü ya da oyunculuk yeteneği değil, sahip olduğu şöhretiydi. Başka kadınların onu dayanılmaz bulduğunu biliyorlardı. Bu şöhreti edindikten sonra herhangi bir kadının peşinden koşmasına gerek kalmamıştı: kadınlar ona geliyordu. Çapkın olarak kazanılan şöhretin kadınları ürküteceğini ve bu nedenle üzerinde durmamak gerektiğini düşünen erkekler yanılıyorlar. Tam tersine böyle bir şöhret onları daha çekici yapar. On yedinci yüzyıl Fransa'sındaki *Grande Mademoiselle* adıyla tanınan erdemli Düşes de Montpensier, çapkın Lauzun ile dostluk kurmaktan hoşlanmıştı ama aklına da sıkıntı verici bir fikir takılmıştı: eğer Lauzun'un geçmişine sahip bir erkek onu olası bir sevgili gibi görmüyorsa, herhalde kendisinde bir kusur vardı. Bu kaygı Lauzun'un kollarına atılmasına neden oldu. Ünlü bir baştan çıkarıcının fethettiklerinin klübüne dahil olmak bir gurur meselesidir. Böyle insanların yanında olmaktan, böyle bir erkeğin ya da kadının sevgilisi olarak tanınmaktan mutlu oluruz. Sizin şöhretiniz çok çekici olmayabilir ama kurbanlarınıza birçok kişinin sizi arzulanır olarak gördüğünü hissettirmenin bir yolunu bulmalısınız. Bu durum onlara güven verir. Bir lokantanın boş masaları hiçbir zaman sizi içeri girmeye ikna edemez.

Yeni dostumuzun şu oğlandan hoşlanması sinirlendiriyor. Ama yaşamdaki en güzel şeyler herkes için bedava değil mi? Güneş herkesin üzerinde parlar. Yanında sayısız yıldızla birlikte mehtap, hayvanları otlaklara çeker. Sudan daha güzel başka ne düşünebilirsiniz? Ama tüm dünyanın yararlanması için çağlar. Yoksa aşk varlığından onur

duyulmaması, gizlenmesi gereken bir şey midir? Kesinlikle öyledir.
• Başkaları kıskanmadıkça yaşamın güzelliklerinin hiçbirini istemem.
-Petronius, *The Satyricon*

Üçgen stratejisinin bir çeşidi ise tezatların kullanılmasıdır: sıkıcı ya da çekici olmayan insanların dikkatle kullanılması kıyaslama yapılınca sizin arzulanırlığınızı arttırır. Örneğin bir sosyal etkinlikte hedeflediğiniz kişinin bulabildiğiniz en sıkıcı insanla sohbet etmesini sağlayın. Onu kurtarmaya gelince kurbanınız sizi görmekten mutlu olacaktır. Søren Kierkegaard'ın *The Seducer's Diary* adlı yapıtında Johannes'in genç, masum Cordelia üzerinde bazı emelleri vardır. İnanılmaz derecede utangaç ve sıkıcı olduğunu bildiği arkadaşı Edward'ı genç kıza kur yapmaya ikna eder; birkaç hafta içinde Edward'ın ilgisinden sıkılacak olan genç kızın gözleri herhangi birini arayacaktır ve Johannes bakışlarının kendisine takılmasını sağlayacaktır. Gerçi Johannes stratejisini önceden kurup manevra yapmayı seçmişti ama her tür sosyal ortamın doğal bir biçimde kullanabileceğiniz tezatlar içerdiğini unutmayın. On yedinci yüzyılda İngiliz aktrist Nell Gwyn, saraydaki yapmacık davranışlı ve asık yüzlü kadınlardan bıkan Kral II. Charles'ın bir numaralı metresi olmayı neşesi ve içten tavırlarıyla başarmıştı. Şanghaylı aktrist Jiang Qing 1937'de Mao Zedong ile tanıştığında baştan çıkarmak için fazla çaba göstermek zorunda kalmamıştı. Mao'nun Yenan'daki dağ kampında kalan diğer kadınlar erkek gibi giyiniyorlar hiç de dişi görünmüyorlardı. Jiang'ın görüntüsü bile Mao'nun baştan çıkıp onun uğruna karısını terk etmesine yeterli olmuştu. Tezatlardan yararlanmak için kendi sosyal grubunuzda en az bulunan neşe, canlılık ve benzeri çekici yönlerinizi sergileyin ya da doğal yönlerinizin kolayca göze çarpacağı başka bir gruba katılın.

Bir siyasetçinin karşısındakileri baştan çıkarabilmesi ve arzulanır görünmesi için bu alanda da tezatların kullanımı çok yarar sağlar. Rakiplerinizin sahip olmadığı niteliklerinizi öne çıkarmayı öğrenin. On sekizinci

yüzyılda Rus Çarı II. Petro son derece kibirli ve sorumsuz bir insan olduğundan karısı Büyük Katerina, alçakgönüllü ve güvenilir olduğunu göstermek için elinden geleni yapmıştı. Çar II. Nikolas tahttan indirilince 1917'de Rusya'ya dönen Vladimir Lenin, o dönemde başka hiçbir liderin sahip olmadığı disiplin ve kararlılığa sahip olduğunu göstermişti. 1980'deki Amerika başkanlık seçiminde Jimmy Carter'ın kararsızlığı, Ronald Reagan'ın sabit fikirliliğini arzulanır duruma getirmişti. Tezatlar sizin sözlerinize ya da reklamınızı yapmanıza dayanmadığından, son derece baştan çıkarıcıdır. Halk bunları bilinçaltından okur ve görmek istediklerini görür.

Arzulanan biri olarak görünmek sizin değerinizi arttıracaktır ama kendinizi nasıl taşıdığınız gerçeği de bunu etkileyecektir. Kurbanlarınızın sizi çok sık görmelerine izin vermeyin: mesafeyi koruyun, ele geçmez gibi görünün. Seyrek bulunan, kolayca ele geçmeyen bir nesne genelde daha değerlidir.

Simge. *Kupa. Kupayı kazanmanızı sağlayan ve elde edilmeye değecek gibi gösteren şey öteki rakiplerin varlığıdır. Bazıları iyi niyetli olarak herkesi denedikleri için ödüllendirmek ister ama bu durumda Kupa'nın değeri düşer. Yalnızca sizin zaferinizi değil aynı zamanda başkalarının yenilgisini de temsil etmelidir.*

Tersine Çevirmek

Bu olgunun tersi yoktur. Başkalarının gözünde arzulanır olarak görülmeniz kesinlikle gereklidir.

5

Bir Gereksinim Yaratın - Kaygı ve Hoşnutsuzluğu Harekete Geçirin

Tümüyle tatmin olmuş bir insanı baştan çıkaramazsınız. Hedefinizdeki kişilerin beynine gerginlik ve uyumsuzluk fikirleri yerleştirmelisiniz. Kendileri ve içinde bulundukları koşullar konusunda mutsuzluk, hoşnutsuzluk duyguları uyandırın: yaşamlarında macera yoktur, gençlik ideallerinden uzaklaşmışlardır, sıkıcı olmaya başlamışlardır. Yaratacağınız yetersizlik duyguları kendinize bir yer açmanıza olanak tanıyacak, sizi sorunlarının çözümü olarak görmelerini sağlayacaktır. Acı ve kaygı zevkin en gerekli öncü duygularıdır. Karşılayabileceğiniz bir gereksinim yaratmasını öğrenin.

Bir Yaranın Açılması

İngiltere'nin orta bölgesindeki kömür madeni kenti Eastwood'da, David Herbert Lawrence garip bir genç olarak görülürdü. Solgun yüzlü, ince yapılı gencin spora ya da erkek çocuklara özgü eğlencelere zamanı olmazdı. Edebiyata ilgi duyardı, arkadaşlarının çoğunu oluşturan kızlarla birlikte olmayı severdi. Eastwood'dan yakındaki bir çiftliğe taşınıncaya kadar komşu olarak yaşayan Chambers ailesini de sık sık ziyaret ederdi. Ailenin özellikle Jessie adındaki kızıyla birlikte ders çalışmaktan hoşlanırdı. Utangaç ve ciddi bir kız olan Jessie'yi kendisine açılıp sırlarını anlatmaya ikna etmek Lawrence için başlı başına bir zevkti. Aradan geçen yıllar içinde Jessie genç çocuğa daha çok bağlandı ve çok iyi dost oldular.

1906 yılında bir gün, yirmi bir yaşındaki Lawrence, Jessie ile çalışmak üzere anlaştıkları saatte gelmedi. Epey zaman sonra çıkageldiğinde Jessie'nin daha önce hiç görmediği kadar dalgın ve sessizdi. İçinden geçenleri anlatması için onu ikna etme sırası şimdi Jessie'ye gelmişti. Sonunda Lawrence konuştu: Jessie'nin kendisine çok fazla bağlandığını düşünüyordu. Geleceği ne olacaktı? Kiminle evlenecekti? İyi arkadaş olduklarına göre herhalde kendisiyle evlenmeyecekti. Ama Jessie'nin başkalarıyla görüşmesini engelleyerek haksızlık yapıyordu. Dost kalmalılar, sohbetlerini sürdürmeliler ama belki daha seyrek görüşmeliydiler. Lawrence konuşmasını bitirip gidince, genç kız garip bir boşluk duygusuna kapıldı. Aşk ve evlilik hakkında şimdilik pek düşünmemişti ve birdenbire

kaygıya kapıldı. Geleceği nasıl olacaktı? Niçin bu konuyu hiç düşünmemişti? Nedenini bilmeden endişeye kapılıp sıkıldı.

Lawrence, onu ziyaret etmeyi sürdürdü ama her şey değişmişti. Her konuda onu eleştiriyordu. Jessie'nin fiziksel yakınlığı yoktu. Nasıl bir eş olacaktı acaba? Bir erkek bir kadından sohbetten daha fazlasını beklerdi. Birbirlerini daha seyrek görmeye başladılar. Bir süre sonra Lawrence, Londra dışındaki bir okulda öğretmenlik görevini kabul edince, Jessie bir süreliğine ondan uzak kalacağına memnun oldu. Ama genç adam veda edip giderken, belki de son kez görüştüklerini ima edince, Jessie duygularına kapılıp ağladı. Ardından Lawrence, ona her hafta mektup yazmaya başladı. Görüştüğü kızlar hakkında yazarken belki de içlerinden biriyle evlenebileceğini açıkladı. Sonunda Jessie, onun isteğiyle Londra'da ziyaretine gitti. Eski günlerde olduğu gibi yine iyi anlaştılar ama Lawrence eski yaraları kaşıyıp geleceği konusunda genç kızı eleştirmeyi sürdürdü. Noel'de Eastwod'a döndüğünde genç adam daha neşeli gibi görünüyordu. Evleneceği kızın Jessie olduğuna, ilk başından beri ona bağlandığına karar vermişti. Gerçi yazarlık mesleği parlak gibi görünüyordu (ilk kitabı basılmak üzereydi) ama biraz daha para kazanmak istediğinden bu konuyu şimdilik gizli tutacaklardı. Bu ani açıklama karşısında gafil avlanan ve mutluluğa kapılan Jessie her şeyi kabul etti ve sevgili oldular.

Eğer bir insan sahip oldukları ya da kendi kişiliğiyle mutlu ise, âşık olamaz. Âşık olma deneyimi, depresyondan, gündelik yaşamda değerli bir şey bulamamaktan kaynaklanır. Âşık olmanın yeteneğinin "belirtisi" bunu yapmak için ilinçli bir istek, yaşamını zenginleştirmek için derin bir arzu değildir; daha çok kendini değersiz bulmak, değerli bir şeye sahip olmadığını düşünmek ve sahip olamadığı için utanç duymaktır... Bu nedenle kendi değerlerinden emin olmayan, çoğunlukla kendilerinden utanan gençler arasında âşık olma olgusu daha sık görülür. Öteki yaş gruplarındaki insanlar da gençliklerinin sona erdiğini ya da yaşlanmaya

başladıklarını düşünüp, yaşamlarında bir şeylerin kaybolduğu duygusuna kapılınca âşık olurlar.
-Francesco Alberoni, ***Falling in Love***

Ne var ki kısa süre sonra eski olaylar yinelendi: eleştiriler, ayrılıklar, Lawrence'ın başka bir kızla nişanlandığını açıklaması. Bu durum Jessie'nin ona daha fazla bağlanmasına yol açtı. 1912 yılında Lawrence'ın *Oğullar ve Sevgililer* adlı özyaşam öyküsel romanında kendisini anlatma biçiminden mutlu olmayan Jessie bir daha asla onu görmemeye karar verdi ama yaşamı boyunca Lawrence, onun için bir tutku olarak kaldı.

1913 yılında romanlarını okumuş olan Ivy Low adlı genç bir İngiliz kadın ona hayranlık dolu mektuplar göndermeye başladı. Bu arada Lawrence, Barones Frieda von Richthofen adlı bir Alman kadınla evlenmişti. Yine de kendilerini İtalya'da ziyaret etmesini söyleyerek Low'u çok şaşırttı. Ünlü yazarın bir çeşit Don Juan olduğunu tahmin etmesine karşın, Low, onunla tanışacağı için heyecanlanarak davetini kabul etti. Lawrence hiç de beklediği gibi biri değildi: sesi çok inceydi, bakışları deliciydi ve görünümde hafif bir kadınsılık vardı. Birlikte çıktıkları yürüyüşlerde Lawrence sırlarını Low'a açmaya başladı. Arkadaş olmaya başlamaları genç kadını sevindirdi. Ama tam da geri dönecekken Lawrence, onu eleştiri yağmuruna tuttu: Low hiç de doğaçlamaya yatkın değildi, her hareketi önceden tahmin edilebilirdi, insandan çok robotu çağrıştırıyordu. Hiç beklenmedik saldırı karşısında hüsrana uğrayan Low yine de söylediklerinin doğruluğunu kabul etti. Lawrence onda ne bulmuş olabilirdi? Low da kendini ne sanıyordu? Genç kadın garip bir boşluk duygusuyla İtalya'dan ayrıldı ve Lawrence sanki hiçbir şey olmamış gibi ona mektup yazmaya başladı. Bir süre sonra Low, tüm söylediklerine karşın Lawrence'a umarsızca âşık olduğunu fark etti. Ya da acaba söyledikleri nedeniyle mi âşık olmuştu?

1914 yılında yakın dostu olan yazar John Middleton-Murry, Lawrence'dan bir mektup aldı. Mektupta Lawrence damdan düşercesine Middleton-Murry'yi duygusuz olmakla, karısı romancı Katherine Mansfield'e

layık olmamakla eleştiriyordu. "Daha önceleri hiçbir erkek için böyle bir duyguya kapılmamıştım," dedi Middleton-Murry. "Benim deneyimlerime göre yepyeni, eşi benzeri olmayan bir şeydi ve hep böyle kalacaktı." Lawrence'ın eleştirilerinin ardında garip bir sevginin yattığını hissetmişti. Bu tarihten sonra Lawrence ile her karşılaşmasında, ona karşı açıklayamadığı garip bir fiziksel çekiciliğe kapılacaktı.

"Öyleyse Aşk ne olabilir?" dedim. "Bir ölümlü mü?" "Hiç de değil." "Nedir öyleyse?" "Daha önceki örneklerinde olduğu gibi ölümlüyle ölümsüzün orta noktasıdır." "Öyleyse nasıl bir varlıktır o, Diotima?" "O, büyük bir ruhtur Socrates; ruh yapısındaki her şey yarı-tanrı, yarı-insandır."... "Onun anası babası kimdi?" diye sordum. "Oldukça uzun bir öyküdür," diye yanıtladı kadın. "Ama size anlatacağım. Afrodit'in doğduğu gün, tanrılar ziyaret sofrasındaydı. Aralarında İcat'ın oğlu Entrika da vardı. Yemekten sonra orda bir parti olduğunu gören Yoksulluk dilenmeye geldi ve kapıda durdu. Entrika nektarla -henüz şarap keşfedilmemişti diyebilirim- sarhoş olmuştu ve Zeus'un bahçesine çıktı. Uykusu ağır basıyordu. Yoksulluk berbat durumundan kurtulmayı düşünerek Entrika'dan bir çocuk sahibi olmak istedi ve onunla yatıp Aşk'ı doğurdu. Aşk, Afrodit'in doğum gününde ana rahmine düştüğünden ve Afrodit de dahil olmak üzere güzel olan her şeye düşkün olduğundan, Afrodit'in taraftarı ve hizmetkârı oldu. Babası Entrika, annesi Yoksulluk olduğu için şöyle bir karakteri vardır. Her zaman yoksuldur; insanların tahminlerinin aksine duyarlı ve güzel olmaktan çok uzaktır; katı ve yıpranmıştır; üstsüz başsız ve evsizdir; bir yatak arayarak her zaman yerlerde, kapı önlerinde, sokaklarda yatar. Annesine çektiğinden yoksulluk içinde yaşar. Ama aynı zamanda babasının oğlu olduğundan güzel ve iyi olan her şeye sahip olmak için planlar yapar; cesur, atılgan ve gayretlidir. Kurnaz bir avcı gibi hileler yaratır."

-Platon, *Şölen*

Yorum. Lawrence son derece sevimsiz bir insan olabildiği halde etkisi altına giren kadın ve erkeklerin sayısı şaşırtıcıdır. Hemen hemen her seferinde ilişki dostluğun getirdiği açık sözle sohbetler, sırların açıklanması, ruhsal bir bağ kurulmasıyla başlamıştır. Sonra birdenbire Lawrence onları son derece haşin bireysel eleştirilerle yüz yüze bırakmıştır. Eleştiri yapana dek onları iyi tanıdığından söyledikleri genelde doğru çıkmış ve tam yerine oturmuştur. Bu davranış kurbanlarında akıl karışıklığı, kaygı ve kendilerinde bir kusur bulunduğu duygusunu uyandırmıştır. Her zamanki normallik duygularından uzaklaştırılınca, benliklerinin bölündüğünü hissetmişlerdir. Akıllarının yarısıyla bunu niçin yaptığını, haksızlık ettiğini düşünürlerken, diğer yarısıyla söylediklerinin tümünün doğru olduğunu düşünmüşlerdir. Kendilerinden kuşkuya düştükleri bu dönemde yine Lawrence'i eski çekici kişiliğiyle gösteren bir mektup alırlar ya da ziyaretlerine gelirdi.

Artık onu farklı bir gözle görüyorlardı. Kendileri zayıf ve kırılgandı, bir şeylere gereksinimleri vardı ve Lawrence çok güçlü görünüyordu. Dostluk duyguları sevgi ve arzuya dönüşürken kurbanlarını kendine çekiyordu. Kendilerinden kuşkulanınca âşık olmaya yatkınlaşıyorlardı.

Çoğumuz kendimizi başkalarına kapatıp, rutinlere saplanıp yaşamın sertliklerinden korunmaya çabalarız. Ama bu alışkanlıkların altında güvensizlik ve kendini savunma duyguları yatar. Gerçekten yaşamıyormuşuz gibi hissederiz. Baştan çıkarıcı, bu yaraları kaşır ve yarı bilinçli düşünceleri yüzeye çıkarırız. Lawrence da işte böyle yapıyordu: ani, beklenmedik, acımasız darbesi insanları en zayıf noktalarından vuruyordu.

Hepimiz çocukların anı olarak saklamak için ikiye böldükleri madeni paralara benzeriz. Birden iki yaratılınca hepimiz öteki yarımızı aramaya başlarız... Ve bu durum bir bütün olduğumuz zamanın bir kalıntısıdır ve ilkel bütünlüğümüzün peşinden koşarken, âşık olduğumuz söyleriz.

-Platon'un *Şölen* adlı yapıtında Aristophanes'in konuşması, James Mandrell'in *Don Juan and The Point of Honor* adlı yapıtından alıntı

Gerçi Lawrence bu dolaysız yaklaşımı ile başarılı olmuştu ama yetersizlik ve belirsizlik düşüncelerini dolaylı olarak uyandırmak, kendinizin ötekilerle kıyaslanmasını, kurbanlarınızın yaşamlarının varsaydıkları kadar görkemli olmadığını ima etmek daha iyidir. Onların kendi benlikleriyle savaşmalarını, ikiye bölünmelerini ve bu konuda kaygılanmalarını istiyorsunuz. Yoksunluk ve gereksinimin ortaya çıkardığı kaygılanma, tüm arzulama duygularının öncüsüdür. Kurbanınızın beynindeki bu sarsıntılar, zehrinizi akıtacağınız, peşinizden ördüğünüz ağa kadar sizi izlemelerini sağlayacak macera ya da tatmin çağrılarını yerleştireceğiniz boşluklar oluşturacaktır. Kaygı ve yoksunluk hissi olmadan baştan çıkarma olmaz.

Arzu ve aşk bir insanın sahip olmadığı nesnelere ya da niteliklere karşı hissettikleridir.

-Sokrates

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

Toplumda herkes maske takar; olduğumuzdan çok daha özgüvenli gibi görünmeye çalışırız. Benliğimizdeki kuşkucu yönleri başkasının görmesini istemeyiz. Aslında egolarımız ve kişiliklerimiz göründüğünden çok daha kırılgandır, karmaşa ve boşluk duygularını örterler. Bir baştan çıkarıcı olarak asla bir insanın görünümünü gerçeği olarak kabul etmemelisiniz. Herkes, bütünlük duygusundan yoksun olduğu, benliğinin derinliklerinde bir kayıp hissi taşıdığı için, baştan çıkarılmaya yatkındır. Kuşkularını ve kaygılarını yüzeye çıkarınca sizi izlemeleri çok kolay olur.

Don John: İyi ki karşılaştık güzel kız! Ne? Bu tarlaların, bu ağaçların ve kayaların arasında sizin gibi güzel yaratıklar var mı? • Charlotta: Ben, gördüğünüz gibi biriyim, Efendim. • Don John: Bu köyden misiniz? • Charlotta: Evet Efendim. • Don John: İsminiz nedir?

• Charlotta: Charlotta, Efendim, emrinizdeyim. • Don John: Ah ne kadar iyi bir İnsan! Ne kadar delici bakışlar! • Charlotta: Efendim, beni utandırıyorsunuz... • Don John: Güzel Charlotta, evli değilsiniz, değil mi? • Charlotta: Hayır efendim ama yakında Goody Simonetta'nın oğlu Pierrot ile evleneceğim. • Don John: Nee! Sizin gibi biri bir Köylünün karısı mı olacak! Hayır, hayır, bu güzelliğe daha büyük bir hakaret olamaz. Siz bir köyde yaşamak için dünyaya gelmediniz. Çok daha iyi bir geleceğe layıksınız ve bunu çok iyi bilen Cennet beni bu evliliği durdurmak ve sizin güzelliğinize layık davranmak için gönderdi. Kısacası güzel Charlotta, sizi tüm kalbimle seviyorum ve eğer kabul ederseniz sizi bu berbat yerden kurtarıp layık olduğunuz yere götürürüm. Bu Aşk ani oldu ama sizin güzelliğinizin etkisi de çok fazla. Sizi bir çeyrek saattir ne kadar seviyorsam, altı ay sonra da o kadar seveceğim.

-Molière, ***Don John or The Libertine,*** **Oscar Mandel 'in (ed.)**
The Theatre of Don Juan **adlı yapıtından**

İnsanlar önce benliklerini ve nelere sahip olmadıklarını düşünmedikçe sizi izlenecek ya da âşık olunabilecek biri gibi görmezler. Baştan çıkarma süreci başlamadan önce karşılarına bir ayna koyup içlerindeki boşluğu görmelerini sağlamanız gerekir. Boşluğun farkına varınca, bunu dolduracak kişi olarak sizin üzerinizde odaklanabilirler. Yetersizlik ya da can sıkıntısı duygularından kendi başımıza kurtulmamız çok fazla çaba gerektirir; bu işi başka birinin yapması daha kolay ve daha heyecan vericidir. Tüm baştan çıkarıcılar, boşluğumuzu birinin doldurmasını isteme zayıflığımız üzerine oynarlar. İnsanları gelecekleri konusunda kaygılanmaya, depresyona girmeye, kimliklerini sorgulamaya, yaşamlarını kemiren sıkıntıyı fark etmeye yönlendirin. Şimdi tarla hazırdır, baştan çıkarmanın tohumları atılabilir.

Batı dünyasının aşk üzerindeki en eski bilimsel araştırması ve arzu konusundaki düşüncelerimizi şekillendiren bir metin olan, Platon'un *Şölen* adlı diyalogunda saray fahişesi Diotima, Sokrates'e, aşk tanrısı Eros'un ebeveynlerini anlatmaktadır. Eros'un babası Entrika ya da Kur-

nazlık, annesi ise Yoksulluk ya da Gereksinim idi. Annesiyle babasına benzeyen Eros, duyduğu gereksinimleri karşılamak için sürekli olarak entrikalar yaratıyordu. Aşk tanrısı olarak da bir insanın gereksinim duygusu uyanmadan âşık olamayacağını biliyordu. İşte okları bu görevi yerine getiriyordu: insanların bedenine girip yoksunluklarını, acılarını, açlıklarını hissetmelerini sağlıyordu. Bir baştan çıkarıcı olarak sizin görevinizin temeli de budur. Tıpkı Eros gibi kurbanınızda bir yara açmanız, yumuşak noktalarına darbe indirmeniz, özdeğerlerini sarsmanız gerekir. Eğer değişmez bir rutine saplanmışlarsa, "masum" bir tavırla bunu gündeme getirip daha derinden hissetmelerini sağlamalısınız. Yapmak istediğiniz şey bir yara açmak, biraz genişletebileceğiniz bir özgüvensizlik, bir kaygı uyandırmaktır. Bundan kurtulmak için bir başkasıyla yani sizinle ilişkiye girip rahatlayabilirler. Âşık olmadan önce yaranın acısını hissetmeleri gerekir. Lawrence'in kurbanlarının zayıf noktasını vurup nasıl kaygı uyandırdığına dikkat edin: Jessie Chambers'in fiziksel soğukluğu, Ivy Low'un içten olmayışı, Middleton-Murry'nin cesaretsizliği en zayıf noktalarıydı.

Bu gece yüzümü bir zamanların son sınırı olan Batı'ya çevirmiş duruyorum. Arkamda üç bin mil uzayıp giden topraklarda yaşayan eski dönemlerin öncüleri Batı'da yeni bir dünya kurmak için güvenliklerini, refahlarını ve bazen de yaşamlarını tehlikeye attılar. Onlar kendi kuşkularının tutsağı, kendi fiyat etiketlerinin tutuklusu olmamışlardı. Sloganları "herkes kendini kurtarsın" değil, "ortak dava için el ele" biçimindeydi. Yeni dünyayı güçlü ve özgür yapmak, tehlikelerine ve zorluklarına göğüs germek, iç ya da dış düşmanlarını yenmek için kararlıydılar...

• Bugün bazıları artık tüm mücadelelerin sona erdiğini, tüm ufukların araştırıldığını, tüm savaşların kazanıldığını, Amerika'da sınırların kalmadığını söylüyor. • Ama bu kalabalığın içinde bu düşünceleri kabul edecek bir tek kişi bile olduğunu sanmıyorum... • İstesek de istemesek de

Yeni Sınırın burda olduğunu söylüyorum... Bu sınırdan ürküp geri çekilmek, geçmişin güvenli sıradanlığına sığınmak, iyi niyetlere, güzel konuşmalara kanmak kolaydır. Bu yolu yeğleyenler hangi partiden olurlarsa olsunlar oylarını bana vermesinler. • Ama ben içinde bulunduğunuz zamanın keşiflere, icatlara, hayallere ve kararlara gerek duyduğuna inanıyorum. Teker teker hepinizden bu Yeni Sınırın yeni öncüleri olmanızı istiyorum. Çağrım yaşları ne olursa olsun, yürekleri genç olanlaradır.

-John F. Kennedy, Demokrat Parti'nin başkan adaylığını kabul etme konuşmasından. John Hellmann'ın *The Kennedy Obsession: The American Myth of JFK* adlı yapıtından alıntı

Cleopatra ilk karşılaştıkları gece Julius Caesar ile sevişmişti ama Caesar'ı kölesi biçimine getiren baştan çıkarma süreci daha sonra başlamıştı. Sohbetlerinde sürekli olarak soyundan geldiğini iddia ettiği ünlü kahraman Büyük İskender'den söz etmişti. Hiç kimse onunla kıyaslanamazdı. Böylece Caesar'ın kendini daha aşağıda hissetmesine yol açmıştı. Cesur görünüşünün altında Caesar'ın özgüvensiz olduğunu anlayınca, büyüklüğünü kanıtlama hırsına yol açacak bir kaygı uyandırmıştı. Caesar da bu duyguya kapılınca, baştan çıkarılması kolay olmuştu. Erkekliği konusundaki kuşkular en zayıf noktasıydı.

Caesar öldürülünce Cleopatra gözünü, Roma yönetiminde onun ardıllarından biri olan Marcus Antonius'a çevirmişti. Antonius gösterişten, eğlenceden keyif alıyordu ve zevkleri pek ince sayılmazdı. Cleopatra ilk kez kraliyet kayığıyla onun karşısına çıkmış ve inanılmaz bir ziyafetle karşılamıştı. Her şey Mısır yaşamının Roma yaşamından en azından eğlence konusunda daha üstün olduğunu sergilemeye yönelikti. Kıyaslanınca Romalılar sıkıcı ve ilkeldi. Antonius zamanını sıkıcı askerleri ve anaç tavırlı Romalı karısıyla geçirmekle nelerden yoksun kaldığını fark edince tüm heyecan verici unsurların Cleopatra'da birleştiğini görmüştü. Ve onun kölesi oluvermişti.

Egzotik yaşamın çekiciliği işte budur. Baştan çıkarıcı rolünü üstlenince, kendinizi uzaklardan gelen bir cins yabancı olarak göstermeye gayret edin. Değişimi, farklılığı, rutinlerin dışına çıkılmasını temsil ediyorsunuz. Kurbanlarınızın kendi yaşamlarının sıkıcı, dostlarının varsaydıkları kadar ilginç olmadıklarını fark etmelerini sağlayın. Lawrence kurbanlarının bireysel olarak yetersizliğe kapılmalarına yol açardı; eğer bu kadar acımasız olmak size zor geliyorsa, onların dostları, koşulları ve yaşamlarının dış görünümleri üzerinde yoğunlaşın. Don Juan hakkında sayısız efsane vardır ve birçoğu genç köylü kızlarını baştan çıkarmak için taşradaki yaşamının berbat bir şey olduğuna inandırdığını anlatır. Bu arada kendisi göz alıcı giysilere bürünür ve soylu bir görünümü vardır. Garip ve egzotik biri olarak başka yerlerden gelmiş gibidir. Genç kız önce yaşamının sıkıcılığını fark eder ve ardından onu bir kurtarıcı olarak görür. Unutmayın ki, insanlar yaşamlarını ilgi çekici bulmuyorlarsa nedenini kendilerinde değil, tanıdıkları sıkıcı kişilerde, doğdukları kasabalarda ararlar. Bir kez onlara egzotik yaşamın büyüsünü hissettirirseniz, baştan çıkarmak kolaylaşır.

Baştan çıkarmanın daha şeytanca bir noktası ise kurbanın geçmişine nişan almaktır. Yaşlanmak gençlik ideallerinden vazgeçmek, ani kararlılıktan, canlılıktan uzaklaşmaktır. Bu bilgi hepimizin içinde kıpırtısız yatar. Bir baştan çıkarıcı olarak bunu yüzeye çıkarmalı, insanlara eski hedeflerinden, ideallerinden ne kadar uzaklaştıklarını göstermelisiniz. Kendinizi ise bu ideallerin temsilcisi, macera yani baştan çıkma yoluyla yitik gençliği geri kazanma fırsatı olarak tanıtmalısınız. İngiltere Kraliçesi I. Elizabeth yaşlandığında oldukça sert ve ısrarcı bir yönetici olmuştu. Saray halkının kendisinde yumuşak ya da zayıf bir nokta görmesini engellemek için her şeyi yapıyordu. Bu arada Essex ikinci Earl'ü Robert Devereux saraya geldi. Kraliçeden çok daha genç olan yakışıklı Essex, ona sık sık katılığından dolayı sitem ediyordu. Son derece canlı, neşeli bir insan olduğundan kraliçe onu bağışlıyordu ama sözleri beynini kemirmeye başla-

mıştı. Essex'in yanında, yaşamından kaybolup gitmiş olan gençlik ideallerini, neşesini, kadınsı cazibesini anımsıyordu. Ayrıca bu duyguların az da olsa geri geldiğini hissediyordu. Kısa zamanda Essex gözdesi oldu ve kraliçe ona âşık oldu. Gençler sürekli olarak yaşlıları baştan çıkarabilir ama öncelikle neleri yitirdiklerini, ideallerinden nasıl uzaklaştıklarını anımsatmaları gerekir. Ancak bundan sonra yaşlılar gençlerin yanında olunca eski kıvılcımların çaktığını, toplumun ve ilerleyen yaşın bastırmaya zorladığı asi ruhlarının canlandığını hissedeceklerdir.

Yaşamın normal ritmi, kişinin kendinden hoşlanması ile bireysel yetersizliklerini bilmenin getirdiği hafif bir hoşnutsuzluk arasında salınır. Tanıdığımız diğer kişiler kadar yakışıklı, genç, güçlü ya da akıllı olmak isteriz. Onlar kadar başarılı olmayı özleriz, sahip oldukları fırsatlara, konumlara gıpta ederiz. İnsanın kendinden mutlu olması istisnadır ve genelde hem kendimiz hem de başkaları için oluşturduğumuz bir perdedir. Bunun bir köşesinde de kendimize karşı hoşnutsuzluğumuz ve belli belirsiz kendimizden hoşlanmamamız bulunur. Hoşnutsuzluk duygusu arttıkça, kişinin "âşık olma" eğilimi de artar... Çoğunlukla bu hoşnutsuzluk duruşu bilinçaltındadır ama bir kısmı belirsiz bir tedirginlik ya da nedeni bilinmeyen bir tatminsizlik biçiminde farkındalığın eşiğine kadar yükselir.

-Theodor Reik, ***Of Love and Lust***

Bu kavramın uygulamaları sınırsızdır. Şirketler ve politikacılar, önceden gereksinim ve huzursuzluk duygusu uyandırmadan halkı piyasaya sürdüklerini satın almaya ya da istedikleri gibi davranmaya yönlendirmeyeceklerini bilirler. Kitleleri kimlikleri konusunda kararsızlığa iterseniz, yeniden tanımlamalarına yardımcı olabilirsiniz. Bireyler gibi gruplar ya da uluslar da belirli bir yoksunluk duygusuna kapılmadan baştan çıkarılamazlar. John F. Kennedy'nin 1960'daki seçim stratejisinin bir bölümü, Amerikalıları 1950'ler konusunda mutsuzluğa sürüklemek ve ülkenin ideallerinden ne kadar uzaklaştığını göstermeye yönelikti. 1950'lerden söz

ederken, ülkenin ekonomik istikrarından ya da süpergüç olarak ortaya çıkışını gündeme getirmedi. Daha çok bu dönemin uzlaşmaya, risk ve maceradan uzaklaşmaya, yeni sınırların değerlerini yitirmeye yönelmiş olduğunu ima etti. Kennedy'ye oy vermenin anlamı kolektif bir maceraya atılmak, vazgeçtiğimiz ideallerimize geri dönmekti. Ama halkın böyle bir maceraya atılabilmesi için, öncelikle neleri yitirdiğini fark etmesi gerekiyordu. Tıpkı bir birey gibi bir grup da belirli bir yolda ilerlerken eski hedeflerini şaşırabilir, çamura saplanabilir. Çok fazla refah, gücünü yitirmesine neden olur. Kolektif güvensizliğine hitap ederek, her şeyin göründüğü gibi olmadığı duygusunu uyandırarak tüm bir ulusu baştan çıkarabilirsiniz. Günün koşullarında tatminsizliği gündeme getirip, görkemli geçmişi anımsatmak, kişilerin kimlik bunalımına girmesine neden olur. Ardından kimliklerini saptamaya yardımcı olmanız en büyük baştan çıkarma olgusudur.

Simge. *Aşk Tanrısının Oku. Kurbanda arzuyu uyandıran yumuşuk bir dokunuş ya da tatlı bir duyu değil, bir yaradır. Ok bir acı, bir ağrı, rahatlama gereksinimi uyandırır. Arzudan önce acı çekilmesi gerekir. Okunuzu kurbanınızın en zayıf noktasına nişanlayın ve defalarca açabileceğiniz bir yara oluşturun.*

Tersine Çevirmek

Eğer kurbanınızın özdeğerini çok fazla düşürürseniz, kendini baştan çıkarma olgunuza katılmayacak kadar özgüvensiz hisseder. Çok katı davranmayın; Lawrence gibi her saldırıdan sonra rahatlatıcı bir davranışta bulunun. Aksi takdirde kurbanınızı uzaklaştırırsınız.

Çekicilik ise baştan çıkarmaya giden daha etkili bir yoldur. Kraliçe Victoria'nın başbakanı Benjamin Disraeli, daima insanların kendilerini iyi hissetmelerini sağlardı. Onları ilgi odağı yapar, fikir sorar, kendilerini zeki ve canlı hissetmelerine neden olurdu. Gururlarını okşadığından her-

kes ona bağımlı hale gelirdi. Cinsel baştan çıkarmanın içerdiği gerginlik ve derin duygulara sahip olmayan, insanların açlığını, tatmin olma gereksinimini atlayıp geçen daha farklı bir yöntemdir. Ama eğer kurnaz ve zeki bir insansanız kurbanlarınızın savunmasını bu biçimde de indirebilir, tehdit unsuru içermeyen bir dostluk kurabilirsiniz. Bu yöntemle etkiniz altına girdiklerinde, istediğiniz gibi yara açabilirsiniz. Disraeli, Kraliçe Victoria'yı mutlu etmiş, dostluk kurmuş ve gerek imparatorluğun yapısı gerekse ideallerinin gerçekleşmesi açısından yetersiz olduğunu belli belirsizce hissettirmişti. Güvensizlik içinde yaşayanlar, daha yumuşak yaklaşımları isteyebilirler. Kendilerini sizin yanınızda rahat hissettiklerinde ise oklarınızı nişanlayabilirsiniz.

6

İma Etme Sanatını Öğrenin

Kurbanlarınızın hoşnutsuzluğa kapılmaları, sizin ilginize gereksinim duymaları önemlidir ama eğer yaklaşımınız apaçık belli olursa, amacınızı anlarlar ve savunmaya çekilirler. Ne var ki, ima etmeye, insanların beyinlerine daha sonra kök salacak, adeta kendilerine aitmiş gibi görünecek fikirler yerleştirmeye karşı hiçbir savunma mekanizması yoktur. Telkin etmek, insanları etkilemenin en üstün aracıdır. Bir alt dil yaratın - cesur açıklamaları geri çekilmeler, özürleri çift anlamlı sözler izlesin, sıradan konuşmalara kışkırtıcı bakışlar eşlik etsin. Bunlar kurbanın bilinçaltına gerçek anlamları yerleştirecektir. Her şeyi imalı biçime getirin.

Arzuyu İma Etmek

1770'lerde bir gece genç bir adam sevgilisi Kontes X ile buluşmak üzere Paris Opera'sına gitti. Epeydir münakaşa ediyorlardı ve genç adam onu görmek için sabırsızlanıyordu. Kontes henüz locasına gelmemişti ama yan locada oturan arkadaşı Madame T., karşılaşmalarının büyük bir şans olduğunu, kendisiyle birlikte bir yolculuğa çıkması gerektiğini söyleyerek genç adamı davet etti. Genç adam kontesi görmek istiyordu ama Madame son derece çekici ve ısrarcı olduğundan birlikte gitmeyi kabul etti. Neden ve nereye gittiklerini sormasına fırsat vermeden Madame onu dışarıda bekleyen arabasına götürdü ve yola çıktılar.

Şimdi genç adam nereye gittiklerini açıklaması için ısrar etti. Madame önce güldü ve ardından kocasının şatosuna gideceklerini açıkladı. Son zamanlarda ayrılmışlardı ama kadın barışmak istiyordu. Ne var ki kocası çok sıkıcı bir insandı ve yanındaki genç adam gibi çekici bir erkeğin olaylara canlılık katabileceğini düşünmüştü. Genç adam meraklandı: Madame kendisinden yaşlıydı, çok resmi bir kadın olarak tanınıyordu ve bir sevgilisi vardı. Böyle bir yolculuk için niye kendisini seçmişti? Öyküsü pek inandırıcı değildi. Yolda giderlerken Madame, kendi tarafındaki pencereden manzaraya bakmasını önerdi ve genç adam ona doğru eğildiği anda araba sarsıldı. Madame, onun elini tuttu ve kollarının arasına düştü. Bir an kımıldamadan durdu ve ani bir hareketle geri çekildi. Rahatsız edici bir sessizlikten sonra sordu: "Yoksa sizin gözünüzde tedbirsiz biri olduğuma beni ikna etmeye mi çalışacaksınız?" Genç adam olayın bir

kaza olduğunu ve onun yanında hareketlerine dikkat edeceğini bildirdi. Ne var ki kadını kollarına almak başka türlü düşünmesine yol açmıştı.

Tam odaya girecekken beni durdurdu. "Unutma," dedi ciddi bir sesle. "Girmek üzere olduğun sığınağı hiç görmediğin gibi varlığından bile kuşkulanmadın..." • Bunlar bir katılım ayini gibiydi. Elimden tutup kısa, karanlık bir koridordan geçirdi. Görkemli gizemlerin kutlanmasından önce sınavdan geçirilen, din değiştiren bir genç gibi kalbim çarpıyordu... • "Ama sizin kontes..." dedi ve durdu. Yanıt vereceğim anda kapılar açıldı; yanıtım hayranlığa düşmekle yarıda kaldı. Şaşkına döndüm, sevindim, neye uğradığımı bilemedim ve sihire inanmaya başladığımı hissettim... Kendimi aynalarla kaplı bir kafeste bulmuştum. Aynaların üzerindeki imgeler öylesine güzel resmedilmişti ki, simgeledikleri nesnelerin yanılsamasını yaratıyorlardı.

-Vivant Denon, "No Tomorrow", Michel Feher'in (ed.)
***The Libertine Reader* adlı yapıtından alıntı**

Şatoya ulaştılar ve Madame'ın kocası onları karşıladı. Genç adam şatoya duyduğu hayranlığı dile getirdi. "Gördükleriniz bir şey değildir," diye sözünü kesti Madame. "Sizi kesinlikle Monsieur'nün dairesine götürmeliyim." Genç adam ne demek istediğini soramadan konu değişti. Kocası gerçekten sıkıcı bir adamdı ve yemekten sonra izin isteyip odasına çekildi. Artık Madame ile genç adam yalnız kalmışlardı. Madame, onu bahçelerde bir gezintiye davet etti; harika gecede yürürlerken Madame, koluna girdi. İyi dostu olan kontese ne kadar bağlı olduğunu bildiğinden, kendisinden yararlanmayacağından emin olduğunu söyledi. Başka konulardan söz ettiler ve Madame tekrar kontesin konusunu açtı. "Sizi mutlu ediyor mu? Ah ben aslında tam tersini düşünyorum ve üzülüyorum... Onun garip kaprislerine hedef olmuyor musunuz?" Madame'ın kontesten söz ederken genç adama sadık olmadığını (genç adam da bundan kuşkulanıyordu) ima etmesi şaşırtıcıydı doğrusu. Madame içini çekti, bir arka-

daşı hakkında böyle şeyler söylediği için üzgündü, kendisini bağışlamasını istedi ve aklına hemen şimdi gelmiş gibi tatlı anılarla dolu, sevimli bir yer olan yakındaki kulübeyi gezmelerini önerdi. Ne yazık ki kapı kilitliydi ve Madame'ın yanında anahtar yoktu. Yine de kulübeye gittiler ve kapının açık olduğunu gördüler. İçerisi karanlıktı ve genç adam burasının kaçamaklar için kullanıldığını hissetti. İçeri girip bir kanepeye oturdular ve genç adam ne yaptığını düşünmeden ona sarıldı. Madame, onu iter gibi davrandı bir süre ve sonra boyun eğdi. Sonunda kendini topladı: eve dönmeleri gerekiyordu. Genç adam çok mu ileri gitmişti? Kendini kontrol etmeye çalışması gerekirdi.

Eve doğru yürürlerken Madame, "Ne kadar güzel bir gece geçirdik," dedi. Acaba kulübede olup bitenleri mi kastediyordu? "Şatoda çok daha güzel bir oda var," diye devam etti. "Ama her şeyi size gösteremem," derken genç adamın fazla ileri gittiğini ima etti. Bu odadan "Monseiur'nün dairesi" daha önce de birkaç kez söz etmişti, genç adam neden bu kadar ilgi çekici olduğunu tahmin edemiyordu ama şimdi artık görmek için can attığından, göstermesi için ısrar etti. "Eğer iyi olacağınıza söz verirseniz," dedi Madame gözleri irileşerek. Evin karanlığında onu sözünü ettiği odaya götürdü. Burası adeta bir zevk tapınağıydı: duvarlar aynalarla, içinde bir mağara bulunan bir orman manzarasını çağrıştıran göz aldatıcı resimlerle süslenmişti, bir Eros heykeli bile vardı. Odanın havasından etkilenen genç adam kulübede başladıklarına derhal geri döndü ve zamanın nasıl geçtiğini bile fark etmedi. Aceleyle odaya giren bir uşak havanın aydınlanmaya başladığını, Monsieur'nün biraz sonra yataktan kalkacağını bildirdi.

Derhal ayrıldılar ve aynı gün içinde genç adam giderken ev sahibesi, "Güle güle Monsieur, size birçok zevk borçluyum ama borcumu güzel bir düşle ödedim. Şimdi aşkınız sizin geri dönmenizi bekliyor... Kontese benimle kavga etmesi için bir bahane vermeyin." Geri dönerken yaşadığı deneyimi düşündü ama anlamını bir türlü çözemedi. Kullanıldığını hissediyordu ama anımsadığı zevkler kuşkularını bastırıyordu.

Yorum. Madame de T-, Vivant Denon'un on sekizinci yüzyıl çapkınları üzerine "No Tomorrow" adlı kısa öyküsündeki bir karakter ve genç adam da öykünün anlatıcısı. Gerçi öykü hayal ürünü ama Madame'ın tekniklerinin baştan çıkarma oyununun ustaları olan dönemin çok tanınmış çapkınlarına dayandığı açıkça belli oluyor. Onların en tehlikeli silahı telkin etmekti ve Madame da bu silahla genç adamı etkiliyor, kendini ilk adımı atan kişi olarak görmesini sağlıyor, arzuladığı zevkli geceyi yaşıyor ve iyi şöhretini koruyordu. Ne de olsa görünüşe göre, ilk fiziksel temas genç adamdan geliyordu. Gerçekte ise belirli fikirleri onun beynine sokan, kontrolü elinde tutan Madame idi. Örneğin arabada genç adamı yaklaşması için davet ederek ilk fiziksel teması sağlayıp ardından fazla ileri gitmekle suçluyor ama erkeğin aklında yalnızca yaşadığı dakikanın heyecanı kalıyor. Kontesten söz etmesi ise erkeğin kendini suçlu hissetmesine yol açıp aklını karıştırıyor ve sevgilisinin belki de kendisini aldattığını ima ederek öfke ve intikam fikirlerinin tohumlarını atıyor. Sonra ondan söylediklerini unutmasını ve kendisini bağışlamasını isteyerek en güçlü telkin etme silahını kullanıyor: "Söylediklerimi unutmanızı istiyorum ama unutamayacağınızı da biliyorum, bu düşünce aklınızdan çıkmayacak." Böylesine kışkırtılınca elbette genç adamın kulübede ona sarılması kaçınılmaz oluyor. Şatodaki odadan birkaç kez söz ettiğinden, genç adamın görmek için ısrar etmesi de doğal oluyor. Madame tüm geceyi bir belirsizlik havasına sokuyor. Hatta, "İyi olacağınıza söz verirseniz," sözcükleri bile çeşitli anlamlara çekilebilir. Genç adamın beyni ve yüreği Madame'ın dolaylı olarak uyandırdığı huzursuzluk, akıl karışıklığı ve arzuyla alevleniyor.

Özellikle baştan çıkarma olgusunun ilk aşamalarında söylediğiniz ve yaptığınız her şeyin bir cins telkin içermesine dikkat edin. Kurbanın yaşamındaki diğer kişiler konusunda umursamazlıkla birkaç yorum yapıp kuşku uyandırın ve kendini kırılgan hissetmesine yol açın. Hafif bir fiziksel temas kadar bir anlık unutulmayan bir bakış, olağandışı sıcak bir ses tonu

da arzu uyandırmak için yeterlidir. Kurbana ilgi duyduğunuzu belirten şöylesine bir laf, bir olasılığın göstergesi olup yine merak uyandıracaktır. Böyle davranarak birkaç hafta içinde kök salacak tohumlar atarsınız. Siz yanında olmadığınız zaman kurbanınız uyandırdığınız fikirleri hayal edecek, kuşkularını düşünecektir. Böylece kontrolün sizde olduğunu fark etmeden ördüğünüz ağa doğru ilerleyecektir. Ne olup bittiğini göremediğine göre, nasıl karşı koyabilir ya da kendini savunabilir?

Telkini, emir, bilgi ya da talimat vermek gibi diğer zihinsel etkilerden ayıran unsur, kişinin beyninde uyanan fikrin kaynağına bakılarak araştırılmaksınız, sanki birdenbire kendiliğinden oluşuvermiş gibi kabul edilmesidir.

-Sigmund Freud

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

Herhangi bir biçimde insanları ikna etmeye çabalamadan yaşayamazsınız. İstediğinizi açıkça söyleme yolunu seçerseniz, dürüstlüğünüzden dolayı kendinizi iyi hissedersiniz ama büyük bir olasılıkla sonuca ulaşamazsınız. İnsanların alışkanlıklarıyla kök salmış bazı fikirleri vardır ve sizin sözleriniz beyinlerine girince, orda bulunan binlerce fikirle rekabete girişmek zorunda kalıp sonuca ulaşamaz. Ayrıca sanki siz en iyisini biliyormuşsunuz ve sanki kendileri karar vermekten acizmiş gibi hissettirdiğinden, onları ikna etme girişiminize karşı koyarlar. İma ve telkin etmenin gücünü bir düşünün. Biraz sabır ve yetenek gerektirir ama sonuçları buna değer.

İma etmenin yöntemi basittir; sıradan bir karşılaşmada ya da sıradan bir sohbette, belirli bir duygusal konu hakkında bir ipucu verilir. Örneğin henüz yaşanmamış bir zevk ya da kişinin yaşamındaki heyecan eksikliği. İpucu kurbanın güvensizliğine indirilen bir darbe olarak beyninin bir köşesine yerleşir ve kaynağı bir an sonra unutulur. O anda anımsanmayacak kadar belirsizdir ama sonraları kök salıp büyüyünce, adeta kurbanın ken-

di beyninden doğal olarak fışkırmış, hep orda duruyormuş gibi algılanır. İma etmek insanların doğal dirençlerini atlayıp geçmenizi sağlar çünkü genelde herkes kendi benliğinden kaynaklananları dinler. Bilinçaltıyla doğrudan iletişim kuran başka bir dil gibidir. Baştan çıkarmak, ikna etmek isteyenler, ima etme sanatını ve dilini öğrenmeden başarılı olamazlar.

Kral XV. Louis'nin sarayına bir gün bir adam gelmişti. Kimse hakkında hiçbir şey bilmiyordu, yaşını tahmin edemediler, aksanından nereli olduğunu çıkaramadılar. Kendini Kont Saint-Germain adıyla tanıttı. Zengin olduğu belliydi; ceketinde, kollarında, ayakkabılarında, parmaklarında binbir tane pırlanta parlıyordu. Keman çalışı kusursuzdu; harika resim yapıyordu. Ama en büyüleyici yönü konuşmasıydı.

Gerçekte kont, on sekizinci yüzyılın en büyük şarlatanıydı - ima etmek sanatında uzmanlaşmıştı. Sohbet ederken ağzından bazı sözcükler kaçar gibiydi: metalleri altına çeviren felsefeci taşından ya da yaşam iksirinden şöylesine söz edip geçiyordu. Buna sahip olduğunu söylemiyordu ama onların gücüyle kendisini özdeşleştirmenizi sağlıyordu. Açıkça sahip olduğunu söyleseydi, kimse ona inanmaz, sırtını dönüp giderdi. Kırk yıl önce ölmüş birinden yakın bir tanıdığı gibi söz ediyordu ve eğer gerçekten tanıyorsa seksen yaşında olmalıydı ama ancak kırkında gibi duruyordu. Yani yaşam iksirinden söz etmişti... ne kadar da genç görünüyordu....

Kontun sözcüklerinin anahtarı belirsizlikti. Canlı bir sohbetin arasına ipuçlarını, süregiden bir melodinin notaları gibi atıyordu. İnsanlar ne söylediğini ancak daha sonraları düşünüyordu. Bir süre sonra bu fikirlerini onun verdiğini fark etmeden, gelip felsefeci taşı ya da yaşam iksiri hakkındaki görüşlerini soruyorlardı. Unutmayın ki, baştan çıkarma tohumlarını atmak için karşınızdakilerin hayal dünyalarını, fantezilerini, en derin özlemlerini harekete geçirmeniz gerekir. Tekerlekleri döndüren, insanların zevk, servet, sağlık, macera olasılıkları gibi duymak istediklerini ima etmektir. Sonunda bu güzel şeylerin tümünü onlara öneren kişi konumu-

na gelirsiniz. Fikirleri beyinlerine yerleştirenin siz olduğunuzu fark etmeden adeta kendiliklerinden size gelirler.

1807 yılında Napoleon Bonaparte, Rus Çarı I. Alexander'ı kendi tarafına çekmenin çok önemli olduğunu düşündü. Çardan iki şey istiyordu: Avrupa'yı ve Ortadoğu'yu aralarında bölüşmelerini sağlayacak bir barış anlaşması ve bir evlilik sözü. Napoleon, karısı Josephine'den boşanacak ve çarın ailesinden biriyle evlenecekti. Bu düşüncelerini doğrudan açıklamak yerine çarı baştan çıkarmaya karar verdi. Savaş meydanlarında kibar sosyal karşılaşmalar, dostça sohbetler yaparak işe koyuldu. Josephine'in çocuk doğuramayacağını ağzından kaçırdı ve derhal konuyu değiştirdi. Sohbetlere üzerinde durmadan kattığı bazı sözcüklerle Fransa ile Rusya'nın kaderini birleştirmeyi önerdi. Bir akşamüstü ayrılırlarken çocuklarını çok sevdiğini söyledi, içini çekti ve izin isteyip çarı bu konuyu düşünmeye yönlendirdi. Çara, şan, şeref, imparatorluk temalarını işleyen bir tiyatro oyununda eşlik ederek ima ettiklerini oyunun tartışmaları arasına gizledi. Birkaç hafta içinde çar, sanki hepsini kendi düşünmüş gibi bakanlarına bir evlilikten ve Fransa ile barış anlaşması imzalamaktan söz etti.

Yanlışlıkla ağızdan kaçan sözler, üzerinde daha sonra düşünülmesi gereken noktalar, cazip referanslar, ardından hemen özür dilenen cümlelerin son derece büyük bir etkisi vardır. Bunlar karşınızdaki kişinin beynine zehir gibi yayılır ve adeta kendi yaşamını kurar. İmalarınızın başarılı sonuçlara ulaşması için, karşınızdakilerin ne olup bittiğini fark etmediği dalgın ya da en gevşek oldukları anları seçmelisiniz. İnsanların ne söyleyeceklerini düşündükleri ya da kendi düşüncelerinin derinliklerine daldıkları sırada sürdürülen kibar bir sohbet imalar için iyi bir maske olabilir. Sözcüklerinizin o anda beyinlerine kazınıp yorumlanmasını istemezsiniz.

Seçim kampanyasının başlarında John F. Kennedy, bir grup savaş gazisine hitap etmişti. İkinci Dünya Savaşı'ndaki kahramanlıkları -PT-109 olayı onu bir savaş kahramanı yapmıştı- herkesce biliniyordu ama bu kez konuşmasında kendine hiç değinmeden yalnızca gemideki öteki insanlardan söz etmişti. Ama kendi kahramanlıklarının insanların belleklerinde olduğunu

biliyordu çünkü oraya kendisi yerleştirmişti. Bu konuda sessiz kalıp onların düşünmelerini sağlaması, kendini hem kahraman hem de alçakgönüllü göstermişti. Baştan çıkarma konusunda Fransız saray kadını Ninon de l'Enclos birine karşı duyduğunuz sevgiden hiç söz etmemenin daima daha iyi olduğunu söylemişti. Bırakın hedefinizdeki kişi bunu davranışlarınızdan anlasın. Bu konuda sessiz kalmanız doğrudan doğruya söz etmenizden çok daha etkili olacaktır.

Bakışlar flörtün ağır toplarıdır; her şey bir bakışla anlatılabilir ama kelimesi kelimesine alıntı yapılamayacağından, bir bakış her zaman inkâr edilebilir.
-Stendhal, Richard Davenport-Hines'in (ed) *Vice: An Anthology* **adlı yapıtından alıntı**

Karşınızdakilerin beynine kazınan yalnızca sözcükler değildir, el hareketlerine ve bakışlara da dikkat etmek gerekir. Madame Récamier'nin en sevdiği teknik sıradan bir sohbet yaparken bakışlarıyla büyülemekti. Sohbet sürerken erkekler ara sıra attığı kaçamak bakışları çok derinine düşünemezlerdi ama bir daha da akıllarından çıkmazdı. Lord Byron'ın ünlü bir "alttan bakışı" vardı. Herkes ilginç olmayan bir konuyu tartışırken Byron başını eğik tutar ve birdenbire genç bir kadın (hedefindeki kişi) başının duruşunu değiştirmeden kendisine bakmakta olduğunu fark ederdi. Tehlikeli, meydan okuyan ve aynı zamanda anlamlı bir bakıştı ve çok kadın bu yemi yutardı. Yüz ifadesinin kendi dili vardır. Karşımızdakiler söylediklerini daha kolayca denetleyebildiklerinden, duygularını anlayabilmek için yüzlerini okumaya çalışırız. İnsanlar sürekli olarak yüz ifadenizi okuduklarından, istediğiniz ima sinyallerini ifadenizle aktarabilirsiniz.

İma ve telkinin çok başarılı olmasının nedeni yalnızca kişilerin doğal direnişlerini atlayıp geçmesi değildir. Aynı zamanda zevkin dilidir. Herkes duygularını ya da isteklerini açıkca dile getirdiğinden, dünya yüzünde

çok az gizem kalmıştır. Bizler ise, fantezilerimizi besleyecek bulmacaların özlemini çekeriz. Gündelik yaşamda ima ve belirsizlik pek az bulunduğundan, bunları kullanan biri çok çekici ve vaatlerle dolu gibi gelir. Ne biçim kışkırtıcı bir oyun bu - şu kişi ne yapmaya çalışıyor? Ne demek istiyor? İpuçları, imalar, telkinler baştan çıkarıcı bir atmosfer yaratıp kurbana artık gündelik yaşamın rutininden çıkıp başka bir dünyaya ayak bastığını işaret eder.

Simge. *Tohum. Toprak dikkatle hazırlanır. Tohumlar aylar öncesinden atılır. Tohumlar toprağa karışınca, hangi elin attığını artık kimse bilemez. Yeryüzünün bir parçası olmuşlardır. Kendi kendilerine kök salan tohumlar ekerek, manipülasyonlarınızı gizleyin.*

Tersine Çevirmek

İma etmenin tehlikesi, sözlerinizi çok belirsiz bırakırsanız, hedefinizdeki kişinin bunları yanlış yorumlamasıdır. Baştan çıkarmanın ileri aşamalarında özellikle kurbanınızın bunu iyi karşılayacağından emin olduktan sonra fikirlerinizi doğrudan doğruya söylemeniz en doğrusudur. Casanova genelde böyle oynardı. Bir kadının kendisini istediğini ve pek fazla hazırlığa gerek olmadığını hissedince, kadının beynine bir ilaç gibi işleyip, büyüsüne kapılmasını sağlayan dolaysız, içten, coşkun sözlerle yaklaşırdı. Çapkın yazar Gabriele D'Annunzio arzuladığı bir kadınla karşılaşınca asla ertelemezdi. Övgüler dudaklarından ve kaleminden dökülüverirdi. "İçtenliğiyle" onu büyülerdi. (diğerleri gibi yalnızca bir hile olan içtenlik de kolayca taklit edilebilir). Bu taktik, kurbanınızın kolayca ele geçeceğini anladığınız durumlarda işe yarar. Aksi takdirde doğrudan saldırının yükselttiği savunma duvarları ve kuşkular baştan çıkarmayı olanaksız duruma getirir. Emin değilseniz, dolaylı yaklaşım daha iyi bir yoldur.

7

Ruhlarına Girin

İnsanların çoğu kendi dünyalarına kapandığından, inatçılaşır ve ikna edilmesi zor olur. Onları kabuklarından dışarı çıkarıp, baştan çıkarma olgusunu başlatmanın yolu ruhlarına girmektir. Onların kurallarıyla oynayın, onların hoşuna giden şeylerden hoşlanın, kendinizi onların ruhsal durumuna uyarlayın. Böyle davranarak kökleri derine giden narsizmlerini okşayacak ve savunma duvarlarını yıkacaksınız. Sergilediğiniz ayna imgesiyle hipnotize olunca, size açılacaklar ve belirsiz etkinizin altında kalacaklardır. Kısa bir süre sonra dinamikleri değiştirebilirsiniz: onların ruhuna girince, sizin ruhunuza girmelerini sağlayarak dönüşü olmayan noktaya gelmelerine neden olursunuz. Kurbanlarınızın her türlü ruhsal durumuna ve kaprisine boyun eğerek, ellerine tepki ya da direniş gösterecekleri bir koz vermeyin.

Hoşgörü Stratejisi

1961 Ekimi'nde Amerikalı gazeteci Cindy Adams'a, Endonezya Devlet Başkanı Sukarno ile röportaj yapma izni verilmişti. İnanılmaz bir olaydı çünkü o tarihte Sukarno bir krizin tam ortasındaki dünyaca tanınmış bir kişi idi ama Adams pek de tanınmayan bir gazeteciydi. Endonezya'nın bağımsızlığı için verilen savaşın lideriydi ve Hollanda'nın sömürgeyi terk ettiği 1949 yılından beri başkandı. 1960'ların başında cesur dış politikası nedeniyle ABD'nin nefretini kazanmıştı ve hatta bazıları ona Asya'nın Hitler'i adını takmıştı.

Sukarno'dan ürkmemesi gerektiğine karar veren Adams, neşeli bir röportaj yapmak için söze şaka yaparak başladı. Buzları eriten taktiğinin işe yaradığını görünce çok sevindi: Sukarno, ona ısınmıştı. Röportajın bir saati geçmesine izin verdiği gibi sona erince de genç gazeteciyi armağanlara boğdu. Elde ettiği başarı inanılmazdı ama kocasıyla birlikte New York'a döndükten sonra Sukarno'dan gelen dostça mektuplar daha iyiydi. Birkaç yıl sonra Sukarno özyaşam öyküsünü yazmak için kendisiyle birlikte çalışmasını önerdi.

Üçüncü sınıf ünlüler üzerine önemsiz yazılar yazmaya alışmış olan Adams şaşkına döndü. Sukarno'nun Don Juan olarak şöhretini biliyordu - Fransızlar ona *le grand séducteur* adını takmışlardı. Dört resmi karısı ve yüzlerce metresi vardı. Yakışıklı bir adamdı ve genç gazeteciden hoşlandığı belliydi ama böylesine prestijli bir iş için niye onu seçmişti? Belki de

libidosu bu konulara aldırış etmemesini sağlayacak kadar güçlüydü. Ne var ki, Adams böyle bir öneriyi geri çevirmezdi.

1964 Ocağı'nda Adams tekrar Endonezya'ya gitti. Yine aynı stratejiyi kullanmaya kararlıydı - üç yıl önce Sukarno'yu neşelendiren, açık sözlü genç hanım gibi olacaktı. Kitap için yapılan ilk görüşmede, kalması için ayrılan odalardan ciddi olarak şikâyet etti. Sanki Sukarno sekreteriymiş gibi, herkesin Adams'a özel muamele yapmasını öngören bir mektup dikte etti ve başkanın mektubu yazıp imzalamasına öncelikle kendisi şaşırdı.

Metresinizi elinizde tutmak mı istiyorsunuz? / Sizi sersemlettiğine onu inandırın. / Eğer mor giyiyorsa, mor rengi övün;/ İpek bir giysiye büründüğünde, / ipeğin ona yakıştığını söyleyin... Hayran kalın / şarkı söyleyen sesine, dans ederken hareketlerine / bitirdiği zaman "bir daha" diye bağırın. / Hatta yataktaki performansını / sevişme yeteneklerini övün / sizi nasıl tahrik ettiğini anlatın. / Yılan saçlı Medusa kadar kötü davransa da / sevgilisi onu daima nazik ve kibar olarak tanımlayacaktır. / Ama bu yapmacık iltifatları sıralarken / yüz ifadenizin sizi ele vermesine izin vermeyin. / Gizlenen sanat daha etkilidir. Yalanların keşfi itibarınızı sarsar.

-Ovidius, ***Aşk Sanatı***

Adams'ın programında Sukarno'yu gençliğinde tanımış olanlarla görüşmek için Endonezya'yı dolaşmak vardı ve başkana güvensiz bulduğu uçak konusunda sızlandı. "Sana ne diyeceğim tatlım," dedi başkana. "Bence kendi uçağını bana vermelisin." "Pekâlâ," diye yanıtladı başkan biraz utanmış görünerek. Ama bir tanesinin yeterli olmadığını ekledi Adams ve birkaç uçakla bir helikopterin yanı sıra iyi bir pilot da istedi. Sukarno tüm isteklerini kabul etti. Endonezya başkanı, Adams'dan yalnızca çekiniyor gibi değil, tümüyle etkisi altına girmiş gibi davranıyordu. Bir ara itiraf etti. "Bu yaşam öyküsünü niçin hazırlıyorum biliyor musun? Yalnızca senin yüzünden, hepsi bu." Adams'ın giysilerine ilgi gösteriyor,

iltifat ediyor, tüm değişikliklere dikkat ediyordu. "Asya Hitleri"nden çok dalkavuk bir sevgili adayı gibi davranıyordu.

Küçük kızlar ve oğlanlar ebeveynlerini büyülemek ister. Doğu edebiyatında taklit, ilgi çekmenin yollarından biri olarak görülür. Örneğin Sanskrit metinlerinde sevgilisinin giysilerini, konuşma tarzını, el hareketlerini taklit eden kadınların yaptığı hileye uzun bir bölüm ayrılmıştır. Bu taklitçilik kadının, "birlikte olamadığı sevgilisinin aklını çelmesi" için kullanması öngörülen bir yöntemdir. • Çocuklar da giyim, yaklaşım ve benzeri unsurları taklit ederek anne ya da babayı sevindirmeyi ve "aklını çelmeyi" denerler. Özdeşleştirme kişinin teslim olduğunu ama sevgiye ait arzularından vazgeçmediğini gösterir. Çocuklar bu yemi ebeveynlerini yakalamak için kullanırlar ve onların bunu yuttuğunu itiraf etmek gerekir. Liderini taklit eden, adını taşıyan, el hareketlerini ona benzeten kitleler için de aynı durum geçerlidir. Lideri eğilip selamlarlar ama aynı zamanda bilinçaltından onu elde tutmak için bir tuzak hazırlarlar. Büyük törenler ve gösteriler kitlelerle liderlerin karşılıklı olarak birbirlerini baştan çıkardığı olgulardır.

-Serge Moscovici, ***The Age of the Crowd***

Hiç kaçınılmaz bir biçimde çekici bir kadın olan Adams'a yaklaşmaya çalıştı. Önce hafifçe eline dokundu, ardından kaçamak bir öpücük kopardı. Ama her seferinde Adams mutlu bir evliliği olduğunu bildirerek onu geri çevirdi. Yine de kaygılanıyordu: eğer Sukarno'nun tek isteği bir macera yaşamaksa, kitap işi tümüyle suya düşecekti. Bir kez daha dobra yaklaşımı ise yaradı. Başkan öfke ya da kırgınlık göstermeden geri çekildi ve ona karşı duyduğu sevginin platonik olarak kalacağına söz verdi. Adams böyle bir davranış beklemediğini ya da onun hakkında anlatılanların çok farklı olduğunu itiraf etmek zorundaydı. Belki bir kadının hükmü altına girmekten hoşlanıyordu.

Görüşmeler aylarca sürdü ve Adams başkandaki bazı değişiklikleri fark etti. Hâlâ ona arkadaş gibi davranıyor, konuşmalarını küstahça sözlerle süslüyordu ve artık başkan da bu tip argo sözlerden hoşlandığını ka-

nıtlarcasına ona katılıyordu. Adams'ın stratejik olarak yüklendiği canlı, dostluk havasına Sukarno da girmişti. Önceleri karşısına askeri üniforması ya da İtalyan malı takım elbiseleriyle çıkarken şimdi aralarındaki ilişkinin resmiyete dayanmadığını gösterircesine spor giyiniyor ve hatta bazen çıplak ayakla dolaşıyordu. Bir akşam Adams'ın saç rengini çok beğendiğini söyledi. Clairol marka mavi-siyah boya kullandığını açıkladı kadın. Sukarno saçını aynı renge boyamak istediğini belirtip kendisine bir şişe boya getirmesini söyledi. Adams isteğini yerine getirirken şaka yaptığını sandı ama birkaç gün sonra saçlarını boyamasına yardım etmesi için saraya çağırıldı. Şimdi ikisinin de saçı aynı renk olmuştu.

Sukarno: An Autobiography as Told to Cindy Adams adlı kitap 1965'de basıldı. Sukarno'nun sevimli, çekici bir insan olarak anlatılması Amerikalı okurları çok şaşırttı. Bu tanıma karşı çıkan olunca Adams, kimsenin onu kendisi kadar iyi tanımadığını söylüyordu. Sukarno kitabı çok sevdi ve her tarafa dağıtılmasına yardımcı oldu. Askeri bir darbe tehditi altında yaşadığı Endonezya'da bile sempati kazanmasını sağlamıştı. Üstelik Sukarno bu sonuca hiç şaşırmamıştı -Anılarını yazarken Adams'ın herhangi bir "ciddi" gazeteciden daha iyi bir iş çıkaracağını önceden sezmişti.

İki dudağı da kesilmiş olan altıncı erkek kardeşim, Sadakat Prensi'nin adı Shakashik'dir. • Gençliğinde çok yoksuldu. Bir gün Bağdat sokaklarında dilenirken, kapısında bir sürü uşağın durduğu görkemli bir köşkün önünden geçti. Kime ait olduğunu sorunca köşkün çok zengin ve güçlü Barmecide ailesinden birinin olduğunu öğrendi. Shakashik kapıcılara yaklaştı ve para dilendi. • Uşaklar, "İçeri gir," dediler. "Efendimiz sana istediğin her şeyi verecektir." • Kardeşim yüksek tavanlı hole girip, mermer zeminli, duvarları halılarla süslü, harika bir bahçeye bakan koridora doğru yürüdü. Bir an nereye gideceğini bilmeden durakladı ve sonra koridorun sonuna gitti. Orada, yastıklara yaslanmış, yakışıklı, uzun sakallı yaşlı bir adam oturuyordu ve kardeşim evin

sahibini derhal tanıdı. • "Senin için ne yapabilirim dostum?" dedi adam ayağa kalkıp kardeşimi karşılarken. • Shakashik karnı aç bir dilenci olduğunu söyleyince, yaşlı adam en derin hislerini belirmek için giysilerini paraladı ve, "Benim yaşadığım kentte senin kadar aç birinin bulunması mümkün mü?" diye bağırdı. "Ben böyle bir rezalete asla dayanamam!" Sonra, "Akşam yemeğini benimle birlikte yemen için ısrar ediyorum," diyerek kardeşimi teselli etti. • Ardından el çırpıp kölelerden birine ibrikle leğen getirmesini emretti. Sonra kardeşime döndü. "Buraya gel dostum, ellerini yıka." Shakashik söyleneni yapmak için ayağa kalktı ama ne ibrik ne de leğen gördü. Ev sahibinin ellerinin üzerine su döküp yıkıyormuş ve ardından görünmeyen bir havluyla kuruluyormuş gibi yapmasını hayretle izledi. İşi bitince ev sahibi tekrar seslendi: "Masayı hazırlayın!" • Hole girip çıkan, masa hazırlar gibi görünen uşakların sayısı epey fazlaydı. Ama kardeşim hâlâ hiçbir şey görmüyordu. Yine de ev sahibi hayali masanın başına oturmasını söyledi. "Şu eti yiyerek bana şeref verirsin." • Yaşlı adam görünmeyen tabaklardan yiyecek alır gibi ellerini uzatıyor, çiğneyip yutar gibi ağzını oynatıyordu. Sonra Shakashik'e döndü: "İstediğin kadar ye dostum, çok acıkmış olmalısın." • Kardeşim görünmeyen yemekleri yer gibi çenesini oynatmaya başladı ve yaşlı adam başka yiyecekleri göstermeyi sürdürdü. "Biraz daha ye dostum. Şu ekmeğin güzelliğine, beyazlığına bak." • "Bu adam garip şakalar yapmaktan zevk alıyor galiba," diye düşündü Shakashik ve, "Gerçekten de gördüğüm en beyaz ekmek, efendim, hayatım boyunca bir benzerini daha yemedim," dedi. • "Bu ekmeği beş yüz dinara satın aldığım bir köle kız pişirdi," dedi yaşlı adam ve uşaklarına seslendi. "Et yemeğini de bolca getirin." • ...Ev sahibi görünmeyen yemekten bir lokma et alıp kardeşimin ağzına attı.• Yaşlı adam çeşitli yemekleri öylesine övüyordu ki, kardeşim açlıktan ölecek hale geldi ve bir dilim arpa ekmeğine razı olacağını düşündü. • "Hiç şu yemeklerin baharatları kadar lezzetli bir şey yedin mi?" diye devam etti yaşlı adam. • "Gerçekten hayır," diye yanıtladı Shakashik. • "Öyleyse doyuncaya kadar ye, hiç utanma!" dedi adam." • "Çok teşekkür ederim efendim ama artık

doydum," dedi Shakashik. • Yaşlı adam tekrar ellerini çırptı ve seslendi, "Şarap getirin!" • ..."Efendim cömertliğiniz beni çok duygulandırdı," dedi Shakashik ve hayali bir bardağı eline alıp bir yudumda içindekini bitirdi. • "Sağlığına ve mutluluğuna, " dedi adam bir bardağa şarap koyup içer gibi yaparken. Shakashik sonunda başını sallayıp sarhoş olduğunu belirtinceye dek karşılıklı olarak bardaklar dolusu hayali şaraptan içtiler. Ardından cömert ev sahibini gafil avlayıp, koltuk altının beyazlığı görünecek kadar kolunu havaya kaldırıp ensesine bir darbe indirdi. Ardından ikinci darbe indi. • Yaşlı adam öfkeyle yerinden fırlayıp bağırdı. "Ne yaptığını sanıyorsun sen, kötü yaratık?"• "Efendim diye yanıtladı kardeşim. "Bendenizi evinize kabul ettiniz ve en lezzetli yemeklerle karnını doyurup en güzel şaraplarla susuzluğunu giderdiniz. Ne var ki köleniz sarhoş oldu ve nasıl davranması gerektiğini unuttu! Ama siz o kadar soylusunuz ki, kabahatini eminim bağışlayacaksınız." • Yaşlı adam bu sözleri duyunca kahkahalarla gülmeye başladı: "Çok uzun zamandır çok çeşitli insanlara bu şakaları yapıyordum ama hiçbirinde bu oyuna katılacak zekâ ve mizah duygusu yoktu. Bu nedenle seni bağışlıyorum ama gerçekten yemeğimi paylaşmanı ve yaşadığım sürece dostum olmanı istiyorum." • Sonra uşaklarına dönüp deminden beri tarif ettiği yemekleri getirmelerini emretti ve tıka basa doyduktan sonra güzel kadınların müzik çalıp şarkı söyledikleri içki odasına çekildiler. İhtiyar Barmecide, Shakashik'e bir onur konuğu giysisi verdi ve yanından ayırmadığı dostu olarak kabul etti.

-"Berberin altıncı kardeşi Shakashik'in Öyküsü",
***Binbir Gece Masalları* adlı yapıttan**

Yorum. Kim kimi baştan çıkarıyordu? Sukarno, Adams'ı baştan çıkarmıştı ve baştan çıkarma olgusu klasik bir düzen izlemişti. Öncelikle doğru kurbanı seçti. Deneyimli bir gazeteci röportaj yaptığı insanla bireysel bir ilişkinin çekiciliğine karşı koyabilirdi ve bir erkek gazeteci başkanın çekiciliğine kapılmazdı. Yani gazetecilik deneyimi başka alanlarda

olan bir kadını seçti. İlk karşılaşmalarında Sukarno karışık sinyaller gönderdi: hem dostça davrandı hem de başka türlü ilgi duyduğunu da ima etti. Aklına bir kuşku yerleştirdikten sonra (Belki yalnızca bir macera yaşamak mı istiyor?) Adams'a bir ayna tuttu. Tüm kaprislerine boyun eğdi ve sızlandığı zaman geri adım attı. Bir insana hoşgörü göstermek, bir süre için baskın olmasına izin vermek, ruhuna girmenin başka bir yoludur.

Sukarno'nun Adams'a kur yapması belki denetleyemediği libidosunun sonucuydu ya da belki daha kurnazca bir davranıştı. Bir Don Juan olarak ün kazanmıştı ve eğer ona kur yapmazsa Adams'ın duygularını incitebilirdi. (Kadınlar çekici bulunmaya, herkesin tahmin ettiğinden daha az kırılırlar ve Sukarno da dört karısına teker teker en gözdesi olduğu izlenimini verecek kadar zekiydi.) Kur yapma aşamasından sonra genç kadının rahat davranışlarına bürünüp, hatta aynı saç boyasını kullanıp kendini biraz kadınlaştırarak ruhuna biraz daha girdi. Sonuçta Adams onun tahmin ettiği ya da ürktüğü gibi biri olmadığına karar verdi. Hiç de tehdit edici gibi değildi ve ne de olsa kontrol Adams'ın elindeydi. Fark etmediği tek nokta ise savunmasını indirdiği zaman, duygularını ona ne kadar kaptırmış olduğuydu. Adams onu baştan çıkarmamış, baştan çıkarılmıştı. Sukarno istediğini elde etmişti: kendisine sempati besleyen bir yabancının yazdığı anıları tüm dünyaya ve özellikle kendisinden kuşkulananlara ilginç bir portre sunmuştu.

Tüm baştan çıkarma taktikleri arasında belki de en şeytanca olanı kurbanın ruhuna girmektir. Kurbanlarınıza sizi baştan çıkardıkları duygusunu verir. Onlara hoşgörü göstermeniz, taklit etmeniz, ruhlarına girmeniz, büyülerine kapıldığınız izlenimini yaratır. Artık korkulacak bir baştan çıkarıcı değil, uysal, tehdit etmeyen bir insan gibi görünürsünüz. Onlara gösterdiğiniz ilgi sarhoş edicidir; onları ayna gibi yansıttığınız için gördükleri, duydukları tek şey kendi egolarının ve zevklerinin sizden yansımasıdır. Kendine düşkünlükleri ne kadar da tatmin olur. Bu adımlar, işin dinamiğini tersine çevirecek olan manevralar için baştan çıkarma ze

minini hazırlar. Kurbanlarınızın savunmaları inince, etkinize açık biçime gelirler. Kısa bir süre sonra siz yönetimi ele alırsınız ve değişimin farkında bile olmadan kendilerini *sizin* ruhunuza girerken buluverirler. Oyunun sonu işte budur.

Kadınlar ancak kendilerine karşı şanslarını zorlayan ve ruhlarına girenlerin yanında rahat ederler.

-Ninon de l'Enclos

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

Yaşamımızdaki en büyük hayal kırıklıklarından biri, insanların inatçılığıdır. Onlara ulaşmak, bakış açımızı paylaşmalarını istemek ne kadar zordur. Çoğu zaman bizi dinledikleri, aynı fikirde oldukları izlenimini alırız ama bu durum yüzeyseldir - yanlarından ayrıldığımız anda tekrar kendi fikirlerine dönerler. Yaşamımız boyunca sanki taş duvarmış gibi insanlara toslarız. Ama ne yanlış anlaşıldığınız ya da ihmal edildiğiniz konusunda sızlanmak yerine niçin farklı bir şey denemiyorsunuz: karşınızdakileri umursamaz ya da hain gibi görmek, niçin böyle davrandıklarını anlamaya çabalamak yerine onlara bir baştan çıkarıcının gözüyle bakmıyorsunuz? İnsanları doğuştan gelen kendine düşkünlüklerinden sıyırıp yola getirilmelerini sağlamanın en kolay yöntemi ruhlarına girmektir.

Hepimiz narsistiz. Çocukken narsistliğimiz fizikseldi: kendi imajımıza, kendi bedenimize sanki ayrı bir varlıkmış gibi ilgi gösterdik. Büyüdükçe narsistliğimiz daha psikolojik bir duruma geçti: kendi zevklerimize, fikirlerimize, deneyimlerimize daldık. Çevremizde sert bir kabuk oluşturduk. İnsanları kabuklarından çıkarmanın yolu ise daha fazla onlara benzemekten, kendilerini bir aynada görmelerini sağlamaktan geçer. Günlerce akıllarından geçenleri incelemek zorunda değiliz; ruhsal durumlarına, zevklerine uyum göstermek, oyunlarına katılmak yeterlidir. Böyle davranmak onların savunmalarını indirmelerine yol açar. Özdeğerleri si-

zin farklı alışkanlıklarınız ya da değişik oluşunuz nedeniyle tehdit edildiği duygusuna kapılmaz. İnsanlar gerçekten kendilerini severler ama en fazla sevdikleri nokta ise kendi fikirlerinin, zevklerinin başka birinde yansıdığını görmektir. Böylece geçerlilik kazanırlar. Doğuştan gelen özgüvensizlikleri kaybolur. Aynadaki imgeleriyle hipnotize olunca, rahatlarlar. Artık iç duvarları yıkıldığına göre onları ağır ağır dışarı çekebilir ve zamanı gelince dinamikleri tersine çevirebilirsiniz. Size açıldıkları zaman kendi ruhsal durumunuzu ve ateşinizi onlara aşılamak kolaydır. Karşınızdaki kişinin ruhuna girmek bir çeşit hipnotizmadır; insanoğlunun tanıdığı en etkili ve en sinsi ikna yoludur.

The Dream of the Red Chamber adlı on sekizinci yüzyıl Çin romanında, varsıl Chia evinin tüm genç kızları çapkın Pao Yu'ya âşıktır. Gerçekten çok yakışıklıdır ama onu karşı konulmaz kılan şey genç kızların ruhuna girmek konusundaki inanılmaz yeteneğidir. Pao Yu'nun gençliği kızların arasında geçmiştir ve her zaman için onların dostluğunu yeğler. Bu nedenle de asla saldırgan ya da tehdit edici gibi görünmez. Kızların odalarına girmesine izin vardır, onu her yerde görürler ve ne kadar çok görürlerse de o kadar çok etkisi altında kalırlar. Pao Yu kadınsı değildir; tam bir erkektir ama koşullara göre erkeksiliği azalıp çoğalabilir. Genç kızlarla yakın oluşu, ruhlarına girme esnekliğini kazandırmıştır.

Bu, büyük bir avantajdır. Cinsiyet farklılığı aşk ve baştan çıkarma olanağı yaratır ama aynı zamanda korku ve güvensizlik unsuru da içerir. Bir kadın erkek saldırganlığından ve şiddetinden çekinebilir; bir erkek genelde bir kadının ruhuna girmeyi beceremez ve sonuçta yabancı ve tehdit edici bir varlık olarak kalır. Casanova'dan John F. Kennedy'ye kadar tarihin tüm büyük baştan çıkarıcıları kadınların arasında büyümüşlerdi ve bir nebze kadınsılığa sahiptiler. Filozof Søren Kierkegaard, *The Seducer's Diary* adlı romanında karşı cinsle daha fazla zaman geçirmeyi, "düşmanı" ve zayıflıklarını daha yakından tanımayı ve bu bilgiyi kendi lehinize çevirmeyi önerir.

Gelmiş geçmiş en büyük baştan çıkarıcılardan biri olan Ninon de l'Enclos'un kesinlikle erkeksi nitelikleri vardı. Herhangi bir erkeği felsefe konusundaki fikirleri ve erkeğin politika ile savaşa duyduğu ilgiyi paylaşarak etkileyebilirdi. Çok sayıda erkek önce onunla derin bir dostluk kurmuş ve ardından delicesine âşık olmuştu. Bir kadının benliğinde erkeksi nitelikler erkekleri rahatlattığı gibi bir erkeğin kadınsı nitelikleri de kadınları rahatlatır. Bir erkek için kadınların farklılığı hayal kırıklığı ve hatta düşmanca duygular uyandırabilir. Belki bir cinsel ilişkiye çekilebilir ama daha uzun süreli bir büyünün yaratılması için beraberinde beyinsel baştan çıkarmanın yaşanması gerekir. İşin anahtarı erkeğin ruhuna girmektir. Erkekler, çoğunlukla kadının karakteri ya da davranışlarındaki erkeksi niteliklerle baştan çıkarlar.

Samuel Richardson'ın *Clarissa* adlı romanında (1748), genç ve dindar Clarissa Harlowe'a, kötü ünlü çapkın Lovelace kur yapmaktadır. Gerçi genç kız Lovelace'in ününü biliyordur ama adam hiç de beklediği gibi davranmamıştır: oldukça kibar, biraz üzgün ve aklı karışık gibi görünmektedir. Lovelace'in bir ara zor durumdaki bir aile babasına para verip, kızının evlenmesine yardımcı olarak, sağduyulu öğütler vererek son derece soylu bir davranışta bulunduğunu öğrenir. Sonunda ünlü çapkın, Clarissa'ya itiraf eder: günahlarından arınmak, kendini değiştirmek istemektedir. Ona yazdığı mektuplar duygu yüklüdür, neredeyse dinsel denecek kadar tutkuludur. Acaba ona doğru yolu gösterecek kişi Clarissa mıdır? Ama elbette Lovelace genç kızı tuzağa düşürmüştür: bir baştan çıkarıcının imgeleri yansıtmak biçimindeki taktiğini kullanmaktadır. Genç kız savunmasını indirip, onu değiştirebileceğine inandığı anda kader kurbanı olmuştur. Şimdi artık Lovelace kendi ruhunu yazdığı mektuplar ve karşılıklı görüşmelerde sinsice aktarmaktadır. Unutmayın ki, anahtar sözcük "ruh"tur ve genelde bu noktaya nişan almak gerekir. Birinin ruhsal değerlerini yansıtarak ikiniz arasında kökleri derine inen bir uyum yaratabilir ve ardından bunu fiziksel düzeye taşıyabilirsiniz.

Josephine Baker 1925 yılında tümü siyahlardan oluşan bir revü yıldızı olarak Paris'e gidince, egzotikliğiyle bir gecede ün kazanmıştı. Ama Fransızlar kaypaktır ve Baker duydukları ilginin kısa sürede başkasına yöneleceğini hissetmişti. Onları sonsuza dek elinde tutabilmek için ruhlarına girdi. Fransızca öğrenip bu dilde şarkılar söylemeye başladı. Adeta Fransız yaşam biçimini Amerikan yaşam biçimine yeğlediğini kanıtlamak için şık bir Fransız hanımefendisi gibi giyinmeye ve davranmaya özen gösterdi. Ülkeler de insanlar gibidir; inanılmaz özgüvensizlikleri vardır ve farklı geleneklerden ürkerler. Bir yabancının kendi yöntemlerine uyum göstermesi insanları baştan çıkarır. Benjamin Disraeli İngiltere'de doğmuş ve büyümüştü ama köken olarak Yahudiydi ve yüz hatları egzotik sayılırdı: İngiltere'nin taşra halkı onu yabancı olarak görüyordu. Yine de zevkleri ve davranışlarıyla tam bir İngilizdi ve bu yönüyle insanlara çekici geldiğinden Muhafazakâr Parti'nin lideri oldu. Eğer bir yabancıysanız (ki çoğumuz öyleyiz), bu durumu lehinize çevirin: onların zevkleri ve geleneklerini kendinizinkilere yeğlediğinizi gösterecek biçimde yabancı varlığınız üzerinde oynayın.

1752 yılında kötü ünlü çapkın Saltykov, geleceğin İmparatoriçe Büyük Katerina'sı olacak olan yirmi üç yaşındaki büyük düşesi Rus sarayında baştan çıkaran ilk erkek olmayı aklına koymuştu. Genç kadının yalnızlık çektiğini, saray halkının çoğu gibi kocası Petro'nun da ona yüz vermediğini biliyordu. Ne var ki aşması gereken engeller çok büyüktü: genç kadın gece gündüz gözetleniyordu. Yine de Saltykov, onunla dost olup daracık çevresine girmeyi başardı. Baş başa kaldıklarında da yalnızlığını ne kadar iyi anladığını, kocasından ne kadar hoşlanmadığını, Avrupa'yı saran yeni fikirler konusunda onun ilgisini nasıl paylaştığını anlattı. Bir süre sonra yeni buluşmalar ayarlamayı ve genç kadına görüştükleri zaman kendisi için dünyada başka hiçbir şeyin önemi kalmadığı izlenimini vermeyi başardı. Katerina, ona âşık oldu ve ruhuna giren Saltykov aklına koyduğu gibi onun ilk sevgilisi oldu.

İnsanları aynada yansıtınca, üzerlerine yoğun bir ilgi yığılmış olur. Sizin çabalarınızı fark ederler ve kendilerine iltifat edilmiş sayarlar. Onları diğerlerinden ayırıp seçmiş olduğunuzu açıkça görürler. Sizin yaşamınızda onların ruhsal durumları, zevkleri ve ruhlarından başka bir şey yokmuş gibi görünür. Onların üzerinde ne kadar fazla yoğunlaşırsanız, yarattığınız etki, kendilerine düşkünlükleri üstündeki sarhoşluk o kadar derin olur.

Çoğumuz şu andaki kişiliğimizle olmak istediğimiz kişiliği örtüştürmekte zorluk çekeriz. Gençlik ideallerimizden vazgeçtiğimiz için hayal kırıklığına uğrarız, hâlâ kendimizi gelecek vaat eden ama koşullar nedeniyle bunu başaramayan biri olarak görürüz. Birine ayna tutarken olduğu kişiliği yansıtmakla yetinmeyin; olmak istediği ideal kişinin ruhuna girin. Fiziksel çirkinliğine karşın Fransız yazar Chateaubriand'ın ünlü bir baştan çıkarıcı olmasının sırrı burdadır. On sekizinci yüzyılın ikinci yarısında Chateaubriand büyürken, romantizm moda olmuştu ve çoğu genç kadın yaşamındaki romantizm yoksunluğundan yakınıyordu. Chateaubriand onların ayaklarını yerden kesecek genç kızlık fantezilerini canlandırıyor, romantik ideallerini tatmin ediyordu. Karşınızdakinin ruhuna girmenin bu yöntemi belki en etkilisidir çünkü insanların kendilerini daha iyi hissetmelerini sağlar. Sizin yanınızdayken olmak istedikleri kişinin -ünlü bir âşık, romantik bir kahraman vs- yaşamını sürerler. Yıkılmış ideallerini keşfedip kurbanınıza yansıtarak tekrar canlandırmanıza karşı koyabileceklerin sayısı çok az olacaktır.

Simge. *Avcı Aynası. Tarlakuşu eti lezzetli bir kuştur ama yakalaması zordur. Avcı tarlaya ayaklı bir ayna yerleştirir. Aynanın önüne inen tarlakuşu yansımasına bakarak ileri, geri yürür ve gözlerinin önünde çiftleşme dansını taklit eden hareketli imgesine hayran kalır. Hipnotize olunca, çevresini tümüyle unutur ve avcının ağı onu aynanın karşısında yakalar.*

Karşı cinsden birinin hâlâ varlığını korurken, bir yandan da bize benzeyen ikizini yaratmak arzusu, avantajı hâlâ elinde tutarken, biz olabilecek sihirli bir yaratık, özerk bir varlık oluşturmak tüm hayallerin üzerindedir... bunun kırıntılarını aşkın en sıradan koşullarında bile buluruz: herhangi bir değişimin çekici gelmesi, herhangi bir kılık değiştirme, beraberliğin önemi içinde varlığını karşı taraftaki kişide yinelemesi... aşkın amansız tutkuları kişinin en gizli benliğini başka birinin gözlerinin ardından kendini gözetlerken görme hayaline bağlıdır.

Robert Musil, Denis de Rougemont'un *Love Declared* adlı yapıtından alıntı

Tersine Çevirmek

1897 yılında Berlin'de şair Rainer Maria Rilke, daha sonraları ünü dünyayı saracak olan ve Nietzsche'nin kalbini kıran kadın olarak tanınan Rus güzeli yazar Lou Andreas Salomé ile tanıştı. Salomé Berlin entelektüellerinin gözdesiydi ve yirmi iki yaşındaki Rilke, otuz altı yaşındaki güzel kadına delicesine âşık oldu. Yazdığı aşk mektuplarından kadının tüm kitaplarını okuduğu ve zevklerini yakından tanıdığı anlaşılıyordu. Yakın dost oldular ve Salomé bir süre sonra Rilke'nin şiirlerini düzeltirken genç şair dudaklarından dökülen her sözcüğe tutunuyordu.

Rilke'nin ruhunu yansıtması Salomé'nin gururunu okşamış, gösterdiği ilgiyle ve aralarında gelişen ruhsal dostlukla büyülenmişti. Rilke'nin sevgilisi oldu ama bir yandan da genç adamın geleceği için kaygılanıyordu. Bir şair olarak para kazanmak zor olduğundan kendi ana dili olan Rusçayı öğrenip çevirmen olarak çalışması için yüreklendirdi. Rilke önerisini içtenlikle kabul etti ve birkaç ay içinde Rusça konuşmaya bile başladı. Birlikte Rusya'ya gittiklerinde, gördüğü köylüler, halk gelenekleri, sanat, mimari Rilke'yi çok etkiledi. Berlin'e dönünce evini adeta bir Rusya tapınağına çevirdi, Rus köylülerinin gömleklerini giymeye, konuşmasını

Rusça deyimlerle süslemeye başladı. Artık kadına yansıttığı imgenin çekiciliği kaybolmuştu. Başlangıçta kendi ilgi alanını paylaşması Salomé'nin hoşuna gitmişti ama şimdi onu hiçbir gerçek kimliği olmayan biri görüyordu. Rilke kendi özdeğerleri için Salomé'ye bağımlı olmuştu. Bir cins kölelik de denebilinirdi. 1899'da sevgilisini dehşete düşürerek, Salomé onu terk etti.

Alınacak ders çok basittir: bir insanın ruhuna girmeniz, onu etkiniz altına çekmek için bir taktik olmalıdır. Bir sünger gibi karşınızdakinin tüm ruhsal durumlarını içinize çekemezsiniz. Aynada onları çok uzun süre yansıtırsanız, ne yaptığınızı fark ederler ve sizi itici bulurlar. Onlara gösterdiğiniz benzerliklerin altında kendi kimliğinizin güçlü bir varlığı yatmalıdır. Zamanı gelince onları kendi ruhunuza çekeceksiniz, onların sahasında yaşayamazsınız. Öyleyse ayna göstermeyi çok uzatmayın. Bu taktik yalnızca baştan çıkarmanın ilk aşamasında yararlıdır; belirli bir noktada dinamikler tersine çevrilmelidir.

8

Kışkırtıcı Bir Hava Yaratın

Kurbanınızı baştan çıkarma ağına çekmek için, tadacağı zevklere bir an göz atmasını sağlayarak gerekli kışkırtmayı yapın. Yılan Havva'yı yasak bilgileri vaat ederek nasıl kışkırttıysa, kurbanlarınızda denetleyemedikleri bir arzu uyandırmalısınız. Henüz gerçekleşmemiş bir fantezi gibi zayıf bir yönlerini bulun ve onları buna doğru götürebileceğinizi ima edin. Bu fantezi servet olabilir, macera olabilir, yasaklanmış suçluluk veren zevkler olabilir ama işin anahtarı konuyu belirsiz tutmaktır. Ödülü gözlerinin önünde sallayın, doyumu geciktirin ve bırakın gerisini onların beyni halletsin. Gelecek, olasılıklara gebe gibi görünsün. Beraberindeki kuşku ve kaygılardan daha güçlü bir merak uyandırınca, kurbanlarınız sizi izleyeceklerdir.

Umutlandırıcı Nesne

1880'li yıllarda Don Juan de Todellas adındaki beyefendi Madrid'de bir parkta dolaşırken, yirmili yaşlarında bir kadının ardında iki yaşındaki bir çocuk ve bir dadıyla faytondan indiğini gördü. Genç kadın çok şık giyinmişti ama Don Juan'ın soluğunu kesen yönü ise yaklaşık üç yıl önce tanımış olduğu bir kadına olan benzerliğiydi. Kesinlikle aynı kadın olamazdı. Cristeta Moreruela ikinci bir sınıf bir tiyatroda sahneye çıkan bir kızdı. Üstelik yoksul bir yetimdi ve koşulları bu kadar değişmiş olamazdı. Don Juan biraz yaklaştı: aynı güzel yüz. Ve sesini duydu. Öylesine şaşkına dönmüştü ki, oturmak zorunda kaldı: gerçekten aynı kadındı.

Don Juan yola gelmez bir baştan çıkarıcıydı ve çok çeşitli kadınları elde etmişti ama bu ilişkiyi unutmamıştı çünkü Cristeta hem çok gençti hem de gördüğü en çekici kadındı. Onu sahnede izlemiş, ısrarla peşinden koşmuş ve sonunda bir sahil kentine gitmeye ikna etmişti. Gerçi odaları ayrıydı ama hiçbir şey Don Juan'ı durduramazdı: iş yaşamının sıkıntılarıyla ilgili bir öykü uydurmuş, kızın sempatisini kazanmış ve zayıf bir anında kızdan yararlanmıştı. Birkaç gün sonra da iş bahanesiyle onu bırakıp gitmişti. Bir daha asla karşılaşmayacağını düşünmüştü. Biraz suçluluk hissederek -bu duyguya pek seyrek kapılırdı- tekrar görüşeceklerine söz vererek kıza 5000 peseta göndermişti. Ama kızdan ayrılınca Paris'e gitmiş ve Madrid'e kısa bir süre önce dönmüştü.

Oturup bunları düşünürken, kaygılandırıcı bir nokta aklına takıldı: çocuk. Küçük oğlan onun çocuğu olabilir miydi? Eğer değilse, Cristeta arala-

rındaki ilişki sona erdiği anda başka biriyle evlenmiş demekti. Ama bunu nasıl yapardı? Artık zengin olduğu belliydi. Acaba kocası kimdi? Kocası geçmişini biliyor muydu? Akıl karışıklığına şiddetli bir arzu eklenmişti. Ne kadar genç ve güzeldi. Niçin onu bu kadar çabuk terk etmişti? Evli olsa bile, onu tekrar elde etmeliydi.

Don Juan her gün aynı parka gitmeye başladı ve birkaç kez daha karşılaştılar ama göz göze geldiklerinde Cristeta onu tanımayı reddetti. Başka bir gün dadıyı takip etti ve sohbete başlayıp hanımefendisinin kocası hakkında sorguladı. Dadı beyefendinin adının Señor Martínez olduğunu ve uzun bir iş gezisine çıktığını söyledi. Üstelik Cristeta'nın şimdi oturduğu evin adresini de verdi. Don Juan, ona hanımefendiye verilmek üzere bir not verdi. Ardından Cristeta'nın evinin önünden geçti - harika bir köşk. En kötü kuşkuları onayladı: genç kadın para için evlenmişti.

İşlediği iki suç için Tantalus hem krallığının yıkılması hem de Zeus'un eliyle öldürülmesinin ardından sonsuza dek Ixion, Sisyphus, Tityus, Danaidler ve diğerleri tarafından işkence edilmekle cezalandırılmıştı. Şimdi bataklık bir göle doğru eğilen bir meyve ağacının dalına aç, susuz asılmış duruyor. Gölün dalgaları beline vuruyor ve bazen çenesine kadar yükseliyor ama içmek için eğilince, dalgalar çekiliyor ve ayaklarının dibinde kara çamurdan başka bir şey kalmıyor. Bir avuç su aldığı zaman ise parmaklarının arasından akıp gitmeden önce ancak çatlak dudaklarını ıslatıyor ve daha fazla susuzluk çekiyor. Ağacın dallarından sarkan armutlar, parlak elmalar, tatlı incirler, olgun zeytinler ve narlar omuzlarına değiyor ama bir tanesini koparmak için elini uzattığında ani bir rüzgâr dalı uzaklaştırıyor.

-Robert Graves, *The Greek Myths*, Cilt II

Cristeta, onu görmeyi reddetti. Don Juan sürekli notlar göndererek ısrarını sürdürdü. Sonunda tatsız bir olay yaratılmasını önlemek için yalnızca bir kereliğine parkta buluşmayı kabul etti. Don Juan bu buluşma için özenle hazırlandı; onu tekrar baştan çıkarmak hassas bir işlem ola-

caktı. Ama şık giysileri içinde yaklaştığını görünce duyguları, arzusu tüm benliğini kapladı. Cristeta'nın başka bir erkeğe değil, yalnızca kendisine ait olması gerektiğini söyledi. Genç kadın hakarete uğramıştı: içinde bulunduğu koşullar bir kez daha görüşmelerini engelleyecekti. Yine de kadının soğukluğu altında yatan güçlü duyguları fark etti. Bir kez daha görüşmek için yalvardı ama Cristeta hiçbir söz vermeden parktan ayrıldı. Israrla mektup yazarken, taşları yerine oturtmak için sürekli beynini kurcalıyordu. Señor Martínez kimdi? Niçin bir revü kızıyla evlenmişti? Cristeta nasıl olur da kendisinden uzaklaştırılabilirdi?

Sonunda Cristeta, bir skandal yaratmaya cesaret edemeyeceğini düşünerek Don Juan ile tiyatroda buluşmayı kabul etti. Konuşabilmek için bir loca tuttular. Çocuğun babası olmadığı konusunda güvence verdi. Artık bir başkasına ait olduğu ve elde edemeyeceğini bildiği için Don Juan'ın kendisini görmek için ısrar ettiğini söyledi. Don Juan ise değiştiğini, onu geri alabilmek için her şeyi yapmaya hazır olduğunu söyledi. Ara sıra genç kadının gözleri onunla flört eder gibiydi. Bir an ağlayacak gibi oldu ve başını adamın omzuna yasladı ve hata ettiğini fark edip derhal ayağa fırladı. Son kez görüşmüş olduklarını söyledi ve kaçıp gitti. Don Juan ne yapacağını şaşırmıştı. Cristeta onunla oyun oynuyordu: bir koket olmuştu. Değiştiğini yalnızca iddia etmişti ama galiba doğruydu: daha öncekileri hiçbir kadın ona böyle davranmamıştı. Davranmasına asla izin vermezdi.

Don Juan: Arminta gerçeğe kulak ver. • Kadınlar gerçeklerin dostu değil midir? Ben bir soyluyum; Seville'i fetheden Tenorios ailesine mensubum. Babam, kraldan sonra sarayın en güçlü kişisidir... Şans eseri bu yoldan geçerken seni gördüm. Aşk bazen öylesine tuhaf davranır ki, kendisi bile şaşırır... • Arminta: Gerçeği mi söylüyorsunuz yoksa yalan mı bilmiyorum. Benim Batricio ile evli olduğumu herkes bilir. Beni terk etse bile bu evlilik nasıl iptal edilebilir? • Don Juan: Bir evlilik, koşulları kötülük ya da aldatma nedeniyle yerine getirilmediği zaman iptal edilir... • Arminta: Haklısınız. Ama Tanrı yardımcım olsun, kocamdan

ayırdığınız anda beni terk etmeyeceksiniz değil mi?... • Don Juan: Arminta, gözümün bebeği, yarın senin güzel ayakların saf altın düğmeli, parlak gümüş terlikler giyecek. Kaymak taşı boynun güzel kolyelere hapsolacak; parmaklarında ametist taşlı yüzükler yıldızlar gibi parlayacak ve kulaklarından inciler sarkacak. • Arminta: Ben sizinim.
-Tirso de Molina, *The Playboy of Seville,* **Oscar Mandel'in (ed.)** *The Theatre of Don Juan* **adlı yapıtından**

Birkaç gece Don Juan uyuyamadı. Tek düşündüğü Cristeta idi. Kocasını öldürmek, tek başına ihtiyarlamak konusunda karabasanlar gördü. Dayanılmaz bir hal almıştı. Kentten ayrılması gerekiyordu. Bir veda notu gönderdi ve Cristeta yanıt verince çok şaşırdı: genç kadın onu görmek istiyordu, anlatacakları vardı. Artık Don Juan karşı koyamayacak kadar zayıf düşmüştü. Cristeta'nın önerdiği gibi gecleyin bir köprü üzerinde buluştular. Bu kez genç kadın kendini tutmak için çabalamadı: evet hâlâ Don Juan'ı seviyordu ve onunla birlikte gitmeye hazırdı. Ama yarın gün ışığında evine gelip onu götürmeliydi. Hiçbir gizlilik olmamalıydı.

Don Juan sevinçten çılgına dönerek isteklerini kabul etti. Ertesi gün kararlaştırılan saatte köşke geldi ve Señora Martínez'i sordu. Kapıyı açan kadın bu isimde birinin bulunmadığını söyledi. Don Juan ısrar etti: ismi Cristeta idi. Haa, Cristeta, dedi kadın, öteki kiracılarla birlikte arkada oturur. Şaşkına dönen Don Juan arka tarafa gitti. Küçük oğlanı kirli giysilerle sokakta oynarken gördüğünü sandı. Ama olamaz dedi kendi kendine, herhalde başka bir çocuktur. Cristeta'nın kapısına gelince bir hizmetçi yerine kapıyı genç kadın açtı. Don Juan içeri girdi. Yoksul birinin odasıydı ama derme çatma askılarda Cristeta'nın şık giysileri asılıydı. Adeta düş görüyormuş gibi oturdu ve Cristeta'nın gerçeği açıklamasını dinledi.

Şimdi yılan, Tanrı'nın yarattığı diğer yaratıklardan daha düşünceliydi. "Tanrı bahçedeki ağaçlardan meyve yemeyeceksin,' demedi mi?" diye

sordu kadına. Ve kadın yanıtladı. "Bahçedeki ağaçların meyvelerini yiyebiliriz ama Tanrı, 'Tam ortadaki ağacın meyvesini yemeyeceksiniz, el sürmeyeceksiniz, yoksa ölürsünüz,' dedi." Ama yılan şöyle konuştu. "Ölmeyeceksiniz. Çünkü bu meyveyi yiyince, gözlerinizin açılacağını, iyiyi ve kötüyü kendisi gibi bileceğinizi Tanrı da biliyor." Yani kadın ağacın meyvelerinin olgunlaştığını görünce, göze güzel göründüğünü fark edince ve ağacın insanı akıllandıracağını öğrenince, meyveyi koparıp yedi ve kocasına da bir meyve verip yedirdi.

-Genesis 3:1, Eski Ahit

Cristeta evli değildi ve çocuğu yoktu. Don Juan'ın onu terk etmesinden aylar sonra bir baştan çıkarıcının kurbanı olduğunu anlamıştı. Hâlâ onu seviyordu ama oyunu kendi lehine çevirmeye kararlıydı. Ortak bir dosttan Madrid'e döndüğünü öğrenince göndermiş olduğu 5000 peseta ile pahalı giysiler satın almıştı. Bir komşusunun oğlunu yanına almış, komşusunun yeğeninden dadı rolünü oynamasını istemiş ve bir araba kiralamıştı - tüm çabaların nedeni yalnızca adamın beyninde gelişecek bir fantezi yaratmaktı. Cristeta'nın yalan söylemesi gerekmiyordu: evli olduğunu ya da çocuğu olduğunu söylememişti ki. Kendisini elde edemeyeceğini anladığı zaman Don Juan'ın daha fazla arzu duyacağını biliyordu. Onun gibi bir erkeği baştan çıkarmanın tek yolu buydu.

Genç kadının gösterdiği bunca çaba karşısında duygulanan ve büyük bir beceriyle uyandırdığı duyguların etkisinde kalan Don Juan, onu bağışladı ve evlenme teklifi yaptı. Biraz şaşırtarak ya da belki rahatlatarak Crisetta teklifini reddetti. Evlendikleri anda erkeğin gözlerinin başka yana kayacağını söyledi. Oldukları gibi kaldıkları sürece denetimi elinde tutabilecekti. Don Juan'ın kabul etmekten başka çaresi yoktu.

Sen, güçlü baştan çıkarıcı, Fırsat.

-John Dryden

Yorum. Cristeta ile Don Juan İspanyol yazar Jacinto Octavio Picón'un *Dulce y Sabrosa (Tatlı ve Ekşi,* 1891) adlı romanının kahramanlarıdır. Picón'un yapıtlarının çoğu, derinlemesine incelediği bir konu olan erkek baştan çıkarıcılar ve kadın kurbanları üzerinedir. Don Juan tarafından terk edilince, erkeğin karakter yapısını düşünen Cristeta bir taşla iki kuş vurmak istemiştir: hem intikam almak hem de erkeği tekrar kazanmak. Ama böyle bir erkeği nasıl baştan çıkarabilirdi? Tadını aldığı bir meyveyi bir daha yemek istemeyen bir insandı. Kolayca elde ettiği ya da kendini onun kollarına atan hiçbir şey çekici gelmezdi. Don Juan'ın tekrar Cristeta'yı istemesi, peşinden koşması için genç kadının başkasına ait olması, yasak meyve gibi görünmesi gerekiyordu. Erkeğin zayıflığı buydu - bu nedenle yalnızca sahip olmaması gereken bakirelerin ve evli kadınların peşinden koşuyordu. Bir erkek için komşunun tavuğunun kaz göründüğüne karar verdi. Kendini ulaşılması olanaksız, kışkırtıcı, denetleyemediği duygular uyandıran bir nesne biçimine getirecekti. Bir zamanlar genç kadının ne kadar çekici ve arzulanır olduğunu Don Juan unutmamıştı. Ona tekrar sahip olmanın getireceği zevki hayal etmek altından kalkamayacağı bir şey olduğundan yemi yutmuştu.

Kışkırtmak iki yönlü bir süreçtir. Birincisi koketçe davranıp flört edeceksiniz, zevk ve gündelik yaşamdan uzak bir zevk vaat ederek arzu uyandıracaksınız. Aynı zamanda kurbanlarınıza en azından şimdilik size sahip olamayacaklarını açıkça belirteceksiniz. Bir engel, bir çeşit gerginlik oluşturacaksınız.

Dinlerken Masetto gidip şu rahibelerle birlikte yaşamak için öylesine derin bir özleme kapıldı ki, tüm bedeni heyecanla titremeye başladı çünkü duyduklarına bakılırsa, aklından geçenlerin tümünü böylece gerçekleştirebilecekti. Ne var ki, niyetini Nuto'ya açıklamakla hiçbir yere varamayacağını fark ettiğinden şöyle yanıtladı: • "Manastırdan uzaklaşmakta ne kadar haklısın! Çevresi bir sürü kadınla sarılınca bir erkek nasıl bir yaşam sürebilir ki? Adeta şeytanların arasında yaşar gibi

olur. Ne de olsa, yüzde doksan kendi akıllarından geçeni bile bilmiyorlardır." • Ama konuşma sona erince Masetto, gidip onların yanında kalabilmek için hangi adımları atması gerektiğini düşünmeye başlamıştı. Nuto'nun sözünü ettiği görevleri yerine getirebileceğinden emin olduğundan işini yitirme kuşkusu yoktu ama çok genç ve olağanüstü yakışıklı olmasının bu işe alınmasının engellemesinden korkuyordu. Çeşitli olasılıkları gözden geçirip vazgeçtikten sonra kendi kendine şöyle düşündü: "Manastır epey uzakta ve orda tanıyan kimse yok. Eğer aptal biri gibi görünürsem, kesinlikle beni işe alırlar." Bu varsayıma sıkı sıkıya sarılıp bir yoksulun paçavralarına büründü, omzuna bir balta attı ve nereye gittiğini kimseye söylemeden manastıra doğru yola çıktı. Manastıra ulaşınca avluya girdi ve şansı yerinde olduğundan kâhyayla karşılaşınca tüm aptalların yaptığı gibi el hareketleriyle yiyecek bir şeyler dilendiği ve karşılığında gerekiyorsa odun kesebileceği mesajını aktardı. • Kâhya ona yemek verdi ve ardından Nuto'nun kesmeyi beceremediği kütük yığınını işaret etti... Masetto'nun becerikli bir bahçıvan olduğunu fark edince de burda kalmak isteyip istemediğini sordu. Masetto kâhyanın göstereceği her işi yapabileceğini yine işaretlerle anlattı... • Bir gün yorucu bir işi bitirmiş dinlenirken, bahçede dolaşan çok genç iki rahibe ona yaklaştı. Uyuyormuş gibi göründüğünden rahibeler uzun bir süre ona baktılar ve daha cesur olanı arkadaşına şöyle dedi: • "Eğer senin sır tutabileceğinden emin olsaydım, sık sık aklıma gelen ve her ikimizin de işine yarayacak olan fikrimi açıklardım." • "Söyle hadi," dedi öteki. "Hiçbir kimseye anlatmayacağımdan emin olabilirsin." • "Burda ne kadar katı kurallı bir yaşam sürdüğümüzü ve buraya gelmeye cesaret eden erkeklerin yalnızca yaşlı kâhya ile şu aptal bahçıvan olduğunu hiç düşündün mü? Ziyarete gelen hanımlar ise dünyanın tüm zevklerinin, bir kadının bir erkekle birlikte olduğu zaman elde ettiğiyle kıyaslanınca çok önemsiz kaldığını söylüyorlar. Başka çarem olmadığına göre şu aptal adamın yardımıyla hanımların söylediklerinin doğru olup olmadığını anlamak istiyorum.

Üstelik bu amaç için ondan iyisi bulunamaz çünkü bazı sırları açıklamak istese bile bunu başaramaz. Adamın ne kadar geri zekâlı, aptal bir genç irisi olduğunu görüyorsun. Ne olup bittiğini açıklayamaz bile. Senin bu konuda ne düşündüğünü öğrenmek isterim."

• "Ama bekâretimizi koruyacağımıza Tanrı'ya söz vermedik mi?" dedi öteki rahibe. • "Hah! Sürekli olarak O'na tutamayacağımız sözler veriyoruz! Üstelik O, bekâretini kendisi için saklayabilecek başka kızları kolayca bulabilir.!" • ...Gitme zamanı gelene kadar iki rahibe aptal gencin biniş becerisini defalarca denediler ve daha sonra deneyimlerini paylaşırken gerçekten bu işin anlatıldığı kadar zevkli olduğuna karar verdiler. O günden sonra ellerine fırsat geçtiğinde aptal gencin kollarında zevkli saatler yaşadılar. • Ne var ki bir gün bir arkadaşları küçük odasının penceresinden bakıp olup bitenleri gördü ve olanları iki arkadaşına daha anlattı. Önce kendi aralarında tartıştılar ve iki arkadaşı başrahibeye rapor etmeye karar verdiler. Sonra fikir değiştirip diğer ikisiyle de anlaşıp Masetto'yu paylaştılar. Çeşitli düşüncesizce davranışlar nedeniyle konu duyulunca, bu beş arkadaşa birbiri ardına üç rahibe daha katıldı. • Olup bitenlerden habersiz olan başrahibe çok sıcak bir günde bahçede dolaşırken badem ağacının gölgesinde derin bir uykuya dalmış olan Masetto'yu gördü. Bir gece önceki deneyimlerden günlük işlerini yapacak gücü bile kalmayan genç adam, uyurken rüzgârdan giysileri açılmış yatıyordu. Yalnız başına dolaşan başrahibe gözlerini bu manzaradan alamadı ve genç rahibelerin daha önceden kapıldığı arzuyu hissetti. Masetto'yu uyandırıp kendi odasına götürdü ve öteki rahibelerin bahçedeki işlerin ihmal edildiği konusundaki şikâyetlerine neden olarak birkaç gün yanından ayırmadı. Genç adamı kendi odasına yollamadan önce, şimdiye dek büyük bir katılıkla reddettiği zevki defalarca tatmayı ihmal etmedi. Bundan sonra da kendi payına düşenden çok fazlasını almak için ısrar etti.

Giovanni Boccaccio, *The Decameron*

Eski dönemlerde sınıf, ırk, evlilik, din gibi var olan sosyal engellerden yararlanmak işi kolaylaştırıyordu. Bugün ise engellerin daha çok psikolojik olması gerekiyor: kalbiniz başka birine ait; hedefteki kişiyle pek ilgilenmiyorsunuz; bazı sırlar sizi engelliyor; zamanlama kötü; o kişiye layık değilsiniz; o kişi size layık değil. Tam tersine, zaten başkası tarafından seçilmiş olan ya da sizi istememesi gereken biri gibi belirli bir engeli bulunanları da seçebilirsiniz. Bu engeller sosyal ya da dinsel engellere kıyasla daha belirsizdir ama yine de engel sayılır ve psikolojisi de aynıdır. İnsanlar sahip olamayacakları ya da olmamaları gereken şeylere karşı heyecan duyarlar. Heyecan ve ilginin varlığını ve buna karşılık sizin müsait olmadığınızı gösteren bu iç çelişkiyi yaratırsanız, kurbanlarınız Tantalus'un susuzluğu gibi size sarılacaklardır. Don Juan ile Cristeta'nın öyküsünde olduğu gibi kurbanlarınızı size kovalamaya ne kadar fazla zorlarsanız, ilk adımı atanın kendileri olduğuna o kadar fazla inanırlar. Böylece baştan çıkarma girişiminiz kusursuzca gizlenmiş olur.

Kışkırtılmaktan kurtulmanın tek yolu, ona teslim olmaktır.

-Oscar Wilde

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

Çoğu zaman insanlar yaşamlarındaki güvenlik ve denge duygusunu koruyabilmek için mücadele ederler. Eğer karşılarına çıkan her yeni kişiyi ya da fanteziyi kovalamaya kalkarlarsa, gündelik yaşamı sürdüremezler. Genelinde bu mücadeleyi kazanırlar ama pek de kolay olmaz. Dünya kışkırtıcı unsurlarla doludur. Kendilerinden çok daha fazlasına sahip olanlar, çeşitli maceralar yaşayanlar, servet ve sağlığa kavuşanlar hakkında haberler okurlar. Yaşamlarında sürdürmek istedikleri güvenlik ise yalnızca bir yanılsamadır. Süregelen gerginliği gizler.

Bir baştan çıkarıcı olarak asla insanların görünümlerini gerçek olarak kabul etme hatasına düşmemeniz gerekir. Yaşamlarının düzenini ko-

ruma savaşının çok yorucu olduğunu ve kuşkularla pişmanlıkların onları kemirdiğini biliyorsunuz. Her zaman iyi ve erdemli olmak, en güçlü arzuları bastırmak zordur. Bu bilgiye sahip olunca baştan çıkarmak kolaylaşır. Kışkırtıcı unsurlar her an karşılarında olduğundan insanlar kışkırtılmak istemez. Onların istediği kışkırtılmaya boyun eğmek, teslim olmaktır. Yaşamlarındaki gerginlikten ancak böyle kurtulabilirler. Teslim olmak yerine kışkırtmalara karşı durmak daha güçtür.

Öyleyse sizin göreviniz günlük çeşitlerden çok daha güçlü bir kışkırtma yaratmaktır. Onlara bireysel olarak odaklanmalı, en zayıf noktalarını hedef almalıdır. Unutmayın ki, herkesin bir temel zayıflığı vardır ve diğer zayıflıklar bundan beslenir. Çocukluktan beri süregelen bu güvensizliği, yaşamlarındaki eksik unsuru bulunca, onları baştan çıkarmanın anahtarını elde etmiş olursunuz. Bu zayıflık, açgözlülük, gurur, can sıkıntısı, derine gömülmüş bir arzu, yasak meyve için duyulan iştah olabilir. Bilinçli denetimlerinin dışında kalan küçük ayrıntılarda, örneğin giyim tarzıyla ya da ağızdan kaçan sözlerle buna işaret ederler. Geçmişleri ve özellikle eski aşk ilişkileri ipuçlarıyla doludur. Zayıf noktalarına yönelen bir kışkırtıcı unsurla içlerindeki zevk umudunu, kuşku ve kaygılardan daha güçlü duruma getirebilirsiniz.

1621 yılında İspanya kralı III. Philip, kızını İngiltere kralı I. James'in oğluyla evlendirerek iki ülke arasında bir ittifak anlaşması imzalamayı çok istiyordu. I. James bu fikre sıcak bakıyor ama biraz zaman istiyordu. İspanya'nın İngiliz sarayındaki Gondomar adlı büyükelçisine Philip'in planını ilerletme görevi verilmişti. Büyükelçi, kralın gözdesi olan Buckingham Dükü'nü, gözüne kestirdi.

Gondomar, dükün en temel zayıf noktasının kendini beğenmişlik olduğunu biliyordu. Buckingham ününe ün katmak için şan, şeref ve macera peşinde koşuyor, sınırlı görevlerinden sıkılıyor ve sızlanıyordu. Büyükelçi önce düke övgüler yağdırdı; dük ülkenin en yetenekli insanıydı ve bu kadarcık iş verilmesi doğrusu çok yazıktı. Sonra ona büyük bir maceranın varlığını fısıldadı. Dükün İspanya prensesiyle yapılacak evliliğe taraftar

olduğunu ama evlilik pazarlıklarının hiçbir sonuca ulaşmadan bu kadar uzun sürmesine sinirlendiğini de biliyordu. Dük acaba kralın oğlu, yakın arkadaşı Prens Charles ile birlikte İspanya'ya gitmeye ne derdi? İngiliz Hükümeti ve bakanları böyle bir yolculuğu asla onaylamayacağından, eskortlar ve muhafızlar olmadan gizlice gidilmesi gerekiyordu. Üstelik böyle bir yolculuk daha tehlikeli ve romantik olacaktı. Madrid'e varınca prens kendini Prenses Maria'nın ayaklarının dibine atar, sonsuz aşkını ilan eder ve kazandığı ödülle birlikte İngiltere'ye dönerdi. Aşk uğruna cesur bir adım atılmış olurdu. Sonunda dükün itibarı yükselecek ve adı yüzyıllar boyunca unutulmayacaktı.

Dük bu fikri benimsedi, birlikte gitmek için Charles'ı ikna etti ve uzun tartışmalardan sonra Kral James'i de beraberce ikna ettiler. Yolculuk neredeyse bir felakete dönüştü (Maria ile evlenmek için Charles'ın Katolik olmayı kabul etmesi gerekiyordu) ve evlilik gerçekleşmedi ama Gondomar görevini yerine getirmişti. Düke para ya da güç gibi tekliflerle rüşvet vermemiş; benliğinin asla büyümeyen çocuk yönüne hitap etmişti. Bir çocuğun karşı koyma gücü fazla değildir. Her şeyi hemen şimdi elde etmek ister ve asla sonuçlarını düşünmez. Herkesin içinde bir çocuk vardır - o zamanlar elde edilememiş bir zevk ya da bastırılmış bir arzu. Bu noktaya nişan alın, en uygun oyuncakla (macera, para, eğlence) darbeyi indirin ki, karşınızdaki kişi derhal yetişkin mantıklılığından sıyrılsın. Gündelik yaşamda sergiledikleri çocukça bir davranış buzdağının tepesi olarak, bu zayıf noktaya işaret eder.

Napoleon Bonaparte 1796'da Fransız ordularının başkomutanı ilan edilmişti ve görevi Kuzey İtalya'yı işgal etmiş olan Avusturya Ordusu'nu yenmekti. Karşısındaki engeller çok büyüktü: o tarihte Napoleon henüz yirmi altı yaşındaydı ve astı olan generaller hem onun konumunu kıskanıyor hem de yeteneklerinden kuşku duyuyorlardı. Askerler ise yorgundu, iyi beslenmiyordu, az para alıyordu ve şikâyetçiydi. Böyle bir orduyu, Avusturya Ordusu gibi çok deneyimli askerlerle savaşmaya nasıl motive edebilirdi? Alp Dağları'nı geçip İtalya'ya girerken askerlere yaptığı ko-

nuşma mesleğinde ve yaşamında bir dönüm noktası oldu: "Askerler yarı aç ve yarı çıplaksınız. Hükümetin size borcu var ama sizin için hiçbir şey yapamaz. Sabrınız ve cesaretiniz size onur veriyor ama şan şeref sağlamıyor... Sizleri dünyanın en verimli topraklarına götüreceğim. Orda gelişen kentler, bereketli kırsallar bulacaksınız. İşte orda onur, şan ve servet kazanacaksınız." Konuşmanın etkisi çok güçlü oldu. Günler sonra aynı askerler dağları güçlükle tırmanıp Piedmont Vadisi'ne baktılar. Kulaklarında Napoleon'un sözleri çınlarken, paçavralar içindeki şikâyetçi insanlar şevke gelen bir ordu biçimini alıp Avusturyalıların peşinden Kuzey İtalya'yı silip süpürdüler.

Napoleon'nun kışkırtıcılığının iki unsuru vardı: arkanızda karamsar bir geçmiş var ve *eğer* beni izlerseniz, önünüzde para ve şeref dolu bir gelecek olacak. Kışkırtma stratejisinin ayrılmaz bir parçası ise hedefteki kişinin kaybedeceği bir şey olmadığı ama kazanacağı çok şey olduğunu göstermektir. Bugün belki umut vermiyor ama gelecek zevk ve heyecan dolu olabilir. Gelecekteki kazançları biraz belirsiz ve kolayca ulaşılmaz göstermeyi ihmal etmeyin. Çok ayrıntılı olursanız, hayal kırıklığı yaratırsınız; vaatleriniz kısa süreli olursa, tatmin olmayı isteklerinizi elde edecek kadar erteleyemezsiniz.

Kışkırtmanın engelleri ve gerginlikleri, insanların çok kolay ve çok yüzeysel olarak boyun eğmelerini önlemeye yöneliktir. Onların çabalamasını, karşı koymasını, kaygı duymasını *istiyorsunuz*. Kraliçe Victoria başbakanı Benjamin Disraeli'ye âşık olmuştu ama aralarında din (Disraeli koyu tenli bir Yahudiydi), sınıf (o, bir kraliçeydi), sosyal tanım (kraliçe erdem örneği, başbakan ise kötü ünlü bir züppeydi) engelleri vardı. Aralarında gerçek bir ilişki yaşanmadı ama bu engeller sürekli flört ettikleri günlük görüşmelere büyük keyif katıyordu.

Sosyal engellerin çoğu günümüzde yok olduğundan baştan çıkarma olgusuna çeşni katmak için yeniden oluşturulması gerekir. Gerginlik kaynağı olan tabular artık dinsel değil, psikolojiktir. Üzerine parmağınızı bastığınız anda kurbanınızı kıvrandıracak ve aynı zamanda kışkırtacak baskılanmış gizli bir arzu arıyorsunuz. Geçmişlerini karıştırın; korktukları

ya da kaçındıkları herhangi bir şey işin anahtarı olabilir. Bir anne ya da baba figürü arayışı içinde olabilirler ya da gizli bir eşcinsellik arzusu taşırlar. Kendinizi erkeksi bir kadın ya da kadınsı bir erkek olarak tanıtarak bu arzuyu tatmin edebilirsiniz. Başkaları için Lolita ya da baba rolünü üstlenerek karakterlerinin karanlık yönüne hitap edebilirsiniz. Aradaki bağlantıyı belirsiz tutun - onların uçup gidecek, kendi beyinlerinde oluşacak bir şeye uzanmalarını istiyorsunuz.

1769'da Casanova, Londra'da Charpillon adında genç bir kadınla tanıştı. Kadın çok genç ve güzel olduğu gibi, erkekleri mahvetmekle ün kazanmıştı. Daha ilk karşılaşmalarının birinde kadın ona, kendisine âşık olmadığı takdirde onu mahvedeceğini söylemişti. Casanova'nın kadının peşinden koşmasına kimse inanamadı. Her karşılaşmada Charpillon kendisine iyi davrandığı takdirde bir dahaki sefere teslim olabileceğini ima etti. Ne biçim zevkler sunabileceğini, belki de kendisini ehlileştiren kişi olabileceğini ima ederek erkeğin merakını kamçıladı. "Arzunun zehri tüm benliğimi sarmıştı," diye yazacaktı Casanova sonradan. "Eğer isterse elimde avucumda bulunan her şeyi alabilirdi. Bir tek öpücük için kendimi dilenci konumuna sokabilirdim." Bu "macera" gerçekten Casanova'yı mahvetti; kadın onu küçük düşürdü. Charpillon erkeğin en temel zayıf noktasının karşısındakini elde etmek, engelleri aşmak, başka hiçbir erkeğin tatmadığı zevkleri tanımak olduğunu anlamıştı. Bu maşoizmin altında ise bir kadının vereceği acının zevki yatıyordu. Ulaşılmaz kadını oynayarak tahrik etmek, ardından hüsrana uğratmakla, en üstün kışkırtmayı sunuyordu. Kurbanınıza kendinizi aşılması gereken bir engel, kazanılması gereken bir ödül gibi göstermeniz çoğunlukla işe yarar. Size sahip olmakla başkalarının elde etmemiş olduğu bir şeyi ele geçirmiş olacakları duygusuna kapılırlar. Hatta acı bile çekebilirler ama acı zevke çok yakın olduğundan kendi başına da kışkırtıcıdır.

Eski Ahit'te, "David koltuğundan kalktı ve kralın evinin çatısında dolaşmaya başladı... (ve) çatıdan bakınca banyo yapan çok güzel bir kadın gördü," diye okuyoruz. Bu kadın Seba Melikesi Belkıs idi. David, onu

çağırdı, (varsayımlara göre) baştan çıkardı ve ardından kocası Uriah'dan bir savaşta kurtuldu. Aslında baştan çıkaran Belkis idi. David'in kendisini göreceğini bildiği bir saatte evinin çatısında banyo yapıyordu. Kadınlara düşkünlüğüyle bilinen bir erkeği kışkırttıktan sonra koket rolünü oynamış, peşinden koşmaya zorlamıştı. Bu bir fırsat stratejisidir: zayıf birine karşı kendinizi sanki rastlantıymış gibi kolayca ulaşabileceği bir noktaya yerleştirin. Kışkırtma çoğunlukla zamanlama işidir, en doğru anda zayıf kişinin yoluna çıkmak ve ona teslim olma fırsatı tanımaktır.

Seba Melikesi Belkis yem olarak tüm bedenini kullanmıştı ama genelde bir fetiş etkisi yaratarak bedenin yalnızca bir parçasını kullanmak daha yararlı olur. Madame Récamier giydiği şeffaf giysilerin altından bedenine bir göz atmanıza ancak dans etmek için şalını çıkardığı zaman izin verirdi. Erkekler de gördüklerinin üzerine hayaller kurarak yanından ayrılırlardı. İmparatoriçe Josephine güzel kollarını halkın karşısında çıplak bırakarak etkilerdi. Kurbanınıza düş kurması için bedeninizin yalnızca bir kısmını gösterirseniz beyninde sürekli bir kışkırtma yaratırsınız.

Simge. *Cennet Bahçesindeki Elma. El sürmeniz kesinlikle yasaklanmış olan meyve inanılmaz derecede çekici görünür. Ve bu nedenle gece gündüz aklınızdan çıkmaz. Onu görürsünüz ama el süremezsiniz. Bu kışkırtmadan kurtulmanın tek yolu teslim olmak ve meyvenin tadına bakmaktır.*

Tersine Çevirmek

Kışkırtmanın tersi güvenlik ya da tatmindir ama her ikisi de baştan çıkarma olgusunu öldürür. Karşınızdaki kişiyi alıştığı rahat ortamdan uzaklaşmaya kışkırtamazsanız, zaten onu baştan çıkaramazsınız. Uyandırdığınız arzuyu tatmin ettiğiniz zaman baştan çıkarma sona erer. Kışkırtmanın tersine çevirme olasılığı yoktur. Belki bazı aşamalar atlanabilir ama herhangi bir kışkırtma olmadan baştan çıkarma süreci yürüyemeyeceğinden, çok iyi planlanması, hedefteki kişinin zayıf ya da çocuk yönüne uyum sağlaması önemlidir.

İkinci Aşama

Zevk ve Akıl Karışıklığı Yaratarak Yoldan Çıkarın

Kurbanlarınız iyice meraklandı ve size olan arzuları gitgide artıyor ama bağlanma durumları zayıf ve her an size sırt çevirmeye karar verebilirler. Bu aşamanın hedefi kurbanlarınızı yoldan çıkarmak, duygusal ve aklı karışmış durumda tutmak, biraz zevk verip daha fazlasını istemelerini sağlayıp geri çekilmelerini önlemektir. Onlara güzel bir sürpriz yapmak sizi davranışları önceden kestirilmeyecek kadar keyifli olarak algılamalarını sağlarken bir yandan da dengelerini bozacaktır (Bölüm 9: Kuşku içinde bırakmak - bundan sonra ne olacak?). Okşayıcı ve tatlı sözcükleri kullanma sanatı onları sarhoş edecek ve fantezilerini körükleyecektir (Bölüm 10: Akıl karıştırmak için sözcüklerin şeytanca gücünü kullanın). Estetik dokunuşlar ve küçük sevimli ritüeller duyularını harekete geçirip, dalgınlığa yönlendirecektir (Bölüm 11: Ayrıntılara özen gösterin).

Bu aşamada en büyük tehlike rutin ya da tanıdık bir şeylerin en küçük ipuçlarıdır. Biraz gizemli olmalısınız, aradaki mesafeyi koruyup yokluğunuzda kurbanlarınızın size tutkuyla bağlanmalarını sağlamalısınız (Bölüm 12: Varlığınızı şürselleştirin). Belki size bağlanmakta olduklarını fark edeceklerdir ama bunun ne kadarının sizin manipülasyonlarınızdan kaynaklandığından asla kuşkulanmamalıdırlar. İyi bir zamanlama ile bir zayıf noktanızı sergilemek, onların etkisi altında ne kadar duygulandığınızı göstermek, izlerinizi örtmeye yarayacaktır (Bö-

lüm 13: Stratejik zayıflık ve kırılganlıkla silahsızlandırın). Kurbanlarınızı heyecanlandırmak ve duygusallaştırmak için hayal dünyalarında uyandırdığınız fantezilerin bir kısmını yaşamakta oldukları hissini vermelisiniz (Bölüm 14: Arzu ile gerçeği birbirine karıştırın). Onlara fantezilerinin ancak bir parçasını vermek, daha fazlasını elde etmek için geri gelmelerini sağlayacaktır. Dünyanın geri kalanının silip gitmesi için onların üzerinde odaklanmak, hatta onları bir geziye götürmek yoldan çıkarmak için yeterli olacaktır (Bölüm 15: Kurbanınızı yalnızlaştırın). Artık geri dönüş yoktur.

9

Kuşku İçinde Bırakmak - Bundan Sonra Ne Olacak?

İnsanlar sizden neler bekleyeceklerini tahmin ettikleri anda, yaptığınız büyü bozulur. Dahası onlara güç aktarmış olursunuz. Baştan çıkardığınız kişiyi yönlendirmenin, denetimi elde tutmanın tek yolu kuşku ve incelikle hesaplanmış bir sürpriz yaratmaktır. İnsanlar gizemlerden hoşlandıkları için, onları ağınıza çekmenin yolu budur. Sizin ne yapacağınızı merak etmelerini sağlayacak biçimde davranın. Sizden hiç beklemedikleri bir şey yapmanız onlara çok keyifli bir duygu verecek ve bundan sonra atacağınız adımları önceden tahmin edemeyeceklerdir. Siz daima bir adım önde ve kontrolü elinde tutan kişi olacaksınız. Kurbanınıza ani bir yön değiştirmeyle bir heyecan yaşatın.

Tasarlanmış Sürpriz

1753'de yirmi sekiz yaşındaki Giovanni Casanova, Caterina adlı genç bir kıza âşık oldu. Kızın babası Casanova'nın nasıl bir insan olduğunu bildiğinden, kızıyla evlenmeden önce bir terslik yaşanmaması için Caterina'yı Venedik'in Murano adasındaki bir manastıra gönderdi ve genç kız burada dört yıl boyunca kaldı.

Ne var ki Casanova kolayca vazgeçecek biri değildi. Caterina'ya gizlice mektuplar gönderdi. Kızı uzaktan görebilmek için haftada birkaç kez manastırdaki ayine katılmaya başladı. Rahibeler aralarında konuşmaya başladılar: bu kadar sık gelen şu yakışıklı adam kim? Bir sabah ayinden sonra Casanova gondola binmeye hazırlanırken manastırın hizmetçisi yanından geçip ayağının dibine bir mektup attı. Caterina'dan geldiğini düşünerek zarfı açtı. Ama mektubu yazan Caterina değil, onu birkaç kez manastırda gören ve dost olmayı düşleyen başka bir rahibeydi. Acaba Casanova ilgilenir miydi? Eğer ilgilenirse belirli bir saatte manastırın salonuna gelmeliydi. Mektubu yazan rahibe o saatte dış dünyadan bir arkadaşı olan bir kontesi konuk edecekti. Casanova uzakta durup rahibeyi inceleyebilir ve hoşlanıp hoşlanmadığına karar verebilirdi.

Ben Fransa halkını şaşırtarak kendi tarafıma çekeceğime inanıyorum. Cesur bir adım insanların dinginliğini bozar ve büyük bir yeniliğin karşısında şaşkınlığa düşerler.

-Napoleon Bonaparte, Emil Ludwig'in *Napoleon* adlı yapıtından alıntı

Mektup Casanova'nın ilgisini çekti - yazı tarzı son derece seçkindi ama özellikle bir rahibeden geldiği için, yaramazlık içeren bir yönü de vardı. Daha fazlasını öğrenmek zorundaydı. Belirlenen gün ve saatte manastır salonunun bir köşesinde durup bir kafesin ardında şık giyimli bir hanımla konuşan rahibeyi izledi. Rahibenin adını duyunca çok şaşırdı: Mathilde M., yirmili yaşların başında Venedik'in tanınmış genç kızlarından biriydi ve manastıra girme kararı tüm kenti şaşkınlığa uğratmıştı. Ama rahibe giysilerinin altında genç kızın güzelliği ve özellikle parlak mavi gözleri derhal fark ediliyordu. Belki yapılmasını istediği bir işi vardı ve Casanova da onun yardakçısı olacaktı.

Her züppenin ilk görevi yalnızca kendisinden beklenini yapmak değil, ötesine geçmek olmalıdır... Beklenmeyen belki yalnızca bir harekettir ama bu hareket hiç de sıradan değildir. Alcibiades herkesi şaşırtmak için köpeğinin kuyruğunu kesmişti. Köpeğine bakan arkadaşlarının yüz ifadelerini görünce de, "İşte benim de istediğim buydu. Atinalılar köpek hakkında dedikodu yaptıkları sürece, benim hakkımda başka kötü bir şey söylemeyeceklerdir," demişti. • Bir züppenin amacı yalnızca ilgi çekmek değil, bu ilgiyi hiç beklenmedik hatta saçma vesileler yaratarak korumaktır. Alcibiades'den sonra köpeklerinin kuyruklarını kesen züppe adaylarının sayısı ne kadar fazlaydı! Örneğin Saint-Cricq baronu dondurma renkli çizmeleriyle çok sıcak bir günde Tortonis'da iki külah dondurma ısmarlamıştı: vanilyalısı sağ, çileklisi sol çizmesi için... Saint-Germain kontu dostlarını, uzun kuyruklu iki siyah atın çektiği, pembe satenle döşenmiş büyük arabasıyla tiyatroya götürüp, taklit edilemez sesiyle sormaktan büyük keyif alırdı: "Nasıl bir gösteri izlemek istersiniz? Vodvil mi, varyete mi yoksa Palais-Royal tiyatrosu mu? Her üçü için de birer loca tuttum." Seçim yapılınca, yüzünde büyük bir horgörü ifadesiyle kullanılmayan biletleri rulo yapar ve purosunu onlarla yakardı.

-Maud de Belleroche, *Du Dandy Au Play-Boy*

Casanova merakına yenik düştü ve birkaç gün sonra manastıra gidip o rahibe ile görüşmek istedi. Karşısına ne çıkacağını bilmediğinden, rahibeyi beklerken yüreği hızla atıyordu. Sonunda rahibe geldi ve kafes bölmenin arkasına oturdu. Odada yalnızdılar. Rahibe yakındaki bir villada birlikte yemek yiyebileceklerini söyledi. Casanova çok sevindi ama nasıl bir rahibeyle görüşmekte olduğunu da merak etti. "Ve sizin - benden başka sevgiliniz var mı?" diye sordu. "Aynı zamanda efendim olan bir arkadaşım var," diye yanıtladı rahibe. "Tüm servetimi ona borçluyum." Onun bir sevgilisi olup olmadığını sorunca Casanova olduğunu söyledi. Rahibe gizemli bir sesle devam etti. "Sizi uyarıyorum, eğer kalbinizde onun yerini almama izin verirseniz, dünya yüzündeki hiçbir kuvvet beni ordan çıkaramaz." Ardından villanın anahtarını Casanova'ya verdi ve iki gece sonra kendisini orda beklemesini söyledi. Casanova, kadını kafesin ardından öptü ve rüyadaymış gibi manastırdan ayrıldı. "Bundan sonraki iki günü ateşli bir sabırsızlıkla geçirdim," diye yazdı. "Ne yemek yiyebildim ne de uyuyabildim. Soyluluğu, güzelliği ve zekâsının ötesinde yeni kurbanımın bambaşka bir çekiciliği vardı: yasak meyveydi. Kilisenin bir rakibi olacaktım." Rahibeyi giysileri içinde, saçları kazınmış durumda hayalinde canlandırdı.

Kararlaştırılan saatte villaya varınca Mathilde'in kendisini beklediğini gördü. Üzerindeki şık giysi Casanova'yı şaşırttı. Üstelik saçlarını kazıtmaktan kurtarıp güzel bir topuz biçiminde taramıştı. Casanova, onu öpmeye başlayınca biraz karşı koydu ve sonra yemeğin hazır olduğunu söyleyip geri çekildi. Yemek boyunca bilinmedik başka noktaları da açıkladı: zengin olduğu için ara sıra bazılarına rüşvet verip manastırdan kaçabiliyordu. Casanova'ya arkadaşından söz etmiş ve erkek de bu ilişkiyi onaylamıştı. Adam yaşlı mı, diye sordu Casanova ve hayır diye yanıtladı kadın gözlerinde bir parıltıyla, kırk yaşlarında ve oldukça yakışıklıydı. Yemekten sonra çalan çan, yakalanmamak için aceleyle manastıra dönmesini bildirdi. Rahibe giysilerine bürünüp villadan ayrıldı.

Casanova'nın önünde harika bir manzara uzanıyordu, her şeyin parasını ödeyen gizemli efendinin sayesinde bu villada bu harika kadınla aylar geçirebilirdi. Bir sonraki buluşmayı ayarlamak için tekrar manastıra gitti. Önce Venedik'de bir meydanda buluşacaklar ve oradan villaya gideceklerdi. Kararlaştırılan yer ve saatte bekleyen Casanova bir erkeğin yaklaştığını görünce, rahibenin gizemli arkadaşı ya da kendisini öldürmekle görevlendirilmiş biri olmasından korktu. Adam çevresinde dolaştı ve yaklaştı: erkek giysileri ve maske içindeki kişi Mathilde idi. Onu ürküttüğü için kahkahalarla gülüyordu. Amma şeytan bir rahibe. Erkek giysileriyle daha da çekici göründüğünü Casanova itiraf etti.

Her şeyin göründüğü gibi olmadığından kuşkulanmaya başladı. Mathilde'in evinde çapkınlıkla ilgili romanlar ve broşürler bulmuştu. Ayrıca ara sıra bir rahibe için günah sayılacak sözler söylüyordu. Artık gizemli arkadaşından sevgilisi olarak söz ediyordu. Casanova'nın beyninde genç kadını bu adamdan ve manastırdan uzaklaştırıp kaçırmak ve tek başına sahip olmak için bir plan şekillenmeye başladı.

Birkaç gün sonra gelen mektupta Mathilde, villada geçirdikleri tutkulu gecelerden birinde sevgilisinin bir dolaba saklanıp kendilerini izlediğini itiraf ediyordu. Açıkladığına göre sevgilisi Fransa'nın Venedik elçisiydi ve Casanova'dan etkilenmişti. Casanova, böyle bir şekilde aldatılacak adam değildi ama ertesi gün başka bir buluşma ayarlamak için manastırın yolunu tuttu. Bu kez buluştukları saatte karşısına çıkıp kollarına atılan rahibe Mathilde'in giysileri içindeki Caterina idi. Genç kızla dostluk kuran Mathilde öyküsünü öğrenmiş ve ona acıyarak o gece manastırdan ayrılıp Casanova ile buluşması için gerekli düzenlemeleri yapmıştı. Birkaç ay öncesine kadar Casanova bu kıza âşıktı ama artık tümüyle unutmuştu. Hünerli Mathilde ile kıyaslanınca Caterina sırıtık bir aptal gibi kalıyordu. Hayal kırıklığını gizlemeyi başaramadı. Mathilde'i görmek için yanıp tutuşuyordu.

Önceleri Mathilde'in oynadığı oyuna çok kızdı ama birkaç gün sonra buluştuklarında her şeyi bağışladı. İlk görüşmede Mathilde'in öngördüğü

gibi erkeğin üzerindeki etkisi çok güçlüydü. Casanova onun kölesi olmuş, kaprislerine ve sunduğu tehlikeli zevklere bağımlılık kazanmıştı. Bazı koşullarla aralarındaki ilişki kesilmeseydi, Mathilde uğruna kimbilir ne kadar akılsızca davranışlarda bulunacaktı.

Yorum. Casanova hemen hemen her baştan çıkarma olgusunun denetimini elinde tutardı. Kurbanını yönlendiren, bilinmeyen bir yöne doğru yolculuğa çıkaran, ördüğü ağa çeken hep kendisiydi. Anıları arasında Mathilde'in öyküsü oyunun tersine döndüğü tek baştan çıkarma olgusudur: Caasanova baştan çıkarılmış, şaşkın kurban konumuna getirilmiştir.

Casanova'yı Mathilde'in kölesi yapan ise, sayısız genç kız üzerinde kendi kullandığı taktik idi: başka birinin yönlendirmesinin karşı konulmaz cazibesi, sürpriz yaşamının heyecanı ve gizemliliğin gücü. Mathilde'in yanından her ayrılışında beyninde sorular dönüyordu. Casanova'yı şaşırtma yeteneği, genç adamın beynine yerleşmesine, büyüsünün derinleşmesine ve Caterina'yı aklından çıkarmasına neden olmuştu. Her sürpriz yaratacağı etki açısından dikkatle hesaplanmıştı. Hiç beklenmedik ilk mektup gibi, ilk kez onu salonda görmek Casanova'nın merakını uyandırmış; şık giysiler içinde görmek derin bir arzuyu harekete geçirmiş; ardından erkek giysileri içinde görmek beraberliklerinin günaha teşvik edici yönünü yoğunlaştırmıştı. Sürprizler genç adamın dengesini bozarken, bir yandan da bir sonrakinin heyecanlı bekleyişine kapılmasına neden olmuştu. Mathilde'in ayarladığı, Caterina ile karşılaşması gibi sevimli olmayan bir sürpriz bile onu duygulandırıp, zayıf düşürmüştü. Caterina gibi renksiz biriyle karşılaşmak, Mathilde'i daha fazla özlemesine yol açmıştı.

Baştan çıkarma sürecinde, sürekli bir gerginlik ve kuşku yaratarak, tahminlerin ötesinde bir insan olduğunuz duygusunu vermelisiniz. Bunu acı veren bir engel olarak düşünmeyin. Gerçek yaşamda bir drama yarattığınıza göre, tüm yaratıcı enerjinizi bu işe kullanın, biraz eğlenin. Kurbanlarınıza sergileyebileceğiniz, hiç beklenmedik bir mektup göndermek, bir anda ortaya çıkıvermek, daha önce hiç görmedikleri bir yere götür-

mek gibi çok çeşitli önceden hesaplanmış sürprizler vardır. Bu sürprizlerin en iyileri ise karakteriniz hakkında yeni noktalar açıklayanlardır. Bunun özenle hazırlanması gerekir. İlk birkaç hafta boyunca kurbanlarınız görünümünüze dayanarak hakkınızda belirli, ani yargılarda bulunacaklardır. Belki sizi biraz utangaç, pratik zekâlı, ahlakçı olarak görüyorlardır. Ama siz aslında böyle olmadığınız halde böyle görünmeniz gerektiğini biliyorsunuz. Yine de bırakın bu izlenimlere sahip olsunlar, hatta aşırıya kaçmadan biraz bunları vurgulayın: örneğin her zamankinden daha çekingen davranın. Bundan sonra belirli bir şiirsel, cüretkâr ya da yaramazlık dolu bir davranışla beklenmedik bir sürpriz yapabilirsiniz. Hakkınızdaki fikirleri değişince de, Mathilde'in Casanova'ya yaptığı gibi bir kez daha şaşırtın. Mathilde önce bir macera yaşamak isteyen bir rahibe, ardından bir çapkın ve sonra da sadist eğilimleri olan bir aktrist gibi davranmıştı. Sizin tam olarak kim olduğunuzu çözebilmek için düşünürlerken, akıllarından hiç çıkmayacaksınız ve hakkınızda daha fazlasını öğrenmek isteyeceklerdir. Merak ettikçe, ağızına biraz daha yaklaşacaklar ve sonunda geri dönmeleri için çok geç olacaktır.

> *İlgi çekici olanlar için bir kural vardır... Eğer insan sürpriz yapmasını biliyorsa, her zaman oyunu kazanabilir. Oyuna katılan diğer kişinin enerjisi geçici olarak askıya alındığından, hareket etmesi olanaksızdır.*
>
> -Søren Kierkegaard

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

Çocuklar genelde inatçı, söylediklerimizin tam tersini bilinçli olarak yapan yaratıklardır. Ama çocuklara bir sürpriz vaat ederseniz, inatçılıklarından seve seve vazgeçerler. Belki bir kutuda gizlenmiş bir armağan, sonu tahmin edilemeyen bir oyun, bilinmeyen bir yere yapılacak bir yolculuk, sonu sürprizle biten heyecanlı bir öykü olabilir. Bir sürpriz bekledik-

leri sürece çocuklar iradelerini askıya alırlar. Bu olasılığı gözlerinin önünde salladığınız sürece, sizin köleniz olurlar. Bu çocukluk alışkanlığı benliğimizin derinliklerine gömülmüştür ve nereye gittiğini bilen biri tarafından bir yolculuğa çıkarılmak zevk almanın bir unsuru olarak kalmıştır. (Belki de birinin yönlendirmesiyle gitmek, küçüklüğümüzde annemiz kucağında bir yerlere taşınmaktan kalan anıları canlandırır.)

Bir film izlerken ya da kitap okurken, yönetmen ya da yazar bizi dolambaçlı yollardan alıp götürdüğü için aynı heyecana kapılırız. Koltuğumuza otururuz, sayfaları çevirirz ve merakın mutlu esiri oluruz. Yetenekli bir kavalye tarafından dansta yönetilen kadının, savunmasını indirmesi ve her şeyi yanındaki kişiye bırakması da aynı zevkin yaşanmasıdır. Âşık olmak da beklenti içerir: yeni bir yöne gidiyoruz, her şeyin yabancı olduğu yeni bir yaşama adım atıyoruz. Baştan çıkarılan, yönetilmek, bir çocuk gibi alıp götürülmek ister. Eğer davranışları tahmin edilebilir bir insansanız, günlük yaşam da tahmin edilebilir olduğundan, çekicilik yok olur. *1001 Gece Masalları* adlı Arap öyküsünde Kral Şehriyar her gece bir bakireyi karısı olarak yatağına alır ve ertesi sabah öldürür. Bakire Şehrazad krala sonu ancak ertesi gece tamamlanacak öyküler anlatarak bu kaderden kurtulur. Her gece ayrı bir öykü anlatarak kralı sürekli kuşku ve merak içinde bırakır. Bir öykü sona erince, derhal ikincisine başlar ve öykü anlatmayı yaklaşık üç yıl sürdürünce kral onun yaşamını bağışlamaya karar verir. Siz de Şehrazad gibisiniz: yeni öyküler, yeni beklentiler olmadıkça, baştan çıkarma süreci ilerlemez. Ateşi her gece körüklemelisiniz. Kurbanlarınız ardından ne geleceğini, ne gibi sürprizler hazırladığınızı tahmin edememeliler. Tıpkı Kral Şehriyar gibi merak içinde bıraktığınız sürece onlar da sizin denetiminiz altında kalacaklardır.

1765'de Casanova, iki kız kardeşiyle birlikte bir şatoda yaşayan Clementina adlı genç bir İtalyan kontesle tanıştı. Clementina okumayı çok seviyordu ve çevresini saran erkeklere pek ilgi göstermiyordu. Casanova ona kitaplar armağan ederek, edebi tartışmalar açarak çevresini saran erkeklere katıldı ama genç kontes ötekiler gibi ona da yüz vermedi. Casa-

nova bir gün tüm aileyi kısa bir geziye davet etti ama nereye gideceklerini söylemedi. Arabaya binince herkes tahmin yürütmeye başladı. Birkaç saat sonra kız kardeşlerin daha önce görmemiş oldukları Milano'ya vardılar. Casanova onları evine götürdü. Üç kardeş için şimdiye dek gördükleri en harika giysiler hazırlanmıştı. Clementina kendisi için ayrılan yeşil giysiyi şaşkınlıkla sırtına geçirdi ve yüzü sevinçle ışıldadı. Sürprizler bununla da bitmedi. Harika bir yemek yiyip şampanya içtikten sonra oyunlar oynadılar. Geç saatte şatoya döndüklerinde Clementina umarsızca Casanova'ya âşık olmuştu.

Bunun nedeni basittir: sürprizler insanların savunmalarını indirir ve yepyeni duyguları ortaya çıkarır. Eğer yaşanan sürpriz çok keyifliyse, baştan çıkarıcı zehir hiç farkına varmadan damarlarına akar. Savunmaya geçmemize olanak vermeyen ani olaylar duygularımıza darbe indirir. Çapkınlar bunu gayet iyi bilirler.

On sekizinci yüzyıl Fransa'sında, Kral XV. Louis'nin sarayındaki genç, evli bir kadın, yakışıklı bir erkeğin önce operada, ardından kilisede kendisini gözetlediğini fark etti. Biraz araştırınca adamın ülkenin en kötü ünlü çapkını Richelieu Dükü olduğunu öğrendi. Hiçbir kadın onun yanında güvenlikte olamaz diye onu uyardılar; karşı konulması olanaksız bir erkekti ve ne olursa olsun ondan uzak durması gerekiyordu. Saçmalık diye yanıtladı genç kadın, mutlu bir evliliği vardı ve kimse onu baştan çıkaramazdı. Bir kez daha karşılaştıklarında, erkeğin ısrarına kahkahalarla güldü. Ya dilenci kılığına girip bir parkta ona yaklaşıyor ya da arabası birdenbire genç kadının arabasının yanında beliriveriyordu. Asla saldırgan değildi, son derece zararsız gibi görünüyordu. Dük çekici ve eğlenceli bir erkek olduğundan genç kadın kendisini saraya götürmesine ve hatta kocasıyla tanışmasına izin verdi.

Aradan haftalar geçti ve kadın bir hata yaptığını anladı. Yakışıklı dükü görmek için sabırsızlanıyordu. Savunmasını indirmişti. Buna bir son vermek gerekiyordu. Dükle karşılaşmaktan kaçınmaya başladı ve dük de

duygularına saygı gösterir gibi üzerine gitmekten vazgeçti. Birkaç hafta sonra genç kadın bir arkadaşının kır evindeyken dük birdenbire ortaya çıktı. Genç kadın yanakları kızarıp titreyerek uzaklaştı, beklenmedik karşılaşma onu gafil avlamıştı. Birkaç gün sonra Richelieu'nün kurbanları arasına katıldı. Elbette çapkın dük sürpriz karşılaşma dahil her şeyi önceden planlamıştı.

Ani davranışlar baştan çıkarıcı bir sarsıntı yarattığı gibi, manipülasyonları da gizler. Hiç beklenmedik bir anda ortalıkta görünüverince ya da ani bir hareket yapınca, insanlar bu adımın önceden hesaplanmış olup olmadığını düşünecek zamanı bulamazlar. Birdenbire aklınıza gelmiş gibi onları yepyeni bir yere götürün ya da bazı sırlarınızı açıklayın. Birdenbire olup bitiveren her şey doğal gibi görünür ve doğal olan her şeyin baştan çıkarıcı bir çekiciliği vardır.

1926 yılında Paris'e geldikten ancak aylar sonra Josephine Baker, çılgın danslarıyla Fransız halkını büyülemiş ve baştan çıkarabilmişti. Ama aradan bir yıl bile geçmeden halkın ilgisinin azalmakta olduğunu hissetmişti. Çocukluğundan beri yaşamının kontrolünü elinde tutamama duygusundan nefret etmişti. Niçin kaprisli halkın merhametine sığınsın? Paris'ten ayrılıp bir yıl sonra geri döndüğünde tümüyle değişmişti: başarılı bir dansçı ve şarkıcı olan şık bir Paris'li hanımefendi görünümündeydi. Fransızlar bir kez daha ona âşık oldular: güç yine ona geçmişti. Eğer halkın gözü önünde yaşayan bir insansanız, bu sürpriz hilesini öğrenmek zorundasınız. İnsanların canı yalnızca kendi yaşamlarından sıkılmakla kalmayıp, onları can sıkıntısından kurtarmak görevini üstlenmiş olanlardan da sıkılır. Bundan sonra atacağınız adımı tahmin ettikleri anda sizi canlı canlı yiyip yutuverirler. Sanatçı Andy Warhol, değişimden değişime geçerken kimse bir sonrakini adımını tahmin edemiyordu. Halkın ilgisini korumak, tahmin yürütmelerini sağlamak için daima cebinizde bir sürpriz bulundurun. Bırakın ahlakçılar sizi dürüst olmamakla, karakterinizin

çekirdeği bulunmamakla suçlasınlar. Aslında halka sergilediğiniz özgürlüğünüzü ve eğlenceli tavırlarınızı kıskanıyorlar.

Belki kendinizi kaprisi olmayan, güvenilir biri olarak tanıtmanın daha akıllıca olduğunu düşünüyorsunuz. Eğer böyleyse, siz temelinde ürkek yaratılışlısınız demektir. Güvenilirlik insanları kendinize çekmek için iyidir ama güvenilir olmayı sürdürünce, sıkıcı olmayı da sürdürürsünüz. Köpekler güvenilirdir ama bir baştan çıkarıcı güvenilir olmamalıdır. Öte yandan doğaçlama yapmayı yeğliyor, önceden planlamanın sürpriz yapmanın ruhuna uygun olmadığını düşünüyorsanız, çok büyük bir hata yapıyorsunuz demektir. Sürekli doğaçlama yapmak sizin tembel olduğunuzu ve yalnızca kendinizi düşündüğünüzü belirtir. Bir insanı baştan çıkaran ise, onun uğruna çaba göstermenizi hissetmesidir. Bunu açıkça ilan etmeniz gerekmez ama onları kandırmak için verdiğiniz minik armağanlar, planladığınız kısa geziler, sevimli şakalar bu noktayı belirtmelidir. Bu gibi küçük çabalar, baştan çıkardığınız kişinin yüreğini ve irade gücünü fethetmenize yardımcı olarak size ödüllendirecektir.

Simge. *Dağ Treni. Araç ağır ağır tepeye doğru yükselir ve birdenbire sizi boşluğa bırakır, yana doğru fırlatır, altüst eder, her yöne doğru sarsar. Araçtakiler güler ve çığlık atar. Onları heyecanlandıran nokta, kendilerini hiç beklenmedik yönlere götüren birine denetimi bırakmış olmaktır. Bir sonraki köşede acaba hangi yeni heyecanlar bekliyor?*

Tersine Çevirmek

Herhangi bir şeyi defalarca yinelerseniz, sürprizin beklenmedik yönü kalmaz. Jiang Qing kocası Mao Zedong'u haşinlikten uysallığa giden ve geri dönen ani ruhsal durum değişiklikleriyle sürekli olarak şaşırtıyordu. Başlangıçta bir sonraki adımı tahmin edemeyen Mao buna kapılmıştı ama bu durum hiç değişmeden yıllarca sürdü, bir süre sonra Madame

Mao'nun tahmin edilememesi gereken ruhsal durum değişiklikleri kocasının canını sıkmaya başladı. Sürprizleri oluşturduğunuz yöntemleri değiştirmeniz gerekir. Madame de Pompadour, müzmin can sıkıntılı Kral XV. Louis'nin metresi olunca her sürprizi farklı bir biçimde ortaya çıkarmıştı: yeni bir eğlence, yeni bir oyun, yeni bir moda, yeni bir ruh hali. Kral bir sonrakini asla tahmin edemediğinden, yeni sürprizle karşılaşmayı beklerken, iradesini geçici olarak yitiriyordu. Hiçbir erkek, Kral Louis'nin Madame de Pompadour'un olduğu kadar bir kadının kölesi olmamıştır. Bir yön değişikliği yaparken seçtiğiniz yönün gerçekten yeni olmasına özen gösterin.

10

Akıl Karışıklığı Yaratmak için Sözcüklerin Şeytanca Gücünü Kullanın

Kendinizi insanlara dinletmek oldukça zordur; herkes kendi düşüncelerine ve isteklerine dalmış olduğundan size ayıracak zamanı pek azdır. Dinlemelerini sağlamanın yolu, duymak istediklerini söylemek, kulaklarını onlara hoş gelecek sözcüklerle doldurmaktır. Baştan çıkarıcı konuşmanın temeli budur. İnsanların duygularını anlamlı cümlelerle ateşleyin, iltifat edin, özgüvensizliklerini rahatlatın, fanteziler, tatlı sözcükler ve vaatlerle onu sarmalayın ki yalnızca sizi dinlemekle kalmayıp, size karşı koyma isteklerini yitirsinler. Sözlerinizi belirsiz tutarak, istedikleri biçimde yorumlamalarına izin verin. Fanteziler yaratmak, sizin yüceltilmiş bir portrenizi çizmek için yazılar yazın.

Baştan Çıkarıcı Söylev

13 Mayıs 1958'de bir Fransız sömürgesi olan Cezayir'de, sağ kanat Fransızlarla taraftarı olan ordu mensupları ülkenin denetimini ele geçirdi. Fransa'daki sosyalist hükümetin Cezayir'e bağımsızlığını vereceğinden korkuyorlardı. Cezayir'i denetimleri altına alınca da, tüm Fransa'yı işgal etme tehditinde bulundular. İç savaşın çıkması an meselesiydi.

Bu zor zamanda tüm gözler, İkinci Dünya Savaşı'nda ülkeyi Nazilerden kurtaran savaş kahramanı General Charles de Gaulle'e çevrildi. Partiler arasındaki çekişmelerden tiksinen de Gaulle on yıldır politikadan uzak durmaktaydı. Popülerliğini yitirmemişti, ülkeyi birleştirecek tek adam gibi görülüyordu ve aynı zamanda muhafazakâr olduğundan sağ-kanatçılar iktidara geldiği takdirde kendi görüşlerini destekleyeceğine inanıyorlardı. 13 Mayıs darbesinden birkaç gün sonra Dördüncü Cumhuriyet çöktü ve parlamento yeni hükümeti, Beşinci Cumhuriyeti kurması için de Gaulle'e çağrıda bulundu. İsteği üzerine dört ay süreyle tüm yetkiler kendisine verildi. Hükümetin başına geçtikten birkaç gün sonra, 4 Haziran'da de Gaulle, Cezayir'e uçtu.

Kargaşa Operasyonu'ndan sonra şimdi de Baştan Çıkarma Operasyonu'na maruz kalıyoruz.

-Maurice Kriegel-Valrimont, generalin iktidara gelmesinden kısa bir süre sonra Charles de Gaulle hakkında konuşuyor

Fransız sömürgeciler heyecana kapılmıştı. Onların darbesi dolaylı olarak de Gaulle'ü iktidara getirdiğine göre herhalde teşekkür etmek ve Cezayir'in Fransa'ya bağlı olarak kalacağını bildirmek için geliyordu. Cezayir kentine ulaşınca binlerce insan kentin ana meydanını doldurdu. Bir eğlence havası esiyordu her tarafta afişler göze çarpıyor, müzik çalınıyor, Fransız-sömürgecilerin sloganı olan "*Algérie française,*" sözcükleri duyuluyordu. Birden de Gaulle meydana bakan bir balkonda göründü. Kalabalık çılgına döndü. Uzun boylu general ellerini havaya kaldırınca, sloganların tonu da yükseldi. Kalabalık katılması için adeta ona yalvarıyordu. Ortalık sessizleşene dek ellerini indirdi ve iki yana açıp ağır ağır kalın sesiyle konuştu. "*Je vous ai compris,*" - sizi anladım. Bir anlık sessizlikten sonra sözcükleri sindirilince, kulakları sağır eden bir gürültü koptu: de Gaulle onları anlamıştı. İşte bunu duymak istiyorlardı.

Metresim lokavt yaptı.../ Ben şiirlere ve iltifatlara döndüm./ Benim doğal silahlarım. Yumuşak sözler / haşin kapı zincirlerini açar. Şiirde büyü vardır, onun gücü / mehtabı aşağıya çeker / güneşi tersine çevirir, yılanları parçalara ayırır/ ya da ırmakları yukarı akıtır./ Kapılar büyüye karşı duramaz, en sert / kilitler cazibeyle açılı susam olur./ Ama efsaneler bana yaramaz. İvecen Achilles beni bir yere götürmez / ya da Atreus'un oğulları. / Şu ihtiyar adı her neyse, yirmi yılı savaşlarda ve yolda harcamış / Zavallı Hector topraklarda sürüklenmiş - / İşe yaramaz. Ama genç bir kıza güzel sözler söylenince / er ya da geç kendini hazırlar, / çabalarınıza güzel bir ödül olur. Yani elveda efsanelerin kahramanları / Önerdiğiniz bedeller beni kışkırtmaz. Güzel kadınlar sürüsü / aşk şarkılarıma bayılan - isteğim bu değildir.

-Ovidius, ***The Amores***

De Gaulle, Fransa'nın yüceliğinden söz etmeye başladı. Alkışlar artı. Yeni bir seçim yapılacağına söz verdi ve, "Seçilmiş vekillerle geri kalanını nasıl halledeceğimize bakacağız," dedi. Evet, halkın istediği de yeni

bir hükümet olduğundan, alkışlar yükseldi. Fransız "meclisinde Cezayir için bir yer bulacaktı" dediğine göre. Koşulsuz bir disiplin gerekliydi; kim buna karşı çıkabilirdi ki? Konuşmasını Nazilere karşı yapılan savaşın sloganı olan duygusal, "*Vive la République! Vive la France!*" sözleriyle bitirdi. Herkes aynı sözleri yineledi. Birkaç gün boyunca de Gaulle, Cezayir'in başka kentlerinde çılgın kalabalıklara benzer konuşmalar yaptı.

Ancak de Gaulle Fransa'ya döndükten sonra konuşmalarının anlamı doğru olarak anlaşıldı, bir kez bile Cezayir'in Fransız kalacağından söz etmemişti. Tam tersine Araplara oy verme hakkı verilebileceğini ve Fransızları ülkeden kovmak için savaşan Cezayirli isyancıların bağışlanabileceğini ima etmişti. Her nasılsa sözlerinin yarattığı heyecan arasında sömürgeciler söylediklerinin ne anlama geldiğini anlayamamışlardı. De Gaulle onları aldatmıştı. Gerçekten de bundan sonraki aylar boyunca Cezayir'e bağımsızlığını verme çalışmalarına başladı ve bu işi 1962'de sonuçlandırdı.

Kadın mektubu alınca, tatlı zehri damarlarına yayıldı ve bir tek sözcük bile aşkının ortaya çıkması için yeterli oldu... benim kişisel varlığım sevinci önleyecektir. Eğer ben yalnızca bir mektupta var olursam, kadın benimle kolayca başa çıkabilir; bir dereceye kadar beni yalnızca aşkında yaşayan daha evrensel bir yaratık olarak görme hatasına düşer. Ayrıca insan mektupta daha özgür davranabilir; mektup yazarken kendimi harika bir biçimde onun ayaklarının dibine atabilirim, ama bunu gerçekten yaparsam saçmalık gibi görünür ve yanılsama yitip gider...

• Genel olarak mektuplar genç bir kızın üzerinde iyi bir izlenim bırakmak için çok değerli bir araç olmayı sürdürecektir; cansız bir mektup yazmak her zaman canlı bir sözcükten daha etkili olacaktır. Mektuplaşma gizli bir iletişimdir; kişi duruma hakimdir, başka birinin gerçek varlığının baskısını hissetmez ve genç bir kızın idealleriyle yalnız kalmak isteyeceğine de inanıyorum.

-Søren Kierkegaard, ***The Seducer's Diary***

Yorum. De Gaulle, eski Fransız sömürgesine ve bunun bazı Fransızlara olan simgeselliğine pek önem vermiyordu. İç savaş kışkırtıcılarına da yakınlık duymuyordu. Tek kaygısı Fransa'yı çağdaş bir güç konumuna getirmekti. Cezayir'e gittiğinde uzun vadeli bir planı vardı: sağ-kanat taraftarlarını kendi aralarında kavgaya yönlendirerek zayıflatmak ve Cezayir'in bağımsızlığına kavuşması için çalışmak. Kısa vadeli hedefi ise gerginliği dağıtmak ve kendine biraz zaman kazandırmaktı. Onların davasını desteklediği yalanını sömürgecilere söylemesi anavatanda sıkıntılara yol açardı. Bunun yerine onları konuşmalarıyla baştan çıkarmayı, sözcükleriyle sarhoş etmeyi yeğledi. Ünlü, "Sizi anlıyorum," sözü kolayca "Sizin ne kadar büyük bir tehlikeyi temsil ettiğinizi anlıyorum," biçiminde yorumlanabilirdi. Ama onun desteğini bekleyen heyecanlı kalabalıklar, sözlerini duymak istedikleri biçimde yorumlamıştı. Onların ateşini körüklemek için, İkinci Dünya Savaşı'ndaki Fransız direniş hareketi ve sağ-kanatçıların çok hoşuna giden "disiplin" gereksinimi gibi duygusal noktalara da değinmişti. Kulaklarını yeni bir hükümet, parlak bir gelecek gibi vaatlerle doldurmuştu. Sloganlar atarak aralarında bir bağ kurulmasını sağlamıştı. Dramatik bir sesle ve duygularını yansıtarak konuşmuştu. Sözleri bir cins hezeyan yaratmıştı.

De Gaulle duygularını aktarmaya ya da gerçeği söylemeye çalışmıyordu; güçlü bir etki yaratmanın peşindeydi. Baştan çıkarıcı söylevlerin anahtarı budur. İster bir tek kişiye isterseniz bir kalabalığa hitap ederken küçük bir deney yapın: aklınızdan geçenleri söyleme dürtünüze engel olun. Ağzınızı açmadan önce kendinize bir soru sorun: dinleyicilerim üzerinde en güzel etkiyi hangi sözlerle yaratabilirim? Genelde egolarını yükseltmek, güvensizliklerini gidermek, gelecek için belirsiz umutlar vermek, çabalarına sempati göstermek ("Sizi anlıyorum") yeterli olacaktır. Hoşa gidecek bir konuyla başlarsanız, sonu kolay gelecek ve dinleyenlerin savunma mekanizmaları inince önerilere açık olacaklardır. Sözlerinizi, insanları duygusallaştıran, aklı karıştıran uyuşturucu bir ilaç olarak düşünün. Söylediklerinizi belirsiz olunca, aradaki boşlukları dinleyenler ken-

di hayalleri ve fantezileriyle dolduracaklardır. Size karşı kulaklarını tıkamak, sinirlenmek, savunmaya geçmek, susturmak için sabırsızlanmak yerine tatlı sözlerinizi duyunca uysal ve mutlu olacaklardır.

Baştan Çıkarıcı Yazılar

1830'larda bir ilkbahar öğleden sonrasında Johannes adında bir adam Kopenhag'da bir sokakta yürürken gözüne çok güzel bir kız ilişti. Son derece masum ve dalgın hali genç adamın ilgisini çekti, uzaktan kızı izledi ve oturduğu evi öğrendi. Birkaç hafta boyunca bazı araştırmalar yaptı ve Cordelia Wahl adlı kızın teyzesiyle birlikte yaşadığını öğrendi. Birlikte dingin bir yaşam sürüyorlardı; Cordelia yalnız kalmayı, kitap okumayı seviyordu. Genç kızları baştan çıkarmak Johannes'in uzmanlık alanıydı ve şimdiye dek birçok koca adayını geri çevirmiş olan Cordelia büyük bir ödül olacaktı.

Johannes, genç kızın yaşamından tıpkı kitaplarda okuduklarına benzer bir şeyler beklediğini, yalnızlığını düşlerle doldurduğunu varsaydı. Cordelia ile tanıştırılmayı sağladı ve Edward adlı bir arkadaşıyla birlikte onu ziyaret etmeye başladı. Bu genç adam da Cordelia'ya kur yapmak istiyordu ama oldukça beceriksizdi ve kızı memnun etmek için çılgıncasına çabalıyordu. Buna karşılık Johannes neredeyse ona hiç yüz vermeyip teyzesiyle dostluk kurdu. Edward ile sohbet eden Cordelia'nın onu dinler gözükürken kendisine de kulak verdiğini fark ederek, çiftlik yaşamı gibi sıradan konulardan, haberlerden söz ederlerken ara sıra konuyu felsefe tartışmalarına getiriyordu.

Bu durum birkaç hafta boyunca devam etti. Johannes, Cordelia ile pek konuşmuyordu ama genç kızın ilgisini çektiğini buna karşılık Edward'ın sinirine dokunduğunu fark ediyordu. Teyzesinin evde olmayacağını bildiği bir sabah yine ziyaretine gitti ve ilk kez Cordelia ile yalnız kaldı. Son derece kibar ama kuru bir sesle ona evlenme teklifi yaptı. Genç kızın şaşkına döndüğünü söylemeye herhalde gerek yok. Şimdiye dek ona

ilgi göstermeyen bir erkek niçin birdenbire evlenme teklifi yapsın? Öylesine şaşırmıştı ki, teyzesine danıştı ve Johannes'in tahmin ettiği gibi teyzesi derhal onayladı. Eğer Cordelia karşı çıksaydı teyzesi isteğine saygı duyacaktı ama karşı çıkmadı.

Dışarıdan bakınca her şey değişivermişti. Genç çift nişanlandı, Johannes eve tek başına gelmeye, Cordelia'nın elini tutup sohbet etmeye başladı. Ama içeriden bakınca hiçbir şeyin değişmemesine özen göstermişti. Daima mesafeli ve kibar davranıyordu. Özellikle Cordelia'nın en sevdiği konu olan edebiyattan söz ederlerken genç adam biraz yakınlaşıyor ama belirli bir noktada daha sıradan konulara geçiyordu. Bu davranışın her şeyin daha farklı olmasını bekleyen Cordelia'yı hayal kırıklığına uğrattığını biliyordu. Birlikte dışarı çıktıkları zaman ise onu nişanlı çiftler için düzenlenen resmi etkinliklere götürüyordu. Ne kadar da gelenekçi! Aşk ve evlilik böyle mi olacaktı? Erken yaşlanmış insanların evler ve karamsar gelecekleri hakkındaki konuştukları bir beraberlik miydi? Genelinde çok çekingen olan Cordelia, sonunda kendisini bu gibi toplantılara götürmemesini istedi.

Bırakın övgüler size yol açsın, her şeyi düzgünleştirsin, / Bırakın önce övgüler tanık olarak beyninize gitsin - / ona övgü sözcüklerinizi, sevgiliyi taklit eden sözcüklerinizi götürün / Ve unutmayın, kim olursanız olun, bazı iltifalar ekleyin./ Hector'ın bedenini Priam'a geri vermeye Achilles'i iltifatların ikna ettiğini unutmayın; / hatta öfkeli bir tanrı bile dua sesiyle duygulanır. Vaatler verin, ne zararı var vaat etmenin? / Herkes burda zengini oynayabilir... / İkna edici bir mektup? Onun beynini araştırmanın yolunu açar,/ manzarayı keşfettirir. / Elmaya yazılmış bir mesaj / Cydippe'ye ihanet eden / kendi sözcükleri onu tuzağa düşürdü. / Öyleyse Roma'nın gençleri size nasihatım / soyluların sanatını öğrenmektir./ Avukatların sanatı yalnızca savunmak için değil / titreyen bir kadını ya da toplumu. / Seçkin bir senatör ya da ciddi bir yargıç da / belagate teslim olur. / Yine de gücünüzü gizleyin / uzun sözlerden

kaçının / kendini beğenmiş gibi görünmeyin. / Akılsız bir budaladan başka kim metresine söylev verir? Tumturaklı sözler çoğu zaman genç kızları iter. / Sıradan bir dil kullanın / tanıdık ama ikna edici olsun sözleriniz / sanki onun yanındaymışsınız gibi. / Eğer mektubunuzu reddederse, okumadan geri gönderirse, ısrarcı olun.

-Ovidius, *Aşk Sanatı*

Savaş meydanı hazırlanmıştı. Cordelia'nın aklı karışmıştı ve kaygılıydı. Nişanlanmalarından birkaç hafta sonra Johannes ona bir mektup yolladı. Mektupta ruhundaki değişikliklerden, onu sevdiğinden emin olmadığından söz etti. Metaforlar kullanarak adeta, yıllardır elinde mumla Cordelia'nın karşısına çıkmasını beklediğinden söz ederken, metaforları gerçeğe, gerçekleri metaforlara dönüştürdü. Yazı stili şiirseldi, sözcükler arzuyla parlıyordu ama içeriği belirsizdi. Cordelia mektubu on kez okusa da ne söylediğinden emin olamayacaktı. Ertesi gün yanıtı Johannes'e ulaştı. Yalın ve dobra bir ifadeyle yazılmış mektup oldukça duygusaldı: nişanlısının mektubuna çok mutlu olduğunu, karakterinin bu yönünü daha önce tanımadığını anlatıyordu. Johannes bir mektup daha yazarak *değişmiş* olduğunu bildirdi. Nasıl ve niçin değiştiğini açıklamadı ama genç kızın uğruna değiştiğini ima etti.

Bu nedenle mektup ya da not yazamayan biri,
asla tehlikeli bir baştan çıkarıcı olamaz.

-Søren Kierkegaard, *Ya / Ya da*

Artık genç adamın mektupları her gün geliyordu. Genellikle aynı uzunlukta ve sanki aşkından sarhoş olmuş gibi biraz çılgınlığa kaçan şiirsellikteydi. Yunan mitolojisinden söz edip Cordelia'yı bir su perisine, kendisini ise genç bir kıza âşık olan bir ırmağa benzetiyordu. Yalnızca onu görüyor ve düşünüyordu; ruhu Cordelia'nın imgesini yansıtıyordu. Bu arada genç kızdaki bazı değişiklikleri fark ediyordu: Cordelia'nın mektupları daha şiirselleşmiş, sınırlarından sıyrılmıştı. Hiç farkına varma-

dan Johannes'in stilini taklit etmeye, onun fikirlerini ve imgelerini sanki kendisine aitmiş gibi yinelemeye başlamıştı. Ayrıca görüştükleri zamanlar çok tedirgin görünüyordu. Johannes her zamanki gibi mesafeli ve soylu görünümünü koruyor ama genç kızın kendisini daha farklı gözlerle gördüğünü, çözümleyemediği derinliklere sahip olduğunu düşündüğünü biliyordu. Başkalarının yanındayken Cordelia, onun söylediği her sözcüğü adeta içine çekiyordu. Herhalde mektuplarını ezberlemişti ki, sohbetlerinde sık sık onlardan söz ediyordu. Paylaştıkları gizli bir yaşam gibiydi. Elini tutarken eskisinden daha sıkı kavrıyordu. Her an Johannes'in beklenmedik bir şey yapmasını umut eder gibi gözlerinden sabırsızlık okunuyordu.

Johannes mektuplarını kısalttı ama adedini çoğalttı, bazen günde birkaç tane birden yolluyordu. Oluşturduğu imgeler daha fiziksel daha kışkırtıcı bir yöne giderken, düşüncelerini toplamakta güçlük çekiyormuş gibi yazı stili karışık bir biçim almıştı. Bazen bir, iki cümlelik bir not gönderiyordu. Cordelia'nın evindeki bir partide genç kızın örgü sepetine bir not bıraktı ve kâğıdı alıp gizlice okurken yanaklarının kızarmasını izledi. Genç kızın mektuplarında duygu ve karmaşanın ipuçlarını hissediyordu. Daha önceki bir mektubunda ima ettiklerini yineleyerek, bu nişanlanma işinden nefret ettiğini, aşklarına oranla çok düzeysiz kaldığından söz ediyordu.

Artık her şey hazırdı. Kısa bir süre sonra tam da istediği gibi Johannes, ona sahip olacaktı. Cordelia nişanı bozacaktı. Kırda verilecek bir randevuyu ayarlamak kolay olacaktı; daha doğrusu bunu isteyen Cordelia olacaktı. İşte bu, Johannes'in en başarılı baştan çıkarma deneyimi olacaktı.

Olimpus Dağı'nda bir uçurumun kenarında duran / altın tahtlı Hera erkek kardeşini gördü, / ki aynı zamanda kocasının da erkek kardeşiydi. / İnsanlığın şerefi için uğraşması / yüreğini şenlendirdi. / Sonra Zeus'u gördü / İda Dağı'nın en tepesinde otururken / ve içi kırgınlıkla doldu. / İnek-gözlü Hera nasıl kandıracağını düşündü / Kalkan-taşıyan Zeus'un beynini. / Ve en iyi plan kalkıp İda Dağı'na gitmek gibi göründü. / Onu

baştan çıkarmak ve gözkapaklarına / ılık, yumuşak bir uyku vermek... / Her şeyi kusursuzca düşününce, odasından çıktı / Ve Afrodit'i çağırıp özel olarak konuştu: / "Sevgili çocuğum benim için bir şey yapar mısın / yoksa ben Yunanlıları sen Truvaları tuttuğun için / bana kızgın mısın merak ediyorum?" / Zeus'un kızı Afrodit yanıtladı: "Cronus'un kızı olarak saygı gören tanrıça / Aklından geçeni söyle. İstediğini anlat bana. / Eğer elimden gelirse dediğini yaparım." / Ve Hera kandırmaya kesin kararlı olarak yanıtladı: / "Ölümsüzlere ve insanlara boyun eğdirmek için kullandığın / cinselliği ve arzuyu ver bana..." / Gülümsemeyi seven Afrodit yanıtladı: / Büyük Tanrı Zeus'un kollarında uyuyan birini / nasıl reddederim ya da reddedebilirim?" / Büyülerin bulunduğu göğsüne bağlı süslü kurdelayı çözdü. / İçinde cinsellik vardı, arzu vardı ve / baştan çıkarıcı, bilgeleri bile kandırıcı tatlı sözler vardı.../ Hera hızla yaklaşırken Ida'nın en yüksek tepesi Gargarus'a / Zeus onu gördü. / Ve gördüğü anda şehvet onu sarıp sarmaladı, / tıpkı ilk kez seviştikleri gibi / ebeveynlerini kandırıp yatağa gittikleri gibi. / Ona yakın durup sordu: / Hera niçin Olimpus'dan ayrıldın? Atların ve araban nerde?" / Ve Hera kandırmaya kararlı yanıtladı: "Dünyanın ucuna ziyarete gidiyorum, Okyanus Baba ile Tethys Ana / beni beslemiş ve evlerinde büyütmüşlerdi..." / Zeus çevresinde dolanan bulutlarla yanıtladı, / "Daha sonra da gidebilirsin, / hadi şimdi yatağa girip sevişelim./ Hiçbir ölümlü kadın ya da bir tanrıça / kendimi bu kadar arzulu hissetmemi sağlamadı... / Şu anda seni sevdiğim kadar kimseyi sevmedim / Arzunun pençesinde bu kadar tatlı kıvranmadım."/ Ve Hera kandırmaya kararlı yanıtladı, /"Nasıl bir söz bu görkemli efendim / Burda Ida'nın tepesinde birlikte yatmamız / gün ışığında sevişmemiz, / ya bir ölümlü bizi görürse uyurken? / Ve diğer tanrılara gidip anlatırsa? / Asla tekrar kalkıp evime dönemem. / Utanç verici olur. / Ama gerçekten bunu yapmamızı istiyorsanız / Sevgili oğlunuz Hephaestus'un yatak odası var / sizin için inşa edilmişti, kapıları sağlamdır. / Haydi oraya gidip uzanalım / bunu istediğinize göre." / Ve bulutları yöneten Zeus yanıtladı: / "Bir tanrı ya da

Robert Greene

bir ölümlünün görmesinden korkma / Seni öylesine yoğun ve altın bir buluta saracağım ki / Helios bile gözetleyemeyecek bizi / üstelik onun ışığı en keskin görüşlü olanıdır.

-Homeros, *İlyada*

Yorum. Johannes ile Cordelia, Danimarkalı düşünür Søren Kierkegaard'ın otobiyografik sayılabilecek *The Seducer's Diary* adlı romanının (1843) kahramanlarıdır. Son derece deneyimli bir baştan çıkarıcı olan Johannes'in uzmanlığı kurbanlarının beyinleri üzerinde çalışmaktır. Cordelia'ya daha önce kur yapanlar ortak bir hataya düşerek kendilerini empoze etmeye çabalamışlar ve başarısız olmuşlardı. Israrcı davranarak, romantik ilgiyle kurbanlarımızı sarmalayarak onlara sevgimizi gösterdiğimizi düşünürüz. Aslında onlara sabırsızlığımızı ve güvensizliğimizi göstermiş oluruz. Kişiselleştirilmediğinden saldırganca ilgi göstermek hiç de gurur okşayıcı değildir. Denetlenmeyen libidonun iş başında olduğunu kurban derhal fark eder. Johannes ise böyle başlamayacak kadar zekidir. Tam tersine bir adım geriler, soğuk davranır, resmi, gizemli bir erkek izlenimi bırakarak Cordelia'nın merakını uyandırır. Ancak bundan sonra ilk mektubuyla ona sürpriz yapar. Cordelia'nın varsaydığından daha derin bir yönü vardır ve genç kız buna inanınca, hayal gücü genişledikçe genişler. Artık Johannes onu mektuplarıyla sarhoş edebilir, onu bir hayalet gibi izleyen bir varlık yaratabilir. Şiirsel sözcükleri ve imgeleri genç kızın aklından hiç çıkmaz. Baştan çıkarmanın en üst noktası budur: bedeninden önce beynini fethetmek.

Johannes'in öyküsü, mektupların bir baştan çıkarıcının nasıl bir silahı olduğunu gösteriyor. Ama mektupları baştan çıkarma sürecine katmayı öğrenmek çok önemlidir. İlk karşılaşmanızın üstünden birkaç hafta geçmeden önce yazılı iletişime başlamayın. Bırakın kurbanlarınız farklı bir izlenim edinsin: ilgi çekici bir insansınız ama onlara özel olarak ilgi göstermiyorsunuz. Sizi düşünmeye başladıklarını hissettikleri zaman ise ilk mektubunuzla darbeyi indirin. Onlara duyduğunuz arzuyu ifade etme-

niz hem şaşırtacak hem de gururlarını okşayacağından daha fazlasını isteyeceklerdir. Artık mektuplarınızı sıklaştırabilirsiniz, hatta mektuplar kişisel karşılaşmalardan daha sık olmalıdır. Böylece onlara sizi düşünüp idealleştirmeleri için gerekli zamanı tanımış olursunuz. Sık sık görüştüğünüz takdirde bunu yapmaları daha zordur. Büyünüze kapıldıkları zaman da bir adım geriye çekilir, mektupların sayısını azaltır, ilginizi yitirdiğinizi düşünmelerini sağlayarak biraz daha açlığa kapılmalarına neden olursunuz.

Mektuplarınızı kurbanlarınıza saygı gösterecek biçimde düzenleyin. Yazdığınız her şeyin sanki onlardan başka hiçbir şey düşünmüyormuşsunuz gibi algılanmasını sağlayın - sizin arzunuzda kendi yansımalarını göreceklerdir. Herhangi bir nedenle sizden hoşlanmasalar bile, sanki hoşlanıyorlarmış gibi yazın. Unutmayın ki, mektupların sesi onları etkileyecektir. Eğer kullandığınız dil, övgülerde yaratıcı ve şiirsel olursa, istemeseler bile etkilenceklerdir. Asla tartışmayın, asla kendinizi savunmayın, asla onları kalpsiz olmakla suçlamayın. Bu yaklaşım büyüyü bozar.

Konudan konuya atlayan bir mektup düzensiz gibi görünerek duygusallığı belirtir. Öylesine derin bir aşka kapıldınız ki, doğru dürüst düşünemiyorsunuz bile. Düzensiz düşünceler heyecan vericidir. Gerçek haberlere eğilmekle zaman yitirmeyin; duyular ve duygular üzerine yoğunlaşın, farklı çağrışımlar yapan ifadeler kullanın. İpuçları vererek fikirler yerleştirin, tam olarak açıklanmayan kışkırtıcı sözler seçin. Asla söylev vermeyin, entelektüel ya da üstün gibi görünmeyin; kendini beğenmiş gibi görünmek işi bitirir. Sıradan sözcüklere şiirsel bir etki katmak kullandığınız dili sıradanlıktan çıkaracaktır. Duygusallaşmayın - hem yorucu hem de fazlasıyla doğrudan bir yaklaşım olur. Duygularınızı sayıp dökmek yerine, kurbanınızın üstünde yarattığı etkiyi yalnızca ima edin. Okura hayal kuracağı, fanteziler yaratacağı bir boşluk sunmak için belirsiz kalmaya özen gösterin. Mektup yazmanızın amacı kendinizi ifade etmek değil, okuyan kişide çeşitli duygular, arzu ve akıl karışıklığı yaratmaktır.

Kurbanlarınız ister mektuplarında isterse karşılıklı görüşmelerde, sizin düşüncelerinizi yansıtmaya, sözcüklerinizi yinelemeye başlayınca en uygun etkiyi yaratmış olduğunuzu anlarsınız. Bundan sonra daha fiziksel ve erotik düzeye geçebilirsiniz. Cinsel çağrışımlar yapan bir dil kullanabilir ya da daha sık, daha kısa daha düzensiz mektuplarla cinselliği ima edebilirsiniz. Kısacak bir nottan daha erotik bir şey olamaz. Düşünceleriniz tamamlanmamıştır, ancak karşınızdaki kişi tamamlayabilir.

Antonius: Dostlar, Romalılar, vatandaşlar, beni dinleyin:/ Ben Caesar'ı gömmeye geldim, övmeye değil./ İnsanların yaptıkları fenalıklar arkalarında yaşar; / iyilikler çok zaman kemikleriyle birlikte gömülür./ Haydi Caesar'ınkiler de öyle olsun... / Ben Brutus'un dediklerini çürütmek için söz söylemiyorum / buraya bildiklerimi söylemeye geldim./ Bir zamanlar siz onu hep severdiniz, bu sebepsiz değildi; / öyleyse sizi yas tutmaktan alakoyan nedir? / Ey iz'an! Sen hoyrat hayvanlara sığınmışsın, insanlar da muhakemelerini kaybetmiş!/ Beni affedin./ Kalbim tabudun içinde, şurda Caesar'ın yanında. / Tekrar bana gelinceye kadar beklemeliyim... / Vatandaş: Zavallı! Ağlamaktan gözleri kor gibi kızarmış. / Vatandaş: Roma'da Antonius'dan asil bir insan daha çıkmaz. / Vatandaş: İşte bakın, gene söylemeye başlıyor. / Antonius: Daha dün Caesar'ın sözü dünyaya bedeldi;/ şimdi şurada yatıyor / ve kendisine saygı gösterecek biri çıkmıyor. / Ah efendiler! Sizin yüreklerinizle fikirlerinizi ayaklandırıp / öfkeye sürükleyecek yaradılışta olsaydım / şerefli insanlar olduğunu bildiğiniz Brutus'a ve Cassius'a karşı haksızlık etmiş olurdum. / Ben onlara haksızlık edecek değilim... / Ama Caesar'ın mührünü taşıyan bir kâğıdı çekmecesinde buldum;/ vasiyetnamesi./ Burada okuyacak değilim, / vatandaşlar bunu duysa gidip Caesar'ın ölüsüne koşarlar, yaralarını öperler / peçetelerini kutsal kanına batırırlar... / Vatandaş : Vasiyatnamiyi dinlemek istiyoruz. / Okuyun Marcus Antonius./ Vatandaşlar: Vasiyatname! Vasiyetname! Caesar'ın vasiyetnamesini dinlemek istiyoruz. / Antonius: Sabredin nazik

dostlarım./ Okumamalıyım. / Caesar'ın sizi ne kadar sevdiğini öğrenmeniz doğru olmaz. / Sizler odun değil, taş değil, insansınız. / Ve insan olduğunuz için Caesar'ın vasiyetnamesini dinlemek / sizi tutuşturur, çıldırtır. / Onun mirasçıları olduğunuzu bilmemeniz daha iyi olur. / Eğer bunu bilirseniz, bundan neler çıkacaktır?... / Eğer gözlerinizde yaş varsa, şimdi dökmeye hazır olun. / Hepiniz bu pelerini tanırsınız. Hatırlıyorum / Caesar'ın bunu ilk kez giyişini... / Bakın işte burdan Cassius'un hançeri delmiş? Bakın kıskanç Casca nasıl bir delik açmış. / İşte şurdan çok sevdiği Brutus vurmuş; / Ve lanetli hançerini geri çekerken, / Bakın Caesar'ın kanı peşinden akmış... / Bilirsiniz Brutus, Caesar'ın meleği idi. / Siz tanrılar hak verin, Caesar'ın onu ne kadar sevdiğine! / En acımasız darbe işte buydu / Soylu Caesar onun vurduğunu görünce / hainlerin hançerlerinden daha güçlü olan nankörlük / onu yere serdi.../ Şimdi ağlıyorsunuz ve ben acının şiddetini duyduğunuzu anlıyorum. / Bunlar dostların gözyaşları. / Merhametli insanlar, siz yalnızca Caesar'ın giysisindeki izleri görünce ağlıyorsunuz. / Kendisi ise şurda, hainlerin eliyle delik deşik edilmiş.

-William Shakespeare, ***Julius Caesar***

Sganarelle, Don Juan ile konuşuyor: Demek istediğim şu ki... ne demek istediğimi bilmiyorum; çünkü sözcükleri öyle çeviriyorsun ki, haklı gibi görünüyorsun ama aslında haklı değilsin. Dünyanın en güzel düşüncelerine sahiptim ve senin sözlerin hepsini birbirine karıştırdı.

-Molière

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

Genellikle konuşmadan önce pek düşünmeyiz. Aklına geleni düşünmeden söylemek insanoğlunun doğasında vardır ve aklımıza ilk gelenler kendi hakkımızdadır. Duygularımızı, fikirlerimizi, düşüncelerimizi aktar-

mak, ayrıca sızlanmak ve tartışmak için sözcükleri kullanırız. Bunun nedeni genel olarak kendimizle meşgul olmamızdır; en çok ilgimizi çeken kişi yine kendi benliğimizdir. Belirli bir dereceye kadar bu durum kaçınılmazdır, yaşamımızın büyük bir bölümünde bunun bir ters yönü yoktur; bu biçimde gayet rahat idare ederiz. Ne var ki, konu baştan çıkarma olunca potansiyelimizi kısıtlar.

Kendi benliğinizin dışına çıkıp, karşınızdaki kişinin psikolojisini delme yeteneğine sahip olmadan baştan çıkaramazsınız. Baştan çıkartıcı konuşmanın anahtarı söylediğiniz sözler ya da sesinizin kışkırtıcı oluşu değil, görüş açınız ve alışkanlıklarınızdaki radikal değişimlerdir. Aklınıza ilk geleni söylemekten kendinizi alakoymayı öğrenmeli, fikirlerinizi açıklamaktan, gevezelik etmekten vazgeçmelisiniz. Sözcükleri, gerçek düşünce ve duygularınızı aktaracak bir araç olarak görmek yerine, sarhoş edici, keyiflendirici, akıl karıştırıcı olarak görmelisiniz.

Sıradan konuşma ile baştan çıkarıcı konuşma arasındaki fark, gürültü ile müzik arasındaki farka benzer. Gürültü çağdaş yaşamın ayrılmaz bir parçasıdır, insanı sinirlendirir ve eğer becerebilirsek, duymazlıktan gelmeyi yeğleriz. Sıradan konuşmalarımız da gürültü gibidir - kendimizden söz ettiğimiz sürece insanlar da düşüncelerine dalıp bizi yarım kulakla dinlerler. Ara sıra kulaklarına onları ilgilendiren bir şey çalınınca, dikkat ederler ama biz tekrar kendi hakkımızdaki başka bir öyküye başlayınca dikkatleri dağılır. Erken çocukluk döneminde bu tip gürültüleri (özellikle ebeveynlerimizden geldiği zamanlar) duymazlıktan gelmeyi öğreniriz. Buna karşılık müzik baştan çıkarıcıdır ve içimize kadar işler.

Zevk vermesi için yaratılmıştır. Bir melodi ya da bir ritim günlerce damarlarımızda dolaşır, duygularımızı değiştirir, rahatlatır ya da heyecanlandırır. Gürültü yerine müzik yaratmak için insanların kendi yaşamlarıyla bağlantılı, hoşuna gidecek, gururunu okşayacak sözler söyleyin. Eğer sorunları çoksa, dikkatlerini kendilerinden uzak bir noktada yoğunlaştırıp eğlendirici, zeki espriler yaparak ya da geleceğin parlak ve umut-

lu görünmesini sağlayarak düşüncelerini başka yöne çekebilirsiniz. Vaatler ve övgüler herkesin kulağına müzik gibi gelir. Bu dil insanları duygulandırmak ve savunmalarını indirmek için yaratılmıştır. Doğrudan doğruya onlara hitap etmeyen ama hoşlarına giden bir dildir.

İtalyan yazar Gabriele D'Annunzio fiziksel açıdan hiç çekici değildi ama kadınlar ona karşı koyamıyorlardı. Onun Don Juan olarak ününü bilen ve bu nedenlerle hoşlanmayanlar (örneğin aktrist Eleanora Duse ve dansçı Isadora Duncan) bile büyüsüne kapılıyorlardı. İşin sırrı kadınları sarıp sarmalayan sözcüklerin akışındaydı. Sesi melodikti, dili şirseldi ve en kötüsü nasıl iltifat edeceğini çok iyi biliyordu. Övgüleri doğruca kadınların, onay bekleyen en zayıf noktalarına nişan alıyordu. Çok güzel bir kadın kendi zekâsına güvenmiyor mu? D'Annunzio, onun güzelliği yerine zekâsına hayran olduğunu söylerdi. Onu edebiyattan bir kahramana ya da özenle seçilmiş mitolojik bir figüre benzetirdi ve böylece kadının egosu iki katına yükselirdi.

İltifat baştan çıkarıcı dilin en saf biçimidir. Amacı bir gerçeği ya da bir duyguyu anlatmak değil, hitap edilen kişinin üzerinde bir etki yaratmaktır. D'Annunzio gibi iltifatlarınızı karşınızdaki kişinin güvensizlik noktalarına yönlendirmeyi öğrenin. Örneğin bir erkek başarılı bir aktörse, profesyonel yetenekleri konusunda kendine güveniyorsa, bu yöndeki iltifatların fazla bir etkisi olmayacak ve belki de tam tersine egosunun okşanmasına gerek duymadığından sözleriniz farklı bir anlam kazanacaktır. Bu aktörün aynı zamanda amatör bir müzisyen ya da ressam olduğunu varsayalım. Bu işi kendi başına, profesyonel destek almadan yapmakta ve başkalarının bu konudan para kazandığını bilmektedir. Müzik ya da resim yeteneği konusundaki iltifatlarınız doğruca beynine kazınacağından size çifte puan kazandıracaktır. Karşınızdaki kişinin egosunun okşanmak isteyen noktalarını araştırın. Başkalarının daha önce fark etmediği bir noktaya olumlu bir nitelik ya da yetenek olarak övgü yağdırmak, güzel bir sürpriz yaratır. Kurbanınızın cazibesinin sizi duygulandırdığını göstermek için konuşurken sesinizin biraz titremesine özen gösterin.

İltifat bir çeşit sözel ön sevişme sayılabilir. Afrodit'in baştan çıkarma gücünün taktığı görkemli kemerden geldiği söylenirdi ve bu kemerin içeriğinde erotik düşüncelerin yolunu açan yumuşak, övgü sözcükleri yer alırdı. Güvensizlikler ve özkuşkular kişinin libidosu üzerinde yıkıcı bir etki yaratır. Övgü sözcüklerinizle kurbanlarınızın kendine güvenlerini sağlayınca, savunma duvarları ortadan kalkacaktır.

Bazen insanın duymak istediği tek şey, köşenin ardında bekleyen belirsiz ama parlak bir geleceğin vaat edilmesidir. Başkan Franklin Delano Roosevelt halka açık konuşmalarında, Büyük Çöküş döneminin sorunlarıyla başa çıkmak için geliştirilen programlara çok az değinip, Amerika'nın görkemli geleceğinin tablosunu çözmeyi yeğlerdi. Don Juan'a ait çeşitli efsanelerde ünlü baştan çıkarıcının kadınların dikkatini onları alıp götüreceği harika bir gelecek üzerinde yoğunlaştırdığı anlatılır. Tatlı sözcüklerinizi kurbanınızın özgün sorunlarına ve fantezilerine uyarlayın. Gerçekleşebilecek bir şeyler vaat edin ama onları düş kurmaya davet ettiğiniz için, fazla ayrıntılı konuşmayın. Eğer gündelik yaşamın sıkıcı rutinlerinden sızlanıyorlarsa, özellikle sizinle birlikte yaşayabilecekleri maceralardan söz edin. Nasıl gerçekleştirilebileceğini açıklamayın, sanki sihirli bir biçimde yakın bir gelecekte şimdiden varolmuş gibi konuşun. İnsanların düşüncelerini bulutlara yükseltirseniz, gevşeyecekler ve savunma duvarları inecektir. Böylelikle manevra yapmanız ve onları yoldan çıkarmanız kolaylaşacaktır. Sözcükleriniz onları yücelten bir ilaç gibi gelecektir.

Konuşmanın en baştan çıkarıcı olmayan biçimi tartışmaktır. Tartışarak kaç tane sessiz düşman yaratırız? İnsanları dinlemeye, biraz mizah duygusuyla ikna etmeye yarayan daha üstün bir yol vardır. On dokuzuncu yüzyılda İngiliz politikacısı Benjamin Disraeli bu oyunun uzmanıydı. Parlamentoda bir suçlama ya da iftiraya yanıt vermemek en büyük hataydı; sessizlik suçlayanın haklı olduğunu gösterirdi. Ne var ki öfkeli bir yanıt vermek, tartışmaya girmek çok çirkin ve savunmacı gibi görünmekti. Disraeli bambaşka bir taktik kullanırdı: sükûnetini korumak. Yanıt verme

zamanı gelince ağır ağır kürsüye yaklaşır, bir an duraklar ve neşeli ya da alaycı bir yanıt verirdi. Herkes gülerdi. Dinleyenleri canlandırınca da düşmanının sözlerini çürütürken, araya eğlenceli sözcükler katar ya da kendini bu sözlerin üstünde bir yerde görüyormuş gibi, çok farklı bir konuya geçerdi. Mizah duygusu kendisine yapılan saldırıların acısını yok ederdi. Gülmenin ve alkışlamanın bir domino etkisi vardır: dinleyenler bir kez güldü mü, bir daha gülecekler demektir. Ve bu neşeli havaya bürününce de, daha kolay dinleyeceklerdir. Hafif dokundurmalar, biraz ironi size onları ikna etme, kendi tarafınıza çekme, düşmanlarınızla alay etme olanağı tanır. İşte bu, tartışmanın baştan çıkarıcı biçimidir.

Julius Caesar'ın öldürülmesinden kısa bir süre sonra, onu öldüren komplucuların başı olan Brutus, öfkeli bir kalabalığa hitap etmek zorunda kaldı. Dinleyenleri mantıklı düşünmeye davet etmek, Roma Cumhuriyeti'ni diktatörlükten kurtarmaya çalıştığını açıklamak istiyordu. İnsanlar bir an için ikna oldular, evet Brutus iyi bir adama benziyordu. Ardından Marcus Antonius sahneye çıktı ve Caesar için bir methiye okudu. Duygularıyla baş edemiyormuş gibi görünüyordu. Kendisinin Caesar'a olan sevgisinden, Caesar'ın Roma halkına olan sevgisinden söz etti. Caesar'ın vasiyetmanesine değinince, halk duymak için sabırsızlandı ama Antonius hayır dedi, eğer okursa Caesar'ın kendilerini ne kadar sevdiğini herkes anlayacak ve bu cinayetin ne kadar alçakça olduğunu görecekti. Halk okuması için tekrar ısrar edince, Antonius, Caesar'ın kan lekeli pelerinini havaya kaldırıp yırtıklarını gösterdi. İşte burdan Brutus büyük generali bıçaklamıştı; Cassius ise şurdan bıçaklamıştı. Sonunda vasiyetnameyi okuyup Caesar'ın Roma halkına bıraktığı serveti açıkladı. Bu öldürücü son darbe oldu - halk komploculara sırtını çevirdi ve linç etmeye gitti.

Antonius zeki bir adamdı, bir kalabalığı nasıl ayaklandıracağını bilirdi. Yunanlı tarihçi Plutakhos'a göre, "Konuşmasının halkı büyülediğini ve sözcükleriyle duygulandırdığını görünce, Caesar için övgülerine biraz acıma kattı ve karşılaştığı kadere öfkesini açıkladı." Baştan çıkarıcı konuşmalar insanların duygularına hitap eder çünkü duygularına kapılanları al-

datmak daha kolaydır. Antonius halkı ayaklandırmak için çeşitli araçlar kullandı: sesindeki titreyiş, dalgın ve ardından öfkeli ses tonu derhal dinleyenlere bulaştı. Ayrıca vasiyetnameyi okumayı en sona bırakırken, halkın iyice galeyana geleceğini biliyordu. Pelerini göstermesi ise yarattığı imgelerin güçlenmesini sağladı.

Belki bir kalabalığı çıldırtmak değil yalnızca insanları kendi tarafınıza çekmek istiyorsunuz. Stratejinizi ve sözcüklerinizi dikkatle seçin. Belki fikirlerinizi açıklamanın, insanları mantıklı düşünmeye yönlendirmenin daha iyi olduğuna inanabilirsiniz. Ama dinleyenlerin ileri sürülen bir savın mantıklı olup olmadığına karar vermeleri zordur. Dikkatle dinlemek için sözlerinizin üzerinde yoğunlaşmaları gerekir ki, bu da çok zordur. Çeşitli dürtüler insanların dikkatini dağıtır ve konuşmanızın bir kısmını kaçırırlarsa, akılları karışır, zekâ açısından kendilerini daha aşağıda hissederler ve güvensizliğe kapılırlar. İnsanların beyinleri yerine yüreklerine hitap etmek daha ikna edicidir. Herkes duyguları paylaşır ve hiç kimse kendini duygulandıran bir konuşmacının yanında aşağı görmez. Aynı duygular herkese bulaştığından kalabalık birbirine kenetlenir. Antonius, Caesar'dan söz ederken, sanki kendisi de dinleyenler de cinayeti Caesar'ın bakış açısından görüyormuş gibi davranmıştı. Bundan daha kışkırtıcı ne olabilir? Dinleyenlerin söylediklerinizi hissedebilmeleri için değişik perspektifler kullanın. Yaratacağınız etkileri düzene koyun. Bir tek nokta üzerinde durmaktansa bir duygudan diğerine geçmek daha etkilidir. Antonius'un Caesar için duyduğu sevgi ile katillere karşı kapıldığı öfke arasındaki tezat, bir tanesinin üzerinde fazla durmasından çok daha etkili olmuştu.

Güçlü duyguları uyandırmaya çalışın; dostluktan, fikir ayrılığından değil, sevgiden ve nefretten söz edin. Aktarmaya çabaladığınız duyguların bir kısmına kapılmanızın da yararı vardır; böylelikle daha inandırıcı olursunuz. Duygulara kapılmak zor değildir: konuşmaya başlamadan önce sevmenin ya da nefret etmenin nedenlerini gözünüzün önüne getirin.

Eğer gerekirse, geçmişinize ait sizi öfkelendiren anılarınızı düşünün. Duygular bulaşıcıdır; eğer siz ağlıyorsanız, karşınızdakini de ağlatmak kolaydır. Sesinizi bir müzik aleti olarak kullanın ve duyguları aktarmak için eğitin. Dürüst görünmesini öğrenin. Napoleon kendi döneminin en yetenekli aktörlerini gözlemler ve yalnız olduğu zamanlar duygularını sesine yerleştirmenin provasını yapardı.

Baştan çıkarıcı konuşmanın hedefi gençlde bir cins hipnotizma yaratmaktır: insanların aklını çeliyor, savunma duvarlarını indiriyor, önerilere daha açık biçime getiriyorsunuz. Bir hipnotizmacının karşısındaki kişiyi uyutmasının temeli olan tekrarlamaları ve olumlamaları öğrenin. Tekrarlamalar genellikle duygusal içeriği olan "vergiler", "liberaller", "iki yüzlüler" gibi aynı sözcüklerin yinelenmesine dayanır. Bunun etkisi büyüleyicidir - yeterince sık tekrarlandığında fikirleri insanların bilinçaltına sürekli olarak yerleştirmek kolaydır. Olumlama, tıpkı bir hipnotizmacının emirleri gibi güçlü, olumlu tümcceleri yinelemektir. Baştan çıkarıcı konuşma, binlerce günahı örten bir cesarete sahip olmalıdır. Dinleyenler cüretkâr sözlerinizin etkisinde kalınca, doğru olup olmadıklarını düşünecek zamanı bulamazlar. Asla, "Karşı tarafın akıllıca bir karar verdiğini düşünmüyorum," demeyin. "Daha iyisine layık olmalıyız," ya da, "İşleri berbat ettiler," deyin. Olumlama içeren konuşma aktif bir dildir, fiiller, emirler ve kısa cümlelerle yüklüdür. "İnanıyorum ki", "belki", "bana kalırsa" gibi sözcüklerden kaçının. Doğruca yüreklerine hitap edin.

Farklı bir dil konuşmasını öğreniyorsunuz. Çoğu insan sembolik bir dil kullanır - sözleri, gerçek olan duyguları, fikirleri, inançları simgeler. Ya da gerçek dünyadaki somut şeyleri gösterir. ("Sembolik" sözcüğünün kökeni, Yunancada "bir şeyleri bir araya getirmek" anlamındaki sözcüktür. Bu durumda bir sözcük ile gerçek bir şey bir araya gelmektedir.) Baştan çıkarıcı olarak siz, *diabolik* bir dil kullanıyorsunuz. Sözcükleriniz somut şeyleri simgelemiyor. Sözcüklerin tınısı, uyandırdığı duygular simgeselliklerinden daha önemlidir. ("Diabolik" sözcüğünün en derin anlamı, ayırmak, birbirinden uzaklaştırmaktır. Burada da sözcüklerle gerçekler

birbirinden ayrılmaktadır.) İnsanlar sizin tatlı dilinize, yarattığı yanılsamalara, fantezilere ne kadar odaklanırsa, gerçeklerle ilişkileri o kadar azalır. Onları yükselttiğiniz bulutların arasından gerçeklerle gerçekdışıları, doğrularla doğru olmayanları ayırt etmeleri zordur. Sözcükleriniz belirsiz olursa, insanlar ne dediğinizden kesin emin olamazlar. Onları şeytanca, diabolik dille sarmalayınca, sizin manevralarınız ya da baştan çıkarma eyleminizin sonuçları üzerinde odaklanamazlar. Kendilerini yanılsamalara ne kadar bırakırlarsa, onları yoldan çıkarmanız ve baştan çıkarmanız o kadar kolaylaşacaktır.

Simge. *Bulutlar. Bulutların içinde kesin biçimleri görmek zordur. Her şey belirsizdir; hayal dünyası istediği gibi gelişir, olmayanları bile görür. Yollarını daha kolay kaybedecekleri için sözcükleriniz, insanları bulutlara yükseltmelidir.*

Tersine Çevirmek

Süslü bir dil kullanmayı baştan çıkarma ile karıştırmayın: süslü bir dil kullanırken insanları sinirlendirme, kendini beğenmiş gibi görünme riskleri taşıyorsunuz. Aşırı laf kalabalığı bencilliğin, doğal eğilimleri denetleyememenin göstergesidir. Az konuşmanın anlamı daha yüklüdür; uçucu, belirsiz, anlamlı cümleler dinleyicilere hayal kurmaları için, abartılı, kendine düşkünlük dolu cümlelerden daha fazla olanak verir.

Öncelikle kurbanlarınızın kulaklarına hangi sözlerin daha zevkli geleceğini düşünmelisiniz. Sessizliğin daha iyi sonuç verdiği durumlar da olacaktır. Söylemedikleriniz kışkırtıcı ve zarif olacağından, sizi gizemli gösterecektir. On birinci yüzyıl Japon sarayının *The Pillow Book of Sei Shonagon* adlı günlüğünde, danışmanYoshichika, arabanın içinde sessizce oturan güzel hanıma ilgi duyar. Kadına bir not gönderir, kadın da yanıtını verir. Gerçi notu yalnızca kendisi okur ama gösterdiği tepkiden kötü, zevksiz bir yazı olduğunu herkes anlamıştır. Güzelliğinin etkisini göl-

geler. Shonagon şöyle yazıyor: "İnsanların yanıt vermemenin kötü bir yanıt vermekten daha iyi olduğunu söylediklerini duydum." Eğer güzel konuşamıyorsanız, baştan çıkarıcı konuşma konusunda ustalaşamıyorsanız, en azından dilinizi tutmayı öğrenin - gizemli bir varlık gibi görünebilmek için sessizliği kullanın.

Baştan çıkarmanın bir hızı ve ritmi vardır. Birinci aşamada tedbirli ve dolaylı davranıyorsunuz. Çoğunlukla amacınızı gizlemek, bilinçli olarak seçilmiş yalın sözcüklerle kurbanınızı rahatlatmak en iyisidir. Sohbetleriniz zararsız, hatta biraz sıradan olmalıdır. İkinci aşamada ise saldırıya geçtiğiniz için baştan çıkarıcı dili kullanmanın zamanı gelmiştir. Kurbanlarınızı kışkırtırıcı sözler ve mektuplarla sarmalamak hoş bir sürpriz olacaktır. Birdenbire ortaya çıkan bunca şiirselliğe, sarhoş edici sözlere kendilerinin esin kaynağı olduğunu düşünmek hoşlarına gidecektir.

11

Ayrıntılara Özen Gösterin

Tumturaklı sözler, gösterişli davranışlar kuşku uyandırır: memnun etmek için niçin bu kadar çabalıyorsunuz? Baştan çıkarmanın belli belirsiz hareketleri, gelişigüzel yaptığınız şeyler gibi ayrıntıları genelde daha çekici ve açıklayıcıdır. Özenle seçilmiş küçük armağanlar, hoşlarına gidecek giysiler, takılar, onlara zaman ayırdığınızı gösteren davranışlar gibi sevimli, küçük ritüellerle kurbanlarınızın aklını çelin. Onların tüm duyuları sizin ayarladığınız ayrıntılara takılacaktır. Gözlerini kamaştıracak olaylar yaratın, gördükleriyle büyülenince, sizin esas amacınızı fark etmeyeceklerdir. Ayrıntılar aracılığıyla en uygun duyguları aktarmayı öğrenin.

Büyüleyici Etki

1898 Aralık'ta Çin'deki yedi önemli batı ülkesinin büyükelçilerinin eşlerine garip bir davetiye geldi: altmış üç yaşındaki Dul İmparatoriçe Tzu Hsi, Pekin'deki Yasak Kent'te onların onuruna bir ziyafet veriyordu. Büyükelçiler çeşitli nedenlerle imparatoriçeden hoşlanmıyorlardı. İmparatoriçe Çin'i on yedinci yüzyılın başlarında işgal edip Ching Hanedanlığı'nı kurmuş ve yaklaşık üç yüz yıldır iktidarda bulunan, kuzeydeki Manchu ırkına mensuptu. 1890'lara gelindiğinde, Batılı güçler geri kalmış kabul ettikleri ülkeyi parçalamaya başlamışlardı. Çin'in ilerlemesini istiyorlardı ama Mançular çok muhafazakâr olduklarından tüm reformlara karşı duruyorlardı. 1898 yılının başında dul imparatoriçenin yetmiş yedi yaşındaki yeğeni İmparator Kuang Hsu, Batı'nın onayıyla bir dizi reform başlatmıştı. Reform sürecinin yüzüncü gününde Yasak Kent'ten Batılı büyükelçilere imparatorun çok hasta olduğu ve dul imparatoriçenin iktidarı ele geçirdiği haberi geldi. Bir komplo kokusu almışlardı: imparatoriçe herhalde reformları durdurmak için harekete geçmişti. İmparatora belki kötü davranılıyordu, belki zehirlenmişti - hatta ölmüş bile olabilirdi. Eşleri olağandışı ziyaret için hazırlanırken, dul imparatoriçeye güvenmemeleri konusunda büyükelçiler tarafından uyarıldılar. Acımasız, kurnaz bir kadın olan imparatoriçe hiç yoktan yükselmiş, daha önceki imparatorun metresi olarak büyük bir güç elde etmişti. Çin halkı imparatordan çok ondan korkuyordu.

Kararlaştırılan günde kadınlar, göz alıcı üniformaları içindeki harem ağaları tarafından tahtercvallilerle Yasak Kent'e götürüldüler. Büyükelçilerin eşleri günün Batı modasına uygun daracık korseler, kabarık kollu uzun kadife elbiseler, tüylerle bezenmiş yüksek şapkalara bürünmüşlerdi. Yasak Kent halkı giysilerine hayretle bakarken en çok da göğüslerinin göze çarpacak biçimde sergilenmesine şaşırmıştı. Toplantı salonunda prensler, prensesler ve daha düşük düzeydeki soylular onları karşıladı. Çinli kadınlar mücevherlerle süslü, yüksek, siyah şapkaları ve hiyerarşik sıralamalarını gösteren renklerdeki geleneksel Mançu giysileriyle gökkuşağını çağrıştırıyorlardı.

İçinde oturduğu tekne, yaldızlı bir taht gibi / pırıl pırıl yanıyordu suya. Dövme altındandı teknenin pruvası;/ Mor yelkenler öylesine kokuluydu ki, / esen rüzgârlar sarhoş oluyordu. / Gümüştendi teknenin kürekleri, / flüt sesiyle batıp çıkarak suya, / hızlandırıyorlardı darbelerine âşık olan suları. / O'na gelince, kelimeler yetmez tanımlamaya; sırmalı tentenin altında uzanırken, / düşlerimizdeki Venüs'den daha güzeldi. / İki yanında, gülümseyen Aşk Melekleri gibi / gamzeli erkek çocuklar duruyordu. / Rengârenk yelpazelerin esintisi / serinlettiği zarif yanakların parlaklığını / bir arttırıyor, bir azaltıyordu... / Su Perilerine benziyordu cariyeleri, /deniz kızları gözlerinin içine bakıyor, / eğilmiş emirlerini bekliyorlardı./ Dümende bir deniz kızı vardı, / ipek donanım çiçek yumuşaklığındaki ellerin / dokunuşuyla kabarıyordu. / Tekneden yükselen garip, görünmez bir koku / yakındaki rıhtımları dolduruyordu. / Kent boşalmış, halkı onu görmeye gelmişti. / Meydandaki tahtında Antonius yalnız kalmış, / havaya ıslık çalıyordu. / Ama hava bile yerini boşaltıp / Cleopatra'yı görmeye gitmiş / ve doğada bir yokluk yaratmış.

-William Shakespeare, ***Antonius ve Cleopatra***

Büyükelçilerin eşlerine incecik porselen fincanlarda çay ikram edildi ve ardından dul imparatoriçenin yanına götürüldüler. Gördükleri manza-

ra soluklarını kesti. İmparatoriçe mücevherlerle süslü Ejderha Tahtı'nda oturuyordu. Ağır brokar bir elbise giymiş, pırlantalar, inciler, yeşim taşlarıyla süslü gözalıcı bir başlık takmıştı ve boynunda bir örnek incilerden oluşan upuzun bir kolye vardı. Ufak tefek bir kadındı ama bu giysilerle tahtta otururken dev gibi görünüyordu. Hanımları sıcak, içten bir gülümsemeyle karşıladı. Yanındaki daha alçak tahtta oturan imparator yeğenini gören Batılı kadınlar derin bir soluk aldılar. İmparatorun yüzü solgundu ama onları içtenlikle karşılaşken neşeli gibi görünüyordu. Belki de yalnızca biraz hastaydı.

İmparatoriçe yedi kadının elini teker teker sıktı ve her seferinde yanında duran harem ağasının uzattığı inci taşlı altın yüzüğü avucuna bıraktı. Tanışma faslı sona erince büyükelçi eşleri başka bir salona alındılar ve tekrar çay ikram edildi. Ardından geçtikleri ziyafet salonunda dul imparatoriçe imparatorluk rengi olan sarı saten kaplı bir koltukta oturuyordu. Konuşurken sesinin çok güzel olduğunu fark ettiler. (Söylediklerine göre sesinin güzelliğiyle kuşları ağaçlardan indirebilirdi.) Sohbetin sonunda tekrar konuklarının elini sıktı ve duygu yüklü bir sesle onlara, "Bir aile; herkes bir tek aile," dedi. İmparatorluk tiyatrosunun sahnelediği bir oyunu izledikten sonra imparatoriçe konuklarını bir kez daha kabul etti. Batı ülkelerinde alışık oldukları düzeyde olmayan tiyatro oyunundan dolayı kadınlardan özür diledi. Bir kez daha çay ikram edildi ve Amerikan büyükelçisinin karısının bildirdiğine göre, "imparatoriçe yaklaştı ve her fincandan bir yudum içip fincanın öteki tarafını dudaklarımıza yaklaştırıp tekrar, "Bir aile; herkes bir tek aile," dedi. "Konuklara başka armağanlar da verildi ve tekrar tahtırevallilere binip Yasak Kent'ten dışarı çıkarıldılar.

Kadınlar imparatoriçe konusunda yanılmış olduklarını büyük bir içtenlikle kocalarına anlattılar. Amerikan büyükelçisinin karısı, "Son derece mutlu ve neşeliydi; yüzü iyi niyetle ışıldıyordu. Bir tek acımasızlık belirtisi yoktu... Davranışları özgür ve sıcaktı... majestelerine hayran kaldık ve Çin için büyük umutlarla ayrıldık," diye bildirdi. Büyükelçiler ülkeleri-

ne imparatorun sağlığının iyi olduğunu ve imparatoriçeye güvenilebileceğini rapor ettiler.

Edo'nun eğlence bölgesinin görkemli günlerinde yaşayan Sakakura adındaki moda uzmanı, ünlü saray kadını Chitosé ile yakın dost olmuştu. Bu kadın saki içmeyi çok severdi yanında da Doğu yöresindeki Mogami Nehri'nden avlanan çiçek-yengeçi denen minik yengeçleri tuzla salamura ederek yerdi. Bunu bilen Sakakura, Kano Okulu'ndan bir ressama kadının bambu armasını altın tozuyla bu yengeçlerin minik kabuklarının üzerine yapmasını sipariş etti ve Chitosé'nin yengeçsiz kalmaması için yıl boyunca teker teker armağan etti.

-Ihara Saikaku, ***The Life of an Amorous Woman and Other Writings***

Yorum. Çin'deki yabancılar, Yasak Kent'te olup bitenleri bilmiyorlardı. Aslında imparator halasının tutuklanması ve öldürülmesi için bir komplo kurmuştu. Konfüçyus öğretilerine göre korkunç bir suçtu ve bunu öğrenen imparatoriçe yeğenine kendi isteğiyle tahttan ayrıldığını bildiren belgeyi imzalatmış, göz hapsine aldırmış ve dış dünyaya onun hasta olduğunu bildirmişti. Cezasının bir parçası olarak imparator devlet davetlerinde yer alacak ve hiçbir şey olmamış gibi davranacaktı.

Dul imparatoriçe barbar kabul ettiği Batılılardan nefret ediyordu. Büyükelçilerin eşlerinin çirkin giysilerinden ve sırıtık davranışlarından hoşlanmıyordu. İmparatorun öldürülmesi halinde ülkeyi işgal etmekle tehdit eden Batılı güçlere karşı bu ziyafet bir gösteri, bir baştan çıkarma olgusu olarak düzenlenmişti. Baştan çıkarmanın amacı basitti: büyükelçilerin eşlerinin gözlerini renklerle, tiyatro oyunuyla, gösterişle kamaştırmaktı. Ayrıntılar konusunda uzman olan imparatoriçe bu amaca ulaşmak için tüm yeteneklerini kullanmıştı. Göstcrişli manzaraları belirli bir sırayla düzenlemişti: önce üniformalı harem ağaları, ardından geleneksel başlıklı Mançu kadınları ve sonunda da kendisi. Tümüyle bir tiyatro oyunu gibiydi ve görenleri etkiliyordu. Sonra imparatoriçe armağanlar, sıcak

karşılamalar, imparatorun güvence veren görünümü, çaylar ve eğlencelerle gösterişi insancıl bir boyuta indirmişti ve sunduklarının hiçbiri Batı'dakilerin altında kalmıyordu. Ziyafetin sonunda ise çay fincanlarını paylaşarak yine küçük bir oyun sergilemiş ve daha görkemli armağanlar sunmuştu. Ayrılırken konukların başı dönmüştü. Böylesine egzotik bir görkemle daha önce hiç karşılaşmadıklarından, tüm ayrıntıları imparatoriçenin büyük bir özenle hazırladığını fark etmemişlerdi. Gördüklerinin çekiciliğine kapılıp imparatoriçeye tam da istediği gibi mutluluk duygularını ve takdirlerini yansıtmışlardı.

İnsanların aklını çelmenin (baştan çıkarma aklını çelmektir) anahtarı, gözlerini, kulaklarını ayrıntılarla, küçük ritüellerle, renkli nesnelerle doldurmaktır. Ayrıntılar her şeyin gerçek ve değerli gibi görünmesini sağlar. Minik davranışlardan oluşan bir ritüeli izlemek çok keyiflidir. Mücevherler, güzel bir dekorasyon, giysilerin renkleri gözleri kamaştırır. Çocukluğumuzdan kalma bir zayıflıktır aslında: tablonun bütünü yerine keyifli küçük ayrıntıların üzerinde yoğunlaşmayı yeğleriz. Ne kadar çok duyuya hitap ederseniz, etkisi o kadar fazla olacaktır. Baştan çıkarma olgunuzda kullandığınız armağanlar, giysiler gibi nesneler kendi dillerini konuşur ve bu dil çok etkilidir. Asla bir tek ayrıntıyı ihmal etmeyin ya da şansa bırakmayın. Her şeyi bir gösteriş biçimine getirirseniz, hiç kimse sizin ne kadar manevracı olduğunuzu anlamayacaktır.

Daha önce âşık olmuş erkeklere bakılırsa, en sağlam görüş, giysileri içindeki bir kadınla kıyaslanabilecek hiçbir şeyin bulunmadığıdır. Ne var ki, bir erkeğin kadının giysilerini ne kadar buruşturduğunu, altın, gümüş işlemeli görkemli kumaşlara, süslere, ipeklere, incilere, değerli taşlara ne kadar zarar verdiğini düşününce, istediği kadar güzel olsun, bir köle kıza ya da aynı düzeydeki bir kadına oranla çok daha fazla arzuladığı görülür. • Bir zamanların Venüs'ü, güzelliğinin ara sıra, bu kadar güzel giyinip, süslenip, tatlı kokusu yüz adımdan öteden hissedilmeseydi, bunca arzulanır mıydı? Parfüm kokusunun aşkı nasıl kışkırttığı her zaman

bilinir. • Bu nedenle Roma'nın imparatoriçeleri ve ünlü kadınları tıpkı Fransızlar, İtalyanlar ve İspanyollar kadar parfüm kullanır. Üstelik İtalyan ve İspanyol kadınları çok eskilerden beri giyime, süse, lükse Fransızlardan daha fazla düşkündüler ve artık Fransız güzelleri de onların ustalıkla hazırlanmış modellerini ve elişilerini kopya ediyorlar. Ayrıca İspanyol ve İtalyanlar her şeyi eski Romalı kadınların heykellerinden öğreniyorlar. Bir erkek onlara dikkatle bakarsa, giysi ve saç modellerinin aşkı çağrıştırdığını görecektir.

-Seigneur de Brantôme, ***Lives of Fair&Gallant Ladies***

Duyumsal Etki

Onuncu yüzyılın sonlarında Japonya'daki Heian sarayının yaşlı ama hâlâ yetenekli bir baştan çıkarıcısı olan Prens Genji'ye bir ulak, gençliğinde ilişki kurduğu kadınlardan birinin aniden ölüp Tamakazura adlı kızını öksüz bıraktığını bildirdi. Gerçi Genji, kızın babası değildi ama yine de saraya getirtip vasisi olmaya karar verdi. Tamakazura'nın gelişinden kısa bir süre sonra en üst düzeydeki erkekler ona kur yapmaya başladılar. Sarayın en yakışıklı erkeği olan Genji, onun bugüne dek görmediği kendi kızı olduğunu söylediğinden herkes çok güzel olduğunu düşünüyordu. (O tarihte erkekler evlenmeden önce kızların yüzünü göremezlerdi. Kuramsal olarak ancak kız bir kafesin ardında otururken konuşabilirlerdi.) Genji kızla ilgilendi, aldığı aşk mektuplarını ayırmasına yardım etti, hangisinin daha doğru bir eş olacağı konusunda öğütler verdi.

Tamakazura'nın koruyucusu olarak yüzünü görebildiğinden gerçekten de güzel olduğunu biliyordu. Ve ona âşık oldu. Bu harika yaratığı bir başka erkeğe vermek ne kadar kötü, diye düşündü. Bir gece kızın çekiciliğine dayanamayarak elini tuttu ve bir zamanlar âşık olduğu annesine ne kadar benzediğini söyledi. Tamakazura heyecan yerine korkudan titriyordu. Gerçi Genji, babası değildi ama koruyucusu olarak peşinde koşma-

malıydı. Çok güzel bir geceydi ve kızın hizmetçileri yakınında değildi. Genji sessizce parfümlü pelerinini sırtından attı ve kızı yanına çekti. Tamakazura ağlamaya başlayıp ona karşı koydu. Daima bir beyefendi olan Genji, onun isteklerine saygı duyduğunu, her zaman kendisiyle ilgileneceğini, korkmaması gerektiğini söyledi ve yanından ayrıldı.

Birkaç gün sonra yine genç kıza aşk mektuplarıyla ilgili yardım ederken küçük kardeşi Prens Hotaru'dan gelen mektup dikkatini çekti. Mektubunda Hotaru, kendisiyle konuşacak ve duygularını anlatacak kadar yaklaşmadığı için genç kıza sitem ediyordu. Sarayın törelerine alışkın olmayan Tamakazura çekinmiş ve mektuba yanıt vermemişti. Ona yardımcı olmak istercesine Genji, uşaklarından birine genç kızın adına Hotaru'ya bir mektup yazdırdı. Çok güzel kokulu bir kâğıda yazılan mektup prensi sıcak bir biçimde ziyarete davet ediyordu.

Hotaru kararlaştırılan saatte geldi. Son derece gizemli, kışkırtıcı bir tütsü kokusu aldı. (Tütsünün kokusuna Genji kendi parfümünü karıştırmıştı.) Tamakazura'nın ardında oturduğu kafese yaklaşıp aşkını ilan etti. Genç kız sesini çıkarmadan daha uzaktaki bir kafesin arkasına çekildi. Birdenbire sanki bir meşale yakılmış gibi ani bir ışık parladı ve kızın profilini gören Hotaru, tahmin ettiğinden çok daha güzel olduğunu anladı. Ani, gizemli ışık parlaması ve âşık olduğu kızın yüzünü bir an görmesi prensin çok hoşuna gitmişti. Şimdi ona gerçekten âşıktı.

Hotaru yılmadan genç kıza kur yapmaya başladı. Bu arada Genji'nin artık peşinde koşmadığına inanan Tamakazura koruyucusuyla daha sık görüşmeye başladı ve küçük ayrıntılar dikkatini çekti. Genji'nin giysileri sanki dış dünyalara ait eller tarafından boyanmış gibi parlak renklerle ışıldarken Hotaru'nun giysileri daha sıradandı. Genji'nin giysilerinden yükselen parfüm kokuları neredeyse insanı sarhoş ediyordu. Başka hiç kimsede böyle bir parfüm yoktu. Hotaru'nun mektupları hep kibar ve düzgün yazılmıştı ama Genji'nin boyanmış kokulu kâğıtlara yazdığı mektuplar, her seferinde duruma uygun düşen şiirlerle süsleniyordu. Ayrıca

Genji yabanıl karanfil gibi bazı çiçekler yetiştiriyor ve kendine özgü çekiciliğini simgeler gibi ara sıra armağan olarak veriyordu.

Saraya gelişinden yıllar sonra Kuei-fei'nin, mevsimin çiçeklerinden esinlenerek çizilen giysilerini hazırlamak görevi çok sayıda saraylı genç kıza verildi. Örneğin ilkbaharda kutlanan Yılbaşı için kayısı, erik ve nergis; yaz için nilüfer; sonbahar için şakayık; kış için ise krizantem seçiliyordu. Kuei-fei mücevherler arasında en çok inciyi severdi ve dünyanın en güzel incileri sayısız giysisini süslemek üzere saraya gönderildi. • Kuei-fei, güzel ve pahalı olan her şeyin hayata geçmiş biçimi gibiydi. Kralların, prenslerin, saray mensuplarının ya da hizmetkârların onu gördükleri anda çekiciliğine kapılmasına şaşmamak gerekirdi. Ayrıca çok yetenekli bir kadındı ve doğal becerilerini en iyi biçimde kullanmasını bilirdi... Ülkenin en güçlü insanı ve aralarından istediğini seçeceği binlerce bakire kıza sahip olan İmparator Ming Huang onun büyülü gücünün kölesi olmuştu... Geceyi gündüzü onun yanında geçiriyordu ve onun uğruna krallığından vazgeçmişti.
-Shu-Chiung, ***Yang Kuei-fei: The Most Famous Beauty of China***

Bir akşam genç kıza koto adı verilen müzik aletini çalmasını öğretmeyi önerdi. Tamakazura çok sevindi. Aşk romanları okumayı çok seviyordu ve ne zaman Genji koto çalsa, adeta kitaplardan birine taşındığını hissediyordu. Kimse bu aleti Genji'den daha iyi çalamadığından ondan öğrenmek büyük bir onur sayılırdı. Şimdi daha sık görüşüyorlardı ve Genji'nin ders verme biçimi çok basitti: genç kız çalması için bir şarkı seçiyor ve ardından onu taklit etmeye çalışıyordu. Daha sonra başlarını kotoya dayayıp yan yana uzanıyorlar ve mehtabı seyrediyorlardı. Genji'nin bahçede yaktırdığı meşaleler manzaraya hafif bir ışık saçıyordu.

İmparatorla, Prens Hotaru da dahil olmak üzere Tamakazura saray halkını daha yakından tanıdıkça, hiçbirinin Genji ile kıyaslanamayacağını anlamıştı. Gerçi Genji, onun koruyucusuydu ama ona âşık olmak günah

mıydı? Aklı karmakarışık, savunması zayıflamış bir biçimde Genji'nin öpücüklerine, okşamalarına karşılık vermeye başladı.

Sonra Pao-yu, Parlak Desen'i yanına çağırıp, "Git bak bakalım Kara Yeşim ne yapıyor. Eğer beni sorarsa, şu anda çok iyi olduğumu söyle," dedi. • "Daha iyi bir bahane bulmanız gerekir," dedi kadın erkeğe. "Ona göndermek ya da ödünç almak istediğiniz bir şey yok mu? Oraya gidip söyleyecek bir şeyi olmayan bir aptal gibi görünmek istemiyorum." • Pao-yu bir an düşündü ve yastığının altından iki mendil çıkarıp hizmetçiye uzattı. "Öyleyse seninle bunları gönderdiğimi söyle." • "Ne kadar garip bir armağan," diye gülümsedi hizmetçi. "İki eski mendili ne yapsın? Yine kızacak ve kendisiyle alay ettiğinizi söyleyecek." • "Kaygılanma," diye güvence verdi Pao-yu. "O, anlayacaktır." Parlak Desen, Bambu Evi'ne vardığında Kara Yeşim çoktan odasına çekilmişti. "Bu saatte buraya niçin geldin?" • "Pao-yu bu mendilleri size gönderdi," diye yanıtladı Parlak Desen. • Kara Yeşim, Pao-yu'nun neden böyle bir armağanı bu dakikada gönderdiğini anlayamadı. "Sanırım birinin ona verdiği olağandışı bir şey olmalı bunlar. Söyle ona bunları kendisine saklasın ya da değerini bilecek birine versin. Benim ihtiyacım yok." • "Bunlar olağandışı değil," dedi Parlak Desen. "Elinin altında duran sıradan iki mendil yalnızca." Kara Yeşim biraz daha şaşırdı ve birdenbire algıladı: Pao-yu kadının kendisi için ağlayacağını bildiğinden iki mendilini göndermişti. "Öyleyse bırakabilirsin," dedi Parlak Desen'e. Bu kez Parlak Desen böylesine kaba bir şaka karşısında Kara Yeşim'in niçin alınganlık göstermediğine şaştı. • Kara Yeşim mendillerin önemini düşünürken önce sevindi, sonra üzüldü. Sevindi çünkü Pao-yu aklından geçenleri okumuştu. Üzüldü çünkü aklını kurcalayan konunun gerçekleşip gerçekleşmeyeceğini merak ediyordu. Geçmiş ve geleceği düşünmekten uyku tutmadı. Mor Horoz'un sitemlerine karşın odanın lambasını tekrar yaktırdı ve Pao-yu'nun gönderdiği mendillerin üzerine bir dizi dörtlük yazmaya başladı.

-Tsao Hsueh Chin, *Dream of the Red Chamber*

Yorum. Genji, Heian sarayına mensup Murasaki Shikibu adlı kadın yazarın *The Tale of Genji* adlı romanının kahramanıdır. Bu karakterin esin kaynağının gerçek yaşamdaki ünlü baştan çıkarıcı Fujiwara no Korechika olduğu tahmin edilmektedir.

Tamakazura'yı baştan çıkarırken Genji'nin stratejisi çok basitti: genç kızı adı konmayan ayrıntılarla çevreleyip, kendisinin ne kadar çekici ve karşı konulmaz olduğunu dolaylı yoldan anlatmak. Ayrıca onu erkek kardeşiyle tanıştırması, bu kupkuru, silik kişiyle kıyaslandığı zaman kendi üstünlüğünün ortaya çıkmasını sağlamıştı. Hotaru'nun genç kızı ziyaret ettiği ilk gece sanki kardeşinin baştan çıkarma sürecine destek olmak istiyormuş gibi, gizemli kokuyu, ani çakan ışığı Genji ayarlamıştı. (Işık kaynağı yepyeni bir buluştu: Genji daha önceden topladığı yüzlerce ateş böceğini bir torbaya doldurmuş ve zamanı gelince salıvermişti.) Tamakazura, koruyucusunun Hotaru'nun kur yapmasını yüreklendirdiğini görünce, ona karşı savunması gevşemiş ve baştan çıkarıcı etkilerin uzmanı tarafından tüm duyularının doyurulmasına neden olmuştu. Kokulu mektup kâğıtları, renkli giysiler, bahçe ışıkları, yabanıl karanfiller, uygun şiirler, aralarında karşı konulmaz bir uyum yaratan koto dersleri gibi tüm ayrıntıları büyük bir özenle seçmişti. Tamakazura kendini duyumsal bir anafora çekilir gibi hissetmişti. Sözcüklerin ya da davranışların daha kötüye götürebileceği utangaçlığı ve güvensizliği aşmak için Genji genç kızı dostluğunun simgeleri olan nesneler, görüntüler, sesler ve kokularla sarmıştı. Kendi varlığı belki ürkütücü olabilirdi. Buna karşılık genç kızların duyularının en zayıf noktaları olduğunu biliyordu.

Genji'nin ayrıntılardan büyük bir beceriyle yararlanmasının anahtarı baştan çıkaracağı kişiyi dikkatle incelemesiydi. Tıpkı Genji gibi siz de tüm duyularınızı kurbanlarınıza göre ayarlamalı, onları dikkatle incelemeli, ruh hallerine uyum göstermelisiniz. Böylece savunmaya geçtiklerini hissedip geri çekilebilirsiniz. Teslim olmaya hazır olduklarını hissedip ilerleyebilirsiniz. Bu arada armağanlar, eğlenceler, giysileriniz, seçtiğiniz

çiçekler gibi ayrıntılar onların zevk ve tercihlerine uygun olmalıdır. Romantik romanları seven bir genç kız için yabanıl çiçeklerin, koto çalmanın, şiirlerin dünyayı canlandıracağını Genji biliyordu. Kurbanlarınızın tüm davranış ve arzularına özen gösterin, onları çevrelediğiniz ayrıntılar ve nesnelerle özenli davranışınızı açıklayın, onların duygularını uyandırmak istediğiniz biçimde uyarın. Söyleyeceklerinize karşı çıkabilirler ama duyguları üzerindeki etkinize asla karşı çıkamazlar.

Bana göre bir saray adamı aşkını ilan etmek istediği zaman söylediklerinden çok davranışlarıyla bunu belli etmelidir çünkü bir erkeğin duyguları çoğunlukla sözcükler yerine bir saygı gösterisi ya da belirli bir utangaçlıkla daha kolay ortaya çıkar.

-Baldassare Castiglione

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

Çocukluğumuzda duyularımız daha keskindi. Yeni bir oyuncağın renkleri ya da sirk gibi bir gösteri bizi büyüler, değişik bir koku ya da bir ses ilgimizi çekerdi. Yarattığımız oyunlar genellikle yetişkinlerin dünyasının küçük boyutlu taklitleriydi ve ayrıntılardan ne kadar keyif alırdık. Her şeye dikkat ederdik.

Yaşımız ilerledikçe duyularımız körelir. Birçok şeyi bir anda halletmek, bir sonraki işi bitirmek acelesini yaşadığımızdan, eskisi kadar ayrıntılara özen göstermeyiz. Baştan çıkarma sürecinde kurbanınızı çocukluğun altın yıllarına geri götürmeye çalışmalısınız. Çocuklar daha az mantıklıdır ve daha kolay aldatılırlar. Aynı zamanda duyularının aldığı zevke daha duyarlıdırlar. Kurbanlarınızla beraber olduğunuz zaman, hepimizin acımasızca kendi çıkarlarımız doğrultusunda koşturduğumuz dünyadan aldıkları duygularından farklısını vermelisiniz. Bilinçli olarak zamanı yavaşlatmalı ve onları gençliklerinin daha yalın günlerine geri götürmelisiniz. Renkler, armağanlar, küçük törenler gibi düzenlediğiniz ayrıntılar

onların duyularına hitap etmeli, çocukken doğal dünyadan aldığımız keyfi yaşatmalı. Duyuları zevkle doyunca, mantıklı düşünme olasılıkları zayıflar. Ayrıntılara özen gösterirken daha ağır bir hızda ilerlediğinizi göreceksiniz; onlara karşı duyarlı davrandığınızdan kurbanlarınız peşinde koştuğunuz cinsellik, güç sahibi olmak gibi amaçlarınızı fark edemeyeceklerdir. Onları sarmaladığınız duyuların çocukça dünyasına adım atınca, baştan çıkarmanın temel bir unsuru olarak, gerçek dünyadan uzaklaştırıldıklarını hissedeceklerdir. İnsanları ayrıntılar üzerinde yoğunlaşmaya ne kadar teşvik ederseniz, sizin daha büyük amaçlarınıza daha az dikkat edeceklerdir. Baştan çıkarma süreci, ayrıntıların önem kazandığı, dakikaların törenlerle dolduğu bir ritüelin ağır, hipnotize edici hızını alacaktır.

Sekizinci yüzyılda Çin İmparatoru Ming Huang'ın gözleri, sarayın havuzunun kenarında saçını tarayan güzel bir kadına takılmıştı. Yang Kuei-fei adlı kadın gerçi oğlunun metresiydi ama imparator kesinlikle ona sahip olmak istiyordu. İmparator olduğundan kimse ona karşı koyamazdı. Ming Huang pratik zekâlı bir adamdı - hepsinin çekici yönleri bulunan sayısız metresi vardı ve şimdiye dek hiçbir kadın için kendinden geçmemişti. Ama Yang Kuei-fei farklıydı. Bedeninden harika bir koku yükseliyordu. En ince ipekten yapılan giysilerini mevsime uygun çiçek işlemeleri süslüyordu. Adeta uçarcasına yürüyor, eteğinin altından attığı minik adımlar belli olmuyordu. Dans etmesi kusursuzdu, onun adına yazdığı şarkıları harika bir sesle söylüyordu, ona baktığı zaman imparatorun kanı arzuyla kaynıyordu. Kısa zamanda gözdesi oluverdi.

Yang Kuei-fei imparatorun aklını başından aldı. İmparator, ona saraylar inşa ettirdi, tüm zamanını onunla geçirdi, her kaprisini yerine getirdi. Çok geçmeden ülkesi iflas edip, harap oldu. Yang Kuei-fei, yoluna çıkan her erkeğin üzerinde yıkıcı bir etki yaratan çok yetenekli bir baştan çıkarıcıydı. Kokular, sesler, hareketler, zeki sohbetler, anlamlı bakışlar, işlemeli giysiler gibi varlığının hoşa giden çok çeşitli yönleri vardı. Bunca zevkli ayrıntı ise görkemli bir kralı dalgın bir bebeğe çevirmişti.

Tarihin başlangıcından bu yana kadınlar, kendinden emin gibi görünen erkeklerin duyularını uygun fiziksel yemlerle doyurdukları zaman istedikleri gibi yönlendirecekleri yaratıklar olduğunu bilirler. İşin anahtarı olabildiğince çok cepheden saldırıya geçmektir. Asla sesinizi, el hareketlerinizi, yürüyüşünüzü, giysilerinizi, bakışlarınızı göz ardı etmeyin. Tarihin en çekici kadınlarının bir kısmı kurbanlarını duyulara hitap eden ayrıntılarla öylesine baştan çıkarmışlardır ki, erkekler her şeyin bir yanılsama olduğunu fark etmemişlerdir.

1940'lardan 1960'ların başlarına kadar Pamela Churchill Harriman, Averill Harriman (daha sonra evlendiler), Gianni Agnelli (Fiat servetinin varisi) ve Baron Elie de Rothschild gibi dünyanın en önde gelen zengin erkekleriyle bir dizi ilişkiye girmişti. Bu erkekleri büyüleyen yönü, onun güzelliği, soyağacı ya da canlılığı değil, ayrıntılara gösterdiği olağanüstü özendi. Ağzınızdan çıkan her sözcüğü dikkatli bir bakışla dinliyor ve tüm zevklerinizi özümsüyordu. Bir kez evinize ayak basınca, en sevdiğiniz çiçeklerle süslüyor, aşçınıza ancak en lüks lokantalarda tattığınız yemekleri yaptırıyordu. Sevdiğiniz bir ressamdan mı söz ettiniz? Birkaç gün sonra o ressam sizin partilerinizden birine katılıyordu. Sizin için en uygun antikaları seçiyor, hoşunuza giden ya da sizi heyecanlandıran biçimde giyiniyor ve bunların hepsini tek bir kelime etmeden yapıyordu. Kendince casusluk yapıyor, üçüncü kişilerden bilgi topluyor, başkalarıyla konuşmalarınıza kulak misafiri oluyordu. Harriman'ın ayrıntılara düşkünlüğü yaşamına giren tüm erkekler üzerinde sarhoş edici bir etki yaratmıştı. Bir annenin oğlunu şımartmasından farksız olarak onların yaşamlarına düzen ve refah getiriyor, tüm gereksinimlerini karşılıyordu. Yaşam haşin ve rekabetçidir. Belirli bir biçimde ayrıntılara özen göstermek karşınızdaki kişinin size bağımlı olmasını sağlar. İşin anahtarı gereksinimlerini belli etmeden öğrenmektir. Böylece doğru davranışlarda bulunduğunuz zaman sanki akıllarından geçeni okumuşsunuz gibi gizemli bir hava oluşur. Kurbanlarınızı tüm gereksinimlerinin karşılandığı çocukluk dönemine geri götürmenin başka bir yolu da işte budur.

1920'lerde dünyanın tüm kadınlarının gözünde Rudolph Valentino, Görkemli Âşık olarak hüküm sürmüştü. Çekiciliğinin altında yakışıklı neredeyse sevimli sayılacak yüzü, dans yeteneği, davranışlarındaki heyecan verici garip acımasızlık yatıyordu. Ama belki de en önemli unsur kur yapmaya ayırdığı bol zamandı. Filmlerinde bir kadını *ağır ağır* özenli ayrıntılarla baştan çıkardığı görülüyordu. Yaratmak istediği havaya uygun çiçekler gönderiyor, elini tutuyor, sigarasını yakıyor, romantik yerlere götürüyor, dans pistinde eşlik ediyordu. Sessiz film dönemi olduğundan izleyiciler her şeyi davranışlarından algılıyordu. Eşleri ve sevgilileri Valentino'nun özenli, ağır ilgisini istemeye başlayınca da erkekler ondan nefret etmişti.

Valentino'nun kadınsı bir yönü vardı: anlatılanlara göre bir kadına ancak başka bir kadının yapacağı biçimde kur yapardı. Ama baştan çıkarmanın bu yaklaşımında kadınsılık önemli bir unsur değildir. 1770'lerde Prens Gregory Potemkin, Rusya İmparatoriçesi Katerina ile uzun yıllar sürecek bir ilişkiye girmişti. Potemkin tipik bir erkekti ve pek de yakışıklı sayılmazdı. Yine de küçük ayrıntılarla imparatoriçenin kalbini çalmayı başardı ve ilişkileri başladıktan çok sonra bile aynı özeni göstermeyi sürdürdü. Onu harika armağanlarla şımarttı, uzun mektuplar yazmaktan bıkmadı, çok çeşitli eğlenceler düzenledi, güzelliğine adanmış şarkılar besteledi. Bu arada karşısına ayakları çıplak, saçları taranmamış, giysileri buruşuk olarak da çıktı. Buna karşılık imparatoriçeye gösterdiği ilgide büyük bir yalınlık vardı ama onun uğruna dünyanın sonuna kadar gidebileceğini de belirtiyordu. Bir kadının duyuları bir erkeğe oranla daha keskin olduğundan, Yang Kue-fei'nin açıkça belli olan cinsel çekiciliği bir kadına dolaysız ve aceleci gibi gelebilir. Bunun anlamı her erkeğin zamanı yeterince yavaş kullanmaya kendini zorlaması, baştan çıkarma sürecini kurbanı için yapacağı binlerce küçük şeyle dolu bir ritüel biçimine getirmesidir. Eğer zamanı iyi kullanırsa, kurbanı avucuna düşecektir.

Baştan çıkarma olgusunda her şey bir işarettir ve giysiler en önemlisidir. İlginç, şık ya da kışkırtıcı bir biçimde giyinmek zorunda değilsiniz

ama kurbanınızın zevklerine hitap etmeyi öğrenmelisiniz. Cleopatra, Marcus Antonius'u baştan çıkarırken giysisi hiç de seksi değildi; bu gibi fantezi figürlerine zaafını bildiğinden tıpkı bir Yunan tanrıçası gibi giyinmişti. Kral XV. Louis'nin metresi Madame de Pompadour, kralın zaaflarını, kronik iç sıkıntısını bildiğinden sürekli olarak giysilerinin renk ve biçimini değiştirerek onun gözlerine ziyafet çekerdi. Pamela Harriman yüksek-sosyete geyşası olarak üstlendiği role uygun giysiler seçip, baştan çıkardığı erkeklerin daha ciddi zevklerini yansıtırdı. Bu açıdan tezatlar çok işe yarar: işyerinde ya da evde gelişigüzel giyinebilirsiniz (örneğin Marilyn Monroe evde kot pantolon ve tişört giyerdi) ama kurbanınızla birlikte olunca bir kostüme bürünüyormuşcasına şık giysiler seçmelisiniz. Sinderella benzeri değişiminiz heyecan verecceği gibi, beraber olduğunuz kişi için bir çaba gösterdiğinizi de anlatacaktır. Gösterdiğiniz ilgi bireyselleşince (başka biri için böyle giyinmezsiniz), çok daha baştan çıkarıcı olur.

1870'lerde Kraliçe Victoria, başbakanı Benjamin Disraeli'nin kendisine kur yaptığını fark etti. Disraeli'nin sözleri övgü doluydu, davranışları anlamlıydı ve ona çiçekler, armağanlar gönderiyordu. Üstelik çiçekler herhangi bir erkeğin göndereccği cinsten değildi. Seçtiği çuha çiçekleri yalın ama güzel bir dostluğun simgesiydi. Bundan sonra ne zaman Kraliçe Victoria bir çuha çiçeği görse aklına Disraeli gelmeye başladı. 14 Şubat kartına da, "Artık gün ortasında değil ama alacakaranlıkta olan varlığında, insan kaygı ve zorlukla karşılaşır ama insan en zarif kişi için çabaladığını anımsayınca, bunun da romantik bir yönü vardır," diye yazıyordu. Gönderdiği minik bir kutunun bir yanında ise içinden bir ok geçen bir kalp resmi vardı ve öteki yanında "Sadakatle" sözcüğü yazılıydı. Kraliçe Victoria, Disraeli'ye âşık oldu.

Bir armağanın etkisi çok büyüktür ama nesnenin kendisinden çok aktardığı düşünce ya da duygular daha önemlidir. Seçilen armağan belki kurbanın geçmişine değiniyordur, aranızdaki bir şeyi simgeliyordur ya da memnun etmek için neler yapacağınıza işaret ediyordur. Victoria'yı etki-

leyen nokta, Disraeli'nin harcadığı para değil, en uygun armağanı seçmek ya da en uygun ortamda vermek için harcadığı zamandı. Pahalı armağanların duygusal bir yönü yoktur; alan kişiyi belki geçici olarak heyecanlandırır ama çocukların yeni oyuncaklarını unutması gibi derhal unutulur. Veren kişinin gösterdiği özeni yansıtan bir armağan ise uzun süreli duygusal bir etki yaratır ve sahip olan kişi onu gördükçe tekrar ortaya çıkar.

1919 yılında İtalyan yazar ve savaş kahramanı Gabriele D'Annunzio, taraftarlarıyla birlikte Adriyatik kıyısındaki Fiume kentini (günümüzde Slovenya'ya ait) ele geçirdi. Kendi hükümetini kurdu ve bir yılı aşkın bir süre yönetimde kaldı. D'Annunzio'nun başlattığı bir dizi halka açık gösteri, başka yerlerdeki politikacılar üzerinde de etkili oldu. Kentin ana meydanına bakan bir balkondan halka hitap ederken, her taraf renkli afişler, bayraklar, pagan dinsel simgeler ve geceleri de meşalelerle süsleniyordu. Konuşmaların ardından geçit törenleri yapılıyordu. Gerçi D'Annunzio faşist değildi ama Fiume'de yaptıkları Benito Mussolini'yi derinden etkiledi ve Mussolini onun Roma tarzı selamlama biçimini, simgeleri kullanışını ve halka hitap etme şeklini uygulamaya başladı. Bu gibi gösteriler o tarihten sonra demokratik hükümetler de dahil olmak üzere her yerde kullanılmaya başlandı. Bütünüyle yarattıkları izlenim görkemli olabilir ama işe yaramasının ana nedeni hitap edilen duyular, uyandırılan çeşitli duygular gibi iyi düşünülmüş ayrıntılarıdır. Amacınız insanların aklını çelmektir ve havai fişekler, bayraklar, müzik, üniformalar, yürüyen askerler, kalabalığın arasında bulunma hissi gibi ayrıntıların çokluğu akıl çelmenin en iyi yoludur. Özellikle simgeler ve ayrıntılar vatanseverlik duyguları uyandırıyorsa, doğru düşünmek zorlaşır.

Baştan çıkarma sürecinde sözcüklerin önemi de büyüktür; kurbanların aklını çelmek, karıştırmak ve gururunu okşamak açısından çok güçlüdür. Ama uzun vadede en baştan çıkarıcı unsur, söylediklerinizi değil, dolaylı olarak aktardıklarınızdır. Sözcükler kolayca kullanılır ve insanlar onlara güvenmez. Herkes en doğru sözcükleri söyleyebilir ama söylendik-

ten sonra bağlayıcı değildir ve tümüyle unutulabilir. Davranışlar, ince düşünceye dayanan armağanlar, küçük ayrıntılar daha gerçek ve daha değerlidir. Ayrıca kendilerini ifade ettikleri ve baştan çıkarılanın yorumuna açık oldukları için aşk konusundaki tumturaklı sözlerden çok daha çekicidirler. Asla kimseye onlar hakkındaki duygularınızı açıkça söylemeyin; bırakın bakışlarınızdan ve davranışlarınızdan bunu tahmin etsinler. Konuşmaktan çok daha ikna edicidir.

Simge *Ziyafet. Onurunuza düzenlenen bir ziyafet. Çiçekler, dekorasyon, konuk seçimi, dansçılar, müzik, yemekler, sürekli akan şarap özenle ayarlanmış. Bir ziyafet dilinizi çözdüğü gibi, çekingenliklerinizi de yok eder.*

Tersine Çevirmek

Bu durumun tersi yoktur. Ayrıntılar baştan çıkarma süreci için gereklidir ve ihmal edilmemelidir.

12

Varlığınızı Şiirselleştirin

Kurbanlarınız yalnız kalınca önemli şeyler olur: orada bulunmadığınız için duyulacak en küçük bir rahatlama hissi her şeyin sonudur. Fazla birlikte bulunmak bu tepkiyi uyandırır. Öyleyse kendinizi geride tutun ve siz orada olmayınca, sizi görmeyi özlesinler ve sizi yalnızca güzel düşüncelerle birlikte anımsasınlar. Heyecan verici bir yakınlık ve serinkanlı bir uzaklığı dönüşümlü kullanarak beyinlerini işgal edin. Kendinizi şiirsel imgeler ve nesnelerle özdeşleştirin ki, sizi düşündükleri zaman idealleştirdikleri bir halenin içinde görsünler. Beyinlerinde ne kadar fazla yer alırsanız, sizi kışkırtıcı fantezilerle sarmalamaları o kadar kolaylaşır. Belli belirsiz tutarsızlıklar ve davranış değişiklikleriyle bu fantezileri besleyin.

Şiirsel Varlık / Yokluk

1943 yılında Arjantin Ordusu hükümeti devirdi ve kırk sekiz yaşındaki çok sevilen Albay Juan Perón, çalışma ve sosyal güvenlik bakanlığına getirildi. Dul olan Perón genç kızlara düşkündü ve bakanlığa getirildiğinde, herkese kızı olarak tanıttığı yeniyetme bir kızla ilişkisi vardı.

1944 Ocak ayında bir akşamüstü Perón diğer bakanlarla birlikte Buenos Aires stadyumunda bir sanat festivalini izlemekteydi. Saat geç olmuştu ve çevresinde boş koltuklar vardı. Birdenbire iki genç güzel aktrist ortaya çıkıverdi ve oturmak için izin istedi. Şaka mı yapıyorlardı? Elbette çok sevinirdi. Aktristlerden birini tanıdı. Radyodaki pembe dizilerde rol alan Eva Duarte'nin resmi sık sık dergilere kapak olurdu. Öteki aktrist daha genç ve daha güzeldi ama Perón gözlerini, bir albayla sohbet etmekte olan Eva'dan alamıyordu. Aslında hiç de tipi değildi. Yirmi dört yaşındaki Eva, hoşlandığı kızlara oranla yaşlı sayılırdı; oldukça zevksiz giyinmişti; davranışlarında biraz soğukluk vardı. Ama ara sıra ona baktığında Perón bakışlarından heyecanlanıyordu. Bir an gözlerini başka yöne çevirdi ve ardından Eva'nın yer değiştirip tam yanına oturduğunu fark etti. Sohbete başladılar ve genç aktrist söylediği her sözü adeta yuttu. Evet o da, Arjantin'in geleceği olan yoksullar ve işçiler konusunda Perón'un duygularını paylaşıyordu. Yoksulluğu yakından tanımıştı. Sohbetin sonunda, "Var olduğunuz için teşekkür ederim," dediğinde neredeyse gözleri yaşarmıştı.

Genç bir kızı görmesini istemediği şeyleri görmeyecek gibi sarmalamasını ve genç kızın kendi istediği yönde ilerlemesini sağlayacak biçimde kendisini şiirselleştirmesini bilmeyen bir erkek - her zaman için beceriksizdir... Kendini şiirselleştirebilmek bir sanattır.

-Søren Kierkegaard, ***The Seducer's Diary***

Birkaç gün içinde Eva, Perón'un "kızından" kurtulmasını sağladı ve evine yerleşti. Her an Perón'un yakın çevresindeydi, ona yemek pişiriyor, hastalandığı zaman tedavi ediyor, politika konusunda öğütler veriyordu. Kalmasına niçin izin vermişti Perón? Genellikle genç bir kızla yüzeysel bir ilişki kurar ve kız çevresinde fazla dolaşıyormuş gibi görününce, sepetlerdi. Ama Eva'nın hiç yüzeysel bir durumu yoktu. Zaman geçtikçe genç kadının kendisine verdiği duygulara bağımlılık kazandığını hissetti. Son derece sadıktı, tüm fikirlerini yansıtıyordu, yılmadan onu pohpohluyordu. Onun yanında kendini daha güçlü, daha erkek hissediyordu. Ülkenin ideal lideri olabileceğine Eva, onu inandırmıştı ve o da bu inancın etkisindeydi. Çok sevdiği tango şarkılarındaki kadınları çağrıştırıyordu: sokakların acı çeken kadınları birden azize ana figürleri oluyor ve erkeklerini koruyorlardı. Perón, onu her gün görüyordu ama tümüyle tanıdığından emin değildi: bir gün açık saçık konuşurken, ertesi gün tam bir hanımefendi gibi davranıyordu. Bir tek kaygısı vardı: Eva, onunla evlenmek istiyordu ama Perón asla geçmişi karanlık olan bir aktristle evlenemezdi. Öteki albaylar Eva ile kurduğu ilişki nedeniyle şaşkına dönmüşlerdi. Her şeye karşın ilişkileri sürüp gitti.

Eğer dışarda, dostlarıyla dinleniyorsa, / kibarca yaklaşın, / ve çevredekilerin keskin kulaklarını atlatmak için / sözlerinizi bulmacalaştırın / belirsiz sözcüklerle. / Eğer sütunlu yolda dolaşıyorsa - siz de dolaşın / hızınızı ona göre ayarlayın, biraz ileri gidin, geride kalın / sırayla hızlı ve yavaş yürüyün. / Cesur olun, aranızdaki sütunları dolanın / usulca bedeninizi ona dokundurun. / O gittiği zaman tiyatroda olmayı /

asla ihmal etmeyin, / güzelliğini seyredin / omuzlarından yukarısını izlemek iyi zaman geçirmektir, / gözlere keyifli bir ziyafettir, / konuşan kaşlarına dikkat edin. / Bir erkek dansçı kadın rolünde sahneye çıkınca alkışlayın / tüm sevgili rollerini alkışlayın. / O gidince, siz de gidin - ama o oturdukça, oturun. / Metresinizin kaprislerine göre zaman harcayın.../ Siz alışmasını sağlayın:/ Alışkanlık işin anahtarıdır; başarıncaya kadar acıya katlanın. / Sizi sürekli görmesine, konuşmanızı duymasına olanak verin, / gece gündüz yüzünüzü ona gösterin. / Sizi özleyeceğinden emin olunca / yokluğunuz onu üzeceği zaman / ona rahat verin: kuruyan toprak suyu içince / tarla gelişir. / Demophoön'ün varlığı Phyllis'e biraz heyecan vermişti; / ama yokluğu yüreğini kundaklamıştı. / Kurnaz Ulysees'in yokluğu Penelope'u üzmüştü, / uzaklaşan Protesilaus, Laodameia'yı yakmıştı. / Kısa ayrılıklar en iyisidir / geçen zaman sevgiyi küllendirir / uzaklaşan aşkın yerini yenisi alır. / Menelaus gidince, Helen'in uyumak istemeyişi / onu geceleri konuğunun / sıcak yatağına götürdü. / Sen deli miydin Menelaus?

-Ovidius, ***Aşk Sanatı***

1945 yılında Perón görevden alınıp hapse atıldı. Albaylar popülaritesinin artmasından korktukları gibi üzerinde etkisi büyük olan metresinin gücünden çekiniyorlardı. İki yıldır ilk kez Perón, Eva'dan uzakta, tek başına kalmıştı. Birdenbire garip duygulara kapıldı ve duvarı onun resimleriyle süsledi. Dışarıda hapse atılmasını protesto için kitlesel grevler yapılıyordu ama Perón yalnızca Eva'yı düşünüyordu. O, bir azize, bir alın yazısı, bir kadın kahramandı. "Ancak sevdiklerimizden uzak kalınca, sevgimizi ölçebiliriz," diye yazdı Eva'ya. "Senin yanından ayrıldığım günden beri... üzgün yüreğimi sakinleştiremedim... Yalnızlığım senin anılarınla dolu." Artık onunla evlenmeye söz verebilirdi.

Grevler şiddetlendi ve sekiz gün sonra hapisten salıverilen Perón, derhal Eva ile evlendi. Birkaç ay sonra da devlet başkanı seçildi. Ülkenin "birinci kadını" olarak Eva devlet törenlerine zevksiz giysileri ve takılarıy-

la katılmaya başladı. Anlaşılan eski bir aktrist olarak gardırobu oldukça zengindi. 1947'de Avrupa turuna çıkınca, İspanya'da sevinçli kalabalıkların onu karşılamasını, papa ile görüşmesini Arjantin halkı adım adım izledi ve yokluğunda hakkındaki fikirleri değişti. Arjantinlilik ruhunun yalınlığını, drama yeteneğini ne kadar güzel temsil ediyordu. Birkaç hafta sonra dönünce, halk onu sevgiyle bağrına bastı.

Avrupa yolculuğu sırasında Eva da değişmişti: sarıya boyanan saçlarını topuz tarıyor ve klasik kesimli tayyörler giyiyordu. Yoksulların kurtarıcısı olmaya hazırlanan bir kadına yakışan ciddi bir görünüm kazanmıştı. Artık imgeleri her yerde karşınıza çıkıyordu: duvarlardaki, yoksul hastanelerine gönderilen çarşaf ve havlulardaki imzası; sporsorluğunu üstlendiği, ülkenin en yoksul bölgesinin futbol takımı formalarındaki resmi; yüksek binaların yan duvarlarını süsleyen gülümseyen yüzü. Hakkında kişisel bir şeyler öğrenmek olanaksızlaştığından, çok ayrıntılı fanteziler üretilmeye başlamıştı. 1952 yılında otuz üç yaşında (Öldüğü zaman Hz. İsa da bu yaştaydı), kanserden ölünce ülke yas tuttu. Tabudunun önünden milyonlar geçti. Artık bir radyo sanatçısı, bir eş, bir "birinci kadın" değil, bir azizeydi.

Aşkın Doğumu hakkında • Bakın ruhun içinde neler oluyor: • 1. Hayranlık. • 2. "Onu öpmek ne kadar güzel, onun beni öpmesi ne kadar güzel!" diye düşünüyorsunuz. • 3. Umut. Onun kusursuzluklarını inceliyorsunuz ve tam bu dakikada en fazla fiziksel zevk için kadının teslim olması gerekir. Bu umut dakikasında en ciddi kadınlar bile gözlerinin akına kadar kızarırlar. Tutku öylesine güçlü, zevk öylesine keskindir ki, derhal kendilerini belli ederler. • 4. Aşk doğar. Sevmenin anlamı, karşılığında sizi seven sevilecek nesneyi olabildiğince en yakından görmek, dokunmak, tüm duyularla hissetmektir. • 5. İlk billurlaşma başlar. Eğer bir kadının sizi sevdiğinden eminseniz, ona binlerce kusursuzluk yüklemek, sonsuz bir doyumla sahip olduğunuz şansı saymak büyük bir keyiftir. Sonuçta çılgıncasına önem verirsiniz,

onu henüz tanımadığınız ama sonunda size ait olacak, cennetten gelen bir varlık gibi görürsünüz. • Bir sevgiliyi yirmi dört saat düşünceleriyle baş başa bırakırsanız, bakın neler olur: • Salzburg'daki çalıştırılmayan bir tuz madenine yapraksız bir ağaç dalı atarlar. İki,üç ay sonra çıkardıklarında üstü pırıl pırıl kristallerle kaplanmış olur. Minik bir kuş pençesinden daha büyük olmayan dal parçası göz alıcı pırlantalarla kaplanmış gibidir. Atılan dal tanınmaz hale gelmiştir. • Billurlaşma dediğim şey, sevilen kişinin kusursuzluğunun yeni kanıtlarını ortaya çıkaran beyinsel bir süreçtir... • Âşık olan bir erkek sevdiği nesnede her türlü kusursuzluğu görür ama bir süre sonra ilgisi dağılabilir çünkü kişi, en kusursuz mutlulukta bile tekdüze olan herhangi bir şeyden bıkar. • İlgiyi korumak için bundan sonra şöyle olur: • 6. Kuşkular baş gösterir... Erkek kendine çok fazla güvenir gibi gözükürse, umursamazlık, soğukluk ve hatta öfkeyle bile karşılanabilir... Âşık kişi beklediği iyi talihten emin olmamaya başlar ve umutlarının temelini incelemek ister. • Başka zevklere dalarak bunu telafi etmek ister ama bu zevkleri yetersiz bulur. Korkunç bir dehşete kapılır ve tekrar yoğunlaşır. Böylece başlar: • 7. İkinci billurlaşma, "o kadın beni seviyor" durumunun kanıtı olan pırlanta katmanlarını ortaya çıkarır. • Kuşkunun ortaya çıkmasından sonra, gece boyunca âşık kişi önce kaygıya kapılır ardından "beni seviyor" diyerek kendine güvence verir ve billurlaşma yeni çekicilikleri yüzeye çıkarır. Bir kez daha kuşkunun gözü onun benliğini deler ve adam donup kalır. Soluk almayı bile unutur ve, "Ama acaba beni seviyor mu?" diye mırıldanır. Kuşku ile zevk arasında parçalanan zavallı âşık, kadının dünyanın başka hiçbir yerinde bulamayacağına inandığı zevkleri vereceğine kendini ikna eder.

-Stendhal, *Love*

Yorum. Eva Duarte yoksulluk içinde büyümüş gayrımeşru bir çocuktu; aktrist olabilmek için Buenos Aires'e kaçmış ve tiyatro dünyasında ilerleyebilmek için her şeyi yapmıştı. Son derece hırslı olduğundan, geleceğinin tüm sıkıntılarından kurtulmaya çabalıyordu. Perón en kusursuz

kurbandı. Kendini büyük bir lider gibi görüyordu ama aslında yerinden kalkamayacak kadar zayıf, zampara bir ihtiyar olma yolunda hızla ilerliyordu. Eva, onun yaşamına şiirsellik kattı. Konuşması süslü ve tiyatraldi, Perón'u neredeyse boğacak kadar ilgiyle sarmaladı, ama büyük erkeğin ardındaki kadın olarak klasik bir imgeydi ve sayısız tango şarkısıyla bu imgesi kutlandı. Yine de beyazperdede gördüğünüz ama yakından tanıyamadığınız bir film yıldızı gibi gizemli bir kadın olmayı başardı. Perón hapishanede tek başına kalınca, bu şiirsel imgeler ve bağlantıları bir anda beynini kapladı. Onu çılgıncasına idealleştirdi; Eva artık karanlık geçmişi olan bir aktrist değildi. Genç kadın tüm ulusu aynı biçimde baştan çıkardı. İşin sırrı Eva'nin dramatik, şiirsel görüntüsü ve insanlara mesafeli davranmasındaydı. Zaman içinde onun varlığında istediğiniz her şeyi düşleyebilirdiniz. Bugün bile insanlar Eva'nın aslında nasıl biri olduğunun hayallerini kurmaktadırlar.

Yakından tanımak baştan çıkarmayı yok eder. Başlangıçta bu durum pek sık ortaya çıkmaz; yeni bir insan hakkında öğrenmeniz gereken çok şey vardır. Ama kurbanınız sizi idealleştirdiği ya da hakkınızda fanteziler ürettiği ortaya noktaya ulaşınca, düşündüğü kişi olmadığınız anlaşılır. Bunun nedeni bazılarının tahmin ettiği gibi sizin çok fazla ortalıkta görünmeniz ya da çok fazla müsait olmanız değildir. Eğer kurbanlarınız sizi çok seyrek görürse, fantezilerini besleyecek bir şeyler veremediğiniz için ilgileri başka birine kayabilir; onların beynini işgal etmeniz gerekir. Aslında sorun sizin çok fazla tutarlı, çok açık, çok insan ve gerçek olmanızdır. Kurbanlarınız hakkınızda çok şey bilir ve sizi insan olarak görmeye başlarsa, idealleştiremezler. Yalnızca aranıza belirli bir mesafe koymanız yeterli değildir; onlara fantezi kurma olanağı verebilmek için bazı büyüleyici, farklı yönlerinizin olması gerekir. Arjantin kültüründe sadık, anaç, azize kadın figürünün olması Eva'nın ideal kadın olarak görünmesini sağlamıştı. Cesaret, macera, romantizm gibi şiirsel ideallerden de yararlanabilirsiniz. Yeterince şiirsellik sergilerseniz insanların aklını fanteziler ve

düşlerle doldurabilirsiniz. Ne pahasına olursa olsun, kötülük bile olsa bir şeyleri canlandırmanız gerekir. Fazla tanıdık gibi görünmekten, sıradanlıktan kesinlikle kaçınmalısınız.

Herhangi bir şey olan; ya çok güzel, ya çok kibar ya da son çare olarak çok kötü; çok zeki ya da çok aptal ama herhangi bir şey olan bir kadına ihtiyacım var.

-Alfred de Musset

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

Kendimizi gerçekte olduğumuzdan daha farklı görürüz. Daha cömert, yardımsever, kibar, zeki ya da güzel olduğumuzu düşünürüz. Kendi sınırlarımız konusunda dürüst olmamız zordur: kendimizi idealleştirmek için umarsız bir gereksinim içindeyiz. Yazar Angela Carter, soyundan geldiğimiz primatlar yerine kendimizi meleklerle aynı düzeyde görmeyi yeğlediğimizi belirtiyor.

Kendimizi idealleştirme gereksinimi romantik ilişkilerimize de yansır çünkü âşık olunca ya da birinin büyüsü altına girince, kendi yansımamızı görürüz. Karşımızdaki kişiyle ilişki kurmaya karar verirken yaptığımız seçim, hakkımızda çok önemli bir noktayı açıklar: bayağı, zevksiz ya da sevimsiz birine âşık olmaktan kaçınırız çünkü kişiliğimize kötü bir yansıma yapar. Ayrıca herhangi bir biçimde bizi andıran birine âşık olmamız büyük bir olasılıktır. Bu kişi eğer yetersiz ya da sıradan ise, bizim de yetersiz ya da sıradan bir yönümüz var demektir. Hiç olmazsa özdeğerimizi korumak için sevdiğimiz kişiye değer vermeli ve idealleştirmeliyiz. Üstelik haşin ve hayal kırıklığıyla dolu bir dünyada, ilişki kurduğunuz kişi hakkında düşlere dalmak çok büyük bir keyiftir.

Bu durum baştan çıkarıcının işini kolaylaştırır: insanlar sizin hakkınızda hayal kurma fırsatını yakalamak için ölüyordur. Kendinizi fazla açıklayarak ya da fazla tanıtarak, sıradanlaşarak kurbanınızın sizi olduğu-

nuz gibi görmesine izin verip bu altın fırsatı elinizden kaçırmayın. Bir melek ya da erdem örneği olmanız gerekmez - bunlar oldukça sıkıcıdır. Tehlikeli, yaramaz ve hatta kurbanınızın zevkine bağlı olarak bayağı gibi olabilirsiniz. Ama asla sıradan ya da kısıtlı olmayın. Gerçeklerin aksine şiirlerde her şey olasıdır.

Birinin etkisi altına girince, nasıl bir insan olduğu ve nasıl zevkler sunabileceği konusunda beynimizde bir imge yaratırız. Tek başımıza kalınca bu kişiyi daha çok düşünür ve bu imgeyi gitgide idealleştiririz. Yazar Stendhal, *On Love* adlı kitabında bu olguya "billurlaşma" adını veriyor ve Salzburg, Avusturya'da kışın ortasında terk edilmiş tuz madenine yapraksız bir dal attıklarını anlatıyor. Aylar sonra dal çıkartılınca üstü göz alıcı kristallerle kaplanmış oluyor. Sevdiğimiz kişi de beynimizde bu duruma gelir.

Stendhal'e göre iki billurlaşma süreci vardır. Birincisi bu kişiyle ilk tanıştığımız zaman yaşanır. İkinci ve daha önemli olanı daha sonraları, kuşkuya kapılmaya başlayınca ortaya çıkar - karşınızdaki kişiyi arzularsınız ama sizden kaçar ve tümüyle sahip olduğunuzdan emin olamazsınız. Kuşku önemlidir - hayal gücünüzü iki kat fazla çalıştırır ve şiirselleştirme sürecini derinleştirir. On yedinci yüzyılda ünlü çapkın Dük de Lauzun, tarihin en görkemli baştan çıkarmalarından birini gerçekleştirip Kral XV. Louis'nin yeğeni ve Fransa'nın en güçlü, en zengin kadını olan Grande Mademoiselle'e sahip olmuştu. Saraydaki kısacık karşılaşmalarda zekâsını, küstahlığını ve serinkanlı davranışlarını sergileyerek kadının hayal gücünü harekete geçirmişti. Yalnız kaldığı zamanlar Grande Mademoiselle ondan başkasını düşünemiyordu. Ardından düke daha sık rastlamaya başlamış ve birlikte kısa yürüyüşler, sohbetler yapmışlardı. Bu karşılaşmalar bitince kadın kuşkuya kapılmıştı: bana ilgi duyuyor mu duymuyor mu? Kuşkularından sıyrılmak için onu daha sık görmek istemeye başlamıştı. Aslında dük iflah olmaz bir çapkındı ama Grande Mademoiselle, onu gerçeğin dışında idealleştirmişti.

Kolayca ele geçtiğiniz takdirde değerinizin pek yüksek olmayacağını unutmayın. Ucuza elde edilen biri için şiirsel düşüncelere kapılmak ol-

dukça zordur. İlk kez ilgi gösterdikten sonra eğer çantada keklik olmadığınızı belirtirseniz, eğer biraz kuşku uyandırabilirseniz, kurbanınız sizin özel, havalı, ulaşılmaz biri olduğunuzu düşünecektir. İmgeniz karşınızdaki kişinin beyninde *billurlaşacaktır.*

Cleopatra diğer kadınlardan farklı olmadığını ve hatta pek güzel sayılmayacağını biliyordu. Aynı zamanda erkeklerin, kadınlara gereğinden yüksek değer biçtiklerini de biliyordu. Farklı bir yönünüz olduğunu ima ederseniz, karşınızdakiler sizin görkemli ya da şiirsel biri olduğunuzu düşüneceklerdir. Caesar'a, Mısır'ın geçmişteki ünlü kral ve kraliçeleriyle bağlarından söz etti; Marcus Antonius için Afrodit'in soyundan geliyormuş gibi bir fantezi yarattı. Her iki erkek de yalnızca güçlü-iradeli bir kadınla değil, bir çeşit tanrıçayla dans ettiklerini biliyordu. Gerçi bu gibi bağlantıları günümüzde kurmak zor olabilir ama insanlar hâlâ çocukluk düşlerinin fantezi figürleriyle arada bir bağ bulunmasından keyif alıyorlar. John F. Kennedy, kendini soylu, cesur, çekici bir erkek olarak tanıtmıştı. Pablo Picasso yalnızca genç kızlardan hoşlanan ünlü bir ressam değil, Yunan mitolojisinin Minotaur'u ya da kadınlara çok kışkırtıcı gelen şeytansı bir figürüydü. Kurbanınız etkiniz altında kalınca ve önerilere açık olunca bu bağlantılar kurulmalıdır. Cleopatra ile ilk kez karşılaşan bir erkek Afrodit bağlantısını inanılmaz bulabilirdi. Ama âşık olmaya başlayan biri her şeye inanabilir. İşin hilesi giysileriniz, söylediklerniz, gittiğiniz yerler aracılığıyla imgenizle efsane bir figür arasında bağlantı kurmaktır.

Âşık olmak kendiliğinden çılgınlığa doğru gider. Kendi başına bırakılırsa, aşırı uçlara doğru ilerler. Bu durumu her iki cinsin "fatihleri" çok iyi bilir. Bir kadının ilgisi bir erkeğin üzerinde odaklanınca, erkek için kadının düşüncelerine hükmetmek kolaylaşır. Basit bir sıcak -soğuk, varlık- yokluk, ilgi-ilgisizlik oyunu oynamak yeterlidir. Bu tekniğin temposu kadının ilgisi üzerinde basınçlı makine gibi çalışır ve dünyadan uzaklaşmasını sağlar. Nasıl da güzel söylemişler, "insanın duygularını emmek!" diye. Temelinde insan bir nesneye dalıp

gider. "Aşk ilişkilerinin" çoğu, sevenin, sevilenin ilgisi üzerinde oynadığı mekanik bir oyundan başka bir şey değildir. • Bir sevgiliyi kurtaracak tek şey, dışarıdan gelecek şiddetli bir şoktur. Bazıları, yanında olmamanın ve uzun yolculukların sevgililer için iyi bir tedavi olduğuna inanır. Bunların insanın ilgisi için tedaviler olduğuna dikkat edin. Sevdiğimiz kişiden uzak kalmak ona duyduğumuz ilgiyi arttırır. Yolculuklar bizi fiziksel olarak kendimizden dışarı çıkmaya, yüzlerce minik sorunu çözümlemeye zorladığı, alıştığımız yerlerden uzaklaştırdığı, yüzlerce beklenmedik nesneyi bize dayattığı için çılgına dönmüş kişinin sığındığı limanı yok eder ve kapatılmış bilincinde temiz havayla normal perspektiflerin gireceği yollar açar.

-José Ortega, Y Gasset, ***On Love: Aspects of a Single Theme***

Marcel Proust'un *Geçmiş Zaman Peşinde* adlı romanında Swann karakteri aslında hiç de tipi olmayan bir kadın tarafından baştan çıkarılmakta olduğunu fark eder. Swann yaşamda güzellikleri seven bir estettir. Kadın ise daha aşağı tabakadandır, zarif değildir ve hatta biraz zevksizdir. Kadını Swann'ın beyninde şiirselleştiren ise paylaştıkları coşkulu dakikalardır. Birlikte gittikleri bir konserde çalan bir sonatın melodisi erkeği adeta sarhoş etmiştir. Ne zaman kadını düşünse, bu müziği anımsar. Kadının verdiği küçük armağanlar, elledığı nesneler adeta kendi hayatlarını yaşamaya başlar. Sanatsal ya da ruhsal bir deneyim, sıradan bir deneyime oranla insanın beyninde daha uzun süre kalır. Sizinle yüksek düzeyler arasında bağlantı kurabilmeleri için kurbanlarınızla konserler, tiyatrolar gibi etkinlikleri paylaşmalısınız. Paylaşılan coşkulu dakikaların inanılmaz bir baştan çıkarıcılığı vardır. Ayrıca önceki bölümde açıklandığı gibi, her nesneye şiirsel bir yansıma, duygusal bir bağlantı katılabilir. Verdiğiniz armağanlar sizin varlığınızı özümsemiştir; eğer zevkli anılarla bağlantı kurulabilirse, onların görüntüsü kurbanınızın beyninde yer almanızı sağlayarak şiirselleştirme sürecini hızlandırır.

Gerçi uzakta bulunmanın yürekleri yumuşattığı söylenirse de, çok erken gerçekleşen bir uzaklaşma kristalleşme sürecini kötü etkiler. Tıpkı Eva Perón gibi kurbanlarınızı ilgiyle çevrelerseniz, yanlarında olmadığı-

nız zamanlar beyinleri sizinle meşgul olur. Kurbanınızın sürekli olarak sizi düşünmesi için elinizden gelen her şeyi yapın. Mektuplar, notlar, armağanlar, beklenmedik karşılaşmalar sizin her an her yerde var olmanızı sağlar. Her şey sizi onlara anımsatmalıdır.

Aşırı yakınlık kristalleşmeyi yok edebilir. On altı yaşındaki güzel bir kız, her akşamüstü penceresinin önünden geçen aynı yaştaki yakışıklı bir gence gitgide âşık olmaktaydı. Kızın annesi delikanlıyı hafta sonunu birlikte kırda geçirmek için davet etti. Büyük bir tedavi olduğunu itiraf ederim ama kız romantizme yatkındı ve delikanlı ise biraz durgun olduğundan üç gün içinde kız ondan sıkılıverdi.

-Stendhal, ***Love***

Simge *Hale. Kurbanınız yalnız kalınca sizin sunabileceğiniz zevkler, varlığınızın duygu yükü ve soylu niteliklerinizden başınızın çevresinde ışıldayan bir Hale olduğunu hayal etmeye başlar. Bu Hale sizi başkalarından ayırır. Sıradan ve tanıdık biri konumuna gelerek Halenin yok olmasına yol açmayın.*

Tersine Çevirmek

Hakkınızda her şeyi açıklamak, tüm nitelikleriniz ve kusurlarınız konusunda dürüst olmak tersine çevirme taktiği gibi görünebilir. Lord Byron böyle bir dürüstlük niteliğine sahipti - tüm kötü, çirkin niteliklerini açıklamaktan keyif alırdı. Hatta ileri yaşlardayken insanlara üvey kız kardeşiyle yaşadığı cinsel ilişkiyi bile anlatır olmuştu. Böylesine tehlikeli bir yakınlık baştan çıkarıcı olabilir. Kurbanınız sizin kötü yönlerinizi ve bu konudaki dürüstlüğünüzü şiirselleştirecek, olduğundan çok daha fazlasını görmeye başlayacaktır. Başka bir deyişle idealleştirme süreci kaçınılmazdır. İdealleştirilemeyen tek şey sıradanlıktır ve sıradanlığın hiç de baştan çıkarıcı bir yönü yoktur. Bir fantezi ya da şiirsellik yaratmadan baştan çıkarmak olanaksızdır.

13

Stratejik Zayıflık ve Kırılganlıkla Silahsızlandırın

Çok fazla manevra yapmak, kuşku uyandırabilir. İzinizi belli etmememin en iyi yolu, karşınızdaki kişinin kendini güçlü ve üstün görmesini sağlamaktır. Eğer zayıf, kırılgan, onun etkisinde kalmış, kendini kontrol edemez gibi görünebilirseniz, davranışlarınız daha doğal, daha içten gibi algılanacaktır. Gözyaşları, utangaçlık, yüzün solması gibi fiziksel zayıflık belirtileri bu etkiyi yaratmaya yardımcı olur. Biraz daha güven kazanabilmek için dürüstlük ile erdem takası yapın: "dürüstlüğünüzü" kanıtlamak için bir günahınızı itiraf edin. Günahınızın gerçek olması gerekmez. Dürüstlük, iyi insan olmaktan daha önemlidir. Kurban rolü oynayın ve ardından hedefinizdeki kişinin sempatisini aşka çevirin.

Kurban Stratejisi

1770 yılının ağustos ayının çok sıcak bir gününde, Tourvel Başkanı'nın karısı eski dostu Madame de Rosemonde'un şatosunu ziyaret ederken, kocasını evde bırakmıştı ve kır yaşamının dinginliğinin keyfini kendi başına çıkarmayı planlamıştı. Günlük ayinler, kırlarda yürüyüş, komşu köylerde yardımseverlik çalışmaları, akşamları kâğıt oyunları gibi basit zevkler şatodaki yaşamını kısa zamanda rahat bir rutine sokmuştu. Madame de Rosemonde'un yeğeni ziyarete gelince, başkanın karısı hem tedirgin olmuş hem de meraka kapılmıştı.

Valmont viskontu olan yeğeni, Paris'in en kötü ünlü çapkınıydı. Çok yakışıklıydı ama hiç de başkanın karısının beklediği gibi biri değildi. Biraz üzgün, biraz yıpranmış görünüyor ve en garibi ona hiç ilgi göstermiyordu. Başkanın karısı koket değildi; modaya aldırış etmeden sade giysiler seçerdi ve kocasına âşıktı. Yine de genç ve güzel olduğundan erkeklerin ilgisinden sıyrılma mücadelesine alışıktı. Valmont viskontunun ilgisizliği ise beyninin bir köşesini kemiriyordu. Bir gün ayinde, Valmont'nu dua etmeye dalmış olarak gördü ve genç adamın ruhunu arama dönemi geçirmekte olduğunu düşündü.

Zayıfların üzerimizde bir etkisi vardır. Açık, güçlü insanlardan uzak kalabilirim. Ben de yapı olarak zayıf ve kararsızım; içine kapanık, sakin bir kadın olarak erkeğin arzularını kendini kullandırırcasına yerine

getirenlerin belirli bir çekiciliği olduğuna inanırım. Erkek kadını istediği biçime sokabilir ve bunu yaparken de kadından daha fazla hoşlanmaya başlar.

-Murasaki Shikibu, *The Tale of Genji*

Valmont'nun şatoda bulunduğu haberi duyulunca, başkanın karısına bir arkadaşından gelen mektup, bu tehlikeli adama karşı kendini koruması için uyarıyordu. Ama o, bu erkeğe kapılabilecek dünyadaki son kadın olduğuna inanıyordu. Ayrıca genç adam kötü geçmişinin kefaretini ödemek ister gibiydi ve belki de kendisi ona bu yolda yardımcı olabilirdi. Tanrı adına kazanılacak ne kadar büyük bir zafer olurdu. Başkanın karısı Valmont'nun geliş gidişini gözlemleyerek, aklından neler geçtiğini çözmeye çabaladı. Bazı gariplikler vardı. Örneğin sabah erken ava çıkıyor ve her seferinde eli boş dönüyordu. Başkanın karısı bir gün uşağını onun arkasından gönderdi ve Valmont'nun ava çıkmak yerine, yakındaki köye gidip evlerinden atılmak üzere olan yoksul bir aileye para yardımı yaptığını öğrendi. Evet haklıydı, genç adamın tutkulu ruhu cinsellikten erdemliliğe doğru gidiyordu. Genç kadın ne kadar da mutlu oldu.

Cronus ile Rhea'nın Samos ya da bazılarının dediği gibi Argos Adası'nda dünyaya gelmiş olan kızı Hera'yı, Pelasgus'un oğlu Temenus, Arcadia'da büyütmüştü. Mevsimler onun dadısı olmuştu. Babaları Cronus'dan kurtulan ikiz kardeşi Zeus, Hera'yı Girit'deki Cnossus ya da bazılarının dediği gibi Argolis'deki Thornax Dağı'nda (günümüzde Cuckoo Dağı) bulup kur yapmış ama başlangıçta başarıya ulaşamamıştı. Zeus ancak zavallı bir horoz kılığına girince Hera, ona acımış ve bağrına basmıştı. Göğsüne yaslanınca Zeus tekrar kendi görünümünü alıp ona sahip olmuş ve utanca kapılan Hera onunla evlenmişti.

-Robert Graves, *The Greek Myths*

O akşam ilk kez Valmont ile başkanın karısı yalnız kalmışlardı ve genç adam birdenbire şaşırtıcı bir itirafta bulunmuştu. Başkanın karısına

deli gibi âşıktı ve öyle bir aşkı daha önceleri hiç tanımamıştı. Kadının erdemi, iyiliği, güzelliği, kibarlığı onu altüst etmişti. O gün yoksul aileye yardım ederken belki kadından esinlenmişti belki de onu etkilemeye çabalamıştı. Aslında bunu itiraf etmek istemiyordu ama yalnız kaldıklarında artık duygularını kontrol edemez hale gelmişti. Sonra diz çöküp kendisine yardım etmesi, acılarından kurtulma yolunu göstermesi için yalvarmıştı.

Gafil avlanan başkanın karısı ağlamaya başlamıştı. Utanca kapılarak odadan kaçmış ve birkaç gün boyunca hastaymış gibi davranmıştı. Valmont'nun kendisini bağışlaması için gönderdiği mektuplara nasıl yanıt vereceğini bilmiyordu. Onun güzel yüzünü, güzel ruhunu övüyor, yaşamını gözden geçirmesine neden olduğunu iddia ediyordu. Duygu yüklü mektuplar, her zaman için sükûneti ve erdemliliği ile övünen Madame Tourvel'de tedirgin edici duygular uyandırıyordu. Şatodan ayrılması için ısrar etmesi gerektiğini biliyordu ve bu konuda bir mektup yazınca genç adam istemeyerek de olsa kabul etti. Ama bir şartı vardı, Paris'e gidince ona mektup yazacaktı. Madame Tourvel mektuplar kırıcı olmadığı sürece yanıtlayacağını açıkladı. Valmont, Madame de Rosemonde'a gideceğini söyleyince Madame Tourvel suçluluk duygusuna kapıldı: teyzesi olan ev sahibesi herhalde yeğenini özleyecekti ve üstelik genç adam çok solgun görünüyordu, acı çektiği belliydi.

Paris'ten mektuplar gelmeye başlayınca Tourvel buna izin verdiğine pişman oldu. Aşk konusuna değinmemesini istemesine aldırış etmeden sonsuza dek onu seveceğine yemin ediyor, soğuk ve duygusuz davrandığı için kırıldığını bildiriyordu. Yaşamında seçmiş olduğu kötü yolu anlatıyordu - hata kendisinin değildi, bir yön bulamadığı için başkaları onu bu yola sürüklemişti. Tourvel'in yardımı olmaksızın yine aynı yola düşecekti. Acımasız davranmayın, *beni* baştan çıkaran *sizsiniz* diyordu. Ben sizin kölenizim, çekiciliğinizin ve iyiliğinizin kurbanıyım; siz güçlü olduğunuz ve benim gibi hissetmediğiniz için korkacak hiçbir şeyiniz yok. Gerçekten başkanın karısı Valmont'a acımaya başladı - ne kadar zayıf ve kontrolden

çıkmış gibi görünüyordu. Ona nasıl yardım edebilirdi? Üstelik niçin onu bu kadar fazla düşünmeye başlamıştı? Ne de olsa, mutlu bir evliliği olan bir kadındı. Hayır, artık bu yorucu mektuplaşmaya bir son vermeliydi. Bir daha aşktan söz ederse, yanıtlamayacağını bildirdi. Valmont'un mektuplarının arkası kesildi. Tourvel rahatladı. Sonunda huzura kavuşmuştu.

Ne var ki bir akşam yemek masasında otururken, Madame de Rosemonde'a hitap eden Valmont'nun sesini duydu. Ani bir kararla kısa bir ziyaret için geldiğini açıklıyordu. Tourvel'in tüm bedeni titredi, yanakları kızardı ve Valmont gelip yanına oturdu. Yüzüne bakınca başını çevirdi ve kısa bir süre sonra odasına gitmek için izin isteyip masadan kalktı. Bundan sonraki birkaç gün onunla karşılaşmamayı başaramadı ve yüzünün her zamankinden daha solgun olduğu dikkatini çekti. Valmont çok kibar davranıyordu ve bütün bir gün hiç karşılamadıkları bile oluyordu. Ama bu kısa ayrılıkların garip bir etkisi vardı: Tourvel artık ne olduğunu anlıyordu. Onu özlüyordu, onu görmek istiyordu. İyilik ve erdem simgesi olan kadın her nasılsa iflah olmaz çapkına âşık olmuştu. Kendinden nefret ederek, kimseye haber vermeden gece yarısı şatodan ayrılıp Paris'e giderken bu korkunç günahından arınmayı tasarlıyordu.

Baştan çıkarmanın bir stratejisinde kişi karşısındakileri zayıflık alanlarına doğru çeker ve bu alan aynı zamanda kendisinin de zayıflık alanıdır. Hesaplanmış bir zayıflık, hesaplanamayan bir zayıflık: birbirini yenmek için meydan okur... • Baştan çıkarmak zayıf görünmek demektir. Baştan çıkarmak zayıflığa teslim olmaktır. Güçlü yönlerimiz yerine zayıflıklarımızla baştan çıkarırız. Baştan çıkarma sürecinde bu zayıflığı oynarız ve bu süreç gücünü bundan alır. • Ölümümüzle, kırılganlığımızla, bizi tedirgin eden boşluğumuzla baştan çıkarırız. İşin sırrı bir bakış ya da hareketin yokluğunda, bilgi ve anlamın yokluğunda, ölümle oynamayı bilmektir. • Psikanaliz bize kırılganlığımızı ve pasifliğimizi sergilememizi söyler ve iyi bir zihinsel dengeyi elde etmek için bu yönlerimizi adeta dinsel bir kabullenmeye çevirir. Buna karşılık

baştan çıkarma, zayıf yönlerimizle oynarken kendi kuralları olan bir oyun biçimine getirir.

-Jean Baudrillard, *Seduction*

Yorum. Choderlos de Laclos, mektup biçimindeki *Tehlikeli İlişkiler* adlı romanının kahramanı Valmont için on sekizinci yüzyıl Fransa'sının tanınmış çapkınlarından esinlenmişti. Valmont'nun tüm davranışları belirli bir etki yaratmak için hesaplanmıştı. Köyde yaptığı para yardımı (takip edildiğini biliyordu), şatoya tekrar dönmesi, yüzünün solgunluğu (şatodaki bir kızla ateşli bir ilişki sürdürüyordu ve gece boyu devam eden eğlenceleri yorgunluğa yol açıyordu) gibi görüntüler Tourvel'in merakını uyandırmak için tasarlanmıştı. En önemlisi ise kendini zayıf, baştan çıkarılmış bir kurban konumunda göstermesiydi. Fiziksel ya da ruhsal güzelliğinin etkisi altında kalmış gibi göründüğü sürecc Tourvel, onun ne kadar içten pazarlıklı olduğunu nasıl düşünebilirdi? Kendi hakkındaki "gerçekleri" itiraf ettiğine göre, aldatıcı bir yönü olmamalıydı: para yardımının belirli bir nedeni olduğunu itiraf etmişti, niçin yoldan çıktığını açıklamıştı, duygularını onunla paylaşmıştı ama tüm bu "dürüstlük" önceden tasarlanmıştı. Temelinde o dönemin kadınları gibi duygusal, kendini denetleyemeyen, karamsar, özgüvensizdi. Buna karşılık Tourvel tıpkı bir erkek gibi soğuk ve acımasızdı. Kendini Tourvel'in kurbanı gibi göstermekle Valmont hem manipülasyonlarını gizliyor hem de acıma ve kaygı duyguları uyandırıyordu. Kurban rolü oynayarak hasta bir çocuk ya da yaralı bir hayvan gibi şefkat duygusunu harekete geçiriyordu. Ve bu duygular Başkan'ın karısının üzülerek öğreneceği gibi aşka doğru yönlendirilmişti.

Eski bir Amerikan atasözü, birini kandırmak istediğiniz zaman öncelikle size güvenmesini ya da en azından kendini sizden üstün görmesini (bu iki fikir birbiriyle bağlantılıdır) sağlamanız gerektiğini belirtir. Böylelikle o kişinin savunmasını indirmesini sağlarsınız. Bu atasözü televizyon reklamları konusunda çok şey açıklıyor. Eğer insanların aptal olmadığını

varsayarsak, televizyon reklamlarına kendilerini denetleyici konumunda görerek tepki göstermeleri gerekir. İrade gücüne sahip olma yanılsaması sürdüğü sürece, reklamlardan korkmaları için hiçbir neden yoktur. İnsanlar denetleyebildiklerini düşündükleri her şeye güvenme eğilimi içindedirler... • Televizyon reklamları maksatlı olarak aptal, saçma ve etkisiz gibi görünür. Bilinçli olarak alay edilmesi ve reddedilmesi için bu biçimde görülmelerine özen gösterilmektedir... Reklamcıların çoğu, en kötü olarak algılanan reklamların yıllar içinde en fazla satışa yaradığını söylerler. Etkili bir televizyon reklamı izleyicilerin bilinçli zekâsına hakaret etmek ve böylece savunmasını delmek için tasarlanmıştır.

-Wilson Bryan Key, *Subliminal Seduction*

Baştan çıkarma kuşku ve direnişi azaltma oyunudur. Bunu başarmanın en kurnaz yolu, karşınızdaki kişinin kendini daha güçlü gördüğü ve her şeyin kontrolünü elinde tuttuğu duygusuna kapılmasını sağlamaktır. Kuşku genellikle güvensizlikten kaynaklanır; eğer kurbanınız sizin yanınızda kendini üstün ve güvende görüyorsa, amaçlarınızdan kuşkulanması için hiçbir neden kalmaz. Bir oyuna kalkışmayacak kadar zayıf ve duygusal gibi görünüyorsunuz. Bu oyunu gidebildiği kadar uzatın. Duygularınızı sergileyin ve sizi ne kadar etkilediğini gösterin. Yaptığınız ya da yapmayı düşünmüş olduğunuz kötü bir hareketi itiraf edin. Dürüstlük erdemlilikten daha önemlidir ve bir tek dürüst hareket onları bir sürü kandırmacaya karşı kör edecektir. Fiziksel, beyinsel ya da ruhsal zayıflık izlenimi yaratın. Güç ve özgüven sahibi olmak karşınızdakileri ürkütür. Zayıflığınızı rahatlatıcı bir konuma getirin ve kurban rolü oynayın. Onların, koşulların ya da genel olarak yaşamın gücünün sizi zayıf düşürdüğünü belirtin. İzlerinizi örtmenin en iyi yolu budur.

Bilirsiniz, doğru zamanda ağlamayı beceremeyen bir erkeğin hiçbir değeri yoktur.

-Lyndon Baines Johnson

Utangaçlığı kullanabilmek büyük bir sanattır ama büyük başarılara götürür. Genç kızları kandırmak için utangaçlığı ne kadar sık kullandım? Genellikle genç kızlar utangaç erkekler hakkında sert konuşurlar ama gizliden gizliye onlardan hoşlanırlar. Biraz utangaçlık genç bir kızın gururunu okşar, kendini üstün görmesini sağlar; bu, onun kazancıdır. Ama uykuya dalıp, tam da sizin utangaçlıktan eriyip gideceğinizi düşündükleri anda, onlara bu durumdan çok uzak olduğunuzu, kendinize güvendiğinizi göstermelisiniz. Utangaçlık bir erkeğin maskülen önemini yitirmesine yol açtığından, cinsellik içeren bir ilişkiyi nötrleştirmek için oldukça iyi bir yöntemdir.

-Søren Kierkegaard, *The Seducer's Diary*

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

Hepimizin ruhsal yapısında bazı zayıflıklar, kırılganlıklar, zaaflar vardır. Belki utangaç ya da fazla duyarlıyız ya da ilgiye gereksinim duyarız; zayıf yönümüz her ne ise, kesinlikle denetimimiz altında değildir. Telafi etmeye ya da gizlemeye çabalarız ama genellikle bu yaklaşım bir hatadır çünkü insanlar doğal olmayan bir şeyi hemen hissederler. Unutmayın ki karakter yapınıza özgü olan her şey, baştan çıkarıcıdır. Bir insanın denetleyemediği kırılganlığı aslında en baştan çıkarıcı niteliğidir. Hiçbir zayıflık göstermeyenler ise kıskançlık, korku, öfke uyandırdıklarından, onları aşağıya çekmek için sabote etmeye çabalarız.

Zayıflıklarınızla başa çıkmaya ya da gizlemeye çabalamayın; tam tersine oyuna katmayı öğrenin. Oyun çok belirgin olmamalıdır: eğer zayıflığınıza kapılıp giderseniz, fazla abartırsanız, sempati toplamaya çalışır ya da daha kötüsü acınacak bir durumda bulunur gibi görünürsünüz. En iyi yöntem karşınızdakilerin ara sıra, genellikle sizi biraz tanıdıktan sonra karakterinizin yumuşak, zayıf yönüne göz atmalarına izin vermektir. Bu göz atış, sizi insanlaştıracak, kuşkularını giderecek, daha derin bir ilişki

için gerekli zemini hazırlayacaktır. Güçlü ve denetimli davranırken, kendinizi bıraktığınız dakikalarda zayıflığınıza kapılın ve bunu görmelerine izin verin.

Valmont da zayıflıklarını bu biçimde kullanmıştı. Masumiyetini çok önceden yitirmişti ve benliğinin bir köşesinde bundan pişmanlık duyuyordu. Gerçekten masum olanlara karşı kırılganlığı vardı. Başkan'ın karısını baştan çıkarması başarıya ulaştı çünkü tümüyle rol değildi; Valmont'nun gerçek bir zayıf yönü vardı ve hatta ara sıra ağlardı. Başkan'ın karısını etkileyebilmek için önemli dakikalarda bunu görmesine izin verdi. Tıpkı Valmont gibi siz de aynı anda hem rol yapabilir hem de dürüst olabilirsiniz. Biraz utangaç olduğunuzu varsayarsak, belirli durumlarda utangaçlığınızı biraz öne çıkartabilirsiniz. Zaten sahip olduğunuz bir niteliği biraz süslemek kolaydır.

Lord Byron ilk önemli şiirini 1812'de yayınlayınca bir gecede şöhret oluverdi. Yetenekli bir yazar olmanın yanı sıra çok yakışıklıydı, hatta güzel bile sayılırdı, hakkında yazdığı karakterler gibi dalgın ve çözümlenmesi zor bir insandı. Kadınlar Lord Byron için çılgına döndüler. Başını biraz öne eğip, aşağıdan yukarıya doğru bakması kadınları titretiyordu. Ama başka nitelikleri de vardı: ilk kez karşılaştığınızda kıpır kıpır hareketleri, üstüne pek oturmayan giysileri, garip utangaçlığı, belirgin topallığı derhal dikkat çekiyordu. Tüm geleneklere karşı çıkan, tehlikeli gibi görünen kötü ünlü bu adam, kişi olarak özgüvensiz ve kırılgandı.

Byron'ın *Don Juan* adlı şiirinin kahramanı bir baştan çıkarıcı olmak yerine, sürekli kadınların peşinde koştuğu bir erkektir. Otobiyografik olan bu şiirin duygularını kontrol edemeyen, kırılgan kahramanını kadınlar ilgiyle sarmalamak isterler. Yüz yıl kadar sonra John F. Kennedy yeni yetmeliğinde en fazla taklit etmek istediği kişi olan Byron'a adeta tutkuyla bağlandı. Hatta Byron'ın ünlü "aşağıdan yukarı" bakışını ödünç almayı bile denedi. Kennedy de sağlık sorunları yaşayan zayıf yapılı bir çocuktu. Ayrıca yakışıklılığı güzelliğe kaçtığından arkadaşları yapısında kadınsı bir yön olduğunu düşünürlerdi. Özgüvensizlik, utangaçlık, aşırı duyarlılık gi-

bi fiziksel ve zihinsel zayıflıkları kadınları kendine çekmesine yarıyordu. Eğer Byron ile Kennedy kırılganlıklarını erkeksi bir kabadayılıkla örtmeye kalkışsalardı, asla baştan çıkarıcı bir çekicilikleri olmazdı. Tam tersine zayıflıklarını sergileyip, karakterlerindeki yumuşak yönü kadınların görmesine izin vermeyi öğrendiler.

Her iki cinsin kendine özgü güvensizlikleri vardır; stratejik zayıflık sergilerken, bu farklılıkları göz önünde bulundurmalısınız. Örneğin bir kadın, bir erkeğin özgüvenine ve gücüne kapılabilir ama bu niteliklerin çok fazla olması olağandışı ve hatta çirkin göründüğünden, korku yaratabilir. Erkeğin yalnızca cinsellik peşinde olduğunu düşünüp özgüvenini yitirebilir. Erkek baştan çıkarıcılar duygularını sergilemek, kurbanlarının yaşamına ilgi göstermek gibi yönlerini kullanarak daha kadınsı olmayı çok önceden öğrenmişlerdir. Bu stratejinin ustaları ortaçağın gezgin ozanlarıydı; kadınların adına şiirler yazıyorlar, duygularını saatlerce anlatıyorlar, kadınların yatak odalarında uzun saatler boyu şikâyetlerine kulak verip, ruhlarını özümsüyorlardı. Zayıfı oynama isteği karşılığında ise gezgin ozanlar âşık olma hakkını elde ediyorlardı. O dönemden bugüne çok az şey değişti. Yakın tarihteki Gabriele D'Annunzio, Duke Ellington, Errol Flynn gibi ünlü baştan çıkarıcılar, diz çökmüş gezgin ozan örneği gibi kadınların kölesi olarak görünmenin değerini çok iyi biliyorlardı. İşin anahtarı, erkek olarak kalmayı sürdürürken, bir yandan da yumuşak yönünüzü göstermektir. Yumuşak yönlerin arasında bulunan utangaçlığı, düşünür Søren Kierkegaard kadınlara rahatlık ve hatta üstünlük duygusu verdiğinden, erkekler için son derece baştan çıkarıcı bir taktik olarak kabul ediyordu. Ne var ki, hiçbir şeyi abartmamayı unutmamalısınız. Biraz utangaçlık yeterlidir: çok fazla olursa, kurbanınız tüm çabaları kendisinin göstermesi gerektiğini düşünerek umarsızlığa kapılır.

Erkeklerin korku ve güvensizlikleri sahip oldukları erkeklik duygusuyla bağlantılıdır; tüm kontrolü elinde tutan, açıkça herkesi parmağında oynatan bir kadın onlar için tehdit unsurudur. Tarihin en ünlü kadın baştan çıkarıcıları manipülasyonlarını örtmek için küçük kız rolünü oynama-

yı çok iyi bilirlerdi. Eski Çin'in ünlü saray kadınlarından Su Shou, makyaj hileleriyle yüzünü çok solgun ve zayıf gösterirdi. Yürüyüşü de kırılganlığını belirtirdi. On dokuzuncu yüzyılın ünlü saray kadını Cora Pearl, tıpkı küçük bir kız gibi giyinir ve davranırdı. Marilyn Monroe yaşamını sürdürebilmek için bir erkeğin gücüne gereksinim duyduğu izlenimini vermeyi çok iyi başarırdı. Bu kadınların tümü işin dinamiğini denetlerler, sonunda köleleri yapacakları kişilerin erkeklik duygusunu yükseltirlerdi. Bir kadının hem korunmaya muhtaç hem de cinsel açıdan heyecan verici görünmesi ise erkeklerin en büyük fantezisi olduğundan, en etkili biçimidir.

Bir başka iyilikseverlik biçimi ise zindanlara atılmış, kadınlardan alacakları tüm zevklerden uzaklaştırılmış zavallı tutuklulara gösterilenidir. Gardiyanların eşleri ya da şatolarında savaş esirleri bulunan ev sahibeleri tutuklulara acır ve merhamet göstererek sevgilerini paylaşırlardı... • Böylece gardiyan eşleri, soylu şato sahibeleri ve diğerleri, mutsuz tutukluların en iyi günlerindeki gibi heyecanlar yaşamalarını sağlarlardı... • Söylediklerimi kanıtlamak için Kaptan Beaulieu'nün öyküsünü anlatacağım. Kralın kadırgalarından sorumlu olan kaptanın kendisi bana anlatmıştı. Bir zamanlar Lorraine sarayına mensup Fransa Büyük Rahibinin hizmetinde çalışmış. Bir keresinde patronunu Malta'dan almak üzere giderken Sicilyalı korsanların eline düşmüş ve tutuklanıp Palermo'daki Castel-à-mare'ye götürülmüş. Daracık, karanlık bir hücreye atılıp üç ay boyunca kötü muamele görmüş. Şansı yerinde olduğundan şato sahibi İspanyol adamın iki güzel kızı onun sızlanmalarını ve inlemelerini duyup, ziyaret etmek için babalarından izin almışlar. Tanrı korkusu taşıyan adam kızlarına izin vermiş. Son derece cesur ve konuşkan bir beyefendi olan kaptan daha ilk görüşmede kızların kalbini kazanmış ve hücreden çıkartılıp daha rahat bir odaya geçirilmesini sağlamış. Hepsi bununla da bitmemiş. Kızlar her gün gelip onu görmek için tekrar izin almışlar. • Sonunda güzel kızların ikisi de pek de yakışıklı sayılmayacak kaptana âşık olmuş. Kaptan daha sıkı hapis koşullarını ve hatta ölümü bile göze alarak, bu fırsatı

kaçırmamış ve kızların ikisiyle de keyifli zaman geçirmiş. Sekiz ay boyunca hiçbir skandal patlak vermeden işler yolunda gitmiş. İki kardeş birbiriyle çok iyi geçindiğinden, birbirinin erketesi bile olmuş ve kimse onları yakalayamamış. Benim çok yakın dostum olan kaptan hapis yaşamında, en özgür olduğu dönemlerden çok daha fazla keyif aldığına yemin etmişti. Gerçi insanlar hiçbir hapishanenin iyi olmadığını söylerler ama bu hapishane kaptan için çok zevkliymiş. İmparator ile Fransa Kralı II. Henri arasında sekiz ay sonra barış imzalanınca, tüm tutuklular zindanlarından çıkarılıp serbest bırakılmışlar. Kaptan bu kadar harika bir hapishaneden ayrıldığı için çok üzgün olduğuna da yemin etti. Ülkeden ayrılıp o güzel kızları geride bırakmayı hiç istememiş.

-Seigneur de Brantôme, ***Lives of Fair and Gallant Ladies***

Napoleon Bonaparte'ın karısı İmparatoriçe Josephine, ince hesaplanmış bir koketlik yaklaşımıyla kocasının üzerinde çok önceden üstünlük kazanmıştı. Daha sonraları ise sürekli ve pek de masum olmayan gözyaşlarıyla bu gücünü sürdürmüştü. Birinin ağladığını görmek derhal duygularımızı etkiler; asla kayıtsız kalamayız. Ağlayan kişiye acırız ve gözyaşlarını dindirmek için normal koşullar altında yapmayacaklarımızı bile yaparız. Ağlamak son derece etkili bir taktiktir ama ağlayan kişi her zaman masum değildir. Genellikle gözyaşlarının ardında bir şeyler vardır ama bazen de etki yaratmak için rol yapılabilir. (Eğer kurban bunu fark ederse, taktiğin sonu gelmiş olur.) Gözyaşlarının duygusal etkisinin ara sıra üzüntünün de baştan çıkarıcı bir yönü vardır. Karşımızdaki kişiyi teselli etmek isteriz ve tıpkı Tourvel'in fark ettiği gibi bu isteğimizin kısa sürede sevgiye dönüştüğünü görürüz. Üzgün görünmek, ara sıra ağlamak bir erkek için bile çok değerli bir stratejidir. Öğrenebileceğiniz bir yetenektir. Fransız yazar Marivaux'nun on sekizinci yüzyılda yayınlanan *Marianne* adlı romanının ana kahramanı ağlayabilmek ya da üzgün görünebilmek için geçmişteki üzüntülü olayları aklına getirdiğini söylüyordu.

Gözyaşlarını seyrek kullanın ve en doğru dakikaları seçin. Örneğin kurbanınızın amaçlarınızdan kuşkulandığı ya da üzerinde daha etkili olamadığınızdan kaygılandığınız zamanlar kullanabilirsiniz. Gözyaşları karşınızdaki kişinin size ne kadar kapıldığını doğru olarak gösteren bir barometredir. Eğer sıkılmış görünürlerse ya da yemi yutmazlarsa, durumunuz umutsuz demektir.

Sosyal ve siyasi olgularda çok hırslı ya da çok kontrollü görünmek insanların sizden korkmasına yol açar; yumuşak yönünüzü göstermeniz çok önemlidir. Bir tek zayıflığın sergilenmesi sayısız manipülasyonu gölgeleyecektir. Bu durumda da duygular ve hatta gözyaşları işe yarar. En baştan çıkarıcısı, kurban rolünü oynamaktır. Benjamin Disraeli parlamentoda ilk konuşmasını yaparken, muhalefet öyle bağırmış ve gülmüştü ki, sesinin duyulduğundan bile emin değildi. Yine de yılmadan hazırladığı uzun konuşmayı bitirmiş ama yerine otururken başarısız olduğunu düşünmüştü. Meslektaşları ise konuşmasının harika bir başarı yakaladığını söyleyerek onu şaşırtmışlardı. Eğer şikâyet etseydi ya da vazgeçseydi başarısız olacaktı ama sözlerini sürdürerek kendini acımasız ve mantıksız bir grubun kurbanı konumuna yerleştirmişti. Neredeyse herkesin ona sempati duyması ileride çok işine yarayacaktı. Kötü niyetli muhaliflerinize saldırmak sizi de çirkinleştireceğinden, darbelerini içinize atıp kurbanı oynamanız daha iyidir. Halk duygusal bir tepki göstererek sizin tarafınızı tutar ve büyük bir siyasi baştan çıkarmanın zemini hazırlanmış olur.

Simge. *Kusur. Güzel bir yüze bakmak çok keyiflidir ama eğer hiçbir kusuru yoksa, bizi biraz ürkütür. Minik bir ben, güzel yüzün daha insancıl ve sevilebilir görünmesini sağlar. Yani tüm kusurlarınızı örtmeyin. Yüz hatlarınızı yumuşatmak ve şefkat duygusu uyandırmak için onlara gereksiniminiz vardır.*

Tersine Çevirmek

Baştan çıkarma sürecinde zamanlama çok önemlidir; kurbanınızın etkiniz altına girdiğini gösteren belirtileri kollayın. Âşık olmaya başlayan bir insan karşısındakinin zayıflıklarına aldırmaz ya da yalnızca sevilecek biri gibi görür. Buna karşılık baştan çıkarılmayan, mantıklı bir insan, utangaçlığı ya da duygusal patlamaları acıklı bulabilir. Ayrıca kurbanınız size ne kadar âşık olursa olsun, baştan çıkarıcı değeri olmayan bazı zayıflıklar da vardır.

On yedinci yüzyılın ünlü saray kadını Ninon de l'Enclos yumuşak yönleri olan erkeklerden hoşlanırdı. Ama bazen bir erkek çok ileri gider, kendisini yeterince sevmediğinden şikâyet eder, kaprisli ve güvenilmez olduğunu söyler, kötü davrandığı gibi sızlanırdı. Ninon için bu gibi davranışlar, büyüyü bozduğundan, ilişkiyi derhal sonlandırırdı. Sızlanmak, şikâyet etmek, muhtaç görünmek ve sempati toplamaya çabalamak kurbanınıza çekici zayıflıklar gibi değil, olumsuz bir gücü olan içten pazarlıklı girişimler gibi görünür. Kurban rolünü üstlenirken fazla abartmayın. Sergilenmesi gereken zayıflıklar yalnızca sizi sevilecek biri gösterecek olanlardır. Diğerleri ne pahasına olursa olsun bastırılmalı ve yok edilmelidir.

14

Arzu ile Gerçeği Birbirine Karıştırın - Kusursuz Yanılsama

Yaşamlarındaki zorlukları telafi edebilmek için insanlar macera, başarı ve aşk dolu bir geleceğin hayalini kurarlar. Eğer sizin aracılığınızla hayallerini gerçekleştirebilecekleri yanılsamasını yaratırsanız, derhal avucunuza düşeceklerdir. Ağır ağır başlamak, önce güvenlerini kazanmak ve ardından arzularına uyumlu bir fantezi yaratmak çok önemlidir. Vazgeçilen ya da bastırılan arzularını hedefleyip denetleyemedikleri duygularını uyandırarak mantıklı düşünme güçlerini gölgeleyin. En kusursuz yanılsama, gerçeklerden pek fazla uzaklaşmayan ama biraz gerçekdışılık içeren, uyanmaya yakın görülen düşleri andırandır. Baştan çıkardığınız kişilerde yanılsama ile gerçek arasındaki farkı göremeyecek kadar akıl karışıklığı yaratın.

Canlandırılan Fantezi

1964 yılında yirmi yaşındaki Fransız Bernard Bouriscout, Pekin'deki Fransız büyükelçiliğinde muhasebeci olarak göreve başladı. İlk birkaç hafta hiç de tahmin ettiği gibi geçmedi. Fransa'nın kırsal bölgesinde büyüyen Bouriscout seyahat ve macera düşleri kurmuştu. Çin'e gönderileceğini öğrenince, Yasak Kent'in görüntüleri, Macao'daki kumarhaneler gözlerinin önünde dans etmeye başlamıştı. Ama geldiği yer Komünist Çin idi ve o dönemde Batılılar ile Çinliler arasında iletişim kurmak neredeyse olanaksızdı. Bouriscout'nun görüşmek zorunda kaldığı kentte yaşayan diğer Avrupalılar ise son derece sıkıcı insanlardı. Gitgide yalnız kalan genç adam bu işi kabul ettiğine pişman olup geri dönme planları yapmaya başladı.

Sevgililerin ve delilerin beyinleri öylesine alevlidir ki / yaratılan fanteziler, serin mantığın / algılayabileceğinden fazladır.
-William Shakespeare, ***Bir Yaz Gecesi Rüyası***

Aynı yıl düzenlenen Noel partisinde Bouriscout'nun gözü odanın bir köşesindeki genç bir Çinli erkeğe takıldı. Bu gibi toplantılarda daha önce hiçbir Çinli ile karşılaşmamıştı. Zayıf yapılı, kısa boylu, çekingen ama ilgi çekici bir adamdı. Bouriscout yanına gidip kendini tanıttı. Yirmi altı yaşındaki, kusursuz Fransızca konuşan, Shi Pei Pu, Çin operalarına söz yazarlığı yaptığı gibi Fransız büyükelçiliği personeline de Çince dersi veriyordu. Genç adamın her yönü Bouriscout'nun ilgisini çekti: müziği andı-

ran alçak, yumuşacık sesi kendisi hakkında daha fazla bilgi edinmeye zorluyordu karşısındakilerini. Genelde çekingen olan Bouriscout, telefon numaralarını değiştokuş etmek için ısrar etti. Belki Pei Pu onun Çinli akıl hocası olabilirdi.

Birkaç gün sonra bir lokantada buluştuklarında, oradaki tek Batılı olan Bouriscout, en azından gerçek ve egzotik bir şeylerin tadını alacağına inandı. Pei Pu, Çin operasında tanınmış bir aktördü ve eski hanedanla bağlantısı olan bir aileye mensuptu. Artık işçileri konu eden operalar yazdığını söyledi ironik bir ifadeyle. Düzenli olarak görüşmeye başladılar ve Pei Pu, ona kenti gezdirirken tüm tarihi ayrıntıları adeta canlandırarak öyküleriyle anlatttı. Örneğin işte şurda son Ming imparatoru kendini asmıştı diye yerini gösterip öyküsünü anlatıyordu. Ya da biraz önce yemek yedikleri lokantanın aşçısının bir zamanlar son imparatorun sarayında çalıştığını söyleyip yine harika bir öykü anlatıyordu. Anlattığına göre Pekin Operası'nda genellikle kadın rollerini erkekler üstleniyordu ve bazen bu rollerle büyük ün kazanıyorlardı.

Cinselliği olan biri gibi değildi. Daha doğrusu... bulutlardan aşağıya inmiş birine benziyordu. İnsan gibi değildi sanki. Onun bir erkek arkadaş ya da kadın arkadaş olduğunu söyleyemezdiniz; tümüyle farklı biriydi... başka bir gezegenden gelmiş bir dosttu sanki ve çok iyiydi, bu dünyadaki yaşamdan ayrı gibiydi.

-Bernard Bouriscout, Joyce Wadler'in *Liaison* adlı yapıtından alıntı

İki genç dost oldular. Gerçi Çinlilerin yabancılarla teması kısıtlanmıştı ama yine de buluşmanın yollarını keşfettiler. Bir akşam Pei Pu çocuklarına ders verdiği bir Fransız görevlinin evine giderken, Bouriscout, ona eşlik etti. Pei Pu onlara Çin operasına ait "Kelebeğin Öyküsü"nü anlattı: genç bir kız bir kraliyet okuluna girmek ister ama okula kız öğrenci kabul edilmiyordur. Oğlan kılığına giren kız, sınavlara katılır ve okula başlar. Sınıf arkadaşlarından biri ona âşık olunca aslında kız olduğunu açıklar. Benzer öykülerin

çoğu gibi, bunun sonu da acıklıydı. Operada genç kız rolünü oynamış olan Pei Pu duygularını katarak anlatmıştı öyküyü.

Aşk bir kez daha kapısını yakışıklı, genç Alman subayı Teğmen Konrad Friedrich kişiliğinde çalmıştı. Neuilly'deki evine gelen subay, Pauline Bonaparte'dan yardım istiyordu. Papalık Devleti'ndeki Fransız askerlerin gereksinimlerinin karşılanması için Napoleon'un üzerindeki etkisini kullanmalıydı. Genç prenses onu bahçeye çıkardı ve dolaşa dolaşa kayalık bahçeye kadar geldiler. Prenses durup genç subayın gözlerinin içine gizemli bir ifadeyle baktı ve ertesi gün aynı saatte aynı yerde bulunmasını söyledi; belki ona vereceği iyi bir haberi olabilirdi. Genç subay onu selamlayıp ayrıldı... Teğmen Friedrich anılarında, Pauline ile ilk karşılaşmasından sonra yaşadıklarını ayrıntılı olarak yazdı. • "Kararlaştırılan saatte Neuilly'ye gidip bahçenin belirlenen noktasında beklemeye başladım. Çok geçmeden bir hanım geldi ve beni selamlayıp yan kapıdan kayalık bahçenin derinliklerine götürdü. Kayaların arasında birkaç oda, birkaç koridor ve çok lüks görünümlü bir banyonun bulunduğu bir salon vardı. Bu macera bana romantik, neredeyse peri masalı gibi görünmeye başladı. Sonunun nasıl biteceğini merak ederken, şeffaf giysili bir kadın yan kapıdan içeri girdi ve yanıma yaklaşıp orda bulunmaktan hoşlanıp hoşlanmadığımı sordu. Giysinin her dalgalanışında kusursuz bedeni açıkça görülen Napoleon'un güzel kız kardeşini derhal tanımıştım. Öpmem için elini uzattı ve kanepede yanına oturmamı söyledi. Bu karşılaşmada baştan çıkarıcı olan ben değildim... Bir ara Pauline bir çan çaldı ve gelen kadına banyosunu hazırlamasını emretti ve benimle paylaşmak istediğini söyledi. Üzerimizde en kaliteli ketenden banyo giysileriyle neredeyse bir saat kadar kristal berraklığındaki mavi suyun içinde kaldık. Ardından başka bir odada servis yapılan harika bir akşam yemeği yedik. Ayrılırken en kısa zamanda tekrar geleceğime söz verdim ve prensesle birçok kez benzer günler geçirdim."

-Harrison Brent, ***Pauline Bonaparte: A Woman of Affairs***

Birkaç akşam sonra Yasak Kent'in kapısının önünde dolaşırlarken Pei Pu, "Kelebeğin Öyküsü"ne geri döndü. "Ellerime bak," dedi. "Yüzüme bak. Kelebeğin Öyküsü aynı zamanda benim öyküm." Dramatik öykü anlatış biçimiyle annesinin dünyaya getirdiği ilk iki bebeğin kız olduğunu söyledi. Çin'de erkek çocuklar daha değerliydi ve eğer üçüncü çocuk da kız olursa, babasının ikinci eşiyle evlenmesi gerekecekti. Üçüncü bebek dünyaya geldi: yine bir kız. Gerçeği açıklamaktan korkan annesi ebeyle anlaşma yaptı ve bebeğin erkek olduğunu söylediler. Üçüncü çocuk Pei Pu idi.

Yıllar boyunca Pei Pu cinsiyetini gizlemek için elinden geleni yapmıştı. Asla halka açık tuvaletleri kullanmamış, saçlarının dökülmeye başladığı izlenimini vermek için cımbızla yolmaya başlamıştı. Öyküyü dinlerken Bouriscout hem büyülenmiş hem de rahatlamıştı; kelebek öyküsündeki erkek öğrenci gibi o da derinden derine Pei Pu'ya bağlandığını hissediyordu. Artık küçük elleri, tiz sesi, zarif boynu gibi her şeyin anlamı açığa çıkmıştı. Pei Pu'ya âşıktı ve galiba duygularına yanıt alıyordu.

Pei Pu, Bouriscout'nun evini ziyarete başladı ve bir süre sonra yatağını paylaştı. Onun evinde bile erkek giysileriyle dolaşıyordu ama Çin'deki kadınlar da erkek giysileri giyiyordu. Üstelik Pei Pu, şimdiye dek tanıdığı tüm Çinli kadınlardan daha kadınsıydı. Yatakta kendine özgü bir utangaçlığı vardı ve Bouriscout'nun ellerini yönlendirmesi hem kadınsı hem de heyecan vericiydi. Her şeyi romantikleştirip duygusallaştırıyordu. Bouriscout ondan uzak kalınca genç kadının tüm sözleri ve davranışları beyninde yankılanıyordu. Aralarındaki ilişkiyi gizli tutmak ise işin en heyecanlı yönüydü.

1965 Aralık'ında Bouriscout, Pekin'den ayrılıp Paris'e döndü. Yolculuklar yaptı, başka ilişkiler kurdu ama düşünceleri sürekli olarak Pei Pu'ya dönüyordu. Çin'de Kültür Devrimi başlayınca Pei Pu ile iletişimi kesildi. Ülkeden ayrılmadan önce genç kadın hamile olduğunu söylemişti ama bebeğin dünyaya gelip gelmediğini Bouriscout öğrenememişti. Ona olan tutkusu gitgide güçlenince 1969 yılında Pekin'de başka bir devlet işi bulmayı başardı.

İlk gelişine oranla artık yabancılarla Çinlilerin iletişim kurması daha da zorlaşmıştı ama Pei Pu'nun izini bulmayı başardı. 1966'da tıpkı Bouriscout'ya benzeyen bir oğlan doğurduğunu ama Çin'de yabancılara karşı nefret dalgası iyice yayıldığından ve cinsiyetini gizli tutması gerektiğinden, oğlunu Rusya sınırı yakınında gizli bir yere gönderdiğini anlattı. Orası o kadar soğuktu ki, belki bebeği ölmüştü bile. Gösterdiği fotoğraflarda Bouriscout aralarındaki benzerliği fark etti. Birkaç hafta boyunca orda, burda buluşmayı başardılar ve Bouriscout'nun aklına yepyeni bir fikir geldi. Kültür devrimine sempati duyduğu ve Pei Pu ile görüşmesini engelleyen kısıtlamaları ortadan kaldırmak istediği için casusluk yapmayı önerdi. Öneri doğru insanlara iletildi ve kısa bir süre sonra komünistler için belgeler çalmaya başladı. Bertrand adındaki oğlu Pekin'e getirildi ve Bouriscout onunla tanıştı. Artık yaşamını dolduran üçlü bir macera yaşamaktaydı: çok çekici Pei Pu, casusluk yapmanın heyecanı ve Fransa'ya götürmek istediği evlilik dışı oğlu.

Bouriscout 1972'de Pekin'den ayrıldı ve birkaç yıl boyunca Pei Pu ile Betrand'ı Fransa'ya getirmek için çabalayıp on yıl sonra başarıya ulaştı. Ne var ki 1983 yılında Fransız yetkililer bir Çinli erkekle ilişki kuran Dışişleri görevlisinden kuşkulandılar ve biraz araştırınca Bouriscout'nun casusluk yapmış olduğu ortaya çıktı. Tutuklanınca ortalığı sarsan bir itirafta bulundu: birlikte yaşadığı kişi erkek değil bir kadındı. Aklı karışan Fransız yetkililer Pei Pu'nun incelenmesini istediler ve düşündükleri gibi erkek olduğu ortaya çıktı. Bouriscout hapsi boyladı.

Eski sevgilisinin itirafını duyduktan sonra bile Bouriscout onun kadın olduğuna inanmayı sürdürdü. Yumuşak bedeni, aralarındaki ilişki - Bouriscout ne kadar yanılabilirdi ki? Ancak Pei Pu, onunla aynı hapishaneye atılıp cinsiyetinin kuşku duyulmayacak kanıtını gösterince, gerçeği kabul etti.

Bir saray kadını, yarı-tanımlanmış, uçucu bir figür olmalı, karşısındakinin hayal gücüne asla sabitlenmemelidir. Bir deneyimin anısı olmalı, bir düşün gerçeğe ya da bir gerçeğin düşe dönüştüğü

noktada durmalıdır. Parlak renkler solmalı, adı yalnızca bir yankı olmalı - adını herhalde kendinden öncekilerden aldığından bir yankının yankısı olmalıdır. Saray kadını fikri, bir sevgilinin dolaştığı, çiçeklerden önce birini, sonra diğerini kokladığı ama sarhoş edici kokunun tam olarak nereden geldiğini çözümleyemediği bir zevk bahçesidir. Saray kadını niçin incelenmekten kaçınmalıdır? Çünkü tam olarak tanınmak istemez, bir etki kaynağı olarak bilinmek ister. Kendi gerçeğini sunar ya da ona yöneltilen tutkuların gerçeğini sunar. Geriye yansıttığı ise karşısındakinin benliği ve onun yanında geçirilen bir saatlik dostluktur. Ona bakınca aşkın yeniden canlanması yeterli değil midir? Bir yanılsamayı oluşturan güçtür, arzunun doğduğu noktadır, bedensel güzelliği düşünmenin eşiğidir.

-Lynne Lawner, *Lives of the Courtesans: Portraits of the Renaissance*

Yorum. Bouriscout ile tanıştığı anda Pei Pu, en kusursuz kurbanı bulduğunu anlamıştı. Bouriscout, yalnız, sıkıntılı ve umarsızdı. Pei Pu'ya gösterdiği tepki eşcinsel ya da biseksüel olduğunu belirtiyordu - en azından aklı karışıktı. (Gerçekten de Bouriscout çocukluğunda eşcinsel deneyimler yaşamış ve utandığı için benliğinin bu yönünü bastırmaya çabalamıştı.) Daha önce de kadın rolleri oynamış olan Pei Pu bu konuda başarılıydı; zayıf yapılı, efemine görünümlü olduğundan bu yaklaşım zor gelmiyordu. Ama kim böyle bir öyküye inanırdı, hiç kuşkulanmazdı?

Bouriscout, Pei Pu'nun öyküsüne inanmak *istediğinden* tüm kuşkuları beyninden uzaklaştırmıştı. Bundan sonrası kolaydı. Pei Pu âdet gördüğü yalanını sürdürdü. Kendi oğluymuş gibi göstereceği bir çocuğu bulmak pek pahalıya patlamadı. Daha da önemlisi fantezideki rolünü sonuna kadar oynayıp gizemli bir kişi oldu. Bir Batılı da bir Asyalı kadından ancak bunu beklerdi. Geçmişini ve yaşadıkları deneyimi tarihin ilgi çekici parçacıklarıyla süsledi. Bouriscout daha sonraları, "Pei Pu beynimi iğfal etmişti... Düşüncelerimde, düşlerimde ilişkiler kuruyordum. Gerçeklerle aramda ışık yılı mesafe vardı," diye açıklayacaktı.

Bouriscout, uzun zamandır sürdürdüğü bir fanteziyi, egzotik bir macerayı yaşadığını düşünüyordu. Bilinçli değildi belki ama bastırdığı eşcinselliğinin ortaya çıkışı için bir yol bulmuştu. Pei Pu ise öncelikle beyni üzerinde oynayarak onun fantezisine hayat vermişti. Beynin iki akımı vardır: inanılması güzel olan şeylere inanmak ister ama aynı zamanda özkoruma gereksinimiyle insanlardan kuşkulanır. Eğer ilk başında fazla tiyatral davranır, bir fantezi yaratmak için gereksiz çaba gösterirseniz, beynin kuşkulanan tarafını beslersiniz ve kuşkular asla çekip gitmez. Tam tersine ağır ağır ilerlemeli, size güven duyulmasını sağlamalı ve bu arada ilgiyi çekmek için benliğinizin garip ya da heyecan verici bir yönünü biraz ortaya çıkarmalısınız. Ardından öykünüzü yaratmalısınız. Bir güven temeli inşa ettiğiniz için, onlara sunduğunuz fanteziler ve düşler birdenbire inanılır olacaktır.

Unutmayın ki, insanlar olağanüstü şeylere inanmak ister; biraz ön hazırlıkla, biraz temel atmayla yarattığınız yanılsamaya inandırabilirsiniz. Gerekirse işin gerçek yönünde hata yapın: gerçek aksesuarlar kullanın (Pei Pu'nun Bouriscout'ya gösterdiği çocuk gibi) ve sözcüklerinize fantastik dokunuşlar katın ya da biraz gerçekdışılık izlenimi yaratan hareketler yapın. Yemi yuttuklarını hissedince, yaptığınız büyüyü derinleştirebilir, fanteziyi gitgide genişletebilirsiniz. Bu noktada artık kendi beyinlerinde o kadar ileri gitmiş olurlar ki, gerçeğe benzetmeye çabalamanıza gerek kalmaz.

---

16 Mart'ta Gloucester Dükü, Goethe'nin, **Emma'nın Yaklaşımları** *adıyla bilinecek olan gösteriyi ilk kez izlediğini Sir William'a yazdı. Bu yaklaşımların ne olduğunu biraz sonra öğreneceğiz. Önce Yaklaşımların yalnızca seçilen gözler için gösteri olduğunu vurgulamamız gerekir.*

• ... Winckelmann'ın öğrencisi olan Goethe, bu tarihte, tıpkı çağdaş yazarlar gibi, insan figüründen heyecan duyuyordu. Emma ile Sir William'ın uzun kış gecelerinde işledikleri klasik drama için ideal bir izleyici vardı. Şimdi Goethe'nin yanındaki koltuklara oturalım ve onun

tanımladığı biçimdeki gösteriyi izleyelim. • "Sir William Hamilton uzun yıllarını sanata ve doğayı incelemeye verdikten sonra, bu zevklerin doruğuna güzel bir yüzü ve kusursuz bir bedeni olan yirmi yaşındaki bir İngiliz kızında ulaştı. Onun için diktirdiği eski Yunan tarzı giysi genç kıza çok yakışmıştı. Bu giysinin içinde genç kız uzun saçlarını açıyor ve birkaç tane şalın yardımıyla pozlarına, hareketlerine, yüz ifadelerine öyle çok çeşitlilik katıyordu ki, izleyici gözlerine inanamıyordu. Binlerce sanatçının ifade etmeyi çok isteyeceği şeylerin, ayakta dururken, diz çökerken, otururken, uzanırken, ciddi, üzgün, neşeli, sevinçli, çekici, tehdit edici, kaygılı görünüp hiç kesintisiz birbiri ardına sergilendiğini görüyordu. Her duygusunu yansıtmak için şalını nasıl yerleştireceğini biliyor ve yüzlerce değişik biçimde başına sarıyordu. Yaşlı şövalye ona tapıyor ve yaptığı her şeyi beğeniyordu. Genç kızda tüm geçmişi, Sicilya paralarının üzerindeki profilleri ve hatta Apollo resimlerini bile buluyordu. Böyle bir gösteriyi daha önce görmediğiniz kesindir. İki gece biz büyük bir keyifle izledik."

-Flora Fraser, ***Emma, Lady Hamilton***

İsteklerin Gerçekleşmesi

1762'de Çar III. Petro'nun karısı Katerina, beceriksiz kocasına karşı bir darbe düzenledi ve kendini Rusya imparatoriçesi ilan etti. Birkaç yıl boyunca iktidara tek başına sahip olurken bir dizi sevgili de edindi. Ruslar bu sevgililere *vremienchiki* "bu dakikanın erkeği" adını verdiler ve 1774 yılındaki "bu dakikanın erkeği", Katerina'dan on yaş genç, bu rol için hiç de uygun bir aday gibi görülmeyen otuz beş yaşındaki Teğmen Gregory Potemkin idi. Potemkin kaba saba ve çirkindi (bir kazada bir gözünü yitirmişti). Ama Katerina'yı güldürmesini başardığı gibi öylesine yaltaklanmıştı ki, çariçe sonunda teslim olmuştu. Kısa zamanda Katerina'nın yaşamının en büyük aşkı oluverdi.

Katerina sürekli olarak Potemkin'i hiyerarşi basamaklarında yükseltti ve Ukrayna'nın da içinde bulunduğu güneybatı bölgesindeki Beyaz

Rusya'ya vali olarak atadı. Vali atanınca Potemkin'in St. Petersburg'dan ayrılıp güneye gitmesi gerekti. Katerina'nın bir erkek dostluğu olmadan yaşayamayacağını bildiğinden bir sonraki *vremienchiki*'yi kendisi seçti. Katerina bu düzenlemeden memnun kaldı ve Potemkin'e her zaman gözdesi olacağını açıkladı.

Katerina'nın düşü Türkiye ile savaşıp Ortodoks Kilisesi adına İstanbul'u ele geçirmek ve Türkleri Avrupa'dan kovmaktı. Bu savaşı genç Habsburg İmparatoru II. Joseph ile birlikte yapmayı önerdi ama Joseph onları birleştirecek anlaşmayı bir türlü imzalamadı. Sabırsızlanan Katerina, 1783'de genellikle Müslüman Tatarların yaşadığı Kırım'ı işgal etti. Potemkin'den Ukrayna'da yaptığı gibi burada da bölgeyi haydutlardan temizlemesini, yollar inşa etmesini, limanları modernleştirmesini ve yoksulları zenginleştirmesini istedi. Bir kez temizlenince Kırım, Türkiye'ye açılacak savaş için en uygun üs olacaktı.

Aslında Kırım geri kalmış bir bölgeydi ama Potemkin kendisine verilen görevi yerine getirmeye kararlıydı. Yüzlerce farklı proje üzerinde çalışırken yaratacağı mucizelerin vizyonuyla adeta sarhoş olmuştu. Dinyeper Nehri üzerinde Ekaterinoslav (Katerina'nın onuruna) adında, St. Petersburg'a rakip olacak bir başkent inşa edip Avrupa'dakilerden üstün bir üniversite kuracaktı. Kırsal alanda uçsuz bucaksız mısır tarlaları, doğudan gelen egzotik meyvelerin yetiştiği bahçeler, ipek böceği çiftlikleri, kalabalık pazar yerleri olan yeni kentler oluşturacaktı. 1785'de çariçeyi ziyaret ettiğinde öylesine canlı anlatıyordu ki, sanki bunların hepsi gerçekleşmiş gibi algılanıyordu. Çariçe çok sevindi ama bakanları kuşkuluydu - Potemkin konuşmasını çok severdi. Bakanların uyarısına aldırış etmeden 1787'de bölgeye düzenlediği geziye II. Joseph'i de davet etti. Genç imparator Kırım'ın modernleştirilmesinden öylesine etkilenecekti ki, Türkiye ile yapılacak savaş için derhal anlaşmayı imzalayacaktı. Elbette her şeyi düzenleyen Potemkin olacaktı.

Mayıs ayında Dinyeper Nehri'nin buzları eriyince, Katerina, Ukrayna'daki Kiev kentinden, Kırım'daki Sivastopol'a doğru yola çıkmaya ha-

zırlandı. Potemkin çariçe ile yanındakileri nehir boyunca taşımak için yedi yüzen saray ayarlanıştı. Yolculuk başlayınca Katerina, Joseph ve saray mensupları iki yakadaki temiz görünen kasabaların zafer taklarına, evlerin yeni boyanmış duvarlarına, çayırlarda otlayan ineklere, yollarda tören düzeninde yürüyen askerlere, her yerde göze çarpan binalara hayran kaldılar. Güneş batarken, rengârenk giysileri içinde, saçları çiçeklerle süslü köylü kızları sahilde dans ederek onları eğlendiriyorlardı. Katerina birkaç yıl önce yine bu bölgeden geçmiş ve köylülerin yoksulluğuna çok üzülmüş ve durumu düzeltmeye karar vermişti. İstediği değişikliğin işaretlerini görünce coşkuya kapılıp Potemkin'i eleştirenleri yerdi. Bakın benim gözdem neler başardı: şu mucizelere bir göz atın!

Yol boyunca üç farklı kasabada konakladılar. Kaldıkları yeni inşa edilmiş sarayların İngiliz stili bahçelerinde yapay şelaleleri bile vardı. Gezdikleri kasaba meydanları capcanlıydı, köylüler büyük bir mutlulukla çalışıyor, evlerini onarıyor ya da inşa ediyorlardı. Geceyi geçirdikleri her yerde dans gösterileri, törenler, mitolojik tabloların sergilenmesi, Fas Bahçeleri'ni aydınlatan yapay yanardağlar gözlerini doyuruyordu. Gezinin sonunda Sivastopol sarayında Katerina ile Joseph, Türkiye ile yapılacak savaşı tartıştılar. Joseph kaygılarını sıraladı. Birden Potemkin sözünü kesti: "'Yürüyün' emrini vermemi bekleyen 100.000 askerim var." Aynı anda sarayın pencereleri açıldı, göz alabildiğine uzanan askerlere, limanı dolduran gemilere bakarken top sesleri kulaklarına doldu. Gördüğü manzaranın etkisinde kalan ve Doğu Avrupa kentlerini Türklerden geri kalma fikri beyninde dans eden II. Joseph, anlaşmayı imzaladı. Katerina havalara uçuyordu; tüm düşlerini gerçekleştiren Potemkin'e olan sevgisi biraz daha büyüdü.

Katerina gördüğü her şeyin sahte olduğundan asla kuşkulanmadı; belki de bir erkeğin yaratabileceği en görkemli yanılsama ile karşılaşmıştı.

Gerçeğin içindeki bu bilinmeyen aslında yeni ve yabancı bir şey değildir. Beyne kazınmış eski ve bildik bir şeydir ama bastırılma sürecinden

geçtiği için yabancılaşmıştır. Bastırma unsurundan söz etmek Schelling'in bilinmeyeni gizli kalması gerekirken açığa çıkan bir şey olarak tanımlamasını daha iyi anlamamızı sağlar... • ... Eklemek istediğim başka bir genel uygulama noktası daha var... Bilinmeyen etkisi en kolay, hayal ile gerçeğin arasındaki fark silinince ortaya çıkar. Şimdiye dek hayal gibi gördüğümüz bir şey önümüze gerçek olarak sürülür ya da bir simge, temsil ettiği şeyin tüm fonksiyonlarını üstlenir. Bu unsur sihirbazlık uygulamalarına bilinmeyen etkisini katan unsurdur. Nörotik beyinlerde hakim olan bu unsur maddesel gerçeklikle kıyaslanınca fiziksel gerçekliğin daha fazla vurgulanmasından ileri gelir - düşünce gücüne inanma olgusuyla yakından bağlantısı vardır.

-Sigmund Freud, "Bilinmeyen", *Psychological Writings and Letters* adlı yapıttan alıntı

Yorum. Kırım genel valisi olarak geçirdiği dört yıl boyunca Potemkin pek az başarıya ulaşmıştı çünkü bu bölge öylesine geri kalmıştı ki, geliştirilmesi on yıllar sürebilirdi. Ama Katerina'nın gelişinden birkaç ay önce görünümü kurtarmak için çalışma başlattı: yola ya da kıyıya cephesi olan tüm binalar boyandı, çirkin manzaraları gizlemek için yapay ağaçlar dikildi, kırık çatılar kiremite benzemesi için boyanan tahtalarla örtüldü, konukların görebileceği insanlara en iyi giysilerini giymeleri ve mutlu görünmeleri söylendi, yaşlıların ve hastaların evlerinden çıkmamaları bildirildi. Yüzen saraylarıyla Dinyeper Nehri'nden geçen konuklar yepyeni kasabalar gördüler ama binaların çoğu yalnızca ön cepheden oluşuyordu. Otlaklardaki hayvanlar çok uzaklardan getirilmişti ve geceleyin yol üzerindeki yeni otlaklara taşınıyorlardı. Dans eden köylüler eğitim almışlardı ve her gösteri sonrasında arabalara doldurulup nehir boyunca yeni bir noktaya götürülüyorlardı. Yürüyüş yapan askerlerin durumu da aynıydı. Yeni sarayların bahçelerindeki ağaçlar ziyaretten birkaç gün sonra kurudu. Saraylar büyük bir aceleyle, berbat bir biçimde inşa edilmişler ama öylesine görkemli döşenmişlerdi ki,

kimse bunu fark etmedi. Yol üzerindeki bir kale kumdan yapılmıştı ve kısa bir süre sonraki fırtınada yok oldu.

Uçsuz bucaksız yanılsamanın bedeli çok yüksekti, Türkiye ile yapılan savaş kazanılamayacaktı ama Potemkin amacına ulaşmıştı. Dikkatle gözlemleyen biri, her şeyin göründüğü gibi olmadığının işaretlerini fark edebilirdi ama çariçe her şeyin gerçek ve harika olduğunda ısrar edince saray halkının onaylamaktan başka çaresi kalmamıştı. Baştan çıkarmanın özü buydu: Katerina halkını seven, ilerici, Türkleri yenip Avrupa'yı kurtaran bir hükümdar gibi görünmek istiyordu ve Kırım'daki değişim belirtilerini görünce, beyni derhal tabloyu tamamladı.

Duygular işin içine girince, gerçekleri görmekte zorlanırız. Aşk duygusu görüşümüzü gölgeler, olayların arzularımızla çakıştığını görmemize neden olur. Yarattığınız yanılsamalara insanları inandırabilmek için üstlerinde en az denetimleri olan duygularını beslemeniz gerekir. Bunu yapmanın en kolay yolu, onların tatmin olmamış arzularını, doyurulmak için haykıran isteklerini saptamaktır. Belki kendilerini soylu ya da romantik gibi görmek istiyorlardır ama yaşam onları bu hayallerinden uzaklaştırmıştır. Belki macera arıyorlardır. Herhangi bir şey bu arzularını gerçekleştirecek gibi görününce, duygularına kapılıp neredeyse sanrı görme sınırına kadar gidip mantıklı düşünmekten uzaklaşırlar.

Yarattığınız yanılsamayla onları ağır ağır sarmayı unutmayın. Potemkin görkemli olgular değil, örneğin otlayan sığır sürüleri gibi basit manzaralar yaratarak yola çıkmıştı. Sonra onları karaya çıkarmış, işin tiyatral yönünü geliştirmiş ve önceden hesaplanmış doruğa ulaşınca sarayın pencereleri açılıp ürkütücü bir savaş makinesi sergilenmişti. Aslında birkaç bin asker ve olduğundan çok daha fazla görünmesi için belirli bir düzenle yerleştirilmiş az sayıda gemiden başka bir şey yoktu elinde. Aynen Potemkin gibi kurbanınızı fiziksel ya da başka türlü bir yolculuğa çıkarın. Paylaşılan macera duygusu fantezilerle yüklüdür. Çoğu insan en derin özlemlerine hitap eden bir şeyler göreceği umuduna kapılır ve yalnızca ön cepheden ibaret olan binaları mutlu, gelişmiş köyler olarak görür.

Potemkin'in masal dünyasındaki gerçek yolculuk işte burda başladı. Bir düş gibiydi - yanılsamalarını gerçeğe dönüştürmenin sırrını keşfeden bir sihirbazın düşüydü... Katerina ve dostları gerçeklerin dünyasını arkalarında bıraktılar... Agamemnon'un oğlu Iphigenissa'dan, eski tanrılardan söz ederlerken, Katerina kendini hem Büyük İskender hem de Cleopatra gibi hissediyordu.

-Gina Kaus

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

Gerçek dünya acımasız olabilir: denetleyemediğimiz olaylarla karşılaşırız, insanlar kendi gereksinimlerini karşılama peşinde koşarken bizim duygularımızı göz ardı ederler, istediğimiz bir şeyi başaramadan zamanımız biter. Eğer durup bugüne ve geleceğe nesnel bir gözle bakarsak, umarsızlığa kapılırız. Şanslı olduğumuz için, düş kurma alışkanlığını çok önceden geliştiririz. İçinde yaşadığımız bu beyinsel dünyada ise gelecek pembe olasılıklarla doludur. Belki yarın şu parlak fikrimizi satabiliriz ya da yaşamımızı değiştirecek biriyle karşılaşabiliriz. Kültürümüz, bu fantezileri sürekli sunduğu imgeler ve inanılmaz olayların, mutlu aşkların öyküleriyle besler.

Bu imgelerin ve fantezilerin yalnızca beyinlerimizde ya da beyaz perdede var olması ise büyük bir sorundur. Yeterince gerçek olmadıklarından, bizler sonu gelmeyen düşler yerine gerçeğine kavuşmanın özlemini çekeriz. Bir baştan çıkarıcı olarak sizin göreviniz karşınızdaki kişinin düşlerini çağrıştıran bir senaryo yaratarak ya da beynindeki bir fantezi figürünü canlandırarak kurduğu hayalleri gerçekleştirmektir. Hiç kimse gözlerinin önünde canlanan gizli hayallerinin çekiciliğine karşı duramaz. Kurbanlarınızı seçerken baskı altında tutulan ya da gerçekleşmemiş düşleri olanları tercih etmelisiniz. Ağır ağır oluşturduğunuz yanılsamayla sa-

hip oldukları düşleri yaşayacakları duygusunu vermelisiniz. Bu duyguya kapılınca gerçekle bağlantılarını kesecek ve sizin fantezilerinizi her şeyden daha gerçekmiş gibi göreceklerdir. Ve gerçekle bağlantıları kesilince Stendhal'in Lord Byron'ın dişi kurbanları hakkında söylediklerinden alıntı yaparak, kurbanlarınızın kızarmış tarlakuşları gibi ağzınıza düşeceklerini iddia edebiliriz.

Çoğu insanın yanılsamalar hakkında yanlış yorumları vardır. Tüm sihirbazların bildiği gibi tiyatral ya da çok görkemli olaylardan yola çıkılması gerekmez çünkü bunlar size ve amaçlarınıza fazla dikkat yönelttiğinden yıkıcı olur. Tam tersine, bir sıradanlık görünümü yaratın. Kurbanlarınız her şeyin normal olduğunu düşünüp kendilerini güvende hissedince, onları aldatabilme olanağı bulacaksınız. Pei Pu cinsiyeti hakkındaki yalanları hemen söylememiş, zamana bırakmış ve Bouriscout'nun kendisine yaklaşmasını beklemişti. Bouriscout bu yalana kanınca, erkek giysileri giymeyi sürdürmüştü. Bir fantoziyi canlandırırken, yapılacak en büyük hata, gerçeklerden daha büyük olmasını düşünmektir. Böyle olduğu zaman eğlendirir ama asla baştan çıkarıcı olmaz. Freud'un "bilinmeyen" diye adlandırdığı aynı anda hem yabancı hem tanıdık gelen, "ben bunu görmüştüm" duygusu veren ya da çocukluk anılarını çağrıştıran, biraz mantıkdışı ve düşsel unsuru hedeflemelisiniz. Gerçek ve gerçekdışıyı birleştiren bilinmeyenin hayal dünyamız üzerindeki etkisi çok büyüktür. Kurbanlarınız için canlandıracağınız fanteziler garip ya da olağanüstü olmamalıdır; kökleri gerçeğe dayanmalı, biraz yabancı, biraz tiyatral unsurlar içermelidir. Çocukluklarından ya da okudukları bir kitaptan, izledikleri bir filmden anımsadıkları bir şeyleri hatırtlatmalısınız. Pei Pu'nun öyküsünü dinlemeden önce bile Boriscout son derece olağan görünen bu adamın olağandışı bir yönü olduğunu hissetmişti. Bilinmeyen etkisini yaratmanın sırrı, kışkırtıcı ama belirsiz tutmaktır.

Emma Hart, son derece sıkıcı bir geçmişe sahipti; babası on sekizinci yüzyıl İngiltere'sinin bir köyünde nalbanttı. Emma güzel bir kızdı ama

başka bir yeteneği yoktu. Yine de tarihin en ünlü baştan çıkarıcılarından biri olmayı başardı. Önce Napoli sarayındaki İngiliz büyükelçisi Sir William Hamilton'ı ve ardından onun karısı Lady Hamilton olarak Koramiral Lord Nelson'ı baştan çıkardı. İşin en garip yönü, onunla karşılaştığınız zaman, tarihin karanlıklarından ya da Yunan mitolojilerinden gelen bir kadın olduğu duygusuna kapılmanızdı. Sir William, Yunan ve Roma antikaları koleksiyonu yapıyordu ve onu baştan çıkarmak için Emma büyük bir kurnazlıkla kendini bir Yunan heykeline ve o dönemin tablolarına benzetmeyi başardı. Yalnızca saçını tarayış biçimi ve giysileriyle değil, duruşu ve hareketleriyle de bu benzerliği arttırdı. Sir William'ın Napoli'deki evinde verdiği partilerde Emma tarihten ve mitolojiden sayfalar açtıran kılıklarda dolaşmaya başladı. Çocukluk dönemlerindeki güzellik ve kusursuzluk imgesini çağrıştırdığından bir sürü erkek ona âşık oldu. Bu tip fantezi yaratmanın anahtarı, mitoloji ya da Cleopatra gibi tarihin en ünlü baştan çıkarıcılarını içeren, paylaşılan kültürel bağlardır. Her kültürün çok eskiye ve yakın geçmişe ait fantezi figürleri vardır. Görünüm ve ruh olarak bir benzerliğin ipucunu veriyorsunuz ama aslında canlısınız. En eski anılarımıza kadar giden bir fantezi figürünün yanında bulunmak duygusu kadar heyecan verici başka bir şey olabilir mi?

Napoleon'un kız kardeşi Pauline Bonaparte bir gece evinde bir balo vermiş ve yakışıklı bir Alman subay bahçede kendisine yaklaşıp imparatordan bir ricası olduğunu söyleyip iletilmesine yardımcı olmasını istemişti. Pauline elinden geleni yapacağını söyleyip gözlerinde gizemli bir bakışla ertesi akşam aynı yere gelmesini bildirmişti. Subay ertesi akşam gelince genç bir kadın onu karşılamış ve bahçedeki bir dizi odadan geçirip harika bir banyosu olan görkemli bir salona götürmüştü. Birkaç dakika sonra başka bir genç kadın üzerinde şeffaf giysilerle yan kapıdan girmişti. Gelen Pauline idi. Çanları çalınca gelen hizmetçiler banyoyu hazırlamış, subaya bir bornoz vermiş ve gitmişlerdi. Daha sonraları genç subay bu gecenin bir peri masalından fırlamışa benzediğini ve Pauline'in bilinçli

olarak bir mitolojik baştan çıkarıcı rolü oynadığını söyleyecekti. Pauline istediği her erkeği elde edecek kadar güzel ve güç sahibiydi ama doğruca yatağına götürmek yeterli olmuyordu. Erkeği romantik bir maceraya katmak, beynini baştan çıkarmak daha ilginç geliyordu. Pauline'in rol yaptığının hissedilmesi ve kurbanını da bu fanteziyi paylaşmaya davet etmesi maceranın bir bölümüydü.

Rol yapmak inanılmaz derecede zevklidir. Çekiciliği değişik rolleri üstlendiğimiz, roman kahramanlarını ya da büyüklerimizi canlandırdığımız çocukluk dönemine kadar gider. Bizler büyüdükçe toplum belirli rolleri üstümüze sabitler ve benliğimizin bir kısmı eski günlerdeki eğlenceli yaklaşımı, taşımış olduğumuz maskelerin özlemini çeker. Aynı oyunu oynamak, farklı rollere bürünmek isteriz. Rol yaptığınızı açıkça belirterek ve onları fantezinizi paylaşmaya davet ederek kurbanlarınızın bu isteğini gerçekleştirin. Her şeyi bir tiyatro oyunu gibi düzenlerseniz çok daha iyi olur. Pauline'in subaya ertesi akşam tekrar gelmesini söyleyerek baştan çıkarma sürecini başlattığına dikkat edin. Ertesi akşam ise başka bir kadın subayı bir dizi ilginç odadan geçirip salona götürmüştü. Pauline ise ortaya çıkışını geciktirmiş, geldiğinde Napoleon ile ilgili isteğinden ya da herhangi sıradan bir konudan söz etmemişti. Uçup kaybolacakmış gibi bir hali vardı ve subayı bir peri masalına katılmaya davet ediyordu. Yaşadıkları gece gerçekti ama erotik bir düşe inanılmaz derecede benziyordu.

Casanova rol yapmayı daha da ileri götürmüştü. Yolculuğa çıkarken çok sayıda giysisinin yanı sıra büyük çoğunluğu kurbanları için yelpazeler, takılar gibi armağanlardan oluşan kocaman bir sandık dolusu aksesuar alırdı. Söylediklerinin ya da yaptıklarının bir kısmı okuduğu romanlardan ya da dinlediği öykülerden alınmaydı. Kadınları sarmaladığı romantik atmosfer abartılıydı ama yine de duyularına gerçek gibi gelirdi. Tıpkı Casanova gibi siz de dünyayı bir tiyatro olarak görmelisiniz. Üstlendiğiniz rollere biraz eğlence katın; bir drama ve yanılsama duygusu yaratın; romanlardan esinlenen sözler ve davranışların gerçekdışılığıyla akıllarını karıştı-

rın; gündelik hayatta tam anlamıyla bir aktör olun. Rol yapma özgürlükleri olduğundan toplumumuz aktörlere saygı duyar. Ve bu, hepimizin kıskandığı bir durumdur.

Yıllar boyunca Kardinal de Rohan, Kraliçe Marie Antoinette'i her nasılsa küstürmüş olduğundan korkmuştu. Kraliçe onun yüzüne bile bakmıyordu. 1784 yılında Kontes de Lamotte-Valois, kraliçenin bu durumunu değiştirmekle kalmayıp, onunla dost olmaya hazır olduğunu bildirdi. Kraliçenin bir sonraki resmi davette Rohan'a belirli bir biçimde başını sallayarak bunu belirteceğini de ekledi.

Davet sırasında Rohan, kraliçenin davranışlarında hafif bir değişiklik sezdi ve belli belirsiz kendisine baktığını fark etti. Sevinçten havalara uçtu. Bundan sonra kontes, kraliçeye mektup yazmasını önerdi. Rohan ilk mektubunu defalarca yazıp düzelterek günler geçirdi. Yanıt alınca elbette çok sevindi. Ardından kraliçe Versaille Sarayı'nın bahçesinde kendisiyle özel olarak görüşmek istediğini bildirdi. Rohan mutluluk ve endişeden adeta kendinden geçti. Hava kararınca bahçede kraliçe ile karşılaştı ve diz çöküp eteğinin ucunu öptü. "Geçmişin unutulacağını umut edebilirsin," dedi kraliçe. Aynı anda birilerinin yaklaştığını duydular ve birlikte görünmek istemeyen kraliçe uşaklarıyla berabar hızla uzaklaştı. Bir süre sonra kontes, kraliçenin bir isteğini Rohan'a aktardı: şimdiye dek yapılmış olan en güzel pırlanta kolyeye sahip olmak istiyordu. Ama kral çok pahalı olduğunu düşündüğünden satın almak için bir aracıya gereksinimi vardı ve bu görev için Rohan'ı seçmişti. Kardinal görevi yerine getirmeye dünden hazırdı; böylece sadakatini kanıtlayacak ve kraliçe de sonsuza dek ona minnettar kalacaktı. Rohan'ın satın aldığı kolyeyi kontes kraliçeye aktaracaktı. Artık Rohan'ın kraliçenin kendisine teşekkür etmesini ve yavaş yavaş borcunu ödemesini beklemekten başka yapacağı bir şey yoktu.

Bekledikleri gerçekleşmedi. Aslında kontes büyük bir dolandırıcıydı; kraliçe Rohan'a başıyla işaret vermemiş, kardinal bunu hayal etmişti.

Kraliçeden gelen mektuplar sahteydi. Ve bahçede karşılaştığı kadın parayla kraliçe rolü oynaması için tutulmuş bir fahişeydi. Yalnızca kolye gerçekti ve Rohan satın alıp kontese verince ortadan kaybolmuştu. Parçalara ayrılıp Avrupa'nın çeşitli yerlerinde büyük paralara satılmıştı. En sonunda Rohan kraliçeye şikâyet edince, pahalı alışverişin haberi hızla yayıldı. Halk Rohan'a inanıyordu - kraliçe kolyeyi almış ama almamış gibi davranıyordu. Bu öykü kraliçenin ününün zedelenmesindeki ilk adım oldu.

Herkes yaşamında bir şeyler yitirip hüsrana uğramıştır. Yitirileni geri alabilmek, yapılan hatayı düzeltebilmek fikri baştan çıkarıcıdır. Kraliçenin yaptığı bir hatayı bağışlayacağı izlenimine kapılan Rohan, varolmayan baş sallamaları, sahte mektupları, Marie Antoniette rolünü oynayan fahişeyi düşlemişti. İnsan beyni özellikle güçlü duygular işin içinde olunca tüm önerilere açıktır. Geçmişi değiştirmek, bir hatayı düzeltmek, bir hayal kırıklığını tatmin etmek kadar güçlü bir istek yoktur. Kurbanlarınızda bu istekleri keşfedince inanılır bir fantezi yaratmak çok kolay olacaktır. İnanmak istedikleri konudaki yanılsamaların ardını görebilenlerin sayısı çok azdır.

Simge. *Düşler Ülkesi. Herkesin beyninde insanların iyi ve soylu olduğu, düşlerinin gerçekleştiği, isteklerinin yerine getirildiği, yaşamın macera ve romantizmle dolu olduğu kusursuz bir mekânın vizyonu vardır. Kurbanınızı oraya götürün, dağların arasındaki sisin içinden Düşler Ülkesi'ne kaçamak bir bakış atmasına izin verin ki size âşık olsun.*

Tersine Çevirmek

Bu bölümde anlatılanların tersine çevrilmesi olanaksızdır. Yanılsama yaratmadan, gerçeklerden uzak ama gerçek gibi görünen bir dünya duygusu vermeden baştan çıkarma olgusu gerçekleştirilemez.

15

Kurbanınızı Yalnızlaştırın

Yalnız kalan bir insan zayıftır. Kurbanlarınızı yavaş yavaş yalnızlaştırarak, daha fazla etkiniz altında kalmalarını sağlayabilirsiniz. Bu yalnızlık psikolojik de olabilir: görüş alanlarını onlara gösterdiğiniz keyif verici ilgiyle doldurursanız, akıllarındaki başka her şeyin silinmesini sağlarsanız. Yalnızca sizi görürler ve düşünürler. Yalnızlaştırma fiziksel de olabilir: onları her zamanki çevrelerinden, dostlarından, ailelerinden, evlerinden uzaklaştırabilirsiniz. Onlara bir dünyayı arkalarından bırakıp, bir başkasına geçme, boşlukta kalma duygusu verin. Bir kez böyle yalnızlaştırılınca, dışarıdan destek alamayacaklarından ve akılları karıştığından kolayca yoldan çıkarabilirsiniz. Baştan çıkaracağınız kişiyi her şeyin yabancı olduğu kendi mekânınıza çekin.

Yalnızlaştırma - Egzotik Etki

MÖ beşinci yüzyılda Çin'deki Wu kralı Fu Chai, en büyük düşmanı Yueh Kralı Kou Chein'i bir dizi çarpışma sonunda yenmişti. Yakalanan Kou Chein, Kral Fu Chai'nin ahırlarında seyis olarak çalışmaya zorlanmıştı. Sonunda evine dönmesine izin verildi ama karşılığında her yıl Fu Chai'ye büyük bir para ödeyecek ve armağanlar gönderecekti. Yıllar geçtikçe ödenen paralar arttı ve Wu krallığı gelişirken Fu Chai de zenginleşti.

Bir yıl Kou Chien, ödemenin bir bölümü olarak iki güzel genç kızı kabul edip etmeyeceğini sormak üzere Fu Chai'ye bir heyet gönderdi. Meraka kapılan Fu Chai öneriyi kabul etti. Kızlar birkaç hafta sonra geldiler ve kral onları sarayında karşıladı. İnciler ve yalıçapkını kuşlarının tüyleriyle bezenmiş saçları "bulut" biçiminde taranmıştı. Yürürlerken korsajlarından sarkan yeşim taşları son derece zarif bir ses çıkarıyordu. Havaya harika bir parfüm kokusu dolmuştu. Kral memnun olmuştu. Hsi Shih adlı kız ötekinden çok daha güzeldi ve kralın gözlerinin içine hiçbir utangaçlık okunmayan bakışlarını dikmişti. Böylesine özgüvenli ve koket tavırlı bir genç kızı kral daha önce hiç görmemişti.

Wu ülkesinde iki güzel kızı karşılamak için büyük hazırlıklar yapılmıştı. Kral onları yanında bakanları ve tüm saray mensuplarıyla birlikte huzuruna kabul etti. Tahta doğru yürürlerken korsajlarına bağlı yeşim taşlı broşlar müzikal bir ses çıkarıyor, giysilerinin kokusu havayı dolduruyordu. İnciler ve yalıçapkını kuşlarının tüyleri saçlarını

süslüyordu. • Wu ülkesinin kralı Fu Chai, (MÖ 495-472) Hsi Shih'in güzel gözlerine baktı ve ülkesini, halkını unuttu. Artık üç yıl önce derenin kenarında yaptığı gibi Hsi Shih yanakları kızararak başını çevirmiyordu. Baştan çıkarma sanatında ustalaşmıştı ve kralı tekrar kendisine bakmaya nasıl yüreklendireceğini biliyordu. Daha sakin güzelliği ilgisini fazla çekmeyen ikinci kıza Fu Chai bakmadı bile. Gözleri yalnızca Hsi Shih'i görüyordu ve karşılama töreni daha bitmeden, saray halkı genç kızın dikkat edilmesi gereken bir güç olduğuna, kralı iyi ya da kötü yönde etkileyebileceğine inanmıştı... • Wu sarayının koridorlarını dolduranların bakışları arasında Hsi Shih, yemi yutmaya hazır olan kralın kalbine büyülü bir ağ örüverdi... "Şarabın alevlendirmesiyle şimdi şarkıya başlıyor / ahmak kralı Wu şarkılarıyla mest ediyor / Ve Tsu dansının tüm ritmik hareketlerine / tüm şehvetini katıyor..." Ama kralı eğlendirmek için yapacağı tek şey şarkı söyleyip dans etmek değildi. Hsi Shih çok zekiydi ve politikayı çok iyi kavraması kralı şaşırtmıştı. Herhangi bir şey isteyince döktüğü gözyaşları sevgilisinin yüreğini burkuyor ve isteklerini reddetmesini önlüyordu. Fan Li'nin söylediği gibi Hsi Shih hiç kimseyle kıyaslanamazdı; kendine özgüydü, biricikti ve manyetik kişiliği istemediği kişileri bile kendisine çekiyordu... • Mercan ve değerli taşlarla, nakışlarla bezenmiş ipek perdeler, yeşim taşı ve sedef kakmalı paravanlar, güzel kokulu mobilyalar çevresini sarmıştı... sarayın yakınındaki tepede yer alan gölün berrak suları o günden beri Wu kralının gölü olarak bilinir. İşte burda Hsi Shih sevgilisini eğlendirmek için gölü bir ayna gibi kullanarak,
âşık kralın saçlarını taramasına izin verirdi...
-Eloise Talcott Hibbert, *Embroidered Gauze:*
Portraits of Famous Chinese Ladies

Kral olayı kutlamak için eğlencelerin başlamasını emretti. Sarayın koridorları eğlenceye katılanlarla doldu; şarabın etkisiyle Hsi Shih kral için dans etti. Şarkı söylerken sesi harikaydı. Beyaz yeşim taşından bir ka-

nepeyc uzandığında bir tanrıçayı andırıyordu. Kral, onun yanından ayrılamıyordu. Ertesi gün adım adım genç kızı izledi. Kızın zeki, bilgili oluşu, klasikleri kendisinden daha kolay anımsayıp alıntı yapması kralı şaşırtmıştı. Ülke işleriyle ilgilenmek için yanından ayrılınca, beyni kızın imgeleriyle doluydu. Bir süre sonra onu da beraberinde meclis toplantılarına götürmeye, önemli konularda fikirlerini sormaya başladı. Hsi Shih krala onlardan daha akıllı olduğundan, fikirleri daha üstün olduğundan bakanlarının söylediklerine fazla kulak asmamasını söyledi.

Hsi Shih'in gücü günden güne arttı. Ne var ki kolayca memnun edilemiyordu; eğer kral bir isteğini yerine getirmezse, derhal gözleri yaşlarla doluyor ve yüreği eriyen kral isteklerine boyun eğiyordu. Bir gün kendisi için başkentin dışında bir saray inşa etmesi için krala yalvardı. Tabi kral kabul etti ve sarayı ziyaret edince görkemli görünüşü gözlerini kamaştırdı. Gerçi faturaları kendisi ödemişti ama Hsi Shih en değerli eşyalarla donatmıştı. Bahçede mermer köprülerle bezenmiş bir yapay göl vardı. Fu Chai'nin, gölü bir ayna gibi kullanarak saçlarını tarayan Hsi Shih'yi izlemekle geçirdiği zaman gitgide arttı. Değerli taşlarla süslü kafeslerindeki kuşlarıyla oynarken, sarayın koridorlarından dolaşırken genç kadın rüzgârda sallanan bir söğüt kadar zarifti. Aylar geçiyor ama kral saraydan ayrılmıyordu. Meclis toplantılarına katılmıyor, ailesini, dostlarını ihmal ediyor, görevlerini umursamıyordu. Zaman kavramını yitirmişti. Önemli konularda görüşmek için bir heyet geldiğinde bile dinlemeyecek kadar beyni meşguldu. Hsi Shih'den başka bir şeye zaman ayırmıyordu; genç kadının herhangi bir biçimde öfkelenmesinden dayanılmaz bir biçimde kaygılanıyordu.

Sonunda gitgide büyüyen bir krizin haberi geldi: bu saray için harcadığı servet hazineyi tüketmiş ve halk arasında huzursuzluk başgöstermişti. Kral başkente döndüğünden çok geç olmuştu: Yueh krallığının ordusu, Wu ülkesini işgal etmiş ve başkente ulaşmıştı. Her şey yitirilmişti. Fu Chai'nin sevgili Hsi Shih'ine kavuşacak zamanı bile olmadı. Bir zamanlar

ahırlarında seyis olarak çalışmış olan Yueh kralı tarafından ele geçirilmemek için intihar etti.

Kou Chien'in bu işgali yıllar önce planladığından ve Hsi Shih'nin baştan çıkarma sürecinin de bu planın ana parçası olduğundan elbette haberi yoktu.

Yorum. Kou Chien, Wu ülkesini işgalin sorunsuz olacağından emin olmak istiyordu. Aslında düşmanı kral Fu Chai'nin orduları, serveti ya da ülkesinin kaynakları değil, beyniydi. Eğer kralın aklı çelinebilirse, devlet işlerinden başka konularla doldurulursa, olgun bir meyve gibi eline düşebilirdi.

Kou Chien ülkesindeki en güzel kızı buldu ve üç yıl boyunca yalnızca şarkı söyleme, dans etme, güzel yazı yazma teknikleriyle değil, iyi giyinme, iyi konuşma, koket rolü oynama teknikleriyle de eğitti. Ve planı işe yaradı: Hsi Shih, Kral Fu Chai'nin bir dakika bile yalnız kalmasına izin vermedi. Genç kadının her yönü egzotik ve yabancıydı. Kral, onun saçlarına, ruhsal değişimlerine, bakışlarına, hareketlerine ne kadar fazla ilgi gösterirse, diplomasi ve savaşa o kadar az ilgi gösteriyordu. Aklı iyice çelinmişti.

Bugün hepimiz çeşitli sorumluluklar yüklenmiş, bakanlar ve danışmanlarla çevrelenmiş yaşamlarımızın oluşturduğu minik krallıklarımızı koruyoruz. Kendi dünyamızla çok fazla meşgul olduğumuzdan bir duvar bizi sarıyor ve başkalarının etkilerine karşı bağışıklık kazanıyoruz. Öyleyse tıpkı Hsi Shih gibi kurbanlarınızı yavaş yavaş, nazikçe beyinlerini dolduran olaylardan uzaklaştırmalısınız. İçine kapandıkları şatolardan çıkarmanın en iyi yolu ise egzotik bir şeylerin ipuçlarını vermektir. Onları büyüleyecek tanımadık bir şeyler önerin ve ilgilerini çekin. Davranış ve görünümüzünde farklı olun ve onları usul usul kendi farklı dünyanıza çekin. Koketçe ruh hali değişiklikleri sergileyerek kurbanlarınızın dengelerini bozun. Temsil ettiğiniz huzursuzluğun onları duygusallaştırmasından kaygılanmayın, bu durum gitgide zayıfladıklarını belirtmektedir. Çoğu insan iki yönlüdür: bir taraftan görevleri ve alışkanlıklarıyla yaşamak onları

rahatlatırken, öte yandan can sıkıntısı içinde olduklarından başka yerlerden gelme gibi görünen egzotik çekiciliklere kapılmak için hazırdırlar. Belki karşı koymaya çabalarlar ya da kuşkuya kapılırlar ama egzotik zevkler dayanılmazdır. Onları kendi dünyanıza ne kadar çekerseniz, o kadar zayıf düşeceklerdir. Ve tıpkı Wu Kralı gibi, neler olup bittiğini fark ettiklerinden çok geç olacaktır.

Yalnızlaştırma "Yalnız Sen" Etkisi

1948 yılında Hollywood'un Aşk Tanrıçası olarak bilinen yirmi dokuz yaşındaki aktrist Rita Hayworth, yaşamının zor bir dönemindeydi. Orson Welles ile evliliği sona ermekteydi, annesi ölmüştü ve meslek yaşamı ilerlemiyor gibiydi. O yaz Avrupa'ya gitti. Aynı tarihte Welles de İtalya'daydı ve Rita'nın aklında yeniden barışma umudu dolaşıyordu.

İlk olarak Fransız Riviera'sında mola verince, dönemin en güzel kadını olarak kabul edildiğinden her yandan, özellikle dünyanın en zengin erkeklerinden davetiyeler yağmaya başladı. Aristotle Onassis ile İran Şahı her gün telefonla arayıp randevu için yalvarıyorlardı. Rita hiçbirini kabul etmedi. Gelişinden birkaç gün sonra sosyetik bir ev sahibesi olan Elsa Maxwell, Cannes kentinde vereceği küçük partiye davet etti. Rita önce reddetti ama Maxwell ısrarla yeni bir giysi almasını, partiye biraz geç gelmesini ve görkemli bir giriş yapmasını söyledi.

Rita oyuna katıldı ve üzerinde beyaz bir Yunan tarzı giysi ve kızıl saçları çıplak omuzlarına dökülerek partiye geldi. Alışık olduğu bir tepkiyle karşılandı: herkes sustu, kadınlar kıskançlık, erkekler hayranlıkla başlarını ona çevirdiler. Bir erkek yanına yaklaşıp masaya kadar ona eşlik etti. Otuz yedi yaşındaki Prens Ali Han, İsmailiye mezhebinin dünya çapındaki lideri ve dünyanın en zengin adamı olan III. Ağa Han'ın oğluydu. Ünlü bir çapkın olan Ali Han hakkında Rita önceden uyarılmıştı. Masada yan yana oturmak ve Ali Han'ın bir an bile yalnız bırakmaması genç

aktristi huzursuz etti. Genç adam Hollywood hakkında, ilgi alanları hakkında binlerce soru sordu. Rita biraz gevşeyip konuşmaya başladı. Partide başka güzel kadınlar, prensesler ve aktristler vardı ama Ali Han onlarla hiç ilgilenmeyip sanki Rita oradaki tek kadınmış gibi davranıyordu. Dans ederlerken biraz fazla sarılması da genç kadını tedirgin etti ama yine de oteline götürmeyi teklif edince reddetmedi. Harika bir gecede Grand Corniche boyunca hızla yol aldılar. Bir gece için olsun Rita sorunlarını unutabildiği için mutluydu ama hâlâ Welles'e âşık olduğundan Ali Han gibi bir çapkınla bir ilişkiye girmeye niyeti yoktu.

Kahire'de Ali Han, bir kez daha şarkıcı Juliette Greco ile karşılaştı ve dansa davet etti. • "Sizin ününüz çok kötü," diye yanıtladı Greco. "Sizinle yan yana oturmayacağız." • "Yarın ne yapıyorsunuz?" diye ısrar etti Ali Han. • "Yarın uçağa atlayıp Beyrut'a gidiyorum." • Greco uçağa bindiğinde Ali Han çoktan yerini almış, şaşkınlığına sırıtarak bakıyordu... • Greco üzerinde daracık siyah bir deri pantolon ve siyah bir kazakla Paris'teki evinin salonunda bir koltuğa yerleşip konuştu." Benim tehlikeli bir kadın olduğumu söylüyorlar. Ama Ali de tehlikeli bir adamdı. Özel bir biçimde çok çekiciydi. Kadınlara karşı çok zekice davranan bazı erkekler vardır. Sizi yemeğe götürür ve dünyanın en güzel kadını lokantaya girse bile dönüp bakmaz. Kendinizi bir kraliçe gibi hissetmenizi sağlar. Elbette bunu anlıyordum. Ama inanmıyordum. Gülüyor ve ona en güzel kadınları gösteriyordum. Ama ben işte böyleyim... Çoğu kadın böyle ilgi gösterilmesinden mutlu olur. Gururu okşanır. "Yalnızca ben kalacağım ve ötekiler çekip gidecek," diye düşünür. • "...Ali için bir kadının nasıl hissettiği çok önemliydi... Çok çekiciydi, baştan çıkarıcıydı. Kendinizi iyi hissetmenizi, her şeyin yolunda olduğunu düşünmenizi sağlardı. Hiçbir sorun yok. Kaygılanacak hiçbir şey yok. Ya da pişman olacak hiçbir şey yok. Her zaman, "Senin için ne yapabilirim? Neye ihtiyacın var?" durumu yaşanırdı. Uçak biletleri, arabalar, tekneler; kendinizi pembe bir bulutta yaşar gibi hissederdiniz."

-Leonard Slater, ***Aly: A Biography***

Ali Han'ın birkaç günlüğüne iş gezisine çıkması gerekince, dönünceye dek Riviera'da kalması için Rita'ya ısrar etti ve gezideyken sık sık telefon etti. Her sabah büyük bir çiçek buketi gönderdi. Telefonda konuşurken, İran Şahı'nın onu görmek için ısrar etmesine kızdığını bildirip, Rita'nın sonunda kabul ettiği randevuyu iptal etmesini istedi. Bu arada bir çingene falcı otele geldi ve Rita falına bakmasını kabul etti. "Hayatınızın en büyük aşkını yaşamak üzeresiniz," dedi falcı. "Zaten tanıdığınız bir erkek... Ona evet deyip teslim olmalısınız. Eğer bunu yaparsanız, uzun sürecek bir mutluluk yaşarsınız." Bu erkeğin kim olduğunu tahmin edemeyen Rita, fallara da inandığından, kalış süresini uzatmaya karar verdi. Ali Han geri döndü ve Akdeniz'e bakan şatosunun basından kaçmak, sorunlarını unutmak için ideal bir yer olduğunu söyleyip, uslu davranacağına söz verdi. Rita kabul etti. Şatodaki yaşam peri masalı gibiydi; ne tarafa dönse Ali Han'ın Hintli uşakları her isteğini yerine getirmek için hazır bekliyorlardı. Geceleri koskocaman balo salonunda yalnız başlarına dans ediyorlardı. Acaba falcının sözünü ettiği erkek bu muydu?

Ali Han onunla tanıştırmak için dostlarını davet etti. Tanımadığı insanların arasında kendini yine yalnız ve karamsar hissedip şatodan ayrılmayı tasarlarken, aklından geçenleri okumuş gibi Ali Han onu, en fazla büyüleyen ülke olan İspanya'ya götürdü. Basın aralarındaki ilişkiyi öğrendi ve İspanya'da onları taciz etmeye başladı. Rita'nın Welles'den bir kızı vardı ve bir anne böyle davranabilir miydi? Ali Han'ın şöhreti de yardımcı olmuyordu ama onu destekledi ve elinden geldiğince basından uzak tutmaya çalıştı. Artık Rita her zamankinden daha yalnız ve ona daha fazla bağımlıydı.

Yolculuğun sonunda Ali Han evlenme teklifi yaptı. Rita reddetti: bir kadının evlenmeyi düşüneceği bir erkek değildi. Peşinde Ali Han ile Hollywood'a dönünce, eski dostlarının pek sıcak davranmadıklarını fark etti. Bir yıl sonra boyun eğdi, mesleğini terk etti ve Ali Han'ın şatosuna taşınıp onunla evlendi.

Anne: Bu kralı (VI. Henry) sen öldürmedin mi? / Richard: Emin olun.../ Anne: Ve sen cehennemden başka yere yakışmazsın. / Richard: Evet, bir yer daha var, söylememe izin verirseniz. / Anne: Bir zindana. / Richard: Yatak odanıza. / Anne: Yattığın odaya huzursuzluk çöktü! / Richard: Öyle olsun efendim, ben sizinle yatıncaya kadar... Ama tatlı Lady Anne.. / Plantagenet'lerden Henry ile Edward'ın zamansız ölümüne / neden olan da öldüren kadar suçlu değil midir?/ Anne: Neden olan da öldüren melun da sendin. / Richard: Güzelliğinizdi beni iten neden / Düşlerime giren güzelliğiniz / tüm dünyayı öldürmem için yeterlidir / bir saat şu tatlı göğsünüzde yaşamak.

-William Shakespeare, ***Kral III. Richard Faciası***

Yorum. Çoğu erkek gibi Ali Han da 1948'de *Gilda* filmini görünce Rita Hayworth'e âşık olmuştu. Ne olursa olsun, onu baştan çıkarmaya kararlıydı. Riviera'ya geldiğini duyunca, yakın dostu Elsa Maxwell'i partiye davet edip yemekte yanına oturtmasını rica etmişti. Evliliğinin yıkılmakta olduğunu ve Rita'nın ne kadar kırılganlaştığını biliyordu. Kadının dünyasındaki tüm sorunları, diğer erkekleri, kendisine ve amaçlarına karşı kapılacağı kuşkuları yok etmek stratejisini sürdürecekti. Sürekli telefon görüşmeleri, çiçekler ve armağanlarla kendisini aklından çıkarmamasını sağlayıp, yaşamına özel ilgi göstererek ilk adımları attı. Tohumları ekmesi için çingene falcıyı ayarladı. Rita, ona bağlanmaya başlarken arkadaşlarına tanıttı. Genç kadının onların yanında kendini yabancı hissedip kendisine daha fazla bağımlı olacağını biliyordu. İspanya'ya yapılan gezide yabancı bir ülkede, peşinde gazeteciler koştururken, Rita biraz daha yalnızlaşıp ona daha sıkı sarılacaktı. Yavaş yavaş Rita'nın tüm düşüncelerine hükmetmeye başladı. Ne yana dönse Ali Han karşısındaydı. Sonunda biraz zayıflıktan, biraz gösterdiği ilgi gururunu okşadığından ona teslim oldu. Erkeğin büyüsüne kapılınca kötü şöhretini unuttu, kendisini ondan koruyan tek savunma olan kuşkularından vazgeçti.

Ali Han'ı ünlü bir baştan çıkarıcı yapan serveti ya da yakışıklılığı değildi. Aslında pek yakışıklı sayılmazdı ve kötü şöhreti servetini gölgeliyordu. Başarısı stratejiye dayanıyordu: kurbanlarını farkına varmayacakları bir biçimde ağır ağır yalnızlaştırıyordu. Gösterdiği ilginin şiddeti, bir kadının o dakikada onun gözünde yeryüzünün tek kadını olduğunu hissetmesine yol açıyordu. Yalnızlaştırma olgusu zevk gibi geliyor, kadın ona ne kadar bağlandığını, beynini dolduran ilgisiyle onu dostlarından, çevresinden nasıl uzaklaştırdığını fark etmiyordu. Egosu üzerindeki sarhoş edici etkisi ise erkeğe karşı duyduğu doğal kuşkuları yok ediyordu. Ali Han her seferinde baştan çıkardığı kurbanını, kendisinin çok iyi bildiği ama kadının kendini kaybolmuş hissettiği, dünyanın en güzel yerlerine götürüyordu.

Çocuğum, kız kardeşim, rüyam /her şey ne tatlı görünürdü, / birlikte yaşayacağımız bir yerde olsaydık, / uzun ve yavaş bir aşka dalsaydık, / sevseydik ve ölseydik, / şu muhteşem iklimde, seni imgeleyen manzaralarda. / Orada parlayan batan güneşler / bulutların dağıttığı havada, / beni bir gizemle duygulandırır / tıpkı senin tehlikeli gözlerinin / içindeki öteki göklerde olduğu gibi. / Yaşlarla parlayan gözlerine baktığım zaman, / onlarda zarafet ve ölçüden,/ zenginlik, dinginlik ve zevkten başka bir şey yok.../ Bak dalgalardan korunan, / sakin kanallardaki uyuklayan gemiler / yelken basmayı düşlüyor./ Dünyanın tüm denizlerden buraya / senin arzularını tatmin etmeye geliyor./ Günün sonunda güneş / buğday tarlalarını / ardından kanalları ve / en sonunda kenti giydiriyor / sümbül ve altın renkleriyle. / Ağır ağır kayıyor uykulu toprak / yumuşak bir ateş denizine. / Orada zarafet ve ölçüden / zenginlik, dinginlik ve zevkten başka bir şey yok.

-Charles Baudelaire, "Yolculuğa Davet", *Kötülük Çiçekleri*

Kurbanlarınıza, sizden kuşkulanacak, kaygılanacak ya da karşı koyacak zaman ve mekânı tanımayın. Tüm diğer düşüncelerini, kaygılarını,

sorunlarını bastıracak bir ilgi seliyle onları sarmalayın. Unutmayın ki, insanlar nereye gittiklerini iyi bilen birinin kendilerini yoldan çıkarmasını gizliden gizliye isterler. Eğer baştan çıkarma süreci yavaş ve kibar bir biçimde yürütülmüşse, kurbanınız kendini yalnız ya da zayıf hissetse bile, size teslim olmayı zevk kabul edecektir.

Kurbanlarınızı gidecek hiçbir yerleri olmayan bir noktaya taşırsanız, kaçmaya kalkışmadan önce öleceklerdir.

- Sun-Tzu

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

Çevrenizdeki insanlar çok güçlü ve yaşamlarının denetimini ellerinde tutuyor gibi görünebilirler ama bu durum yalnızca bir yalancı görünüştür. Bu örtünün altında, aslında gösterdiklerinden çok daha kırılgandırlar. Güçlü görünmelerinin nedeni kendilerini sardıkları, onlara süreklilik, güvenlik ve denetim duygusu veren, dostlarından, ailelerinden, gündelik rutinlerinden oluşan bir dizi yuva ve güvenlik ağıdır. Halıyı birdenbire ayaklarının altından çekerseniz, tanıdık işaretlerin bulunmadığı yabancı bir yere götürürseniz, çok farklı olduklarını görürsünüz.

Güçlü ve oturmuş bir kurbanı baştan çıkarmak çok zordur. Ama en güçlü insanları bile yuvalarından ve güvenlik ağlarından uzaklaştırırsanız, kırılganlaşırlar. Sürekli kendinizi empoze ederek dostlarını ve ailelerini gölgeleyin, alışık oldukları dünyadan uzaklaştırın, bilmedikleri bir yere götürün. *Sizin* ortamınızda zaman geçirmelerini sağlayın. Bilinçli olarak alışkanlıklarını değiştirin, şimdiye dek yapmadıkları şeyleri yaptırın. Duygularına kapılmaları, yoldan çıkarılmalarını kolaylaştıracaktır. Bunların hepsini zevkli bir deneyim biçiminde gizlerseniz, kurbanlarınız bir gün uyanıp normal olarak kendilerini rahatlatan her şeyden uzaklaşmış olduklarını fark edeceklerdir. Ardından ışıklar söndürülünce annesini çağıran bir çocuk gibi, yardım etmeniz için size yanaşacaklardır. Tıpkı savaşta

olduğu gibi baştan çıkarma sürecinde de yalnızlaştırılan kurban zayıf ve kırılgandır.

Samuel Richardson'ın 1748 tarihli *Clarissa* adlı yapıtında çapkın Lovelace, romanın güzel kahramanını baştan çıkarmaya çabalamaktadır. Genç ve masum Clarissa ailesi tarafından korunmaktadır ama Lovelace kurnaz bir baştan çıkarıcıdır. Önce Clarissa'nın ablası Arabella'ya kur yapar. Aralarında bir beraberlik olasılığı doğunca, ilgisini bu kez Clarissa'ya çevirip iki kız kardeş arasındaki rekabeti kızıştırıp Arabella'yı öfkelendirir. Erkek kardeşleri James, Lovelace'in duygularındaki değişikliğe kızıp onunla dövüşür ve yaralanır. Tüm aile Lovelace'e karşı ayaklanmıştır ama kurnaz çapkın, bir arkadaşının evine gittiği zamanlar Clarissa'ya mektup ulaştırmayı başarır. Ailesi bunu öğrenince genç kızı sadakatsizlikle suçlar. Clarissa'ise masumdur; Lovelace'in mektuplarını ya da ziyaretlerini yüreklendirmemiştir. Ama şimdi ailesi onu zengin, yaşlı bir adamla evlendirmeye kararlıdır. Dünyada tek başına kalan, hoşlanmadığı bir erkekle evlenmek istemeyen Clarissa, kendisini bu dertten kurtaracağına inandığı Lovelace'e yaklaşır. Sonunda kurnaz çapkın onu Londra'ya götürüp istemediği evlilikten kurtarır ama genç kız bu kez umarsızca yalnız kalmıştır. Bu koşullar altında genç adama olan duyguları yumuşar. Aile içindeki huzursuzluk, Clarissa'nın ailesinden uzaklaştırılması, yani senaryonun tümü Lovelace tarafından hazırlanmıştı.

Baştan çıkarma sürecinde en kötü düşmanlarınız, kurbanınızın ailesi ve dostları olacaktır. Sizin çevrenizin dışında kalıp, çekiciliğinize kapılmadıkları gibi, baştan çıkardığınız kişiye mantığın sesi olarak ulaşırlar. Kurbanınızı onlardan uzaklaştırmak için sessizce ve belli etmeden çalışmanız gerekir. Kurbanızının sizi bulduğu için çok şanslı olmasını kıskandıklarını ya da macera hevesini yitirmiş ebeveyn figürleri olduklarını ima edin. İkinci sav genellikle kişilikleri tam oturmamış, tüm otoriter figürlere, özellikle ana babalarına isyan etmeye hazır gençlerin üzerinde etkili olacaktır. Siz heyecan ve yaşamı temsil ederken, dostları ve ana babaları alışkanlık ve can sıkıntısını temsil etmektedirler.

Baştan Çıkarma Sanatı

Shakespeare'in *Kral III. Richard'ın Faciası* adlı oyununda Gloucester Dükü Richard, Kral VI. Henry ile oğlu Prens Edward'ı öldürür. Kısa bir süre sonra en yakınındaki iki erkeğe neler yaptığını bilen ve kendisinden şiddetle nefret eden, Prens Edward'ın dul karısı Lady Anne ile karşılaşır ve onu baştan çıkarmaya çalışır. Kullandığı yöntem çok basittir: neler yaptığını ve bunu yalnızca ona olan aşkından yaptığını anlatır. Lady Anne'ın yaşamında kendisinden başka hiç kimsenin olmamasını istemektedir. Duygularının şiddeti onu cinayet işlemeye sürüklemiştir. Elbette Lady Anne, bu mantığa karşı koymakla kalmaz, ondan tiksinir. Richard ısrar eder. Anne dünyada yalnız kalmış, tüm desteğini yitirmiş, çok derin üzüntüler içinde son derece kırılgan bir dönemindedir. İnanılmaz bir biçimde Richard'ın sözleri etkili olmaya başlar.

Cinayet baştan çıkarıcı bir taktik değildir ama baştan çıkaran kişi psikolojik bir öldürmeyi canlandırır. Eski bağlantılarımız şimdikilerin önünde bir engel oluşturmaktadır. Arkamızda bıraktığımız insanlar bile hâlâ üzerimizde hak iddia ederler. Bir baştan çıkarıcı olarak eskiyle kıyaslanabilir ve belki de yetersiz bulunabilirsiniz. *Asla işlerin bu noktaya gelmesine izin vermeyin.* Bugüne gösterdiğiniz ilgiyle eskiyi örtün. Gerekirse eski sevgilileri, koşullara göre, açıkça ya da belli etmeden kötüleyin. Hatta eski yaraları açıp, acıları hissetmelerini sağlayarak, şimdiki durumun ne kadar daha iyi olduğunu fark ettirin. Kurbanlarınızı geçmişlerinden ne kadar uzaklaştırırsanız, sizinle birlikte bugüne o kadar derin gömüleceklerdir.

Kurbanınızı egzotik bir yere götürerek de yalnızlaştırabilirsiniz. Ali Han'ın yöntemi buydu: gözlerden uzak bir ada en yararlı olanıydı. Gerçekten de adalar dünyanın geri kalanıyla bağlantıları olmadığından, her zaman için erotik zevklerle ilintili olarak görülmüşlerdir. Roma İmparatoru Tiberius, Capri Adası'na yerleşince sefahat yaşamına dalmıştı. Birlikte yolculuğun bir tehlikesi ise kurbanınız size çok yakın olduğundan, gizemlilik havasını sürdürmenin kolay olmayışıdır. Ama eğer onları akıl-

larını baştan alacak kadar çekici bir yere götürürseniz, karakterinizin sıradan yönleri üzerinde yoğunlaşmalarını engelleyebilirsiniz. Cleopatra, Julius Caeser'ı, Nil Nehri boyunca bir yolculuk yapmaya ikna etmişti. Mısır'ın içlerine doğru giderlerken, Caesar Roma'dan gitgide daha fazla uzaklaşıyor ve Cleopatra gitgide daha baştan çıkarıcı oluyordu. Yirminci yüzyılın başlarında lezbiyen baştan çıkarıcı Natalie Barney, şair Renée Vivien ile bir-dargın-bir-barışık bir ilişki sürdürüyordu ve sevgisini yeniden kazanmak için Renée'yi, daha önceleri birkaç kez ziyaret etmiş olduğu Lesbos Adası'na götürmüştü. Bu yolculuk Renée'yi yalnızlaştırmakla kalmadığı gibi, efsane lezbiyen şair Sappho'nun burada yaşamış olması aklını daha fazla çelmişti. Renée, Natalie'nin Sappho'nun kendisi olduğunu hayal etmeye başlamıştı. Kurbanınızı herhangi bir yere değil, en etkili olabilecek yere götürün.

Yalnızlaştırmanın baştan çıkarıcı gücü, cinsellik dünyasının ötesine kadar taşar. Yeni taraftarlar Mahatma Gandhi'nin sadık taraftarları arasına katıldıkça, geçmişleri, aileleri ve dostlarıyla bağlantılarını kesmeye yönlendirilirlerdi. Yüzyıllardır dinsel mezheplerin çoğu geçmişle bağları koparmayı bir gereksinim olarak görmektedir. Bu biçimde yalnızlaştırılanlar, ikna olmaya ve etki altında kalmaya daha açıktırlar. Karizmatik bir politikacı insanların yalnızlaşma duygusuyla beslenir ve hatta bunu yüreklendirir. John F. Kennedy, hiç belli etmeden Eisenhower'ı kötülerken bu ilkeden yararlanmıştı: 1950'li yılların rahat yaşamının halkı Amerikanın ideallerinden uzaklaştırdığını söylemişti. Tehlike ve heyecan yüklü "Yeni Sınırboyu" görüşüyle insanları yepyeni bir yaşam biçimine katılmaya çağırmıştı. İnanılmaz derecede baştan çıkarıcı olan bu yaklaşım özellikle Kennedy'nin en büyük destekçileri olan gençleri etkilemişti.

Baştan çıkarma sürecinin bir noktasında birazcık tehlike belirtisi bulunması da şarttır. Kurbanlarınız sizi izleyerek büyük bir maceraya atıldıklarını ve aynı zamanda geçmişlerinin ya da rahat yaşamlarının bir kısmını yitirdiklerini düşünmeliler. Bu kararsız duyguları yüreklendirin.

Korku unsuru iyi bir çeşnidir; gerçi fazlası insanı güçten düşürür ama küçük dozlarda olunca, kendimizi canlı hissetmemizi sağlar. Tıpkı bir uçaktan atlamak gibi hem heyecan verici hem de ürkütücü olmalıdır. Bu atlayış sonrasında kurbanlarınızı tutacak kişi ise yalnızca siz olmalısınız.

Simge. *Fareli Köyün Kavalcısı. Kırmızı-sarı pelerini, flütünün tatlı nağmeleriyle çocukları evlerinden alıp götüren neşeli adam. Büyüsüne kapılan çocuklar ne kadar uzaklaştıklarını, ailelerini ne kadar geride bıraktıklarını fark etmiyorlar. Onları götürdüğü ve içeri girdikleri anda kapısı sonsuza dek kapanan mağarayı bile fark etmiyorlar.*

Tersine Çevirmek

Bu stratejinin riskleri basittir: bir insanı çok erken yalnızlaştırırsanız, yaratacağınız panik duygusuyla kaçıp gitmesine neden olabilirsiniz. Yalnızlaştırma süreci zamana bırakılmalı ve zevk olarak tanıtılmalıdır. Sizi tanıma zevkinden sonra kendi dünyalarını daha kolayca terk ederler. Bazı insanlar ise destek noktalarından ayrılamayacak kadar kırılgandırlar. Ünlü baştan çıkarıcı Pamela Harriman bu soruna bir çözüm bulmuştu: kurbanlarını ailelerinden, eski ya da var olan eşlerinden uzaklaştırırken, bu eski bağlantıların yerine yepyeni konforlar sunuyordu. Onları ilgiye boğuyor, her gereksinimlerini karşılıyordu. Sonunda evlendiği milyarder Averill Harriman için, eskiyle hiçbir bağlantısı olmayan, günün zevklerini içeren, yepyeni bir yuva yaratmıştı. Kurbanınızı uzun bir süre, çevresinde hiçbir tanıdık ya da rahatlatıcı bir şey olmadan, belirsizlik içinde bırakmak akıllıca bir davranış değildir. Kurbanınızı uzaklaştırdığınız bildik ortamın yerine yeni bir yuva, bir dizi yeni konfor sunmanız gerekir.

Üçüncü Aşama

Uçurum - Aşırı Uç Davranışlarla Etkiyi Derinleştirmek

Bu aşamanın hedefi kurbanlarınızın beyinleri üzerindeki etkinizi, sevgi ve bağlanma duygusunu, kapıldıkları gerginliği arttırmaktır. Çengellerinizi derine atınca, onları öne arkaya itip çekebilir, iyice zayıflayıp kırılıncaya kadar umut ve yeis arasında dolaştırabilirsiniz. Kurbanlarınızın uğruna neler yapabileceğinizi göstermek için, soylu ya da cesur bir girişimde bulunup (Bölüm 16. Kendinizi Kanıtlayın) güçlü bir sarsıntı yaratıp olumlu bir tepkiye yol açın. Herkesin gizli yaraları, baskılanmış arzuları, çocukluktan kalma bitirilmemiş işleri vardır. Bu arzuları ve yaraları yüzeye çıkartarak, kurbanlarınıza çocuklukta elde edemediklerine sahip olacakları duygusunu vererek ruhlarının derinliklerine girecek ve denetleyemedikleri duygularını uyandıracaksınız (Bölüm 17: Geriye Gidiş Düzenleyin). Artık kurbanlarınızı kendi sınırlarının ötesine taşıyabilir, karanlık yönlerini ortaya çıkartıp baştan çıkarma olgusuna biraz tehlike duygusu katabilirsiniz (Bölüm 18: Günahları ve Tabuları Uyandırın).

Yaptığınız büyüyü derinleştirmeniz gerekir ve baştan çıkarma olgusuna ruhsal bir cila katmak kadar kurbanlarınızın aklını

karıştıran başka bir şey yoktur. Sizi motive eden şehvet değil, kader ve yüce düşüncelerdir (Bölüm 19: Ruhsal Yemler Kullanın). Erotik fikirler ruhsal düşüncelerin ardında kalsın. Artık kurbanlarınız hazırdır. Onlara bilinçli olarak acı vererek, korku ve kaygı aşılayarak, kolayca uçurumun kenarına götürüp hafif bir itişle aşağıya yuvarlayabilirsiniz (Bölüm 20: Zevkle Acıyı Birbirine Karıştırın). Büyük bir gerginliğe kapılacaklarından rahatlama özlemi içinde olacaklardır.

16

Kendinizi Kanıtlayın

Çoğu insan baştan çıkarılmak ister. Eğer çabalarınıza karşı koyuyorlarsa bunun nedeni, amaçlarınız ya da duygularınızın derinliği konusundaki kuşkularını gidermemiş olmanızdır. Onları kazanmak için ne kadar ileriye gideceğinizi gösteren, iyi zamanlanmış bir girişim tüm kuşkularını dağıtacaktır. Aptal bir görünmekten ya da hata yapmaktan korkmayın; özveri gerektiren ve kurbanlarınızın uğruna yapılacak olan herhangi bir cesur hareket duygularını öylesine altüst edecektir ki, başka hiçbir şeye dikkat etmeyeceklerdir. İnsanların direnmesi karşısında hayal kırıklığına uğramış gibi görünmeyin ve asla şikâyet etmeyin. Tam tersine, aşırıya kaçan ya da cesaret gerektiren bir şey yaparak bu engeli aşın. Kendinizi zor elde edilen, ulaşılamayan, uğruna savaşılması gereken biri gibi göstererek karşınızdakileri kendilerini kanıtlamaya yönlendirebilirsiniz.

Baştan Çıkarıcı Kanıtlar

Herkes duyguları hakkında büyük laflar edebilir, bizleri ve dünyanın unutulmuş köşelerinde baskı altında yaşayanları ne kadar sevdiğini söyleyebilir ama sözlerini destekleyecek biçimde davranmazlarsa dürüstlüklerinden kuşkuya düşeriz, belki bir şarlatan, bir riyakâr ya da bir korkakla karşı karşıya olduğumuzu düşünürüz. Övgüler ve güzel sözler ancak bir yere kadar gider. Sözlerinizi davranışlarınızla kanıtlayacağınız bir zaman gelecektir.

Bu tip kanıtların iki işlevi vardır. Birincisi hakkınızdaki kuşkuların tümüyle silinmesini sağlamaktır. İkincisi ise karakterinizin olumlu bir yönünü gösteren bir hareket kendi başına bile baştan çıkarıcıdır. Cesur ya da özverili davranışlar güçlü ve olumlu duygusal tepkilere yol açar. Yapacaklarınızın bu süreçte her şeyinizi yitirmenize neden olacak kadar cesaret ya da özveri isteyeceğini düşünüp kaygılanmayın. Soylu bir davranışta bulunma görünümü bile genelde yeterli olacaktır. Daha doğrusu insanların çok fazla incelediği ve konuştuğu bir dünyada, herhangi bir biçimde harekete geçmenin baştan çıkarmayı güçlendirici bir etkisi vardır.

Aşk bir savaş türüdür. Tembel askerler başka yere gidiyor! / Bu bayrakları korumak için / korkaklardan fazlası gerekir. / Kış mevsiminde gece nöbetleri / uzun yürüyüşler / her türlü zorluk, ıstırap / bekler, daha dingin bir seçenek isteyen askerleri. / Çoğunlukla yağmurda ya da toprak üstündeki çadırda olacaksınız / ...Hırslı olmayı seviyor musunuz? /

Öyleyse gururunuzu bir yana bırakın. / Düz, engelsiz bir yol size yasaklanmış / kapılar yüzünüze kapanıp kilitlenmiş olabilir / - Çatıya çıkıp aydınlık boşluğundan aşağıya kaymaya hazır olun, / Ya da üst kat penceresinden gizlice girmeye. / Kadın sevinecektir, / kendinizi tehlikeye attığınıza / onun uğruna bunu yaptığınıza, / her sevgiliye böylece aşkınızı kanıtlarsınız.

-Ovidius, ***Aşk Sanatı***

Baştan çıkarma sürecinde direnişle karşılaşmak olağandır. Ne kadar fazla engel aşarsanız, sizi o kadar fazla zevk bekler ama eğer baştan çıkarıcı kurbanın direnişini doğru okuyamazsa, bu süreç başarısız olur. Çoğu zaman çok çabuk vazgeçersiniz. Öncelikle baştan çıkarmanın temel yasasını öğrenin: direniş göstermek karşınızdaki kişinin duygularının bu sürece katıldığının belirtisidir. Baştan çıkaramayacağınız tek kişi çok soğuk ve uzak davranandır. Direniş duygusaldır ve tıpkı jujitsu sporunda rakibin fiziksel direnmesinden yararlanarak düşürmek gibi baştan çıkarma sürecinde de tersine çevrilebilir. Eğer insanlar sizi tanımadıkları için direniyorlarsa, özverili olduğu açıkça görülen, kendinizi kanıtlamak için nereye kadar gideceğinizi belirten bir davranış son derece güçlü bir adımdır. Eğer erdemli oldukları ya da başka birine sadık kaldıkları için direniyorlarsa, durum daha iyi demektir - erdem ve bastırılmış arzular kolayca aşılabilir. Ünlü baştan çıkarıcı Natalie Barney, "Erdemli olmak çoğu zaman baştan çıkmayı istemek demektir," diye yazmıştı.

Kendinizi kanıtlamanın iki yolu vardır. Birincisi kendiliğinden gelişen harekettir: kurbanınızın bir anda yardıma gereksinimi olabilir ya da çözülecek bir sorunu ortaya çıkabilir, belki bir iyilik istiyordur. Böyle durumları önceden tahmin edemezsiniz ama her an karşılaşabileceğiniz için hazırlıklı olmanız gerekir. Gereğinden daha ileri giderek kurbanınızı etkileyin: beklenenden daha fazla para, zaman ya da çaba harcayın. Kurbanınız bu gibi durumları sizi sınamak için yaratıyor olabilir: kaçıp gidecek misiniz yoksa ilgilenecek misiniz? Bir saniye için bile kararsız kalırsanız,

her şeyi yitirirsiniz. Gerekirse gösterdiğiniz çabanın size göründüğünden daha pahalıya patladığını belirtin. Tabi bunu sözcüklerle değil dolaylı olarak yapın - yorgun bir görünüm ya da üçüncü kişilerce aktarılan bilgiler daha yararlıdır.

Erkek der ki: "...Kişinin kendi bahçesinden kopardığı bir meyvenin, bir yabancının ağacından kopardığından daha tatlı olması gerekir. Ve büyük bir çaba sonucu elde edilen herhangi bir şey, kolayca elde edilenden daha değerli olmalıdır. Bir atasözü, 'Çok çaba göstermedikçe, büyük ödüller kazanılmaz,' der." • Kadın der ki: "Eğer çok çaba göstermeden büyük ödüller kazanılmıyorsa, sen büyük ödüllerin peşinde olduğundan, beklentilerine ulaşmak için epey yorulmak zorundasın." • Erkek der ki: "Büyük işler başardığım zaman bana sevgini vereceğine söz verdiğin için sana teşekkür ederim. Böylesine değerli bir kadının sevgisini benim ya da başka birinin çok çaba harcamadan kazanmasından Tanrı korusun."
-Andreas Capellanus On Love

İkinci yöntem ise daha önceden tasarladığınız cesur bir hareketi en doğru zamanda yapmaktır. En doğru zaman ise kurbanınız sizi, daha önce düşündüğüne oranla daha tehlikeli gibi görmeye başlayıp kaygıya kapıldığı andır. Harcanan zaman ve çabayı sergileyen dramatik ve zor bir hareket tasarlayın. Tehlike, inanılmaz derecede baştan çıkarıcıdır. Kurbanınızı bir krize, tehlikeli bir duruma doğru ilerletin ya da dolaylı olarak rahatsız bir konuma sokun ve cesur şövalye rolünü oynayın. Bu davranışın ortaya çıkardığı güçlü duygular kolayca sevgiye dönüştürülebilir.

Bazı Örnekler

1. 1640'larda Fransa'da güzelliğiyle ün kazanan Marion de l'Orme, erkekleri peşinden koşturan bir kadındı. İlişki kurduğu ünlü politikacılar ve askerler arasında Cardinal Richelieu de vardı. Onun yatağını paylaşmak büyük bir başarı sayılıyordu.

Çapkın Kont Grammont haftalardır de l'Orme'a kur yapıyordu ve sonunda bir randevu alabilmişti. Kont kendini harika bir buluşma için hazırlarken, güzel kadından gelen bir mektup son derece kibar ve sevgi dolu sözcüklerle korkunç bir baş ağrısına tutulduğunu ve o geceyi yatakta geçireceğini belirterek özür diliyordu. Randevunun ertelenmesi gerekiyordu. Kont başka bir erkek uğruna bir kenara atıldığını hissediyordu çünkü de l'Orme güzel olduğu kadar kaprisliydi.

Grammont tereddüt etmedi ve hava kararınca de l'Orme'un yaşadığı Marais semtine gidip çevreyi kolladı. Evin yakınındaki bir meydanda bir erkeğin yayan olarak geldiğini gördü. Dük de Brissac'ı tanıyınca ünlü kadının yatağında kendi yerini alacak kişi olduğunu anladı. Brissac da kontu gördüğüne memnun olmamıştı ve Grammont aceleyle yanına yaklaştı. "Dostum Brissac, bana büyük bir yardımda bulunmalısınız. Buraya yakın bir evde oturan bir kızla ilk kez bir randevum var ve yalnızca durumu anlamak için buluşacağımdan pek kısa sürecek. Lütfen pelerininizi bana verin ve ben dönünceye dek atımı biraz dolaştırın ama sakın burdan uzaklaşmayın." Yanıt beklemeden dükün pelerinini aldı ve atın dizginini eline tutuşturdu. Geriye dönüp bakınca Brissac'ın kendisini seyrettiğini görüp bir eve girer gibi yaptı, arkadan çıkıp dolaştı ve görünmeden de l'Orme'un evine ulaştı.

Grammont kapıyı çalınca, dükün geldiğini varsayan bir uşak, içeri aldı. Doğruca odasına gidince, hanımefendinin üzerinde şeffaf bir giysiyle kanepeye uzanmış olduğunu gördü. Brissac'ın pelerinini üzerinden atınca genç kadın korkuyla yutkundu. "Neler oluyor güzelim?" diye sordu Grammont. "Gördüğüm kadarıyla baş ağrınız geçmiş?" De l'Orme başının hâlâ ağrıdığını iddia edip hemen gitmesini istedi. Randevu vermek ya da iptal etmek ancak onun kararı olabilirdi. "Hanımefendi," dedi Grammont sakin bir sesle. "Neden şaşırdığınızı biliyorum: Brissac'ın beni burda görmesinden çekiniyorsunuz; ama bu konuda rahat olabilirsiniz." Pencereyi açıp, sıradan bir seyis gibi atını meydanda dolaştıran Brissac'ı işaret etti. Gülünç bir görünümü vardı; de l'Orme kahkahalarla gülerek

kontun boynuna sarıldı. "Sevgili şövalyem, daha fazla dayanamayacağım, siz bağışlanacak kadar sevimli ve tuhafsınız." Grammont öykünün tamamını anlatınca de l'Orme, dükün bütün gece atları dolaştırabileceğine ama evine alınmayacağına söz verdi. Ertesi akşam görüşmek üzere anlaştılar. Dışarı çıkınca kont pelerini iade edip geciktiği için özür dileyerek düke teşekkür etti. Brissac, binmesi için Grammont'un atını tutacak ve ardından el sallayacak kadar kibar davrandı.

Bir gün Saint-Preuil, Madame de la Maisonfort'un bir kadının bir erkeğe yapabileceği en büyük iyiliği yapması için her zamankinden daha fazla yalvardı ve yalvarışında sözcüklerin ötesine geçti. Çok ileri gittiğini söyleyen Madame, bir daha gözüne gözükmemesini bildirdi. Saint-Preuil odadan çıktı. Bir saat sonra hanımefendi Bagnolet'deki güzel kanalların yanında günlük yürüyüşünü yaparken, Saint-Preuil çırılçıplak bir halde çalıların arasından ortaya çıktı sevgilisinin karşısında durup, "Son kez olarak Madame, elveda!" diye bağırdı. Ardından balıklama kanala atladı. Hanımefendi bu manzara karşısında korkuya kapılıp ağlamaya ve eve doğru koşmaya başladı. Evine varınca düşüp bayıldı. Konuşacak hale gelince adamlarından birini Saint-Preuil'ün başına neler geldiğini öğrenmesi için gönderdi. Suyun içinde pek uzun kalmayan Saint-Preuil bu arada çoktan giyinip Paris'in yolunu tutmuştu. Birkaç gün gizlenince öldüğü söylentileri yayıldı. Duygularını kanıtlamak için sergilediği aşırı davranışlar Madame de la Maisonfort'u derinden etkilemişti. Erkeğin bu hareketini olağanüstü bir aşkın belirtisi olarak kabul etmiş ve belki de giyinikken gördüğü zamanlar fark etmediği bazı özellikleri çıplak bedeninde dikkatini çekince, acımasız davranışlarına pişman olmuş ve onu yitirdiği için üzüldüğünü herkese açıklamıştı. Bu sözler kulağına gelince Saint-Preuil derhal yaşama geri döndü ve sevgilisinin kapıldığı duygulardan yararlanmak için hiç zaman yitirmedi.

-Kont Bussy-Rabutin, ***Histoires Amoureuses des Gaules***

Yorum. Kont Grammont, baştan-çıkarıcı-adaylarının kolayca vazgeçtiklerini, kapris ya da soğuk davranışları gerçek ilgisizliğin belirtisi olarak gördüklerini biliyordu. Aslında bu davranışların çeşitli anlamları vardır: belki karşınızdaki sizi sınıyor, gerçekten ciddi olup olmadığınızı öğrenmeye çalışıyordur. Küskün gibi görünmek tam olarak böyle bir sınavdır: eğer ilk zorluk karşısında vazgeçerseniz, karşınızdaki kişiyi yeterince istemiyorsunuz demektir. Belki de o kişiler sizin hakkınızda kararsızdır ya da bir başkasıyla sizin aranızda karar vermeye çabalıyorlardır. Her ne olursa olsun, vazgeçmek saçmalıktır. Ne kadar ileri gidebileceğinizin tartışılmayacak bir kanıtı, tüm kuşkuları yok etmektir. Ayrıca bu davranış, çoğu insan çekingen olduğundan, kendini aptal yerine koymaktan korktuğundan ve bu nedenle riske atılmayı göze alamadığından, rakiplerinizi yenmenizi sağlar.

Zor ya da direniş gösteren kurbanlarla başa çıkmanın en iyi yolu Grammont'un yaptığı gibi doğaçlama davranmaktır. Eğer onları şaşırtabilirseniz, daha fazla duygusallaşıp gevşeyeceklerdir. Biraz çevrelerinde dolanıp, casusluk yapmak her zaman iyi bir fikirdir. Daha önemlisi ise kanıtlarınızı sergilemenin havasıdır. Eğer sevimli ve eğlendirici gibi görünürseniz, kurbanınızı güldürebilirseniz, hem kendinizi kanıtlar hem onu eğlendirirsiniz ve işi yüzünüzü gözünüze bulaştırsanız ya da bir hile yaptığınızı fark etse bile bunun önemi olmaz. Yarattığınız keyifli havaya teslim olacaklardır. Kontun sızlanmadığına, öfkelenmediğine ve kendini savunmaya geçmediğine dikkat edin. Yaptığı tek şey perdeyi çekip, atını dolaştıran dükü gösterip de l'Orme'un direnişini bir kahkahayla yıkmak olmuştu. Başarıyla atılan bir adımla, onun bir gecelik yakınlığına karşılık neler yapabileceğini göstermişti.

Bir hanımefendinin kölesi olabilmek için gezgin ozanın dört aşamadan geçmesi beklenirdi: isteklilik, yalvarış, adaylık ve sevgililik. Aşka girişin dördüncü aşamasına ulaşınca, sadakat yemini eder ve bir öpücükle onaylanırdı. • Soylu aşkın bu ideal biçimi, şövalyeliğin aristokrat

seçkinlerine ayrılmıştı; bu aşk olgusu bir merhamet durumu gibi kabul edilirken, ardından gelen başlangıç ve anlaşmanın imzalanması -ya da şövalyelik rütbesi verilmesinin benzeri- bir soylunun eğitimi ve yiğitlik içeren davranışlarıyla bağlantılıydı. Gerçek bir sevgili ile kusursuz bir şövalyenin nitelik işaretleri neredeyse birbirinin eşiydi. Tıpkı bir şövalyenin efendisine hizmet etmesi gibi bir âşığın da hanımefendisine hizmet etmesi beklenirdi. Her iki durumda da verilen sözün kutsal bir yönü vardı.

-Nina Epton, *Love and the French*

2. Napoleon'un kız kardeşi Pauline Bonaparte yıllar içinde o kadar çok erkekle ilişki kurmuştu ki, doktorlar sağlığı konusunda endişeye kapılmışlardı. Bir erkekle birkaç haftadan fazla beraber olamıyordu: tek zevki yenilik aramaktı. Napoleon, onu 1803'de Prens Camillo Borghese ile evlendirdikten sonra ilişkilerinin sayısı artmıştı. 1810 yılında yakışıklı Binbaşı Jules de Canouville ile tanışınca herkes bu ilişkinin diğerlerinden daha uzun süreli olacağını düşünmüştü. Binbaşı elbette madalyalar kazanmış, iyi eğitimli, çok iyi dans eden ve ordunun en yakışıklı subayıydı. Ama o tarihte otuz yaşında olan Pauline'in ilişki kurduğu düzinelerle erkeğin özyaşam öyküleri de bundan pek farklı değildi.

İlişkinin başlamasından birkaç gün sonra sarayın dişçisi Pauline'in evine geldi. Dişçi, ağrıyarak genç kadına uykusuz geceler geçirtmiş olan dişin hemen çekilmesi gerektiğini söyledi. O dönemde ağrı kesiciler kullanılmıyordu ve dişçi çantasından aletlerini çıkarırken Pauline dehşete kapıldı. Diş ağrısına karşın fikir değiştirdi ve dişinin çekilmesini reddetti.

Binbaşı Canouville ipek sabahlığıyla bir kanepede uzanmaktaydı. Olaya tanık olunca Pauline'i yüreklendirmeye çabaladı: "Bir, iki dakikalık acıdan sonra sonsuza dek bitecek... bir çocuk bile sesini çıkarmadan bunu yaptırır." Pauline, "Senin yaptırdığını görmek isterim," dedi. Canouville yerinden kalkıp dişçiye yaklaştı, hiçbir sorunu olmayan arka dişlerinden birini gözünü bile kırpmadan çektirdi. Bu olaydan sonra Pauline dişini

çektirdiği gibi Canouville hakkındaki fikri de değişti: hiçbir erkek onun uğruna böyle bir davranışta bulunmamıştı.

Aslında bu ilişkinin birkaç haftada bitmesi gerekiyordu ama uzayıp gitmeye başlamıştı. Napoleon hiç memnun değildi. Pauline evli bir kadındı; kısa ilişkilere izin vardı ama derin duygusal bir beraberlik utanç vericiydi. Bir generale bir mesaj götürmek üzere Canouville'i İspanya'ya gönderdi. Bu görev haftalar sürecek ve bu arada Pauline başka birini bulacaktı.

Ne var ki Canouville sıradan bir âşık değildi. Gece gündüz, uyumadan, yiyip içmeden at binerek birkaç gün içinde Salamanca'ya ulaştı. Bu noktada iletişimin kesildiğini görüp, daha ileri gidemeyeceğini anlayınca, verilecek başka bir emri beklemeden, düşman topraklarını eskortsuz geçip Paris'e döndü. Pauline ile çok kısa bir süre görüşebildi. Napoleon, onu tekrar İspanya'ya gönderdi. Geri dönmesi aylar sürdü ama geldiğinde Pauline kendisinden hiç beklenmeyen bir sadakatle onunla birlikte oldu. Bu kez Napoleon onu Almanya ve sonunda Rusya'ya gönderdi ve Canouville 1812 Savaşı'nda öldü. Pauline'in dönmesini beklediği ve yasını tuttuğu tek erkekti.

Yorum. Baştan çıkarma sürecinde kurbanın size bağlanmaya başladığı ve birdenbire geri çekildiği bir dönem ortaya çıkabilir. Belki amaçlarınız kuşkulu gibi görünmüştür, ne de olsa yalnızca cinsellik, güç ya da para peşinde koşuyorsunuz. Çoğu insan özgüvensiz olduğundan, bu gibi kuşkular baştan çıkarıcı yanılsamaları yok eder. Pauline Bonaparte zevki için erkekleri kullanmaya alışkındı ve karşılığında kendisinin de kullanıldığını biliyordu. Alaycı bir bakış açısı vardı ve insanlar genellikle alaycılığı özgüvensizliklerini örtmek için kullanırlar. Pauline'in gizli kaygısı ilişki kurduğu erkeklerden hiçbirinin onu gerçekten sevmemiş olduğu, hepsinin kendisinden cinsel ya da siyasal isteklerde bulunduğuydu. Canouville dişini çektirmek, mesleğini ve yaşamını tehlikeye atmak gibi somut dav-

rarılışlarla ne kadar özveride bulunacağını kanıtlayınca, son derece bencil olan kadını sadık bir sevgiliye dönüştürmüştü. Pauline'in yanıtı tümüyle bencillikten uzak olduğu gibi, erkeğin kahramanlıkları gururunu okşamıştı. Eğer onu böyle davranmaya yönlendirebiliyorsa, değeri bu kadar yüksek demekti. Eğer Canouville onun karakterinin soylu yanına hitap edecekse, Pauline'in de bu düzeye yükselmesi gerekirdi ve ona sadık kalarak bunu kanıtlamıştı.

Davranışlarınızı olabildiğince dikkat çekici ve cesaret içeren bir biçimde sergilerseniz, baştan çıkarma olgusunu daha derin duyguları uyandıracak, amaçlarınızın tümünü gizleyecek daha yüksek bir düzeye taşımış olursunuz. Özverili hareketleriniz açıkça görünmelidir; onlar hakkında konuşmanız ya da size ne kadar pahalıya patladığını açıklamanız kendinizle övünüyormuşsunuz gibi algılanmanıza yol açar. Uykusuz kalın, hastalanın, değerli zamanınızı yitirin, mesleğinizi tehlikeye atın, zorlanacağınız kadar fazla para harcayın. Etki yaratmak için bunları abartabilirsiniz ama kesinlikle övünmeyin ya da kendinize acımayın. Kendinize acı verdiğinizi başkalarının görmesini sağlayın. Dünya yüzündeki herkesin belirli bir amacı olduğuna göre, sizin soylu ve özverili davranışlarınız karşı konulmaz olacaktır.

Fransa krallığının büyük kasabalarından birinde soylu bir adam yaşardı; erdemli insanların nasıl erdem ve onur kazanacağını öğreten okullarda okumuştu. Başkalarına örnek olacak kadar her şeyi öğrenmiş olmasına karşın on yedi ya da on sekiz yaşındayken. Aşk da kendi dersini vermeyi ihmal etmedi. Böylece bir dava için kente gelmiş olan ülkenin en güzel kadınının gözleri onu görebilirdi. Ama Aşk bu kadının güzelliğiyle bu erkeği mağlup etmeden önce, bu gencin kusursuzluğunu görmesini sağlayarak kadının kalbini kazandı. Çünkü hiç kimse, yakışıklılık, zarafet, sağduyu, iyi konuşma gibi konularda bu gencin eline su dökemezdi. • Aşk ateşinin yüreği sardığı zaman ne kadar hızlı

ilerlediğini bilen sizler, böylesine kusursuz iki insan arasında hiç duraklamayacağını, parlak ışığıyla onları aydınlatacağını isteklerini alevlendireceğini tahmin edersiniz. Genç soylu da korku yaratan gençliği konusunu olabildiğince nezaketle ilerletmesini sağladı ama aşka teslim olan kadının zorlanmasına hiç gerek yoktu. Yine de kadınları oyalayan utanma duygusu aklından geçenleri açıklamasını uzun süre engelledi. Sonunda onurun yaşadığı kale olan yürek yıkıldı ve kadın daha önce reddetmeye zorlanmadığı bir şeye boyun eğdi. • Sevgilisinin aşkını, sabrını, sadakatini sınamak için, erkeğin çok ağır olduğuna inandığı bir koşul öne sürdü. Eğer bu isteğini yerine getirebilirse sonsuza dek onu seveceğine söz verdi. Ama yerine getiremezse, asla kadının kalbine sahip olamayacaktı. Koşulu da şuydu: üstlerinde yalnızca gece kıyafetleriyle yatağa girip konuşacaklar ama erkek ondan sözcükler ve öpücükler dışında başka bir şey istemeyecekti. • Kadının söz verdikleriyle hiçbir şeyin kıyaslanamayacağını düşünen delikanlı bu koşulu kabul etti ve o gece sözünden dönmedi. Kadının tüm okşamalarına, kışkırtmalarına karşın verdiği sözü bozmadı. Çektiği cehennem azabına karşılık, aşkı öylesine güçlü, umudu öylesine büyüktü ki, büyük bir acıyla kazandığı sevginin sonsuz olacağını düşünerek sabırlı davrandı ve istekleri dışında hiçbir şey yapmadan kadının yanından kalktı. • Böylesine erdemli bir davranış sanırım kadını memnun etmek yerine biraz şaşırttı ve sevgilisinin verdiği sözü tutmakta gösterdiği onur, sabır ve sadakati göz ardı ederek erkeğin sevgisinin belki de tahmin ettiği kadar güçlü olmadığını ya da kadını beklediği kadar zevk verici bulmadığını düşündü. • Bu nedenle verdiği sözü tutmadan önce, erkeğin sevgisini bir kez daha sınamaya karar verdi ve yanında çalışan, kendisinden çok daha genç ve güzel bir kızla konuşmasını, aşk sözcükleri söylemesini istedi; böylece evine sık sık geldiğini görenler kendisine değil, genç kıza kur yaptığını düşüneceklerdi. • Genç soylu kendi aşkının aynı derecede karşılık gördüğüne inanarak kadının isteklerine boyun eğdi, ona olan sevgisini kanıtlamak için genç kızla sevişti ve genç kız da böylesine

yakışıklı ve iyi konuşan birini görünce gerçeklerden çok erkeğin yalanlarına kandı ve kendisini sevdiğine inanarak ona âşık oldu. • Evin hanımı işlerin istediği gibi gittiğini görünce, üstelik genç soylu verdiği sözü tutması için ısrar edince, belirli bir tarihte gece yarısından bir saat sonra kendisini görmeye gelmesini söyledi. Aşkı ve uysallığı böylesine sınandığına göre artık uzun süredir beklediği ödüle kavuşacağını da bildirdi. Bunları duyunca genç soylunun mutluluktan uçtuğundan ve kararlaştırılan saatte geleceğinden hiç kuşkunuz olmasın. • Ama hâlâ erkeğin sevgisini sınamak isteyen hanımefendi yanında çalışan güzel kıza şöyle dedi. "Belki bir soylu erkeğin sana olan sevgisinin farkındayım ve senin de onu sevdiğini biliyorum. İkinize de çok acıyorum ve birlikte olup sohbet edebilmeniz için gerekli zamanı ve mekânı size ayarlamaya karar verdim." • Genç kız öylesine sevinmişti ki, kapıldığı özlemi güçlükle gizledi ve belirtilen saatte orda olacağına söz verdi. • Genç kız emrine uyarak soyunup yatağa girince, hanımefendi odanın kapısını araladı ve kızın güzelliğini gözler önüne seren bir lambayı açık bıraktı. Odadan çıkar gibi yaptı ama görünmeyecek bir biçimde yatağın arkasına saklandı. • Zavallı soylu genç verdiği sözü tutacağına inanarak kararlaştırılan saatte geldi ve usulca odaya girdi. Kapıyı kapatıp giysilerini ve kürk papuçlarını çıkarıp yatağa girerken arzularının yanıtlanacağını umuyordu. Hanımefendi varsayarak sarılmak için kollarını uzatınca, onun kendisini sevdiğini düşünen zavallı genç kız boynuna sarıldı ve kulağına aşk sözleri fısıldadı. Öylesine bir güzellik yaratmıştı ki, en kutsal münzevi bile sunduğu aşk için tesbihinden vazgeçebilirdi. • Ama genç soylunun gözleri ve kulakları yataktaki kadını tanıyınca, uğruna bunca eziyeti çektiği kişi olmadığını anlayınca, aceleyle girdiği yataktan daha da hızlı bir biçimde kalktı. Hem hanımefendiye hem genç kıza öfkesini şu sözlerle anlattı:

"Ne senin aptallığın ne de seni bu yatağa sokan kişinin kötü niyeti beni değiştiremeyecektir. Ama sen dürüst bir kadın olmak istediğine göre, ismini kirleten ben olmayacağım." • Bunları söyleyip büyük bir öfkeyle

odadan fırladı ve sevdiği kadını görmeye ancak çok uzun süre sonra geldi. Ne var ki, her aşk bir umut taşıdığından, bu sınavlarla sadakatini ne kadar fazla kanıtlayabilirse, o kadar fazla zevk ve mutluluğa ulaşacağını düşünüyordu. • Olup bitenleri gözetleyen ve işiten hanımefendi, genç soylunun aşkının derinliğinden ve sadakatinden emin olunca, onu görüp ıstırap çektirdiği için özür dilemeyi sabırsızlıkla bekliyordu. Tekrar karşılaştıklarında öylesine güzel sözcüklerle onu karşıladı ki, genç soylu tüm çektiklerini unuttu ve hatta kendini çok şanslı gördü. Sadakatini ve aşkını böylesine kanıtladıktan sonra bunun karşılığını arzuladığı gibi elde etti.

-Navarre Kraliçesi Margaret, *The Heptameron*, Richard Davenport-Hines'ın (ed.) *The Vice Anthology* adlı yapıtından alıntı

3. 1890'larda ve yirminci yüzyılın başlarında Gabriele D'Annunzio, İtalya'nın en önde gelen roman ve oyun yazarlarından biri olarak kabul ediliyordu ama İtalyanların çoğu ona tahammül edemiyordu. Yazıları fazla süslüydü, kişi olarak da fazla gösterişliydi; sahilde çıplak olarak at binmek, bir Rönasans erkeği gibi görünmeye çalışmak ve bunlara benzeyen çeşitli davranışları vardı. Romanları savaş hakkındaydı, ölümle yüz yüze gelip alt etmenin onurundan söz ediyordu ve böyle bir durumda hiç kalmamış biri için oldukça eğlenceliydi. Birinci Dünya Savaşı'nın başlangıcında İtalya'nın Müttefiklerle birlik olup savaşa katılması çağrısına öncülük etmesine kimse şaşırmadı. Ama elli iki yaşındaki adamın bundan sonra attığı adım ise İtalyan halkını şaşırttı: orduya katılmıştı. Daha önceden askerlik deneyimi yoktu, tekneye binince deniz tutardı ama kararından vazgeçirmek olanaksızdı. Yetkililer onu ateş hattından uzak tutacağına inanarak süvari bölüğüne gönderdiler.

İtalya'nın savaş deneyimi fazla değildi ve ordusu bir kaos yaşıyordu. Generaller nasıl olduysa, süvari bölüğünden ayrılıp kendi bölüğünü kuran D'Annunzio'nun izini kaybettiler. (ne de olsa bir sanatçıydı ve ordu

disiplinine katlanamazdı.) Kendine *Commandante* adını verdi, deniz tutması rahatsızlığını atlattı ve geceleri Avusturya limanlarına motorlu teknelerle baskınlar düzenleyip demirli gemilere torpidolar attı. Aynı zamanda uçmayı da öğrendi ve çok tehlikeli uçuşlara önderlik etmeye başladı. 1915 Ağustosu'nda o tarihte düşmanların elinde olan Trieste kenti üzerinde uçup, İtalyan bayrakları ve taklit edilmez biçimdeki ifadesiyle yazdığı umut içeren broşürleri attı: "Şehit olma durumunuzun sonu geldi! Sevineceğiniz günler yaklaştı! Cennetin üzerinden, İtalya'nın kanatlarından size attığım bu yazılar yüreğimin mesajıdır." O dönemde hiç denenmemiş yüksekliklere tırmanıyor, düşman ateşinin ortasından geçiyordu. Avusturyalılar başına ödül koydu.

1916'da katıldığı bir görevde kendi kullandığı makineli tüfeğin üzerine düşüp bir gözünü tamamen yitirip, diğerini ciddi olarak sakatladı. Uçtuğu günlerin sona erdiği söylenince, rekahat dönemini Venedik'deki evinde geçirdi. O tarihte İtalya'nın en güzel ve en şık kadını olarak Alman Kaiser'inin eski metresi Kontes Morosini'nin adı akla gelirdi. Kontes'in Grand Canal'ın kıyısındaki sarayı, D'Annunzio'nun evinin tam karşısındaydı. Güzel kadın birdenbire yazar-askerin bir yandan savaş anılarını bir yandan aşk itiraflarını içeren mektup bombardımanıyla karşılaştı. Venedik üzerinde hava saldırıları sürerken, bir gözünün ucuyla zorla görebilen D'Annunzio kanalı geçip en son yazdığı şiiri ona sunardı. Gerçi yalnızca bir yazar olan D'Annunzio kontese göre çok alt düzeydeydi ama onun uğruna her şeyi göze alması kalbine girmesini sağladı. Daha doğrusu korkusuz davranışları nedeniyle her an ölebilecek olması baştan çıkarma sürecini hızlandırmıştı.

Doktorlara kulak asmayan D'Annunzio uçmaya geri döndü ve eskisinden daha atak baskınlara girişti. Savaşın sonunda İtalya'nın en fazla madalya kazanmış kahramanıydı. Artık ülkenin neresinde ortaya çıksa, konuşmasını dinlemek için çevresinde büyük bir kalabalık toplanıyordu. Savaştan sonra Adriyatik kıyısındaki Fiume kentini işgal etti. Savaşı sona

erdirecek pazarlıklar sırasında İtalyanlar bu kenti ona ödül olarak vermeyi düşündüler ama Müttefikler kabul etmedi. D'Annunzio'nun askerleri kenti ele geçirdi ve şair bir lider olarak kenti bir yıl kadar özerk bir cumhuriyet olarak yönetti. Bu sürenin sonunda herkes onun ahlaksız bir yazar olarak pek de parlak olmayan geçmişini çoktan unutmuştu. Artık hiçbir hatası olamazdı.

Yorum. Baştan çıkarılmanın çekiciliği kişinin günlük rutininden uzaklaşıp bilinmeyenin heyecanını yaşamasıdır. Ölüm ise en son bilinmeyendir. Ortaçağda Avrupa'yı saran veba salgını, Fransız Devrimi'nin terörü, İkinci Dünya Savaşı'nda Londra'nın bombalanması gibi kaos ve ölümün hüküm sürdüğü dönemlerde, insanlar tedbiri elden bırakıp başka koşullarda yapmayacaklarını yapmışlardı. Bir çeşit çılgınlık yaşamışlardı. Bilinmeyene doğru gitmenin, tehlikeyi göze almanın inanılmaz derecede kışkırtıcılığı vardır. Cesur bir yönünüz, atak bir yapınız olduğunu, sıradan ölüm korkusunu tanımadığınızı gösterirseniz, insan ırkının büyük çoğunluğu sizi büyüleyici olarak görür.

Bu noktada karşınızdaki kişi için taşıdığınız duyguları değil, kendinize ait bir şeyleri kanıtlıyorsunuz: her türlü tehlikeyi göze almaya hazırsınız. Siz herhangi bir palavracı değilsiniz. Bir anda karizma kazanmanın bir yöntemidir. Churchill, de Gaulle, Kennedy gibi kendini savaş meydanında kanıtlamış olan siyasetçilerin çekiciliği kesinlikle tartışılmazdır. Çoğu kişi D'Annunzio'nun dalavereci bir kadın düşkünü olduğunu düşünmüştü ama savaşta yaşadığı deneyimler ona bir kahraman cilası, Napoleonvari bir hava kazandırmıştı. Aslında her zaman etkili bir baştan çıkarıcıydı ama artık şeytansı bir çekiciliğe de sahip olmuştu. Ölüm riskini göze almanız gerekmez ama kendinizi ölümün kıyısına götürmenizin baştan çıkarıcılığınızı arttıracağı kesindir. (Bunu baştan çıkarma sürecine katıp hoş bir sürpriz biçimine getirmek en iyisidir.) Bilinmeyene adım atmaya isteklisiniz. Hiç kimse ölümün kıyısından geçmiş olan biri kadar baştan

çıkarıcı değildir. İnsanlar macerasever ruhunuzun kendilerine de bulaşacağını umarak size yaklaşacaktır.

4. Kral Arthur efsanesinin bir versiyonunda ünlü şövalye Sir Lancelot, bir kez gözünün ucuyla Kraliçe Guinevere'i görür ve delicesine âşık olur. Kötü bir şövalyenin kraliçeyi kaçırdığı haberi kulağına gelince de diğer işlerini bir yana bırakıp peşlerine düşmekte tereddüt etmez. Çılgıncasına sürdüğü atı çatlayınca, yaya olarak yoluna devam eder ama yaklaşırken yorgunluktan yürüyemeyeceğini hisseder. Yanından geçen atlı araba, birbirine zincirle bağlanmış ürkütücü görünümlü insanlarla doludur. O tarihte katiller, vatan hainleri, korkaklar, hırsızlar böyle arabalara bindirilip herkesin görebilmesi için tüm sokaklarda dolaştırılırdı. Böyle bir arabaya bir kez binince yaşamınızın sonuna kadar tüm feodal haklarınızı yitirirdiniz. Araba öylesine dehşet verici bir simgeydi ki, boş olarak görünce, titreyip haç çıkarırdınız. Yine de Sir Lancelot arabanın sürücüsü olan cüceye yaklaşıp sorar. "Tanrı aşkına söyle bana, kraliçemizin bu taraftan geçtiğini gördün mü?" Cüce, "Eğer sürdüğüm arabaya binersen, yarın kraliçenin başına neler geldiğini öğrenirsin," diye yanıtlar ve arabayı hareketlendirir. Lancelot atın attığı ikinci adımdan sonra koşup arabaya atlar.

Geçtikleri her yerde insanlar sürücüyü soru yağmuruna tutar. Yolcuların arasındaki şövalye dikkatlerini çekmiştir. Suçu nedir? Ne şekilde öldürülecektir? Derisi mi yüzülecek yoksa suda mı boğulacak? Dikenli çalıların üstünde mi yakılacaktır? Sonunda cüce, kraliçenin nerede olduğunu söylemeden belirli bir noktada Sir Lancelot'u arabadan indirir. İşin kötüsü arabadan indiğini gördükleri için kimse ona yaklaşmaz ya da onunla konuşmaz. Kraliçenin peşinden giderken herkes ona söver, yüzüne tükürür, öteki şövalyeler hakaret eder. Arabaya binmekle şövalyeliği ayaklar altına almıştır. Ama kimse onu durduramaz ve sonunda kraliçeyi kötü şövalye Meleagant'ın kaçırdığını öğrenir. Meleagant'ı yakalar ve düello yaparlar. Kovalamacadan yorgun düşen Lancelot yenilecek gibi durur ama kraliçenin düelloyu izlediği haberi kulağına gelince tekrar gücüne kavu-

şur ve tam Meleagant'ı öldürecekken dövüş durdurulur ve Kraliçe Guinevere ona teslim edilir.

Âşık olduğu hanımefendinin yanında bulunduğu için Lancelot mutluluktan havalara uçmaktadır ama kraliçe öfkelidir ve kurtarıcısının yüzüne bile bakmaz. Meleagant'ın babasına, "Doğrusunu isterseniz, boşuna çabaladı. Ona karşı minnet duyduğumu her zaman inkâr edeceğim," der. Lancolet şaşkına döner ama şikâyet etmez. Çok sonraları Lancelot birçok sınavdan daha geçtikten sonra Guinevere ona acır ve sevgili olurlar. Bir gün Lancelot, Meleagart, onu kaçırdığı zaman, peşinden giderken, atlı arabaya binip şövalyeliği ayaklar altına alışının öyküsünü duyup duymadığını sorar. Bu nedenle mi onu kurtardığı gün kendisine çok soğuk davranmıştır? "İki adım sonra arabaya binmen, isteksizliğini gösterir. Doğrusunu istersen, bu nedenle seni görmek ya da seninle konuşmak istememiştim," diye yanıtlar kraliçe.

Yorum. Bir başkasının iyiliği için bir girişimde bulunma fırsatı birdenbire karşınıza çıkar. Kendi değerinizi işte tam o anda göstermek zorundasınız. Birini kurtarma durumu, bir armağan hazırlama ya da ancak sizin yapacağınız bir iş olabilir ve o anda her şeyi bir yana bırakıp yardıma koşmanız gerekir. Önemli olan aceleyle davranıp bir hata yapmanız, aptal gibi görünmeniz değil, kendinizi ya da davranışınızın sonuçlarını düşünmeden onlar uğruna harekete geçmenizdir.

Böyle anlarda birkaç saniyelik tereddüt, baştan çıkarma sürecindeki tüm çabalarınızı yok edip sizi kendine düşkün, cesareti olmayan, korkak biri gibi gösterebilir. En azından Chrétien de Troyes'nin on ikinci yüzyılda yazdığı Lancelot öyküsünde durum böyledir. Unutmayın ki, yalnızca ne yaptığınız değil, nasıl yaptığınız da önemlidir. Eğer yapı olarak önce kendini düşünen bir insansanız, bunu gizlemeyi öğrenin. Olabildiğince çabuk tepki verin, şaşkın, heyecanlı hatta biraz sersemlemiş gibi görünerek etkisini abartın - anlaşılan aşk sizi bu duruma sürüklemiş. Eğer Gu-

mevere'in uğruna arabaya atlayacaksanız, hiç tereddüt etmeden bindiğimizi gördüğünden emin olun.

5. 1531 yılında Roma'da, Tullia d'Aragona adlı genç kadının varlığı merak uyandırmıştı. Dönemin standartlarına göre klasik bir güzel sayılmazdı; şişman, kıvrımlı bedenlerin ideal sayıldığı bir tarihte Tullia zayıf ve uzun boyluydu. Üstelik erkeklerin ilgisini çekmeye çabalayan genç kızların sergilediği kıkırdamalara da sahip değildi. Latincesi kusursuzdu, en son edebiyat yapıtlarını rahatça tartışabilirdi, kopuz çalıp şarkı söylüyordu. Başka bir deyişle yepyeni bir kadındı ve erkeklerin çoğu da yenilik peşinde koştuğundan ziyaretine gidenlerin sayısı gitgide artıyordu. Bir diplomat sevgilisi vardı ve tek bir erkeğin bu kadının sunduklarından yararlandığı fikri ise peşindekileri çıldırtıyordu. Erkek ziyaretçileri onun adına şiirler yazarak ilgisini çekip gözdesi olmak için birbiriyle rekabet ediyorlardı. Hiçbiri başarılı olamadı ama hepsi de denemeyi sürdürdü.

Elbette Tullia'nın davranışlarına öfkelenip yalnızca üst düzey bir fahişe olduğunu söyleyenler de vardı. En yaygın dedikodu (belki de gerçekti) kopuz çalıp yaşlı erkekleri dans ettirdiği ve eğer danslarından memnun kalırsa, kendisini kucaklamalarına izin verdiği biçimindeydi. Tullia'nın hepsi de soylu olan sadık taraftarları ise bu sözlerin iftira olduğunu söylüyorlardı. Her tarafa dağıttıkları bir bildiride şöyle yazıyordu: "Onurlu hanımefendimiz, soylu Lady Tullia d'Aragona göz kamaştırıcı nitelikleriyle geçmişin, bugünün ve geleceğin tüm hanımefendilerinden üstündür... Bu sözlere karşı çıkacak kim varsa, aşağıda imzası bulunan şövalyelerin listelerinden birine adını yazdırabilir ve şövalye tarafından geleneksel biçimde ikna edilebilir."

1535'de Roma'dan ayrılan Tullia, önce Venedik'e gitti ve şair Tasso ile ilişki kurdu ve ardından o dönemde İtalya'nın en uygar sarayının bulunduğu Ferrara'ya geçti. Ve orada muazzam bir sansasyon yarattı. Sesi, şarkıları ve hatta yazdığı şiirler herkes tarafından övüldü. Özgür düşünce fikirlerine açık olan bir edebiyat akademisi açtı, kendini edebiyatın esin

kaynağı ilan etti ve tıpkı Roma'da olduğu gibi genç erkekler çevresine toplandı. Onu her yerde adım adım izlediler, ağaçlara ismini kazıdılar, onun adına soneler yazıp kulak verecek herkese okudular.

Bu hayran kitlesi genç bir soyluyu rahatsız etti: görünüşe göre herkes onu seviyordu ama o, karşılığında kimseye sevgisini vermiyordu. Onu elde edip evlenmeye kararlı olarak Tullia'yı kandırıp gecenin geç saatinde ziyaret etmeye ikna etti. Sonsuz sadakatini açıkladı, değerli mücevherlere ve armağanlara boğdu ve evlenme teklif etti. Tullia reddetti. Genç soylu bıçağını çekti, Tullia yine reddetti ve erkek kendini bıçakladı. Genç soylu ölmedi ama Tullia'nın ünü daha da arttı: anlaşılan para bile onu satın almaya yetmiyordu. Yıllar geçip güzelliği solarken, her zaman için bir şair ya da bir entelektüel onun tarafını tutup savundu ve korudu. İçlerinden çok azı gerçeği düşündü: gerçekten de Tullia üst düzey bir fahişeydi, hatta en tanınmışlarından biriydi ve mesleğinde çok iyi para kazanıyordu.

Bir asker kentleri kuşatır, bir âşık kızların evlerini, / biri kent kapılarına saldırır / öteki evlerin kapılarına. / Tıpkı savaş gibi aşk da şans işidir. / Yenik düşen iyileşebilir / ama yenilmez sandığınız çöküp kalabilir. / Yani eğer aşkı kolay bir seçenek diye düşünüyorsanız / bir kez daha düşünün. / Aşk cesaret ve inisiyatif ister. Büyük Achilles, Briseis'i düşünür - / Haydi Truvalılar, Argive duvarını yıkın! / Hector savaşa Andromache'ın kollarından gitti / karısının korumasıyla. Agamemnon'un kendisi donakaldı / Cassandra'nın dağınık saçını görünce; / Hatta Mars bile iş üstünde yakalanıp, demircinin çark dişlilerini hissetti. / Cennetin en büyük skandalıydı. / Bir de benim durumuma bakın. / Tembellik ediyordum, çıplak eğlencelere dalarak, beynim gölgedeki tembel yazılarla yumuşamış. / Ama güzel bir kıza duyulan aşk / derhal en tembeli harekete geçirir. / Bir de şimdi bakın bana - savaşıyorum, gece egzersizlerini özenle yapıyorum: /
tembellik için tedavi arıyorsanız, âşık olun!
-Ovidius, ***The Amores***

Yorum. Hepimizin bazı kusurları vardır. Bir kısmı doğuştan gelir ve çaresini bulamayız. Tullia'nın bu tip kusurları çoktu. Fiziksel olarak Rönesans döneminin ideal ölçülerine sahip değildi. Ayrıca annesi bir saray fahişesiydi ve evlilik dışı dünyaya gelmişti. Ama âşık olanlar, bunlara hiç aldırış etmedi. Yüksek düzeye çıkarılmış, elde etmek için uğruna savaşılacak konuma getirilmiş kadın imgesi akıllarını çeldi. Tullia'nın duruşu şövalyelerin, gezgin ozanların dönemi olan ortaçağdan kalmaydı. O tarihte genellikle evli olan bir kadın, bir şövalye kendi değerini ve duygularının içtenliğini kanıtlayana kadar, iki cins arasındaki güç dinamiğini denetimi altında tutardı. Kadının uğruna bir göreve gönderilebilir, cüzamlılar arasında yaşamaya zorlanabilir ya da sonu ölümle bitecek bir düelloya katılabilirdi. Bunların hepsini hiç sızlanmadan yapmak zorundaydı. Gerçi gezgin ozanların dönemi çoktan yitip gitti ama model değişmedi: bir erkek kendini kanıtlamayı, rekabet etmeyi, sınavlardan geçip başarılı olmayı çok sever. Mazoşist bir yanı vardır; benliğinin bir yanı acı çekmek ister. İşin garibi ise, bir kadın ne kadar fazlasını isterse, değeri o kadar artar. Kolayca elde edilebilen bir kadının değeri yüksek değildir.

İlginizi çekmek için insanların birbiriyle rekabet etmesini, çeşitli biçimlerde kendilerini kanıtlamasını isteyin ve herkesin bu meydan okumayı kabullendiğini göreceksiniz. Beni *gerçekten* sevdiğini kanıtla biçimindeki meydan okumalar, baştan çıkarmanın ateşini körükler. Bir kişi bu meydan okumayı kabullenince, karşısındakinin de aynısını yapması beklenir ve baştan çıkarma süreci alevlenir. İnsanları kendilerini kanıtlamaya yönlendirince, bir yandan kendi değerinizi arttırırsınız bir yandan da kusurlarınızı gizlersiniz. Kurbanlarınız kanıtlama işine öylesine dalmışlardır ki, sizin kusurlarınızı, lekelerinizi göremezler.

Simge. *Turnuva. Meydanda parlak bayrakların, eyer örtülü atların arasında, hanımefendi, kendisi uğruna dövüşen şövalyeleri izliyor. Onların diz çöküp aşklarını ilan etmelerini, bitmek bilmeyen şarkılarını ve güzel vaatlerini hep dinlemiş. Hepsi bu gibi işlerde başarılı. Ama sonra borazan çalıyor ve dövüş*

başlıyor. Bir turnuvada tereddüte ya da sahteciliğe yer yoktur. Seçtiği şövalyenin yüzünde kan izleri ve kollarında, bacaklarında kırıklar olmalıdır.

Tersine Çevirmek

Kendisine layık olduğunuzu kanıtlamaya çalışırken, her kurbanın olup bitenlere farklı baktığını unutmayın. Fiziksel güç gösterilerinden hoşlanmayan birine, bu yönünüzü kanıtlamanızın etkisi olmayacak, dikkat çekmek için kendinizi gösterdiğinizi düşünecektir. Baştan çıkarıcılar, kendini kanıtlama yöntemlerini kurbanlarının kuşku ve zaaflarına göre uyarlamalıdırlar. Bazıları için güzel sözcükler özellikle yazılı olursa, korkusuzca yapılan atılımlardan daha iyi kanıtlardır. Böyle insanlara duygularınızı farklı bir fiziksel kanıt olan ve şiirsellik içeren bir mektupla sergileyebilirsiniz. Kurbanınızı iyi tanıyın ve baştan çıkarıcı kanıtlarınızı onun kuşku ve direniş biçimine hedefleyin.

17

Geriye Gidiş Düzenleyin

Geçmişte belirli bir zevki tatmış olanlar bunu yinelemek ya da yeniden yaşamak isterler. Kökleri en derine inen, en zevkli anılar erken çocukluk dönemine aittir ve çoğu zaman bilinçaltından bir ebeveyn figürüyle bağlantılıdır. Kendinizi Oedipal üçgenin bir köşesine yerleştirip kurbanlarınızı gereksinimleri olan çocuk konumuna geri götürün. Gösterdikleri duygusal tepkinin kaynağının farkına bile varmadan size âşık olacaklardır. İsterseniz koruyucu ebeveyn rolünü onlara vererek, siz çocukluğunuza geri dönebilirsiniz. Her iki durumda da en ulaşılmaz fanteziyi sunuyorsunuz: anne, baba ya da çocukla samimi bir ilişki kurmak...

Erotik Geri Gidiş

Yetişkinler olarak çocukluk dönemimize gereğinden fazla değer veririz. Ana babalarına bağımlılıkları ve güçsüzlükleri içinde çocuklar gerçek acılar çekerler ama yaşlandıkça bunu unuturuz ve arkamızda bıraktığımızı varsaydığımız sözde cenneti araırız. Acıları unutup yalnızca zevkleri anımsarız. Niçin? Çünkü yetişkin yaşamının sorumlulukları bazen öylesine ağır bir yük biçimine gelir ki, bizimle ilgilenen, gereksinimlerimizi karşılayan, kaygılarımızı gideren birilerine bağımlı yaşadığımız çocukluk dönemini gizliden gizliye özleriz. Bu düşlerimizin erotik unsuru güçlüdür çünkü çocuğun ana babaya bağımlı olma duygusuna artık cinsellik de karışmıştır. Karşınızdakine çocukluğun bağımlı, koruma altındaki dönemini çağrıştıran bir duygu verdiğiniz zaman, size yönelik bir dizi fantezi kuracak ve içerdiği aşk ya da cinselliği başka bir nedene bağlayacaktır. Gerçi itiraf etmeyiz ama, geri dönme özlemi çekeriz, yetişkin kabuğumuzdan sıyrılıp, yüzeyin altında bekleyen çocukça duygularımızı ortaya çıkarmak isteriz.

Sigmund Freud mesleğinin erken döneminde garip bir sorunla karşılaşmıştı: kadın hastalarının çoğu kendisine âşık olmaktaydı. Nedenini bildiğini sanıyordu: hastalar, rahatsızlıklarının kaynağı olan çocukluk dönemine Freud'un dürtüsüyle geri dönüyorlardı. Babalarıyla olan ilişkilerinden, sevgi ve şefkatin ilk deneyimlerinden ve ayrıca ihmal ve terk edilmekten söz ediyorlardı. Bu süreç son derece şiddetli duyguları ve anıları uyandırıyordu. Bir bakıma hastalar çocukluk yıllarını yeniden yaşıyorlar-

dı. Freud'un çok az konuşması ama ilgileniyor gibi görünmesi, başka bir deyişle geleneksel baba figürü gibi görünmesi bu etkiyi arttırıyordu. Bu arada hasta bir kanepede umarsız ya da pasif bir pozisyonda yattığından, ebeveyn ve çocuk rolleri aynen tekrarlanmış oluyordu. Sonunda hasta karmaşık duygularının bir kısmını Freud'a yönlendiriyor, ne olup bittiğini fark etmeden onu babası yerine koyuyordu. Geri dönüp âşık oluyordu. Freud bu fenomene "duyguların psikolojik olarak yön değiştirmesi" adını vermişti ve uyguladığı terapinin önemli bir unsuru olacaktı. Hastalarını baskılanmış duygularının bir kısmını terapiste yönlendirmeye davet ederek, sorunlarını yüzeye çıkarıyor ve bilinçli bir düzeyde çözümlüyordu.

Japonya'da geleneksel çocuk yetiştirme yöntemi pasif bir bağımlılığa yol açar. Gece ya da gündüz çocuk yalnız bırakılmaz ve genellikle anneyle birlikte uyur. Sokağa çıkınca çocuk dünyayı tek başına görebileceği bir pusetle ileri doğru itilmek yerine annenin sırtına bağlı olarak taşınır. Anne birine reverans yapınca, çocuk da annenin kalp atışlarını hissederek aynısını yaptığından, sosyal nezaket kurallarını çok erkenden öğrenir. Böylece duygusal güvence, neredeyse tümüyle annenin fiziksel varlığına dayanır. • ...Çocuklar gerek sevgi gerek diğer ihtiyaçlarının karşılanması için pasif bir bağımlılık sergilemenin en iyi yol olduğunu öğrenirler. Japoncada bunu anlatan* **amaeru** *fiilinin sözlükteki karşılığı "bir başkasının sevgisini varsaymak; bebek rolü oynamak" biçimindedir. Psikiyatrist Doi Takeo'ya göre, Japon insanının kişiliğini anlamanın ana anahtarı budur. Bu durum yetişkin yaşamında da sürer: şirketlerin genç çalışanları yaşlılara karşı, kadınlar erkeklere karşı, erkekler annelerine ve bazen eşlerine karşı bunu uygularlar... • ...Young Lady** *adlı derginin 1982 Ocak sayısında "Kendimizi Nasıl Güzelleştirebiliriz" başlıklı bir yazı yayınlanmıştı. Başka bir deyişle erkeklere nasıl çekici gelebiliriz. Amerika ya da Avrupa'da yayınlanan bir dergi bu başlık altında okurlarına cinsel açıdan nasıl çekici olabileceklerini anlatıp çeşitli makyaj malzemelerini tanıtır.* **Young Lady** *ise farklıydı. "En çekici*

kadınlar annelik sevgisine sahip olanlardır. Erkekler asla bu sevgiye sahip olmayan kadınlarla evlenmezler.... bir kadının bir erkeğe bir annenin gözleriyle bakması gerekir," açıklamasını yapıyordu.
-Ian Buruma, ***Behind the Mask: On Sexual Demons, Sacred Mothers, Transvestites, Gangsters, Drifters and Other Japanese Cultural Heroes***

Ne var ki duyguların yön değiştirmesi sürecinin etkisi bazen çok derin oluyor ve Freud hastalarını bu aşamanın ötesine geçiremiyordu. Aslında duyguların yön değiştirmesi, duygusal bir bağ yaratılmasının en güçlü yolu ve tüm baştan çıkarıcıların hedefidir. Psikanalizde bu yöntemin uygulama biçimleri adeta sonsuzdur. Gerçek yaşamda ise sizin terapist rolünü üstlenip, insanları çocuklukları hakkında konuşmaya yüreklendirmeniz gerekir. Çoğumuz bu dürtüye seve seve karşılık veririz; anılarımız çok canlı olduğundan, çocukluk dönemi hakkında konuşmak bile geriye dönmemizi sağlar. Ayrıca konuşma sırasında zayıflıklarımız ve beyinsel yapımız hakkında çok değerli bilgiler veririz. Baştan çıkarıcı olarak sizin bunlara dikkat edip anımsamanız gerekir. Kurbanlarınızın her söylediğini doğru olarak kabul etmeyin; genellikle çocuklukta yaşadıklarını fazla dramatize ederler ya da sevimli hale getirirler. Ama ses tonlarına, konuşurken oluşan tiklerine, söz etmek istemedikleri konulara, yadsıdıklarına ya da onları duygulandıran noktalara dikkat edin. Sözlerin çoğu aslında tam tersini anlatmaya çalışır: örneğin babalarından nefret ettiklerini söyledikleri zaman büyük bir hayal kırıklığını gizlediklerinden emin olabilirsiniz - babalarını çok fazla sevmişler ve belki de onlardan elde etmek istediklerine kavuşamamışlardır. Daha da önemlisi, duygusal tepkileri analiz etmeyi ve ardında neler yattığını görmeyi öğrenin.

Kurbanlarınız konuşurken tıpkı bir terapist gibi, ilgiyle dinleyip, sessiz olun ve ara sıra kesinlikle yargı içermeyen sözler söyleyin. İlgi gösterin ama uzak durun; daha doğrusu duygularınızı yansıtmayın. Böylece onlar duygularını ve fantezilerini size yansıtacaklardır. Çocukluk dönemi hakkında yeterli bilgi sahibi olup, güvene dayalı bir bağ kurunca, artık geriye

dönüşü başlatabilirsiniz. Belki bir ebeveyne, bir kardeşe, bir öğretmene karşı güçlü bir bağın varlığını keşfettiniz; üstelik bu kişi onların bugünkü yaşamını da gölgeliyor. Bu kişinin hangi yönünün onlar için çok önemli olduğunu bildiğinize göre, artık bu rolü üstlenebilirsiniz. Ya da belki onları ihmal eden bir babanın varlığının çocukluk döneminde yarattığı boşluğu öğrendiniz. Şimdi o ebeveynin rolünü üstlenebilirsiniz ama onun sergilediği ihmalin yerine ilgi ve şefkat göstermeniz gerekir. Herkesin çocukluk döneminden kalma, hayal kırıklıkları, yoksunluklar, acı anılar gibi bitmemiş işleri vardır. Bitmemiş olan işleri bitirin. Kurbanınızın nelerden yoksun kaldığını keşfederseniz, çok derin bir baştan çıkarma için gerekli unsurlara sahip olursunuz.

Yalnızca anılardan söz etmek yeterli değildir. Yapmanız gereken kurbanlarınızın geçmişlerinde kalmış sorunları, ne yaptıklarını fark etmeden bugüne taşıyıp canlandırmalarını sağlamaktır. Yaratacağınız geriye dönüşler dört ana sınıfa ayrılır.

Sevilen kişinin, ideal egonun yerine geçen bir şey olduğu gerçeğini vurgulamıştım. Birbirini seven iki kişi, ego-ideallerini değiş tokuş etmektedirler. Birbirlerini sevmelerinin anlamı, karşılarındaki kişide kendi ideallerini görmeleridir. Eğer bu hayal olmasaydı, yeryüzünde hiç aşk olmazdı. Benliğimizin daha iyi yönüne kendi kendimize ulaşamadığımız için âşık oluruz. Bu kavramdan yola çıkınca, aşkın yalnızca belirli bir kültür düzeyinde ya da kişiliğin belirli bir gelişme düzeyine ulaştığında mümkün olduğunu görürüz. Bir ego-ideal yaratmak aslında insanlığın gelişmesinin belirtisidir. İnsanlar kendi benliklerinden tümüyle mutlu olunca aşk olanaksızlaşır. • Ego-idealin karşımızdaki kişiye aktarılması aşkın en belirgin karakteristiğidir.

-Theodor Reik, ***Of Love and Lust***

Çocukça Gerileme. Anne ile bebek arasındaki ilk bağ en güçlü olanıdır. Diğer hayvanlardan farklı olarak insan yavrularının annelerine ba-

ğımlı olarak sürdürdükleri süre çok uzundur. Bu sürede kurdukları bağ, tüm yaşamları boyunca etkili olur. Bu gerilemeyi yaratmanın anahtarı, bir annenin çocuğuna duyduğu koşulsuz sevgiyi yaratmaktır. Kurbanlarınızı yargılamayın - kötü davranmak da dahil olmak üzere istedikleri her şeyi yapmalarına izin verin ve aynı zamanda onları sevgi yüklü bir ilgiyle sarmalayın. Benliklerinin bir yönü annelerinin her türlü gereksinimi karşıladığı, onları yalnız bırakmadığı ilk yıllara dönecektir. Koşulsuz sevgi en az bulunan ve en değerli biçimi olduğundan, bu gerileme herkes için geçerli olacaktır. Davranışlarınızı onların çocukluk dönemindeki herhangi bir koşula göre uyarlamanız bile gerekmez: çoğumuz çocukluğumuzda bu tip ilgiyi görmüşüzdür. Bu arada yarattığınız duyguyu güçlendirecek sıcak ortamlar, eğlenceli etkinlikler, parlak, mutlu renkler kullanmayı ihmal etmeyin.

Sylphide'e köydeki bir kızın gözlerini ve bir başkasının taze cildini verdim. Salonumuzda asılı duran I. Francis, IV. Henry ve XIV. Louis dönemlerinin güzel kadınlarının portreleri bana başka uzuvlarını ödünç verdiler ve hatta kiliselerdeki Meryem Ana resimlerinin güzelliklerinden de yararlandım. Bu sihirli yaratık hiç görünmeden beni her gittiğim yerde takip etti, gerçek bir insanmış gibi onunla sohbet ettim ve deliliğimin derecesine göre onun görünümünü değiştirdim. Peçesi olmayan Afrodit, gülen bir maske takmış olan Thalia, gençlik kupasını taşıyan Hebe oldu ya da bir peri olup bana doğanın krallığını sundu... Bu sanrılar iki yıl boyunca sürdü ve bu süre içinde benim ruhum heyecanın doruklarında dolaştı.

-Chateaubriand, ***Mezar Ötesinden Anılar,*** **Friedrich Seiburg'un** ***Chateaubriand*** **adlı yapıtından alıntı**

Oedipal Gerileme. Anne ile çocuğun arasındaki bağın ardından anne, baba ve çocuktan oluşan Oedipal üçgen gelir. Bu üçgen çocuğun en erken erotik fantezilerinin kurulduğu dönemde gelişir. Oğlan çocuk annesi-

ni kendisi için isterken, kız çocuk babasını kendisi için ister ama ebeveynlerin diğer yetişkinler ya da birbirleriyle rekabet içeren bağlantıları olduğundan çocuklar istediklerini elde edemezler. Koşulsuz sevgi artık bitmiştir; şimdi ana babalar çocuğun bazı isteklerini kaçınılmaz bir biçimde reddetmek zorundadırlar. Kurbanlarınızı bu döneme geri götürün. Ebeveyn rolü oynayın, sevgi gösterin ama arasına azarlayın ve disipline sokmayı deneyin. Çocuklar aslında biraz disiplin altında olmayı severler, yetişkinlerin kendilerine ilgi gösterdiğini böyle hissederler. Eğer sevginize biraz sertlik ve ceza katarsanız yetişkin-çocukların da hoşuna gidecektir.

Çocukça gerilemeden farklı olarak Oedipal gerilemenin edindiğiniz bilgilere dayalı olarak, kurbanınızın durumuna uyarlanması gerekir. Yeterince bilgi sahibi olmadan bir kişiye çocuk muamelesi yapıp ara sıra azarlarsanız belki de çocukluk döneminde çok fazla disiplin altında tutulduğu için kötü anılarını uyandırmış olursunuz. Ya da belki nefret ettiği bir ebeveynin anılarını uyandırıp, bu duygunun size yansıtılmasına yol açarsınız. Kurbanınızın çocukluğu hakkında öğrenebileceğiniz her şeyi öğrenmeden kesinlikle gerileme sürecine girmeyin. Kurbanınız bir ebeveynine olumsuz bir biçimde çok sıkı bağlanmışsa bile Oedipal gerileme stratejisi işe yarayabilir. Her zaman için ana babalarımız konusunda belirsiz duygulara sahip oluruz: onları sevdiğimiz halde onlara bağımlı olmaktan hoşlanmayız. Bu belirsiz duyguları uyandırmaktan çekinmeyin, çünkü bunlar bizi ana babalarımıza bağlanmaktan alakoyamaz. Ebeveyn rolünü üstlenirken erotik bir unsur içermesine özen gösterin. Şimdi kurbanınız annesine ya da babasına tek başına sahip olurken bir zamanlar yasaklanmış olan şeylere de sahip olduğunu hissedecektir.

Ego İdeal Gerileme. Çocukken düşlerimiz ve hedeflerimizde bir ideal figür yaratırız. Önceleri bu ideal figür olmak istediğimiz kişidir. Kendimizi cesur maceraperestler, romantik kişiler gibi hayal ederiz. Yeniyetmelik çağına gelince ilgimizi başkalarına çevirip, idealleriniz onlara yansıtırız. İlk âşık olduğumuz kız ya da erkeğin kendimiz için istediğimiz ideal nite-

liklere sahip olduğunu ya da onlarla bağlantılı olarak ideal kişi rolünü oynamamıza olanak verdiğini hissederiz. Çoğumuz bu idealleri yüzeyin biraz altına gömülü olarak beraberimizde taşırız. Yaşlandıkça ne kadar uzlaşmamız gerektiğini, ideallerimizden ne kadar uzaklaştığımızı düşünerek hayal kırıklığına uğrarız. Kurbanlarınıza bu gençlik idealini yaşadıklarını, olmak istedikleri kişiye yaklaştıklarını hissettirebilirseniz, yeniyetmelik çağını çağrıştıran farklı bir geri gidiş etkisi yaratırsınız. Bu durumda kurbanınızla arasındaki ilişki daha önce değindiğimiz geri gidişlerden farklı olarak, adeta kardeşler arasındaki sevgi gibi daha fazla eşitlik içerir. Aslında bu çağda idealler büyük kardeşler üzerine kurulur. Bu etkiyi yaratmak için, bir gençlik tutkusunun şiddetli, masum havasını oluşturun.

Ebeveyn Olarak Gerileme. Bu durumda geriye giden siz olacaksınız: bilinçli olarak sevimli, cici ve aynı zamanda cinsellik taşıyan bir çocuk rolünü üstleneceksiniz. Yaşlı insanlar her zaman gençleri baştan çıkarıcı bulur. Onların gençliğinde kendi gençliklerinin geri döndüğünü hissederler; ama aslında yaşlıdırlar ve gençlerin yanında hissettikleri canlılıkla onlara anne ya da baba rolünü oynamaktan keyif alırlar. Eğer bir çocuğun ana babasına karşı derhal bastırılması gereken erotik duyguları varsa, ana baba rolünü oynayanlar bu sorunla başa çıkmak zorundadırlar. Kurbanlarınızla bağlantılı olarak siz, çocuk rolünü üstlenince, onlar da bastırılmış erotik duygularını açığa çıkarmak zorunda kalacaklardır. Bu strateji iki tarafın yaşları arasında bir farklılığa gerek duyar gibi görünüyorsa da, bu nokta önemli değildir. Marilyn Monroe'nun abartılmış küçük-kız nitelikleri kendi yaşıtları üzerinde gayet iyi işe yarıyordu. Zayıf ya da kırılgan bir yönünüzü vurgulamanız, kurbanlarınıza koruyucu rolünü oynama olanağı verecektir.

Bazı Örnekler

1. 1802'de Victor Hugo'nun annesiyle babası yazarın doğumundan kısa bir süre sonra ayrıldılar. Annesi Sophie, kocasının üstü olan bir generalle

bir ilişki sürdürmekteydi ve üç oğlunu babalarından ayırıp kendi başına büyütmek amacıyla Paris'e götürdü. Artık çocukların fırtınalı bir yaşamı olacaktı, ara sıra yoksulluğa düşüyorlar, sık sık ev değiştiriyorlar ve anneleri generalle ilişkisini sürdürüyordu. Kardeşlerin arasında en çok Victor annesine düşkündü, onun tüm ideallerini, huysuzluklarını ve özellikle babasına karşı olan nefretini almıştı. Ne var ki, çocukluk yıllarının fırtınaları arasında, hayran olduğu annesinden yeterince ilgi ve sevgi göremedi. Sophie 1821'de yoksul ve borç içinde ölünce, Victor perişan oldu.

Ertesi yıl annesine fiziksel olarak çok benzeyen, çocukluk aşkı Adèle ile evlendi. Bir süre mutlu bir evlilik sürdürdüler ama Adèle kayınvaldesine birçok açıdan benzemeye başladı: 1832'de Victor, karısının Fransız edebiyat eleştirmeni ve o dönemde kendisinin en yakın arkadaşı olan Sainte-Beuve ile bir ilişki kurduğunu öğrendi. Gerçi artık Hugo tanınmış bir yazardı ama içten pazarlıklı değildi, duygularını açıkça sergilerdi. Yine de çok utanç verici olduğundan Adèle'in ilişkisinden hiç kimseye söz edemiyordu. Bulduğu tek çözüm aktristler, saray kadınları ve evli kadınlarla bir dizi ilişki kurmak oldu. Kolayca doymayan bir iştahı vardı ve tek bir gün içinde üç ayrı kadını ziyaret ettiği oluyordu.

1832 yılının sonuna doğru yazdığı oyunlardan birinin sahneye konma hazırlıkları başladı ve yirmi bir yaşındaki Juliette Drouet adlı genç bir aktrist küçük rollerden biri için başvurdu. Kadınların yanında çok rahat davranan Hugo bir anda Juliette'in karşısında kekelemeye başladığını fark etti. Şimdiye dek gördüğü en güzel kadındı ve kendine hakim davranışları Hugo'yu ürkütüyordu. Elbette Juliette istediği rolü aldı. Hugo sürekli onu düşünür gibiydi. Genç aktristin çevresinde hayranları hiç eksik olmuyordu. Hugo ile ilgilenmediği belliydi ya da Hugo böyle varsayıyordu. Bir akşam temsilden sonra genç aktristi evine kadar takip etti ve Juliette, öfke ve şaşkınlık göstermeden onu içeri davet etti. Hugo geceyi orda geçirdi ve bundan sonra neredeyse her geceyi onun evinde geçirmeye başladı.

Hugo tekrar mutluydu. Bu arada Juliette'in mesleğini bırakmasına, eski arkadaşlarından vazgeçmesine ve yemek pişirmesini öğrenmesine çok sevinmişti. Eskiden gösterişli giysilerden ve sosyal etkinliklerden zevk alırken artık Hugo'nun sekreterliğini üstlenmişti ve onun kendisi için hazırladığı evden neredeyse hiç çıkmadan ziyaretlerini bekleyerek yaşıyordu. Ne var ki, bir süre sonra Hugo eski alışkanlıklarına geri döndü ve birbiri ardına kısa ilişkiler kurmaya başladı. Her seferinde dönüp geldiği tek kadın olduğu sürece Juliette şikâyet etmedi. Bu arada Hugo birçok açıdan ona bağımlı olmuş gibiydi.

1843'de çok sevdiği kızı bir kazada ölünce, Hugo depresyona girdi. Üzüntüsünü yenmenin tek yolunun yeni biriyle ilişkiye girmek olduğunu biliyordu ve Léonie d'Aunet adlı genç, evli bir soylu kadına âşık oldu. Juliette'i gitgide daha seyrek görmeye başladı. Birkaç yıl sonra tercih edilenin kendisi olduğuna inanan Léonie ona bir ültimatom verdi: ya Juliette'i görmekten tümüyle vazgeçersin ya da ilişkimiz biter. Hugo reddetti ve bir yarışma düzenlemeye karar verdi. Her ikisiyle de görüşmeyi sürdürecek ve birkaç ay içinde yüreği hangisini tercih ettiğini ona bildirecekti. Léonie çok öfkelendi ama başka seçeneği yoktu. Hugo ile kurduğu ilişki nedeniyle evliliği yıkıldığı gibi toplum içindeki konumunu da yitirmişti ve artık ona bağımlı durumdaydı. Ayrıca bu yarışmayı nasıl kaybedebilirdi - kendisi henüz en güzel çağındayken Juliette'in saçları kırlaşmaya başlamıştı. Bu yarışmayı onaylar gibi davrandı ama bir süre sonra sızlanmaya başladı; buna karşılık Juliette hiçbir şey olmamış gibi davranıyordu. Ziyaretine gelen Hugo'ya her zamanki gibi ilgi gösteriyor, elindeki her işi bırakıp onu rahatlatıyordu.

Yarışma birkaç yıl sürdü. 1851'de Hugo'nun başı, Napoleon Bonaparte'ın yeğeni olan Fransa devlet başkanı Louis-Napoleon ile dertteydi. Basına karşı diktatörce tutumu nedeniyle ona saldıran Hugo belki de Louis-Napoleon'un ne kadar kin tutucu olduğunu unutup fazla cüretkâr davranmıştı. Hugo'nun yaşamı konusunda kaygıya kapılan Juliette, onu bir ar-

kadaşının evinde sakladı, sahte bir pasaport hazırlattı ve görünümünü değiştirip Brüksel'e kaçmasını sağladı. Her şey yolunda gitti ve Juliette yanında Hugo'nun en değerli eşyalarıyla birkaç gün sonra Belçika'ya geldi. Kahramanca davranışlarıyla yarışmayı kazandığı açıkça görülüyordu.

Ne var ki yeni yaşamının yeniliği eskimeye yüz tutunca Hugo'nun ilişkileri başladı. Sonunda yazarın sağlığı için kaygılanan ve bir kez daha yirmi yaşında bir koketle rekabet edemeyeceğini fark eden Juliette sakin ama sert bir istemde bulundu: ya başka kadınlarla ilişki kurmayacaktı ya da Juliette onu terk edecekti. Şaşkına dönen ve söylediğini yapacağından emin olan Hugo hıçkırıklarla ağlamaya başladı. Yaşlı bir adam olarak önünde diz çöktü ve gerek İncil'e gerekse ünlü romanı *Sefiller*'e el basarak bir daha yoldan çıkmayacağına yemin etti. 1883'deki ölümüne dek Juliette'in, Hugo üzerindeki etkisi böyleydi.

Yorum. Hugo'nun aşk yaşamı annesiyle olan ilişkisine göre biçimlenmişti. Her zaman annesinin kendisini yeterince sevmediğine inanmıştı. İlişki kurduğu kadınların neredeyse tümü fiziksel açıdan annesine benziyordu ve yoksun kaldığı anne sevgisini ilişki sayısını yükselterek telafi etmeye çabalıyordu. Juliette onunla tanıştığı zaman elbette bunu bilemezdi ama iki şeyin farkındaydı: karısı açısından Hugo büyük bir hayal kırıklığı yaşıyordu ama asla büyümemişti. Duygusal patlamaları ve ilgi çekme gereksinimi onu yetişkin bir erkekten çok küçük bir oğlan gibi gösteriyordu. Juliette, ona yaşamı boyunca koşulsuz anne sevgisi vererek Hugo'nun yoksunluğunu çektiği şeyi tamamlayıp üzerindeki etkisini arttırmıştı.

Yaramazlıklarından dolayı asla Hugo'yu yargılamamış ya da eleştirmemişti. Neredeyse onu ilgiye boğduğundan Juliette'i ziyaret etmek adeta anne rahmine geri dönmek gibi olmuştu. Hugo, onun yanında kendini hep küçük bir çocuk gibi görmüştü. Onun herhangi bir isteğine nasıl karşı çıkabilir ya da terk edebilirdi? Sonunda Juliette onu terk etmekle tehdit edince, annesi için ağlayan bir çocuk konumuna düşmüştü ve böylece Juliette, ona tümüyle hakim olmuştu.

Koşulsuz sevgiyi bulmak çok zordur ama hepimiz bir kez tattığımız ya da tatmış olmayı istediğimiz için, özlemini çekeriz. Juliette Drouet kadar ileri gitmenize gerek yoktur; sarsılmaz bir ilgi göstermek, sevgilinizi olduğu gibi kabullenmek, gereksinimlerini karşılamak onu bir çocuk konumuna sokacaktır. Bağımlı olmak duygusu belki başlangıçta biraz ürkütecek, tıpkı Hugo'nun kurduğu ilişkilerle yaptığı gibi ara sıra hakkını arama gösterisine kalkışacak ama size olan bağı çok güçlü olacağından ve hiç görmediği ya da sonsuza dek yitirdiği anne-sevgisini yeniden kazanmak, daha fazlasını elde etmek için her seferinde dönüp gelecektir.

2. Yirminci yüzyılın başında küçük bir Alman kentindeki erkek lisesinin öğretmeni olan Profesör Mut, birdenbire öğrencilerinden nefret etmeye başladı. Ellili yaşlarının sonuna yaklaşan, uzun yıllardır aynı okulda Yunanca ve Latince dersleri veren Profesör Mut, saygın bir klasik akademisyendi. Her zaman için disiplin kurmak gereksinimini duymuştu ama artık işler çirkinleşmeye başlamıştı; öğrenciler Homeros'a ilgi duymuyorlar, kötü müzikler dinliyorlar ve yalnızca çağdaş edebiyattan hoşlanıyorlardı. Gerçi isyankâr yönleri vardı ama Mut onları uysal ve disiplinsiz olarak görüyordu. Bir ders verip onları mutsuz etmeye karar verdi; öğrencilerin serseri tavırlarına şimdiye dek zorbalıkla karşılık vermiş ve genellikle işe yaradığını görmüştü.

Bir gün Mut'un nefret ettiği, Lohmann adında, küstah, iyi giyimli öğrenci sınıfta ayağa kalkıp, "Ben artık bu odada çalışmayı sürdüremem profesör. Burda pis bir çamur kokusu var," dedi. Çamurun İngilizce karşılığı olan "mud" öğrencilerin profesöre taktıkları isimdi. Profesör, Lohmann'ın kolunu yakaladı, arkaya doğru büktü ve sınıftan attı. Ardından Lohmann'ın defterini sınıfta unuttuğunu fark etti ve sayfalarını karıştırırken Rosa Fröhlich adında bir aktrist hakkında bir paragraf yazmış olduğunu gördü. Mut'un beyninde bir plan gelişiverdi: Lohmann'ı hiç kuşkusuz kötü ünlü bir kadın olan bu aktristle kırıştırırken yakalayacak ve böylelikle okuldan attıracaktı.

Önce Rosa'nın nerde sahneye çıktığını öğrenmesi gerekiyordu. Araştırırken Mavi Melek adlı bir kulübün kapısında adını gördü ve içeri girdi. Sigara dumanıyla dolan salonda Mut'un tepeden baktığı işçi sınıfına mensup insanlar vardı ve Rosa sahnede şarkı söylüyordu. Seyircilerin gözlerinin içine küstahça bakışını Mut dostça bir davranış gibi algıladı. Biraz gevşedi, biraz şarap içti ve gösterisi bitince Lohmann hakkında sorguya çekmek amacıyla Rosa'nın soyunma odasına gitti. İçeri girince önce garip bir tedirginliğe kapıldı ama cesaretini toplayıp delikanlıları yoldan çıkarmakla suçladı ve polise başvurup kulübü kapattırmakla tehdit etti. Ne var ki Rosa ondan korkmadı. Mut'un tüm cümlelerini tersine çevirdi: belki de delikanlıları baştan çıkaran *kendisi* idi. Sesi alaycı ve kışkırtıcıydı. Evet Lohmann ona çiçek ve şampanya getirmişti ama bunda ne vardı? Hiç kimse Mut'la bu biçimde konuşmamıştı; otoriter tavrı genellikle insanların boyun eğmesini sağlardı. Hakarete uğradığını düşünmesi gerekirdi aslında; ne de olsa karşısındaki alt tabakaya mensup bir kadındı ve Mut ise bir öğretmendi. Ne var ki, Rosa sanki eşitmişler gibi konuşuyordu. Mut ne öfkeye kapıldı, ne de odadan çıktı. Bilinmeyen bir şey onu kalmaya zorluyordu.

Sonunda Rosa sustu ve ona hiç aldırış etmeden, eline bir çorap alıp onarmaya başladı. Mut'un gözleri her hareketini, özellikle çıplak dizini ovan elini izliyordu. Bir süre sonra Lohmann ve polis konusunu tekrar açtı. "Yaşamın nasıl olduğunu hiç bilmiyorsunuz," dedi Rosa. "Buraya gelen herkes, sahildeki tek çakıl olduğunu varsayar. Eğer onlara istediklerini vermezseniz, polis çağırmakla tehdit eder!" "Bir hanımefendinin duygularını incittiğim için pişmanım," dedi Mut. Rosa iskemleden kalkarken dizleri birbirine değdi ve Mut garip bir titreyişin bel kemiğinde dolaştığını hissetti. Şimdi profesöre daha iyi davranarak biraz daha şarap ikram etti, tekrar gelmesini söyledi ve sahneye çıkmak üzere birdenbire odadan ayrıldı.

Ertesi gün Mut sürekli olarak onun sözlerini, görüntüsünü düşündü. Ders verirken Rosa'yı düşünmek ona muzur bir heyecan vermişti. Akşam

Lohmann'ı yakalamak amacıyla tekrar kulübe gitti ve bir kez daha kendini Rosa'nın soyunma odasında şarap içerken buldu. Rosa giyinmesine yardım etmesini isteyince, bunu büyük bir onur gibi kabul etti. Korsesini giyip, makyaj yapmasına yardım ederken, Lohmann'ı tümüyle unuttu. Yepyeni bir dünyaya adım atıyormuş duygusuna kapıldı. Rosa, onun yanaklarını çimdikledi, çenesini okşadı ve çorabını giyerken çıplak bacağının görünmesine izin verdi.

Artık Profesör Mut her gece kulübe geliyor, garip bir gurura kapılarak giyinmesine yardım edip, gösterisini izliyordu. Kulüpte o kadar sık göründüğünden Lohmman ile arkadaşları ayak atmaz olmuşlardı. Mut onların yerini almıştı - Rosa'ya çiçek getiren, şampanyasının parasını ödeyen, hizmet eden artık oydu. Evet, onun gibi yaşlı bir adam, kendini karşı konulmaz sanan Lohmann'ı alt etmişti! Çenesini okşamasından, herhangi bir şeyi doğru yaptığı için övmesinden keyif alıyordu ama en çok pudra ponponunu yüzüne atarak ya da usulca itip iskemleden düşürerek cezalandırdığı zaman heyecanlanıyordu. Bu davranışları Rosa'nın ondan hoşlandığını gösteriyordu. Ve zaman içinde Mut kadının tüm kaprislerinin bedelini ödemeye başladı. Ona epey yüklü bir miktara mal oluyordu ama en azından başka erkeklerden uzak tutabiliyordu. Bir süre sonra Rosa'ya evlenme teklifi yaptı. Evlendikleri zaman bir skandal koptu, Mut işini yitirdi, parasız kaldı ve sonunda hapishaneye düştü. Ne var ki, en sonuna kadar Rosa'ya kızmadı; tam tersine onun uğruna yeterince çaba göstermediği için suçluluk duygusuna kapıldı.

Yorum. Profesör Mut ile Rosa Fröhlich, Heinrich Mann'ın 1905'de yazdığı romanın ve daha sonra Marlene Dietrich'in başrolünü oynadığı *Mavi Melek* adlı filmin karakterleridir. Rosa'nın Mut'u baştan çıkarması, klasik oedipal gerileme modelini izler. Kadın önce erkeğe tıpkı annenin küçük bir oğlana davrandığı gibi davranır. Onu azarlar ama azarlaması tehdit edici değildir; müşfiktir ama dalga geçen bir yönü vardır. Bir anne gibi, yaramazlığını denetleyemeyen zayıf bir kişiyle ilgilendiğini bilir;

azarlarına övgü ve takdir de katar. Erkek gerileme sürecine girince, onu heyecana sürükleyecek bedensel temaslar gibi fiziksel heyecan katmaya başlar. Geriye gidişin ödülü olarak erkek belki de sonunda annesiyle uyumanın ödülüne kavuşacaktır. Ama daima annenin gitgide yükseltmesi gereken bir rekabet unsuru olacaktır. Babasının ortalıkta olduğu zamandan farklı olarak erkek anneye tümüyle sahip olabilecektir ama önce onu başkalarından uzaklaştırması gerekir.

Bu çeşit geri gidişin anahtarı kurbanlarınızı çocuk gibi görüp böyle muamele etmenizdir. Her ne kadar otoriteye ya da toplumsal konuma sahip olsalar da, onların hiçbir yaklaşımı sizi ürkütemez. Davranışlarınız güçlü kişinin siz olduğunu açıkça belli eder. Bunu başarmak için onları gözünüzün önünde çocuk gibi canlandırmanız kolaylık sağlar; güçlü insanlar birdenbire oedipal bir gerileme gösterir. Profesör Mut gibi görünüşte ciddi, kendini ön plana çıkaran, tutucu kurbanlar seçin. Bu kişiler zayıflıklarını gereğinden fazla telafi edebilmek için geriye gitme dürtülerini bastırmak için çabalıyorlardır. Genellikle kendilerine çok hakim gibi görünenler, gerileme için en uygun kurbanlardır. Sahip oldukları güç, konum ve sorumluluklar zevkten çok ağır bir yük gibi geldiğinden, gizliden gizliye çocukluklarını özlüyorlardır.

3. 1768'de dünyaya gelen Fransız yazar, François René de Chateaubriand, Bröton bölgesinde bir şatoda büyümüştü. Şato öylesine soğuk ve iç karartıcı bir binaydı ki, geçmişin hayaletleriyle dolu olduğu bile düşünülebilirdi. Ailesi şatoda yarı münzevi bir yaşam sürüyordu. Chateaubriand zamanının çoğunu kız kardeşi Lucille ile geçiriyordu ve ona öylesine bağlanmıştı ki, ensest dedikoduları bile ortalıkta dolaşıyordu. Ama on beş yaşındayken hayal dünyasında uydurduğu, kitaplarda okuduğu tüm kahramanların, tanrıçaların, saray kadınlarının bileşimi olan Sylphide adlı bir kadın yaşamına girdi. Sürekli olarak beyninde onun yüzünü görüyor, sesini duyuyordu. Bir süre sonra Sylphide ile birlikte yürüyüşe çıkmaya, sohbet etmeye başladı. Onu masum ve yüceltilmiş biri olarak hayal ediyordu ama bazen birlikte hiç

de masum olmayan bazı şeyler yapıyorlardı. Paris'e gidip Sylphide yerine yaşamına kanlı canlı bir kadın karışıncaya dek, bu hayali ilişkiyi iki yıl kadar sürdürdü.

1790'ların teröründen bıkmış olan Fransız halkı Chateaubriand'ın rüzgârlı şatoları, derin düşüncelere kapılan erkek kahramanları ve tutkulu kadın kahramanları anlatan ilk kitaplarında yepyeni bir ruh hissederek hevesle kapıştı. Romantizm her yana yayılmıştı. Pek de yakışıklı görünmediği halde kitaplarındaki karakterleri andırdığından kadınlar ona bayılıyor, onun yanında sıkıcı evliliklerinden uzaklaşıp, romanlarında anlattığı fırtınalı romantizmi yaşıyorlardı. Chateaubriand'ın takma adı Sihirbaz idi, hem evli, hem de dindar bir Katolik olmasına karşın, aradan geçen yıllarda kurduğu ilişkilerin sayısı gitgide artıyordu. Yerinde duramayan bir yapısı vardı, Ortadoğu'yu, Amerika'yı ve Avrupa'nın tümünü gezip dolaştı. Aradığını hiçbir yerde bulamadı. Doğru kadını bulamadığı da belliydi çünkü kurduğu her ilişkinin yeniliği solmaya başlayınca çekip gidiyordu. 1807 yılında bunca ilişkiye karşın hâlâ doymadığını hissederek, Vallée aux Loups adındaki kır evine çekilmeye karar verdi. Arazisine dünyanın dörtbir yanından gelme ağaçlar dikerek, adeta romanlarından fırlamış bir manzara yarattı ve başyapıtı olacağını varsaydığı anıları yazmaya başladı.

Ne var ki 1871 yılında Chateaubriand'ın yaşamı paramparça oldu. Para sorunları nedeniyle Vallée aux Loups adlı evini satmak zorunda kaldı. Elli yaşına yaklaşıyor ve esin kaynaklarının kuruduğunu hissediyordu. O yıl neredeyse ölmek üzere olan yazar Madame de Staël'i ziyaret etti ve en yakın arkadaşı Juliette Récamier ile günlerce başucunda oturdu. Madame Récamier'nin aşk yaşamı çok ünlüydü. Kendisinden çok yaşlı bir adamla evliydi ama uzun süredir birlikte yaşamıyorlardı ve aralarında Prens Metternich, Wellington Dükü ve yazar Benjamin Constant'ının da bulunduğu Avrupa'nın en tanınmış erkeklerinin kalbini kırmıştı. Söylentilere göre, bunca ilişkisine karşın hâlâ bakireydi. Neredeyse kırk yaşın-

daydı ama her yaşta genç görünen kadınlardan biriydi. Madame de Staël'in ölümü üzerine kapıldıkları üzüntü ikisini birbirine çekti ve Chateaubriand ile Récamier dost oldular. Kadın onu dikkatle dinliyor, ruh haline uyum gösteriyor, duygularını yansıtıyordu ve Chateaubriand sonunda kendisini anlayan birini bulduğunu düşünüyordu. Ayrıca Madame Récamier'nin uçup kaybolacak gibi bir havası vardı. Yürüyüşünü, sesini, gözlerini meleklere benzeten erkeklerin sayısı oldukça yüksekti. Kısa bir süre sonra Chateaubriand ona fiziksel olarak sahip olma özlemiyle yanıp tutuşmaya başladı.

Dostluklarının başlamasından bir yıl sonra Récamier ona bir sürpriz yaptı: bir arkadaşını Vallée aux Loups adlı evini satın almaya ikna etmişti. Arkadaşı birkaç haftalığına yolculuğa çıkınca da eski evinde kendisiyle birlikte kalması için Chateaubriand'ı davet etti. Daveti seve seve kabul eden yazar, ona bahçeyi gezdirip her küçük toprak parçasının kendisi için anlamını ve uyandırdığı anılarını anlattı. Çoktan unuttuğu gençlik duygularının benliğinde kıpırdanmaya başladığını hissetti. Daha da gerilere gidip, çocukluk yıllarını bile anlattı. Madame Récamier ile birlikte yürürken, sevgi dolu gözlerine bakınca garip bir tanıma titreyişine kapılıyor ama tam olarak ne olduğunu bilemiyordu. Bildiği tek şey şimdiye dek üstünde durmadığı anılarına geri dönmekti. "Geriye kalan kısacık zamanımı, özünde benim için adeta somutlaşan gençlik anılarımı anlatarak geçirmek istiyorum," dedi.

Anlaşıldığına göre Madame Récamier de onun aşkına karşılık verdi ama her zamanki gibi ruhsal bir ilişki düzeyinde tutabilmek için epey çabaladı. Ne var ki Sihirbaz, bu takma adını hak ediyor gibiydi. Şiirleri, melankolik havası ve ısrarıyla sonunda kazandı ve belki de ilk kez Madame Récamier ona teslim oldu. Artık birbirinden ayrılmaz iki sevgili olmuşlardı. Ama aradan zaman geçince Chateaubriand'ın huzursuz ruhu geri döndü ve tek bir kadınla yetinmemeye başlayıp yeni ilişkiler kurdu. Bir süre sonra birbirlerini görmekten vazgeçtiler.

1832'de Chateaubriand İsviçre'yi dolaşıyordu ve bir kez daha yaşamı çöküşe geçmişti; bu kez artık hem bedensel hem ruhsal olarak iyice yaşlanmıştı. Alpleri dolaşırken, gençlik düşünceleri, Brötanya'daki şatonun anıları beynine doldu. Madame Récamier'nin o bölgede bulunduğu haberi gelince, yıllardır görmediği kadının kaldığı hana aceleyle gitti. Madame Récamier ona her zamanki gibi nazik davrandı; gündüzleri uzun yürüyüşler yapıp geceleri geç saatlere kadar sohbet ettiler.

Bir gün Chateaubriand anılarını bitirmeye karar verdiğini açıkladı. Ve ona bir itirafta bulunacaktı: büyüme çağında hayalinda yarattığı Sylphide adlı aşkından söz etti. Bir zamanlar gerçek yaşamda bir Sylphide bulmayı umut etmişti ama tanıdığı kadınların hepsi onun yanında sönük kalmıştı. Yıllar geçince hayalinde yarattığı aşkını unutmuştu ama artık yaşlı bir adamdı ve yalnızca onu düşünmekle kalmıyor, yüzünü görüp, sesini bile duyabiliyordu. Bu anılara dalınca da aslında gerçek yaşamda bir Sylphide ile karşılaşmış olduğunu anlıyordu - Madame Récamier işte bu Sylphide idi. Sesi ve yüzü hayalindeki kadına çok benziyordu. Daha da önemlisi dingin ruhunun, masum, bakire havasının oluşuydu. Sylphide için yazdığı duayı ona okurken bir kez daha genç olmak istediğini ve onu gördüğü anda gençliğinin geri geldiğini anlattı. Madame Récamier ile barışınca tekrar anıları üzerinde çalışmaya başladı ve kitabı daha sonraları *Mezar Ötesinden Anılar* adıyla yayınlandı. Eleştirmenlerin çoğu bu kitabın onun başyapıtı olduğuna karar verdi. Anılarını 1848 yılındaki ölümüne dek sadık kaldığı Madame Récamier'ye ithaf etmişti.

Yorum. Hepimiz tanışmak ve sevmek özlemini çektiğimiz ideal kişinin imgesini içimizde taşırız. Çoğunlukla bu imge, gençliğimizden kalma çeşitli kişilerin parçalarından ve hatta kitapların ya da filmlerin kahramanlarından bir araya gelir. Bizi fazlasıyla etkilemiş olan bir öğretmenimiz bile bu imgenin bir parçası olabilir. Yaradılış özelliklerinin yüzeysel ilgilerle bağlantısı yoktur, daha çok bilinçaltında oluşur ve kelimelerle ifadesi zordur.

Bu ideal tipi daha fazla idealist olduğumuz yeniyetmelik çağında ararız. Genellikle ilk aşklarımız belirlediğimiz özelliklere daha sonrakilere oranla daha fazla uyum gösterir. Ailesiyle birlikte herkesten uzak bir şatoda yaşayan Chateaubriand için idealleştirdiği ve hayran olduğu ilk kişi, kız kardeşi Lucille idi. Ama ona âşık olamayacağına göre, Lucille'in soylu ruhu, masumluğu, cesareti gibi olumlu yönlerinden oluşan bir hayali figür yaratmıştı.

Gerçi Madame Récamier, onun ideal tipini bilemezdi ama daha tanışmadan önce hakkında çok şey biliyordu. Kitaplarının tümünü okumuştu ve yarattığı karakterlerin otobiyografik olduğunun farkındaydı. Yitirdiği gençliğine tutkuyla bağlı olduğunu bildiği gibi, huzursuz ruhunu, adeta sonsuz sayıdaki tatmin etmeyen ilişkilerini de herkes gibi biliyordu. Madame Récamier insanları yansıtmayı, ruhlarına girmeyi bildiğinden, attığı ilk adımlardan biri Chateaubriand'ı, gençliğinin bir döneminin geçtiği Vallée aux Loups'a götürmek olmuştu. Anıları canlanınca, Chateaubriand belleğinde daha da geriye, şatoda geçirdiği çocukluk yıllarına dönmüştü. Madame Récamier bu geri dönüşü elinden geldiğince yüreklendirmişti. Daha da önemlisi kendisi için doğal olan ve Chateaubriand'ın gençlik idealiyle çakışan masum, soylu, nazik bir ruha sahip olmasıydı. (Sayısız erkeğin ona âşık olması, aynı idealleri paylaştıklarını gösteriyordu.) Madame Récamier artık Lucille/ Sylphide idi. Chateaubriand'ın bunu algılaması yıllar sürmüştü ama sonunda büyülenmişti.

Bir insanın idealindeki kişiyi tam anlamıyla canlandırmak olanaksızdır. Ama eğer yaklaşabilirseniz, ideal ruhun birazını olsun uyandırabilirseniz, o kişiyi derin bir baştan çıkarma sürecine yönlendirebilirsiniz. Bu gerilemeyi yaşatabilmek için terapist rolünü oynamanız gerekir. Kurbanlarınızı geçmişleri, eski sevgilileri ve özellikle ilk aşkları hakkında konuşmaya yöneltin. Hayal kırıklığı ifadelerine dikkat edip bu insanların onlara istediklerini nasıl ya da niçin vermediklerini öğrenin. Kurbanlarınızı gençliklerini geriye getirebilecek yerlere götürün. Bu gerileme sürecinde

toyluğa ya da bağımlı olmaya dayanan bir ilişki değil, ilk aşkın yeniyetmelik ruhunu oluşturmaya çabalıyorsunuz. Yetişkin yaşamı uzlaşma, suç ortaklığı ve belirli bir sertlik içerdiğinden bu ilişkinin masum bir yönü olmalı. Bu gibi unsurları dışarıda bırakarak ideal bir atmosfer oluşturun ve kurbanınızı adeta ikinci bir bakirelik, karşılıklı zayıflık havasına sokun. Sanki kurbanınız ilk aşkını yeniden yaşıyor ama inanamıyor gibi ilişkinizin düşsel bir niteliği olmalı. Bunların ağır ağır gelişmesine, her karşılaşmanın biraz daha fazla ideal nitelikleri açığa çıkarmasına özen gösterin. Eski bir zevki yeniden yaşama fikrine karşı koymak olanaksızdır.

4. 1614 yazında, aralarında Canterbury Başpiskoposu'nun da bulunduğu İngiltere'nin en üst düzey soyluları, o tarihte kırk sekiz yaşında olan Kral I. James'in gözdesi Somerset Earl'ü konusunda ne yapacaklarını kararlaştırmak için bir araya geldiler. Gözde olarak geçirdiği sekiz yıl boyunca genç adam o kadar büyük bir güç ve servet sahibi olurken aldığı sayısız unvan nedeniyle neredeyse başkalarına hiçbir şey kalmamıştı. Ama böylesine güçlü bir adamdan nasıl kurtulunabilir? Bir süre için komplocular bu sorunun yanıtını bulamadılar.

Birkaç hafta sonra, ahırlarını dolaşan kralın gözü, saraya yeni gelen, alt düzey bir soylu olan yirmi iki yaşındaki George Villiers'ye takıldı. O gün krala eşlik eden saray mensupları kralın gözlerinin sürekli olarak genç adamı izlediğini, ilgiyle hakkında sorular sorduğunu fark ettiler. Meleği andıran yüzü ve çocukca bir çekiciliği olan genç adamın çok yakışıklı olduğunu herkes kabul ediyordu. Kralın Villiers ile ilgilendiği haberi kulaklarına çalınınca komplocuların aradığı bulunmuş oldu: kralı baştan çıkarıp istenmeyen gözdenin yerini alacak olan genç bir adam. Ne var ki zamana bırakılırsa, baştan çıkarma olgusu gerçekleşmeyebilirdi. Komplocuların dürtüsü gerekliydi. Yaptıkları plandan hiç söz etmeden Villiers ile dostluk kurdular.

Kral James, İskoçya Kraliçesi Mary'nin oğluydu. Çocukluğu karabasanlar içinde geçmişti: annesinin gözdesi olan babası ile birlikte kendi na-

iplerinin tümü öldürüldü; annesi önce sürgüne gönderildi ve daha sonra idam edildi. James kuşkulardan sıyrılabilmek için gençliğinde aptal rolü oynadı. Kılıç görmekten nefret ediyor, tartışma belirtilerine bile dayanamıyordu. Kuzeni Kraliçe I. Elizabeth ardında varis bırakmadan 1603 yılında ölünce, İngiltere kralı oldu.

James çevresini zeki, mutlu, genç erkeklerle doldurdu ve genç oğlanların dostluğunu yeğler gibi davrandı. 1612'de oğlu Prens Henry ölünce bir türlü teselli edilemedi. Biraz aklının çelinmesine, eğlendirilmesine gereksinimi vardı ama gözdesi Somerset Earl'ü artık eskisi kadar genç ve çekici değildi. Baştan çıkarma süreci için iyi bir zaman gelmişti. Komplocular Villiers'nin saraydaki konumunu yükseltme bahanesiyle üzerinde çalışmaya başladılar. Kralın dikkatini çekeceğini bildikleri biçimde ona zengin bir gardırop hazırladılar, mücevherler ve pırıl pırıl parlayan bir araba ile donattılar. At binme, eskrim, tenis, dans becerilerini geliştirip, köpekler ve kuşlarla ilgilenme yeteneğini arttırdılar. Ayrıca sohbet etme eğitimi de verip en doğru dakikada iç çekmesini, şaka yapmasını, övgüler yağdırmasını öğrettiler. Şans eseri Villiers iyi bir öğrenciydi; canlı bir karakteri ve davranış biçimi vardı ve hiçbir şeye aldırış etmez gibiydi. Aynı yıl içinde komplocular onu kralın kupa taşıyıcısı konumuna atanmasını sağladılar: her gece kralın şarabını doldururken kendisini yakından görmesini sağlayacaktı. Birkaç hafta içinde kral ona âşık oldu. Genç adam ilgi ve şefkat bekler gibiydi, kral da bunları sunmanın özlemini çekiyordu. Onu şekillendirmek, eğitmek ne kadar zevkli olacaktı. Üstelik ne harika bir vücudu vardı!

Komplocular Villiers'yi nişanlısından ayrılmaya ikna ettiler; kral sevgisini verdiği kişiler konusunda çok seçiciydi, asla rekabete dayanamazdı. Hayranlık duyduğu masumluk ve neşeye sahip olduğunu görünce kral her an onun yanında olmayı istemeye başladı ve Villiers'yi yatak odası uşağı konumuna getirerek baş başa kalma olanağı buldu. Özellikle Villiers'nin hiçbir şey istememesi kralın çok hoşuna gidiyor, onu şımartmak daha fazla zevk veriyordu.

1616 yılına gelindiğinde Villiers eski gözdenin yerini tümüyle almıştı. Artık Buckingham Earl'ü unvanını taşıyor ve kralın özel meclisine katılıyordu. Ne var ki komplocuları hayal kırıklığına uğratacak bir biçimde Somerset Earl'üne oranla daha fazla ayrıcalığa kısa sürede sahip oldu. Kral, ona başkalarının yanında sevgilim diyor, yeleğini düzeltiyor, saçlarını tarıyordu. Genç adamın masumiyetini koruyabilmek için gözdesini herkesden sakınıyordu; her kaprisini yanıtladığı gibi, adeta kölesi olmuştu. Daha doğrusu Steenie takma adını verdiği Villiers odaya girince Kral James gerileme gösteriyor ve bir çocuk gibi davranmaya başlıyordu. Kralın 1625'deki ölümüne dek birbirlerinden hiç ayrılmadılar.

Yorum. Bizler sonsuza dek tümüyle çözümleyemediğimiz bir biçimde ana babalarımızın etkisi altında kalırız. Buna karşılık çocuklar da ana babalarını aynı şekilde etkiler ve baştan çıkarırlar. Ana babalar koruyucu rolünü üstlenirlerken, bu süreç içinde çocuğun ruhunu ve enerjisini özümseyip, kendi çocukluklarının bir bölümünü yeniden yaşarlar. Nasıl bir çocuk ana babasına olan cinsel duygularına karşı mücadele etmek zorundaysa, ana babalar da yüzeyin hemen altındaki erotik duygularını baskılamak zorundadırlar. İnsanları baştan çıkarmanın en iyi ve en sinsi yolu kendinizi çocuk konumuna getirmektir. Kendilerini daha güçlü ve kontrolü elinde tutuyor gibi görecekleri için, ördüğünüz ağa daha kolayca yakalanırlar. Korkacak hiçbir şeyleri olmadığını düşünürler. Toyluğunuzu, zayıflıklarınızı vurgulayıp insanların yaşlandıkça güçlenen, sizi koruma fantezilerini geliştirmeye yönlendirin. Farkında olmadıkları nokta ise, onları etkiniz altına aldığınız ve böylelikle çocuğun ana babayı kontrol ettiğidir. Onları sizi korumaya iten masumiyetiniz aynı zamanda cinsellik içerir. Masumiyet son derece kışkırtıcıdır ve bazı insanlar masumları baştan çıkaran kişi rolünü oynama özlemi çeker. Onların uyuyan cinsellik duygularını uyandırınca çocuk figürüyle sevişmek biçimindeki güçlü ama bastırılmış fantezilerini gerçekleştirmek umuduna sürükleyerek baştan çı-

karabilirsiniz. Sizin yanınızda eğlenceli, çocuk ruhunuzun etkisinde kalıp onlar da gerileme sürecine gireceklerdir.

Bunların çoğu Villiers'de doğuştan vardı ama siz belki bazı hesaplamalar yapmak zorunda kalacaksınız. Hepimizin kolayca ulaşacağımız ve abartacağımız çocukca eğilimlerimiz olduğundan, şanslı sayılırız. Davranışlarınızın içten pazarlıksız, kendiliğinden oluşuvermiş gibi görünmesine özen gösterin. Davranışlarınızın cinsel unsurları masum ve bilinçsiz gibi görünmelidir. Tıpkı Villiers gibi hiçbir ayrıcalık peşinde koşmayın. Ana babalar hiçbir şeyi açıkça istemeyen ama davranışlarıyla buna davetiye çıkaran çocuklarını şımartmayı yeğlerler. Çevrenizdekilere karşı önyargısız ve eleştiriden uzak davranmanız her hareketinizin doğal ve masum görünmesini sağlayacaktır. Mutlu, neşeli, eğlenceli bir tavır sergileyin. Denetim altında tutamadığınız bazı yönlerinizi, zayıflıklarınızı vurgulayın. Çoğumuz çocukluk yıllarımızı sevgiyle ama bazen de çelişkiyle anımsarız: en fazla bağlandığımız kişiler aynı zamanda çocukluğumuzun en zor biçimde geçmesine neden olanlardır. Aslında koşullar onların çocuk olmalarını engellediğinden, gerçekte hiç büyümemişlerdir ve deneyimini yaşamadıkları bir cennetin özlemi içindedirler. Kral I. James bu sınıfa dahildi. Bu tipler tersine gerileme süreci için en uygun hedeflerdir.

Simge. *Yatak. Tek başına yatağında yatan çocuk savunmasız kaldığını, korktuğunu, muhtaç olduğunu hisseder. Yakındaki bir odada ise ana babasının yatağı vardır. Şu büyük ve ürkütücü yatak, bilmemeniz gerekenlerin oluştuğu yerdir. Baştan çıkardığınız kişiyi yatağına yatırıp uyutturken hem umarsızlık hem de günaha girme duygusu verin.*

Tersine Çevirmek

Gerileme sürecini tersine çevirmek için baştan çıkaranın da baştan çıkarılanın da bu süreç içinde yetişkin olarak kalmaları gerekir. Bu olgu-

ya çok seyrek rastlandığı gibi, pek de keyifli olduğu söylenemez. Baştan çıkarma bazı fantezilerin gerçekleştirilmesi demektir. Olgun ve sorumluluk sahibi bir yetişkin olmak bir fantezi değil, bir görevdir. Ayrıca size oranla daha yetişkin gibi görünen bir insanı baştan çıkarmak daha zordur. Siyasi ya da bireysel tüm baştan çıkarma süreçlerinde kurbanın gerilemesi gerekir. Tek tehlike ise bağımlı olmaktan sıkılan çocuğun ana babasına karşı çıkıp isyan etmesidir. Bu olay için hazırlıklı olmalısınız ve ana babalardan farklı olarak, kişisel olarak almamalısınız.

18

Günahları ve Tabuları Uyandırın

İnsanların yapabileceklerinin her zaman sosyal sınırları vardır. En temel tabular yüzyıllar öncesine kadar gider ama diğerleri daha yüzeyseldir; yalnızca kibar ve kabul edilebilir davranışları tanımlar. Kurbanlarınıza her iki tip sınırın ötesine götürdüğünüz duygusuna vermek inanılmaz derecede baştan çıkarıcıdır. İnsanlar kendi karanlık yönlerini araştırmak özlemini çekerler. Romantik bir aşkın tüm unsurları yumuşak ve müşfik olmak zorunda değildir; acımasız hatta sadist bir yönünüz olduğunu ima edin. Yaş farklılıklarına, evlilik ya da aile bağlarına saygı duymuyorsunuz. Kurbanlarınız bir kez günah işleme arzusuna kapılınca, durmaları olanaksızlaşacaktır. Onları hayal ettiklerinin ötesine götürün, paylaşılan suçluluk ve suç ortaklığı duygusu çok güçlü bir bağ oluşturacaktır.

Yitik Benlik

1812 Martı'nda yirmi dört yaşındaki George Gordon Byron, *Childe Harold* adlı uzun şiirinin ilk bölümünü yayınladı. Şiir yıkık bir manastır, sefahat, gizemli Doğu'ya yolculuklar gibi tanıdık gotik imgelerle doluydu ama farklı bir yönü vardı: kahramanı olan Harold aynı zamanda kötülük dolu bir yaşam süren, toplumun kurallarını hiçe sayan ve her nasılsa cezalandırılmayan kötü kahramandı. Üstelik şiir çok uzak ülkelerde değil, dönemin İngiltere'sinde yer alıyordu. *Childe Harold* bir anda ün kazandı ve Londra'da günün konusu oluverdi. İlk baskı çabucak tükendi. Birkaç gün içinde söylentiler yayıldı: sefahata dalmış genç bir soylu hakkındaki şiir aslında otobiyografikti.

Şimdi sosyetenin kreması Lord Byron ile tanışmak için koşturuyor, Londra'daki evini ziyaret edip kartvizitlerini bırakıyorlardı. Kısa bir süre sonra Byron, garip bir biçimde beklentilerini de aşarak onların evlerinde görülmeye başladı. Kıvırcık saçları ve meleği andıran yüzüyle son derece yakışıklıydı. Siyah giysileri yüzünün solukluğuna yakışıyordu. Pek fazla konuşmaması da farklı bir etki yaratıyor ve boğuk, hipnotize edici sesiyle konuştuğu zaman herkesi küçümser gibi davranıyordu. Sakat ayakla dünyaya geldiğinden, yürürken hafifçe topallıyor ve 1812 yılının son dans modası olan vals çalmaya başlayınca gözlerinde dalgın bir bakışla bir kenara çekiliyordu. Kadınlar Byron için çıldırıyordu. Onunla tanıştığı anda Lady Roseberry'nin kalbi korku ve heyecanla öylesine şiddetli çarpmaya başlamıştı ki, çekip gitmek zorunda kalmıştı. Onun yanında oturmak, ilgi-

sini çekmek, onun tarafından baştan çıkarılmak için kadınlar neredeyse kavga ediyorlardı. Tıpkı şiirinin kahramanı gibi onun da gizli bir günahın suçunu taşıdığı doğru muydu?

İşin özü, altüst olmak diyeceğimiz belirli bir duyguya kapılmaktır. Birisinin kendilerine bu duyguyu vereceğinden ürkenlerin sayısı oldukça yüksektir; örneğin istekleri dışında kendilerini güldürenlerden, kahkahadan öldürecek gibi gıdıklayanlardan, tam olarak anlayamadıkları ama doğru olduğunu sezdikleri, kendi önyargı ve bilgeliklerini aşan şeyleri söyleyenlerden korkarlar. Başka bir deyişle baştan çıkarılmak istemezler çünkü baştan çıkarma insanları sınırlarıyla yüzleştirme demektir ve sabitlenmiş olması gereken bu sınırları baştan çıkarıcılar birdenbire sallayıverirler. Aslında baştan çıkarma altüst edilme, öteye götürülme arzusudur.

-Daniel Sibony, *L'Amour Inconscient*

Lord ile Lady Melbourne'un oğlu William Lamb'in karısı Lady Caroline Lamb, sosyal sahnede parlayan genç bir kadındı ama aynı zamanda mutsuzdu. Genç kızlığında macera, aşk ve seyahat düşleri kurmuştu. Şimdi ise hiç de istemediği halde kibar evli kadın rolünü oynamak zorundaydı. *Childe Harold* adlı şiiri ilk okuyanlardan biri Lady Caroline idi ve yapıtın yeniliği onu sarsmıştı. Bir davette çevresi kadınlarla sarılı Lord Byron'ı görünce, bir an yüzüne bakmış ve yürüyüp gitmişti. Aynı gece günlüğüne, "Çılgın, kötü ve tehlikeli," diye yazmıştı. "O güzel, solgun yüz benim kaderim."

Geçenlerde sıkı dizginlenmiş bir aygır gördüm/ idareyi eline alıp tıpkı şimşek gibi / yerinden fırladı / dizginlerin gevşeyip uçuşan yelesine düştüğünü hissettiği anda / durıverdi. / Sürekli olarak kısıtlamaları aşındırmaya çabalarız / yasak olanı isteriz. (Banyoya girmemesi söylenen hasta adama bakın / nasıl da hamamın çevresinde dolanır.) /... Uzanamadığımız her şey için arzularımız artar. / Bir hırsızı çeken /

soyguna karşı korunmuş evdir. / Aşk da ne kadar sık / rakiplerin takdiriyle beslenir? / Bize çekici gelen sizin karınızın güzelliği değil / sizin ona duyduğunuz tutkudur / size çengel attığına göre, özel bir şeyleri olmalı. / Kocası tarafından kilit altına alınan bir kız / namuslu değil peşinden koşulacak olandır. / Korku onun çekiciliğinden daha büyüktür. / Yasaklanmış tutku / ister inanın, ister inanmayın / daha tatlıdır. / Bir kızın bana "korkuyorum" demesi / beni heyecanlandırır.

-Ovidius, ***The Amores***

Ertesi gün Lord Byron ziyaretine gelerek Lady Caroline'ı şaşırttı. Herhalde kadının uzaklaştığını görünce utangaçlığı ilgisini çekmişti. Her an ayağının dibinde dolaşan saldırgan kadınlardan hoşlanmıyordu, daha doğrusu başarıları da dahil her şeyi küçümsüyordu. Bir süre sonra her gün Lady Caroline'ı ziyaret etmeye başladı. Onun odasında oturuyor, çocuklarıyla oynuyor, giyeceği elbiseyi seçmesine yardımcı oluyordu. Kendini anlatması için Lady Caroline ısrar edince, zorba babasından, erken ölümlerin aile laneti oluşundan, Türkiye ve Yunanistan'daki maceralarından söz etti. Yaşamı gerçekten de Childe Harold'ın yaşamı kadar maceralarla doluydu.

Birkaç gün içinde sevgili oldular ve olayların rengi değişti: Lady Caroline Lamb, hiç de bir hanımefendiye yakışmayan bir saldırganlıkla Byron'ı kovalamaya başladı. Bir uşak gibi giyinip gizlice arabasına bindi, abartılı duygusal mektuplar yazdı, ilişkiyi çevresine duyurdu. Sonunda onun genç kızlık hayallerindeki romantik kahraman rolünü oynamak fırsatını eline geçiren Byron ona sırt çevirmeye başladı. Zaten insanları şoka uğratmayı severdi; bu kez *Childe Harold*'da değindiği gizli günahını -yolculukları sırasındaki eşcinsel ilişkilerini- itiraf etti. Acımasız sözler söyledi, umursamaz davrandı. Bu yaklaşım Lady Lamb'i daha da ileri gitmeye yönlendirdi. Tüm kadınlar gibi bir saç buklesi göndermek yerine kasık tüylerinden bir bukle gönderdi; sokaklarda onu takip etti, başkalarının yanında olaylar çıkardı ve sonunda daha fazla skandal yaşanmaması için ailesi onu yabancı ülkelere

yolladı. Byron ilişkinin sona erdiğini açıkça belirtince, yıllarca sürecek bir çılgınlık dönemi yaşadı.

1813 yılında eski dostu olan James Webster, Byron'ı kent dışındaki villasına davet etti. Webster'in genç ve güzel bir karısı vardı ve şairin baştan çıkarıcı olarak ününü biliyordu ama namuslu ve sakin yapılı bir kadın olan Lady Frances'in Byron gibi bir adamın kışkırtıcılığına karşı koyacağından emindi. Byron ile Frances'in birbiriyle ilgilenmediklerini, neredeyse hiç konuşmadıklarını görmek Webster'i rahatlattı. Ama Byron'ın ziyarete gelişinden birkaç gün sonra Frances onunla bilardo odasında yalnız kalmak için bir bahane yarattı ve ona bir soru sordu: erkek bunu sezmediği zaman bir kadın ona ilgi duyduğunu nasıl anlatabilirdi? Byron bir kâğıda açık saçık bir yanıt yazdı ve Frances okurken yanakları kızardı. Bir süre sonra Byron dostlarını şu kötü ünlü manastırına davet etti. Düzgün ve iffetli bir kadın olan Lady Frances onu bir insan kafatasından şarap içerken gördü. Bir gece manastırın gizli odalarından birinde geç saatlere kadar oturup şiir okudular ve öpüştüler. Yanında Byron olunca, Lady Frances, ihanet deneyimini yaşamaya çoktan hazırdı.

Aynı yıl Lord Byron'ın üvey kız kardeşi Augusta, parasal sıkıntı içinde olan kocasından uzaklaşabilmek için Londra'ya geldi. Byron, onu uzun zamandır görmemişti. İki kardeş fiziksel açıdan birbirine çok benziyordu. Davranışları, yüz yapıları öylesine benzerdi ki Augusta, Lord Byron'ın kadın biçimi denebilirdi. Ve Byron ona bir kardeşten daha yakın davranıyor, tiyatroya, balolara götürüyor, evde görüşüyor ve Augusta'nın bir süre sonra karşılık vermeye başladığı özel bir samimiyet gösteriyordu. Gerçekten de Byron'ın sergilediği nazik ve müşfik ilgi bir süre sonra fiziksel unsurlar kazandı.

Augusta kocasına sadık, üç çocuk annesi bir kadındı ama yine de üvey ağabeyinin çekiciliğine karşı koyamadı. Nasıl karşı durabilirdi ki? Byron'ın uyandırdığı garip tutkuyu şimdiye dek kocası da dahil olmak üzere başka hiçbir erkek için hissetmemişti. Byron'a göre Augusta ile

kurduğu ilişki mesleğinin en büyük günahıydı. Bir süre sonra dostlarına yazdığı mektuplarda bunu açıkça itiraf etti. Dostlarının şaşkın tepkilerinden keyif aldığı gibi *The Bride of Abydos* adlı uzun şiirinin teması olarak ağabey-kız kardeş arasındaki ensest ilişkiyi seçmişti. İki kardeş arasındaki ilişkinin dedikoduları yayılırken Augusta onun çocuğuna hamile kaldı. Kibar sosyete Byron'a sırtını çevirdi ama kadınlar onu eskisinden daha fazla çekici buldular ve kitapları her zamankinden fazla satmayı başladı.

Lady Caroline Lamb'in kuzeni olan Annabella Milbanke, Byron ile Londra'nın gözdesi olduğu 1812 yılının başlarında tanışmıştı. Anabella ciddi, ayakları sağlam basan, fen ve din konularıyla ilgilenen bir kadındı ama Byron'ın ona çekici gelen bir yönü vardı. Ve bu duygusu yanıtlandı: önce arkadaş oldular ardından Byron ona farklı bir biçimde ilgi gösterdi ve hatta evlenme teklifi bile yaptı. Bu teklif Caroline Lamb ile Byron skandalının tam ortasında yapıldığından Annabella ciddiye almadı. Birkaç ay boyunca Annabella onu uzaktan izledi ve ensest ilişkisinin sıkıntı verici dedikodularını duydu. Yine de 1813'de teyzesine şöyle yazdı: "Onun dostluğunu öylesine çekici buluyorum ki, yalnızca bundan keyif alabilmek için, bana Flörtçü denmesi riskini göze alabilirim." Byron'ın yeni şiirlerini okuyunca da, "Aşkı tanımlama biçimi neredeyse *beni* âşık ediyor," diye yazdı. Ona olan tutkusunun arttığı haberi sonunda Byron'a ulaştı, dostluklarını yeniden canlandırdılar ve 1814'de tekrar evlenme teklifi yaptı ve bu kez Annabella kabul etti. Byron günah işlemiş bir melekti ve Annabella ona doğru yolu öğretecekti.

İşler düşündüğü gibi yürümedi. Byron evlilik yaşamının kendisini sakinleştireceğine inanmıştı ama nikâh töreninden sonra hata ettiğini algıladı. Annabella'ya, "Bir şeytanla evlenmiş olduğunu göreceksin," dedi. Birkaç yıl içinde evlilikleri çatırdadı.

1816'da Byron bir daha asla dönmemek üzere İngiltere'den ayrıldı. İtalya'yı dolaşırken herkesin ilişkilerinden, ensest ilişkisinden, sevgilileri-

ne acımasız davranışlarından haberi olduğunu fark etti. Ne var ki gittiği her yerde özellikle evli, soylu İtalyan kadınları onun peşinden koşuyor, Byron'ın bir sonraki kurbanı olmak için hazır olduklarını belirtiyorlardı. Daha doğrusu ilk adımı atanlar artık kadınlardı. Byron bu konuda şair Shelley'ye, "Zavallı benden başka hiç kimse böylc kapıp götürülmemiştir - Truva savaşından bu yana hiç kimse benim kadar eziyet çekmemiştir," diyccekti.

Kadınların genellikle cinsel ilişkilerle yasaklar arasında kurdukları bağlantıları beyinlerinde çözmeleri olanaksızdır ve böyle ilişkiler olasılığı karşılarına çıkınca fiziksel açıdan frijit olurlar. Çoğu kadının yasal ilişkilerini bile bir süre gizli tutma arzusunun nedeni budur; kocasını aldatırken, sevgilisine sadık kalarak yasaklamanın koşullarını gizli bir ilişkiyle değiştirdiği zaman ise, başkalarına karşı sıradan duygular taşıma görünümü sürdürebilirler. • Bence kadınların cinsel yaşamındaki yasaklamanın gerekli koşulları erkeklerin cinselliklerini aşağıya çekme gereksinimiyle aynı yeri tutmaktadır... Daha yüksek uygarlık düzeylerine mensup kadınlar, bekleme sürelerinde genellikle cinsel etkinlik yasaklarına karşı günah işlemiyorlar ve böylece yasaklananlarla cinsellik arasındaki yakın bağlara sahip oluyorlar... • Başlangıçtaki cinsel zevk yoksunluğunun haksız sonuçları daha sonraları evlilik yaşamında cinsel arzular özgür bırakılınca tümüyle tatmin olamama biçiminde kendini gösteriyor. Öte yandan başlangıçtan itibaren sınırlandırılmamış cinsel özgürlük de daha iyi sonuçlara ulaşmıyor. Beynin erotik gereksinimlere biçtiği değerlerin, doyuma ulaşma kolaylaştıkça düştüğünü göstermek zor değildir. Libido dalgasını doruğa ulaşınca yükseltmek için bazı engeller gereklidir; tarihin tüm dönemlerinde doyumun önündeki doğal engeller yeterli olmayınca, insanoğlu aşktan daha fazla zevk alabilmek için geleneksel engeller oluşturmuştur. Bu görüş hem bireyler hem de uluslar için geçerlidir. Cinsel doyumun önünde hiçbir engelin bulunmadığı örneğin antik çağlarda uygarlığın çöküşü gibi dönemlerde, aşk değerini

yitirmiş, yaşam bomboş gibi görülmüş ve aşkın vazgeçilmez duygusal değeri tekrar ortaya çıkarılıncaya kadar çok güçlü tutucu-formasyonlar yaratılmıştır.

-Sigmund Freud, "Aşk Psikolojisine Katkılar"

***Sexuality and the Psychology of Love* adlı yapıttan alıntı**

Yorum. Byron'ın dönemindeki kadınlar toplumun kendilerine uygun gördüğü rollerin dışına çıkmak istiyorlardı. Yalnızca erkeklerin karanlık dürtüleri için çıkış yollarının bulunduğu bu dönem kadınlarının toplumun dürüst ve ahlaklı gücü olmaları bekleniyordu. Belki de kadınlara konulan toplumsal kısıtlamaların altında, dişi ruhunun ahlakdışı ve dizginlenmeyen bölümlerine karşı korku bulunması yatıyordu.

Kendilerini huzursuz ve baskılanmış hisseden kadınlar ise kahramanları tıpkı erkekler gibi macera peşinde koşan, iyi ve kötü olma kapasitelerine sahip bulunan gotik romanları birbiri ardına okumaktaydılar. Bu tip kitaplar bir başkaldırıya yol açtı ve Lady Caroline gibi bazı kadınlar, toplumun izin verdiği dereceye kadar genç kızlık fantezilerini gerçekleştirmeye çabaladılar. Byron sahneye en doğru zamanda çıkmıştı. Kadınların ifade edilemeyen arzuları için bir paratöner gibiydi; onun yanında, kadınlar toplumun öngördüğü sınırların ötesine geçebilirlerdi. Bazılarına çekici gelen ihanetti; bazıları ise romantik bir başkaldırının ya da mantıkdışı davranma fırsatının çekiciliğine kapılmıştı. (Onu iyi insan yapma arzusu yalnızca gerçeği gizleyen bir bahaneydi - arzunun temeli onun etkisi altında kalmaktı.) Her şart altında yasakların çekiciliği yatıyordu ve bu kez yalnızca yüzeysel bir kışkırtıcılık değildi: Lord Byron ile ilişkiye girince, kendisi hiçbir sınır tanımadığından sizi hayallerinizin ötesine bile götürebilirdi. Kadınlar yalnızca ona âşık olmakla kalmadılar, yaşamlarını altüst etmesine, hatta kendilerini mahvetmesine izin verdiler. Kaderin bu biçimini evliliğin güvenli sınırlarına yeğlediler.

Monsieur Mauclair, erkeklerin fahişelere karşı tutumlarını şöyle açıklıyor: "Ne iyi yetiştirilmiş bir metresin tutkulu aşkı ne de saygı duyduğu bir kadınla sürdürdüğü evlilik bir erkeğin toplumsal itibarını etkilemeden kendini alçaltabileceği zevkleri verecek olan bir fahişenin yerini tutabilir. Pişmanlık, sorumluluk duymadan her şeyi söyleyebilme, yapabilme zevkinin garip ve bayağı gücünün yerine başka hiçbir şey geçemez. Düzenli topluma, erkeğin düzenli yapısına ve özellikle dinine karşı sürdürdüğü bir başkaldırıdır aslında." Baudelaire'in şiirleştirdiği karanlık tutkusunda, Monsieur Mauclair, Şeytanın çağrısını duyuyor. "Fahişeler sorumluluklarımızı bir yana bırakmamızı sağlayan bilinçaltımızı simgeler."

-Nina Epton, *Love and the French*

Bazı açılardan on dokuzuncu yüzyıl başlarındaki kadınların durumu, yirmi birinci yüzyılın başında genelleme biçimini almıştır. Erkeklerin kötü davranışlarının çıkış noktaları olan savaşlar, kirli politikalar, metres ve saray kadınları kurumları solup gitmiştir ve bugün yalnızca kadınların değil erkeklerin de son derece uygar ve mantıklı davranması beklenmektedir. Ve çoğu erkek bu standartı yakalamakta zorluk çeker. Çocukken hepimiz sahip olduğumuz karakterimizin karanlık yönlerini kolayca açığa vururduk. Ama önce ana babalarımızın, ardından toplumun baskısıyla karakterimizin yaramaz, asi, sapkın yönlerini bastırmayı öğrendik. Toplum içinde geçinebilmek için karanlık yönlerimizi bastırıp, bir çeşit yitik benlik olmayı öğrenirken, ruhumuzun bir bölümü de kibar görüntümüzün altına gömüldü.

Yetişkin olarak gizliden gizliye içimizdeki maceraseven, fazla saygılı olmayan çocuğu ya da yitirdiğimiz benliği tekrar yakalamak isteriz. Yetişkinlik dönemlerinde, biraz kötülük ya da yıkım içerse bile, yitik benliklerini yaşatabilenlere doğru çekildiğimizi hissederiz. Tıpkı Byron gibi siz de bu gibi arzuların paratoneri olabilirsiniz. Çevrenizdeki yasakların oluştur-

duğu aura, kurbanlarınızı ağınıza doğru çekerken, tehlikeli yönünüzü fazla abartmayın yoksa ürküp kaçabilirler. Büyünüze kapıldıklarından emin olunca, daha rahat davranabilirsiniz. Lady Caroline'ın, Byron'ı taklit etmesi gibi kurbanlarınız da sizi taklit etmeye başlayınca, biraz daha ileriye gidip işin içine acımasızlık, günaha ve suça katılma, tabuları uyandırma katabilirsiniz. Kurbanlarınızın yitik benliklerini uyandırın; ne kadar fazla kendilerini dışa vururlarsa, üzerlerindeki etkiniz o kadar fazla olacaktır. Yolun yarısına kadar gitmek büyüyü bozacağı gibi utangaçlık da yaratacaktır. Gidebildiğiniz kadar uzağa gidin.

Alçaklık herkese çekici gelir.
- Johann Wolfgang Goethe

Yürekler ve gözler daha önceleri kendilerine mutluluk vermiş olan yollarda el ele yürür ve biri bu oyunu bozmaya kalkışırsa, onları daha da tutkulu hale getirir. Tanrı biliyor ya, Tristan ve Isolde için de durum böyleydi. Arzuları yasaklandığı ve birbirlerinden zevk almaları nöbetçiler ve casuslarla engellendiği anda, büyük bir acı çekmeye başladılar. Arzunun büyüsü artık onları eskisinden çok daha büyük bir acıyla kıvrandırıyordu; birbirlerine duydukları gereksinim çok daha fazla ve çok daha acı doluydu. • ...Kadınlar birçok şeyi yalnızca yasaklanmış olduğu için yaparlar; yasaklanmamış olsaydı kesinlikle yapmazlardı... Tanrı, Havva'ya cennetteki tüm meyveler, bitkiler ve ağaçlarla istediği gibi ilgilenme özgürlüğü verirken yalnızca bir tanesine dokunmasını kesinlikle yasaklamıştı... Havva meyveyi alıp Tanrı'nın emrine karşı geldi... ama ben inanıyorum ki, eğer yasaklanmasaydı Havva asla bunu yapmazdı.

-Gottfried von Strassburg, ***Tristan und Isolde,*** **Andrea Hopkins'in** ***The Book of Courtly Love*** **adlı yapıtından alıntı**

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

Toplum ve kültür sınırlara dayalıdır; bu davranış kabul edilebilir, şu davranış kabul edilemez. Gerçi sınırlar akıcıdır, zaman içinde değişim gösterir ama her zaman için sınırlar vardır. Bunun alternatifi ise bizi kaygılandıran doğanın kanunsuzluğu ya da anarşidir. Ama bizler garip yaratıklarız, fiziksel ya da psikolojik herhangi bir sınırlama getirildiği anda, derhal meraklanırız. Benliğimizin bir bölümü bu sınırın ötesine geçmek, yasaklananları araştırmak ister.

Eğer çocukken ormanın belirli bir noktasından öteye gitmememiz söylenirse, kesinlikle oraya gitmek isteriz. Ama büyüdükçe, kibarlaştıkça, saygılı oldukça, gitgide artan sınırlar yaşamımızı kısıtlamaya başlar. Sakın kibarlığı mutlulukla karıştırmayın. Kibarlık istemediğimiz uzlaşmaları, hayal kırıklıklarını örter. Ceza görme ya da dışlanmayı göze almadan karakterimizin gölgeli yanını nasıl araştırabiliriz? Bunu düşlerimizde görürüz. Bazen düşlerimizde yer alan cinayet, ensest, ihanet ve kargaşa nedeniyle suçluluk duygusuna kapılarak uyanırız ve bunları bizden başka kimsenin bilmesine gerek olmadığını algılayana kadar bu duygudan kurtulamayız. Ama bir insana sizinle birlikte kabul edilebilir, kibar davranışların ötesini araştırma fırsatını verirseniz, kişiliklerinin gizli kalmış yönlerini ortaya çıkarabilecekleri için, çok derin ve çok güçlü bir baştan çıkarmanın gerekli unsurlarını oluşturmuş olursunuz.

Onları yalnızca ele geçmeyen bir fanteziyle kışkırtmanız yeterli olmaz. Baştan çıkarıcı şok, sunduklarınızın gerçekliğinden kaynaklanmalıdır. Tıpkı Byron gibi belirli bir noktada onları gitmek istediklerinden öteye gitmeye de zorlayabilirsiniz. Eğer yalnızca meraktan dolayı sizi izlemişlerse korku ya da kararsızlığa kapılabilirler ama yemi yutmuşlarsa, size karşı koymakta zorlanabilirler çünkü günahın ötesine geçtikten sonra sınırlara geri dönmek kolay değildir. İnsanoğlu daima daha fazlasını ister ve nerede duracağını bilmez. Durulması gereken noktayı siz saptayacaksınız.

Monsieur Leopold Stern'in arkadaşlarından biri, bir bekâr evi kiralamıştı ve kendi karısını sanki metresiymiş gibi burada ağırlıyordu. Karısına pasta ve şarap ikram ediyor ve "ihanetin tüm heyecanını yaşıyordu". Kendi kendini aldatmanın keyifli bir duygu olduğunu anlatmıştı Stern'e.

-Nina Epton, ***Love and the French***

İnsanlar herhangi bir şeyin yasaklandığını hissettiği anda benliklerinin bir bölümü bunu ister. Bu nedenle evli bir erkek ya da bir kadın, yasak olduğundan harika bir hedeftir ve o kadar fazla arzulanır. Buckingham Earl'ü George Villiers önce Kral I. James'in, ardından oğlu Kral I. Charles'ın gözdesiydi. İstediği her şeyi elde edebiliyordu. 1625'de Fransa'yı ziyaret ederken güzel Kraliçe Anne ile karşılaştı ve umarsızca âşık oldu. Rakip bir ülkenin kraliçesi gibi ulaşılamayan bir hedeften daha olanaksız bir şey olabilir mi? Villiers istediği her kadına sahip olabilirdi ama kraliçenin yasak olması onu ateşledi. Sonunda halkın önünde kraliçeyi öpmeye çalışarak hem kendini hem de ülkesini utanca boğdu.

Yasak olanlar daha fazla arzulandığından, her nasılsa kendinizi yasakmış gibi göstermelisiniz. Bunu yapmanın en açık yolu size karanlık ve yasak bir aura veren davranışlara girişmektir. Kuramsal olarak siz uzak durulması gereken birisiniz; aslında karşı konulmayacak kadar baştan çıkarıcısınız. Tıpkı Byron gibi kadınları kovalamak yerine kadınların peşinden koştuğunu fark eden aktör Errol Flynn'in çekiciliği de burdaydı. Flynn inanılmaz derecede yakışıklıydı ve aynı zamanda suç dünyasına karışmış bir havası vardı. Çılgın geçen gençlik yıllarında çeşitli karanlık olaylara karışmıştı. 1950'lerde ırza geçmekle suçlandı ve beraat etmesine karşın ünü kalıcı olarak zedelendi ama kadınlar arasında popülerliği arttı. Karanlık yönünüzü vurgularsanız, siz de benzer bir etki yaratırsınız. Kurbanlarınız için sizinle birlikte olmak, kendi sınırlarını aşmak, toplum ya da çevreleri tarafından kabul edilmeyen kötü bir şeyler yapmak demektir. Çoğu kişinin yemi yutmasının nedeni budur.

Junichiro Tanazaki'nin 1928 tarihli *Quicksand* adlı romanında saygın bir avukatın karısı olan Sonoko Kakiuchi can sıkıntısından zaman geçirmek için resim dersleri almaya karar verir. Sınıfta Mitsuko adındaki güzel kadın öğrencinin etkisinde kalıp dostluk kurar ve sonunda baştan çıkarılır. Kakiuchi, kocasına Mitsuko ile ilişkisi ve kaçamak beraberlikleri konusunda sonu gelmeyen yalanlar söylemek zorunda kalır. Mitsuko, onu yavaş yavaş aralarında garip bir genç adamla üçlü aşk ilişkisi de olmak üzere çeşitli kötü davranışlara alıştırır. Kakuichi'nin her yasak zevki araştırma girişiminde Mitsuko onu biraz daha ileri gitmeye zorlar. Kendisini yoldan çıkarmak için can sıkıntısı üzerinde oyunlar oynayan şeytansı genç bir baştan çıkarıcının pençelerine kapıldığının farkında olan Kakuichi tereddüt eder, pişmanlık duyar. Ama sonuçta onu izlemekten kendini alamaz, işlediği her günah daha fazlasını istemesine yol açar. Kurbanlarınız yasak meyve yemini yutunca, günah içeren davranışlarda sizinle boy ölçüşmeleri için meydan okuyun. Her tür meydan okuma baştan çıkarıcıdır. İşi ağırdan alın, meydan okuma çıtasını ancak size teslim olmaya başladıklarının belirtilerini sergileyince yükseltin. Bir kez büyünüze kapılınca, kendilerini ne kadar uzaklara götürdüğünüzü fark bile etmeyeceklerdir.

On sekizinci yüzyılın ünlü çapkını Richelieu Dükü genç kızları yeğlerdi ve onları kolayca yönlendirebileceği günahlara sevkedip baştan çıkarma sürecinin zevkini yükseltirdi. Örneğin genç kızın evine girmek için bir bahane bulur ve annesiyle babasının salonda oturmaları, olayın keyfini arttırırken, onu yatağa çekerdi. Bazen yakalanmak üzereymişler gibi davranıp ani korkunun heyecanı yükseltmesini sağlardı. Her seferinde ana babasının dindarlığı ya da ahlak anlayışı gibi yönleriyle alay ederek genç kızı onlara karşı kışkırtırdı. Dükün stratejisi kurbanının en yüce saydığı değerlere, yani sınırlarına saldırmaktı. Genç insanların aile ve din bağları baştan çıkarıcı için çok yararlıdır; gençlerin bunlara karşı çıkmak için pek fazla nedene gereksinimleri yoktur. Bu strateji her yaştaki insana

uyarlanabilir: tüm değerlerin yasakladığı konuları araştırmak için bir arzu, bir kuşku, bir gölge herkesde bulunur.

Rönesans dönemi İtalya'sında bir fahişe tıpkı bir hanımefendi gibi giyinip kiliseye giderdi. Bir erkeği, karısı, aile bireyleri, kendi sınıfına mensup dostları, kilise görevlileri arasında otururken fahişe olduğunu bildiği bir kadınla bakışmak kadar heyecanlandıran başka bir şey yoktu. Her din ya da ahlak sistemi yasaklandıklarının gölgeli dünyasıyla karanlık bir yön oluşturur. Kurbanlarınızı genellikle duygusal ama dışarıdan empoze edildiği için yüzeysel olan aile değerlerine karşı günah işlemeye teşvik edin.

Yirminci yüzyılın en baştan çıkarıcı erkeklerinden biri olan Rudolph Valentino, Seks Manyağı olarak tanınırdı. Kadınlar açısından çekiciliğinin iki yönü vardı: son derece sevgi dolu ve ilgili olmanın yanı sıra acımasızlık ipuçları da sergilerdi. Her an tehlikeli bir biçimde cüretkâr hatta biraz saldırgan olabilirdi. Film stüdyoları bu çifte imgeyi olabildiğince fazla kullandılar. Örneğin karısına kötü muamele yaptığı duyulunca, öyküyü ellerinden geldiğince abarttılar. Kadınsı ve erkeksiliğin, müşfik ve saldırganın karışımı her zaman günahı çağrıştıran bir çekicilik içerir. Aşkın nazik ve müşfik olması gerekir ama aslında şiddetli ve yıkıcı duygular uyandırabilir ve bizi çeken her zamanki mantıklılığımızı parçalayan şiddetidir. Aşkın şiddet içeren yönüne, özellikle baştan çıkarmanın ileri aşamalarında, kurbanınız avucunuza düştükten sonra, sevgi dolu ilginize biraz acımasızlık katarak yaklaşın. Saray kadını Lola Montez'in ara sıra kırbaç kullanarak şiddete yöneldiği bilindiği gibi Lou Andreas-Salomé de koketçe oyunlar oynayıp, buz gibi soğuk ya da ısrarcı davranarak erkeklerine karşı olağandışı acımasız olabiliyordu. Acımasızlığı ise kurbanlarının daha fazlasına ulaşmak için geri gelmelerini sağlıyordu. Mazoşist bir ilişki, büyük bir günaha girme boşalımını simgeleyebilir.

Baştan çıkarma süreciniz ne kadar yasadışı gibi gelirse, etkisi o kadar fazla olur. Kurbanlarınıza bir çeşit suç işledikleri ve suçluluk duygu-

sunu sizinle paylaştıkları hissini verin. Kalabalığın içinde yalnızca ikinizin bildiği, başka kimsenin bilmediği durumlar yaratın. Örneğin bakışlar ve sözcüklerle paylaşılan, yalnızca ikinizin algılayacağı bir giz olabilir. Lady Frances için Byron'ın çekiciliği kocasının yakınında yer almasından kaynaklanıyordu. Örneğin kocasının yanındayken Byron'ın aşk mektubunu göğsünde saklıyordu. Søren Kierkegaard'ın *The Seducer's Diary* adlı yapıtının kahramanı Johannes, kurbanı olan genç Cordelia'ya katıldıkları bir ziyafette bir mesaj göndermişti. Cordelia mesajın ondan geldiğini diğer konuklara açıklayamazdı, yoksa başka açıklamalar yapmak zorunda kalırdı. Ayrıca Johannes, mektuplarından birinden söz ettiği bir konudan başkalarının yanında alıntı yaparak ona bir şeyler de anlatırdı. Paylaşılan bir sır, bir suç ortaklığı ilişkiye biraz daha çeşni katar. Başkalarının yanında gerginliği arttıracak bu gibi oyunlar oynamak, dünyaya karşı oluşturulan bir suç ortaklığı duygusu verecektir.

Tristan ve Isolde efsanesinde, ünlü âşıklar ancak bazı tabuları yıktıkları için heyecan ve mutluluğun doruğuna ulaşmışlardı. Isolde, Kral Mark ile nişanlıdır ve kısa bir süre sonra evleneceklerdir. Tristan ise babası yaşındaki Kral Mark'ın sadık bir kölesi ve savaşçısıdır. İlişkinin kapsamında gelini babasından çalmak duygusu yer almaktadır. Batı dünyasında aşk kavramını özetleyen bu efsane, çağlar boyunca etkili olmuştu ve en önemli noktası bazı engeller olmadıkça, günaha girme duygusu yaşanmadıkça, aşkın zayıf ve tatsız olacağı biçimindeydi.

İnsanlar günümüz dünyasında bireysel davranışlar üzerindeki kısıtlamaları kaldırmaya, her şeyi özgürleştirmeye çabalıyorlar ama bu yaklaşım baştan çıkarma süreçlerini zorlaştırıyor ve heyecanını azaltıyor. Yalnızca yanılsama ya da psikolojik olsa bile günaha girme ve suça katılma duygusunu canlandırmak için elinizden geleni yapın. Baştan çıkarma süreci sonuçlanmadan, aşılması gereken engeller, horgörülecek sosyal normlar, karşı çıkılacak kurallar olması gerekir. Hoşgörülü bir toplum eğer çok az kısıtlama öngörüyorsa, siz başkalarını bulmak zorundasınız. Günahları ve

tabuları uyandırmak için yeterince cephaneye sahip olmak için istediğiniz kadar sınırlar, kutsal inekler, davranış modelleri bulabilirsiniz.

Simge. *Orman. Çocuklar evlerinin güvenli sınırlarının hemen dışındaki ormana girmemeleri için uyarılırlar. Orda yasalar yoktur; yalnızca yabanıl yaşam, yabanıl hayvanlar ve suçlular vardır. Ama araştırma olasılığı, çekici karanlık ve yasaklanmış olması karşı konulması olanaksız duruma getirir. Ve bir kez adım atınca, daha da ileriye gitmek isterler.*

Tersine Çevirmek

Tabuları uyandırmanın tersi kabul edilebilir davranış sınırları içinde kalmak olacaktır ve bu yaklaşım hafif bir baştan çıkarma sağlayacaktır. Yalnızca kötü ya da çılgın davranışların çekici olduğunu söylemek doğru değildir; çok seyrek bulunduğundan iyilik, nezaket, ruhsal bir aura da son derece çekici olabilir. Ama oyunun değişmediğine dikkat edin. Toplumun çizdiği sınırlar içinde iyi, nazik, ruhsal olan bir insanın çekiciliği oldukça zayıftır. Bizi baştan çıkaranlar, Ghandiler, Krishnamurtiler gibi aşırı uca kadar gidenlerdir. Herkes bu kadar aşırıya gitmiş olsaydı toplumlar işlevselliğini yitireceğinden, onlar da sınırları, kabul edilebilir davranış modellerini aşmış sayılırlar. Baştan çıkarma olgusunda, kısıtlamalara ve sınırlamalara saygı göstermek kişiye güç kazandırmaz.

19

Ruhsal Yemler Kullanın

Herkesin bedenleri, özdeğerleri, cinsellikleri hakkında kuşkuları ve özgüvensizlikleri vardır. Eğer sizin baştan çıkarıcılığınız yalnızca fiziksel unsurlara dayanıyorsa, bu kuşkuları uyandırıp kurbanlarınızı utangaçlığa sevkedebilirsiniz. Bunun yerine, dinsel bir deneyim, güzel bir sanat yapıtı, gizli güçler gibi bilinmeyen ve ruhsal unsurlar üzerinde odaklanmalarını sağlayarak onları özgüvensizliklerinden uzaklaştırmalısınız. Kendi yüce niteliklerinizi abartın; dünyevi konulara horgörüyle bakıyormuş gibi görünün; sizi kurbanınıza bağlayan gizli iplerden, kaderden, yıldızlardan söz edin. Ruhsal bir sis içinde kaybolunca, kurbanınız kendini hafiflemiş ve çekincelerinden sıyrılmış hissedecektir. Ulaşılacak cinsel sonucu iki ruhun birleşmesi biçiminde ruhsal bir olgu gibi gösterip baştan çıkarmanın etkisini derinleştirin.

Tapınılacak Nesne

Liane de Pougy, 1890'lı yıllarda Paris'in en tanınmış kibar fahişesiydi. İnce yapılı, çift cinsiyetli bir kadın olarak büyük bir yenilikti ve Avrupa'nın en zengin erkekleri ona sahip olabilmek için rekabet ediyorlardı. On yılın sonuna doğru Liane her şeyden bıkmıştı. "Ne kadar steril bir yaşam," diye yazdı bir arkadaşına. "Her zaman aynı rutin: *Bois,* yarışlar, elbise provaları; ve sıkıcı bir günü sonlandıran akşam yemeği!" Kibar fahişeyi en fazla yoran ise fiziksel çekiciliği üzerinde tekelleşmek isteyen erkek hayranlarının bitmek bilmeyen ilgisiydi.

1899 yılının bir yaz günü Liane açık bir arabayla Boulonge Ormanı'nda dolaşıyordu. Yanından geçtiği erkeklerin tümü her zaman olduğu gibi şapkalarını çıkarak onu selamlıyorlardı. Ama hayranlarından biri dikkatini çekti: upuzun sarı saçlı genç bir kadın ona tapar gibi bakıyordu. Liane gülümseyince kadın da gülümseyip selamladı.

Birkaç gün sonra kendisini Boulogne Ormanı'nda karşılaştığı sarışın hayranı olarak tanıtan yirmi üç yaşındaki Amerikalı Natalie Barney, ona kartlar ve çiçekler göndermeye başladı ve bir randevu istedi. Natalie'yi davet eden Liane biraz eğlenmek için bir oyun düzenledi: karanlık odasında bir arkadaşı Liane'ın yerini alıp yatağa uzanacak ve kendisi de paravanın arkasına saklanacaktı. Kararlaştırılan saatte Natalie üzerinde bir Floransalı bir uşak giysisi ve elinde bir buket çiçekle geldi. Yatağın yanında diz çöküp kibar fahişeye övgüler yağdırıp bir Fra Angelico tablosuna benzediğini söyledi. Bir gülme sesi duyup ayağa fırlarken kandırıldığını

anladı. Yanakları kızararak kapıya doğru yürüdü. Liane paravanın arkasından çıkınca Natalie, onu azarladı: kibar fahişe bir meleğin yüzüne sahipti ama ruhuna sahip değildi. Liane, "Yarın sabah tekrar gel, yalnız olacağım," diye fısıldadı.

Ah! İnsanın sevdiğini her zaman özgürce sevebilmesi! Yaşamımı sanki son günlerimizmiş gibi ayaklarının dibinde geçirmek! Seni, hayali keçi kılıklı yarı-tanrılara karşı koruyabilmek ve şu yosun yatağa atan tek kişi olabilmek... Birbirimizi tekrar Lesbos'da bulacağız ve günbatımında ormanın derinliklerine gidip, bu yüzyıla açılan yolları yitireceğiz. İkimizi ölümsüzlerin yaşadığı şu büyülü adada hayal etmek istiyorum. Çok güzel olduğuna inanıyorum. Gel sana o kırılgan dişi çiftleri anlatayım ve kentlerden, karmaşadan uzakta,

Güzelliğin Etikleri dışında her şeyi unutalım.

-Natalie Barney'in, Liane de Pougy'ye yazdığı bir mektup, Jean Chalon'un, ***Portrait of a Seductress: The World of Natalie Barney*** **adlı yapıtından alıntı**

Genç Amerikalı ertesi sabah aynı giysiler içinde tekrar geldi. Şakacı ve canlıydı; Liane, onun yanında kendini rahat hissedip, dünyaya yüzünü göstermeden önceki giyim, makyaj, takı seçimi gibi hazırlık aşamasını izlemeye davet etti. Dikkatle onu izleyen Natalie güzelliğe taptığını ve Liane'ın şimdiye dek gördüğü en güzel kadın olduğunu söyledi. Uşak rolü oynayarak ardından arabaya kadar yürüdü, derin bir reveransla kapıyı açtı ve her zamanki Boulonge Ormanı gezisinde ona eşlik etti. Parka girince Natalie yere çöküp, Liane'ı selamlayan beylere görünmedi. Onun onuruna yazdığı şiirleri okuyup, içine düştüğü kötü yaşam biçiminden kurtarmaya kararlı olduğunu söyledi.

Kötü Natalie, sevgi topraklarını altüst ederdi. Korkutucu Natalie, hiç kimse çekiciliğine karşı koyamadığından kocalar ondan ürkerdi. Ve

herkes, bu Lesbos Büyücüsü'nün ardından gitmek için kocalarını, yuvalarını, çocuklarını terk eden kadınları görürdü. • Efsane Büyücü'nün yöntemi sihirli iksirler hazırlamaktı; Natalie ise şiir yazmayı yeğlerdi. Fiziksel ve ruhsal unsurları nasıl birbirine karıştıracağını çok iyi bilirdi.

-Jean Chalon, *Portrait of a Seductress: The World of Natalie Barney*

Aynı gece Natalie onu, Hamlet rolündeki Sarah Bernhardt'ı izlemeye götürdü. Perde arasında Liane'a kendisini Hamlet ile özdeşleştirdiğini anlattı. Hamlet'in güzelliğe düşkünlüğü ve despotluktan nefreti, Natalie'nin erkeklerin kadınlar üzerindeki despotluğunu gösteriyordu. Birkaç gün boyunca Liane, onuruna yazılmış şiirleri içeren telgraflar ve çiçekler yağmuruna tutuldu. Ona tapınan sözcükler gitgide fiziksel bir yön kazandı ve ara sıra usul dokunuşlar, okşamalar ve hatta Liane'ın şimdiye dek tanıdığından çok farklı kaçamak öpücükler gelmeye başladı. Bir sabah Natalie yanındayken Liane banyo yapmaya hazırlanıyordu. Geceliğini çıkarıp banyoya girecceği anda Natalie ayaklarının dibine atıldı ve bileklerini öpmeye başladı. Liane kendini kurtarıp banyoya girince de, aceleyle giysilerinden sıyrılıp ona eşlik etti. Birkaç gün içinde tüm Paris, Liane de Pougy'nin yeni sevgilisinin Natalie Barney olduğunu öğrendi.

Liane bu ilişkiyi gizlemeye çabalamadı ve *Idylle Saphique* adını verdiği bir roman yayınlayıp Natalie'nin baştan çıkarma sürecini ayrıntılarıyla anlattı. Daha önce bir kadınla ilişkisi olmamıştı ve Natalie ile kurduğu ilişkiyi mistik bir deneyime benzetiyordu. Uzun yaşamının sonunda bile bu ilişkiyi, yaşadıklarının en derini olarak tanımlayacaktı.

Renée Vivien, şiir yazmak ve babasının ayarlamaya çalıştığı evlilikten kurtulmak için Paris'e gelmiş olan genç bir İngiliz kadındı. Renée'nin ölüm takıntısı vardı ve ayrıca ara sıra kendinden şiddetle nefret etme dönemleri yaşadığı için bir tersliği olduğunu düşünüyordu. 1900 yılında Natalie ile tiyatroda tanıştı. Amerikalı kadının nazik bakışları Renée'nin çekingenliğini yenince yazdığı şiirleri ona göndermeye başladı. Natalie de

kendi şiirleriyle karşılık verdi. Arkadaş oldukları zaman Renée, başka bir kadınla platonik bir ilişki sürdürdüğünü ama fiziksel beraberlik fikrinden tiksindiğini itiraf etti. Natalie, ona, kadınların arasındaki aşkın tek masum ve saf aşk olduğunu söyleyen eski Yunanlı şair Sappho'dan söz etti. Sohbetlerinden esinlenen Renée bir gece Natalie'yi bir çeşit şapele çevirdiği evine davet etti. Oda mumlar ve Natalie ile ilişkinlendirdiği beyaz zambaklarla süslenmişti. O gece iki kadın sevgili oldular. Birlikte yaşamaya başladılar ama Renée, onun kendisine sadık kalmayacağını fark edince sevgisi nefrete dönüştü. İlişkilerini sona erdirdi, evden taşındı ve bir daha asla görmeyeceğine yemin etti.

Birkaç ay boyunca Natalie ona mektuplar ve şiirler gönderdi, yeni evinde ziyaret etti ama yararı olmadı. Renée, onun yüzünü bile görmek istemiyordu. Bir akşam operada Natalie yanına oturdu ve onuruna yazdığı bir şiiri verdi ve geçmişteki olaylar için pişman olduğunu söyledi. Bir tek dileği vardı: birlikte Sappho'nun evi olan Lesbos Adası'na gitmek. Ancak orada kendilerini ve ilişkilerini arındırabilirlerdi. Renée karşı koyamadı. Adada ünlü şairin adımlarını takip ederek dolaştılar, kendilerini eski Yunanın masum, pagan günlerine dönmüş gibi hayal ettiler. Renée için Natalie, adeta Sappho'nun kendisi oldu. Sonunda Paris'e dönünce ona bir mektup yazdı. "Sevgili sarışın Deniz Perim, senin bu dünya yüzünde yaşayanlara benzemeni istemiyorum... Olduğun gibi kalmanı istiyorum çünkü ancak böyle beni büyülüyorsun." Aralarındaki ilişki Renée'nin 1909 yılındaki ölümüne kadar devam etti.

Bir zamanlar Berberistan'ın Gafsa kentinde yaşayan zengin bir adamın çok sayıdaki çocuğu arasında Alibech adında çok güzel bir kızı varmış. Gerçi Alibech Hıristiyan değilmiş ama kentte yaşayan bir sürü varmış. Bir gün onlardan birinin Hıristiyanlığı ve Tanrı'ya hizmeti övdüğünü duyunca, bir insanın "Tanrı'ya hizmeti" en iyi ve en kolay nasıl yapabileceğini sormuş. Adam Tanrı'ya en iyi hizmet edenlerin kendilerini dünyevi işlerden uzaklaştıranlar, hatta yaşamlarını sürdürmek için

Sahra Çölü'nün çok uzak noktalarını seçenler olduğunu söylemiş. • Masum yaratılışlı on dört yaşlarındaki Alibech bu konudan kimseye söz etmeden ertesi sabah tek başına, güçlü bir yeniyetme dürtüsünün mantığıyla gizlice yola çıkıp çöle gitmiş. Birkaç gün sonra yorgunluk ve açlıktan gücünü yitirecekken bomboşluğun ortasında kutsal bir adamın yaşadığı minik bir kulübe görmüş ve sendeleyerek oraya yürümüş. Adam, onu görünce şaşkınlıkla ne aradığını sormuş. Alibech Tanrı'dan esinlendiğini, ona hizmet etmek istediğini ve bunu nasıl yapacağını öğretecek birini aradığını anlatmış. • Kızın ne kadar genç ve güzel olduğunu gören iyi adam, bir şeytana uymaktan korkarak onu kanatları altına almaya çekinmiş. İyi niyeti için onu övmüş, yanına bir miktar baharat kötü, yabanıl elma ve biraz su vermiş. • "Sevgili kızım, burdan çok uzak olmayan bir yerde, öğrenmek istediklerini benden daha iyi bir biçimde sana öğretecek kutsal bir adam yaşıyor. Doğruca ona git," demiş. • Alibech bu adama ulaşınca, aynı sözlerle karşılanmış ve yoluna devam edip sonunda Rustico adında genç ve dindar bir adamın yaşadığı yere gelmiş. İradesinin çelik gibi olduğunu kanıtlamak için Rustico genç kızı ötekiler gibi uzaklara göndermemiş ve hava kararınca, kulübesinin bir köşesine palmiye yapraklarından bir yatak hazırlayıp, uzanıp dinlenmesini söylemiş. Bu adımı attıktan çok kısa bir süre sonra iradesiyle günaha teşvik arasında bir savaş başlamış ve ilk birkaç saldırının ardından Rustico kendini kuşatılmış bulunca, kollarını indirip teslim olmuş. Dindar düşüncelerini, dualarını, ceza egzersizlerini bir yana bırakıp, beynini tümüyle kızın gençliği ve güzelliği üzerinde odaklamış ve aklından geçenleri kızın aşağılık bir öneri olarak görmeyeceği bir biçimde açıklayabilmek için uygun yollar aramaya başlamış. Ona bazı sorular sorunca kızın gerçekten de göründüğü kadar masum olduğunu, şimdiye dek karşı cinsle hiç samimi olmadığını anlamış ve kendi arzusunu karşılayabilmek için en iyi yolun Tanrı'ya hizmet bahanesinin ardına gizlemek olduğunu algılamış. Yaptığı upuzun konuşmada şeytanın Tanrı için ne kadar güçlü bir düşman olduğunu

anlatmış ve Tanrı'ya hizmet etmenin en iyi yolunun şeytanı tekrar cehenneme geri sokmaktan geçtiğini açıklamış. • Genç kız bunun nasıl yapılacağını sorunca, şöyle yanıtlamış: • " Biraz sonra öğreneceksin ama önce ben ne yapıyorsam sen de onu yapmalısın." Ve derhal giysilerini çıkarmaya başlayıp çırılçıplak kalmış. Kız da onu taklit etmiş ve Rustico dua edecekmiş gibi önünde diz çöküp ve ona da aynısını yapmasını söylemiş. • Böyle durunca kızın güzelliği Rustico'nun gözleri önüne serilmiş ve arzusu iyice şiddetlenip, bedeninin yeniden hayat bulduğunu fark etmiş. Alibech ona hayretle bakıp sormuş: • "Rustico, senin önünde ben de olmayan şey nedir?" • "Sevgili kızım," demiş Rustico. "Sana anlattığım şeytan işte budur. Ne yaptığını görüyor musun? Bana o kadar acı veriyor ki, zorlukla dayanabiliyorum." • "Tanrı'ya şükür," demiş genç kız. "Ben senden daha iyi durumdayım. Ne de olsa başa çıkmam gereken bir şeytanım yok." • "Haklısın," demiş Rustico. "Ama senin içinde bende olmayan bir şey var." • "Öyle mi?" demiş Alibech. "Neymiş o?" • "Sende cehennem var," diye yanıtlamış Rustico. "Ve tüm içtenliğimle inanıyorum ki, Tanrı benim ruhumu kurtarmak için seni buraya gönderdi. Çünkü eğer şeytan canıma okumayı sürdürürse ve sen de bana acıyıp onu cehenneme geri sokmama izin verirsen, bana inanılmaz bir rahatlama sağlayacağın gibi, Tanrı'ya daha çok büyük bir hizmet yapmış olacaksın. Buraya geliş nedenini Tanrı'ya hizmet olarak açıklamıştın." • "Oh peder," diye yanıtlamış genç kız tüm saflığıyla. "Eğer ben gerçekten cehenneme sahipsem, hazır olduğun anda dediğini yapabiliriz." • "Tanrı seni kutsasın sevgili kızım," demiş Rustico. "Hadi gidip onu geri sokalım, böylece belki beni rahat bırakır." • Bu noktada kızı yataklardan birine götürmüş ve lanetli şeytandan kurtulmanın sanatını öğretmiş. • Daha önce bir tek şeytanı bile cehenneme sokmamış olan genç kız ilk deneyimin biraz acı verdiğini hissedip Rustico'ya şöyle demiş: • "Bu şeytan gerçekten çok kötü olmalı Peder. Tanrı'nın gerçek bir düşmanı olmalı. İnsanoğluna zarar verdiği gibi cehenneme bile acı veriyor." • "Kızım," demiş Rustico. "Her seferinde

böyle olmayacak." Ve böyle olmamasını sağlamak için yataktan kalkmadan önce Rustico şeytanı en az altı kez cehenneme göndermiş ve gün boyu rahat durabilecek duruma gelmiş. • Ne var ki bundan sonraki birkaç gün boyunca şeytan kafasını yine kaldırmış ve her an hizmet etmeye hazır olan kız onu kontrol altına alırken bu spordan zevk almaya başladığını da hissetmiş. • "Gafsa'daki değerli adamların Tanrı'ya hizmet etmenin iyi bir şey olduğunu söylerken ne demek istediklerini artık anlıyorum," demeye başlamış genç kız. "Şimdiye dek şeytanı cehenneme geri sokmak kadar bana zevk veren başka bir şey yapmamıştım. Bence tüm enerjisini Tanrı'ya hizmet etmek dışında harcayan herkes ahmaktır." • ...Yani genç hanımlar, eğer siz de Tanrı'nın size iyi davranmasını istiyorsanız, şeytanı cehenneme geri sokmayı öğrenmelisiniz. Çünkü bu iş Tanrı'ya olduğu kadar her iki tarafa da zevk verir ve işlem sırasında büyük iyilikler ortaya çıkar.

-Giovanni Boccaccio, ***The Decameron***

Yorum. Lianc de Pougy ilc Renéc Vivien, kendilcriyle çok fazla ilgilcnmenin, çok fazla farkındalık yaşamanın baskısı altındaydılar. Erkeklerin gözlerini bedcninden ayırmaması Lianc'ın bu duyguya kapılmasının nedeniydi. Renée isc lezbiyenliğini bastırmak, ölümden korkmak gibi kendi sorunlarıyla aşırı derecede ilgiliydi. Kendinden nefret etme duygusunun pençesindeydi.

Buna karşılık Natalie Barney canlıydı, neşeliydi, çevresindeki dünyayla ilgileniyordu. Yaşamının sonuna doğru sayısı yüzleri bulan baştan çıkarma olgusunda, kurbanlarının dikkatini güzelliklere, şiirlere, Sappho'vari aşkın masumluğuna çekerek kendi benliklerinden uzaklaştırmayı başarmıştı. Kadınları bu güzelliklere tapacakları bir cins külte katılmaya davet ediyordu. Kültü çağrıştıran duyguları güçlendirmek için onları küçük törenlere katıyordu: birbirlerine yeni isimler takıyorlar, her gün telgraflarla şiirler gönderiyorlar, farklı kostümler giyiyorlar, kutsal yöreleri geziyorlardı. İki beklentisi hiç kaçınılmaz bir biçimde gerçekleşiyordu:

kadınlar yaşadıkları tapınma duygusunun bir kısmını, tanıttığı güzellikler kadar yüce ve güzel olan Natalie'ye yönlendiriyorlar ve bu ruhsal dünyaya girince bedenleri, kişilikleri, benlikleri hakkındaki tüm yüklerden kurtuluyorlardı. Cinsellikleri üzerindeki baskı eriyip gidiyordu. Natalie onları öpüp okşadığı zaman ise, sanki düşüşten önceki cennete gitmişler gibi masum, saf bir olgu olarak kabul ediyorlardı.

Din, bizleri benliklerimizin dışına çıkardığı, daha büyük bir dünyayla ilişkilendirdiği için varoluşun harika bir unsurudur. Tanrı ya da doğa gibi tapınacağımız nesneleri düşündüğümüz zaman, yüklerimizinden sıyrılırız. Dünyadan yükselmek, hafiflemek deneyimini tanımak harika bir duygudur. Zamanımız ne kadar ilerici olursa olsun, çoğumuz bedenlerimizden, hayvansal içgüdülerimizden tedirginlik duyarız. Fiziksel yönlerimizin üzerinde fazla duran bir baştan çıkarıcı bizde utangaçlık ve biraz da tiksintiye neden olacaktır. Yani başka noktalara odaklanın. Karşınızdaki kişiyi dünyanın güzelliklerine tapmaya davet edin. İster doğa, ister bir sanat yapıtı isterse Tanrı (ya da tanrılar çünkü paganlığın modası asla geçmez) olabilir çünkü insanlar bir şeylere inanmak isterler. İşin içine biraz törensellik katın. Eğer kendinizi tapınılacak nesnelere benzetebiliyorsanız, kurbanlarınız bu duygularını size yönelteceklerdir. Kurbanlarınız bir kez kendilerine düşkünlüklerinden sıyrılınca, din ve ruhsallığın içerdiği cinsellik kolayca yüzeye çıkarılabilir. Ruhsal sevinçlerle cinsel sevinçler arasında yalnızca küçük bir adım vardır.

> *Çabuk geri gel ve beni alıp uzaklara götür. Beni hayvansal değil, kutsal aşkın ateşiyle arındır. İstediğin zaman yalnızca ruhunu gösteriyorsun, böyle hissettiğin zaman beni bedenimden uzaklaştır.*
>
> -Liane de Pougy

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

Din, insanoğlunun yarattığı en baştan çıkarıcı sistemdir. Ölüm en büyük korkumuzdur ve din bize ölümsüz olduğumuz, benliğimizin bir kısmının yaşamayı sürdürdüğü yanılsamasını verir. Uçsuz bucaksız, bizi umursamayan bir evrenin minicik bir parçası olmak fikri dehşet vericidir; din ise evreni daha insancıl boyutlara indirip kendimizi önemli ve sevilen biri olarak görmemizi sağlar. Bizler denetlenemeyen güdülerle yönetilen, nedensiz yere ölen hayvanlar değiliz; yüce bir varlığın imgesinden oluşturulmuş varlıklarız. Bizler yüce gönüllü, iyi ve mantıklı olabiliriz. Bir arzuyu ya da istenen bir yanılsamayı doyuran her şey baştan çıkarıcıdır ve bu alanda hiçbir şey dinle boy ölçüşemez.

Karşınızdakileri ördüğünüz ağa çekmek için kullandığınız yem, zevktir. Ama siz ne kadar kurnaz bir baştan çıkarıcı olursanız olun, kurbanlarınızın beyninin bir köşesinde oyunsonu fikri, onlara gösterdiğiniz yönün fiziksel sonucu yatmaktadır. Kurbanınızın zevk açlığı içinde olduğunu düşünebilirsiniz ama neredeyse hepimiz hayvansal yapımızdan yüzeye çıkmayan bir tedirginlik duyarız. Bu tedirginliği gidermediğiniz takdirde, baştan çıkarma olgunuz kısa vadede başarılı olsa bile, yine de geçici ve yüzeysel olarak kalacaktır. Bu nedenle tıpkı Natalie Barney gibi kurbanınızın ruhunu ele geçirmek için derin ve kalıcı bir baştan çıkarmanın temellerini atmanız gerekir. Fiziksel zevkleri yüce ve üstün göstererek, kurbanınızı ağın ortasına ruhsallıkla çekin. Ruhsallık sizin manevralarınızı gizleyeceği gibi, kurbanınızın beyninde üstün bir sevinç için yer açacaktır. Unutmayın ki baştan çıkarma beyinsel bir süreçtir ve hiçbir şey din, ruhsallık ve gizli güçler kadar beyinsel açıdan sarhoş edici değildir.

Gustave Flaubert'in *Madame Bovary* adlı romanında Rodolphe Boulanger, taşra doktoru Bovary'yi ziyaret eder ve doktorun güzel karısı Emma'ya ilgi duyduğunu fark eder. Boulanger "haşin ve kurnazdı. Bir çeşit uzman sayılırdı: yaşamına pek çok kadın girip çıkmıştı." Emma'nın can

sıkıntısı içinde olduğunu hisseder. Birkaç hafta sonra ona yalnız başına gittiği panayırda rastlar ve derin bir üzüntü ve karamsarlık havası yaratır: "Sık sık dolunayda mezarlıkların önünden geçerken, burdakilerin yanında yatmanın benim için en iyisi olup olmadığını düşünürüm..." Kötü ününden söz eder, bunu hak ettiğini söyler ama kabahat kendisinin midir? "Sürekli olarak ıstırap çeken ruhlar olduğunu gerçekten bilmiyor musunuz?" Birkaç kez Emma'nın elini tutar ama kadın kibarca geri çeker. Aşktan, iki insanı birbirine yaklaştıran manyetik güçten söz eder. Belki bunun kökleri daha önceki varoluşlarda, ruhların daha önceki yaşamlarında yatmaktadır. "Örneğin bize bakın. Niçin karşılaştık? Nasıl oldu bu? İki nehrin birlikte akması gibi belki bizim eğilimlerimiz de aramızdaki mesafeleri aşıp bir araya gelmemize neden olmuştur." Bir kez daha elini tutunca Emma geri çekmez. Panayırdan sonra birkaç hafta ondan uzak durur ve birdenbire karşısına çıkıp kaderin, alın yazısının kendisini geri getirdiğini söyler. Emma'yı at binmeye götürür. Ormanda ilk adımı atınca Emma ürker ve karşı koyar. "Hatalı bir fikre saplanmış olmalısınız," der Boulanger. "Sizi yüreğimde bir Meryem Ana gibi taşıyorum... Yalvarıyorum, benim dostum, benim kız kardeşim, benim meleğim ol!" Sözlerinin büyüsüne kapılan Emma, kendisine sarılmasına ve ormanın derinliklerine götürmesine izin verip orada teslim olur.

Rodolphe'un stratejisi üç yönlüdür. Önce üzüntüden, melankoliden, huzursuzluktan söz ederek, sanki yaşamın maddesel yanları kendisini tatmin etmiyormuş, öteki insanlardan daha soyluymuş gibi görünür. Ardından kaderden, iki ruhun arasındaki manyetik çekimden söz eder. Böylece Emma'ya duyduğu ilginin geçici bir dürtü değil, yıldızların hareketine bağlı, sonsuz bir duygu olduğunu ima eder. Sonunda da meleklerden, yüceltilmiş konulardan söz eder. Her şeyi ruhsal bir düzeye oturtup, Emma'yı fiziksel dünyadan uzaklaştırarak başını döndürür ve aylar sürecek bir baştan çıkarma olgusunu birkaç kez karşılaşmada sonuçlandırır.

Günümüz standartlarına göre Rodolphe'un kullandığı referanslar kalıplaşmış gibi gelebilir ama stratejinin kendisi asla eskimez. Günün

moda olan gizli güçlerine uyarlamanız yeterlidir. Yaşamın sıradanlığından hoşnutsuz olduğunuzu sergileyerek ruhsal bir görünüm yaratın. Sizi harekete geçiren, para, seks ya da başarı değildir; sizin dürtüleriniz bu kadar sıradan değildir. Yoo hayır, daha derin bir şeyler sizi motive eder. Motivasyon kaynağınız her neyse belirsiz tutun, kurbanınızın gizli derinliklere sahip olduğunuzu düşünmesini sağlayın. Yıldızlar, astroloji, kader her zaman çekicidir; kaderin sizi ve kurbanınızı bir araya getirdiği hissini yaratın. Böylece baştan çıkarma olgunuz daha doğal görünecektir. Her şeyin denetlendiği, üretildiği bir dünyada, kader, gereklilik ya da daha yüksek bir gücün ilişkinizi yönlendirmesi çok daha çekici gibi gelecektir. Eğer işin içine dinsel motifler katmak istiyorsanız, uzak yörelerin biraz da pagan havası olan egzotik dinlerini seçin. Pagan dinsellikten pagan gerçekçiliğe dönmek kolaydır. Zamanlama çok önemlidir: kurbanınızın ruhunu uyandırınca, fazla gecikmeden fiziksel düzeye geçin, cinselliği, hissettiğiniz ruhsal titreşimlerin uzantısıymış gibi sunun. Başka bir deyişle, ruhsallık stratejisini, atacağınız cesur adıma olabildiğince yakın tutun.

Ruhsallık yalnızca din ya da gizli güçler değildir. Baştan çıkarma olgunuza sonsuz ve yüce bir nitelik katabilecek her şeyi kullanabilirsiniz. Çağdaş dünyada kültür ve sanat bazı açılardan dinin yerini almaktadır. Sanatı kullanmanın iki yöntemi vardır: birincisi kurbanınızın onuruna kendinizin yaratmasıdır. Natalie Barney şiirler yazıp kurbanlarını adeta bombardımana tutuyordu. Picasso'nun kadınlara çekici gelmesinin bir nedeni bir gün kendilerini de tablolarında ölümsüzleştireceği umuduydu. Eski Roma'da dedikleri gibi *Ars longa, vita brevis* (Sanat uzun, yaşam kısadır). Sevginiz gelip geçici bir heves bile olsa, kurbanınızı bir sanat yapıtına katmak, sonsuzluğun kışkırtıcı yanılsamasını ortaya çıkaracaktır. Sanatı kullanmanın ikinci yolu ise ilişkinizi yüceltmektir. Natalie Barney kurbanlarını tiyatroya, operaya, müzelere, tarihi ve atmosferi ilginç yerlere götürürdü. Böyle ortamlarda ruhlarınız aynı ruhsal dalga boylarında titreşir. Elbette amacınıza dikkat çekecek bayağı ve sıradan sanat yapıtla-

rından uzak durmanız gerekir. Tiyatro, film ya da kitap sizin davanızla bağlantılı olduğu ve soylu bir mesaj içerdiği sürece çağdaş bir yapıt da kullanılabilir. Siyasi hareketler bile ruhsal açıdan yücelticidir. Ruhsal yemlerinizi kurbanınıza göre uyarlamayı ihmal etmeyin. Kurbanınız gerçekçi ve alaycı bir yapıya sahip ise, dindarlık ya da gizli güçler yerine, paganizm ya da sanat daha yararlı olacaktır.

Rus mistik Rasputin, tedavi etme gücü nedeniyle evliya gibi saygı görürdü. Özellikle kadınlar ruhsal açıdan rehberlik yapması için sık sık St. Petersburg'daki evini ziyaret ederlerdi. Rasputin onlara Rus köylüsünün yalın iyiliğinden, Tanrı'nın bağışlayıcı oluşundan ve diğer yüce konulardan söz ederdi. Ama birkaç dakika bu konulara değindikten sonra, karşısındaki kadının güzelliği, davetkâr dudakları, bir erkekte uyardırdığı arzular gibi bambaşka konulara girivcrirdi. Tanrı sevgisi, arkadaş sevgisi, bir erkekle bir kadın arasındaki sevgi gibi çeşitli aşkları öylesine birbirine karıştırırdı ki, sanki hepsi birmiş gibi algılanırdı. Sözlerin sarhoş edici etkisiyle kadınlar bir girdaba yakalandıklarını, ruhsal açıdan yücelirken, cinsel açıdan heyecanlandıklarını hissederlerdi. Bu ziyaretler sırasında yüzlerce kadın ona teslim olmuştu çünkü onlara günah işlemeden günahtan arınılmayacağını anlatırdı ve Rasputin'den daha iyi birlikte günah işlenecek kim vardı.

Cinsel ve ruhsal açıların arasındaki bağlantıları çok iyi biliyordu. Ruhsal açıdan bakınca tanrı sevgisi, cinsellik içeren sevginin yüceltilmiş biçimidir. Ortaçağın dinsel mistiklerinin dili erotik imgelerle doludur; tanrıyı ve benzer konuları düşünmek bir cins beyinsel doyum sağlar. Ruhsallık ile cinselliğin, yüksek ve alçak düzeylerin karışımından daha çekici bir iksir olamaz. Ruhsal konulardan söz ederken, fiziksel varlığınızın ve bakışlarınızın cinsellik imasında bulunmasına özen gösterin. Evrenin uyumunu ve tanrı ile bir olmayı, fiziksel uyum ve iki insan arasındaki beraberlikle karıştırıyormuş gibi görünün. Eğer baştan çıkarma olgusunun oyunsonunu ruhsal bir deneyim gibi gösterebilirseniz, fiziksel zevki arttırmanın yanı sıra, derin ve uzun süreli bir etki yaratırsınız.

Simge. *Gökyüzündeki Yıldızlar. Yüzyıllar boyu tapınılan yüce ve kutsal simgeler. Onları düşünürken, sıradan konulardan uzaklaşırız. Hafiflik hissederiz. Kurbanlarınızın beyinlerini yıldızlara doğru yükseltince, dünya yüzünde olup bitenleri fark edemeyeceklerdir.*

Tersine Çevirmek

İlginizin geçici ya da yüzeysel olmadığını hissettirmek kurbanlarınızın daha fazla etki altında kalmalarını sağlayacaktır. Ama bazılarında bağlanmak korkusu ya da çıkışı olmayan klostrofobik ilişkiler kaygı yaratabilir. Bu durumda ruhsal yemlerinizi bu yönde ilerliyormuş gibi göstermeyin. Uzak gelecek üzerinde odaklanmak özgürlüğün kısıtlanmasına işaret edebilir: siz onları baştan çıkarmaya çalışıyorsunuz, evlenme teklifi yapmıyorsunuz. Duygularınızın sonsuz derinliğini içinde bulunduğunuz zaman diliminde hissetmelerini ve kendilerinden geçmelerini istiyorsunuz. Dinsel heyecanlar geçici derinlikler içermelidir.

Giovanni Casanova yüce duygular uyandıran ruhsal yemleri çok sık kullanırdı. Bir kadınla birlikte olduğu süre içinde kadın onun kendisi için her şeyi yapabileceği duygusuna kapılır, yalnızca kullanıp bir süre sonra terk edeceğini aklına bile getirmezdi. Ama aynı zamanda ilişkinin sona erme zamanı gelince Casanova'nın ağlayacağını, kendisine harika bir armağan vereceğini ve sessizce çekip gideceğini de bilirdi. Genç kadınların çoğu zaten baskıcı aile ya da evlilik ortamından geçici olarak uzaklaşmak arzusundaydı. Bazen zevkin uçup gideceğini bilmek en iyisidir.

20

Zevkle Acıyı Birbirine Karıştırın

Baştan çıkarma sürecinde yapılacak en büyük hata fazla iyi davranmaktır. Başlangıçta belki iyi davranışlarınız çekici gibi gelebilir ama kısa sürede tekdüzeleşecek, sizi memnun etmek için yeterinden fazla çabalayan, güvensiz biri gibi gösterecektir. Kurbanlarınızı iyilik ve nezaketle sarmalamak yerine biraz acı vermeyi deneyin. İlginizi üstlerine odaklayarak onları çekin ve ardından yön değiştirip ilgilenmiyormuş gibi davranın. Kendilerini suçlu ve güvensiz hissetmelerini sağlayın. Hatta ayrılık süreci başlatıp onları boşluğa ve acıya iterek kendinize manevra sahası kazandırın. Ardından uzlaşıp, özür dileyip, daha önceki nazik yaklaşımınıza dönerek onları güçsüz bırakın. Oluşturduğunuz inişler ne kadar derin olursa, çıkışlar da o kadar yüksek olacaktır. Erotik yönü yükseltmek için korkunun verdiği heyecanı yaratın.

Duygusal İniş-Çıkışlar

1894 yılının sıcak bir yaz gününde Seville'de yaşayan otuz sekiz yaşındaki Don Mateo Díaz, yerel tütün fabrikasını ziyaret etmeye karar verdi. Tanıdıkları nedeniyle Don Mateo'nun fabrikayı dolaşmaya izni vardı ama aslında işle ilgilenmiyordu. Don Mateo genç kızlardan hoşlanıyordu ve bu fabrikada yüzlercesi çalışmaktaydı. Tam da tahmin ettiği gibi havanın sıcaklığı nedeniyle kızların birçoğu neredeyse yarı çıplaktı ve harika bir görüntü oluşmuştu. Bir süre güzel manzarayı izledi ama gürültü ve sıcak fazla geldi. Kapıya doğru yürürken en fazla on altı yaşında gösteren bir işçi ona seslendi: "*Caballero* bana bir peni verirseniz, size bir şarkı söylerim."

Genel olarak insan ne kadar fazla memnun ederse,
verdiği zevkin derinliği o kadar az olur.
-Stendhal, *Love*

Conchita Pérez genç ve masumiyetinin yanı sıra çok güzeldi ve gözlerinin pırıltısı maceradan hoşlandığına işaret ediyordu. Kusursuz bir av. Don Mateo kızın (belirsizce kışkırtıcı olan) şarkısını dinledi, neredeyse bir aylık maaşına denk gelen bir para attı ve şapkasına dokunarak selamlayıp dışarı çıktı. Başlangıçta üzerine fazla gitmenin anlamı olmazdı. Yolda yürürken onu bir ilişkiye nasıl çekebileceğini planladı. Birden koluna bir el dokundu ve dönüp bakınca kızın yanında yürüdüğünü fark etti. Ha-

va çalışılmayacak kadar sıcaktı, acaba beyefendi kendisine evine kadar eşlik eder miydi? Elbette. Sevgilin var mı? diye sordu Don Mateo. "Hayır," dedi kız. "Ben *mozita*'yım." Yani el değmemiş bir bakireydi.

Conchita annesiyle birlikte kentin yıkık dökük bir mahallesinde yaşıyordu. Don Mateo annesiyle selamlaştı ve biraz para verip (anneleri mutlu etmenin ne kadar önemli olduğunu deneyimlerine dayanarak biliyordu) yanlarından ayrıldı. Birkaç gün beklemeyi düşündü ama sabırsızlığa kapılıp ertesi sabah tekrar gitti. Anne evde değildi. Conchita ile bir gün önceki eğlenceli sohbete devam ettiler ve genç kız kucağına oturup, kollarını boynuna doladı ve onu öptü. Don Mateo şaşkınlıkla kurduğu stratejinin artık işlemeyeceğini fark ederek, ona sarıldı ve öpücüğüne karşılık verdi. Kız derhal yerinden fırladı ve gözleri öfkeyle parlayarak benimle oynuyorsunuz, kısa bir heyecan için beni kullanıyorsunuz, diye bağırdı. Don Mateo böyle bir amacı olduğunu yadsıyarak fazla ileri gittiği için özür diledi. Evden çıkarken aklı karmakarışıktı: her şeyi kız başlattığına göre, niçin kendisi suçluluk duygusuna kapılıyordu? Ama kapılmıştı işte. Genç kızlar tahminlerin ötesindedir; onları yavaş yavaş eğitmek daha doğru olur.

Ara sıra biraz reddetmeyi / neşeli eğlencenize katın. Onu eve sokmayın, dışarıda bekletin. / Kilitli kapıya söverek, bırakın yalvarsın. / Bunu hakkettiğini söyleyerek tehdit edin. / Tatlılık damağı bıktırır / acı sular tazelik verir. / Bazen ufak bir tekneyi / güzel rüzgârlar bile batırır: kocalarının istediği zaman onlara sahip olması / birçok kadını aşktan yoksun bırakır./ Asık suratlı bir kapıcı ona "Çık dışarı" derse/ koca, hüsranla gelen arzudan tutuşacaktır. / Körelmiş aletlerinizi bırakın / sivri silahlarınızla savaşın. / (Kendi kapılarımın bana kapanacağından hiç kuşkum yok)/ Yeni elde edilen bir sevgili size yaklaşırken / yatağınıza girmeye bir tek onun hakkı olduğuna inandırın / ama sonra ona rakiplerini, paylaşılan eğlenceleri hatırlatın. / Bu hileleri ihmal ederseniz / onun ateşi de küllenecektir. / Bir yarış atı geçilmesi gereken tarlayı

önünde görürse, / daha hızlı koşar. /Yani bir tutkunun sönen ateşleri körüklenebilir / bir çılgınlıkla. İtiraf ederim ki, haksızlık edildiğinde bana, daha çok severim. / Çektiği acının nedenini açıkça belirtmeyin / bırakın sevgiliniz merak etsin / bildiğinden fazlasını. / Attığınız her adımı izleyen bir köleniz olduğunu uydurun / Şu, sizin adamın ne kadar kıskanç olduğunu söyleyin / bunlar onu heyecanlandıracaktır. / Kolayca elde edilen zevkin tadı fazla değildir. / Thais kadar özgür mü olmak istiyorsunuz? / Korkmuş görünün. / Kapıdan girmek güvenli olsa bile / onu pencereden içeri alın. / Tedirgin görünün. /Akıllı bir hizmetçi içeri koşup, "Yakalandık!" diye bağırırken, siz genç adamı ortadan yok edin. / Ama yüreğine korku salmadan önce, ona biraz sınırsız zevk verin / yoksa sizinle geçireceği gecenin bu risklere değmeyeceğini düşünür.

-Ovidius, ***Aşk Sanatı***

Birkaç gün boyunca Don Mateo tam bir beyefendi gibi davrandı, her gün ziyarete gitti, anneyle kızına armağanlar yağdırdı, en azından şimdilik hiçbir yaklaşımda bulunmadı. Lanet olası kız öylesine samimi olmuştu ki, onun önünde giyinip soyunuyor ya da üzerinde geceliğiyle onu karşılıyordu. Bedenine attığı kaçamak bakışlarla çıldıracak hale gelince ara sıra bir öpücük çalmaya ya da usulca okşamaya çabalıyor ama her seferinde tersleniyordu. Aradan haftalar geçince, Don Mateo gelip geçici bir hevesi olmadığını kanıtlamıştı. Bitmek bilmeyen kur yapma aşamasından sıkılıp bir gün annesini kenara çekip Conchita'ya bir ev açmak istediğini anlattı. Ona bir kraliçe gibi davranacak, istediği her şeyi vereccktı. (Tabi annesi de bundan sebeplenecekti.) Bu önerinin her ikisini de memnun edeceğini düşündü ama ertesi gün Conchita'dan gelen mektup minnettarlığını ifade etmek yerine aşkını satın almaya kalkışmakla suçluyordu. "Beni bir daha asla göremeyeceksiniz," diye bitirmişti mektubu. Don Mateo aceleyle gidince anneyle kızın adres bırakmadan o sabah taşındıklarını öğrendi.

Kendini berbat hissediyordu. Evet, görgüsüzlük etmişti. Bir dahaki sefere böyle bir teklif yapmadan önce aylarca, hatta gerekirse yıllarca

bekleyecekti. Ama bu arada başka bir düşünce beynini istila etti: Conchita'yı bir daha asla göremeyecekti. Onu ne kadar sevdiğini ancak şimdi fark ediyordu.

Don Mateo'nun yaşamının en kötü kışı geçti. Bir ilkbahar günü sokakta yürürken birinin seslendiğini duydu. Başını kaldırınca Conchita'nın açık bir pencereden heyecanla ona baktığını gördü. Kız aşağıya doğru eğildi ve Don Mateo mutluluktan kendinden geçerek elini öptü. Niçin birdenbire ortadan kaybolmuştu? Her şey çok hızlı gelişti, diye yanıtladı kız. Hem onun niyetinden hem de kendi duygularından ürkmüştü. Ama onu şimdi karşısında görünce, sevdiğinden emin olmuştu. Evet, artık metresi olmaya hazırdı. Bunu kanıtlayacak, kendiliğinden ona gelecekti. Ayrılık ikimizi de değiştirdi diye düşündü Don Mateo.

Söz verdiği gibi birkaç gece sonra Conchita onun evine geldi. Öpüştüler ve soyunmaya başladılar. Don Mateo ağırdan almak, her dakikanın keyfini çıkarmak istiyordu ama bir yandan da kendini sonunda kafesinin kapısı açılmış bir boğa gibi hissediyordu. Conchita'nın ardından yatağa girip okşamaya başladı ve iç çamaşırlarını çıkarmaya hazırlandı ama öylesine karmaşık bir biçimde bağlanmıştı ki başaramadı. Yerinde doğrulup bakınca üzerinde daha önce hiç görmediği biçimde bir giysi olduğunu fark etti. Ne kadar çekiştirirse çekiştirsin, bir türlü çıkmıyordu. Öylesine hayal kırıklığına uğramıştı ki içinden Conchita'yı tokatlamak geldi ama bunu yapmak yerine ağlamaya başladı. Genç kız açıkladı: onunla birlikte her şeyi yapmak ama bir *mozita* olarak kalmak istiyordu. Bu giysi onun zırhıydı. Çileden çıkıp kızı evine gönderdi.

"Elbette," dedim. "Acının benim için garip bir çekiciliği olduğunu sana defalarca söylemiştim. Üstelik beni acımasızlık, despotluk ve özellikle çok güzel bir kadının sadakatsizliği kadar ateşlendiren başka bir şey yoktur."

-Leopold von Sacher-Masoch, *Venus in Furs*

Birkaç hafta boyunca Don Mateo, Conchita hakkındaki fikirlerini gözden geçirdi. Başka erkeklerle flört ettiğini, bir barda kışkırtıcı bir biçimde flamenko yaptığını görünce, aslında *mozita* olmadığına, kendisinden para sızdırmak için böyle davrandığına karar verdi. Ama onu terk edemezdi. Bir başka erkeğin kendi yerini alması dayanılmaz bir düşünceydi. Zorla bir şey yapmaya kalkışmadığı sürece Conchita onu yatağını paylaşmaya davet ediyor ve ardından dayanılmaz bir acı vermek için yatağa çırılçıplak giriyordu (güya hava çok sıcaktı). Başka bir erkeğin bu ayrıcalığa sahip olmayacağına inanarak tüm bunlara dayanıyordu. Ama bir gece uğradığı hayal kırıklığı artık sınırı aşınca, öfkeyle patladı ve ona bir ültimatom verdi: ya bana istediğimi verirsin ya da bir daha asla beni göremezsin. Conchita birdenbire ağlamaya başladı. Don Mateo, onu daha önce ağlarken görmediğinden çok duygulandı. Conchita sesi titreyerek bu oyunlardan bıktığını ve eğer çok geç olmadıysa daha önce geri çevirdiği teklifini kabul edeceğini söyledi. Eğer ona bir ev açarsa ne kadar sadık bir metres olduğunu kanıtlayacaktı.

Oderint, dum metuant (Benden korktukları sürece bırakın nefret etsinler), sanki nefretle korku birbirine bağlıymış gibi, sanki aşkla korkunun bağlantısı yokmuş gibi, sanki aşkı ilginçleştiren korku değilmiş gibi. Biz doğayı nasıl bir sevgiyle kucaklarız? Doğanın içinde gizli bir dehşet ve kaygı yok mu? Doğanın güzel uyumu çılgın karmaşadan, yasa tanımazlıktan kaynaklanmıyor mu? Güvenilirliği sadakatsizlikten doğmuyor mu? Ama en çekici yönü ise bu kaygı. Eğer ilginç olması isteniyorsa, aşkın da böyle olması gerekir. Aşkın tam ardında sevgi çiçeklerinin doğduğu derin, kaygılı gecenin bulunması gerekir.

-Søren Kierkegaard, *The Seducer's Diary*

Don Mateo zaman yitirmeden ona bir villa aldı ve istediği gibi dekore etmesi için bol para verdi. Sekiz gün içinde ev hazır oldu. Conchita onu gece yarısı kabul edecekti. Erkeği nasıl bir keyif bekliyordu acaba?

Kararlaştırılan saatte geldi ama avluya açılan demir kapı kilitliydi. Zili çalınca Conchita kapının ardında göründü. "Elimi öp," dedi demir kapının ardından. "Şimdi eteğimin ucunu öp, ayağımı öp." Don Mateo söylenenleri yaptı. "Çok iyi," dedi Conchita. "Artık gidebilirsin." Erkeğin yüzündeki şaşkın ifadeye kahkahalarla güldü. Önce alay etti, ardından itiraf etti: ondan tiksiniyordu. Artık kendi adına bir villaya sahip olduğuna göre, ondan kurtulmuş sayılırdı. Seslenince avlunun gölgeleri arasından genç bir adam ortaya çıktı. Don Mateo haraket edemeyecek kadar donup kalmıştı ve gözlerinin önünde sevişmeye başladılar.

Ertesi sabah Conchita adamın intihar edip etmediğini anlamak bahanesiyle evine geldi. Don Mateo intihar etmemişti ve yüzüne öylesine sert bir tokat attı ki genç kız yere düştü. "Conchita," dedi adam. "Beni insanoğlunun dayanamayacağı işkencelerden geçirdin. Seni gerçekten seven bir insanın üzerinde denemek için inanılmaz acılar veren ahlaksal işkenceler icat ettin. Şimdi ise sana zorla sahip olacağım." Conchita asla teslim olmayacağını haykırdı ama Don Mateo onu defalarca tokatladı. Sonunda gözyaşlarına dayanamayarak durdu. Şimdi genç kız sevgiyle ona bakıyordu. Geçmişi unut, sana yaptıklarını unut dedi. Kendisini tokatlarken ona çektirdiği acıyı sonunda anlamıştı, artık onu sevdiğinden emindi. Hâlâ bir *mozita* idi, bir gece önceki sevişme sahnesi yalnızca gösteri amaçlıydı, Don Mateo kapıdan ayrıldığı anda sona ermişti ve Conchita hâlâ ona aitti. "Bana zorla sahip olmayacaksın. Seni kollarıma bekliyorum." En sonunda dürüst davranıyordu. Genç kızın hâlâ bakire olduğunu öğrenmek Don Mateo'yu çok mutlu etti.

Harika mermer yaratık öksürdü ve omzundaki samur kürkü yerleştirdi.

• "Klasikler konusundaki ders için teşekkür ederim," diye yanıtladım. "Ama sizin huzurlu, güneşli dünyanızda olduğu gibi bizim sisli iklimimizde de kadınlar ve erkekler doğal düşmanlardır. Aşk onları kısa bir süre için tek beyin, tek yürek, tek istek biçiminde birleştirir ama sonra birbirinden ayrılırlar. Üstelik bunu benden daha iyi bilirsiniz: ya biri

ötekini kendi iradesine göre eğmelidir ya da kendinin ayaklar altında çiğnenmesine izin vermelidir." • "Elbette kadının ayakları altında," diye yanıtladı Lady Venus, küstahca. "Ve siz de bunu benden daha iyi bilirsiniz." • Elbette, işte bu nedenle benim hiçbir yanılsamam yoktur." • "Başka bir deyişle, artık siz benim yanılsaması olmayan kölemsiniz ve sizi acımasızca çiğneyeceğim." • "Hanımefendi!" • "Henüz beni tanımıyorsunuz. Acımasız olduğumu itiraf ederim çünkü bu sözcük sizi keyiflendiriyor ama böyle olmaya hakkım yok mu? Arzulayan erkek, arzulanan kadındır; bu durum kadının tek avantajıdır ve kesindir. Erkeği tutku karşısında zayıf yaratarak doğa onu kadının merhametine sığınmaya itmiştir ve erkeğe zavallı bir köle, bir oyuncak muamelesi yapmayan, sonunda onu kahkahalar içinde aldatmayan bir kadın pek de bilge sayılmaz." • "Hayatım, sizin ilkeleriniz..." diye itiraz ettim. • "Binlerce yıllık deneyimler sonucu ortaya çıkmıştır," diye muzipçe yanıtlarken bembeyaz parmaklarını koyu renkli kürkün içinde dolaştırdı. "Kadın ne kadar uysal olursa, erkek o kadar çabuk kendini toplar ve ezici olur ama kadın ne kadar acımasız ve sadakatsiz ise, erkekle ne kadar fazla oynarsa, ne kadar haşin davranırsa, erkeğin arzusunu o kadar çabuk yükseltir, sevgisini ve hayranlığını kazanır. Helen ile Delilah'dan Büyük Katerina ile Lola Montez'e kadar hep böyle olmuştur."

-Leopold von Sacher-Masoch, *Venus in Furs*

Yorum. Done Mateo ile Conchita Pérez, Pierre Louys'un 1896 tarihli *Woman and Puppet* adlı kısa romanının kahramanlarıdır. Casanova'nın *Memoirs* adlı yapıtının "Miss Charpillon" başlıklı gerçek öyküsünden alınma olan roman iki filmin senaryosunu oluşturmuştur: Marlene Dietrich'in oynadığı, Josef von Sternberg'ın çektiği *Devil Is a Woman* ve Luis Bunuel'in çektiği *That Obscure Object of Desire*. Louys'un öyküsünde, Conchita gururlu ve saldırgan bir yaşlı adamı alıp birkaç ay içinde sefil bir köleye çevirir. Yöntemi çok basittir: aralarında çok ağır acıların da bulunduğu olabildiğince fazla duyguyu harekete geçirmek. Adamın şeh-

vet duygularını kamçılar, ardından kendisinden yararlandığı için kendini aşağılık biri gibi görmesini sağlar. Koruyucu rolünü üstlenmeye yönlendirir ve kendisini satın almaya çalıştığı için suçluluk duymasına neden olur. Birdenbire ortadan kaybolması adamı ıstıraba boğar - kızı yitirmiştir - ve tekrar ortaya çıkınca (asla rastlantı değildir) adam inanılmaz bir neşeye kapılır ama kız adamın neşesini derhal gözyaşlarına dönüştürür. Bekâretini ona verdiği son dakikanın öncesinde kıskançlık ve aşağılanma vardır. (Öyküye göre bundan sonra da adama işkence etmenin yollarını bulur.) Erkekte yarattığı tüm suçluluk, umarsızlık, kıskançlık, boşluk gibi çöküş duyguları çok şiddetli yükseliş duyguları için yer açar. Erkek, derin duygular ile geri çekilme dönüşümlerinin adeta bağımlısı olur.

Baştan çıkarma süreciniz asla mutluluk ve uyuma doğru tekdüze yükselen bir yol izlememelidir. Zirveye çok çabuk ulaşılınca alınan keyif sönük olacaktır. Herhangi bir değer vermemizi daha önce çektiğimiz acılar sağlar. Ölümün kıyısından geçmek, yaşamı sevmemize yol açar; çok uzun bir yolculuk eve dönüşü daha zevkli hale getirir. Büyük bir rahatlama sağlamak için göreviniz üzüntü, umarsızlık, kaygı dolu dakikalar yaratmaktır. İnsanları öfkelendirmekten çekinmeyin; öfke kancanızı onlara taktığınızın bir işaretidir. Kendinizi zor bir insan gibi gösterdiğiniz takdirde kaçmalarından da korkmayın - biz yalnızca canımızı sıkanlardan kaçarız. Kurbanlarınızı çıkardığınız yolculuk zorlu olabilir ama asla sıkıcı olmamalıdır. Ne pahasına olursa olsun, kurbanlarınızı duygusal ve tetikte tutun. İradelerinin son kırıntılarını da silip süpürmek için yeterince iniş ve çıkış oluşturun.

Haşinlik ve Yumuşaklık

1872 yılında Başkan Richard Nixon'ın ulusal güvenlik danışmanı olan Henry Kissinger'a ünlü İtalyan gazeteci Oriana Fallaci'den bir röportaj isteği geldi. Sonuçta ortaya çıkan metinleri denetleyemediğini ve

her şeyi denetlemek zorunda olduğunu hisseden Kissinger gazetecilerle çok seyrek görüşüyordu. Ama Fallaci'nin bir Kuzey Vietnamlı generalle yaptığı röportajı okumuş ve aydınlanmıştı. Fallaci, Vietnam Savaşı konusunda bilgiliydi; belki Kissinger onun beynini kurcalayıp bazı bilgiler edinebilirdi. Röportajdan önce bir ön görüşme isteminde bulundu. Fallaci'yi çeşitli konularda sınayacak ve eğer sınavı geçerse istediği görüşmeyi yapacaktı. Karşılaştıkları zaman Kissinger etkilendi; kadın son derece zeki ve sertti. Onun zekâsını alt etmek ve kendisinin daha zorlu olduğunu kanıtlamak zevkli bir meydan okuma olacaktı. Birkaç gün sonra kısa bir görüşme yapmak üzere anlaştılar.

Fallaci, Kuzey Vietnam ile ağır giden barış müzakereleri konusunda hayal kırıklığına uğrayıp uğramadığını sorarak Kissinger'ı sinirlendirdi. Öngörüşmede bu konuya değinmeyeceğini açıkça belirtmişti ama Fallaci benzer sorularını sürdürdü. Kissinger biraz öfkelendi. "Bu kadar yeter," dedi. "Vietnam hakkında fazla konuşmak istemiyorum." Gerçi Fallaci konuyu hemen terk etmedi ama sorgulaması biraz yumuşadı: Kuzey ve Güney Vietnam liderleri hakkında kişisel duyguları neydi? Kissinger yine kaçamak yanıtladı: "Ben duygularına kapılan bir insan değilim. Duygular hiçbir amaca hizmet etmez." Fallaci savaş ve barış gibi daha felsefi konulara geçti. Çin'le uzlaşma konusundaki rolünü övdü. Hiç farkına varmadan Kissinger açılmaya başladı. Vietnam konusundaki hissettiği acıları, güç kullanmanın verdiği zevki anlattı. Ardından haşin sorular yağdı: çoğu kişinin varsaydığı gibi Nixon'a yalakalık mı yapıyordu? Onu yemleyerek, överek iniş çıkışlarını sürdürdü Fallaci. Kissinger'in amacı kendi hakkında fazla açıklama yapmadan gazeteci kadının bildiklerini öğrenmekti, ama Fallaci'nin, ona bir şey söylemesine fırsat kalmadan, o, kadınları oyuncak gibi gördüğünden, halkın kendisini her şeyi yalnız başına temizleyen bir kahraman, yalnız bir kovboy gibi gördüğü için sevdiğine kadar utanç verici pek çok noktayı açıklamıştı. Röportaj yayınlanınca patronu olan Nixon öfkeden küplere bindi.

Temelinde erotik dünya, şiddet ve saldırı dünyasıdır... erotizmin tüm işi, canlı varlıkların en iç çekirdiğine darbe indirerek yüreğini durdurmaktır... Erotizmin tüm işi günlük yaşamlarında kendine-yeterli olan katılımcıların karakterinin bu yönünü yok etmektir... Aşkın vaat ettiği mutluluğa karşın, başlangıçta kargaşa ve üzüntü verdiğini asla unutmamalıyız. Kendini doyurabilen tutku öylesine büyük bir çalkantı yaratır ki, işin içindeki mutluluğun keyfi çıkarılmadan önce, tam tersi olan ıstırap gibi algılanması gerekir... ıstırap çekmek sevilen nesnenin önemini belirttiğinden, ıstırap çekilme olasılığını oldukça yüksektir.

-Georges Bataille, ***Erotism: Death and Sensuality***

1973 yılında İran Şahı Muhammed Rıza Pehlevi, Fallaci ile görüşmüştü. Basınla nasıl başa çıkacağını iyi bilirdi - tarafsız ol, genellemelerden söz et, kesin ama kibar davran. Bu yaklaşım binlerce kez işe yaramıştı. Fallaci görüşmeye kişisel düzeyden başlayıp bir kral olmanın, suikast girişimlerine hedef olmanın nasıl bir duygu yarattığını ve şahın niçin her zaman üzgün göründüğünü sordu. Şah, konumunun getirdiği yüklerden, duyduğu acı ve yalnızlıktan söz etti. Sorunlarından söz etmek onu rahatlatmış gibiydi. Konuşurlarken Fallaci pek fazla ağzını açmayıp sessizliğiyle onu yönlendirdi ve birdenbire konuyu değiştirdi: ikinci karısıyla bazı sorunları var mıydı? Herhalde bu konu onu üzüyordu. Açık yaraya parmak basınca Şah öfkelendi. Konuyu değiştirmeye çabaladı ama Fallaci tekrar tekrar aynı noktaya döndü. Kadınlardan ve eşlerden söz ederek zaman yitirmenin ne anlamı var diye sordu Şah ve genel olarak yaratıcılıktan yoksunlukları ve acımasızlıkları nedeniyle kadınları eleştirdi. Fallaci yakasını bırakmadı. Şahın diktatörlük eğilimleri vardı ve ülkesinde temel özgürlükler bile yoktu. Fallaci'nin kendi yazdığı kitaplar bile Şahın hükümetinin kara listesindeydi. Bunları duyan Şah şaşkına döndü - belki de bölücü bir yazarla konuşuyordu. Ardından Fallaci sesini yumuşatarak Şahın sayısız başarısını gündeme getirdi. Aynı model yinelendi: Şahın ra-

hatladığı anda keskin bir soru geliyor; Şah gerginleşince Fallaci havayı yumuşatıyordu. Tıpkı Kissinger gibi Şah da istememesine karşın içini döktü ve petrol fiyatlarını arttırmak gibi söylediğine daha sonra pişman olacağı açıklamalar yaptı. Yavaş yavaş kadının büyüsüne kapıldı ve hatta onunla flört etmeye bile başladı. "Benim yetkililerimin kara listesinde olsanız bile, ben sizi yüreğimin beyaz listesine koyacağım," dedi görüşmenin sonunda.

Her zaman bir köşede biraz kuşku olsun - tutkulu aşklarda insanı özleme iten budur. En şiddetli kuşkular burada bulunduğundan, alınan zevkler asla sıkıcı olmaz. • Fransa'nın sahip olduğu tek tarihçi Saint-Simon der ki: "sayısız gelip geçici hevesin ardından Düşes de Berry, d'Aydie ailesinin gençlerinden, Madame de Biron'nun kız kardeşlerinden birinin oğlu olan Riom'a çılgıncasına âşık oldu. Riom ne yakışıklıydı ne de zeki. Şişmandı, kısa boyluydu, tombul yanaklıydı, yüzü solgundu, o kadar çok sivilcesi vardı ki, neredeyse koskocaman bir apse gibi görünüyordu. Güzel dişleri vardı ama kısa zamanda kontrolden çıkacak, bir yaşam boyu sürecek, birçok flörte ve ilişkiye göğüs gerecek bir tutkuya esin kaynağı olacağı hakkında bir fikri yoktu... • Prensesin arzusunu uyandırıyor ama karşılığını veremiyordu; onu kıskandırmaktan ya da kendisi kıskanmış gibi görünmekten hoşlanıyordu. Sık sık onu ağlatıyordu. Zamanla onu kendi izni olmadan en önemsiz bir şeyi yapamayacak duruma kadar getirdi. Bazen prenses operaya gitmek istediğinde evde oturmaya zorluyor, bazen de istemediği halde operaya sürüklüyordu. Hoşlanmadığı ya da kıskandığı hanımlara iyilik yapmak zorunda bırakıyordu. Hatta prenses istediği gibi giyinme özgürlüğüne de sahip değildi; son anda giysisini ya da saç modelini değiştirmesini isteyerek eğleniyordu. Bunu başkalarının yanında ve çok sık yaptığından prenses ertesi gün ne giymesi gerektiği konusundaki emirleri akşamüstü ondan alıyor ama ertesi gün Riom her şeyi değiştirip onu ağlatıyordu. Luxembourg'da oturmaya başladıktan sonra prenses giyinirken

güvendiği uşaklarıyla ona notlar gönderip hangi kurdelayı takmasını, hengi takıları seçmesini istediğini sormaya başlamıştı. Hemen hemen her seferinde prensesi istemediği bir giysiyi seçmeye zorluyordu. Çok seyrek de olsa prenses izin almadan en küçük bir adım atsa, adeta ona bir hizmetçiymiş gibi davranıyor ve günlerce ağlamasına neden oluyordu. • ...başkalarının yanında onunla o kadar sert konuşuyordu ki, herkes gözlerini kaçırıyor ve prensesin yanakları kızarıyordu ama ona duyduğu aşkın azaldığı söylenemezdi." • Prenses için Riom, can sıkıntısına karşı çok güçlü bir ilaçtı.

-Stendhal, *Love*

Yorum. Fallaci genellikle durumu kontrol altında tutmak, utanca yol açacak bir şeyler söylemekten kaçınmak isteyen güçlü kadın ve erkek liderlerle röportajlar yapmıştı. Ne var ki Fallaci onların duygularına kapılmasını, içlerini dökmesini istediğinden bu durumu her seferinde aralarında çelişki yaratmıştı. Çekicilik ve övgüye dayalı klasik baştan çıkarma stratejisi, derhal olup bitenleri fark edecekleri için, bu insanlar üzerinde etkili olamazdı. Bunun yerine Fallaci haşinlik ile yumuşaklığı dönüşümlü olarak kullanıp onların duyguları üzerinde oynamıştı. En derin yarasına dokunacak haşin bir soru sorunca, karşısındaki kişi duygusallaşıp savunmaya çekiliyor ve içinde bir şeyler kıpırdandığından, bu eleştirilerini hakketmediğini Fallaci'yi kanıtlamaya kalkışıyordu. Bilinçsiz de olsa onu memnun etmeye, kendisinden hoşlanmasını sağlamaya çabalıyordu. Ardından Fallaci konuyu değiştirip dolaylı olarak karşısındakini övünce, onu kendi tarafına çekmeye başladığını hissedip içini boşaltıyordu. Hiç farkına varmadan duygularının üzerindeki denetimi gevşetiyordu.

Sosyal ortamlarda hepimiz maske takıp, savunma duvarlarımızı yükseltiriz. Ne de olsa insanın gerçek duygularını açıklaması utanç vericidir. Baştan çıkarıcının ilgi ve övgü yaklaşımı özellikle özgüvensizler için bu ortamda etkili olabilir ama sonuç almak aylar sürebileceği gibi bazen de ters tepebilir. Daha çabuk sonuca ulaşmak ve ulaşılmaz gibi görünenleri

çözebilmek için, çoğunlukla haşinlikle yumuşaklığı dönüşümlü olarak kullanmak daha yararlıdır. Haşin davranarak içsel gerginlikler yaratırsınız, kurbanlarınız size sinirlenebilir ama aynı zamanda kendilerini de sorguya çekerler. Hoşlanmamanıza yol açmak için ne yapmışlardır? Yumuşak davrandığınız zaman rahatlarlar ama her an sizi hoşnutsuzluğa sürüklemekten de kaygı duyarlar. Bu modeli kullanarak onları belirsizlik içinde bırakın - haşinliğinizden çekinsinler, sizi memnun etmek için çabalasınlar. Her iki yaklaşımınız da açıkça belli olmamalıdır - dolaylı imalar ve övgüler en iyisidir. Psikanalist rolü oynayın: onların bilinçaltındaki amaçlarına yönelik acımasız yorumlar yapın (yalnızca gerçekleri söylüyorsunuz) ve arkanıza yaslanıp dinleyin. Sessizliğiniz onları utanç verici açıklamalar yapmaya sürükleyecektir. Yargılarınızı ara sıra övgü sözcükleriyle güçlendirince tıpkı sadık köpekler gibi sizi memnun etmek için çabalayacaklardır.

Aşk değerli bir çiçektir ama insanın onu bir uçurumun kenarından koparacak kadar arzusu olması gerekir.

-Stendhal

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

Herkes az ya da çok kibardır. İnsanlara gerçekten ne düşündüğümüzü söylememeyi erken yaşta öğreniriz; yaptıkları şakalara güleriz, öykülerine, sorunlarına ilgileniyormuşuz gibi görünürüz. İnsanlarla geçinmenin tek yolu budur. Sonunda bu yaklaşım bir alışkanlık biçimini alır ve gerek olmadığı zamanlar bile kibar davranırız. İnsanları memnun etmeye, incitmemeye, çatışmalardan kaçınmaya çabalarız.

Ne var ki baştan çıkarma sürecinin başlangıcında kibarlık, kurbanlarınızı size çekmeye yarasa bile, daha sonraları etkisini yitirir. Fazla iyi davranmak kurbanlarınızı sizden uzaklaştırabilir. Erotik duygular gerginliğe dayalıdır. Gerginlik, kaygı, kuşku olmadıkça rahatlama, gerçek keyif

ve neşe ortaya çıkmayacaktır. Sizin göreviniz kurbanınızda gerginlik ve kaygı duygularını uyandırmak, onları ileri geri sürüklemek ve böylelikle bu sürece yoğunluk ve ağırlık kazandırmaktır. Bu nedenle, her şart altında yapay gibi görünen çatışmalardan kaçınarak kötü alışkanlığınızdan sıyrılın. Çoğunlukla iyi davranmanızın nedeni benliğinizdeki iyilikten değil özgüvensizlikten, memnun edememe korkusundan kaynaklanmaktadır. Bu korkunun ötesine geçince, örneğin acı verme, sihirli bir biçimde acıyı yok etme özgürlüğü gibi çeşitli seçeneklere sahip olduğunuzu göreceksiniz. Baştan çıkarma gücünüz on kat artacaktır.

İnsanları incittiğiniz zaman, varsaydığınızdan daha az kırıldıklarını göreceksiniz. Günümüz dünyasında deneyim yaşama açlığı çekeriz. Olumsuz bile olsa, duygulara erişmek isteriz. Kurbanlarınıza vereceğiniz acı, kendilerini daha canlı hissetmelerini, şikâyet etmelerini, kurban rolü oynamalarını sağlayacaktır. Sonuç olarak da acıyı zevke çevirince, sizi kolayca bağışlayacaklardır. Kıskançlık duygularını uyandırın, kendilerini güvensiz hissetmelerini sağlayın ve ardından onları rakiplerine tercih ederek egolarını yükseltince daha fazla zevk duyacaklardır. Kurbanlarınızı sarsmaktan değil can sıkıntısına sürüklemekten korkmanız gerektiğini unutmamalısınız. İnsanları incitmek kibar davranmaktan daha fazla size bağlar. Sonradan yok edebilmek için önceden gerginlik oluşturmanız gerekir. Eğer esin kaynağına gereksinim duyuyorsanız, kurbanınızın sizi en fazla sinirlendiren noktasını bulun ve bunu tedavi edici bir çatışma yaratmak için sıçrama tahtası olarak kullanın. Acımasızlığınız ne kadar gerçek olursa, o kadar etkili olacaktır.

1818 yılında Milano'da yaşamakta olan Fransız yazar Stendhal, Kontes Metilda Viscontini ile tanışmış ve ilk görüşte âşık olmuştu. Viscontini gururlu, zor bir kadındı ve aptalca bir söz söyleyerek ya da bir hareket yaparak onu gücendirmekten çekinen Stendhal'i ürkütüyordu. Sonunda artık dayanamayacak noktaya gelince, kadının elini tuttu ve aşkını itiraf etti. Dehşete düşen kontes derhal gitmesini ve bir daha gelmemesini söyledi.

Stendhal, kontesi mektup yağmuruna tutup kendisini bağışlamasını istedi. Sonunda kadın razı oldu ama onunla görüşmek için bir şart ileri sürdü: ancak iki haftada bir kez, yalnızca bir saat, başkalarının yanında onu kabul edecekti. Başka seçeneği olmayan Stendhal kabul etti. Artık bu kısacık ziyaretler için yaşıyor ve bir yandan da kontesin fikrini değiştirip sonsuza dek yanından uzaklaştırması korkusundan kurtulamıyordu. Bu durum iki yıl boyunca sürdü ve kontes ona hiçbir yakınlık belirtisi göstermedi. Stendhal, kadının niçin böyle anlaşma yaptığını bir türlü anlayamadı - belki onunla oyun oynamak ya da belirli bir mesafede tutmak istiyordu. Tek bildiği şey kapıldığı aşkın gitgide şiddetlendiği, dayanılmaz bir hal aldığıydı. Sonunda Milano'dan ayrılmak zorunda kaldı.

Bu üzücü ilişkiyi atlatabilmek için, korkunun arzu üzerindeki etkisini anlattığı *On Love* adlı kitabını yazdı. Eğer sevdiğiniz kişiden korkarsanız, asla ona fazla yaklaşamaz, samimi olamazsınız. Böylelikle sevilen kişi bir gizem unsuruna sahip olur ve sizin aşkınızın şiddetlenmesine yol açar. İkinci nokta ise korkunun güç verici etkisidir. Sizi duygularla titretir, farkındalığınızı arttırır ve son derece erotiktir. Stendhal'e göre, sevdiğiniz kişi sizi uçurumun kenarına ne kadar yaklaştırırsa, sizi kolayca terk edebileceği duygusunu ne kadar fazla verirse, başınız o kadar fazla döner, kendinizi o kadar fazla kaybolmuş hissedersiniz. Aşka düşmek, bir bakıma sözlük anlamında da düşmektir; kontrolü yitirmek, korku ve heyecanın karışımına kapılmaktır.

Bu görüşü tam tersine uygulayın: kurbanlarınızın yanınızda fazla rahat etmesine izin vermeyin. Korku ve kaygıya kapılmaları gereklidir. Hiç beklemedikleri bir anda soğuk ya da öfkeli davranın. Gerekirse mantıksız davranışlar sergileyin. Elinizde her zaman bir koz vardır: ayrılık. Sizi sonsuza dek yitirdiklerini hissetmelerine, size çekici gelme gücünü kaybettikleri korkusuna kapılmalarına izin verin. Bırakın bir süre bu duygularla yaşasınlar ve sonra onları uçurumun kenarından geri çekin. Barışma çok duygu yüklü olacaktır.

Baştan Çıkarma Sanatı

MÖ 33 yılında, Marcus Antonius uzun zamandır sevgilisi olan Cleopatra'nın kendisini zehirleyip, rakibi Octavius'u baştan çıkarmaya karar verdiğini öğrendi. Cleopatra daha önce de birilerini zehirlemişti, daha doğrusu bu sanatın uzmanıydı. Antonius paranoyaya kapıldı ve bir gün onunla yüzleşti. Cleopatra masum olduğunu iddia etmedi. Evet, kolayca Antonius'u zehirleyebilirdi ve buna karşılık alabileceği hiçbir önlem yoktu. Yalnızca Cleopatra'nın aşkı onu koruyabilirdi. Örnek vermek için birkaç çiçek koparıp Antonius'un şarap kadehine attı. Antonius bir an durakladı ve kadehini dudaklarına götürdü; Cleopatra kolunu tutup onu durdurdu. Şarabı içmesi için bir tutuklunun getirilmesini emretti ve şarabı içen adam derhal düşüp öldü. Kendini Cleopatra'nın ayaklarına atan Antonius onu eskisinden daha fazla sevdiğini itiraf etti. Bunu korkaklığından söylememişti; ondan daha cesur bir adam dünyada yoktu. Ama eğer Cleopatra onu zehirlemeyi düşünüyorsa, Antonius da çekip Roma'ya gidebilirdi. Erkeğin çizgiyi aşmasına neden olan unsur, Cleopatra'nın gerek onun duyguları gerekse ölüm ve yaşam üzerindeki kontrolüydü. Artık kadının kölesiydi. Cleopatra'nın güç gösterisi yalnızca etkili değil aynı zamanda erotikti.

Tıpkı Antonius gibi çoğumuzun farkında olmadığımız mazoşist özlemleri vardır. Çok derinlere gömülmüş olan bu duyguların yüzeye çıkması için, birinin bize acı vermesi gerekir. Her biri farklı acılardan hoşlandığından, gizli mazoşistleri saptamayı öğrenmeniz gerekir. Örneğin hiçbir iyi şeye layık olmadığını düşünen, başarıyla başa çıkamadığı için sürekli kendisini sabote edenler vardır. Onlara iyi davranın, hayran olduğunuzu itiraf edin ve sizin hayal ettiğiniz gibi biri olmadıklarını düşünerek kendilerini husursuz hissedeceklerdir. Kendini-sabote eden mazoşistler birazcık cezayla yetinirler: onları azarlayın, yetersizliklerini fark etmelerini sağlayın. Böyle bir eleştiriyi hakkettiklerine inandıkları için rahatlama duygusuna kapılacaklardır. Ayrıca onları çok hoşlandıkları suçluluk duygusuna yönlendirmek de çok kolaydır.

Bazıları ise modern yaşamın sorumluluk ve görevlerini ağır bir yük gibi gördüklerinden bunlardan kurtulma özlemi duyarlar. Bu tipler genellikle tapacakları bir dava, bir din, bir guru arıyorlardır. Size tapmalarını sağlayın. Bir de aziz rolü oynamak isteyenler vardır. Kendilerini haklı ama haksızlık edilmiş gibi görerek şikâyet etmekten zevk almaları onları tanımanızı sağlar. Görünüşe aldanmamanız gerektiğini unutmayın. Çoğu zaman Kissingerlar, Don Mateolar gibi çok güçlü görünen insanlar gizliden gizlice cezalandırılmak istiyor olabilirler. Her şart altında acının ardından zevk vererek çok uzun süre bir bağımlılık yaratabilirsiniz.

Simge. *Uçurum. Uçurumun kenarına gelince insanlar hem baş dönmesine hem korkuya kapılırlar. Bir an için başaşağıya düştüklerini hayal ederler. Aynı zamanda benliklerinin bir kısmı kışkırtılmış olur. Kurbanlarınızı uçurumun kenarına olabildiğince yaklaştırın ve geri çekin. Korku olmazsa heyecan da olmaz.*

Tersine Çevirmek

Kısa bir süre önce derin bir acı ya da kayıp yaşamış olanlar, onlara biraz daha acı vermeye kalkıştığınız anda kaçıp gideceklerdir. Yaşamlarında zaten yeterince acı vardır. Bu tipleri keyif duygusuyla çevrelemek büyünüze kapılmalarını sağlayacaktır. Acı verme tekniği yaşamları kolay olan, güçe sahip olan ve sorunları çok az olanlar üzerinde etkilidir. Rahat bir yaşam sürenler her şeye kolayca ulaşmanın yarattığı suçluluk duygusuna kapılmış olabilirler. Bilinçli olarak farkında değildirler ama ayaklarının yere basması için biraz cezalandırmaları gerektiğini düşünmektedirler.

Ayrıca acı yoluyla zevk verme taktiğini çok erken kullanmamaya özen gösterin. Byron, Jiang Qing (Madame Mao), Picasso gibi tarihin en ünlü baştan çıkarıcılarının beyinsel işkence yapma konusunda sadist yön-

leri vardı. Onların kurbanları başlarına gelecekleri önceden tahmin edebilselerdi, derhal dağlara kaçarlardı. Aslında bu baştan çıkarıcıların çoğu sevgi dolu gözükerek kurbanlarını ağlarına çekmişti. Byron bile bir kadınla ilk tanıştığında melek gibi davranırdı; böylece kadın onun şeytanı çağrıştıran ününden kuşku duyar ve onu anlayan tek kişi olduğuna inanacak kadar büyüsüne kapılırdı. Byron'ın acımasızlığı ortaya çıktığında ise çok geç olurdu. Kurbanın duyguları harekete geçtiği için, Byron'ın haşinliği ancak şiddetlenmelerine yol açardı.

Başlangıçta kuzu maskenizi takıp zevk ve ilgi yemini kullanın. Önce onları içine işleyin, ardından alıp götürün.

Dördüncü Aşama

Öldürücü Darbe Hazırlığı

Önce onların beyni üzerinde çalıştınız - beyinsel baştan çıkarma. Sonra akıllarını karıştırıp duygularını uyandırdınız - duygusal baştan çıkarma. Şimdi sıra göğüs göğüse çarpışmaya geldi - fiziksel baştan çıkarma. Bu noktada kurbanlarınız zayıf düşmüş ve arzuya kapılmıştır: biraz soğukluk ya da ilgisizlik göstererek panik yaratacak ve sabırsız ve erotik enerji yüklü olarak peşinizden gelmelerini sağlayacaksınız (Bölüm 21: Onlara düşecekleri bir yer verin - avcı av oluyor). Kaynama noktasına getirmek için beyinlerini uyutmak ve duygularını ısıtmak zorundasınız. İçlerine işleyip cinsel arzuyu bedenlerine zehir gibi yayacak belirli, yoğun işaretler göndererek şehvete yönlendirmek en iyisidir (Bölüm 22: Fiziksel yemler kullanın). Son darbeyi indirip öldürme zamanı, kurbanınızın arzudan kıvrandığı ama zirve noktasına ulaşmayı bilinçsizce beklediği dakikadır (Bölüm 23: Cesur adım atma sanatında uzmanlaşın).

Baştan çıkarma süreci sona erince, hoşnutsuzluğun baş gösterip tüm çabalarınızı mahvetme tehlikesi vardır (Bölüm 24: İkincil tepkilerden sakının). Eğer bir ilişki kurmak istiyorsanız, gerginlik yaratıp gevşeterek, sürekli olarak kurbanınızı baştan çıkarmanız gerekir. Eğer kurbanınızdan vazgeçeceksenız, bunu gecikmeksizin ve açıkça yapmanız gerekir. Böylelikle bir sonraki kurbanınıza yönelmek için fiziksel ve psikolojik açıdan serbest kalabileceksiniz. Ardından aynı oyun tekrar başlayacaktır.

21

Onlara Düşecekleri Bir Yer Verin - Avcı Av Oluyor

Kurbanlarınız sizi saldırgan kişi olarak görmeye alıştıkları takdirde fazla enerji harcamayacaklar ve gerginlik azalacaktır. Onları sarsmak, oyunu tersine çevirmek zorundasınız. Büyünüze kapıldıkları zaman, geriye çekilin ve size gelmelerini bekleyin. Biraz soğuk davranmakla, beklenmedik bir biçimde ortadan kaybolmakla, canınızın sıkıldığını ima etmekle başlayın. Başka birine ilgi duyuyormuş gibi görünerek işleri biraz daha karıştırın. Bunların hiçbirini açıkça yapmayın; yalnızca hissetmelerine izin verin ki gerisini hayal güçleri halletsin ve istediğiniz kuşkular ortaya çıksın. Kısa süre sonra size sahip olmak isteyecekler ve çekinceleri uçup gidecektir. Amacınız kendi iradeleriyle kucağınıza düşmelerini sağlamaktır. Baştan çıkaranın baştan çıkarıldığı yanılsamasını yaratın.

Baştan Çıkarıcı Cazibe

1840'larda Fransız sanat dünyasının ilgi odağı Apolloine Sabatier adlı genç bir kadındı. Öylesine doğal bir güzelliği vardı ki, heykeltraşlar ve ressamlar onu yapıtlarında ölümsüzleştirmek için birbiriyle yarışıyordu. Ayrıca sevimli, kolay sohbet edilebilir, baştan çıkaracak derecede kendine yeterli olduğundan, erkekler çevresinden ayrılmıyordu. Paris'teki evi kısa süredc sanatçıların toplanma mekânı haline gelmiş ve evlenmediği halde Madame Sabatier adıyla tanınan genç kadın ülkenin en önemli edebiyat toplantılarının ev sahibesi olmuştu. Gustave Flaubert, Alexandre Dumas "baba" ve Théophile Gautier gibi yazarlar sürekli konukları arasındaydı.

1852 yılında otuz yaşına yaklaşan Madame Sabatier imzasız bir mektup aldı. Mektubun yazarı onu derin bir aşkla sevdiğini itiraf ediyordu. Duygularıyla alay edeceğinden korkarak isimini açıklamıyor ama hayranı olduğunu bilmesini istiyordu. Birbiri ardına erkekler ona âşık olduğundan Sabatier böyle ilgi gösterilerine alışkındı ama bu mektup farklı gibiydi: bu erkek onda yarı-dinsel bir heyecan uyandırmıştı. Değiştirilmiş bir el yazısıyla yazılan mektupta "Çok Fazla Neşeli Olan Kişiye " adlı bir şiir vardı ve güzelliğine övgülerle başlayan dizeler aşağıdaki gibi son buluyordu:

Ve bir gece ben gizlice gelmek isterim,
Karanlık, zevk saatlerini çalınca,
Korkak bir hırsız gibi, hazineye doğru

Tombul ve zarif kişiliğinize doğru...
Nasıl bir baş döndürüce zevk!
Şu güzel dudaklara - her geçen gün
Daha çok hoşlandığım -
Kinimin zehirini akıtmak.

İhmaller, inkârlar, dönüşler, aldatmalar, sapmalar ve alçaltmaların tümü gerçek baştan çıkarmanın sırrı olup, ikinci aşamasını kışkırtmaya yöneliktir. Bayağı bir baştan çıkarmanın ardından ısrar gelir ama gerçek baştan çıkarmanın ardından yok olma gelir... Tıpkı eskrim gibidir, darbeyi indirir gibi görünmek için kişinin geniş yere gereksinimi vardır. Bu dönem boyunca baştan çıkarıcı (Johannes) kadına yaklaşmak yerine, çeşitli oyunlarla aralarındaki mesafeyi korur: doğrudan doğruya onunla değil, ıvır zıvır ya da aptalca konularda halasıyla konuşur; ironiyle ya da yapay ukalalıkla her şeyi etkisiz bırakır; onun kadınsı ya da erotik hareketlerine karşılık vermez ve hatta onu kandırmak için ona gülünç bir hayran bile bulur. Sonunda kadın ilk adımı atıp nişanı bozar ve böylece baştan çıkarma sürecini tamamlayıp tümüyle kendini teslim etmek için en ideal ortamı yaratmış olur.

-Jean Baudrillard, ***Seduction***

Erkeğin hayranlığının yanında garip, acımasızlıkla karışmış bir şehvet de vardı. Şiir Sabatier'yi hem meraklandırmış hem de huzursuz etmişti - kimin yazdığı hakkında hiçbir fikri yoktu.

Birkaç hafta sonra bir mektup daha geldi. Birincisi gibi yazar yine Sabatier'yi fiziksellikle ruhsallığı birbirine katıp kültvari bir tapınmayla sarmalıyordu. Bu kez şiirin adı "Hepsi Birinde" idi:

Tek bir güzellik en üstünü değildir,
Çünkü o, kutsal bir çiçektir...
Ah mistik metamorfoz!

Duyularım akan tek bir duyu oldu -
Konuştuğunda sesi parfüm gibi,
Nefesi alçak, uçucu müzik gibi!

Söylenti her tarafa yayıldı ve hatta akşam yemeğine oturmuş olan kraliçeye (Guinevere) bile bildirildi. Lancelot'un ölümü hakkındaki yalan dedikoduyu duyunca neredeyse kendini öldürüyordu. Önce doğru olduğunu düşündü ve öylesine altüst oldu ki, neredeyse konuşamadı... derhal masadan kalktı ve kimsenin görüp duymayacağı bir yerde üzüntüsünü dışa vurdu. Kendini öldürme fikrine öylesine bağlanmıştı ki, sık sık elleriyle boğazını sıktı. Ardından pişmanlığa kapılıp Tanrı'dan bağışlanmasını diledi: her zaman kendisinin olacağını bildiği kişiye karşı günah işlediğini biliyordu... Ona karşı tüm acımasız davranışlarını teker teker aklından geçirdi: "Çok üzgünüm! Sevgilim karşıma geldiğinde onu selamlamadığım, söylediklerini dinlemediğim zaman neler düşünüyordum acaba? Onunla konuşmayı hatta yüzüne bakmayı reddederken ne kadar büyük bir aptallık yaptım! Aptallık mı? Hayır, Tanrım bana yardım et, acımasız bir yalancı gibi davrandım!.. İnanıyorum ki, ona öldürücü darbeyi vuran yalnızca bendim. Mutlulukla yanıma gelip onu neşeyle karşılamamı beklerken, ona yüz vermemek, hatta yüzüne bile bakmamak öldürücü darbe değil miydi? Onunla konuşmayı reddettiğim anda onun yaşamını ve yüreğini kestiğime inanıyorum. Onu öldüren kiralık katiller değil, bu iki darbe oldu.

• "Tanrım! Bu cinayet, bu günah için beni bağışlayacak mısın? Asla! Önce tüm nehirlerin ve denizlerin kuruması gerekir! Ölmeden önce onu son kez kollarımda tutabilmek beni ne kadar rahatlatırdı. Nasıl mı? Evet, neredeyse çırılçıplak olurdum yanında, ondan tümüyle zevk alabilmek için..." • Kral Bademagu'nun şatosuna altı, yedi fersah kadar yaklaştıklarında, Lancelot hakkındaki güzel haber krala ulaştı; Lancelot yaşıyordu, sağlıklıydı ve dönüyordu. Kral haberi kraliçeye verirken çok kibar davrandı. "İyi efendim," dedi kraliçe. "Bunu siz söylediğiniz için inanıyorum. Ama eğer ölmüş olsaydı, emin olun ben bir daha mutlu

olamazdım." ... • ...Artık Lancelot tüm arzularına kavuşmuştu: kraliçe onun dostluğunu ve sevgisini kendi isteğiyle arıyordu, birbirlerini sevgiyle kucaklıyorlardı. Kraliçenin öpücükleri, okşamaları, aşk oyunları ona çok yumuşak ve güzel geliyordu. Her ikisi de şimdiye dek duyulmamış, görülmemiş bir sevinç içindeydi. Ama asla yazılmaması gerektiği için bunu sonsuza dek bir sır olarak saklayacağım: en harika, en üstün zevk, asla belirtilmeyen ama yalnızca ima edilendir.

-Chrétien de Troyes, ***Arthurian Romances***

Şairin Sabatier'nin varlığından etkilendiği, sürekli olarak onu düşündüğü açıkça belliydi ve şimdi o da şiirlerin etkisinde kalmıştı, gece gündüz kim olabileceğini düşünüyordu. Ardından gelen mektuplar büyüyü derinleştirmekten başka bir işe yaramadı. Şairin güzelliğinin ötesinde bir şeylerden etkilendiğini duymak çok hoştu ama aynı zamanda fiziksel çekiciliğine bağışıklığı olmadığını anlamak da gururunu okşayıcıydı.

Bir gün şairin kimliği hakkında Madame Sabatier'nin aklına bir fikir geldi: yıllardır salonuna sık sık gelen Charles Baudelaire adlı genç bir şair vardı. Utangaç bir insandı, hatta onunla pek konuştuğu bile söylenemezdi ama Sabatier bazı şiirlerini okumuştu. Gerçi mektuplardaki şiirler daha düzgündü ama yine de aralarında benzerlik vardı. Baudelaire'in hep bir köşede sessizce oturduğunu ve şimdi düşününce garip, sinirli bir gülüşle kendisine baktığını anımsıyordu. Âşık bir gencin bakışıydı bu. Tekrar ziyaretine gelince daha yakından inceledi ve mektupları yazan kişi olduğuna karar verdi ama onunla yüzleşmek istemediği için bu önsezisini onaylatamadı. Şair belki utangaçtı ama yine de bir erkek olduğundan bir gün ona yaklaşacaktı. Sabatier yaklaşacağından emindi. Birdenbire mektupların arkası kesiliverdi. En sonuncusu daha öncekilere oranla daha fazla hayranlık yansıttığından, Madame Sabatier nedenini anlayamadı.

Aradan geçen yıllar boyunca sık sık imzasız mektupların sahibini aklından geçirdi ama başka mektup gelmedi. 1857 yılında Baudelaire *Kötülük Çiçekleri* adını verdiği bir şiir kitabı yayınladı. Madame Sabatier dize-

lerin birçoğunu tanıdı. Artık herkesin görmesi için açığa çıkarılmıştı. Kısa bir süre sonra şair ona bir armağan gönderdi: özel olarak ciltlenmiş kitabın yanında bu kez imzasını taşıyan bir mektup vardı. Mektupları gönderenin kendisi olduğunu açıklıyor ve geçmişte böylesine gizemli davrandığı için bağışlamasını istiyordu. Ayrıca duyguları hiç değişmemişti. "Sizi unutabileceğimi hiç düşünmediniz değil mi?... Benim için siz, bir düşte yarattığım bir imgenin ötesindesiniz, siz benim batıl inancımsınız... sürekli yanımdasınız, benim sırrımsınız! Elveda sevgili Madame, ellerinizi derin bir sadakatle öpüyorum."

Madame Sabatier'nin üzerinde bu mektubun etkisi diğerlerinden daha fazla oldu. Belki yazarın çocukça samimiyeti, belki bu kez ismini açıklamış olması belki de kendisine âşık olmasına karşın belirli bir noktada istemlerini dile getiren diğer erkeklerden farklı olarak hiçbir şey istememesi bunu sağlamıştı. Nedeni her neyse Sabatier onu görmek için dayanılmaz bir arzu duyuyordu. Ertesi gün onu yalnız olarak evine davet etti. Kararlaştırılan saatte Baudelaire geldi. Kaygılı bir tavırla oturdu, kocaman gözleriyle ona baktı, fazla bir şey söylemedi, konuştuğu zaman ise son derece resmi ve kibardı. İlgilenmiyormuş gibi görünüyordu. Şair gidince Madame Sabatier garip bir paniğe kapıldı ve ertesi gün ona bir mektup yazdı: "Bugün daha sakinim ve salı akşamı yaptığımız görüşmenin izleminini daha açık hissedebiliyorum. Abarttığımı düşünmeniz tehlikesi olmadan dünyanın en mutlu kadını olduğumu, sizi çok sevdiğimden emin olduğumu ve sizi her zamankinden daha güzel, daha hayranlık duyulacak biri olarak gördüğümü söyleyebilirim sevgili dostum!"

Şimdiye dek peşinden koşulan hep kendisi olduğundan, Madame Sabatier hiç böyle bir mektup yazmamıştı. Şimdi her zamanki kendine hakimiyetini yitirmiş gibiydi. Ve işler kötüye gitti: Baudelaire hemen yanıt vermedi. Tekrar karşılaştıklarında daha soğuk davrandı. Sabatier onun yaşamında başka bir kadın olduğundan, eski metresi Jeanne Duval'in birdenbire ortaya çıkıp onu kendisinden uzaklaştırdığını düşündü. Bir gece biraz saldırganlaştı, onu kucaklayıp öpmeye kalkıştı ama Baude-

laire karşılık vermedi ve bir bahane bulup aceleyle gitti. Birdenbire niçin ulaşılmaz olmuştu? Sabatier onu mektup yağmuruna tuttu, yanına gelmesi için yalvardı. Geceleri bir türlü uyuyamayıp, gelmesini bekledi. Hiç böyle bir umarsızlığa kapılmamıştı. Her nasılsa onu baştan çıkarmak, tek başına sahip olmak zorundaydı. Her şeyi denedi; mektup yazdı, koketçe davrandı, vaatlerde bulundu ve sonunda Baudelaire artık ona âşık olmadığını bildiren bir mektup gönderdi ve her şey sona erdi.

Yorum. Baudelaire bir beyinsel baştan çıkarıcıydı. Madame Sabatier'yi sözleriyle etkilemek, düşüncelerine hükmetmek, kendisine âşık etmek istiyordu. Utangaç, beceriksiz ve pek de yakışıklı olmadığından fiziksel açıdan onun diğer hayranlarıyla rekabet edemeyeceğini biliyordu. Tek gücü olan şiiri kullandı. İmzasız mektuplarla onun beynine girmek, şaire sapkın bir heyecan verdi. Sonunda Sabatier'nin yazarın kim olduğunu algılayacağını biliyordu -çünkü kimse onun gibi yazamazdı- ama bunu kendiliğinden anlamasını istiyordu. Başka birine ilgi duyunca ona yazmaz olmuştu ama hâlâ kendisini düşündüğünden, belki de gelmesini beklediğinden emindi. Sonunda kitabı yayınlanınca, tekrar yazmaya karar verdi. Bu kez mektubu imzalayarak ona vermiş olduğu zehri canlandıracaktı. Baş başa kaldıklarında kadının kendisinden bir şeyler beklediğini fark etti ama Baudelaire o tip bir baştan çıkarıcı değildi. Ayrıca kendine hakim olmak, bunca insanın arzuladığı bir kadın üzerindeki gücünü hissetmek ona zevk veriyordu. Sabatier fiziksel saldırıya geçtiğinde, Baudelaire için baştan çıkarma süreci bitmişti. Onu kendisine âşık etmek yeterli olmuştu.

Bazen öylesine entelektüel davranıyordu ki, kadın olarak yok edildiğimi hissediyordum; bazen de öylesine vahşi, tutkulu ve arzuluydu ki, karşısında titremeye başlıyordum. Ara sıra ona bir yabancı gibiydim; ara sıra da tümüyle teslim oluyordu. Ardından kollarımı boynuna dolayınca, her şey değişiyor ve bir buluta sarılıyordum.

-Søren Kierkegaard'ın *The Seducer's Diary* adlı kitabında Cordelia, Johannes'i anlatıyor

---

Baudelaire'in Madame Sabatier üzerindeki itip-çekme oyununun yıkıcı etkisi bizlere baştan çıkarma konusunda önemli bir ders verir. Birincisi, her zaman için kurbanlarınızla aranıza mesafe koymak en iyisidir. Bilinmeyen bir kişi olmak kadar aşırı uca gitmek zorunda değilsiniz ama pek sık görünmemelisiniz ya da zorlayıcı olarak algılanmamalısınız. Eğer sürekli olarak onların karşısına saldıran kişi olarak çıkarsanız, pasif kalmaya alışacaklarından dolayı baştan çıkarma sürecinin gerginliği düşecektir. Onların hayal dünyalarını beslemek, sizi düşünmelerini sağlamak için mektup yazmalısınız. Sizi çözümlemelerini önlemek için biraz gizem yaratmalısınız. Baudelaire'in mektupları fiziksel ve ruhsal unsurları birleştiriyordu, belirsizdi ve çeşitli yorumlara açık olduğundan Sabatier'yi kışkırtıyordu.

Madame Sabatier'nin o gün evinde Baudelaire'den beklediği gibi, kurbanlarınız ilgi ve arzuyla kıvama gelip sizden bir hareket bekledikleri anda, bir adım geri atın. Beklenmedik bir anda onlardan uzaklaştınız, dostça davranıyorsunuz ama yalnızca o kadar ve kesinlikle cinsellik içermiyor. Bu durumun sindirilmesi için bir, iki gün bekleyin. Geri çekilmeniz kaygı uyandıracaktır ve kaygıdan kurtulmanın tek yolu sizin peşinizde koşmak ve size sahip olmaktır. Bu anda geri çekilirseniz, kurbanlarınız onları size yaklaştıran çekim gücünü bile fark etmeden olgun meyveler gibi kollarınıza düşeceklerdir. Bu oyuna ne kadar fazla katılırlarsa, iradeleri o kadar harekete geçecek ve erotik etkisi o kadar yüksek olacaktır. Kendi baştan çıkarıcı güçlerini sizin üzerinizde kullanmaları için onlara meydan okudunuz ve karşılık verdikleri anda oyunun yönü değişmiş olacağından sizi umarsız bir enerji ile kovalayacaklardır.

> *Ben geriye çekiliyorum ve benim peşimde koşarken ona galip gelmesini böylelikle öğretiyorum. Sürekli olarak gerileyip, bu hareketimle erotik sevginin tüm gücünü, fırtınalı düşüncelerini, tutkusunu, özlemini, umudunu ve sabırsız bekleyişini kullanarak beni tanımasını öğretiyorum.*
>
> -Søren Kierkegaard

Eğer bir zamanlar sevilmiş olduğumuzun anılarına, özellikle bilinçaltındaki belleğimizde sahip olamazsak, bizim sevebilmemiz olanaksızdır. Ayrıca eğer sevildiğimizden hep emin olduysak, herhangi bir döneminde kuşkuya kapılmadıysak, yine sevmemiz olanaksızdır. Başka bir deyişle, sevilmeden ve sevildiğinden emin olmama durumu geçirmeden, sevmek olanaksızdır- sevilmek gereksinimi temel bir gereksinim değildir. Çocukluğun geç dönemlerinde kazanılan bir gereksinimdir. Deneyimler ya da aynı deneyimin tekrarlanmasıyla öğrenildiğini söylemek daha iyi olacaktır. Bana göre bu deneyimler olumsuzdur. Çocuk sevilmediğini ya da annesinin sevgisinin koşulsuz olmadığını fark eder. Bebek, annesinin bazen kendisinden memnun olmadığını, istediği gibi davranmadığı takdirde sevgisini geri çekebileceğini, öfkelenebileceğini öğrenir. Bence bu deneyimler küçük çocuklarda kaygı duyguları uyandırır. Anne sevgisinden yoksun olma olasılığı çocuğa öylesine güçlü bir darbe gibi iner ki, ancak bir depremle başa çıkabildiği kadar başa çıkılabilir...

• Annesinin hoşnutsuzluğu ya da sevgisini geri çekmesi deneyimini yaşayan çocuk önce korkuya kapılarak tepki gösterir. Yitirdiğini varsaydıklarını yeniden kazanabilmek için düşmanca ya da saldırganca davranır... Çocuk çabalarının sonuçsuz kaldığını fark edince, başarısızlığına uğradığını algılar ve karakteri değişir. Ve çok garip, bilinçli düşünme fonksiyonumuza çok yabancı ama çocukça davranışlara çok yakın bir şey ortaya çıkar. Nesneye doğrudan el atıp saldırarak sahip olmak yerine çocuk, eskisi gibi nesneyle kendini özdeşleştirir. Geçmişteki mutlu zamanlarda annesinin kendisine yapmış olduklarını yapmaya başlar. Aşkın biçimini genel olarak şekillendirdiğinden, bu süreç çok aydınlatıcıdır. Küçük oğlan davranışlarıyla annesinin kendisine nasıl muamele etmesini istediğini belirtir. Daha önceleri kendisine sevgi vermiş olan annesine sevgi ve şefkat göstererek bunu istediğini açıklar. Bu davranış, anne rolünü üstlenirken kapıldığı umarsızlığı ve yitirme duygusunu alt etme çabasıdır. Senin bana işte böyle müşfik ve sevgi dolu

davranmanı istiyorum dercesine, kendi davranışlarında bu isteği sergiler. Elbette bu yaklaşım ince düşünmenin ya da mantıklı planlamanın bir sonucu değil, özdeşleşmeden kaynaklanan duygusal bir süreçtir. İsteklerinin karşılanması için bilinçsizce anneyi baştan çıkarma amacıyla rollerin doğal olarak değişimidir. Nasıl sevilmek istediğini kendi hareketleriyle gösterir. Annesinin yapmasını istediklerini rolleri değişerek gösterdiğinde örneklemenin ilkel bir sunum yöntemini kullanmaktadır. Bu sunum kapsamında annesinden ya da başkalarından aldığı sevginin, şefkatin, ilginin anıları bulunmaktadır.

-Theodor Reik, *Of Love and Lust*

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

İnsanlar doğuştan inatçı, söz dinlemez yaratıklar oldukları, başkalarının amaçlarından kuşkulandıkları için, herhangi bir baştan çıkarma sürecinde kurbanlarımızın bazı açılardan size direnmeleri son derece doğaldır. Öyleyse baştan çıkarma olguları hiç de kolay ve engelsiz değildir. Ama kurbanlarımız bir kez kuşkularının bir kısmını yenip, büyünüze kapılmaya başlayınca, kendilerini gevşetecek noktaya ulaşmış olacaklardır. Sizin kendilerini yönlendirdiğinizi belki fark edecekler ama bundan keyif alacaklardır. Hiç kimse karmaşık ve zor şeylerden hoşlanmadığından, kurbanınız sonucun çabucak ortaya çıkmasını isteyecektir. Ne var ki bu noktada siz geriye çekilmek için kendinizi eğitmek zorundasınız. Bekledikleri doruğu çok erken sunarsanız, baştan çıkarma sürecini hızla sonlandırırsanız, gerginliği arttırıp ilişkiyi alevlendirmek fırsatını kaçırmış olursunuz. Ne de olsa, elinizde oyuncak olacak pasif, küçük bir kurban istemiyorsunuz; baştan çıkardığınız kişinin sürece aktif olarak katılmasını, iradesini tüm gücüyle kullanmasını istiyorsunuz. Sizin peşinizden koşmalarını ve bu arada kendilerini ördüğünüz ağa kaptırmalarını istiyorsunuz. Bunu başarmanın tek yolu, bir adım gerileyip onları kaygıya sürüklemektir.

Daha önce de stratejinize uygun olarak gerilemiştiniz (Bkz. Bölüm 12) ama bu kez farklıdır. Kurbanınız size teslim olmaktadır ve geri çekilmeniz panik duygusu uyandıracaktır: ilginizi yitiriyorsunuz, acaba hata ben de mi, belki ben kötü bir şey yaptım. Özgür iradenizle onları reddettiğinizi düşünmek yerine kurbanlarınız böyle bir yorum yapmayı seçecektir. Eğer sorunun nedeni onlardan kaynaklanıyorsa, davranışlarını değiştirerek sizi tekrar kazanma olasılıkları var demektir. Eğer yalnızca onları reddediyorsanız, bu durumu denetleyemezler. İnsanlar umutlarını yitirmek istemezler. Şimdi sonuca ulaşacaklarını varsayarak saldırganlaşıp kendiliklerinden size geleceklerdir ve böylece erotik ateşi yükselteceklerdir. Bir insanın iradesinin doğrudan doğruya libidosuna, erotik arzusuna bağlı olduğunu anlamanız gerekir. Kurbanlarınız pasif bir biçimde sizi beklerken, erotik düzeyleri düşüktür. Ama sürece katılıp, kovalayan konumuna gelince, gerginlik ve kaygı artacağından, ısı yükselecektir. Öyleyse elinizden geldiğince yükseltin.

Geri çekilmenizi belirsizce gerçekleştirin ve huzursuzluk duymalarını sağlayın. Soğukluğunuz ya da araya koyduğunuz mesafe yalnız kaldıkları zaman, beyinlerine sızan zehirli bir kuşku biçiminde kurbanlarınızı irkiltmelidir. Paranoyalarını kendileri yaratmalıdırlar. Belli belirsiz geri çekilince, size sahip olmak isteyeceklerdir ve kimse onları itmeden kollarınıza düşmek üzere kendi istekleriyle ilerleyeceklerdir. Bu strateji Bölüm 20'de açıklanan derin yaralar açıp acı ve zevk verdiğiniz stratejiden farklıdır. O noktada amaç kurbanlarınızı zayıf düşürüp bağımlı olmalarını sağlamak, bu noktada ise aktif ve saldırgan biçime getirmektir. Her ikisi birlikte uygulanamayacağından, ne yapmak istediğinize ve kurbanınızın eğilimlerine bağlı olarak birini seçmelisiniz.

Søren Kierkegaard'ın *The Seducer's Diary* adlı yapıtında Johannes'in hedefi güzel Cordelia'yı baştan çıkarmaktır. Genç kızın karşısında bir entelektüel gibi davranmakla işe başlayıp merakını uyandırır. Ardından ona romantik ve baştan çıkarıcı mektuplar yollar. Artık Cordelia'nın ilgisi aş-

ka dönüşmüştür. Johannes kendini geride tuttuğu halde, genç kızın gizli derinliklerini sezer ve kendisine âşık olduğundan emin olur. Bir gün sohbet ederlerken, garip bir duyguya kapılır: Johannes'de bir tarafsızlık vardır. Kendisinden çok fikirleriyle ilgili gibidir. Birkaç gün boyunca bu kuşku güçlenir - mektuplar daha az romantiktir, bir şeyler eksiktir. Kaygıya kapılan Cordelia ağır ağır saldırganlaşır ve kovalanan olmaktan çıkıp kovalayan olmaya başlar. Baştan çıkarma süreci artık en azından Johannes için daha heyecan verici olmuştur.

Johannes'in geri çekilmesi açıkça belli olmayan bir adımdır; Cordelia'ya yalnızca bir gün öncesine oranla daha az romantik olduğu izlenimini verir. Yine entelektüel biri gibi davranınca genç kız doğal çekiciliğinin ve güzelliğinin onu artık etkilemediği kaygısına kapılır. Daha fazla demeli, cinsel açıdan onu kışkırtmalı, üzerinde etkisi olduğunu kendine kanıtlamalıdır. Johannes'in ilgisini biraz azaltması Cordelia'yı erotik arzularla dolup taşırmıştır.

Her iki cinsin, kendilerine doğuştan gelme baştan çıkarıcı yemleri vardır. Birine ilgi gösterdiğiniz halde cinsel işaretler vermiyorsanız, rahatsız edici bir durum yarattığınız için karşınızdaki kişi sizi baştan çıkarmanın yollarını arayacaktır. Bu etkiyi yaratmak için önce mektuplar ya da örtülü imalarla kurbanlarınızın ilgisini çekin. Ama onların yanında olunca, cinsellik içermeyen bir tarafsızlık sergileyin. Dostça davranın ama dostluğun sınırını aşmayın. Onları tam da istediğiniz gibi, kendi cinsiyetlerine özgü baştan çıkarıcı çekicilik silahlarıyla donanmaya itmiş olacaksınız.

Baştan çıkarma sürecinin daha sonraki aşamalarında kurbanlarınıza başka birine ilgi duyuyormuşsunuz hissini verin - bu yaklaşım da geri çekilmenin bir biçimidir. Napoleon Bonaparte, 1795'de genç dul Josephine de Beauharnais ile ilk tanıştığında kadının egzotik güzelliği ve kendisine bakışları heyecanlanmasına neden olmuştu. Josephine'in her hafta düzenlediği partilere katılmaya başladı ve diğer erkeklere hiç yüz vermeden

yanından ayrılmaması, anlattıklarını ilgiyle dinlemesi çok hoşuna gitti. Josephine'e âşık olmaya başladığını hissederken, onun da aynı duyguları taşıdığına inanması için her tür nedeni vardı.

Ne var ki bir partide Josephine yine onunla ilgilendi, dostça davrandı ama aynı zamanda kendisi gibi eski bir aristokrat olan başka bir erkeğe de ilgi gösterdi. Konu kibarlık ve zekâ olunca, Napoleon böyle bir erkekle asla rekabet edemezdi. Kuşkular ve kıskançlıklar beynini kemirmeye başladı. Bir asker olarak ani bir saldırıya geçmenin önemini bildiğinden, birkaç hafta süren çabalarının sonunda ona tek başına sahip oldu ve sonunda evlendiler. Elbette kurnaz bir baştan çıkarıcı olan Josephine her şeyi ayarlamıştı. Başka bir erkeğe ilgi duyduğunu söylememişti ama adamın orda bulunuşu, ara sıra kaçamak bakışlar atışı Napeleon'un böyle düşünmesine yol açmıştı. İlginizi ve arzunuzu yitirdiğinizi ima etmenin daha güçlü bir yolu yoktur. Ama başka birine ilgi duyduğunuzu çok açıkça belirtirseniz, geri tepebilir. Bu noktada acımasız biri gibi görünmek istemezsiniz; yalnızca kuşku ve kaygı yaratmayı amaçlıyorsunuz. Başka birine ilgi duyduğunuzu çıplak gözle kolayca görülmeyen bir biçimde sergileyin.

Karşınızdaki kişi size âşık olunca, yanında bulunmamanız tedirginlik yaratacaktır. Aslında boş bir alan yaratıyorsunuz. Ünlü Rus baştan çıkarıcı Lou Andreas-Salomé'nin varlığı çok yoğun hissedilirdi; yanındaki erkek bakışlarının içini deldiğini hisseder, şuh tavırlarının ve ruhunun büyüsüne kapılırdı. Ardından hiç kaçınılmaz bir biçimde bir şeyler olurdu: ya Salomé bir süre için kentten ayrılır ya da onu göremeyecek kadar meşgul olurdu. Yanında bulunmadığı bu dönemlerde ise erkek umarsızca ona âşık olduğunu hisseder ve bir daha beraber olduklarında daha saldırgan davranmaya yemin ederdi. Baştan çıkarma sürecinin son aşamalarında yokluğunuzun haklı nedenleri olmalıdır. Onu defterden sildiğinizi belirtmiyor, yalnızca bir kuşku yaratıyorsunuz: belki onunla kalabilmek için bir neden bulabilirdiniz, belki ilginizi yitiriyorsunuz, belki karşınıza bir başkası çıktı. Yokluğunuzda kurbanınızın size verdiği değer artacaktır. Hatalarınızı unutup, günahlarınızı bağışlayacaktır. Geri döndüğünüz an-

da tam da istediğiniz gibi peşinizden koşmaya başlayacaktır. Sanki öbür dünyadan geri dönmüşsünüz gibi bir durum ortaya çıkacaktır.

Psikolog Theodor Reik'a göre, bizler sevmeyi reddedilme nedeniyle öğreniyoruz. Küçük çocukken annemiz bize sevgisini veriyor ve bunun dışında bir şey öğrenmiyoruz. Ama biraz büyüyünce, onun sevgisinin de koşulsuz olmadığını fark ediyoruz. Eğer uslu olmazsak, onun istediği gibi davranmazsak, sevgisini geri çekebilir. Sevgisini geri çekeceği fikri bizi kaygılandırınca önce öfkeye kapılıyoruz ve ona gösteririz fikrine uygun olarak öfke krizleri yaratıyoruz. Bu gösteri asla işe yaramıyor ve bizi reddetmemesi için onu taklit etmemiz, onun kadar sevecen, ilgili ve nazik olmamız gerektiğini yavaş yavaş öğreniyoruz. Bu yaklaşım annemizi bize çok derin bir biçimde bağlayacaktır. Öğrendiğimiz davranış biçimi yaşamımızın sonuna dek benliğimize yerleşmiş olacaktır: reddedildiğimizi ya da bize soğuk davranıldığını hissedince, karşımızdakine kur yapmaya, peşinden koşmaya ve sevmeye başlıyoruz.

Baştan çıkarma olgularında bu ilkel modeli yeniden yaratın. Başlangıçta kurbanlarınıza büyük bir ilgi gösterin. Bu duygunun nereden kaynaklandığından emin olamayacaklardır ama harika bir duygu olduğundan yitirmek istemeyeceklerdir. Stratejik olarak gerileyip ilginizi azaltınca, kaygıya, öfkeye kapılacaklar belki bir öfke krizi sergileyecekler ve ardından çocuklara özgü bir tepki vereceklerdir. Sizi geri kazanmanın tek yolunun sizi taklit etmek, sevgi göstermek olduğunu algılayacaklardır. Reddedilme korkusu oyunun yönünü değiştirecektir.

Bu model, her ilişkide zaman içinde kendini yineleyecektir. Bir taraf soğuk davranınca, karşısındaki onu kovalayacak ardından kendisi soğuk davranacak ve birinci kişinin kovalayan olmasını sağlayacaktır. Bir baştan çıkarıcı olarak bunu şansa bırakmamanız gerekir. Bilinçli olarak oluşturmalısınız. Tıpkı soğuk davranarak çocuğuna kendisini sevmesini öğreten bir anne gibi, kurbanınıza baştan çıkarıcı olmayı öğreteceksiniz. Kendi iyiliğiniz için bu rol değişiminden zevk almayı öğrenin. Yalnızca peşinden

koşulan kişi rolünü oynamayın, rolünüze kendinizi verin ve keyif alın. Kurbanınızın sizi kovalamasının keyfi bazen avın heyecanını bile aşabilir.

Simge. *Nar. Dikkatle yetiştirilen nar olgunlaşmaya başlar. Çok erken toplamayın ya da sert ve acı olacağından zor kullanarak dalından koparmayın. Bırakın meyve ağırlaşsın, yumuşasın ve kendiliğinden düşsün. Artık en lezzetli haline gelmiştir.*

Tersine Çevirmek

Bazen boşluk yaratmak ya da fiziksel olarak uzaklaşmak ters tepebilir. Baştan çıkarma sürecinin kritik bir noktasında yok olduğunuz takdirde kurbanınız size duyduğu ilgiyi yitirebilir. Her şeyi şansa bırakamazsınız - siz yokken aklını çelecek bir başkası karşınıza çıkabilir. Cleopatra çok kolayca Marcus Antonius'u baştan çıkarmış ama ilk karşılaşmadan sonra Antonius Roma'ya dönmüştü. Gerçi Cleopatra gizemli ve çekiciydi ama eğer uzun zaman geçmesine izin verirse, Antonius, onu unutabilirdi. Her zamanki koketliğinden vazgeçip, bir savaşa giden Antonius'un peşinden gitmişti. Erkeğin bir kez kendisini görünce, tekrar büyüsüne kapılıp peşinden koşacağından emindi.

Ortadan kaybolma taktiğini ancak kurbanınızın sevgisinden emin olunca kullanın ve süreyi fazla uzatmayın. Genellikle sürecin ileri aşamalarından daha etkili olacaktır. Ayrıca çok büyük bir boşluk oluşturmayın - mektuplarınız fazla seyrek olmasın, çok fazla soğuk davranmayın, bir başkasına çok fazla ilgi göstermeyin. Bölüm 20'de açıklanan acıyla zevki karıştırma stratejisi ya bağımlı bir kurban yaratır ya da kurbanınızın sizden tümüyle vazgeçmesine yol açar. Yine de bazı insanlar hiç değişmeyen pasifliğe sahiptirler, cesur adımı sizin atmanızı beklerler ve eğer bu adımı atmazsanız, sizin zayıf olduğunuzu düşünürler. Böyle bir kurbandan alacağınız zevk, daha aktif olan birinden alacağınız zevkten çok daha az olacaktır. Ama eğer böyle biriyle ilişkiye girmişseniz, istediğinizi elde etmek için gerekli adımları atın ve ilişkiyi sonlandırıp, ilerleyin.

22

Fiziksel Yemler Kullanın

Beyinleri çok hareketli olan kurbanlar tehlikelidirler; eğer manipülasyonlarınızın ardını görürlerse, birdenbire kuşkuya kapılırlar. Usulca beyinlerini uykuya yatırın ve savunmaya yönelik olmayan bir yaklaşım ve cinsellik yüklü bir varlık göstererek uyuyan duyularını uyandırın. Sizin sakin ve umarsamaz havanız onların beyinlerini sakinleştirip, çekingenliklerini azaltırken, cinsellik ve arzu yüklü olan bakışlarınız, sesiniz ve duruşunuz içlerine işleyip duyularını sarsacak, ısılarını yükseltecektir. Fiziksel açıdan zorlamaya gitmeyin; tam tersine kurbanlarınıza ısı aşılayın, onları şehvete davet edin. İçinde bulunduğunuz anı yoğunlaştırınca, ahlak, yargı ve gelecek kaygıları eriyip gidecek ve bedenleri zevke teslim olacaktır.

Isıyı Yükseltmek

1889'da New York'un en ünlü tiyatro menajeri Ernest Jurgens, yeni yetenek arama gezilerinden birinde Fransa'ya gitmişti. Jurgens, karanlık eğlence dünyasının en az görülen unsurlarından biri olan dürüstlüğü ve olağandışı gösteriler bulma yeteneğiyle tanınmıştı. Geceyi Marsilya'da geçirmek zorundaydı ve eski limanda dolaşırken, bir işçi-sınıfı kabareden ıslık sesleri yükseldiğini duyunca meraklanıp içeri girdi. Yirmi bir yaşındaki İspanyol dansçı Caroline Otero sahnedeydi ve onu gördüğü anda Jurgens bambaşka bir insan oluverdi. Kadının bir yetmiş beş boyu, ateşli kara gözleri, beline kadar inen siyah saçları ve korsenin içinde bir kum saatini ardıran kusursuz bedeniyle görünümü sarsıcıydı. Özellikle dans ediş biçimi Jurgens'in kalp atışlarını hızlandırmıştı, fandango yaparken tüm bedeni kızışmış bir hayvan gibi canlanmıştı. Dans konusunda profesyonel sayılmazdı ama çok zevk aldığı ve kendini bu işe tüm benliğiyle verdiği belli olduğundan, hiç de önemli değildi. Salondaki erkeklerin ağızları bir karış açık onu izlediklerini fark etti Jurgens.

Gösteriden sonra sahne arkasına gidip kendini tanıttı. İşinden ve New York'tan söz edince Otero'nun gözleri parladı. Genç kadın, onu baştan aşağıya süzerken, Jurgens bedeninde bir ısı, bir titreme hissetti. Sesi derindi, R harflerini yuvarlarken dili sürekli hareket halindeydi. Kapıyı kapatan Otero, kendisiyle konuşmak isteyen hayranlarının yakarılarına aldırış bile etmedi. Doğal biçimde dans ettiğini, annesinin bir çingene olduğunu söyledi. O gece için Jurgens'in kendisine kavalyelik etmesini is-

tedi ve mantosunu giyerken sanki dengesini yitirmiş gibi usulca sırtını ona yasladı. Kol kola kentte yürürlerken ara sıra kulağına bir şeyler fısıldadı. Jurgens her zamanki çekingenliğinden sıyrıldığını fark etti ve kolunu daha sıkı tuttu. Tipik bir aile erkeğiydi, karısını aldatmak hiç aklından geçmemişti ama hiç düşünmeden Otero'yu otel odasına getirdi. Genç kadının mantosunu, eldivenlerini, şapkasını çıkarması bile erkeğin kendine hakimiyetini yitirmesine neden oldu. Her zamanki çekingen Jurgens birden saldırıya geçti.

Yıl 1907 idi ve La Belle (Otore) yaklaşık on iki yıldır uluslararası bir kimlik kazanmıştı. Öyküyü Maurice Chevalier anlatıyor: • "Folies gece klübünde ilk kez sahneye çıkan genç bir yıldızdım. Haftalardır Otero'nun adı manşetlerdeydi ve kim olduğunu bildiğim halde sahnede ya da sahne dışında onu hiç görmemiştim. • "Başım öne eğik, bir şeyler düşünerek hızlı hızlı yürüyordum ve kafamı kaldırınca La Belle ile yanında başka bir kadının yana doğru yaklaştıklarını gördüm. Otero kırkına geliyordu ve ben daha yirmisine basmamıştım ama -ahhh- ne kadar güzeldi! • "Uzun boylu, koyu renk saçlı, harika vücutlu bir kadındı. Vücudu bugünküler gibi hafif sıklet değildi, o günün kadınlarına özgüydü." • Chevalier gülümsedi. • "Elbette modern kadınları da severim ama Otero'nun öldürücü bir cazibesi vardı. Üçümüz birlikte ağzımızı açmadan bir süre durduk. Ben gözlerimi La Belle'e dikmiştim. Belki çok genç sayılmazdı, belki eskisi kadar güzel değildi ama hâlâ muhteşem bir kadındı. • Dikkatle bana baktı ve yanındaki kadına -sanırım bir arkadaşıydı- dönüp sordu. Anlamadığımı varsayarak İngilizce konuşuyordu ama ne var ki ben anlıyordum. • "Bu yakışıklı genç de kim?" diye sordu Otero. • "Öteki kadın, "Adı Chevalier," diye yanıtladı. "Harika gözleri var," dedi La Belle ve beni baştan aşağıya süzdü. • "Ardından söylediklerini duyunca neredeyse yere düşüyordum. • "Merak ediyorum acaba benimle yatmak ister mi. Sanırım ona soracağım!" Tabi bu kadar kibar konuşmadı. Daha kaba ve açık

sözlüydü. • "Bir an önce karar vermem gereken dakikayı yaşıyordum. La Belle bana yaklaştı. Kendimi tanıtıp sonuçlarına katlanmak yerine, söylediklerini anlamamamış gibi davrandım, Fransızca birkaç selam sözcüğü söyledim ve soyunma odama gittim. • "Yanından geçerken La Belle'in garip bir gülüşle bana baktığını fark ettim. Tıpkı yitip giden akşam yemeğinin ardından bakan bir kaplan gibiydi. Bir an için, dönüp beni takip edeceğini düşündüm." • Eğer peşinden gelseydi acaba Chevalier ne yapardı? Alt dudağı Fransız erkeklerine özgü bir biçimde büzüldü. Sonra sırıttı. • "Yavaşlar ve beni yakalamasına izin verirdim."

-Arthur H. Lewis, ***La Belle Otero***

Ertesi sabah Jurgens, Otero için çok kârlı bir kontrat hazırladı. Genç kadının iyi bir amatör dansçı olduğu düşünülürse, büyük bir risk altına girmişti. Onu Paris'e getirdi ve tanınmış bir tiyatro koçuyla tanıştırdı. Aceleyle New York'a döndü ve gazetelere kenti fethetmeye gelecek gizemli İspanyol güzeli hakkında haberler yaydı. Kısa sürede rakip gazetelerde Otero'nun bir Endülüs kontesi olduğu, haremden kaçtığı, bir şeyhin dul karısı olduğu gibi haberler yayınlanmaya başladı. Jurgens, onunla birlikte olabilmek için sık sık Paris'e giderken, ailesini unutmuş, tüm parasını ona aldığı armağanlara yatırmaya başlamıştı.

1890 Ekimi'nde Otero'nun ilk kez New York'ta sahneye çıkışı şaşırtıcı bir başarı oldu. "Otero kendini tümüyle dansa veriyor," diye yazdı *The New York Times* gazetesi. "İnce, esnek bedeni zarif kıvrılışlarla dans eden bir yılanı andırıyor." Birkaç hafta içinde genç kadın kentin gözdesi oluverdi ve gecenin geç saatlerine kadar süren özel partilerde gösteri yapmaya başladı. Zengin işadamı William Vanderbilt ona pahalı mücevherler armağan edip, akşamları yatına davet ederek kur yapmaktaydı. Öteki milyonerler de ilgisini çekmek için birbiriyle yarışıyordu. Bu arada Jurgens onu elinden kaçırmamak amacıyla aldığı pahalı armağanları karşılamak için şirket kasasına el atıyordu. Onu elinde tutmak için her şeyi yap-

maya hazırdı ama rekabet çok kızışmıştı. Birkaç ay içinde zimmetine para geçirdiği duyulunca, yaşamı mahvoldu ve sonunda intihar etti.

Otero Paris'e geri döndü ve aradan geçen birkaç yıl içinde Belle Epoque döneminin en tanınmış kibar fahişesi oldu. Söylentiler hızla yayıldı: La Belle Otero (artık bu isimle tanınıyordu) ile bir gece geçirmek, dünyanın tüm afrodiziyaklarından daha etkiliydi. Erkekliği konusunda kuşkulara boğulmuş olan Monaco Prensi Albert, onunla geçirdiği geceden sonra kendini doymak bilmeyen bir kaplan gibi hissetmişti. Otero onun metresi oldu ve ardından diğer soylular geldi; Galler Prensi Albert (daha sonra Kral VII. Edward), İran Şahı, Rusya Gran Dükü Nicholas... Bu kadar zengin olmayan erkekler banka hesaplarını boşalttılar ve Jurgens, Otero'nun intihara sürüklediği erkeklerin ilki oldu.

Birinci Dünya Savaşı'nda Fransa'da görevli bulunan yirmi dokuz yaşındaki Frederick adlı Amerikalı bir asker, dört gün süren barbut oyununda 37.000 dolar kazanmıştı. İlk izninde Nice'e gidip en güzel otele yerleşti ve o gece otelin lokantasında yemek yerken Otero'nun yalnız başına bir masada oturduğunu gördü. On yıl önce onu Paris'te sahnede izlemiş ve hayranlığı tutkuya dönüşmüştü. Artık ellisine yaklaşıyordu ama eskisinden daha çekiciydi. Birkaç kişinin avucuna para sıkıştırınca onun masasına oturmayı başardı. Frederick ağzını açıp konuşmayı zorlukla başardı. Otero'nun içine işleyen bakışları, iskemlesinde kıpırdanması, ayağa kalkarken usulca ona dokunması, yürürken tüm güzelliğini gözler önüne sermesi genç askeri sersem etmişti. Daha sonra caddede dolaşırken bir kuyumcu dükkânının önünden geçti ve birkaç dakika içinde bir pırlanta kolyeye 31.000 dolar yatırdı. Üç gece boyunca La Belle Otero artık ona aitti. Yaşamı boyunca kendini hiç bu kadar canlı hissetmemişti. Yıllar sonra bile ödediği bedele değer olduğunu düşünüyordu.

Yorum. Gerçi La Belle Otero çok güzeldi ama ondan daha güzel ya da yetenekli yüzlerce kadın daha vardı. Ama Otero'nun ateşi hiç sönmüyordu. Erkekler bunu gözlerinde, hareketlerinde okuyabiliyorlardı. Cin-

sel açıdan doymak bilmemesi, benliğinin derinliklerindeki arzularının dışarıya vurmasına neden oluyordu. Ama aynı zamanda pratik zekâlı, içten pazarlıklı bir kadındı ve cinselliğini nasıl kullanacağını iyi biliyordu. Sahneye çıkınca kendini tümüyle dansa verip, erkek seyircilerin canlanmasını sağlıyordu. Kişi olarak ise biraz soğuk sayılabilirdi. Her erkek bir kadının kendi doymak bilmeyen iştahından değil, erkeğin varlığı nedeniyle ateşlenmesini hissetmek ister. Otero da cinselliğini kişiselleştiriyor, bakışlarını, dokunuşlarını, ses tonunu, kışkırtıcı sözcüklerini kullanarak karşısındaki erkeğin kendisini alevlendirdiği duygusunu yaratıyordu. Anılarında ise Prens Albert'in sevgili olarak son derece becereksiz olduğunu açıklıyordu. Ne var ki, Prens Albert, onunla birlikte olan erkeklerin çoğu gibi kendini Herkül olarak görmüştü. Otero'nun cinselliği kendi benliğinden kaynaklanıyordu ama ilk adımı atanın karşısındaki erkek olduğu yanılsamasını yaratmayı başarıyordu.

Sana eşlik etmemi heyecanla bekliyorsun / partilere giderken. Benim öğütlerimi dinle: / partiye geç git, lambalar yanmış olsun; zarif bir giriş yap • / Gecikmek çekiciliği arttırır, gecikme iyi bir satıcıdır. / Belki ancak eli yüzü düzgün sayılırsın ama / geceleri sarhoşlara güzel görünürsün: / yumuşak ışıklar ve gölgeler kusurlarını gizler. /Yemeğini zarif hareketlerle ye: masa etiketini bilmek önemlidir. / Yağlı elinle yüzünü ovuşturma / Önce evde karnını doyurup yiyeceklerle oynama / ama tıka basa da yeme. / Tabağında bir şeyler bırak. / Eğer Paris, Helen'in aç gözlülükle yemek yediğini görseydi / ondan tiksinirdi ve onu kaçırmanın / aptalca bir hata olduğunu düşünürdü... / Her kadın kendini tanımalı, yöntemler bulmalı / kendine uygun olanı seçmeli, bir moda herkese uymaz. / Güzel yüzlü bir kız sırtüstü yatmalı, / sırtı güzel olgun bir kadın / sırtını gözler önüne sermeli. / Milanion, Atalanta'nın bacaklarını omuzlarında taşımıştı / güzel bacaklar hep böyle kullanılmalı. / Ufak tefek olanlar at binmeli / (Hektor'un Teb'li gelini Andromache, bu oyunlar için çok uzundu / asla jokey olamazdı) / Eğer

bir manken gibi ince uzun bedeniniz varsa / yatağa diz çökün ve boynunuzu geri atın. / kusursuz bacakları ve gögsü olan bir kız / yan yatmalı ve sevgilisi ayakta durmalı. / Heyecandan kendinden geçmiş gibi saçlarını açmaktan utanmamalı / Upuzun saçlarınızı boynunuzdan aşağıya sarkıtmalısınız.

-Ovidius, *Aşk Sanatı*

Kurbanınızı baştan çıkarma olgusunun son aşamasına çekmenin yolu, artık hazır olduğunuzu açıkça belli etmemektir. Her şey bilinçli beyne değil, duyulara göre düzenlenmelidir. Kurbanınızın ipuçlarını sözlerinizden ya da hareketlerinizden değil, bedeninizden almasını sağlamalısınız. Bedeniniz kurbanınıza duyduğunuz arzuyla ışıldamalı. Arzunuz gözlerinizden, sesinizdeki titremeden, bedenlerinizin birbirine yaklaşınca verdiğiniz tepkiden okunmalıdır.

Bedeninizi bu biçimde hareket etmeye eğitemezsiniz ama üzerinizde böyle bir etki yaratan bir kurban seçerseniz (Bkz. Bölüm 1) her şey doğal olarak gerçekleşecektir. Baştan çıkarma sürecinde kendinizi kontrol etmeniz, kurbanınızın ilgisini çekmeniz ve hüsrana uğratmanız gerekecektir. Aynı zamanda bu sürecte kendinizi de hüsrana uğrattığınızdan, siz de yemi yutmaya hazır olacaksınız. Kurbanınızın size âşık olduğunu ve geri dönülmez noktaya ulaştığını hissedince, bastırılmış arzularınızın damarlarınıza yayılıp sizi alevlendirmesine izin verin. Kurbanınıza dokunmak ya da fiziksel olarak yaklaşmak zorunda değilsiniz. La Belle Otero'nun çok iyi bildiği gibi, cinsel arzu bulaşıcıdır. Kurbanlarınız sizin ateşinizi yakalayacak ve ışıldayacaktır. Bırakın ilk adımı onlar atsın. Böylece tüm izleriniz örtülecektir. İkinci ve üçüncü adımları atmak ise size kalmıştır.

Otero'dan söz ederken SEKS sözcüğünü büyük harflerle yazın. Cinsellik onun benliğinden dışarı taşıyordu.

-Maurice Chevalier

Çekingenliği Azaltmak

1931 yılında Yeni Gine'nin bir köyünde Tuperselai adlı genç kız mutlu bir haber aldı: birkaç ay önce bir tütün plantasyonunda çalışmak üzere gitmiş olan babası Allaman, ziyaret için eve gelmişti. Tuperselai, babasını karşılamak için koştu. Babasının yanında o bölgelerde pek görülmeyen beyaz bir adam vardı. Tasmanya'dan gelme yirmi iki yaşındaki Avusturalyalı adam plantasyonun sahibiydi. Adamın adı Errol Flynn idi.

Flynn, genç kıza gülümserken gözleri çıplak göğüslerine takılmıştı. (O dönemdeki Yeni Gine törelerine göre genç kızın üzerinde yalnızca ottan bir etek vardı.) Adam Uzakdoğu'ya özgü, garip İngilizceyle, ne kadar güzel olduğunu söyleyip defalarca adını yineledi ve oldukça iyi telaffuz etti. Yeni Gine dilini bilmediğinden başka bir şey söylemedi ve kız veda edip babasıyla yanından uzaklaştı. Ama Bay Flynn'in kendisinden hoşlandığını ve babasının iki domuz, biraz İngiliz lirası ve birkaç deniz kabuğu para karşılığında kendisini ona sattığını öğrendi. Aile çok fakirdi ve babası ödenen bedelden memnundu. Tuperselai'in köyde ayrılmak istemediği bir sevgilisi vardı ama babasına karşı çıkmaya cesaret edemediğinden Bay Flynn ile birlikte plantasyona gitti. Ne var ki, kendisine çok kötü muamele edeceğini varsaydığı bu adamla dost olmaya hiç niyeti yoktu.

Birkaç gün boyunca Tuperselai köyünü çok özledi, tedirgin oldu ve kendini çok kötü hissetti. Bay Flynn, ona kibar davranıyor ve rahatlatıcı bir sesle konuşuyordu. Genç kız gevşemeye başladı ve adam aralarındaki mesafeyi koruduğundan ona yaklaşmanın güvenli olduğuna karar verdi. Adamın beyaz teni sivrisineklere çok lezzetli geliyordu ve Tuperselai sinekleri uzak tutmak için her akşam onu kokulu otlarla yıkamaya başladı. Bir süre sonra Bay Flynn'ın yalnızlık çektiği ve bir dosta gereksinim duyduğu fikrine kapıldı. Bu nedenle onu satın almıştı. Adam geceleri genellikle kitap okuyordu ve genç kız onu eğlendirmek için şarkı söyleyip dans etmeye başladı. Ara sıra adam İngilizce karışımı garip diliyle bir şeyler

anlatıp iletişim kurmaya çabalıyordu. Gerçi Tuperselai ne dediğini anlamıyor ama gülüyordu. Günün birinde "yüzmek" sözcüğünü anladı. Bay Flynn onu Laloki Nehri'nde yüzmeye davet ediyordu. Seve seve kabul etti ve nehir timsahlarla dolu olduğundan mızrağını da yanına alıp gitti.

Stockholm'de yayınlanan **Aftonbladet** *gazetesinin Paris muhabiri 3 Temmuz 1910 tarihinde La Belle'e, "Erkekleri nasıl çekiyorsunuz?" diye sordu. "Kendinizi olabildiğince dişi olarak gösterin, giysi seçerken anatominizin en ilginç noktalarını vurgulayın ve zamanı gelince teslim olacağınızı beyefendiye ima edin..." Kısa bir süre sonra Otero, Johannesburg'da yayınlanan* **Morning Journal** *gazetesinin muhabirine başka bilgiler veriyordu. "Bir erkeği elinizde tutmanın yolu, onunla her karşılaştığınızda heyecanlandığınızı, sabırsızlıkla beklediğinizi, duygularınıza zar zor hakim olduğunuzu göstermektir."*

-Arthur H. Lewis, *La Belle Otero*

Nehri görünce Bay Flynn birden canlandı ve giysilerinden sıyrılıp suya atladı. Tuperselai de peşinden suya girdi. Adam ona sarılıp öptü. Akıntıya kendilerini bırakmış giderlerken genç kız timsahları, babasını, sevgilisini, köyünü, unutması gereken her şeyi unutuverdi. Nehrin bir dönemecinde adam onu kucakladı ve kıyıdaki sık ağaçların altına taşıdı. Her şeyin bir anda oluvermesi Tuperselai'nin hoşuna gitti. Bundan sonra nehir ve ağaçlık günlük rutin biçimine geldi ve plantasyonun işleri bozulup Bay Flynn Yeni Gine'den ayrılıncaya dek sürüp gitti.

"Daha gençken beyinsel dürtüleri özlüyordum," diye yanıtladı adam. "Ama nasıl diyelim, adeta üretim bantı biçiminde kadınlara sahip olmaya başladıktan sonra gereksinim duyulan, istenen ya da yapılması gereken tek şeyin yalnızca fiziksel olduğunu fark ettim. Yalnızca bedensel. Beyne hiç gerek yok. Bir kadının beyni işleri karıştırır." • "Öyle mi?" • "Benim için... Ben kendimden söz ediyorum. Erkek ırkı adına konuşmuyorum. Keşfettiğim ya da gereksinim duyduklarımı söylüyorum:

Beden, yüz, fiziksel hareket, ses, dişilik, kadının varlığı... hepsi bu, başka bir şeye gerek yok. En iyisi bu. Bu durumda asla sahiplenme yok." • Onu dikkatle inceledim. • "Ciddiyim," dedi. "Ben böyle görüyorum ve hissediyorum. Yalnızca temel fiziksel dişilik. Bundan fazlası gereksiz. Bunu ele geçirince, kısa bir süre için elinizde tutun."

-Earl Conrad, *Errol Flynn: A Memoir*

On yıl kadar sonra Blanca Rosa Welter adındaki genç kız Mexico City'deki Ritz Oteli'nde bir partiye katılmıştı. Arkadaşlarını aramak için bara doğru yürürken uzun boylu, yaşça oldukça büyük bir adam yolunu kesti ve cazip bir aksanla ona hitap etti. "Siz Blanca Rosa, olmalısınız." Kendisini tanıtması gereksizdi - genç kızın karşısındaki ünlü Hollywood aktörü Errol Flynn idi. Tanınmış yüzü her taraftaki posterleri süslüyordu. Partiyi veren Davislerin dostuydu ve ertesi gün on sekiz yaşına basacak olan Blanca Rosa'nın güzelliğini onlardan duymuştu. Genç kızı köşedeki bir masaya götürdü. Erkeğin kibar ve özgüvenli duruşu karşısında, konuşmasını dinlerken Blanca arkadaşlarının varlığını bile unuttu. Genç kızın güzelliğinden söz etti, adını defalarca tekrarladı ve onu bir yıldız yapabileceğini söyledi. Daha ne olduğunu anlamadan genç kızı tatil yaptığı Acapulco kentine davet etti. Ortak dostları Davisler isterlerse birlikte gelebilirlerdi. Blanca Roma bunun harika bir teklif olduğunu ama annesinin asla kabul etmeyeceğini söyledi. Hiç endişelenme dedi Errol Flynn ve ertesi sabah üzerinde Blanca'nın doğum gününe ait uğurlu taşın bulunduğu bir yüzükle çıkageldi. Ünlü aktörün cazip gülümsemesi karşısında eriyen annesi teklifi kabul etti. Aynı gün Blanca kendini Acapulco'ya giden uçakta buldu. Her şey bir düş gibiydi.

Blanca'nın annesinin talimatıyla Davisler genç kızı gözlerinin önünden ayırmamaya gayret ettiler ve Flynn sonunda onu bir sala bindirip sahilden çok uzağa, okyanusun ortasına götürdü. Övgü dolu sözleri kulaklarını doldurunca Blanca elini tutup yanağından öpmesine izin verdi. Ay-

nı gece birlikte dans ettiler ve Flynn genç kızı odasına kadar götürdü ve bir şarkıyla serenat yapıp ayrıldı. Harika geçen bir günün sonuydu. Gecenin yarısında Blanca odanın balkonundan kendisine seslendiğini duydu. Oraya nasıl ulaşmıştı? Flynn'in odası bir kat üstte olduğundan herhalde tehlikeli bir atlayışla inmişti. Korku yerine meraka kapılarak adama yaklaştı. Flynn, onu usulca kollarına alıp öptü. Genç kızın bedeni yepyeni duygularla sarsıldı, ağlamaya başladı ve mutluluktan ağladığını söyledi. Flynn onu bir öpücükle teselli etti ve nasıl becerdiği anlaşılmayan biçimde üst kattaki odasına döndü. Blanca artık umarsızca ona âşıktı ve ne isterse yapacaktı. Birkaç hafta sonra onu Hollywood'a kadar izledi ve Linda Christian adını kullanarak başarılı bir aktrist oldu.

Giysilerdeki sevimli bir düzensizlik / giyimde bir şehvet uyandırır / Omza atılmış bir keten şal / kişinin gözünü çeker: / orda, burda kışkırtıcı danteller/ koyu kırmızı göğüslüğü süsler. / Bağlanması unutulan bir manşetten / kurdeleler süzülür. / Gözalıcı bir dalga, baştan çıkarıcı jüponda, / ayakkabı bağcığının düzensizliğinde / ben vahşi bir uygarlık görürüm. / Her noktası kusursuz olan sanattan / daha fazla büyüler beni.

-Robert Herrick "Delight in Disorder", Peter Washington (ed.)
***Erotic Poems* adlı yapıttan alıntı**

1942 yılında on sekiz yaşındaki Nora Eddington, Los Angeles belde adliyesinde sigara satıyordu. Dedikodu gazetelerinin muhabirleriyle dolup taşan bina tıpkı bir tımarhane gibiydi: iki genç kız Errol Flynn'i tecavüzle suçlamıştı. Elbette Nora ara sıra kendisinden sigara alan uzun boylu, yakışıklı Flynn'i fark etmişti ama aklı fikri genç bir denizci olan sevgilisindeydi. Birkaç gün sonra Flynn beraat etti, dava sonuçlandı ve adliye dinginleşti. Dava süresinde tanımış olduğu bir adam Nora'yı aradı. Kendini Flynn'ın sağ kolu olarak tanıtıp ünlü aktörün adına genç kızı Mulholland Drive adresindeki eve davet etti. Nora ünlü aktörle ilgilenmiyor

hatta biraz korkuyordu ama Flynn ile tanışmak için can atan bir kız arkadaşı birlikte gitmeleri için onu ikna etti. Kaybedecek ne vardı? Nora gitmeyi kabul etti. Bir gün Flynn'in adamı geldi ve onları tepenin üstündeki harika eve götürdü. Kızlar içeri girdiğinde Flynn havuzun yanında üstü çıplak duruyordu. Bir kedi gibi kıvrak adımlarla yaklaşıp onları selamlarken davranışları öylesine rahattı ki, Nora tedirginliğinden sıyrıldığını hissetti. Çeşitli deniz yolculuklarında almış olduğu eşyalarla dolu evini gezdirdi. Macera zevkinden öylesine içtenlikle söz ediyordu ki, Nora bir anda macera yaşama özlemine kapıldı. Kusursuz bir beyefendi gibi davranıyor, hatta kıskançlık belirtisi göstermeden genç kızın sevgilisinden söz etmesini ilgiyle dinliyordu.

Ertesi gün denizci sevgilisi Nora'yı ziyaret etti. Her nedense genç adam artık gözüne ilgi çekici görünmedi ve kavga edip bir anda ayrıldılar. Aynı akşam Flynn onu ünlü Mocambo gece kulübüne götürdü. Flynn içki içip şakalaşırken, Nora da aynı neşeyi paylaşıyor, elini tutmasını mutlulukla karşılıyordu ama aniden paniğe kapıldı. "Ben hem Katoliğim hem de bakireyim," dedi birdenbire. "Ve bir gün beyaz tüller içinde kilisede evleneceğim. Eğer benimle yatacağını düşünüyorsan, yanılıyorsun." Flynn son derece sakin bir tavırla genç kıza korkması için hiçbir neden olmadığını söyledi. Onunla birlikte olmaktan zevk alıyordu. Nora gevşeyip tekrar elini tutmasını kibarca rica etti. Birkaç hafta boyunca neredeyse her gece görüştüler. Ardından Flynn'in sekreteri olarak işe girdi ve hafta sonlarını konuk olarak evinde geçirmeye başladı. Ünlü aktör onu kayak ve tekne gezilerine götürdü. Flynn kusursuz bir beyefendi gibi davranmayı sürdürdü ama ona her baktığında ya da eline dokunduğunda Nora ancak çok sıcak bir günde buz gibi bir duşun altına girmeye benzeteceği bir ürpertiye kapılıyordu. Dışarıdan bakınca aralarında hiçbir şey değişmemişti ama içeriden bakınca erkeğe karşı duyduğu tüm direniş eriyip gitmişti. Bir gece gittikleri bir partinin sonrasında Nora, ona teslim oldu. Fırtınalı evlilikleri yedi yıl sürdü.

Firavun Usimares'in oğlu Satni, tapınağın taşları üzerinde çok güzel bir kadın gördü. Uşağını çağırıp, "Git ona, firavunun oğlunun kendisiyle bir saat geçirmesi karşılığından on altın parçası vereceğini söyle," dedi. "Ben Saf Biriyim, alt düzeyde biri değilim," diye yanıtladı Lady Thubuit. "Eğer zevkinizi benimle paylaşmak istiyorsanız, Bubastis'deki evime gelmelisiniz. Orda her şey hazır olacak." Satni bir tekneyle Bubastis'e gitti. "Benimle birlikte yukarı gelin," dedi Thubuit. Üst katta, lapis lazuli ve turkuvaz tozuyla kaplı zeminde Satni, pahalı ketenlerle örtülmüş yataklar ve bir masanın üzerinde altın kâseler gördü. "Lütfen yemeğinizi yiyin," dedi Thubuit. "Ben buraya bunu yapmak için gelmedim," dedi Satni. Bu arada köleler ocağa kokulu odunlar attılar ve kokuyu odaya yaydılar. "Buraya ne yapmak için geldikse, onu yapalım," diye yineledi Satni. "Önce benim geçimim için bir senet yazacaksınız," diye yanıtladı Thubuit. "Ve size ait olan her şeyden bana çeyiz olarak vereceklerinizi yazacaksınız."

Satni kabul edip, "Okulun yazıcısını çağırın," dedi. • İstekleri yerine gelince Thubuit, en ince ketenden giysilerine büründü. Kumaşın altında Satni kadının tüm uzuvlarını görebiliyordu. Kapıldığı şehvet gittikçe arttı ama Thubuit tekrar konuştu. "Eğer benden zevk almayı istiyorsanız, çocuklarınız da bu senete adlarını yazacak. Benim çocuklarımla kavga etmeyecekler." Satni çocuklarını çağırttı. "Eğer gerçekten benden zevk almayı istiyorsanız, benim çocuklarımla kavga etmemeleri için çocuklarınızı öldürteceksiniz." Santi yine kabul etti. "Onlara karşı istediğiniz suçu işletebilirsiniz." Küçük cesetler başıboş köpeklere ve kedilere atılırken, "Şu odaya girin," dedi Thubuit ve Satni fildişi ve abanoz ağacı yatağa uzanırken artık aşkının ödüllendirileceğini düşünüyordu. Thubuit yanına uzandı. "Bundan sonra büyü ve tanrı Amen çok şeyler yaptı," diye devam ediyor metinler. • "En bilge erkekler" bile birkaç dakikalık kucaklaşma için kapıldıkları arzuda her şeyi yapmayı göze aldıklarına göre Mükemmel Kadınların cazibesi karşı konulmaz olsa gerek.

-G.R. Tabouis, ***The Private Life of Tutankhamen***

Yorum. Errol Flynn ile ilişkiye giren kadınlar (öldüğünde sayıları binleri bulmuştu), ondan kuşkulanmak için her türlü nedene sahiptiler: gerçek yaşamda Don Juan'a en yakından benzeyen erkekti ve hatta efsane baştan çıkarıcıyı bir filmde canlandırmıştı. Sürekli olarak çevresini saran kadınlar onunla kurulacak bir ilişkinin uzun sürmeyeceğini biliyorlardı. Ayrıca sinirli yapısı, tehlike ve macera tutkusu hakkında söylentiler vardı. Hiçbir kadının ona karşı koymak için Nora Eddington kadar haklı nedeni olamazdı. Tanıştıkları zaman Flynn tecavüzle suçlanıyordu, Nora'nın başka bir erkekle ilişkisi vardı ve Tanrı korkusu taşıyan bir Katolikti. Ama diğerleri gibi o da Flynn'ın büyüsüne kapıldı. Bazı baştan çıkarıcılar -örneğin D.H.Lawrence- genellikle kurbanlarının beyni üzerinde oynayıp, hayranlık ve ona sahip olma duygusu yaratırken Flynn beden üzerinde oynuyordu. Umursamaz, soğuk duruşu kadınları etkiliyor, direnişlerini kırıyordu. Onunla karşılaştıkları anda bir ilaç gibi etkisini gösteriyordu: kadınların yanında Flynn hep rahat, kibar ve özgüvenliydi. Onun havasına kapılıp yarattığı akıntıya kendilerini terk ediyor ve dünyayı tüm ağırlığıyla arkalarında bırakıyorlardı. Ardından belki aynı gün, belki birkaç hafta sonra Flynn kadının eline dokunuyor, içinde titreşimler yaratan bir bakışla tehlikeli bir fiziksel heyecan yaratıyordu. Kadınlar o dakikayı bakışları, kızaran yanakları, sinirli gülüşleriyle belli edince, Flynn öldürücü darbeyi indirmek üzere saldırıya geçiyordu. Errol Flynn'den daha hızlı hareket eden kimse olamazdı.

CÉLİE: O dakika nedir, nasıl tanımlarsınız? Tüm dürüstlüğümle söylemek isterim ki, sizi anlamıyorum. • DÜK: Duyuların belirli bir düzeni, beklenmedik olduğu kadar istençsizdir ve bir kadın bunu gizliyebilir ama bundan kazanç sağlayacak biri tarafından fark edildiğinde, kadının kendini varsaydığından çok daha büyük bir tehlike içinde bulmasına yol açar.

-Crébillon (oğul), ***Le Hasard Au Coin Du Feu,*** **Michel Feher (ed.)**
The Libertine Reader **adlı yapıttan alıntı**

Baştan çıkarmanın fiziksel aşamasındaki en büyük engel kurbanın eğitim düzeyidir; hangi dereceye kadar uygarlaştırıldığı, sosyalleştirildiği önemlidir. Böyle bir eğitim bedeni sınırlar, duyuları köreltir, beyni kuşkular ve kaygılarla doldurur. Flynn, kadınları arzu, zevk ve cinselliğin hiçbir olumsuz unsurunun bulunmadığı daha doğal bir duruma getirme yeteneğine sahipti. Kadınları maceraya tartışarak değil, beyinlerine bulaşan açık, kısıtlamasız duruşuyla çekiyordu. Her şeyin sizde başladığını algılayın. Baştan çıkarma sürecine fizikselleştirme zamanı gelince, çekingenliklerinizden, kuşkularınızdan, beyninizi kemiren suçluluk ve kaygı duygularından sıyrılmak için kendinizi eğitin. Özgüveniniz ve rahatlığınız kurbanınızı vereceğiniz tüm alkolden daha fazla sarhoş edecektir. Rahat bir hava yaratın - hiçbir şey sizi huzursuz etmez, tedirgin etmez, hiçbir şeyi kişisel olarak almazsınız. Kurbanlarınızı uygarlık yüklerinden kurtulup sizi önderliğinizde akıntıya kendilerini bırakmaya davet ediyorsunuz. İş yaşamından, görevlerden, evlilikten, geçmiş ya da gelecekten söz etmeyin. Bunu yapacak birçok insan vardır. Tam tersine onlara duyuların canlanıp, beynin geride bırakıldığı anın heyecanını yaşamayı sunun.

Beni öptüğü zaman, daha önce hiç tanımadığım ya da düşlemediğim, tüm duyularımı sarsan bir tepki uyandırdı. İçgüdüsel neşeye karşı beni koruyacak bir uyarı ya da mantık yoktu. Yepyeniydi, karşı konulmazdı ve altüst ediyordu. Baştan çıkarmanın ima ettiği yönetilme öylesine nazik, öylesine sevgi doluydu.

-Linda Christian

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

Günümüzde beynimiz her zamankinden daha fazla bilgiyle dolmakta, çeşitli yönlere çekilmekte, sürekli çelinmektedir. Çoğumuz bu sorunun farkındayız: makaleler yazılıyor, çalışmalar yapılıyor ama sonunda hepsi sindirilmesi gereken daha fazla bilgi biçimine geliyor. Aşırı çalışan

bir beyni durdurmak olanaksızdır; bu girişim aynalı odalara benzeyen daha fazla düşüncenin üşüşmesine yol açar. Belki de beynimizin çalışmasını yavaşlatmak, içinde bulunduğumuz anı yaşamak için alkole, uyuşturucuya ya da fiziksel hareketliliğe yöneliyoruz. Huzursuzluğumuz kurnaz baştan çıkarıcılara sınırsız olanaklar sunuyor. Çevrenizde aşırı zihinsel dürtülenmeden kurtulmaya çabalayan insanlar dolanıyor. Zorunlulukları olmayan fiziksel zevkin çekiciliği onların sunduğunuz yemi yutmalarını sağlayabilir ama bu sularda dolaşırken meşgul bir beyni rahatlatmanın tek yolunun bir tek nokta üzerinde odaklanmasını sağlamak olduğunu unutmayın. Hipnotizmacı hastasına ileri geri sallanan bir saat üzerine odaklanmasını söyler. Hasta odaklanınca, beyni rahatlar, duyuları canlanır, bedeni her tür yeni önerilere ve hislere açık olur. Baştan çıkarıcı olarak siz de bir hipnotizmacısınız ve yapmanız gereken kurbanınızı üzerinizde odaklanmaya yönlendirmektir.

Bir güz akşamında gözlerim kapalı, / göğüsünün ılık, karanlık kokusunu solurken / önümde dingin sahiller açılıyor,/ mavi göklerin göz kamaştıran ateşiyle okşanıyor. / Ve orda, dingin, uyuyan adada / olgun meyveler büyüyor garip ağaçların üzerinde./ Orada erkekler çevik: o denizlerin kadınları / hile bilmeyen gözleriyle bakanları şaşırtıyor. / Parfümün beni bir rüzgâr gibi oraya sürüklüyor / bir liman görüyorum direkler, yelkenlerle dolu / hâlâ fırtınalardan yorgun; / ve gemicilerin bana kadar gelen şarkılarına / demirhindi kokusu karışıyor / ve benim ruhum yalnızca koku ve melodi.

-Charles Baudelaire, "Exotic Perfume", *Kötülük Çiçekleri*

Baştan çıkarma süreci boyunca kurbanınızın beynini mektuplar, notlar, paylaşılan deneyimlerle doldurup, yanında olmadığınız zaman bile sizi anımsamasını sağlıyorsunuz. Şimdi bu sürecin fiziksel aşamasına geçerken, kurbanınızı daha sık görmeniz gerekir. Gösterdiğiniz ilgi yoğunlaşmalıdır. Errol Flynn bu oyunda uzmandı. Bir kurban üzerinde yoğunlaştı-

ğı zaman başka her şeyi bir yana bırakırdı. Kurbanı olan kadın, mesleğinin, dostlarının, kısacası her şeyin kendisinden sonra geldiğini hissetmeye yönlendirilirdi. Sonra onu kısa bir geziye, mümkünse suyun olduğu bir yere götürürdü. Yavaş yavaş dünyanın geri kalanı solar ve Flynn sahnenin ortasında yerini alırdı. Kurbanlarınız sizi ne kadar çok düşünürlerse, iş ve görev düşüncelerinden o kadar uzaklaşırlar. Beyin bir noktaya odaklanınca, gevşer ve gevşediği zaman, beni gerçekten seviyor musun, yeterince zeki ya da güzel miyim, geleceğimiz nasıl olacak gibi hepimizin kapıldığı paranoyak sorular ortadan kaybolur. Her şeyin sizinle başladığını unutmayın. Biraz dalgın olun, anı yaşayın ve kurbanınız sizi takip edecektir. Hipnotizmacının yoğunlaşmış bakışı hastalarda benzer bir tepki yaratır.

Kurbanınızın aşırı hareketli beyni yavaşlamaya başlayınca, duyuları uyanacak ve fiziksel yemleriniz iki kat güç kazanacaktır. Artık ateşli bir bakış onun yanaklarını kızartacaktır. Bizim kültürümüzde daha çok kullandığımız gibi, genellikle göze hitap eden fiziksel yemler kullanmaya gayret edin. Fiziksel görünüm önemlidir ama siz yine de tüm duyuları sarsmaya çalışın. La Belle Otero, erkeklerin göğüslerine, bedenine, parfümüne, yürüyüşüne dikkat etmelerinden emin olurdu ama hiçbir unsur diğerinden üstün olmazdı. Duyular birbirine bağlıdır. Koku duyusuna hitap eden bir şey dokunmayı harekete geçirecektir; dokunma duyusu da görüşü hareketlendirecektir: "rastlantısal" bir dokunuş bir sarsıntı yaratıp gözleri canlandırır. Şimdilik hafifçe dokunma aşamasından ileri gitmeyin. Ses tonunuzu belli olmayacak kadar boğuklaştırın ve konuşmanızı yavaşlatın. Canlanan duyular mantıklı düşünceleri uzaklaştıracaktır.

Oğul Crébillon'un *The Wayward Head and Heart* adlı on sekizinci yüzyıl çapkınlık romanında Madame de Lursay, Meilcour adlı daha genç bir erkeği baştan çıkarmaya çabalamaktadır. Çok çeşitli silahları vardır. Verdiği bir partide içini gösteren bir giysi giymiştir, saçları hafifçe dağınıktır, erkeğe ateşli bakışlar atar ve sesi biraz titrer. Yalnız kaldıkları za-

man masum bir biçimde erkeği yanına oturtup ağır ağır konuşur ve bir noktada ağlamaya başlar. Meilcour'ün ona direnmesi için çeşitli nedenleri vardır: kendi yaşında bir kıza âşıktır ve hakkında duydukları nedeniyle Madame de Lursay'ye güvenmiyordur. Ama giysiler, bakışlar, parfüm, ses, bedeninin yakınlığı, gözyaşları onu altüst etmeye başlar. "Tanımlanamaz bir sarsıntı duyularımı harekete geçirdi." Meilcour, ona teslim olur.

On sekizinci yüzyıl Fransız çapkınları buna, "şu an" adını vermişlerdi. Baştan çıkarıcı, kurbanını, fiziksel heyecanını çeşitli belirtilerle sergilediği noktaya doğru ilerletir. Bu belirtiler ortaya çıkınca, baştan çıkarıcının acele davranıp geçmiş, gelecek, ahlak kuralları gibi tüm konulardan uzaklaşıp kendini şu anın içinde yitirmesi için baskı yapması gerekir. Kurbanlarınız kendilerini şu anın içinde yitirdikleri zaman her şey bitmiş demektir - beyinleri, bilinçleri artık onları yönetemez. Beden zevke teslim olur. Madame de Lursay, duyularını sersemletecek bir hava yaratıp, doğru dürüst düşünmesini engelleyerek Meilcour'u baştan çıkarır.

Kurbanlarınızı şu ana doğru yönlendirirken, anımsamanız gereken birkaç şey vardır. Birincisi, dağınık bir görünüm yatak odasını çağrıştırdığından, (Madame de Lursay'ın dağınık saçları, buruşmuş giysisi) duyular üzerinde derli toplu bir görünümden daha etkilidir. İkincisi, fiziksel heyecan belirtilerine karşı uyanık olmaktır. Yanakların kızarması, sesin titremesi, gözyaşları, olağandışı zorlama gülüşler, bedenin gevşemesi (sizin davranışlarınızın taklit edilmesi), dilin sürçmesi - bunların hepsi kurbanın şu ana yaklaştığını ve baskı uygulanması gerektiğini gösterir.

1934 yılında Çinli futbolcu Li, Şanghay'da Lan Ping adlı genç bir aktrist ile tanıştı ve onu sık sık maçlarda görmeye başladı. Halk etkinliklerinde de karşılaşmaya başladıklarında genç kadın "garip, özlem dolu gözlerle" ona bakıp sonra bakışlarını kaçırıyordu. Bir akşam bir toplantıda yan yana oturdular. Genç kadın bacağıyla Li'nin bacağını okşadı. Sohbet ettiler ve Lan Ping yakındaki bir sinemadaki filmi izlemeyi önerdi. Sinemaya girince Lan Ping başını genç futbolcunun omzuna dayadı, kulağına

film hakkında bir şeyler fısıldadı. Ardından sokaklarda dolaşırlarken Lan Ping kolunu onun beline doladı ve bir lokantaya gidip şarap içtiler. Li genç kadını oteline götürdü ve tatlı sözcüklerle, okşamalarının etkisi altında kaldı. Lan Ping ona geriye çekilecek, sakinleşecek yer bırakmadı. Üç yıl sonra (kısa bir süre sonra Jiang Qing) adını alacak olan Lan Ping, aynı oyunu Mao Zedong'un üzerinde oynadı. Mao'nın karısı olunca da, kötü ünlü Madame Mao olarak Dörtlü Çete'nin reisi oluverdi.

Tıpkı savaş gibi baştan çıkarma da genellikle bir mesafe koyma ve yakınlaşma oyunudur. Başlangıçta düşmanınızı uzaktan takip edersiniz. En önemli silahlarınız gözleriniz ve gizemli davranışlarınızdır. Byron'ın ünlü aşağıdan yukarıya bakışı gibi Madame Mao'nun da özlem dolu bakışları vardı. İşin anahtarı, bir kılıcın darbeyi indireceği ete bakması gibi, bakışların kısa ve delici olması ve ardından başka yöne çevrilmesidir. Gözleriniz arzunuzu anlatırken, yüzünüzün ifadesi sakin olmalıdır. (Gülümseme etkiyi yok eder.) Kurbanınız yeterince ateşlenince, aradaki mesafeyi çabucak aşıp, göğüs göğüse çarpışmaya başlamalı ve düşmanınıza geri çekilecek, kendisini getirdiğiniz noktayı düşünecek yer ve zaman bırakmamalısınız. Bu aşamada korku unsurunu yok etmek için iltifat edin, çekiciliğini överek kurbanınızın kendini daha dişi ya da daha erkek hissetmesini sağlayın. Sizin bu kadar saldırgan ve fiziksel olmanızın suçu *ona* aittir. Kurbanınızın kendini çekici hissetmesi kadar etkili başka bir fiziksel yem yoktur. Unutmayın ki, Afrodit'e açıklanmayan baştan çıkarıcı güçler veren kemeri aynı zamanda tatlı iltifatları da içeriyordu.

Bu noktada tüm ahlaksal kaygılar eriyip gider ve beden masumiyet konumuna döner. Bu duyguyu umursamaz bir tavır takınarak da yaratabilirsiniz. Dünyayı takmıyorsunuz, insanların hakkınızda ne düşündüklerini umursamıyorsunuz ve kurbanınızı da herhangi bir biçimde yargılamıyorsunuz. Flynn'in çekiciliğinin bir kısmı, bir kadını tümüyle kabullenmesinde yatıyordu. Belirli bir beden biçimine, kadının mensup olduğu ırka, eğitim düzeyine ya da siyasi görüşlerine ilgi göstermiyordu. Kadının yal-

nizca dişi varlığına âşık oluyordu. Onu toplumun kısıtlamalarından, ahlaksal yargılarından uzak bir maceraya davet ediyordu. Flynn'in yanında kadın da herhangi bir fantezisini gerçekleştirebilirdi. Ahlakçılık ve yargılama eğilimlerinizden sıyrılın. Kurbanlarınızı yumuşacık, rahatlatıcı, gelip geçici bir zevk dünyasına doğru çekerken, tüm kurallar ve tabular bir köşeye atılmalıdır.

Simge. Sal. Denize doğru açılan, akıntıyla giden bir sal. Birazdan kıyı görünmez olacak ve ikiniz yalnız kalacaksınız. Sular sizi tüm kaygı ve sorunlarınızı unutmaya, içine dalmaya davet ediyor. Demiri ya da rotası olmadan, geçmişle bağlarını koparark akıntıya kapılma duygusuna kendinizi bırakınca, ağır ağır kısıtlamalarınızdan uzaklaşıyorsunuz.

Tersine Çevirmek

Bazı insanlar şu ana düştüklerini hissedince paniğe kapılırlar. Çoğu zaman ruhsal yemler kullanmak, baştan çıkarmanın gitgide fiziksel bir hal alan yapısını gizlemeye yardımcı olur. Lezbiyen baştan çıkarıcı Natalie Barney işte böyle davranıyordu. Yirminci yüzyılın başlarında lezbiyenlik büyük bir günah olarak görüldüğünden, ilk kez tanışan kadınlar utanç ve kirlenme duygusuna kapılıyorlardı. Barney onları fiziksel düzeye doğru sürüklerken şiirle dolu mistik bir dünya yaratarak rahatlamalarını ve yaşadıkları deneyimle arındıklarını hissetmelerini sağlıyordu. Günümüzde lezbiyen ilişkilerden tiksinenlerin sayısı azalmıştır ama çoğu kişi bedeniyle barışık değildir. Tümüyle fiziksel bir yaklaşım onları ürkütür ve rahatsız eder. Tam tersine ruhsal, mistik bir beraberlik havası yaratınca, sizin fiziksel manipülasyonlarınıza pek fazla dikkat etmeyeceklerdir.

23

Cesur Adım Atma Sanatında Uzmanlaşın

Şu an geldi: kurbanınız sizi arzuluyor ama bırakın harekete geçmesini, bunu itiraf etmeye bile hazır değil. Artık kibarlığı, nezaketi, koketliği bir yana bırakıp cesur bir adımla onu kıskıvrak yakalamanın zamanı gelmiştir. Kurbanınıza sonuçlarını düşünme zamanı tanımayın; çelişkiler yaratın, gerginliği arttırın ve böylelikle cesur adımınız büyük bir rahatlama gibi kabul edilsin. Kararsızlık ya da beceriksizlik sergilemek, kurbanınızın çekiciliğinin etkisi altında kalmak yerine kendinizi daha fazla düşündüğünüzü belirtir. Asla doğru ve düşünceli davrandığınız inancına kapılarak kendinizi geride tutmayın ya da kurbanınızla yarı yolda karşılaşmayın; şu anda politik değil baştan çıkarıcı olmanız gerekir. Bir kişinin saldırıya geçmesi gerekir ve bu kişi de siz olacaksınız.

Kusursuz Doruk Noktası

Çapkın Valmont iyi adam olma yolunda ilerlediği aldatmacasıyla Belediye Başkanı Tourvel'in genç karısına tuzak kurmuştu ve aşkını ona açıkladığı gün tedirgin olan kadın her ikisinin de konuk olarak kaldıkları şatodan ayrılması için ısrar etmişti. Valmont istenileni yapmış ama gittiği Paris'ten onu mektup yağmuruna tutmuştu. Mektuplarında ona olan aşkını en samimi tanımlarla anlatınca Tourvel yazmaktan vazgeçmesi için yalvarmış ve Valmont bir kez daha söyleneni yerine getirmişti. Birkaç hafta sonra beklenmedik bir biçimde şatoya gelivermişti. Onu görünce Tourvel'in yanakları kızarmış, irkilmiş ve gözlerini kaçırmıştı - bunların hepsi erkeğin onu ne kadar etkilediğini belirtiyordu. Bir kez daha ondan gitmesini istemişti. Niçin korkuyorsunuz, diye sormuştu Valmont, benden istediklerinizi hep yerine getirdim, asla sizi zorlamadım. Valmont mesafeli davranınca Tourvel gevşemişti. Artık erkek bir odaya girince kalkıp gitmiyor, doğruca gözlerinin içine bakabiliyordu. Birlikte yürüyüşe çıkmayı önerince de geri çevirmemişti. Artık arkadaş olduklarını söylemişti Tourvel ve hatta yürürlerken dostça bir davranışla koluna girmişti.

Ayrıca başka bir avantaj sağlıyordu: gözyaşlarının güçlü etkisini sunarken, onun tatlı yüzünü, her zamankinden daha güzel oluşunu keyfini çıkararak izlememe olanak veriyordu. Kanım alevlenmişti ve kendimi çok zor tuttuğumdan, bu olaydan yararlanmaya kışkırtılmıştım.

• Biz ne kadar zayıfız, koşullar ne kadar güçlü, ben bile yaptığım plana

aldırmadan, erken bir zaferle sonuçlandırıp uzun bir mücadelenin, uğraşarak uğratılan bir yenilginin çekiciliğini yitirme riskine kapılıyorsam; en olgunlaşmamış arzu aklımı çeliyorsa, Madame de Tourvel'i fetheden kişinin çabaları karşılığında adını listeye yazmanın keyifsiz ayrıcalığı dışında hiçbir şey elde edemeyeceğini düşünüyorum. Bırakın o teslim olsun ama bırakın mücadele de etsin! Uzun sürdüremeyecek kadar zayıf olsun ama karşı koyacak kadar da güçlü olsun; zayıflığının farkına kendiliğinden varıp bunun keyfini çıkarsın ama yenildiğini itiraf etmeye hazır olmasın. Bırakın kaçak avcı şaşkınlığa uğrattığı geyiği saklandığı yerde avlasın; gerçek avcı onu kaçamayacağı bir yerde kıstırır.

-Viskont de Valmont, Choderlos de Laclos'un *Tehlikeli İlişkiler* adlı yapıtında anlatıyor. Michel Feher (ed.) *The Libertine Reader* adlı yapıttan alıntı

Yağmurlu bir günde yürüyüşe çıkamamışlar ve koridorda karşılaştıklarından Tourvel ilk kez erkeği odasına davet etmişti. Rahatlamış gibi görünüyordu ve kanepede Valmont ona yakın oturmuştu. Aşkından söz ederken, Tourvel çok belirsiz bir itirazda bulunmuştu. Elini tutunca da geri çekmemiş, hatta koluna yaslanmıştı. Sesi titriyordu. Erkeğe öylesine müşfik, sevecen gözlerle bakıyordu ki, Valmont kalbinin hızla çarptığını hissetti. Tourvel söze başladı. "Şey! Evet, ben..." Ve birdenbire ağlayarak kollarına yığıldı. Zayıflık anını yaşıyordu ama Valmont kendine hakim oldu. Ağlaması arttı, kendisine yardım etmesini, kötü bir şeyler olmadan odadan çıkmasını istedi. Valmont denileni yaptı. Ertesi sabah çok şaşırtıcı bir haber aldı: gece yarısı Tourvel kendini hasta hissettiğini söyleyerek şatodan ayrılıp evine dönmüştü.

Valmont, onun ardından Paris'e gitmedi. Geceleri geç saatlere kadar uyumadı ve gözlerinin altındaki halkaları gizlemek için pudra kullanmaya yanaşmadı. Her gün şapele gitmeye, umutsuzluk içinde şatoda dolaşmaya başlardı. Ev sahibesinin Tourvel'e yazdığı mektuplarda ne kadar

üzgün göründüğünden söz edeceğini biliyordu. Ardından Paris'teki bir talibe mektup yazıp Tourvel'e bir mesaj iletmesini rica etti: yaşamını tümüyle değiştirmeye hazırdı. Son bir kez onunla görüşmek istiyordu; hem veda edecek hem de kadının yazmış olduğu mektupları iade edecekti. Rahip randevuyu ayarladı ve Paris'te bir öğleden sonra Valmont onunla evinde baş başa buluştu.

Tourvel'in tedirgin olduğu belliydi: gözlerinin içine bakamıyordu. Önce biraz sohbet ettiler ve Valmont'nun davranışı hırçınlaştı: mutsuz etmeye kararlı gibi görünen Tourvel ona acımasızca davranmıştı. Artık işin sonu gelmişti ve Tourvel'in istediği gibi bir daha görüşmeyeceklerdi. Tourvel itiraz etti: ne de olsa evli bir kadındı ve başka bir seçeneği yoktu. Valmont sesini yumuşatıp özür diledi: böylesine yoğun duygulara sahip olmaya alışkın değildi ve kendini kontrol edememişti. Yine de bir daha onu rahatsız etmeyecekti. İade etmek üzere getirdiği mektupları masanın üstüne bıraktı.

Kendimizi teslim etmeye ne kadar hevesli, ne kadar hazır olursak olalım, yine de bahane bulmak istediğimizi bilmiyor musunuz? Kuvvet karşısında boyun eğer gibi görünmekten daha uygun bir bahane olabilir mi? Bana gelince, itiraf ederim ki en fazla hoşuma giden her şeyin çabuk ama düzenli olarak gerçekleştiği, canlı ve iyi tasarlanıp uygulanan bir saldırıdır; böyle bir olgu asla bizleri bazı beceriksizlikleri örtmeye çabalama utancı içinde bırakmaz ve tam tersine yararlanmamızı sağlar. Teslim olmaya hazır olsak bile, sizi sürükleyip götürüyormuş izlenimi bırakır. Böylece en sevdiğimiz iki tutku olan savunma gururu ve yenilgi zevkini yeterince tatmin eder.

-Markiz de Merteuil, Choderlos de Laclos'un *Tehlikeli İlişkiler* adlı yapıtında anlatıyor. Michel Feher (ed.) *The Libertine Reader* adlı yapıttan alıntı

Tourvel yaklaştı: mektuplar ve temsil ettiği fırtınaların anıları onu etkilemişti. Çapkınlık yaşamını değiştirme kararını bilinçli olarak aldığına inandığını söylerken, sesindeki acılık sanki terk edilmekten hoşlanmadığını belirtiyordu. Valmont bu kararı kendiliğinden almadığını, Tourvel'in kendisini yönlendirdiği söyledi. Ani bir hareketle ona yaklaşıp kollarına aldı. "Tapılacak kadın!" diye haykırdı. "Aşka nasıl esin kaynağı olduğunu bilmiyorsun. Sana ne kadar taptığımı asla bilemeyeccksin, sana olan duygularımın kendi yaşamımdan daha değerli olduğunu bilemeycceksin! Benden esirgediğin mutluluğun tüm yaşamını kutsamasını dierim!" Sonra kollarını gevşetti ve gitmek üzere arkasını döndü.

Tourvel aniden atıldı. "Beni dinlemeni istiyorum. Israr ediyorum," diyererk kolunu tuttu. Valmont döndü ve birbirlerine sarıldılar. Bu kez hiç beklemeden Tourvel'i kucakladı ve bir koltuğa taşıyıp öpücüklerle, duyduğu mutluluğu anlatan tatlı sözcüklerle tüm duygularını altüst etti. Okşayışların seline kapılan Tourvel'in direnci kırıldı. "Bu andan itibaren sana aitim," dedi. "Artık dudaklarımdan tek bir itiraz ya da pişmanlık duymayacaksın." Tourvel sözünün ardında durdu ve Valmont'nun kuşkuları doğrulandı: ondan aldığı zevki baştan çıkardığı başka hiçbir kadından almamıştı.

Yorum. Choderlos de Laclos'un *Tehlikeli İlişkiler* adlı on sekizinci yüzyıl romanının kahramanı olan Valmont, ilk bakışta Tourvel hakkında çok şey sezinler. Çekingen ve sinirli bir kadındır. Kuşkusuz kocası ona, belki de yeterinden fazla, saygı gösteriyordur. Tanrı, din ve ahlak konularına olan ilgisinin altında, aslında aşkın çekiciliğine, ateşli bir hayranın ilgisine kolayca yenik düşecek tutkulu bir kadındır. Erdemli görünümü hepsini yıldırdığından, hiç kimse, hatta kocası bile ona bu duyguyu verememiştir.

Hangi aklı başında erkek tatlı sözcüklerinin arasına / öpücükler serpiştirmez? Kadın onu öpmese bile / aldırış etmeden yoluna devam etmez! / Belki kadın mücadele eder, "çok yaramazsın!" diye bağırır / ama yenik düşmek istiyordur. Yalnız dikkat edin / onun yumuşacık dudaklarını kaçamak öpücüklerle berelemeyin. / Çok sert olduğunuzu söyleyerek itiraz etmesi için fırsat vermeyin. / Zorla öpücükleri alan ama ardından geleni almayanlar / tüm kazandıklarını yitirmeye mahkûmdur. / Bunca öpücükten sonra amacınıza ulaşmaya / ne kadar yaklaşmıştınız? / Korkarım ki, buna alçakgönüllülük değil, beceriksizlik denir...

-Ovidius, *Aşk Sanatı*

Valmont baştan çıkarma girişimine dolaylı olarak başlar. Kötü şöhretinin gizliden gizliye Tourvel'i büyülediğinin farkındadır. Yaşamında bu değişiklik yapmayı düşünüyormuş gibi görünerek, Tourvel'in onu ıslah etme isteğini uyandırabilir ve temelinde bu istek, bilinçaltında yatan onu sevme isteğidir. Kadın bir kez onun etkisinde kalma eğilimi gösterince, onun gururunu okşar: Tourvel şimdiye dek bir kadın olarak arzulandığını hiç hissetmemiştir ve Valmont'un aşkından keyif duymaktan kendini alamaz. Elbette mücadele eder ve karşı koyar ama bu yaklaşım duygularının uyandığını göstermektedir. (İlgisizlik, baştan çıkarmanın en etkili tek caydırıcı unsurudur.) Her şeyi zamana bırakan Valmont, eline fırsat geçtiği zaman bile cesur bir adım atmayarak, yapay bir güvenlik hissi uyandırır ve sabırlı davranarak kendini kanıtlamış olur. Onu son kez görmek bahanesiyle yaptığı ziyarette ise hazır olduğunu hisseder: zayıf düşmüştür, aklı karışmıştır, kocasına ihanet etmenin sonuçlarına katlanmaktan çok bağımlı olduğu arzulanma duygusunu yitirmek istememektedir. Mektupları dramatik bir biçimde masaya bırakarak Tourvel'i bilinçli olarak duygusallaştırır, itme-çekme oyunuyla gerginliği arttırır ve Tourvel kolunu tutunca, darbeyi indirmenin zamanı geldiğini anlar. Şimdi çok hızlı hareket ederek ona kuşkuya kapılma ya da fikrini değiştirme olanağı

tanımaz. Ama davranışları şehvetten değil aşktan kaynaklanıyormuş gibi görünür. Böylesine direnmenin ve gerginliğin sonunda teslim olmak ne kadar keyiflidir. Doruk noktası büyük bir rahatlama olarak yaşanır.

Her türlü zevki denedim, neşenin çeşidini tanıdım; ve anladım ki ne prenslerle yakın dostluk, ne servet kazanmak, ne yitirdiğini bulmak, ne uzun bir yoldan geri gelmek, ne korkudan sonra güvenliğe kavuşmak, ne güvenli bir sığınakta dinlenmek, insanın sevdiğiyle uzun bir reddedilme süresinden sonra birlikte olması kadar ruhunu etkilemez. Ancak böyle olunca tutkunun alevleri aşırı derecede ısınır ve özlemin fırını yanar ve umudun ateşi her zamankinden daha şiddetle yanar.

-Ibn Hazm, ***Güvercin Gerdanlığı: Arap Aşklarının Sanatı ve Uygulaması Üzerine Bir İnceleme***

Aşkta ve baştan çıkarmada, gururun rolünü asla küçümsemeyin. Eğer sabırsız görünürseniz, cinsellik yemini fazla kullanırsanız, her şeyin libidoya bağlı olduğunu, kurbanınızın çekiciliğinin fazla önemli olmadığını belirtirsiniz. Bu nedenle doruk noktasını geciktirmelisiniz. Daha uzun bir kur yapma dönemi kurbanınızın gururunu okşayacak ve cesur adımınızı daha güçlü gösterecektir. Ama çok fazla uzun süre beklerseniz, arzuladığınızı belirtip, ilk adımı atmakta çekingen davranırsanız, daha farklı bir özgüvensizlik yaratırsınız: "Beni arzuluyorsunuz ama bu duygunuza uyumlu olarak davranmıyorsunuz; belki de o kadar fazla ilgi duymuyorsunuz." Bu gibi kuşkular kurbanınızın gururuna hakaret gibi algılanır (ilgilenmediğinize göre demek ben o kadar da ilgi çekici biri değilim) ve baştan çıkarma sürecinin ileri aşamalarında beceriksizliklere, yanlış anlamalara yol açacağından kötü bir hata olur. Kurbanınız farklı bir bakış, sizin davranışlarınızı yansıtma, sizin yanınızda tedirgin olma gibi davranışlarıyla hazır olduğunu belirtince, derhal saldırıya geçmeli, çekiciliğinin sizi etkilediğini ve cesur adımı atmaya zorladığını göstermelisiniz. Böylece

zevkin doruğuna ulaşacaktır: hem fiziksel açıdan teslim olma hem de gururunun psikolojik olarak okşanması.

> *Bir sevgili bize karşı ne kadar ürkek davranırsa, onu yönlendirmek bizim gururumuzu okşar; karşı koymamıza ne kadar saygı duyarsa, biz ondan o kadar fazla saygı bekleriz. Büyük bir hevesle erkeklere, "Lütfen bizim bu kadar fazla erdemli olduğumuzu düşünmeyin; böylece bizi çok fazla erdemli olmaya zorluyorsunuz," diyebiliriz.*
>
> -Ninon de L'Enclos

Baştan Çıkarmanın Anahtarı

Baştan çıkarmayı gerçek dünyadan farklı bambaşka bir dünya olarak düşünün. Burada kurallar da farklıdır: günlük yaşamda işe yarayanlar baştan çıkarma sürecinde tümüyle zıt bir etki yaratır. Gerçek dünyanın demokratikleştirme, dengeleme unsurları her şeyin en azından eşitmiş gibi görünmesini sağlar. Açık bir güç dengesizliği, güç sahibi olmak için açık bir hırs, kıskançlık ve öfkeye yol açacağından en azından yüzeysel bile olsa nazik ve kibar olmayı öğreniriz. Güç sahibi olanlar bile, kimseyi kırmamak için alçakgönüllü gibi davranmaya çabalarlar. Buna karşılık baştan çıkarma sürecinde bunların hepsini bir yana atıp, karanlık yönünüzü gösterebilir, biraz acı verebilir, bazı açılardan daha kendinizmiş gibi davranabilirsiniz. Bu açıdan bakınca doğallığınız baştan çıkarıcı olacaktır. En önemli sorun ise, yıllarca gerçek dünyada yaşadıktan sonra, kendimiz gibi olma yeteneğimizi yitirmemizdir. Ürkek, alçakgönüllü ve gereğinden fazla kibar hale geldiğimizi fark ederiz. Şimdi sizin göreviniz bu yapay durumdan sıyrılıp çocukluğunuzdaki nitelikleri yeniden kazanmaktır. Yeniden kazanılacak en önemli nitelik ise cesarettir.

Hiç kimse ürkek olarak doğmaz; ürkeklik geliştirdiğimiz bir korunma aracıdır. Eğer asla riskleri göze almazsak, asla denemeye kalkışmaz-

sak, başarı ya da başarısızlığın sonuçlarına katlanmak zorunda kalmayız. Eğer kibar davranırsak, sırnaşıklık yapmazsak, kimse bize kırılmaz, daha doğrusu sevilecek biri gibi görülürüz. Aslında ürkek kişiler kendi içlerine kapanıktırlar, başkalarının ne düşündüğüne takıntılıdırlar ve hiç de iyi niyetli değildirler. Alçakgönüllülük toplumsal olarak yararlıdır ama baştan çıkarma olgusunda öldürücü bile olabilir. Ara sıra bir maske takar gibi alçakgönüllü bir aziz rolü oynayabilirsiniz ama konu, baştan çıkarma olunca, bu maskeyi çıkarmalısınız. Cesaret ise canlandırıcıdır, erotiktir ve baştan çıkarma sürecini sonlandırmak için kesinlikle gereklidir. Doğru kullanıldığında kurbanlarınıza onların etkisiyle kontrolünüzü yitirdiğiniz izlenimi verir ve aynı biçimde davranmaya iter. İnsanlar kişiliklerinin bastırılmış yönlerini öne çıkarma fırsatını yakalama özlemi çekerler. Baştan çıkarmanın son aşamasında cesaret sergilemek her tür kuşku ve beceriksizliği yok eder. Dans ederken iki kişi birden yönetemez. Biri yönetir ve ötekini yanında sürükler. Baştan çıkarma eşitlikçi değildir; uyumlu bir yakınlaşma değildir. Sona yaklaşırken, gücendirmemek için geri çekilmek ya da gücü paylaşmanın doğru olduğunu düşünmek felakete yol açar. Burası bir siyaset değil zevk arenasıdır. Bu adımı kadın ya da erkek atabilir ama cesur bir adım olması şarttır. Eğer karşınızdaki kişi için kaygılanıyorsanız, teslim olanın, teslim alandan çok daha fazla zevk aldığını düşünerek kendinizi teselli edebilirsiniz.

Aktör Errol Flynn gençliğinde denetlenemez bir biçimde ataktı. Güzel kadınların yanında çok fazla saldırgan davranarak sık sık başını derde sokmuştu. Uzakdoğu'da gezerken Asya'ya özgü, erkeğin boşalmayı geciktirerek eşinin aldığı zevki yükselten cinsellik uygulamalarına ilgi duydu ve daha sonraları bu ilkeleri baştan çıkarma sürecinde kullanırken doğal ataklığını denetlemeyi ve sürecin sonunu olabildiğince ertelemeyi kendine öğretti. Yani cesaret bir yandan harikalar yaratırken, denetlenemeyen ataklık baştan çıkarıcı olmak yerine ürkütücü olur. Bu yönünüzü ne zaman kullanmanız gerektiğini bilerek iradenizle denetlemeniz gerekir.

Tantrik cinsellikte olduğu gibi kaçınılmaz noktayı geciktirerek daha fazla zevk yaratabilirsiniz.

Bir kadın aşağıdaki belirtilerle sevgisini gösterip ona fırsat tanıdığı zaman, erkek ondan her türlü zevki alma yolunda ilerlemelidir: erkek kendisine hitap etmeden kadın ona sesleniyorsa; gizli yerlerde kendini erkeğe gösteriyorsa; titreyen bir sesle, zor anlaşılır bir biçimde onunla konuşuyorsa; yüzü sevinçten ışıldıyor, el ya da ayak parmakları terliyorsa; çok yorulmuş ya da çok şaşırmış gibi iki elini birden erkeğin bedenine yaslayıp geri çekmiyorsa. • Bir kadın aşkını bu biçim işaretlerle ve bedeninin hareketleriyle belirtince, erkek ona sahip olabilmek için her türlü girişimde bulunmalıdır. Bu durumda hiçbir kararsızlık ya da tereddüt olmamalıdır; eğer bir açık kapı varsa, erkek bundan olabildiğince yararlanmalıdır. Eğer erkek eline geçen fırsatlar konusunda çekingenlik ederse ve bunlardan yararlanmazsa, kadın ondan nefret eder. Her şey elde edilip, hiçbir şey yitirilmeyeceği için kural cesur davranmak olmalıdır.

***-The Hindu Art of Love,* Edward Windsor tarafından derlenmiştir**

1720'lerde Dük de Richelieu bir düşese âşık oldu. Düşes olağanüstü güzel bir kadındı, tüm erkekler onu arzuluyordu ama istediği zaman koketçe davrandığı halde bir sevgili edinmeyecek kadar erdemliydi. Richelieu doğru zamanı bekledi. Düşesle arkadaş oldu ve kendisini tüm kadınların gözdesi yapan zekâsıyla etkiledi. Bir gece aralarında düşesin de bulunduğu bir grup kadın Richelieu'ye bir oyun oynamaya karar verdi: Versailles sarayındaki odasından çırılçıplak dışarı çıkmaya zorlayacaklardı. Şaka kusursuzca gerçekleştirildi ve kadınlar dükü olanca haşmetiyle gördüler ve kaçarken ardından kahkahalar attılar. Richelieu'nün saklanabileceği birçok yer vardı ve o, düşesin yatak odasını seçti. Birkaç dakika sonra düşesin odasına gelip soyunmasını ve mumları söndürüp yatağına girmesini izleyen Richelieu yanına girdi. Düşes itiraz etti, çığlık atmaya

kalkıştı ama Richelieu onu öpücüklerle susturunca mutlulukla teslim oldu. Richelieu bu cesur adımı atmaya birkaç nedenle karar vermişti. Birinci neden düşesin ondan hoşlanmaya ve hatta gizlice arzulamaya başlamış olmasıydı. Gerçi kadın bunu asla itiraf etmeyecekti ama bu duyguyu taşıdığından Richelieu emindi. İkincisi onu çıplak görünce etkilenmekten kendini alamamıştı. Üçüncüsü ise yapılan şakanın sonunda ona biraz acımış olmasıydı. Başarılı bir baştan çıkarıcı olan Richelieu, bundan daha iyi bir fırsat yakalayamazdı.

Cesur adım keyifli bir sürpriz olmalı ama çok fazla şaşırtmamalı. Kurbanınızın sizden hoşlanmaya başladığının işaretlerini okumayı öğrenin. Size karşı davranışları daha esnek olacak, sizin hareketlerinizi ve sözlerinizi yansıtmaya başlayacak ama aynı zamanda biraz sinirli ve kararsız görünecektir. İçten içe size teslim olmaya hazırdır ama cesur bir adım atmanızı beklemiyordur. Darbeyi indirmenin zamanı gelmiş demektir. Eğer kurbanınız sizden bir hareket gelmesini bekleyecek noktaya ulaşıncaya kadar adım atmayı ertelerseniz, bir sürpriz olmaktan çıkar. Biraz gerginlik ve kararsızlık arasında adımınızın büyük bir rahatlama gibi görünmesini istemelisiniz. Kurbanınızın teslim olması uzun zamandır beklenen bir yaz yağmuru gibi gerginliği boşaltmalıdır. Atacağınız adımı önceden planlamayın; önceden hesaplanmış izlenimi vermemeli. Tıpkı Richelieu gibi uygun zamanı bekleyin. Fırsatlara açık olun. Böylece doğaçlama yapabilir ve arzularınıza kapılıp kontrolünüzü yitirmiş gibi görünebilirsiniz. Eğer kurbanınızın sizden böyle bir davranış beklediğini sezerseniz, biraz gerileyip ona yapay bir güvenlik duygusu verin ve ardından saldırıya geçin.

Yazar Bandello, on beşinci yüzyılda Venedikli genç bir dul kadının birdenbire yakışıklı bir soyluya âşık olduğunu anlatır. Genç adamı iş görüşmek için eve davet etmesi için babasını ikna eder ve toplantı sırasında babası gitmek zorunda kalınca, genç kadın ona evi gezdirmeyi önerir. Kendi yatak odasının sarayın en güzel odası olduğunu söyleyip de gezdir-

meyince genç soylu iyice meraklanır ve görmek için ısrar eder. Kadife döşemeler, ender bulunan süs eşyaları, kışkırtıcı tablolar, zarif beyaz mumlar karşısında genç soylu büyülenir. Odayı çarpıcı bir koku doldurmuştur. Genç dul, biri hariç tüm mumları söndürür ve genç soyluyu önceden ısıtılmış olan yatağına götürür. Erkek kolayca okşayışlarına teslim olur. Venedikli dulun örneğini yaratın: cesur adımınızın tiyatral bir niteliği olmalı. Hem kolayca unutulmaz, hem de saldırganlığınızı oyunun bir parçası olarak daha sevimli gösterir. Egzotik ya da erotik bir sahne hazırlamanın yararı olacaktır. Davranışlarınızla da bunu sağlayabilirsiniz. Genç dul, yatak odası hakkında belirsizlik yaratarak genç soylunun merakını uyandırmıştır. Örneğin birinin sizleri yakalama olasılığı gibi bir korku unsuru da gerginliği arttıracaktır. Unutmayın ki, gündelik yaşamın tekdüzeliğinden farklı olacak bir olgu yaratıyorsunuz.

Kurbanlarınızı duygusal bir durumda tutmak hem onları zayıf düşürecek hem de yaşanan dakikaların dramatikliğini arttıracaktır. Ve onların duygusallığını arttırmanın en iyi yolu, kendi duygularınızı aşılamaktır. Valmont, Tourvel'in sakin, öfkeli ya da müşfik olmasını istediği zamanlar, bu duyguyu önce kendisi sergiliyor ve kadın da aynısını yansıtıyordu. İnsanlar çevrelerindekilerin duygularına karşı hassastırlar ve özellikle direnişin azaldığı, kurbanınızın büyünüze kapıldığı baştan çıkarma sürecinin ileri aşamalarında bu durum daha da belirginleşir. Cesur adımı atacağınız zaman, oluşturmak istediğiniz havayı sözcüklerle anlatmak yerine, duygularınızı kurbanınıza bulaştırmayı öğrenin. Kurbanınızın bilinçaltına ulaşmanın en kolay yolu, karşı koyma bilincini atlayıp, duygularınızı bulaştırmaktır.

Cesur adımı erkeklerin atması beklenebilir ama tarih cesur, başarılı kadınların öyküleriyle doludur. Kadınlara özgü cesaretin iki temel biçimi vardır. Daha geleneksel olan biçimde koket tavırlı kadın erkeğin arzusunu uyandırır, tümüyle kontrolü elinde tutar ve kurbanının kanı kaynayınca, bir adım geri gidip erkeğin beklenen adımı atmasına fırsat verir. Sah-

neyi hazırlayınca erkeğe bakışları ve hareketleriyle hazır olduğunu bildirir. Tarih boyunca ünlü saray fahişeleri bu yöntemi kullandığı gibi Cleopatra da Antonius'u, Josephine de Napoleon'u böyle baştan çıkarmıştı. Belle Epoque döneminde La Belle Otero aynı yöntemle servet kazanmıştı. Aslında saldırgan taraf kadın olduğu halde erkeğin kendi cinsine özgü yanılsamalarını sürdürmesini sağlar.

İkinci biçimde ise böyle yanılmasalarla uğraşılmaz: kadın yönetimi ele alır, ilk öpücüğü başlatır ve kurbanına saldırır. Marguerite de Valois, Lou Andreas-Salomé ve Madame Mao bu yöntemi kullanmışlardı. Çoğu erkek de güçten düşürüldüğünü düşünmek yerine, heyecana kapılmıştı. Her şey kurbanın özgüvensizliğine ve eğilimlerine bağlıdır. İkinci tip kadın cesareti birincisinden daha seyrek görüldüğünden çok daha çekicidir ve aslında cesur adımlar da oldukça seyrektir. Ürkek kocaların, sevgililerin her zamanki davranışlarıyla kıyaslanınca, cesur adımlar daima öne çıkar. Siz de işte böyle olmasını istiyorsunuz zaten. Eğer herkes cesur olsaydı, cesaret derhal çekiciliğini yitirirdi.

Simge. *Yaz Fırtınası. Sıcak günler sonu gelmeyecekmiş gibi birbirini izler. Toprak kurumuş, çatlamıştır. Birden hava durgunlaşır, ağırlaşır - fırtına öncesi dinginliği çöker. Ardından rüzgârlar eser, çakan şimşekler heyecan verici ve ürkütücüdür. Tepki göstermeye, sığınacak yer bulmaya fırsat vermeden yağmur iner ve bir rahatlama duygusu uyandırır. En sonunda.*

Tersine Çevirmek

İki insanın karşılıklı anlaşmayla bir araya gelmesi baştan çıkarma değildir. Bu yaklaşımın tersi olamaz.

24

İkincil Tepkilerden Sakının

Başarılı bir baştan çıkarmanın ardından tehlike gelebilir. Duygular zirveye ulaşınca genellikle aksi yöne yani bitkinlik, güvensizlik ve hayal kırıklığına doğru gider. Uzun, bitmek bilmeyen vedalaşmalardan kaçının; özgüvensiz kurban size yapışacak ve her iki taraf da acı çekecektir. Eğer ayrılacaksanız, ani ve kısa bir vedalaşma yaşayın. Eğer gerekirse, yarattığınız büyüyü bozun. Eğer ilişkiyi sürdürecekseniz, enerjinin düşmesine karşı tetikte bulunun. Fazla samimiyet fantezileri yok eder. Eğer oyun sürecekse, ikinci baştan çıkarma olgusunun yaşanması gerekli olacaktır. Karşınızdaki kişinin sizi çantada keklik olarak görmesine izin vermeyin: baştan çıkardığınız kişiyi diken üstünde tutmak için ayrılıklar, acı vermeler, çelişkiler gibi olguları kullanın.

Büyünün Bozulması

Baştan çıkarma bir cins büyü yapmaktır. Baştan çıkarırken siz her zamanki kişiliğinizden uzaklaşırsınız; birden fazla rol üstlenirsiniz, varlığınızı güçlendirirsiniz, stratejik olarak özgüvensizliklerinizi ve tiklerinizi gizlersiniz. Kurbanınızın gerçek bir sahne yaşayabilmesi için bilinçli olarak gizem ve merak yaratırsınız. Büyünüzün etkisi altına girince kurbanınız iş ve sorumluluk dünyasından uzaklara taşındığını hisseder.

Huyları fazla tekdüze bir kadına yazıklar olsun; tekdüzeliği doyurur ve tiksindirir. Her zaman aynı heykel gibidir ve yanındaki hep doğru erkektir. O kadar iyi ve naziktir ki, onunla kavga etme ayrıcalığını insanlardan uzaklaştırır ve bu genellikle harika bir zevktir! Onun yerine capcanlı, kaprisli, kararlı bir kadın koyunca, işin rengi değişir. Sevgilisi böyle bir kadında zevkin çeşitlerini bulur. Kişinin huyu tuz gibidir, bayatlamayı önleyen unsurdur. Huzursuzluk, kıskançlık, münakaşalar, tekrar dost olmalar, intikam, bunların hepsi aşkın gıdasıdır. Büyüleyici çeşitlilik mi?... Sürekli bir huzur ortamı öldürücü bir can sıkıntısı üretir. Tekdüzelik aşkı öldürür; yöntemin ruhu bir aşk ilişkisine karışınca, tutku yok olur, tembellik yaylır, yorgunluk insanları yorar ve nefret konuyu kapatır.

-Ninon de l'Enclos, ***Life, Letters and Epicurean Philosophy of Ninon de l'Enclos***

Bu durumu istediğiniz ya da yapabildiğiniz kadar uzatıp, baştan çıkarma sürecinin tamamlanacağı noktaya kadar gerginliği arttırmalı ve duyguları canlandırmalısınız. Ardından hiç kaçınılmaz bir biçimde büyü bozulacaktır. Gerginliğin boşalması heyecan ve enerjinin azalmasına, hatta olup bitenler doğal bir duygusal süreç olduğu halde, kurbanınızın sizden nefret etmesine neden olacaktır. Adeta bir ilacın etkisi geçiyormuş gibi kurbanınız sizi, kusurlarınızdan hayal kırıklığına uğrayarak, olduğunuz gibi görecektir. Buna karşılık siz de belki kurbanınızı fazla idealleştirmiş olduğunuzdan, arzularınız tatmin olunca, zayıf bir kişi olarak göreceksiniz. (Ne de olsa size teslim oldu.) İkinci bir baştan çıkarma olgusu başlatmadığınız takdirde, en iyi koşullar altında bile alevler ağır ağır sönecek, fantezilerin yerine gerçeklerle yüz yüze kalacaksınız.

Kurbanınızdan kurtulmak istiyorsanız, bunların önemli olmadığını düşünebilirsiniz. Ama bazen ilişkiyi bitirme çabaları karşınızdaki kişi için büyüyü tekrar canlandırabilir ve kurbanınız size sımsıkı sarılmaya çalışır. İster ilişkiyi bitirin, isterseniz devam ettirin, büyünün bozulacağını kesinlikle hesaba katın. Baştan çıkarma süreci sonrasında da uzmanlık gerekir.

İstenmeyen yan etkilerden kaçınabilmek için aşağıdaki taktikleri geliştirin.

Ataletle mücadele edin. Daha az çaba göstermeniz genellikle kurbanlarınız için büyünün bozulmasına neden olur. Baştan çıkarma sürecini düşündükleri zaman, sizin ne kadar içten pazarlıklı olduğunuzu göreceklerdir: o zaman istediğiniz bir şey vardı ve elde etmek için çabalıyordunuz ama şimdi onları çantada keklik olarak görüyorsunuz. İlk baştan çıkarma süreci sona erince, gerçekten bitmediğini onlara gösterin - kendinizi kanıtlamayı, ilginizi onların üstünde yoğunlaştırmayı, onları etkilemeyi sürdürmek istediğinizi belirtin. Çoğunlukla büyünün bozulmaması için bu kadarı yeterlidir. Bir rutin oluşmaması için mücadele edin. Acı vermek ve geri çekilmek gerekse bile, kazanı kaynatın. Fiziksel çekiciliğinize güven-

meyin, sürekli göz önünde olunca güzellik bile cazibesini yitirir. Yalnızca strateji ve çaba, ataletle mücadele eder.

Yaşlanma yıpratamaz onu ya da gelenekler tüketemez / sonsuz çeşitliliğini. / Başka kadınlar doyurur uyandırdıkları açlığı / ama o, en çok doyurduğu zaman acıktırır insanı.
-William Shakespeare, *Antonius ve Cleopatra*

Gizemliliği sürdürün. Fazla tanıdık olmak baştan çıkarmanın ölümüdür. Eğer kurbanınız hakkınızda her şeyi biliyorsa, ilişkiniz bir rahatlama düzeyine yerleşir ama fantezi ve kaygı unsurlarını yitirir. Kaygı ve biraz da korku olmayınca erotik gerginlik yok olur. Unutmayın ki, gerçekler baştan çıkarıcı değildir. Karakterinizde bazı karanlık köşeler saklayın, beklentileri küçümseyin, yapışık olmayı önlemek için ortadan yok olmayı deneyin, sürekli kendine çekmek fazla tanışıklığın içeri sızmasına neden olur. Biraz gizemli olmayı sürdürmezseniz, çantada keklik olarak görülürsünüz. Bundan sonra olacaklar için, yalnızca kendinizi suçlayabilirsiniz.

Harika bir zafer için tekrar tekrar haykırın- / Kovaladığım av avucuma düştü... / Bu acele neden genç adam? Senin gemin hâlâ yolun yarısında, / benim aradığım liman ise çok uzaklarda. / Belki bir metres edinmiş olabilirsin ama bu yeterli değildir. / Eğer benim sanatım onu yakalamışsa, / benim sanatım onu korumalıdır. / Zaferi korumak kazanmak kadar zordur. / Kovalamacanın şans yönü vardır / ama bu görev yetenek gerektirir. / Eğer Venüs'den ve esin perisi oğlu Erato'dan yardım isteseydim / fazla hırslı projem için isterdim, / dünya gezgini, oynak Aşkı biraz durdurabilmek için, / sevilmek için kendini sevilmeye layık göstermelisin / yalnızca yakışıklılık bunu sağlamaya yetmez. / Belki Homeros'un Nireus'u ya da şu kötü Naidaların kaçırdığı genç Hylas kadar yakışıklı olabilirsin / ama yine de terk edilmemek için / sevgilini yitirmemek için / fiziksel çekiciliğin yanı sıra / aklın armağanları da

gerekir. / Güzellik kırılgandır / geçen yıllar onu soldurur, yiyip bitirir. / Menekşeler ve zambaklar sonsuza dek açmaz, / gül solunca sert dikenler geriye kalır. / Yani yakışıklı genç, yakında kırışıklıklar bedenine yerleşecek / saçların kırlaşacak. / Dayanıklı bir akıl inşa et ve güzelliğine kat / alevler seni yutana dek sana yararlı olur. / Zekânı keskinleştir, / sanatı, Yunancayı olduğu kadar Latinceyi de öğren. / Ulysees yakışıklı değildi ama güzel konuşurdu / böylece deniz tanrıçalarının yüreğini tutkuyla doldurdu... / Hoşgörü kadar yararlı bir şey yoktur, / haşinlik nefret uyandırır, kavgalara yol açar. / Doğuştan avcı olan kurttan ve şahinden hoşlanmayız; / çünkü ürkek hayvanları avlarlar. / Ama nazik kırlangıçlar insanların yanında güvendedir, / kumrular için kuleli evler yaparız. / Münakaşalardan, sivri dilli sözlerden uzak dur. / Aşk duyarlıdır, nazik sözlerle beslenmek ister. / Dırdırlanmayı karılara, kocalara bırak, / isterlerse sürekli savaş halinin doğanın bir yasası olduğunu düşünsünler. / Nikâhlı kadınlar ağız dalaşından hoşlanır / onların çeyizi budur. / Bir metres her zaman duyması gerekenleri duymalıdır... / Tatlı sözcükler kullan / okşayan bir dille konuş / geldiğin için mutlu olmasını sağla.

-Ovidius, *Aşk Sanatı*

Hafife almayı sürdürün. Baştan çıkarma bir oyundur, bir ölüm kalım meselesi değildir. "Sonraki" aşamada her şeyi daha ciddi ve kişisel olarak alma, hoşunuza gitmeyen davranışlar hakkında sızlanma eğilimi vardır. Bu eğilime clinizden geldiğince karşı koyun çünkü hiç istemediğiniz bir etki yaratacaktır. Sızlanarak, dır dır ederek karşınızdaki kişiyi denetim altına alamazsınız; yalnızca sorunu biraz daha büyütüp kendini savunmaya geçmesine neden olursunuz. Eğer gerekli olan havayı sürdürürseniz, kontrol sizde kalır. Neşeli haliniz, kurbanlarınızı eğlendirmek için yarattığınız küçük oyunlar, kusurlarını hoşgörüyle karşılamanız, onların uysallaşmasını ve kolayca başa çıkılmasını sağlayacaktır. Kurbanlarınızı değiştirmeye kalkışmayın; sizin gösterdiğiniz yolu izlemeye ikna edin.

Ateşi ağır ağır söndürmeyin. Genellikle bir taraf için büyü bozulur ama ilişkiyi bitirme cesaretini gösteremeyip kendi içine kapanır. Tıpkı yok olma gibi bu psikolojik geri adım da karşı tarafın arzusunu yeniden körükler ve hüsrana yol açacak bir kovalamaca geri çekilme döngüsü başlar. Her şey ağır ağır çözülür. Büyünün bozulduğunu hissedip, sonun geldiğini anlayınca özür dilemeden hızla ilişkiyi bitirin. Özür dilemek karşınızdaki kişiyi incitir. Baştan çıkardığınız kişinin artık arzulanır olmadığı duygusuna karşın, sanki sadık olma konusunda bir sorununuz varmış gibi hızlı bir ayrılık daha kolay atlatılır. Gerçekten bu beraberliği bitirmek istiyorsanız, artık geri dönüşü yoktur ve yapay bir acıma hissiyle sürdürmeye kalkışmayın. Temiz bir biçimde bitirmek daha merhametli bir adım olacaktır. Eğer böyle bir adım atmak çok çirkin ya da uygunsuz gibi görünüyorsa, baştan çıkarıcı olmaktan çok uzak davranışlarla kurbanınızın kapıldığı büyüyü bilinçli olarak bozun.

Özveri ve Bütünleme Örnekleri

1. 1770'lerde yakışıklı Şövalye de Belleroche, Markiz de Merteuil adında yaşlıca bir kadınla bir ilişki kurmuştu. Sık sık görüşüyorlardı ve kadın bir süre sonra onunla kavga etmeye başladı. İçinde bulunacağı ruh halini önceden kestiremediği için Belleroche, ona ilgi ve sevgi göstererek memnun etmek için elinden geleni yapmaya başladı. Sonunda kavgalar bitti ve günler geçerken Belleroche, Merteuil'ün kendisine âşık olduğunu düşünmeye başladı. Ancak bir gün ziyaretine gittiğinde evde bulamadı. Kapıda karşılayan uşağı, şövalyeyi hanımefendinin Paris dışındaki gizli evine götüreceğini söyledi. Markiz, onu orada sanki ilk kaçamaklarını yaşıyorlarmış gibi yeni bir koketçe havada bekliyordu. Şövalye kadını hiç bu kadar ateşli görmemişti. Her zamankinden daha âşık olarak gün doğarken evden ayrıldı ama birkaç gün sonra yine kavga ettiler. Kavganın ardından markiz ona soğuk davrandı ve şövalye, bir partide başka bir er-

kekle flört ettiğine tanık oldu. Korkunç bir kıskançlığa kapıldı ve yine eskisi gibi ilgi ve sevgi göstererek bu sorunu aşabileceğine inandı. Zor bir kadını memnun etmenin başka bir yolu olmadığını düşünüyordu.

Merteuil'ün bazı işlerini halletmek için taşradaki evinde birkaç hafta kalması gerekiyordu. Uzun bir ziyaret için Belleroche'u davet edince, daha önceki benzer buluşmanın ilişkilerini ne kadar canlandırdığını anımsayan şövalye sevinerek kabul etti. Merteuil, ona duyduğu sevgi ve arzunun tekrar canlandığını sergileyerek erkeği yine şaşırttı. Bu kez şövalyenin gün doğarken evden ayrılmasına gerek yoktu. Aradan günler geçti ama markiz eve konuk çağırmayı reddetti. Adeta dünyadan uzak kalmak istiyordu. Artık aralarında soğukluk ya da kavga yerine sevgi vardı. Ne var ki Belleroche, markizden bıktığını hissetmeye başladı. Paris ve katılamadığı balolar aklına gelince, bir bahaneyle ziyaretini kısa kesip kente geri döndü. Her nedense markiz artık gözüne eskisi kadar çekici görünmüyordu.

Yorum. Choderlos de Laclos'un *Tehlikeli İlişkiler* adlı romanının kahramanlarından Markiz de Merteuil, ilişkilerinin çok uzamasına asla izin vermeyen deneyimli bir baştan çıkarıcıdır. Şövalye de Belleroche ise yalnızca genç ve yakışıklıdır. Genç şövalyeye duyduğu ilgi azalmaya başlayınca, ilişkisine biraz yenilik katabilmek için gizli evine gelmesini ister. Bu adım bir süreliğine işe yarar ama yeterli olmaz. Şövalyeden kurtulması gerekir. Soğuk davranır, bir kavga başlatmayı umarak öfkeli görünür, hatta başka bir erkeğe ilgi gösterir. Bunların hepsi şövalyenin bağlılığını arttırır. Markiz onu kolayca terk edemez - şövalye intikam duygusuna kapılabilir ya da onu tekrar elde etmek için daha fazla çaba göstermeye başlayabilir. Sonuçta markiz büyüyü bozmak için ona gereğinden fazla yakınlık gösterir. Dönüşümlü sıcak ve soğuk davranışlarından vazgeçip, umarsızca âşıkmış izlenimi verir. Günlerce markiz ile baş başa kalan şövalyenin fantezi kuracak fırsatı olmayınca, artık onu eskisi kadar büyüleyici görmediği için ilişkiyi sonlandırır. Markizin amacı da budur zaten.

Orkestra Paris'te, Chaleux Sarayı'nda konser veriyordu. Birinci bölümden sonraki bir saatlik arada, upuzun masanın üstündeki yiyecekler, konyaklar, şampanyalar, şaraplar ve Paris'te kolay bulunmayan viskilerle bir ziyafet düzenlenmişti. Soylular ve uşaklar elleri, dizleri üzerine çökmüş yerde bir şey arıyorlardı. Davetin sahiplerinden biri olan bir düşes büyük pırlantalarından birini kaybetmişti... Düşes sonunda yerde yüzüğünü arayanları izlemekten bıktı ve mağrur bir bakışla çevresine bakınıp Duke'ün koluna girdi. "Aslında önemli değil. Her zaman pırlanta alabilirim ama Duke Ellington gibi bir erkeği başka ne zaman görebilirim ki?" • Duke ile birlikte gözden kayboldu. Orkestra ikinci bölüme yalnız başladı ve çok sonra Duke gülümseyerek sahneye gelip konseri bitirdi.

-Don George, ***Sweet Man: The Real Duke Ellington***

Bir kurbandan kurtulmak çok zor ise (ya da bunu yapacak gücü bulamıyorsanız) atılacak en iyi ikinci adım bilinçli olarak sizi birbirinize bağlayan büyüyü bozmaktır. Soğuk ya da öfkeli davranmak karşınızdakinin özgüvensizliğini uyandıracağından size yapışıp kalan bir karabasana dönecektir. Tam tersine onu sevgi ve ilgiye boğmayı deneyin. Ona sımsıkı yapışın, her hareketini ya da her huyunu üzüntüyle inceleyin, bu tekdüze sevginin sonsuza dek süreceği duygusunu uyandırın. Ne gizem, ne kışkırtıcılık, ne geri çekilmeler; yalnızca bitmeyen bir sevgi. Buna dayanabilecek insanların sayısı çok azdır. Birkaç hafta sonra hepsi çekip gider.

2. İngiltere Kralı II. Charles iflah olmaz bir çapkındı ve adeta bir harem kurmuştu. Her zaman aristokrat bir metresin yanı sıra daha alt düzeyde sevgilileri de oluyordu. Çeşitlilik peşinde koşuyordu. 1668 yılında bir gece tiyatroya gittiğinde, birdenbire Nell Gwyn adlı genç bir aktriste tutuluvermişti. O tarihte on sekiz yaşında, masum görünümlü, sevimli bir kız olan Nell Gwyn'in yanakları küçük bir çocuk gibi parlıyordu ama sahnede rol gereği söylediği sözler son derece açık saçık ve kışkırtıcıydı. He-

yecana kapılan kral ona sahip olmaya karar verdi. Temsil sonrasında onu içki içip eğlenmeye ve ardından yatağına götürdü.

Bir balıkçının kızı olan Nell, çalışmaya tiyatroda portakal satarak başlamıştı. Yazarlar ve tiyatroyla bağlantısı olan diğer erkeklerle yatağa girerek aktrist düzeyine yükselmişti. Bu açıdan hiç utanç duymuyordu. (Bir uşağı hanımına fahişe diyen biriyle kavgaya tutuşunca, Nell, "Ben bir fahişeyim. Kavga etmek için daha iyi bir neden bulun," diyerek yatıştırmıştı.) Nell'in neşesi ve küstahlığı kralın hoşuna gidiyordu ama alt düzeyde bir aileye mensuptu, bir aktristti ve bu nedenle onu gözdesi konumuna getiremezdi. "Sevimli, zeki Nell" ile birkaç gece geçirdikten sonra iyi bir aileye mensup bir Fransız olan Louise Keroualle adlı metresine geri döndü.

Metresleri kendilerine pek fazla aldırış etmeyince erkeklerin yüreklerinin büyüdüğünü ve daha iyi sevgili olduklarını biliyorum. Bir erkek, kadının yaşamındaki tek sevgili olduğundan emin olunca, ıslık çalarak kendi yoluna gider. • Bunu bilmem gerekir çünkü son yirmi yıldır bu mesleği sürdürüyorum. Eğer isterseniz, birkaç yıl önce başından geçen bir olayı size anlatabilirim. • O tarihte, Poikile yakınında yaşayan bir tefeci olan Demophantos adında bir sevgilim vardı. Bana beş drahmiden fazla vermediği halde, benim erkeğim olduğunu iddia ederdi. Ama onun sevgisi yüzeyseldi, Chrysis. Ne içini çekti, ne benim uğruma gözyaşı döktü ne de bir geceyi kapımda bekleyerek geçirdi. Bir gün beni görmeye gelip kapımı çalınca, kapıyı açmadım. Ressam Callides benim odamdaydı ve bana on drahmi vermişti. Demophantos kapıyı yumrukladı, bana küfretti ve çekip gitti. Birkaç gün boyunca Callidas evimde olduğundan, onu çağırmadım. Bunun üzerine zaten heyecana kapılmış olan Demophantos çılgına döndü. Kapıyı kırdı, ağladı, bana sarıldı, öldürmekle tehdit etti, giysilerimi yırttı, yani kıskanç bir erkeğin yapacağı her şeyi yaptı ve sonunda bana altı bin drahmi verdi. Bu tutara karşılık sekiz ay boyunca onunla birlikte oldum. Karısı, ona büyü yaptığımı söylerdi. Büyüyü

yapan aslında kıskançlık duygusuydu. Bu nedenle Chrysis, sana da Gorgias'a böyle davranmanı öneririm.

-Lucian, ***Dialogues of the Courtesans***

Keroualle kurnaz bir baştan çıkarıcıydı. Zor elde edilen kadını oynamış ve kral ona bir unvan vermeyi vaat edene kadar bekâretini koruyacağını söylemişti. Kral Charles böyle kovalamacaları sevdiğinden, ona Portsmouth Düşesi unvanını vermişti. Ne var ki bir süre sonra, kadının açgözlülüğü ve geçimsizliği sinirini bozmaya başlamıştı. Oyalanabilmek için tekrar Nell'e dönmüştü ve onu ne zaman ziyarete gitse gerçekten krallara layık bir ziyafet sunan neşeli bir kadın buluyordu. Kralın canı mı sıkılıyor yoksa üzüntülü mü? Nell onu içki içmeye, kumar oynamaya ya da balık tutmasını öğretmek için kent dışına götürüyordu. Her zaman keyifli bir sürpriz kralı hazır bekliyordu. En hoşuna giden yanı ise mizah duygusu ve kendini beğenmiş Keroualle ile dalga geçişiydi. Başka bir ülkeden bir soylu ölünce sanki bir akrabasını yitirmiş gibi düşesin yas tutma alışkanlığı vardı. Böyle zamanlarda Nell de siyahlara bürünüp saraya geliyor üzgün bir sesle, çok yakın akrabası olan "Tatar Hanı" ya da "Oroonoko Kralı" öldüğü için yas tuttuğunu söylüyordu. Melankolik tavırları ve sırıtık ifadesi nedeniyle düşesin yüzüne karşı "Sulu gözlü" ya da "Şaşı gözlü" diyordu. Kısa bir süre kral düşesten çok Nell ile beraber olmaya başlamıştı. Keroualle gözden düştüğünde Nell artık kralın gözdesiydi ve bu beraberlik 1685'de kralın ölümüne dek sürmüştü.

Yorum. Nell Gwyn hırslıydı, güç ve şöhret sahibi olmak istiyordu ama on yedinci yüzyılda bir kadının bu amaca ulaşması ancak bir erkeğin yardımıyla gerçekleşebilirdi ve bunu bir kraldan daha kolay kim sağlayabilirdi? Ama Kral Charles ile ilişki kurmak tehlikeli bir oyundu. Kolayca bıkan, çeşitlilik peşinde koşan bir erkek olduğundan, onunla gönlünü eğlendirip, ardından başka bir kadın bulabilirdi.

Bu sorunu çözmek için Nell'in stratejisi çok basitti: kralın başka kızlarla birlikte olmasını hiç umursamadı ve asla şikâyet etmedi. Ama kralla her görüştüğünde onu eğlendirmeyi, oyalamayı ihmal etmedi. Sürekli olarak ona keyifli olaylar yaşatırken, duyduğu sevginin konumuyla hiç ilgisi yokmuş gibi davranıyordu. Farklı kadınlarla beraber olmak kişinin sinirini yıpratacağı gibi çok meşgul bir kralı da fazlasıyla yorar. Hepsinin sayısız isteği vardır. Eğer bir kadın farklı roller oynamayı becerirse (aktrist olan Nell çeşitliliği kolayca sağlayabiliyordu) büyük bir avantaja sahip olacaktır. Nell asla ondan para istemediği için kral onu servete boğmuştu. Onun gözdesi olmayı da talep etmemişti - nasıl edebilirdi ki - O, halktan biriydi ama kral onun konumunu yükseltmişti.

Kurbanlarınızın çoğu, özellikle canları kolayca sıkılanlar, krallar ya da kraliçeler gibi olacaktır. Baştan çıkarma süreci sona erince, sizi idealleştirmek için çaba göstermek yerine tanımadık oluşundan dolayı heyecan verici olan başka bir kadına ya da erkeğe dönmeyi yeğleyeceklerdir. Kendilerini oyalamak için başkalarına gereksinim duyanlar, bu gereksinimi çeşitlilik peşinde koşarak tatmin ederler. Şikâyet ederek, kendinize acıyarak ya da ayrıcalıklar talep ederek, şu canı sıkılan soyluların oyununa gelmeyin. Onları şaşırtmayı, sürekli eğlenceler keşfetmeyi, farklı roller üstlenmeyi harika bir oyun gibi görün. Hiçbir talepte bulunmadan zevk sunan birine karşı durmak neredeyse olanaksızdır. Kurbanlarınızla birlikte olunca, neşeli, eğlenceli bir hava yaratın. Karakterinizin onların keyif alacağı yönlerini ortaya çıkarın ama asla sizi çok yakından tanımalarına izin vermeyin. Sonunda dinamikleri siz denetlersiniz ve kibirli bir kral ya da bir kraliçe sizin sadık köleniz olur.

3. Ünlü caz bestecisi Duke Ellington'ın orkestrasıyla birlikte herhangi bir kente gelmesi özellikle kadınların ilgisini çekerdi. Elbette öncelikle müziğini dinlemeye gelirlerdi ama "Duke"ün büyüsü altında kalırlardı. Sahnede son derece zarif ve rahat olan Ellington son derece eğleniyormuş gibi görünürdü. Çok yakışıklıydı ve "yatak odası" gözleri çok ünlüy-

dü. (Çok az uyuduğundan gözlerinin altındaki şişlikler hiç inmezdi.) Gösteri sonrasında bir kadın onu masasına davet ederken, bir başkası gizlice soyunma odasına girer, üçüncüsü dışarı çıkarken yakalardı. Duke her zaman kolay ulaşılır biri olmaya gayret eder ve bir kadının elini öperken uzun bir süre göz göze kalmaya özen gösterirdi. Kadın ona ilgi duyduğunu belirtirse, Duke'ün bakışları hazır olduğunu açıklardı. Bazen önce onun gözleri konuşurdu ve çok mutlu evliliği olan kadınlar bile bu bakışa karşı koyamazlardı.

"İnsanın karısı yaşamı boyunca yüzüne baktığı kadındır ve pek güzel olmaması daha iyidir," işte böyle dedi Gion'lu Jinta. Belki bir arabulucunun baştan savma sözleri denebilir ama yine de yabana atılmamalıdır... Güzel kadınlar güzel manzaralara benzer; insan sürekli onlara bakarsa cazibesinden sıkılır. Bunu kendi deneyimlerime dayanarak söyleyebilirim. Bir yıl Matsushima'ya gitmiştim ve önce manzaranın güzelliğine hayran olup ellerimi çırptım ve, "Keşke buraya bir şair getirip, bu harika güzelliği gösterebilsem," dedim kendime ama sabahtan akşama kadar aynı manzaraya bakınca, minik adalar kötü yosun kokmaya, Matsuyama Burnu'na çarpan dalgalar gürültücü olmaya başladı. Farkına varmadan Shiogama'daki kiraz çiçeklerinin dağılmasına izin verdim; sabahları geç kalkıp Kinka Dağı'nda şafakta yağan karı göremedim, Nagané ya da Oshima'da mehtap beni etkilemedi. Sonunda birkaç beyaz ve siyah çakıl taşı alıp çocuklarla Altı Musashi oyunu oynamaya başladım.

-Ihara Saikaku, ***The Life of an Amorous Woman***

Dinlediği müzik hâlâ kulaklarında yansırken, kadın Ellington'ın otel odasında beliriverirdi. Güzel giysileri seven Ellington üzerinde şık bir kıyafetle onu karşıladığında, odanın içi çiçeklerle dolu olur ve bir köşede bir piyano dururdu. Duke biraz piyano çalardı. Piyano çalması, şık, zarif tavırları, kadına biraz önce izlediği gösterinin keyifli bir devamı gibi gelir-

di. Ve her şey bitip Ellington kentten ayrılırken, ona özenle seçilmiş bir armağan verirdi. Sanki kendisini ondan ayıran zorunlu olarak sürdürdüğü turneymiş gibi davranırdı. Birkaç hafta sonra kadın radyoda yeni bir Ellington şarkısı duyar ve sözlerine kendisinin esin kaynağı olduğu duygusuna kapılırdı. Eğer Ellington o kentten bir daha geçerse kadın onu tekrar görmek için bir yolunu bulur ve bir gece için olsa bile ilişkilerini yenilenirdi.

1940'lı yıllarda Alabama'lı iki genç kadın bir sosyeteye takdim balosuna katılmak üzere Chicago'ya geldi. Ellington ile orkestrası baloda çalıyordu. İki kadının en sevdiği müzisyen olduğundan gösteriden sonra imza istediler. Öylesine sıcak ve yakın davranıyordu ki, kadınlardan biri hangi otelde kaldığını sordu. Ellington yüzünde büyük sırıtışla otelin adını verdi. İki kadın derhal o otele taşındı ve Ellington'ı içki içmeye odalarına davet ettiler. Kadınların üzerinde o gün aldıkları güzel gecelikler vardı. Ellington gelince, sanki kadınların çok sıcak karşılaması çok olağanmış gibi davrandı. Üçü birlikte yatak odasına giderken kadınlardan birinin aklına parlak bir fikir geldi: annesi Ellington hayranıydı. Derhal ona telefon edip ünlü müzisyenle görüşterecekti. Bu öneriyi ters karşılamayan Ellington oyuna dahil oldu ve anneyle uzun bir görüşme yapıp harika bir kız yetiştirdiği için kutladı ve şu anda kızına göz kulak olduğundan merak etmemesini söyledi. Kız telefonu aldı ve, "Çok iyiyiz çünkü Bay Ellington ile birlikteyiz ve o harika bir beyefendi," dedi. Telefon kapatınca üçü birlikte başladıkları yaramazlıkları sürdürdüler. Daha sonraları iki kız, son derece masum ama unutulmaz bir zevk gecesi yaşadıklarını düşüneceklerdi.

Erkekler, çok fazla ve akılsızca seven kadınlardan hoşlanmazlar.
-Lucian, *Dialogues of the Courtesans*

Bazen birbirinden farklı yerlerdeki kadın hayranları aynı konserde ortaya çıkıverirdi. Ellington yanlarına gidip, bu ikilemi çözmek için geliş-

tirdiği bir yöntem olarak her birini dörder kez öperdi. Ve kadınların her biri öpücüklerin yalnızca kendisi için önem taşıdığını düşünürdü.

Kazanılan bir aşkın nasıl derinleştirilebileceğini kısaca anlatmaya çalışacağım. Dediklerine göre, âşıklar birbirini pek sık görmezse ve görüşmeleri zorlukla gerçekleşirse, duygularını aktarmaları ve paylaşmaları zor olursa, aşkları ve arzuları daha fazla artarmış. Ayrıca biri ötekine öfkeli davranırsa aşk gelişir çünkü bir âşık karşısındakinin öfkesinin bir kez ortaya çıkınca sonsuza dek kalacağından korkar. Gerçek bir kıskançlık âşıklardan birinin duygularına yerleşirse aşk yine büyür çünkü kıskançlığın aşkı beslediği söylenir. Hatta gerçek kıskançlık yerine yalnızca kuşku duyulması bile aşkı derinleştirir ve kendi gücünden güç kazanmasını sağlar.

-Andreas Capellanus On Love

Yorum. Duke Ellington'ın iki tutkusu vardı: müzik ve kadınlar. Üstelik ikisi de birbirine bağlıydı. Bitmek bilmeyen ilişkileri müziği için sürekli esin kaynağı olduğu gibi kendisi de kadınlara adeta birer tiyatro oyunu ya da sanat yapıtıymış gibi davranıyordu. Ayrılma zamanı gelince, tiyatral bir biçimde veda ediyordu. Güzel bir söz ve bir armağan sanki Ellington açısından ilişki sona ermemiş gibi gösteriyordu. Birlikte geçirdikleri geceyi çağrıştıran şarkı sözleri ise kentten çekip gittikten çok sonra bile güzel atmosferin sürmesini sağlıyordu. Kadınların tekrar tekrar kapısını çalmasına şaşmamak gerekir. Bu beraberlik tek-gecelik çirkin bir cinsel ilişki olmaktan çıkıp kadının yaşamının en güzel dakikaları biçimine geliyordu. Üstelik Ellington'ın umursamaz yaklaşımı kadının suçluluk duygusuna kapılmasını, annesini ya da kocasını düşünerek havayı bozmasını önlüyordu. Ellington kadınlara karşı duyduğu açlık konusunda asla kendini savunmaya geçmemiş ya da özür dilememişti; yapısı böyleydi ve onun sadık kalmaması asla kadının suçu değildi. Eğer o, kendi arzularına gem

vuramıyorsa, kadın onu nasıl sorumlu tutabilirdi? Böylesine bir erkeğe karşı kin tutmak ya da davranışları konusunda sızlanmak olanaksızdı.

Ellington, bir Güzellik Düşkünü Çapkındı ve kadınlara olan tutkusu ancak çeşitlilikle tatmin edilebiliyordu. Normal bir erkeğin her çiçekten bal toplamaya kalkışması sonunda suyunu ısıtır ama Güzellik Düşkünü Çapkınlar pek seyrek olarak çirkin duygular uyandırırlar. Bir kadını baştan çıkardıktan sonra ne bir özveri ne de bütünleşme yaşanır. Kadınları merak ve umut içinde bırakır. Ayrılık sahnesini hoş ve şık bir deneyim biçimine getirdiğinden, büyü ertesi gün de bozulmaz. Ellington'ın kadınlar üzerine yaptığı büyü asla yok olmazdı.

Alınacak ders çok basittir: baştan çıkarma sonrasında ve ayrılık sırasında havayı daha önceki gibi gergin, güzel ve sevimli olarak sürdürün. Eğer davranışlarınızdan dolayı suçluluk duygusuna kapılmamış gibi görünürseniz, karşınızdaki kişinin öfke ya da pişmanlık duyması çok zordur. Baştan çıkarma aslında tüm enerjinizi o dakika için harcadığınız neşeli bir oyundur. Ayrılığın da aynı biçimde neşeli ve şık olması gerekir: sizi iş yaşamı ya da yolculuk gibi istenmeyen bir zorunluluk alıp götürüyor. Unutulmaz bir deneyim yaratın ve uzaklaşın. Kurbanınız ayrılma sahnesini değil şu harika baştan çıkarma sürecini daha fazla anımsayacaktır. Bir düşman kazanmadığınız için, ne zaman isterseniz dönebileceğiniz, yaşam boyu sürecek bir harem yaratmış olursunuz.

Ateşin için için yandığını / soluk küllere döndüğünü görürsünüz/ gizli korların üzerine biraz kükürt dökülse alevler tekrar canlanır mı? / Yürek de işte böyledir. Kaygılanmayınca, uyuşur, / aşk saçmak için güçlü bir dürtü ister. / Onu kaygılandırıp, ılık tutkusunu yeniden ısıtın, / ona suç dolu sırlarınızı söyleyip, yüzünün solmasını izleyin. / Zavallı, yaralı bir kızın / istemediği haberler kulağına gelince / kendine işkence etmesini, yüzünün solmasını, hatta bayılmasını / sağlayabilen bir erkek / üç kat daha şanslıdır / hesaplanamayacak kadar talihlidir. / Keşke öfkelenip saçlarını yolduğu kişi ben olsaydım, / öfkeli gözlerle bakıp yanaklarını

tırnakladığı kişi ben olsaydım / gözyaşlarının arasından bakıp onsuz yaşamayacağını düşündüğü kişi ben olsaydım! / Onu üzüntüsüyle ne kadar baş başa bırakmalı diye sorabilirsiniz. / Kısa bir süre, / geciktirilen öfke fazla güçlenmesin diye. / Artık onun hıçkırıklarla ağlaması gerekir / başını omzunuza dayayıp, / kollarınız sımsıkı boynuna sarılmış. / Barışmak mı istiyorsunuz? / daha ağlarken onu öpün, onunla sevişin, / Onun öfkesini eritmenin tek yolu budur.

-Ovidius, *Aşk Sanatı*

4. 1899 yılında yirmi yaşındaki Barones Frieda von Richthofen, Nottingham Üniversitesi'nde görevli olan Ernest Weekley adlı bir İngilizle evlendi ve kısa sürede bir profesör karısı olarak yaşamını sürdürmeye alıştı. Weekley, ona çok iyi davranıyordu ama Frieda dingin yaşamından ve kocasının heyecansız cinselliğinden sıkılmaya başladı. Almanya'ya yaptığı yolculuklarda birkaç kısa ilişki yaşadı ama istediğinin böyle olmadığını fark edince sadık eş rolüne geri dönüp üç çocuğunu yetiştirmekle ilgilendi.

1912 yılında Weekley'nin eski bir öğrencisi olan David Herbert Lawrence onları ziyarete geldi. Mesleğe yeni başlayan bir yazar olarak profesörden yardım istiyordu. Weekley evde olmadığından Frieda bir süre konuğuyla ilgilendi. Yoksul geçen gençliğinden, kadınları anlayamadığından söz eden genci ilgiyle dinledi ve ardından Lawrence ev sahibesinin sorunlarına kulak verdi. Hatta yaptığı kötü çay için onu azarladı. Bir barones olduğu halde bu davranış Frieda'yı heyecanlandırdı.

Lawrence daha sonraları Weekley yerine Frieda ile görüşmek amacıyla tekrar onları ziyarete başladı ve bir gün ona çılgıncasına âşık olduğunu itiraf etti. Aynı duyguları paylaşan Frieda kaçamak buluşmalar için bir yer bulmalarını önerdi. Ama Lawrence'in önerisi farklıydı: derhal yarın benim uğruma kocanı terk et. Ya çocuklar, diye sordu Frieda. Eğer çocukların aşkımızdan daha önemliyse onlarla kal dedi Lawrence. Ama eğer birkaç gün içinde benimle birlikte kaçmazsan, bir daha asla beni gö-

remezsin. Frieda için dehşet verici bir seçimdi. Kocasına aldırış etmiyordu ama çocukları için yaşadığı söylenebilirdi. Yine de birkaç gün sonra Lawrence'in önerisini kabul etti. Böyle bir kumar oynayan, böyle bir istekte bulunan bir erkeğe nasıl karşı koyabilirdi? Eğer reddederse sonsuza dek merak içinde yaşayacaktı çünkü böyle bir erkek yaşamınızdan ancak bir kez geçerdi.

Birlikte İngiltere'den ayrılıp Almanya'ya gittiler ve ara sıra Frieda çocuklarını özlediğini söylediğinde Lawrence hiç hoşgörülü davranmadı: her an onların yanına gidebilirsin diyordu ama eğer burda kalacaksan, dönüp arkana bakmayacaksın. Frieda'yı Alp Dağları'nda zorlu bir tırmanış yolculuğuna götürdü. Bir barones olarak hiç böyle zorlayıcı bir deneyim yaşamamıştı ama Lawrence katıydı: eğer iki insan birbirine âşık ise, rahatlık önemli mi?

1914 yılında Frieda ile Lawrence evlendiler ama ertesi yıl eski davranışlar tekrar sergilendi. Sürekli olarak karısını tembelliği, çocuklarına özlemi, kötü ev kadınlığı konusunda azarlamaya başladı. Frieda'nın en büyük arzusu yerleşip oturmaktı ama Lawrence onu sürekli olarak çok az parayla yolculuklara çıkarıyordu. Sürekli kavga ediyorlardı. Bir keresinde New Mexico'da arkadaşlarının önünde karısına, "Çıkar şu pis sigarayı ağzından! Ve şu şişko göbeğini içeri çek!" diye bağırınca Frieda, "Böyle konuşmayı kesmezsen, ben *senin* hakkında bir şeyler anlatacağım!" diye karşılık verdi. (Artık Lawrence'ın davranışlarını yansıtmayı öğrenmişti.) Birlikte dışarı çıktılar ve arkadaşları kavganın şiddetleneceğinden korkarak izlediler. Gözden kayboldular ve birkaç dakika sonra kol kola, kahkahalarla gülerek, birbirlerine sokularak geri geldiler. Lawrence çiftinin en şaşırtıcı yönü buydu: yıllardır evli olmalarına karşın çoğu zaman birbirine âşık, yeni evliler gibi davranıyorlardı.

Yorum. Lawrence, ilk kez karşılaştığında Frieda'nın boğucu bir ilişki ve şımarık bir yaşamın tuzağına düştüğünü hissetmişti. Kocaların çoğu gibi Weekley de ona nazik davranıyor ama yeterince ilgi göstermiyordu.

Drama ve macera özlemi içinde olan Frieda ise bunları tek başına oluşturamayacak kadar tembeldi. Lawrence onun özlemlerini gerçekleştirebilecek kişiydi. Kendini kapana kısılmış hissetmesinin aksine, istediği anda onu terk etme özgürlüğüne sahipti. Karısına aldırış etmemek yerine sürekli eleştirerek en azından ilgilendiğini gösteriyordu. Rahatlık ve can sıkıntısı yerine macera ve romantizm sunuyordu. Sık sık başlattığı kavgalar bitmeyen bir drama ve güçlü bir barışma için gerekli zemini hazırlıyordu. Frieda'ya aşıladığı korku hissi sürekli olarak dengesinin bozulmasına, kocasından asla emin olamamasına yol açıyordu. Sonuç olarak da ilişkileri asla bayatlamıyor, sürekli kendini yeniliyordu.

Eğer uzun bir beraberlik istiyorsanız, baştan çıkarma süreci asla bitmemelidir. Aksi takdirde can sıkıntısı baş gösterecektir. Ve bu süreci sürdürmenin en iyi yolu ise araya dramalar katmaktır. Eski yaraların açılması, kıskançlığın uyandırılması, geri çekilmeler biraz acı verir ama bu davranışı dırdır etmek ya da yersiz eleştiriler yapmakla karıştırmayın. Stratejik olarak verilen bu acılar, katı çizgili rutinleri kırmak içindir. Buna karşılık keyifli de olabilir: sürekli olarak kendinizi kanıtladığınızı, en küçük ayrıntılara ilgi gösterdiğinizi, kışkırtıcı yenilikler yarattığınızı bir düşünün. Daha doğrusu, çok fazla acı ya da zevk pek baştan çıkarıcı olmayacağından, her iki unsuru birbirine katmalısınız. Kurbanınız teslim olduğuna göre artık, ilk baştan çıkarma sürecini tekrarlamıyorsunuz. Denemekten vazgeçmediğinizi ve çantada keklik gibi görülmek istediğinizi belirtmek için farklı sarsıntılar yaratıyor, uyandırma zilleri çalıyorsunuz. Küçük bir sarsıntı eski zehirleri canlandıracak, ateşi körükleyecek ve ilişkinizin yeni ve gergin olduğu başlangıca sizi geri götürecektir.

Rahatlık ve güvenlik duygusunun baştan çıkarma olgusunu öldürdüğünü unutmayın. Birazcık zorluk içeren paylaşılan bir yolculuk, çok pahalı armağanlara ve lüks bir yaşama oranla daha derin bir bağ oluşmasını sağlayacaktır. Gençler konu aşk olunca rahatlığı pek fazla düşünmemekte haklıdırlar ve siz de aynı duyguları taşırken bir gençlik kıvılcımı çakacaktır.

5. 1652 yılında ünlü Fransız saray kadını Ninon de l'Enclos, Marki de Villerceaux ile tanışıp âşık oldu. Ninon serbest görüşlü bir kadındı ve aşktan çok felsefe ve zevke önem verirdi. Ama son derece cesur ve küstah olan marki yepyeni duygular uyandırmış ve Ninon yaşamında ilk kez denetimi elden bırakmıştı. Ninon sahiplenme duygusundan nefret ederdi ama markinin bu duygusu çok doğalmış gibi geldiğinden çekici olduğu bile söylenebilirdi. Sanki kendine hakim olmayı başaramıyormuş gibi görünüyordu. Sonunda Ninon markinin koşullarını kabul etti: yaşamında başka hiçbir erkek olmayacaktı. Buna karşılık Ninon da ondan para ya da armağan kabul etmeyeceğini bildirdi. Aralarında aşktan başka bir şey olmayacaktı.

Paris'te markinin evinin karşısındaki evi kiraladı ve her gün görüşmeye başladılar. Bir öğleden sonra, marki birden eve daldı ve onu başka bir sevgilisi olmakla suçladı. Ninon kuşkularının yersiz, suçlamalarının saçma olduğunu bildirdi. Ne var ki marki tatmin olmadan dışarı fırladı. Ertesi gün erkeğin ağır bir biçimde hastalandığı haberi ulaşınca Ninon çok üzüldü. Aşkını ve sadakatini kanıtlamak için güzelliğiyle ün kazanmış saçlarını kesip markiye göndermeye karar verdi. Bu davranışın yararı oldu, marki iyileşti ve ilişkileri eskisine oranla daha tutkulu sürdü. Dostları ve eski sevgilileri, birdenbire sadık bir eş rolünü üstlenmesinden şikâyet ediyorlardı ama çok mutlu olan Ninon bu sözlere aldırış etmiyordu.

Ardından Ninon birlikte gitmelerini önerdi. Evli olan marki onu kendi şatosuna götüremezdi ama bir arkadaşı âşık çifte taşradaki kendi evini önerdi. Haftalar aylara dönüştü ve kısacık yolculuk uzun bir balayı şeklini aldı. Ne var ki Ninon bir terslik olduğunu hissetmeye başlamıştı: marki nikâhlı bir koca gibi davranıyordu. Gerçi eskisi kadar tutkuluydu ama sanki başka hiçbir erkeğin bekleyemeyeceği haklara ve ayrıcalıklara sahipmiş gibi özgüvenliydi. Bir zamanlar Ninon'a çekici gelen sahiplenilme duygusu artık baskıya dönmüştü. Üstelik genç kadının beynine de hi-

tap etmiyordu. Bunca kıskançlığa sahip olmayan başka yakışıklı erkekler de onu fiziksel açıdan tatmin edebilirdi.

Bunu algıladığı anda Ninon hiç zaman yitirmeden Paris'e döneceğini ve ilişkilerinin sona erdiğini markiye açıkladı. Marki nasıl bu kadar kalpsiz olabildiğini sorarak kalması için yalvardı. Gerçi Ninon duygulandı ama kararından dönmedi. Açıklamalar durumu daha da kötüleştirirdi. Paris'e dönüp eski yaşamına kaldığı yerden başladı. Ani ayrılığın markiyi sarstığı belliydi ama anlaşılan çok kötü sarsılmamıştı ki, birkaç ay sonra başka bir kadına âşık olduğu haberi Ninon'a ulaştı.

Yorum. Bir kadın sık sık sevgilisinin davranışlarındaki belirsiz değişiklikleri aylarca düşünür. Şikâyet edebilir, öfkelenebilir, hatta kendini suçlayabilir. Kadının şikâyetlerinin ağırlığı altında erkek bir süre için değişir ama çirkin bir dinamik ve bitmek bilmeyen yanlış anlamalar sürüp gider. Bunların anlamı nedir? Bir kez büyü bozulunca artık çok geç olmuştur. Ninon da markinin artık sıkıcı gelen yakışıklılığını, beynine hitap etmeyişini ya da çantada keklik gibi görülmesini araştırabilirdi. Ama araştırmakla zaman yitirmenin anlamı var mıydı? Büyü bozulduğu için çekip gitmeyi yeğledi. Açıklama yapmakla, Villercaeux'nun duyguları hakkında kaygılanmakla, ayrılığı kolaylaştırmakla uğraşmadı. Yalnızca gitti. Karşısındaki çok fazla düşünen, olup bitenleri düzeltmeye çabalayan, bahaneler bulan kişi aslında ürkek biridir. Bu gibi konularda nazik davranmak acımasızlık olabilir. Marki her şeyi metresinin kalpsizliğine, oynak ruhuna bağlayabilirdi. Gururu kırılmadan başka bir ilişkiye doğru gidip, geçmişi ardında bırakabilirdi.

Bir ilişkinin upuzun bir ayrılıkla sona ermesi karşınızdaki kişiye acı verdiği kadar sizin de gelecekte suçluluk duygusuna kapılıp utangaç davranmasına yol açar. Hem baştan çıkarıcı hem de büyünün bozulduğunu hisseden kişi olsanız bile asla suçluluk duymayın. Hata sizin değil. Hiçbir şey sonsuza dek sürmez. Kurbanlarınızı kapıldıkları tekdüze yaşamdan uzaklaştırıp zevkli bir ortama taşıdınız. Eğer kısa, temiz bir ayrılık sahne-

si oluşturursanız, uzun vadede bunu takdir edeceklerdir. Ne kadar fazla özür dilerseniz, gururlarını o kadar fazla kıracak, yıllarca yok olmayacak olumsuz duygular uyandıracaksınız. İşleri biraz daha karıştıracak olan samimiyetsiz açıklamalardan onları olabildiğince uzak tutun. Kurbanlarınıza işkence çektirmeyin.

6. Napoleon Bonaparte'ın yönetiminde on beş yıl geçirince Fransızlar çok yorulmuştu. Çok fazla savaş, çok fazla drama yaşamışlardı. 1814 yılında yenilgiye uğrayıp Elbe Adası'na sürgüne gönderildiğinde halk huzur ve barış için çoktan hazırdı. 1789 yılındaki darbeyle tahttan indirilmiş olan Bourbon hanedanlığı tekrar iktidara geldi. Kral XVIII. Louis şişman, sıkıcı, kendini beğenmiş bir insandı ama en azından barış dönemi sürecekti.

1815 Şubatı'nda Napoleon'un yedi küçük gemi ve bin askeriyle Elbe Adası'ndan kaçtığı haberi Fransa'ya ulaştı. Amerika'ya gidip her şeye yeniden başlayabilirdi ama Cannes'a demirleyecek kadar çılgındı. Aklından neler geçiyordu? Fransa ordularına bin kişiyle karşı durmak mı? Derme çatma ordusuyla Grenoble'ye doğru yola çıktı. En azından onun cesaretini, şan şöhret sahibi olma hırsını ve Fransa sevgisini takdir etmek gerekir.

Fransız köylüleri eski imparatoru görünce neye uğradıklarını şaşırdılar. Ne de olsa bu adam onlara epey toprak dağıtmıştı ve şimdi yeni kral bu arazileri geri almaya çabalıyordu. Napoleon'un ünlü kartal sancakları, devrim simgelerinin geri gelişi karşısında neredeyse baygınlık geçirdiler. Tarlalarını bırakıp ona katıldılar. Grenoble dışında kralın gönderdiği birliklerle karşılaştılar. Napoleon atından inip yaya olarak onlara yaklaştı. "Beşinci Ordunun Askerleri!" diye seslendi. "Beni tanımıyor musunuz? İçinizde imparatorunu öldürmek isteyen biri varsa, öne çıksın. İşte ben burdayım!" Gri pelerinini açıp askerleri nişan almaya davet etti. Bir anlık sessizliğin ardından dörtbir yandan "Vive L'Empereur!" "Yaşa İmparator!" haykırışları duyuldu. Tek bir hamleyle Napoleon'un asker sayısı ikiye katlandı.

Yürüyüş devam etti. Kendilerine kazandırdığı şerefi anımsayan başka askerler de taraf değiştirdi. Lyons kenti hiçbir direniş olmadan düştü. Daha büyük orduların başındaki generaller onu durdurmakla görevlendirildiler ama askerlerinin önünde yürüyen Napoleon'u görmek olağanüstü duygusal bir deneyim olduğundan onlar da taraf değiştirdiler. 20 Mart'ta Napoleon Paris'e ulaştı ve on üç ay önce terk ettiği saraya bir tek kurşun atmadan geri dönmüş oldu.

Köylüler ve askerler Napoleon'u bağırlarına basmışlardı ama Parisliler, özellikle onun hükümetinde görev yapmış olanlar bu kadar hevesli değildi. Onun getireceği fırtınalardan korkuyorlardı ve Napoleon gerek dış güçler gerekse yurt içindeki düşmanları tarafından yenilgiye uğratılmadan önce yüz gün ülkeyi yönetti. Bu kez daha uzaktaki St. Helena odasına gönderildi ve orada öldü.

Yorum. Napoleon ülkesini ve ordusunu baştan çıkarılacak bir hedef gibi görüyordu. General de Ségur onun hakkında şöyle yazmıştı: "Olağanüstü güce sahip olduğu dönemlerde artık bir erkek gibi komuta etmiyor, tıpkı bir kadın gibi baştan çıkarıyor." Elbe Adası'ndan kaçışında, canı sıkılan bir ulusu kışkırtacak, şaşırtıcı bir sürpriz planlamıştı. Fransa'ya dönebilmek için kendisine en fazla kucak açan, adeta tapan köylüleri hedef almıştı. Devrimin renkleri, kartallı sancaklar gibi eski simgeleri yeniden ortaya çıkarıp eski duyguları uyardırmayı tasarlamıştı. Kurduğu ordunun başına geçip eski askerlerine kendisine ateş etmeleri için meydan okumuştu. Ona iktidarı veren Paris yürüyüşünün her adımının duygusal etkisi önceden hesaplanmıştı. Eski gözdeleri olan Napoleon, şimdi onları yöneten ahmak kralla kıyaslanabilir miydi?

Napoleon'un Fransa'yı ikinci kez baştan çıkarması klasik baştan çıkarma sürecinin olağan adımlarını izlememişti. Eski duygulara dayanarak, eski bir aşkı yeniden canlandırmıştı. Bir insanı ya da bir ulusu bir kez baştan çıkardıktan sonra neredeyse her zaman bir durgunluk dönemi yaşanır ve bazen ardından ayrılık gelir ama aynı hedefi bir kez daha baştan

çıkarmak oldukça kolaydır. Eski duygular asla yok olmaz, geçici olarak uykuya yatar ve bir anda kurbanınızı şaşırtıp teslim alabilirsiniz.

Geçmişi, kişinin gençliğini, eski duyguları yeniden yaşamak çok seyrek rastlanan bir keyiftir. Tıpkı Napoleon gibi ikinci baştan çıkarma olgularına dramatik bir unsur katın: anıları uyandıracak eski imgeleri, simgeleri, ifadeleri canlandırın. Fransa halkı gibi sizin kurbanlarınız da çirkinlikleri, ayrılığı unutmuş ve yalnızca iyi yönlerinizi anımsıyor olacaklardır. İkinci baştan çıkarma olgusunda cesur ve ivecen davranıp, kurbanlarınızına düşünecek zaman bırakmamalısınız. Napoleon gibi, onların şu andaki sevgililerine tezat oluşturacak biçimde ortaya çıkıp onun davranışlarının ürkek ve donuk olduğunu gösterin.

Herkes ikinci kez baştan çıkarılmaya hazır olmayabilir ve bazı zamanlamalar uygun düşmeyebilir. Napoleon, Elbe Adası'ndan döndüğünde Parisliler ona göre fazla ilerlemişlerdi ve onu kolayca çözümleyebilirlerdi. Güney bölgelerindeki köylülerden farklı olarak onu çok yakından tanıyorlardı. Geri dönüşü çok erken olduğundan, onun kendilerini gereğinden fazla yorduğu fikrinden henüz sıyrılmamışlardı. Eğer birini ikinci kez baştan çıkarmak istiyorsanız, sizi pek fazla tanımayan, anıları daha olumlu olan, yapısal olarak kuşkucu olmayan ve şu andaki koşullarından memnun olmayan kişiyi seçin. Ayrıca aradan biraz zaman geçmiş olmasına da özen gösterin. Geçen zaman sizin ününüzü sağlamlaştıracak, kusurlarınızın yok olmasını sağlayacaktır. Asla bir ayrılığı son nokta olarak görmeyin. Biraz drama ve iyi bir planlama ile bir kurbanı fazla zaman yitirmeden tekrar teslim alabilirsiniz.

Simge. *Sönmekte olan ateşin ertesi sabaha kalan korları. Kendi başlarına bırakılınca korlar ağır ağır sönecektir. Ateşi asla şansa ve koşullara terk etmeyin. Söndürmek için su serpin, boğun, geride beslenebileceği bir şey bırakmayın. Tekrar canlandırmak için, alevler yeniden görününceye dek körükleyin, karıştırın. Yalnızca sizin sürekli ilginiz ve dikkatiniz tekrar yanmasını sağlayacaktır.*

Tersine Çevirmek

Bir insanı büyüleyebilmek için sürekli olarak tekrar tekrar baştan çıkarmanız gerekir. Ama biraz samimiyetin gelişmesine izin verebilirsiniz. Kurbanınız sizi tanımaya başladığını hissetmek ister. Çok fazla gizemlilik kuşku yaratacağı gibi, sürdürmek zorunda kalacağınız için sizin açınızdan da yorucu olur. Önemli olan tümüyle bilinmeyen biri olarak kalmak değil, ara sıra eskiden olduğu gibi kurbanlarınızı kapıldıkları rahatlıktan sarsıp uyandırmaktır. Bunu doğru yaparsanız, sürekli olarak hakkınızda yeni şeyler öğrendikleri duygusuna kapılacaklar ama asla gereğinden fazlasını öğrenemeyeceklerdir.

EK A

Baştan Çıkarıcı Ortam / Baştan Çıkarıcı Zaman

Baştan çıkarma sürecinde kurbanlarınız içlerinde bir değişim olduğunu yavaş yavaş hissetmelidirler. Sizin etkinizle, savunmalarını indirmeli, farklı davranma ve farklı bir insan olma özgürlüğüne sahip olduklarını hissetmelidirler. Baştan çıkardığınız kişiyi değiştirme çabalarınıza büyük ölçüde yardımcı olacak belirli yerler, ortamlar ve deneyimler vardır. Tiyatral niteliklere, ışıltılı, parlak yüzeylere, neşeli bir havaya sahip mekânlar çocukça canlılığa sahip bir duygu yarattığından kurbanınızın düzgün düşünmesini zorlaştıracaktır. Unutulmaz, baş döndürücü dakikalar, neşeli bir eğlence atmosferi içeren, değiştirilmiş bir zaman hissi de aynı etkiyi yaratır. Kurbanlarınıza sizin yanınızda olunca, gerçek dünyada olmaktan farklı bir deneyim yaşadıkları duygusunu vermelisiniz.

Festival Zamanı ve Mekânı

Yüzyıllar önce toplumların çoğunda yaşam biçimi iş ve rutinden oluşuyordu ama yılın belirli zamanlarında festivaller bu yaşamı bölüyordu. Eski Roma'nın Satürn bayramları, Avrupa'nın mayıs bayramları, Chinook Kızılderililerin eğlenceleri sırasında tarlalardaki ve pazar yerlerindeki tüm işler duruyordu. Tüm kabile ya da kent halkı festival için ayrılmış kutsal bir mekânda buluşuyordu. Geçici olarak görevlerinden ve sorumluluklarından sıyrılan insanların adeta çıldırmasına izin veriliyordu; kendilerine başka kimlikler veren maskeler takıp kostümler giyiyorlar, bazen toplumlarının ünlü efsanelerini canlandıran güçlü kişiliklerin kılıklarına bürünüyorlardı. Festivaller günlük yaşamın yüklerinden kurtulmanın bir yoluydu. İnsanların zamanı algılama biçimini değiştirip, kendi benliklerinin dışına çıktıkları dakikalar yaratıyordu. Zaman adeta duruyordu. Dünyanın süregelen karnavallarında bu deneyimin benzerleri hâlâ yaşanabiliyor.

Festivaller insanların günlük yaşamına ara verildiğini, alışagelmiş rutinden çok farklı bir deneyim yaşandığını gösteriyordu. Daha küçük ölçekte, baştan çıkarma olgularınızı böyle tasarlamalısınız. Süreç ilerledikçe kurbanlarınız günlük yaşamlarında köklü bir değişiklik olduğunu, görev ve sorumluluklarından uzaklaştıklarını hissedeceklerdir. Zevke ve eğlenceye dalınca, farklı davranacaklar, sanki maske takmış gibi başka biri olacaklardır. Onlarla birlikte geçirdiğiniz zamanlar yalnızca onlara ait olacaktır. Onları günlük yaşamlarında görmedikleri yerlere götürüyorsu-

nuz. Fiziksel ortamlar insanların ruh halini derinden etkiler; eğlence ve zevke adanmış mekânlar yalnızca zevk ve eğlence duygusu verir. Kurbanlarınız görevlerine, gerçek dünyaya dönünce, aradaki zıtlıkları hissedecekler ve kendilerini götürdüğünüz yerlerin özlemine kapılacaklardır. Temelinde gerçek dünyanın durduğu, fantezinin onun yerini aldığı, bir festival mekânı ve zamanı oluşturuyorsunuz. Bizim kültürümüz artık bu tip deneyimler sunmadığından, insanlar bunları özlemektedir. Bu nedenle neredeyse herkes baştan çıkarılmayı bekler ve bu oyunu doğru oynarsanız, kucağınıza düşer.

Festival zamanı ve mekânı yaratmanın temel unsurları aşağıda açıklanmaktadır.

Tiyatral etkiler yaratın. Tiyatro bambaşka, büyülü bir dünya yaratır. Aktörlerin makyajları, sahte ama göz alıcı dekorlar, biraz gerçekdışı kostümler kattıkları görsellikle, oyunun öyküsüyle birlikte bir yanılsama oluşturur. Gerçek yaşamda bu etkiyi yaratmak için giysilerinizi, makyajınızı ve yaklaşımınızı eğlenceli, yapay bir duruma getirmeli, izleyicilerinizin keyif alması için böyle davrandığınızı hissetirmelisiniz. Marlene Dietrich'in tanrıçaları çağrıştıran ya da Beau Brummel gibi züppelerin büyüleyen etkisi işte burdan kaynaklanmaktadır. Kurbanlarınızla buluşmalarınız, seçtiğiniz mekânlar ve davranışlarınız aracılığıyla bir drama yaratmalıdır. Kurbanlarınızın bir sonraki adımda neler olacağını tahmin edememelidirler. Mutlu sona doğru giden yolda dönemeçler oluşturarak merak uyandırın. Kurbanlarınız sizi görünce, bir oyuna katılma duygusuna kapılmalıdırlar. Her ikiniz de maske takmanın, yaşamın size biçtiği rollerin dışına çıkmanın heyecanını yaşayacaksınız.

Zevkin görsel dilini kullanın. Bazı görsel dürtüler gerçek dünyada olmadığınıza işaret eder. Düşüncelere ya da suçluluk duygusuna yol açacak derinliği olan imgelerden kaçınıp, parlak nesneler, aynalar, su birikintileri, sürekli değişen ışık oyunları gibi yüzeysel ortamlar yaratmalısınız. Böy-

le mekânların duyulara yüklenmesi sarhoş edici, hafifletici bir duygu yaratır. Ne kadar yapay olursa, o kadar iyidir. Kurbanlarınıza içlerindeki çocuğu heyecanlandıracak sesler ve görüntülerle dolu eğlenceli bir dünya gösterin. Paranın belki de boşa harcanmış olduğu duygusu da lüks hissini arttırdığından, görev ve ahlaktan oluşan gerçek dünyadan uzaklaşıldığını gösterir. Hatta buna bir randevu evi etkisi diyebilirsiniz.

Kalabalık ya da kapalı bir ortam yaratın. İnsan kalabalığı psikolojik ısıyı çok yükseltir. Festivaller ve karnavallar bir kalabalığın oluşturduğu bulaşıcı duygulara dayanır. Savunmalarını indirebilmek için kurbanlarınızı ara sıra böyle mekânlara götürün. Uzun sürelerle insanları bir araya getiren sıkışık, küçük mekânlar da baştan çıkarma olgusu için yararlıdır. Sigmund Freud'un özel toplantılarındaki konuşmalarını dinlemeye gelen birbirine çok bağlı bir grup öğrencisi insanları hayret içinde bırakacak kadar çok sayıda aşk ilişkisine girmişti. Baştan çıkardığınız kişileri ya kalabalık festival benzeri ortamlara götürün ya da kapalı bir dünyaya taşıyın.

Mistik etkiler üretin. Ruhsal ya da mistik etkiler insanların aklını gerçeklerden uzaklaştırıp, kendilerini daha iyi hissetmelerini sağlar. Bundan sonra fiziksel zevke ancak küçük bir adım kalmış olur. Elinizde bulunan astroloji kitapları, melek imgeleri, uzak kültürlerin mistik melodileri gibi tüm aksesuvarları kullanın. On sekizinci yüzyılın ünlü Avusturyalı şarlatanı Franz Mesmer salonlarını arp müziği, egzotik tütsü kokuları ve uzaklardan gelen şarkı söyleyen bir kadın sesiyle doldururdu. Duvarlarını ise vitray camlar ve aynalar süslerdi. Mıknatısların gücüyle tedavi ettiği hastaları, odada otururken bedenden bedene geçen ruhsal bir titreşim hissederlerdi. Tüm mistik unsurlar gerçek dünyayı örter ve ruhsallıktan cinselliğe geçmek kolaydır.

Zaman kavramlarını saptırın - hız ve gençlik. Festivallerin insanı canlandıran bir hızı ve coşkusu vardır. Baştan çıkarma, yüreğinin daha hızlı

atmasına neden olduğundan, kurban geçen zamanın farkına varmaz. Onları sürekli hareketin ve çeşitli etkinliklerin olduğu yerlere götürün. Akıllarını yeni manzaralarla çelmek için birlikte herhangi bir yolculuğa çıkın. Gençlik solup gider ama baştan çıkarma olgusu insanların yaşı kaç olursa olsun, yeniden genç olma duygusu verir. Ve gençlik enerji demektir. Baştan çıkarma sürecinin hızı belirli bir momentum kazanmalı ve kurbanın beyninde anafor etkisi uyandırmalıdır. Casanova'nın kadınları en çok balolarda baştan çıkarmasına ya da on dokuzuncu yüzyıl çapkınlarının valsi tercih etmesine şaşırmamak gerekir.

Unutulmaz anlar yaratın. Günlük yaşam, aynı hareketlerin bitmek bilmeyen tekrarlarından oluşur. Buna karşılık festivalleri yaşamımıza efsanelerin ve sonsuzluğun girdiği, her şeyin değiştiği zamanlar olarak anımsarız. Baştan çıkarma olgularınızda aynı dorukların, dramatik olayların yaşandığı anların, zamanın farklı algılandığı deneyimlerin bulunması gerekir. Bu süreci dramatik davranışların güçlü duygular uyandırdığı bir karnavalda ya da tiyatroda gerçekleştirerek kurbanlarınıza böyle deneyimler yaşatmanız yararlı olacaktır. Bu dakikalar yalnızca zevke ayrılmalı, iş ya da ahlak düşünceleri asla işin içine girmemelidir. Kral XV. Louis'nin metresi Madame dc Pompadour, kolayca canı sıkılan sevgilisini birkaç ayda bir partiler, yaratıcılığını ortaya koyup balolar, oyunlar, Versailles Sarayı'nda tiyatrolar düzenleyerek baştan çıkarmak zorundaydı. Kurbanlar onları eğlendirmek için harcadığınız çabayı hissettiklerinden bu gibi etkinliklerinden çok keyif alırlar.

Baştan Çıkarıcı Zaman ve Mekânlardan Sahneler

1. 1710 yılında Japonya'da Osaka'da yaşayan zengin bir şarap tüccarı olan babasının yanında çalışırken sürekli düş kuran bir genç vardı. Gece gündüz çalışıyor, aile yaşamı ve görevlerini ağır bir yük gibi görüyordu.

Tüm delikanlılar gibi, başkumandanlığın katı yasalarının dışına çıkılan kentin zevk mahallelerinin varlığını duymuştu. Aktörlerin ve kibar fahişelerin hüküm sürdüğü bu yerlerde *ukiyo* diye tanımlanan geçici zevklerin "dalgalanan dünyasını" bulabilirdiniz. Genç adam da işte bunların düşünü kuruyordu. Zamanını sabırla bekledi ve bir akşamüstü kimseye görünmeden çıkıp, zevk mahallesine gitti.

Kentin geri kalanından renkleri ve görkemleriyle ayrılan lokantaların, özel kulüplerin, çay evlerinin kalabalığı semti doldurmuştu. Adımını attığı anda genç adam farklı bir dünyaya geldiğini anladı. Aktörler üstlerinde özenle boyanmış kimonolarıyla sokaklarda dolaşıyorlardı. Sanki hâlâ sahnedeymiş gibi farklı davranışları vardı. Burda yaşam hızlıydı, sokaklar enerji doluydu. Parlak fenerler gecenin karanlığını aydınlatırken, yakındaki kabuki tiyatrosunun renkli afişleri de göz alıyordu. Kadınların çok farklı bir havası vardı. Bir erkek gibi özgür davranıyor, ona küstah bakışlar atıyorlardı. Bir *onnagata* ya da tiyatroda kadın rolü oynayan bir aktör gözüne ilişti. Şimdiye dek gördüğü kadınlardan çok daha güzeldi ve sokaktan geçenler ona adeta bir soyluymuş gibi davranıyorlardı.

Delikanlı kendisi gibi gençlerin bir çay evine girdiklerini görünce, onları izledi. Burada en üst sınıf kibar fahişeler, ünlü *tayu*'lar meslekleri ni icra ediyorlardı. Genç adam oturduktan birkaç dakika sonra bir gürültü duydu ve merdivenden aşağıya birkaç *tayu* ile müzisyenlerin, soytarıların indiğini gördü. Kadınların kaşları kazınmış, kalın siyah bir boyayla tekrar çizilmişti. Başları tepelerinde topuz olarak tarayarak toplanmıştı ve genç adam hiç bu kadar şık kimonolar görmemişti. *Tayu*'lar kime doğru gittiklerine ve ona ne anlatmak istediklerine bağlı olarak kışkırtıcı, sinsi, dikkatli minik adımlarla pisti kayarcasına geçtiler. Onları nasıl davet edeceğini bilmeyen delikanlıya yüz vermediler ama genç adam bazı yaşlıca erkeklerin adeta buraya özgü bir dille kadınlarla şakalaştıklarını fark etti. Şarap akmaya, müzik çalmaya başladı ve sonunda birkaç alt sınıf fahişe de içeri girdi. Artık genç adamın çenesi de açılmıştı. Bu fahişeler da-

ha dostça davranıyorlardı ve genç adam zaman kavramını yitirdi. Çok sonra sendeleyerek evine döndü ve ancak ertesi sabah ne kadar para harcadığını algıladı. Babası bunu bir öğrense...

Yine de birkaç hafta sonra aynı yere gitti. O dönemin Japon edebiyatının sayfalarını dolduran yüzlerce genç gibi, babasının servetini "dalgalanan dünyada" harcamaya doğru ilk adımları atmaya başlamıştı.

Baştan çıkarma, kurbanlarınızı götürdüğünüz farklı bir dünyadır. Tıpkı *ukiyo* gibi günlük yaşamdan katı bir çizgiyle ayrılır. Kurbanlarınız yanınızda olunca, ahlaksallığı, kuralları, sorumluluklarıyla dış dünya ortadan kaybolur. Her şey, özellikle bastırılmış olan her şey serbesttir. Sohbetler daha hafif ve kışkırtıcıdır. Giysilerin ve mekânların tiyatral bir havası vardır. Hiçbir ağırlık ya da önyargı olmadan farklı davranma, başka biri olma izni çıkmıştır. Yarattığınız yoğun, psikolojik "dalgalanan dünya" bağımlılık yaratır. Kurbanlarınız yanınızdan ayrılıp rutin yaşamlarına dönünce, neleri özlediklerini çok daha iyi algılarlar. Yarattığınız atmosferi özledikleri anda baştan çıkarma süreci sona ermiş demektir. Dalgalanan dünyada olduğu gibi, paranın rahatça harcanması gerekir. Baştan çıkarıcı bir ortamda cömertlik ve lüks el ele gider.

2. Her şey 1960'larda başladı: insanlar Andy Warhol'ün New York stüdyosuna gelip, havayı soluyor ve uzunca bir zaman kalıyorlardı. 1963'de Warhol, Manhattan'da yeni bir yere taşınırken, yakın arkadaşları duvarların bir kısmını ve sütunları alüminyum folyo ile kaplayıp, geri kalan her tarafı gümüş renginc boyadılar. Tam ortada kırmızı bir kanepe, bir buçuk metre yüksekliğinde plastik şeker çubukları, üstünde minik aynaların parladığı bir pikap ve helyum gazıyla doldurulup havada gezen gümüş rengi yastıklar dekorasyonu tamamlıyordu. L- biçimi mekân Factory adıyla tanındı ve belirli bir sahne gelişmeye başladı. Gelenlerin sayısı artınca Andy Warhol kapıyı niçin açık bırakmayalım diye düşündü; isteyen gelsin gitsin. Gündüzleri Andy tabloları ya da filmleri üzerinde çalışırken aktörler, fahişeler, uyuştu

rucu satıcıları ve diğer sanatçılar burada toplanıyordu. Gece boyunca asansör bu mekânı evleri gibi görmeye başlayan güzel insanları taşıyordu. Montgomery Clift elinde bir kadeh içkiyle bir köşede otururken, güzel bir sosyetik kadın bir eşcinsel ve bir müze küratörüyle sohbet ediyor olabilirdi. Hepsi de genç ve şık giyimli insanlar birbiri ardına geliyordu. Andy'nin bir keresinde bir dostuna dediği gibi televizyondaki çocuk programlarına benziyordu. Konuklar bitmek bilmeyen bir partiye katılıyorlar ve her an yeni bir eğlence başlıyordu. Gerçekten de buna benziyordu - ciddi hiçbir şey olmuyor, yalnızca sohbet ediliyor, flört ediliyor, flaşlar çakıyor, sanki film setindeymiş gibi insanlar poz veriyordu. Müze küratörü bir yeniyetme gibi kıkırdarken, sosyetik güzel bir fahişe gibi davranabiliyordu.

Gece yarısında mekân yükünü almış oluyordu. Hareket bile edemiyordunuz. Orkestra gelince, ışık gösterisi başlıyor ve parti gitgide çılgınlaşıyordu. Her nasılsa kalabalık belirli bir zamanda dağılıyor ve ertesi gün öğleden sonra her şey yeniden başlıyordu. Hiç kimse Factory'ye bir tek kez gitmekle yetinmiyordu.

Her zaman aynı biçimde davranmak, görevlerin gerektirdiği aynı rolleri oynamak insana sıkıcı gelir. Herkes bir maske takıp başka biri olabileceği, farklı davranacağı bir anı bekler. Bu nedenle aktörleri gözümüzde büyütürüz: bizim sahip olmak istediğimiz biçimde özgürlük ve eğlence olanaklarına sahiptirler. Farklı bir rol oynama, bir aktör olma olanağı tanıyan her ortam inanılmaz derecede baştan çıkarıcıdır. Tıpkı Factory gibi siz de böyle bir ortam yaratabilirsiniz. Ya da böyle bir yere kurbanınızı götürebilirsiniz. Bu gibi ortamlarda ciddilik hariç her şeye izin verildiğinden, savunmaya geçmediğiniz için, tüm tutuculuklar yok olur. Adeta uyuşturucu etkisi yapar. Aynı etkiyi yaratmak için Warhol'un çocuk televizyon programı benzetmesini unutmayın. Her şey neşeli, hafif, akıl çelen, gürültülü, renkli ve biraz da karışık olsun. Yükler, sorumluluklar, önyargılar olmasın. Kendinizi yitirebileceğiniz bir yer olsun.

3. 1746 yılında on yedi yaşındaki Cristina bir koca bulmak amacıyla papaz olan amcasıyla birlikte Venedik'e gelmişti. Gerçi küçük bir köyde yaşıyordu ama çeyizi oldukça yüklüydü. Ne var ki, kendisiyle evlenmek isteyen Venedikli erkeklerin hiçbirini beğenmedi. İki hafta boş yere aradıktan sonra amcasıyla birlikte köyüne dönmeye hazırlandı. Kentten ayrılmak üzere gondola binerken, Cristina, şık giyimli, yakışıklı bir erkeğin yaklaştığını gördü. "Şurda yakışıklı biri var!" dedi amcasına. "Bizimle birlikte gondolda olmasını çok isterdim." Beyefendi bunu duymuş olamazdı ama yaklaşıp gondolcuya biraz para verdi ve Cristina'yı çok sevindirerek yanına oturdu. Kendini Jacques Casanova olarak tanıttı. Papaz, dostça davranışları nedeniyle onu kutlayınca, "Belki yeğeninizin güzelliğini görmeseydim, bu kadar dostça davranmazdım, kutsal peder," diye yanıtladı.

Cristina kente niçin geldiklerini ve niçin geri dönmekte olduklarını açıkladı. Casanova gülerek bir erkeğin genç bir kızı ancak bir gün görünce evlenmeye karar veremeyeceğini söyledi. Kızın karakterini tanıması en az altı ay sürerdi. Kendisi de evlenmek için bir kadın arıyordu ve tıpkı Cristina gibi tanıştığı tüm kadınlar onu hayal kırıklığına uğratmıştı. Casanova belirli bir yere gitmiyordu; onlarla birlikte yolculuk yapıp neşeli sohbetiyle genç kızı eğlendirdi. Gondol Venedik'in dışına ulaşınca, Casanova Treviso'ya gitmek üzere bir araba kiraladı ve onları da davet etti. Oradan köylerine kolayca gidebilirlerdi. Amca öneriyi kabul etti ve arabaya doğru yürürlerken, Casanova genç kızın koluna girdi. Metresiniz bizi görürse ne der, diye sordu Cristina. "Metresim yok," diye yanıtladı Casanova. "Bir daha da olmayacak çünkü Venedik'te sizin kadar güzel başka bir kız bulacağımı hiç sanmıyorum." Genç adamın sözleri beynini garip düşüncelerle doldurunca, genç kız kendisine bile yabancı gelen bir tavırlı konuşmaya, neredeyse küstahlaşmaya başladı. Altı ay daha Venedik'te kalamayacağı için ne kadar üzgün olduğunu söyledi. Casanova hiç duraksamadan ona kur yapacağı altı ay boyunca Venedik'teki tüm giderlerini karşılamayı önerdi. Yol boyunca Cristina bu öneriyi düşündü ve

Treviso'ya varınca amcasına köye yalnız dönüp birkaç gün sonra gelip kendisini alması için yalvardı. Casanova'ya âşık olmuştu, daha yakından tanımak istiyordu; ne de olsa güven duyulacak kusursuz bir beyfendiydi. Amcası bu isteğini yerine getirmeyi kabul etti.

Ertesi gün Casanova yanından bir dakika bile ayrılmadı. Tüm günü kentte dolaşıp, sohbet edip, alışveriş yaparak geçirirlerken genç adamın yapısında hiçbir hayal kırıklığı belirtisi görülmedi. Akşam tiyatroya ardından kumarhaneye gittiler ve Casanova genç kıza gerekli giysiyle maskeyi temin etti. Kumar oynaması için para da verdi ve Cristina kazandı. Amcası Treviso'ya döndüğünde evlilik planlarını çoktan unutmuştu; yalnızca Casanova ile geçireceği altı ayı düşünüyordu. Sonunda amcasıyla birlikte köyüne dönüp Casanova'nın kendisini ziyarete gelmesini beklemeye başladı.

Birkaç hafta sonra Casanova yanında Charles adında genç bir adamla birlikte geldi. Cristina ile yalnız kalınca durumu açıkladı: Charles, Venedik'in en gözde bekârıydı ve kendisinden çok daha iyi bir koca olurdu. Cristina da bazı kuşkulara kapılmış olduğunu itiraf etti. Casanova çok heyecan verici bir erkekti, genç kızın evlilik dışında bazı şeyler düşünmesine yol açmıştı ve şimdi bunları düşündüğü için utanıyordu. Belki böylesi daha iyi olacaktı. Kendisine bir koca bulmak için gösterdiği çabaya teşekkür etti. Birkaç gün boyunca Charles ona kur yaptı ve birkaç hafta sonra evlendiler. Ne var ki, Casanova'nın fantezisi ve çekiciliği Cristina'nın aklından sonsuza dek çıkmadı.

Evlenmek Casanova'nın karakterine tümüyle aykırıydı ama kendini zorla bir genç kıza kabul ettirmek de karakterine aykırıydı. Onun yaşamını mahvetmektense, kusursuz bir fanteziyle baş başa bırakmak daha iyiydi. Ayrıca kur yapmayı, flört etmeyi her şeyden çok severdi.

Casanova her genç kadına kusursuz bir fantezi sunuyordu. Yanında olduğu zamanlar tüm dikkatini üzerinde yoğunlaştırıyordu. Ne işten ne sıkıcı konulardan söz edip fanteziyi kesintiye uğratıyordu. Ayrıca parlak

mücevherleri, göz alıcı giysileriyle olaya tiyatral bir unsur katıyordu. Onu karnavallara, maskeli balolara, kumarhanelere götürüyor, hedefi olmayan yolculuklara çıkarıyordu. Baştan çıkarıcı mekân ve zaman yaratmak konusunda çok başarılı bir ustaydı.

Casanova örnek alınması gereken bir tiptir. Sizin yanınızdayken kurbanlarınız bir değişim olduğunu hissetmeliler. Zamanın ritmi farklı olmalı, geçip gittiğini fark etmemeliler. Nasıl bir festivalde günlük işler durursa, her şeyin kendileri için durduğu duygusuna kapılmalılar. Onlara sunduğunuz tembel zevkler bulaşıcıdır, geri dönüşü olmayan noktaya kadar birbirini kovalar.

EK B

Yumuşak Baştan Çıkarma / Kitlelere Nasıl Satış Yapılır

Kendiniz de dahil olmak üzere herhangi bir şeyi satarken, ne kadar az satıyormuş gibi görünürseniz, o kadar iyi olur. Satışın çok açıkça yapılması kuşku uyandırır ve ayrıca bağışlanamayacak bir günah işleyerek izleyicilerinizin canını sıkarsınız. Bunun yerine yumuşak, baştan çıkarıcı ve sinsi bir yaklaşım kullanın. ***Yumuşak:*** *dolaylı davranın. Medyanın yakalayıp yayacağı haberler, olaylar yaratın; böylece adınızın yayılması önceden hesaplanmış değil, kendiliğinden olmuş gibi görünür.* ***Baştan çıkarıcı:*** *eğlendirici olun. Adınız ve imajınız olumlu bağlantılarla anılsın; zevk ve vaat satıyorsunuz.* ***Sinsi:*** *bilinçaltına hitap edin, mesajınızı görselleştirip akılda uzun süre kalan imgeler kullanın. Sattıklarınızı yeni bir eğilimin parçaları gibi gösterirseniz, kolayca bu eğilimin çerçevesine dahil olacaktır. Yumuşak baştan çıkarmaya karşı koymak neredeyse olanaksızdır.*

Yumuşak Satış

Baştan çıkarma güç sahibi olmanın en üstün biçimidir. İnsanlar isteyerek ve bilerek teslim olurlar. Onların açısından kırgınlık olmaz, manipülasyonlarınızı bağışlarlar çünkü dünyada çok az bulunan bir şey olan zevki onlara sunuyorsunuz. Eğer böyle bir gücünüz varsa niçin bir erkeği ya da bir kadını fethetmekle yetineceksiniz? Bireyler üzerinde işe yarayan taktikleri kitlesel boyuta getirip herhangi bir kalabalığı, bir seçmen topluluğunu, bir ulusu kendi tarafınıza çekebilirsiniz. Aradaki tek fark gerginliğin derecesi ve amaçtır: cinsellik yerine etki, oy ya da kişilerin ilgisini çekmek istiyorsunuz. Cinsellik peşinde olduğunuz zaman, acılar, dönüşler, sapmalar oluşturarak bilinçli olarak gerginlik yaratırsınız. Kitlesel ölçekte baştan çıkarmalar ise daha yumuşak ve daha yaygındır. Sürekli bir kışkırtıcılık oluşturarak, sunduklarınızla kitleleri büyüleyebilirsiniz. Bunu yapmak çok zevkli olduğu için sizinle ilgilenirler.

Diyelim ki kendinizi bir kişilik, bir eğilim başlatıcı, bir göreve aday olarak satmak amacındasınız. Bunu yapmanın iki yolu vardır: sert satış (doğrudan yaklaşım) ve yumuşak satış (dolaylı yaklaşım). Sert satışta yeteneklerinizin, fikirlerinizin, politik görüşlerinizin niçin bir başkasından daha üstün olduğunu açıklayarak iddianızı ortaya atarsınız. Başarılarınızı översiniz, istatistikler verirsiniz, uzman görüşleri alırsınız ve hatta dinleyenler mesajınıza aldırış etmezse içlerine biraz korku bile salabilirsiniz. Bu saldırgan yaklaşım istenmeyen sonuçlara yol açabilir: bazıları kırılacak, söylediklerinizi doğru olsa bile mesajınıza karşı koyacaktır. Bazıları

ise kendilerini manipüle ettiğinizi düşünecektir - uzmanlara ve istatistiklere kim inanır ve niçin bu kadar isteklisiniz? Ayrıca sizi dinlemek hoşlarına gitmeyecek olanların sinirini de bozacaksınız. Kitlelere satış yapmadan başarıya ulaşılmayan dünyamızda, doğrudan yaklaşım sizi pek fazla ileriye götürmeyecektir.

Buna karşılık yumuşak satış eğlendirici olduğu, kulağa hoş geldiği ve kimseyi sinirlendirmeden defalarca tekrarlanabildiği için, milyonları etkileme potansiyeline sahiptir. Bu tekniği on yedinci yüzyılda Avrupa'nın en ünlü şarlatanları icat etmişlerdi. İksirlerini ve simya bileşimlerini satabilmek için, önce konuyla hiç ilgisi olmayan palyaçolar, müzikler, vodvil-tarzı gösterilerden oluşan bir eğlence sunarlardı. Çevresi kalabalıklaşıp, insanlar kahkahalar atıp rahatlayarak gösteriyi izlerken, şarlatan sahneye çıkar ve sattığı iksirin mucize etkilerini kısaca anlatırdı. Bu tekniği geliştirince ne olduğu bilinmeyen ilaçtan birkaç düzine satmak yerine, birdenbire yüzlerce şişe satabildiklerini görmüşlerdi.

O yıllardan bu güne reklamcılar, halkla ilişkiler uzmanları, politika stratejistleri bu yöntemi geliştirmişlerdir ama yumuşak satışın temel noktaları hep aynı kalmıştır. Önce adınız ya da mesajınızın çevresinde olumlu bir hava yaratarak insanlara zevk sunun. Sıcak, rahat bir atmosfer yaratın. Bir şeyler satıyormuş gibi görünmeyin - bunu yapmak kuşku uyandırır. Bunun yerine eğlencenin ve güzel duyguların sahnenin ortasında yer almasına izin verin satışı gizlice yan kapıdan yapın. Bu satış sırasında kendinizi, belirli bir fikri ya da belirli bir adayı satıyormuş gibi görünmeyin; aslında siz bir yaşam biçimi, güzel bir ruh hali, macera duygusu ya da çok iyi ambalajlanmış bir başkaldırı satıyorsunuz.

Yumuşak satışın temel unsurları aşağıdadır.

Reklam değil haber konusu olarak görünün. İlk izlenimler önemlidir. Eğer izleyiciler sizi ilk kez bir reklamın içeriğinde görürlerse, ilgi çekmek için çığlık atan diğer reklamların arasında yerinizi alırsınız çünkü reklamların bir cins aldatmaca olduğunu herkes bilir. Halkın karşısında ilk kez

görüneceğiniz zaman, ilgiyi çekecek bir olay yaratın ki medya "kasıtlı olmadan" sizi haber yapsın. İnsanlar daha gerçek göründüğünden haber olarak sunulanlara daha fazla ilgi gösterir. Bir an için olsa bile, diğerlerinden farklı görüneceksiniz ve bu kısacık süre reklamla geçirilecek saatlerden çok daha etkili olacaktır. İşin anahtarı ayrıntıları çok iyi ayarlayıp, dramatik bir etkisi, hareketi, gerginliği ve çözümü olan bir öykü yaratmaktır. Medya bunu günlerce takip edecektir. Temel amacınız olan kendinizi satma olgusunu her şart altında çok iyi gizleyin.

Temel duyguları uyandırın. Mesajınızı asla mantıklı, dolaysız bir tartışmayla öne sürmeyin. İzleyicilerin açısından çaba gerektirdiğinden, pek ilgi çekmeyecektir. Beyne değil yüreğe seslenin. Sözcüklerinizi ve imgelerinizi, şehvet, vatanseverlik, aile değerleri gibi temel duyguları uyandıracak biçimde düzenleyin. İnsanlar bir kez kendi ailelerini, çocuklarını, geleceklerini düşünmeye başlayınca, ilgilerini üzerinize çekip muhafaza etmek kolaylaşır. Duygularının uyandığını, yüceltildiklerini hissederler. Bundan sonra gerçek mesajınızı belli etmeden aktaracak ilgi ve mekâna sahip oldunuz demektir. Günler sonra bile adınızı anımsayacaklardır ve adınızın anımsanması oyunun yarısına ulaşmak demektir. Aynı şekilde çevrenize duygusal mıknatıslar olan savaş kahramanları, çocuklar, azizler, küçük hayvanlar gibi gereken aksesuarları yerleştirin. Görüntünüz, duygusal açıdan olumlu bağlantıları olan bu sahnelerle birlikte anılmalı. Bağlantıların sizin için yaratılmasına, tanımlanmasına izin vermeyin ve asla şansa bırakmayın.

Mesajı aracı yapın. Mesajın içeriğinden çok biçimine dikkat edin. İmgeler sözcüklerden daha baştan çıkarıcıdır ve rahatlatıcı renkler, uygun bir fon, hareket ya da hız belirtileri sizin esas mesajınız olmalıdır. İzleyiciler söylediklerinize üzerinde yüzeysel olarak odaklanırlar ama aslında akıllarında daha uzun süre kalacak olan görsel imgeleri özümsüyorlardır. Kullandığınız imgelerin hipnotize edici bir etkisi olması gerekir. Ne elde

etmek istediğinize bağlı olarak izleyicileri mutlu etmeli ya da üzmelidir. Ayrıca görsel ipuçlarına ne kadar fazla dalarlarsa, düzgün düşünmeleri ya da manipülasyonlarınızı fark etmeleri o kadar zorlaşır.

Hedefinizdekilerin dilini kullanın - yakınlaşın. Her şart altında, izleyicilerinizden daha üstün görünmemeye gayret edin. Kendini beğenmişlik belirtisi, karmaşık sözcüklerin ya da fikirlerin kullanılması, çok fazla istatistik sunulması ölümcül bir hatadır. Bunun yerine kendinizi onlarla eşit gösterin ve samimi ifadeler kullanın. Eğer insanlar politikacıların ya da reklamcıların manipülasyonlarıyla alay ediyorlarsa, kendi amaçlarınız için bu durumdan yararlanın. Kendinizi tüm kusurlarıyla, onlardan biriymiş gibi gösterin. Meslek hilelerini sergileyerek izleyicilerinizin kuşkularını paylaştığınızı belirtin. Reklamınızı olabildiğince az yaparak, rakiplerinizin daha kendini beğenmiş gibi görünmelerini sağlayın. Bilinçli seçtiğiniz dürüstlük ve stratejik zayıflık, insanların size güvenmesini sağlayacaktır. Siz izleyicilerin bir yakını, bir dostusunuz. Ruhlarına girince, gevşeyecekler ve sizi dinleyeceklerdir.

Zincirleme tepki başlatın - herkes bunu yapıyor. Başkaları tarafından arzulanan insanlar kurbanlarına daha fazla çekici gelirler. Bu fikri yumuşak baştan çıkarmaya uygulayın. Daha önceden kalabalıkları heyecanlandırmış biri gibi davranırsanız, bu isteğiniz kendiliğinden oluşacaktır. Yeni bir eğilimin ya da yaşam biçiminin öncüsü gibi göründüğünüz zaman insanlar geride kalmamak için size yaklaşacaklardır. İmajınızı logolar, sloganlar ve afişlerle her yana dağıtın. Verdiğiniz mesajın bir eğilim olduğunu söylerseniz, kendiliğinden olacaktır. Amacınız sunduğunuz her neyse, ona sahip olmak isteyenlerin sayısını arttırmak için adeta bulaşıcı bir virüs yaymak olmalıdır. Herhangi bir şeyi satmanın en kolay ve baştan çıkarıcı yolu budur.

İnsanlara kim olduklarını söyleyin. Bir bireyi ya da bir topluluğu herhangi bir tartışmanın içine çekmek akılcı bir davranış değildir. Size dire-

nirler. İnsanların fikirlerini değiştirmek yerine, kimliklerini, gerçekleri algılama biçimlerini değiştirirseniz uzun vadede onları daha fazla kontrol altında tutabilirsiniz. Onlara kim olduklarını söyleyin, kendilerine yakıştıracakları bir imaj, bir kimlik yaratın. İçinde bulundukları durumdan hoşnut olmadıklarını hissettirin. Kendi benliklerinden mutsuz olmaları size yeni bir kimlik, yeni bir yaşam biçimi sunma fırsatı verecektir. Ancak size kulak verirlerse, kim olduklarını keşfedeceklerdir. Aynı zamanda dış dünyayı algılama biçimlerini de değiştirmek istediğiniz için, nelere baktıklarını denetleyin. Algılayacakları ortamı yaratabilmek için medyayı elinizden geldiğince kullanın. Sizin imajınız bir reklam olarak değil, atmosferin bir parçası olarak görülmelidir.

Bazı Yumuşak Baştan Çıkarmalar

1. Andrew Jackson gerçek bir Amerikan kahramanıydı. 1814'deki New Orleans Çarpışması'nda üstün İngiliz Ordusu'nu, bozuk düzen askerleriyle yenmişti. Ayrıca Florida'da Kızılderilileri yenilgiye uğratmıştı. Askerleri Jackson'ın kaba saba tavırlarını severdi; yiyecek bir şeyler olmadığı zaman meşe palamutlarıyla beslenir, tıpkı onlar gibi sert yatakta yatıp, sert şarap içerdi. 1824'deki başkanlık seçimini biraz da hileyle yitirmişti. Aslında rakibiyle arasında çok az bir oy farkı vardı ve seçim sonucunun saptanması Temsilciler Meclisi'ne bırakıldı ve meclis epey katakulliden sonra başkan olarak John Quincy Adams'ı seçti. Jackson da başkentin kokuşmuşluğundan uzaklaşıp Tennessee'deki çiftliğine yerleşip İncil okuyup, toprakla uğraşıp yalın bir yaşam sürmeye başladı. Adams, Harvard'da okumuş, bilardo oynayan, maden suyu içen, Avrupa'nın inceliklerine hayranlık duyan bir adamdı. Jackson ise o tarihlerdeki Amerikalıların çoğu gibi bir ahşap kulübede doğup büyümüştü. Eğitilmemiş bir hayat adamıydı.

Ya da bunlar 1824'deki tartışmalı seçimin ardından Amerikalıların gazetelerde okuduklarıydı. Haberlerle kışkırtılan halk her yerde Andrew

Jackson'a haksızlık yapıldığını, sinsi aristokrat seçkinlerin ülkeyi ele geçirmek için komplo kurduklarını konuşmaya başladı. Sonunda Jackson 1828 başkanlık seçiminde yeni oluşturulan Demokratik Parti'nin adayı olarak Adams'ın rakibi olacağını açıklayınca halk heyecana kapıldı. Jackson, o dönemde lakabı olan tek önemli siyasi kişilikti ve Old Hickory'den (İhtiyar Ceviz) esinlenerek tüm kentlerde ve kasabalarda Hickory kulüpleri kurulmaya başlandı. Kulüp toplantıları adeta dinsel toplantıları andırıyordu. Vergiler, köleliğin kaldırılması gibi güncel konular tartışılırken, herkes Jackson'ın kendi yanlarında bulunduğuna inanıyordu. Emin olmak olanaksızdı çünkü Jackson bu konularda belirsiz bir tutum içindeydi ama bu seçim güncel konulardan daha önemliydi: demokrasiyi yerleştirmek ve temel Amerikan değerlerini Beyaz Saray'a taşımak.

Bir süre sonra Hickory kulüpleri kasaba halkına mangal partileri, ceviz ağacı dikme programları, ceviz direkler çevresinde danslar gibi etkinliklere önder olmaya başladı. Halka açık zengin ziyafet sofralarında alkol su gibi akıyordu. Genellikle kentlerde geceleri düzenlenen törenlerde halk, Jackson taraftarlarının meşalelerle yürüyüşünü izliyordu. Bazıları ise Jackson'ın portreleri ya da Adams'ın karikatürlerini taşıyordu. Sopalar, süpürgeler, bastonlar gibi ceviz ağacı ürünleri her yeri kaplamıştı, şapkaları bile ceviz yaprakları süslüyordu. Atlılar halkın arasında yürüyüp herkesi Jackson için, "Hürra!" diye bağırmaya teşvik ediyordu. Başkaları da kalabalıkları Old Hickory hakkında şarkılar söylemeye yönlendiriyordu.

Demokratlar bir seçimde ilk kez anketler yaptırıp sıradan insanların adaylar hakkında neler düşündüğünü araştırdılar. Gazetelerde yayınlanan anket sonuçları Jackson'ın seçimi önde götüreceğini gösteriyordu. Evet, yeni bir hareket ülkeyi sarmaktaydı. Jackson on dört yıl önce kazandığı savaşın kutlamaları sırasında New Orleans'da ortaya çıkıp bir konuşma yaptı. Bu adım da ilk kez atılıyordu: daha önce hiçbir başkan adayı seçim kampanyalarına bizzat katılmamıştı; daha doğrusu katılması uy-

gun bir davranış olarak kabul edilmezdi. Ama Jackson farklı bir politikacı, gerçek bir halk adamıydı. Ayrıca bu törene politika değil, vatanseverlik adına katıldığında da ısrar etmişti. Unutulmaz bir manzaraydı: sis dağılırken Jackson bir buharlı gemiyle New Orleans'a giriyor, her taraftan top sesleri yükseliyor, görkemli konuşmalar yapılıyor, bitmek bilmeyen ziyafetler veriliyor, kenti kitlesel bir çılgınlık sarıyordu. Bir adam, "Tıpkı düş gibi," demişti. "Dünya böylesine şanlı, böylesine harika bir kutlamaya tanık olmadı. Minnettarlık ve vatanseverlik hiç bu kadar büyük bir mutlulukla bir araya gelmedi."

Bu kez halkın isteği galip geldi. Jackson başkan seçildi. Ve onu başkanlığa taşıyan yalnızca bir tek bölge değildi: New England halkı, Güneyliler, Batılılar, tüccarlar, çiftçiler ve işçiler tümüyle Jackson ateşine kapılmıştı.

Yorum. 1824 yenilgisinden sonra Jackson taraftarları 1828 seçiminde her şeyi farklı yapmaya karar vermişlerdi. Göçmenler, Batılılar, kent işçileri gibi farklı grupların kalabalıklaşması Amerikan nüfusuna farklılıklar katıyordu. Jackson'ın seçimi kazanmak için yeni bölgesel ve sınıfsal ayırımları alt etmesi gerekiyordu. Taraftarlarının attığı ilk önemli adım, ülkenin dörtbir yanında gazeteler çıkarmak oldu. Jackson'ın kendisi halkın gözü önünde değildi ama gazeteler haksızlığa uğramış bir savaş kahramanı olarak imajını sürekli gündemde tutuyordu. Aslında Jackson önemli taraftarlarının çoğu gibi zengin bir adamdı. Tennessee'deki en büyük plantasyonlardan birinin sahibiydi ve sayısız kölesi vardı. Genellikle sert şarap yerine daha kaliteli içkiler içer, Avrupa keteninden çarşafların serildiği yumuşak yataklarda uyurdu. Belki iyi bir eğitim almamıştı ama yıllarca savaş meydanlarında çarpışmanın kazandırdığı keskin bir zekâsı vardı.

Bu toprakların adamı imgesi ise bunları gizliyor ve bir kez yerleştirildikten sonra Adams'ın aristokratik imajıyla kıyaslanabiliyordu. Strateji uzmanları Jackson'ın siyasi deneyimsizliğini örtüp, seçimi karakter yapısı

ve değer yargıları üzerine çevirmişlerdi. Politik sorunlar yerine içki alışkanlıkları ve kiliseye gitmek gibi ayrıntıları gündeme getiriyorlardı. Halkın hevesini canlı tutabilmek için bir anda oluşturulmuşa benzeyen ama aslında çok büyük bir özenle planlanmış olan kutlamalar gerçekleştiriyorlardı. Anket sonuçlarının da gösterdiği gibi Jackson'ı desteklemek adeta ülke çapında bir hareket biçimini almıştı. Louisiana kararsız bir eyalet olduğundan New Orleans'daki gösteri elbetteki politikti ve Jackson'ı vatanseverlik ve neredeyse dinsellik görkemine gömmüştü.

Toplum gitgide küçülen birimlere bölündü. Toplumların bağlılıkları azaldığı gibi bireyler kendi içlerinde daha fazla çelişkiler yaşamaya başladılar. Bir seçimi kazanmak ya da herhangi bir malı çok sayıda satabilmek için, bu farklılıkları aşmak, kitlelcri birbirine yaklaştırmak zorundasınız. Bunu başarmanın tek yolu, insanları temelinde, neredeyse bilinçaltında heyecanlandıran, çeken bir imge yaratmaktır. Aslında gerçeklerden ya da doğrulardan söz etmiyor, bir efsane yaratıyorsunuz.

Efsaneler özdeşleşmeyi oluşturur. Kendi hakkınızda bir efsane inşa ederseniz tıpkı sizin onlarla kendinizi özdeşleştirdiğiniz gibi, sıradan insanlar sizin karakteriniz, vaatleriniz, hırslarınızla kendilerini özdeşleştireceklerdir. İmaj sizin kusurlarınızı da kapsamalı, sizin en iyi konuşmacı, en eğitimli insan, en yağcı politikacı olmadığınızı da vurgulamalıdır. Ayakları yere basan insan gibi görünmek, imajınızın kendi ellerinizle üretildiği gerçeğini gizler. Bu imajı satabilmek için çok uygun bir belirsizliğe sahip olmanız gerekir. Sorunlardan, ayrıntılardan söz etmekten kaçınmayacaksınız çünkü bu duruş sizi gerçeklerden uzak gösterir ama sorunları, karakterlerin, değerlcrin ve vizyonların yumuşaklığına saracaksınız. Örneğin vergileri düşürmek istediğinizi söylerken ailelere yardımcı olmak istediğinizi belirteceksiniz - yani siz ailelere değer veren bir insansınız. Yalnızca bilgi vermekle yetinmeyip, aynı zamanda eğlendirici olacaksınız; son derece dostça, popüler bir yaklaşımdır. Bu strateji maskenizi düşürmek, efsanenin ardındaki gerçeği ortaya çıkarmak isteyen rakiplerinizi

öfkelendirecektir ve onların kendini beğenmiş, fazla ciddi, savunmaya yönelik ve züppe görünmelerine yol açacaktır. Bu tanımlar onların imajının parçaları olmaya başlayınca da, çökmelerine neden olacaktır.

2. 31 Mart 1929 Paskalya Pazarı'nda kilisclerdeki ayinden çıkan New Yorklular geleneksel yıllık paskalya yürüyüşüne başlamak üzere Beşinci Cadde'ye akın ettiler. Yıllardır alışıldığı gibi herkes şık giyinmişti, özellikle kadınlar en son ilkbahar modasını yansıtan giysileri içindeydiler. Beşinci Cadde'deki yürüyüşe katılanlar bu yıl bir farklılık gözlemlediler. Saint Thomas Kilisesi'nin merdivenlerinden inen iki genç kadın son basamağa gelince çantalarından Lucky Strike marka sigara paketlerini çıkarıp yaktılar. Ve yol boyunca yanlarındaki erkek arkadaşlarıyla konuşup gülüşüp sigaralarını tüttürerek yürüdüler. Kalabalığı bir vızıltı sardı. Kadınlar kısa bir süre önce sigara içmeye başlamışlardı ama bir hanımefendinin sokakta sigara içmesi ayıp karşılanıyordu. Yalnızca belirli bir tipe mensup kadınlar bunu yapabilirdi. Ne var ki şu anda sigara içen iki kadın son derece şık ve zarifti. İnsanlar onları ilgiyle izlediler ve birkaç dakika sonra bir sonraki kiliseye yaklaşınca biraz daha şaşırdılar. Yine son derece şık ve zarif iki kadın kiliseden çıkıp sigara içen ikiliye yaklaştı ve çantalarından Lucky Strike paketlerini çıkarıp kibrit istedi.

Şimdi Beşinci Cadde'de sigara içerek yürüyen kadın sayısı dörde çıkmıştı. Aralarına başkaları da katıldı ve on genç kadın sanki çok doğal bir davranışta bulunuyormuş gibi halkın içinde sigaralarını tüttürdü. Paskalya yürüyüşlerinde genellikle insanlar yeni bir şapka modeli ya da ilkbaharın yeni rengi hakkında fısıldaşırlardı. Bu yıl ise herkes sigara içen on cesur kadından söz ediyordu. Ertesi gün fotoğrafları tüm gazetelerde yayınlandı. Bir United Press haberi şöyle diyordu: "Bayan Federica Freylinghusen göz alıcı koyu gri giysisiyle St. Patrick Kilisesi'nin önündeki kalabalığın arasından geçmeye çabalarken, Bayan Bertha Hunt ve altı arkadaşı kadın özgürlüğü adına bir darbe daha indirdi. Beşinci Cadde'de sigaralarını içerek yürüdüler. Bayan Hunt sigara dumanıyla kaplı savaş mey-

danında, 'Umarım bir şeyleri başlatmayı başardık ve elimizdeki hiçbir markaya öncelik tanımayan bu özgürlük meşaleleri, sigara içmenin kadınlara yasak olduğu tabusunu yıkacak ve bizler tüm ayrımcılıkları yok edeceğiz,' açıklamasını yaptı."

Öykü ülkenin dörtbir yanındaki diğer gazetelere de yayıldı ve başka kentlerdeki kadınlar da sokaklarda sigara içmeye başladılar. Bazı gazeteler bu yeni alışkanlığı yererken, bazıları da kadınları savunarak bu tartışmaları haftalarca sürdürdü. Ne var ki, birkaç ay sonra kadınların sokakta sigara içmesi toplum tarafından kabul edilir bir davranış oldu ve protesto edenlerin sayısı gitgide azaldı.

Yorum. 1929 Ocak'ında çok sayıda New York'lu genç kadına Bayan Bertha Hunt'tan aynı telgraf gitti: "Kadın erkek eşitliği konusunda... ben ve diğer kadınlar Paskalya pazarında Beşinci Cadde'de dolaşırken sigara içeceğiz." Bu olaya katılan genç kadınlar daha önceden Hunt'ın sekreter olarak çalıştığı büroda toplandılar. Hangi kiliselere gideceklerine, birbirleriyle nasıl temas kuracaklarına karar verdiler. Hunt hepsine Lucky Strike paketleri dağıttı. Kararlaştırılan günde her şey kusursuzca gerçekleştirildi.

Ne var ki, bu olaya katılan genç kadınlar, bu fikrin Bayan Hunt'ın patronu Edward Bernays adlı bir erkekten çıktığını bilmiyorlardı. Bernays, Lucky Strike marka sigaraları üreten American Tobacco Company'nin halka ilişkiler danışmanlığını yapıyordu. Gerçi şirket cazip reklamlarla kadınları sigara içmeye davet etmişti ama sokaklarda sigara içilmesi hanımefendilere göre bir davranış olarak görülmediğinden tüketim sınırlıydı. Şirketin genel müdürü yardım isteyince Bay Bernays daha sonradan markası olacak bir teknik uygulamıştı: medyanın haber olarak yansıtacağı bir etkinlik düzenleyerek halkın ilgisini çekmek. Tüm ayrıntılar önceden planlanıyor ama sanki rastlantıymış gibi görünüyordu. Bu "etkinlik" haberi yayıldıkça, taklitçi davranışlar harekete geçecekti - bu olayda sokakta sigara içen kadın sayısı artacaktı.

Sigmund Freud'un yeğeni ve belki de yirminci yüzyılın halkla ilişkiler dâhisi olan Bernays satışın temel yasasını çok iyi algılamıştı. Hedef kitleniz, sizin bir satış ya da bir oy peşinde olduğunuzu anladığı anda direniş gösterir. Ama satışı, haberlere geçecek bir olay gibi düzenlerseniz hem hedef kitlenin direnişini aşarsınız hem de sizin için satış yapacak bir sosyal eğilim yaratmış olursunuz. Bunu başarmak için oluşturacağınız etkinlik medyanın ilgi gösterdiği diğer olaylardan daha farklı olmalı ama bilinçli olarak düzenlendiği düşünülecek kadar göze batmamalıdır. Paskalya yürüyüşü sırasında Bernays, Bertha Hunt'ın aracılığıyla, ellerinde sigaraları olduğu halde şık ve zarif görünecek kadınları seçmişti. Sosyal bir tabuyu grup olarak yıkarken, bu tip kadınlar çok şaşırtıcı bir manzara oluşturacağından medya bunu haber yapmaktan geri kalamazdı. Medyanın haber olarak yansıttığı herhangi bir olay gerçeğin izlerini taşır.

Yarattığınız bu olaya olumlu unsurlar katmak önemlidir. Bernays sigara içme etkinliğine bir baş kaldırı, bir kadın dayanışması duygusu katmıştı. Vatanseverlik, belli belirsiz cinsellik ya da ruhsallık gibi, kısacası keyifli ve baştan çıkarıcı unsurlar kendi başlarına yürürler. Kim bunlara karşı durabilir ki? İnsanlar bir satışın yapıldığını fark bile etmeden, kalabalığa katılmaya kendilerini ikna ederler. Aktif katılımcılık duygusu baştan çıkarma için önemlidir. Hiç kimse genişleyen bir hareketin dışında kalmak istemez.

3. 1984 yılındaki başkanlık seçimi öncesinde ikinci kez seçime giren Başkan Ronald Reagan halka, "Amerika'da yeniden sabah oluyor," demişti. Kendi başkanlık döneminin Amerikan gururunu geliştirdiğini iddia ediyordu. Başarılı geçen Los Angeles Olimpiyat Oyunları ülkenin güç ve özgüven kazandığının işaretiydi. Kim zamanı 1980'lere geri çevirip eski başkan Jimmy Carter'ın "sıkıntılı dönem" diye tanımladığı yıllara dönmek isterdi?

Demokratik Parti'den rakibi Walter Mondale ise Başkan Reagan'ın yumuşak tavrından Amerikalıların bıktığını düşünüyordu. Halk artık du

rüstlükle karşılaşmaya hazırdı ve Mondale bunu sunacaktı. Ulusal bir televizyon programında Mondale açıkladı: "Size gerçeği söyleyeyim. Bay Reagan da vergileri yükseltecek, ben de yükselteceğim. Ama o, bunu size söylemeyecek. Ben söylüyorum." Bu açık sözlü konuşmasını defalarca yineledi ve ekim ayında oy anketleri tüm zamanların en düşük ölçülerini göstermeye başladı.

Seçim kampanyasını izleyen CBS News muhabiri Lesley Stahl seçim günü yaklaştıkca huzursuzluğa kapıldı. Konu, Reagan'ın önemli sorunlar yerine duyguların üzerinde durması değildi. Medya sanki ona büyük bir özgürlük tanımıştı ve Stahl'e göre Reagan ile seçim ekibi basını parmağında oynatıyordu. Her seferinde en kusursuz sahnede güçlü ve tam bir başkan gibi görünürken resmi çekiliyordu. Reagan'ı çeşitli faaliyetler içinde gösteren fotoğraflarla akılda kalıcı konu başlıklarını basına kendileri veriyordu.

Stahl, Reagan'ın politikalarının olumsuz etkilerini örtmek için televizyonu nasıl kullandığını halka göstermeye karar verdi. Ekibin yıllar boyunca düzenlediği imgeleri bir araya getirerek işe başladı. Reagan kot pantolonuyla çiftliğinde dinleniyor; Fransa'da Normandiya Çıkarması'nın yıldönümü törenlerine katılıyor; Gizli Servis görevlileriyle futbol oynuyor; bir sınıfta öğrencilerin arasında oturuyor... Bu imgelerin üzerine Stahl konuşuyordu: "Ronald Reagan televizyonu nasıl kullanıyor? Başarıyla. Zenginlerin başkanı olarak eleştirilmişti ama televizyon resimleri böyle olmadığını söylüyor. Yetmiş üç yaşındaki Bay Reagan'ın bir yaşlılık sorunu olabilir ama televizyon resimleri bunun olmadığını söylüyor. Amerikalılar ülkeleriyle ve başkanlarıyla gurur duymak istiyor. Televizyon resimleri duyabileceklerini söylüyor. Televizyon yayınları Beyaz Saray'ı gösterecek biçimde düzenleniyor. Amaç nedir? Yardımcılarının da söylediği gibi en önemli unsur olan karakterini vurgulamak. Basına dağıtılan resimlerde bir lider gibi görünüyor. Marlboro reklamlarındaki adamın özgüvenli yürüyüşüyle görünüyor."

Reagan'ın tekerlekli sandalyelerde oturan özürlü atletlerle tokalaştığını, yaşlılar için yeni bir tesisin kurdelasını kestiğini gösteren resimlerin üzerinde Stahl'in konuşması sürüyor: "Aynı zamanda olumsuzlukları silmek istiyorlar. Bay Reagan hiç de hoşa gitmeyen bir sorunun anılarını, başkanlık politikalarıyla çelişen, dikkatle seçilmiş bir fonla örtmeye çalışıyor. Engelliler Olimpiyatlarının ya da yaşlılar evinin açılış törenine bir bakın. Engelliler için ayrılan bütçede ya da yaşlılara ev projesindeki federal sübvansiyonda kesinti yapmaya çalıştığından hiç söz etmiyor." Böyle sürüp giden program, ekrandaki kendini-iyi-hisset resimleriyle, Reagan'ın gerçek davranışları arasındaki farklılığı gösteriyordu. "Başkan Reagan, sorunları gizleyip, imajları vurgulayan bir kampanya yürütmekle suçlanıyor. Ama bu suçlamanın ona zararı dokunacak gibi görünmüyor çünkü onu ekranlarda görenler hem kendileri, hem Amerika hem de başkan hakkında iyi duygulara kapılıyorlar," diye bitiriyor Stahl sözlerini.

Beyaz Saray muhabirliğini yürütürken Reagan'ın adamlarının iyi niyetine dayanıyordu ama hazırladığı program çok olumsuz olduğundan, başına geleceklere kendini hazırlamak zorundaydı. Akşamüstü üst düzey bir Beyaz Saray görevlisi telefon etti. "Harika bir yapıt," dedi görevli. "Nee?" dedi Stahl şaşkınlıkla. "Lesley dört buçuk dakika boyunca Reagan'ın harika resimlerini gösterdiğin sürece, kimse söylediklerini dinlemez. Verdiğin mesajla çeliştiği için resimlerin daha baskın olduğunun farkında değil misin? Halk resimleri görünce, senin mesajını duymaz. Senin ne söylediğini kimse dinlemedi bile. Yani bize göre Ronald Reagan'ın seçim kampanyasına dört buçuk dakikalık bedava reklam yapılmış oldu."

Yorum. Reagan'ın ekibinde iletişim konusunda çalışanların çoğunun geçmişinde pazarlama uzmanlığı vardı. Bir öyküyü güzel imgelerle süsleyip anlatmanın önemini biliyorlardı. Her sabah günün manşetinin ne olacağını düşünüyorlar, bu konuyu nasıl kısa bir görsel haber biçimine geti-

receklerine karar veriyorlar ve başkanı ekrana taşıyorlardı. Başkan Oval Ofis'de olduğu zamanlar arkasındaki fona, diğer dünya liderleriyle birlikte olduğunda kameranın onu nasıl görüntülediğine, özgüvenine işaret eden yürüyüş biçimiyle onu hareket halinde göstermeye dikkat ediyorlardı. Görüntüler her mesajı sözcüklerden daha iyi aktarıyordu. Bir Reagan ekibi görevlisinin dediği gibi, "Hangisine inanacaksınız, gerçeklere mi gözlerinizle gördüklerinize mi?"

Kendinizi normal doğrudan iletişim kurma gereksiniminden uzaklaştırınca, yumuşak satış için pek çok fırsatın karşınıza çıktığını görürsünüz. Söylediklerinizin belirsiz, çekici ve vurgulu olmasına dikkat edin. Tarzınıza, görüntülere ve anlattıkları öyküye özen gösterin. Kendinizi hareket halinde sergileyerek ilerleme duygusu verin. Doğrular ve rakkamlar yerine herkesin içindeki çocuğa hitap eden renkler ve olumlu imgelerle güven verin. Bırakın medya sizi istediği gibi görüntülesin. Bunun için dinamikleri tersine çevirin - medyanın dramaya ve görselliğe mi gereksinimi var? Bunları sunun. Eğlenceli bir biçimde ambalajladığınız zaman sorunlardan ya da "doğrulardan" söz etmenin sakıncası yoktur. Unutmayın ki, sözcükler silinip gittikten çok sonraları bile imgeler bellekte kalır. Halka vaaz vermeyin; bu yaklaşım asla işe yaramaz. Mesajınızı olumlu ve mutlu duygulara işaret eden görüntülerle aktarmayı öğrenin.

4. 1919 yılında sinema basın sözcüsü olan Harry Reichenbach'dan *The Virgin of Stamboul* adlı filmin ön reklamlarını yapması istenmişti. Egzotik bir mekânda sıradan bir romantik öyküydü ve genellikle göz alıcı afişler ve reklamlarla işe başlanırdı. Ama Harry asla böyle çalışmazdı. Meslek yaşamına bir karnaval çığırtkanı olarak başlamıştı ve halkı kendi çadırına çekmenin tek yolunun diğer çığırtkanlar arasından sıyrılmak olduğunu biliyordu. Harry, Manhattan'da yaşayan sekiz Türk erkeği buldu ve film stüdyosunun temin ettiği deniz yeşili bol pantolonlar, altın hilalli türbanlar giydirip, söyleyececkleri her sözü, her davranışı dikkatle prova

ettikten sonra pahalı bir otele yerleştirdi. Biraz da Harry'nın desteğiyle bir Türk delegasyonunun gizli bir görevle New York'a gelmiş olduğu haberi tüm gazetelere sızdı.

Muhabirler otele akın edince, kentte bulunuşu sır olmaktan çıkan misyon şefi Şeyh Ali Ben Muhammed onları odasına davet etti. Türklerin renkli giysileri, selamlaşmaları, ritüelleri gazetecileri etkiledi. Şeyh New York'a geliş nedenlerini açıkladı. Sari adında İstanbul Bakiresi olarak tanınan genç ve güzel bir kadının kardeşiyle evlenmek üzere sözlendiğini ama kentten geçen bir Amerikalı askerin ona âşık olup evinden kaçırdığını ve Amerika'ya getirdiğini anlattı. Genç kadının annesi üzüntüden ölmüştü. Kaçak çiftin New York'ta olduğunu öğrenen şeyh ise onu geri götürmek için gelmişti.

Şeyhin anlattığı romantik öykünün büyüsüne kapılan muhabirler birkaç gün boyunca İstanbul Bakiresi haberleriyle sütunlarını doldurdular. Şeyhin resimleri Central Park'ta çekildi ve New York sosyetesi seçkinleri onu ağırladı. Sonunda "Sari" bulundu ve basın şeyhle histerik genç kızın (egzotik yüz hatlarına sahip bir aktrist) buluşmasını derhal haber yaptı. Kısa bir süre sonra *The Virgin of Stamboul* adlı film New York'ta gösterime girdi. Filmin öyküsü gazetelerdeki "gerçek" haberlere benziyordu. Bir rastlantı mıydı? Gerçek öykü bu kadar çabuk film yapılmış olabilir miydi? Kimse bu sorunun yanıtı bilmiyor ama aldırış etmiyordu. *The Virgin of Stamboul* gişe rekorları kırdı.

Bir yıl sonra Harry'den *The Forbidden Woman* adlı filmin reklamını yapması istendi. Gördüğü en kötü filmlerden biriydi. Sinema sahiplerinin filmi göstermeye hiç niyetleri yoktu. Harry çalışmaya başladı. On sekiz gün boyunca tüm önemli New York gazetelerine aynı ilanı verdi: 21 ŞUBAT GECESİ GÖĞE BAKIN! EĞER YEŞİLSE - CAPİTOL'A GİDİN, EĞER KIRMIZIYSA - RİVOLİ'YE GİDİN, EĞER PEMBEYSE - STRAND'A GİDİN, EĞER MAVİYSE - RIALTO'YA GİDİN. 21

ŞUBAT GECESİ GÖKYÜZÜ EN İYİ GÖSTERİNİN NERDE OLDUĞUNU SİZE SÖYLEYECEKTİR! (Capitol, Rivoli, Strand ve Rialto, Broadway'in en önemli dört sinemasının adıydı.) Neredeyse herkes bu ilanları okudu ve bu gösterinin ne olduğunu merak etti. Capitol sinemasının sahibi bu konuda bilgisi olup olmadığını sorunca, Harry onu da sırrına ortak etti: henüz sinemalarla anlaşması imzalanmamış bir filmden söz ediliyordu. Sinema sahibi *The Forbidden Woman* adlı filmi izlemek istedi ve Harry gösterim boyunca reklam kampanyasından söz edip, adamı perdedeki sıkıcı sahnelerden uzak tuttu. Capitol sineması bir hafta boyunca filmi oynatmayı kabul etti ve 21 Şubat gecesi yoğun bir tipi kenti kapladı. Gökyüzüne çevrilen gözler, kentin en yüksek binasından yansıyan parlak yeşil ışığa takıldı. Büyük bir kalabalık Capitol sinemasına akın etti. İçeri giremeyenler tekrar tekrar geldi. Her nasılsa, heyecanlı bir kalabalık salonu doldurunca, film de pek kötü gibi görünmedi.

Ertesi yıl Harry *Outside the Law* adlı bir gangster filminin reklamını yaptı. Ülkenin tüm karayollarındaki billboardlara yaptırdığı afişlerle kocaman harflerle PAZAR GÜNÜ DANS EDERSENİZ, YASALARIN DIŞINDASINIZ yazdı. Bazı afişlerde dans etmek yerine "golf oynamak" ya da "bilardo oynamak" sözcükleri yer alıyordu. Üst köşedeki armanın içinde PD harfleri okunuyordu. Halk bu harflerin Polis Departmanı anlamını taşıdığını düşündü ama aslında filmin başrol oyuncusu Priscilla Dean'in adının ilk harfleriydi. Anlaşılan emniyet güçleri dinsel kurumların desteğini de alarak çok eskilerden kalma pazar günleri "günah içeren" işleri yasaklama kuralını uygulamaya kalkmıştı. Tiyatro sahipleri, golf klüpleri, dans organizatörleri bu eski zorlayıcı yasalara karşı çıkarak kendi kampanyalarını yürütmeye başladılar ve sözü edilen işleri pazar günü yaptığınız takdirde "Yasaların Dışında" kalmadığınızı ilan edip halkı biraz eğlenmeye davet ettiler. Haftalarca "Yasaların Dışında" sözcükleri her şeyi kapladı ve herkes bundan söz etti. Bu karmaşanın tam ortasında bir

pazar günü, reklamı yapılan film New York'ta dört sinemada birden gösterime girdi. Daha önce hiç böyle bir şey olmamıştı. Aylarca bütün ülkede, pazar günleri bile oynatıldı. Yılın en çok izlenen filmlerinden biri oldu.

Yorum. Sinema tarihinin belki de en büyük basın sözcüsü olan Harry Reichenbach, çığırtkanlık yıllarında öğrendiği dersleri unutmamıştı. Panayırlar parlak ışıklar, renkler, gürültüler ve dolaşan kalabalıklarla doludur. Böyle ortamların insanların üzerinde derin etkileri vardır. İyi düşünen biri, sihirbazlık gösterilerinin yanılmasa, korkunç hayvanların eğitilmiş, tehlikeli akrobasi numaralarının oldukça güvenli olduğunu söyleyecektir. Ama eğlenmek insanların en büyük gereksinimlerinden biridir. Heyecan ve renklerle sarılınca, bir süre için inanmazlıklarını bir yana bırakır ve sihirlerle tehlikelerin gerçek olduğuna inanırlar. Aynı zamanda hem gerçek hem sahte gibi görünen her şey onları büyüler. Harry'nin reklam kampanyaları panayır havasını çok daha büyük ölçekli bir biçimde tekrarlıyordu. Renkli giysiler, güzel bir öykü ve karşı konulmaz gösterilerle insanları çekiyordu. Biraz gizem ya da tartışmalı bir konuyla ilgi yaratıyordu. Tıpkı bir panayırda olduğu gibi, böyle bir heyecana kapılınca hiç düşünmeden reklamını yaptığı filmlere koşuyorlardı.

Gerçekle gerçekdışı, haberle eğlence arasındaki çizgiler günümüzde, Harry Reichenbach'ın dönemine oranla daha siliktir. Yumuşak baştan çıkarma için bu durum ne kadar çok olanak yaratır! Medya eğlence değeri olan, drama içeren olayları haber yapmak için çırpınmaktadır. Bu gereksinimi karşılayın. Halk sinemasal boyutu olan gerçek olaylara, hem gerçekçi hem de biraz gerçekdışı görünenlere karşı heves duyar. Bu zayıflık yönleri üzerinde oynayın. Olayları Bernays'ın yaptığı gibi sergilerseniz, medya bunları haber olarak yayınlar. Bu noktada bir toplumsal eğilim başlatmıyorsunuz, insanların ilgisini çekmek, geçici bir kaynaşma yaratmak, onları çadırınıza çekmek gibi kısa vadeli bir kazanım peşindesiniz.

Yarattığınız olayların ve reklamların inanılır ve biraz da gerçekçi olmasına ama aynı zamanda renklerinin olağandan daha canlı, karakterilerin daha büyük, öykünün daha dramatik olmasına özen gösterin. Biraz cinsellik ve tehlike unsuru katın. Gerçek yaşamla gerçeküstünün karışımını yani baştan çıkarmanın temelini sunuyorsunuz.

Ne var ki, insanların ilgisini çekmek yeterli değildir; kancayı takabilecek kadar uzun süre muhafaza etmeniz gerekir. Harry'nin ahlak konusunda tartışmalara yol açması gibi çelişkiler yaratarak bunu başarabilirsiniz. Medya insanların değer yargıları üzerindeki etkinizi tartışırken, her yerde adınız geçeceği için, hiç farkında olmadan sizi halka cazip gösterecek bir unsur katacaktır.

ROBERT GREENE

İKTİDAR
Güç Sahibi Olmanın 48 Yasası

TÜRKÇESİ

ZELİHA İYİDOĞAN BABAYİĞİT

1 Doğru kurbanı seçin 2 Yapay bir güvenlik duygusu uyandırın- Dolaylı yaklaşın 3 Karmaşık sinyaller gönderin 4 Arzulanan bir nesne gibi görünün - Üçgenler yaratın 5 Bir gereksinim yaratın - Kaygı ve hoşnutsuzluğu harekete geçirin 6 İma etme sanatını öğrenin 7 Ruhlarına girin 8 Kışkırtıcı bir hava yaratın 9 Kuşku içinde bırakmak - Bundan sonra ne olacak? 10 Akıl karışıklığı yaratmak için sözcüklerin şeytanca gücünü kullanın 11 Ayrıntılara özen gösterin

BAŞTAN ÇIKARMA SANATI

ROBERT GREENE
JOOST ELFFERS

Herkesin en büyük zaafı olan arzu ve zevki manipüle ederek isteklerinizi elde edin.

Baştan çıkarma gücü en etkili, en şaşırtıcı ve en hoş şeklidir. John F. Kennedy'nin kitleleri kendine hayran bırakması, Cleopatra'nın Antonius'u avucunun içine alması bunun en güzel kanıtıdır. *Güç Sahibi Olmanın 48 Yasası: İktidar* adlı kitabın yazarı şimdi de tarih boyunca baştan çıkarma sanatında ustalaşan karakterlerin başarıları ve başarısızlıklarını da konu alan, yepyeni bir kitapla karşımızda. Robert Greene aşk oyunlarıyla göz boyamayla, direnişi kırarak karşısındakini tamamen avucunun içine alabilmenin 24 kuralını gözler önüne seriyor. Baştan Çıkarma Sanatı tarihin en büyük silahlarından biri olan sonsuz güce sahip olabilme şeklinin en güzel örneğidir.

12 Varlığınızı şiirselleştirin 13 Stratejik zayıflık ve kırılganlıkla silahsızlandırın 14 Arzu ile gerçeği birbirine karıştırın / Kusursuz yanılsama 15 Kurbanınızı yalnızlaştırın 16 Kendinizi kanıtlayın 17 Geriye gidiş düzenleyin 18 Günahları ve tabuları uyandırın 19 Ruhsal yemler kullanın 20 Zevkle acıyı birbirine karıştırın 21 Onlara düşecekleri bir yer verin- Avcı av oluyor 22 Fiziksel yemler kullanın 23 Cesur adım atma sanatında uzmanlaşın 24 İkincil tepkilerden sakının

THG 481239 BSC

ISBN 978-975-21-0668-0

ALTIN KİTAPLAR